

STRATEGICKÝ PLÁN SPP 2023-2027

- návrh -

Obsah

1	STRATEGICKÉ VYHLÁSENIE.....	8
2	HODNOTENIE POTRIEB A INTERVENČNÁ STRATÉGIA.....	10
2.1	Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia	10
	Špecifický cieľ 1: Podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii.....	30
	Špecifický cieľ 2: Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu.....	37
	Špecifický cieľ 3: Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci	42
	Špecifický cieľ 4: Prispieť k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie.....	47
	Špecifický cieľ 5: Podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemikálií	61
	Špecifický cieľ 6: Prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti.....	70
	Špecifický cieľ 7: Získavať a udržať si mladých poľnohospodárov a iných nových poľnohospodárov a uľahčiť udržateľný rozvoj podnikania na vidieku.....	79
	Špecifický cieľ 8: Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva	85
	Špecifický cieľ 9: Zlepšiť reakciu poľnohospodárstva Únie na požiadavky spoločnosti týkajúce sa potravín a zdravia vrátane požiadaviek na vysokokvalitné, bezpečné a výživné potraviny vyrobené udržateľným spôsobom, požiadaviek týkajúcich sa zníženia plytvania potravinami, ako aj požiadaviek na zlepšenie životných podmienok zvierat a boj proti antimikrobiálnym rezistenciám	93
	Prierezový cieľ: Modernizácia sektora prostredníctvom podpory a spoločného využívania poznatkov, inovácií a digitalizácie v pôdohospodárstve a vo vidieckych oblastiach	99
3	KONZISTENTNOSŤ STRATÉGIE A KOMPLEMENTARITY	107
3.1	Prehľad environmentálnej a klimatickej architektúry	107
3.1.1	Opis celkového príspevku kondicionality k špecifickým environmentálnym a klimatickým cieľom stanoveným v písmenách (d), (e) a (f) článku 6 (1).....	107
3.1.2	Prehľad komplementarity medzi príslušnými základnými podmienkami uvedenými v článku 31 (5) a článku 70 (3), kondicionalita a rôzne intervencie, ktoré sa zaoberajú cieľmi týkajúcimi sa životného prostredia a klímy	109
3.1.3	Vysvetlenie, ako dosiahnuť väčší celkový príspevok uvedený v článku 105	113
3.1.4	Vysvetlenie toho, ako má environmentálna a klimatická architektúra strategického plánu SPP prispieť k už stanoveným dlhodobým národným cieľom stanoveným v	

legislatívnych nástrojoch uvedených v prílohe XI alebo z nich vyplývajúcich, a byť v súlade s týmito cieľmi.....	115
3.2 Prehľad stratégie generačnej obnovy	125
3.3 Vysvetlenie toho, ako sú intervencie v rámci podpory viazaného príjmu uvedené v podsekcii 1 sekcie 3 kapitoly II hlavy III v súlade s rámcovou smernicou o vode – 2000/60/ES.....	127
3.4 Prehľad cieľa spravodlivejšieho rozdelenia a efektívnejšieho a účinnejšieho zacielenia podpory príjmov	128
3.5 Prehľad intervencií súvisiacich so sektormi	129
3.5.1Ovocie a zelenina.....	130
3.5.2Včelárske výrobky	134
3.5.3Víno	136
3.5.4Chmeľ	138
3.5.5Olivový olej a stolové olivy	139
3.5.6Iné sektory	140
3.6 Prehľad intervencií, ktoré prispievajú k zabezpečeniu koherentného a integrovaného prístupu k riadeniu rizík tam, kde je to relevantné.....	143
3.7 Previazanosť národných a regionálnych intervencií	149
3.8 Prehľad toho, ako strategický plán SPP prispieva k cieľu zlepšenia dobrých životných podmienok zvierat a k zníženiu antimikrobiálnej rezistencie stanovenom v článku 6 (1) písm. (i) vrátane základných podmienok a komplementárnosti.....	149
3.9 Zjednodušenie a zníženie administratívnej záťaže – vid' kapitola 8.2	150
3.10 Kondicionalita.....	150
4 SPOLOČNÉ PRVKY PRE NIEKOĽKO INTERVENCÍ	158
4.1 Definície a minimálne požiadavky.....	158
4.2 Prvky týkajúce sa priamych platieb	163
4.2.1 Teritorizácia.....	163
4.2.2 Stropovanie a zníženie priamych platieb	164
4.3 Technická pomoc	165
4.3.1Ciele	166
4.3.2Rozsah a orientačné plánovanie činností	167
4.3.3Príjemcovia.....	168
4.3.4Sadzba	169
4.4 Sieť SPP	169
4.4.1Súhrnný prehľad a ciele národnej siete SPP vrátane činností na podporu EIP a tokov vedomostí v rámci AKIS.....	170
4.4.2Štruktúra, správa a prevádzka národnej siete SPP vrátane orientačného podielu financovania technickej pomoci prideleného sieti.....	172
4.5 Koordinácia, vymedzenie a komplementarity medzi EAFRD a inými fondmi Únie činnými vo vidieckych oblastiach	172
4.6 Finančné nástroje - Opis finančného nástroja.....	177

4.7	Spoločné prvky pre intervencie na rozvoj vidieka alebo intervencie v určitých sektoroch.....	181
4.7.1	Všeobecný zoznam neoprávnených investícií.....	182
4.7.2	Ďalšie prvky relevantné pre implementáciu niektorých intervencií na rozvoj vidieka alebo intervencií v určitých sektoroch, ktoré nie sú súčasťou opisu intervencií.....	183
5.	PRIAME PLATBY, SEKTOROVÉ INTERVENCIE A INTERVENCIE NA ROZVOJ VIDIEKA	186
5.1	Intervencie vo forme priamych platieb	186
	Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti	186
	Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti....	190
	Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov	194
	Celofarmová eko-schéma	198
	Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov	212
	Viazaná podpora príjmu	217
	Platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín	217
	Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka	223
	Platba na ovce a kozy	228
	Platba na pestovanie chmeľu	233
	Platba na pestovanie cukrovej repy	238
	Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia	243
	Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny	248
5.2	Sektorové intervencie	253
	Ovocie a zelenina	253
	Plánovanie a organizácia výroby	253
	Zlepšenie stredno a dlhodobej konkurencieschopnosti, najmä prostredníctvom modernizácie	257
	Zlepšenie stredno a dlhodobej konkurencieschopnosti, najmä prostredníctvom modernizácie	264
	Zlepšenie stredno a dlhodobej konkurencieschopnosti, najmä prostredníctvom modernizácie	267
	Víno.....	296
	Reštrukturalizácia a konverzia vinohradov	296
	Investície do hmotných a nehmotných aktív	300
	Poistenie úrody.....	304
	Informačné akcie týkajúce sa vína z Európskej únie podporujúce zodpovedné pitie vína alebo propagujúce schémy kvality EÚ – chránené zemepisné označenie a chránené označenie pôvodu	307
	Intervencie v sektore Včelárske výroby	311
	Investície	318
	Podpora laboratórií.....	322
	Spolupráca v oblasti výskumu	326
	Marketing.....	329
	Ostatné sektory.....	332
	Zemiaky	332

Predchádzanie krízam a riadenie rizika	336
Zvýšenie obchodnej hodnoty a kvality výrobkov	339
Intervencie v sektore Mlieko a mliečne výrobky	343
Zlepšovanie plánovania výroby a prispôsobenie sa dopytu	343
Koncentrácia ponuky a nové odbytové kanály	347
Zlepšenie podmienok zamestnávania	351
Zlepšenie kvality výrobkov	355
Krízová komunikácia	359
Efektívne riadenie objemov	363
Výskum a vývoj	367
Zlepšenie hospodárenia s odpadom	371
Zvýšenie udržateľnosti a efektívnosti prepravy a skladovania	375
Šetrenie energiou, energetická efektívnosť, investície do alternatívnych druhov energií	379
Propagácia a marketing	383
Odborná príprava, poradenstvo a výmena postupov	387
Sektorové intervencie Bravčové mäso	391
Zlepšovanie plánovania výroby a prispôsobenie sa dopytu	391
Koncentrácia ponuky a nové odbytové kanály	395
Zlepšenie podmienok zamestnávania	399
Zvýšenie udržateľnosti a efektívnosti prepravy a skladovania	403
Šetrenie energiou, energetická efektívnosť, investície do alternatívnych druhov energií	407
Propagácia a marketing	411
Sektorové intervencie Ovčie a kozie mäso	415
Zlepšovanie plánovania výroby a prispôsobenie sa dopytu	415
Koncentrácia ponuky a nové odbytové kanály	419
Propagácia a marketing	423
Sektorové intervencie - Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom	427
5.3 Intervencie do rozvoja vidieka - neprojektové	428
Zakladanie Agrolesníckeho Systému	428
Zakladanie líniových vegetačných prvkov	435
Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy	442
Ochrana a údržba drevín v rámci založeného Agrolesníckeho systému	447
Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku	453
Ochrana a údržba drevín v rámci zalesnenej poľnohospodárskej pôdy	459
Ekologické poľnohospodárstvo	464
Agroenvironmentálno-klimatická intervencia - Precízne hnojenie orných pôd	473
Agroenvironmentálno-klimatická intervencia – Šetrné hospodárenie na ornej pôde	479
Agroenvironmentálno-klimatická intervencia– Ochrana a zachovanie biodiverzity	488

Agroenvironmentálno-klimatická intervencia – Zatrávňovanie ornej pôdy..	497
Chov a udržanie ohrozených plemien hospodárskych zvierat.....	503
Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov.....	510
Zlepšenie životných podmienok zvierat	528
Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC)	542
Platba v rámci sústavy Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP).....	551
Platba v rámci sústavy Natura 2000 na lesnej pôde	557
5.4 Intervencie na rozvoj vidieka - projektové	563
Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch.....	563
Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch – mladý poľnohospodár.....	571
Vertikálna spolupráca prvovýrobcov a spracovateľov	578
Intervencia: Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch	583
Investície v poľnohosp. podnikoch na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku	588
Produktívne investície do rozširovania a budovania nových závlah na farmách	593
Produktívne investície do rozširovania a budovania novej infraštruktúry závlah mimo fariem	599
Produktívne investície do rozširovania a budovania novej infraštruktúry závlah mimo fariem	599
Produktívne investície do rekonštrukcie a modernizácie existujúcej infraštruktúry závlah	607
Investície do vodozadržných opatrení mimo fariem	613
Intervencia: Investície do zvyšovania vodozadržnej funkcie lesa	618
Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – neproduktívne investície)	622
Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – produktívne investície)	627
Projekty ozdravných opatrení v lesoch	632
Projekty pozemkových úprav	637
Budovanie spoločných zariadení a opatrení – prvky zelenej a modrej infraštruktúry	641
Budovanie spoločných zariadení a opatrení – prístup k pôde a iná infraštruktúra	Error! Bookmark not defined.
Intervencia: Investície do biohospodárstva	645
Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500ha a podpora podnikania v lesníctve (produktívne investície).....	650
Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500ha (neproduktívne investície)	654
Intervencia: Získavanie a udržanie mladých poľnohospodárov	659
Finančné príspevky na komerčné poistné pre poistné schémy v poľnohospodárstve.....	666
Spolupráca - LEADER	675
Operačné skupiny Európskeho inovačného partnerstva.....	694

	Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania.....	699
	Prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva	704
6	FINANČNÝ PLÁN	710
7	SYSTÉMY RIADENIA A KOORDINAČNÉ SYSTÉMY	711
7.1	Identifikácia orgánov správy a riadenia	711
	Stručný opis zriadenia a organizácie príslušného orgánu.....	711
7.1	Opis systémov monitorovania a reportingu	712
7.2	Informácie o systémoch kontroly a sankciách	713
	IACS - Integrovaný administratívny a riadiaci systém	713
	Iné ako IACS	718
7.4	Kondicionalita.....	724
7.5	Sociálna kondicionalita	728
8	MODERNIZÁCIA A ZJEDNODUŠENIE.....	729
8.1	Modernizácia: AKIS a digitálne technológie	729
	Celkové predpokladané organizačné usporiadanie AKIS	729
	Opis, ako budú poradenské služby, výskum a siete SPP spolupracovať v rámci AKIS (článok 102) (a) (ii)).....	733
	Opis organizácie všetkých poľnohospodárskych poradcov podľa požiadaviek uvedených v článku 13 (2), článku 13 (3) a v článku 13 (4).....	734
	Opis spôsobu poskytovania služieb podpory inovácií, ako sa uvádza v článku 114 (a) (ii)	734
	Stratégia digitalizácie (článok 102 (b))	735
	Aký je prístup k zabráneniu/ zmierneniu digitálnych rozdielov medzi regiónmi, typmi podnikov a skupinami obyvateľstva?	737
8.2	Zjednodušenie a zníženie administratívnej záťaže konečných príjemcov	737
	Opis toho, ako môžu technológie a údaje pomôcť zjednodušiť manažment a správu SPP.....	737
	Jednoduchosť návrhu intervencií. Príklady intervencií, ktoré by mohli byť súčasťou programu zjednodušenia.....	739

1 STRATEGICKÉ VYHLÁSENIE

Výzvy pre pôdohospodárstvo a vidiek

Hlavnou výzvou slovenského pôdohospodárstva je zabezpečenie zdravých a kvalitných potravín za primerané ceny. Je potrebné zvrátiť výrazný pokles produkcie ovocia a zeleniny a produktov živočíšnej výroby a vytvoriť tak predpoklady pre udržateľné hospodárenie a zabezpečenie diverzifikovanej stravy pre spotrebiteľov.

Veľkou výzvou SP SPP je vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj životaschopných malých a stredných fariem na trhu s pôdou, v oblasti adresnosti podpôr ako aj v rámci prístupu k úverom.

Pri výrobe potravín má Slovensko v súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody ambíciu primerane prispieť k zníženiu využívania pesticídov, umelých hnojív a antimikrobiálnych látok v EÚ ako celku. SP SPP kladie veľký dôraz na blahobyť zvierat a ochranu prírodných zdrojov. Pôdohospodárstvo čelí aj výzve znížiť emisie skleníkových plynov, prispôsobiť sa klimatickej zmene a zlepšiť biodiverzitu na ornej pôde.

Vyššie nároky na ochranu životného prostredia a na kvalitu a množstvo potravín si vyžadujú aplikovať najnovšie technológie a inovatívne prístupy na všetkých úrovniach potravinového reťazca a podstatne investovať do moderného kapitálu a ľudských zdrojov.

Vidiecke oblasti Slovenska sa musia vysporiadať s poklesom zamestnanosti v poľnohospodárstve, s negatívnym demografickým vývojom, zaostávajúcou infraštruktúrou a službami a prispôsobiť štrukturálnym zmenám v národnom hospodárstve a v spoločnosti.

Ciele Strategického plánu SPP

Priame platby budú na Slovensku naďalej zohrávať dôležitú úlohu pri znižovaní príjmových rozdielov medzi poľnohospodárstvom a ostatnými odvetviami ekonomiky. V novom období bude Slovensko aplikovať priame podpory adresnejšie. Vysoké dotácie fariem, ktoré majú nízku produkciu a zamestnanosť budú znížené. Strategický plán uvažuje so stropovaním priamych platieb so zohľadnením osobných nákladov s cieľom zvýšenia spravodlivosti poľnohospodárskej politiky.

Strategický plán SPP zabezpečí vhodné podmienky na podnikanie aj pre malé a stredné farmy a pre farmy podnikajúce v oblastiach s prírodnými a inými obmedzeniami. Životaschopné malé a stredné podniky budú benefitovať z redistributívnej platby na prvých 150 hektároch a zo zvýšenej podpory na prvých 450 hektároch v oblastiach s prírodnými a inými obmedzeniami. Podpory v znevýhodnených oblastiach budú odzrkadľovať rozdielne príjmy rastlinných a živočíšnych fariem.

Strategický plán rieši rastúcu volatilitu príjmov a nedostatočnú poistenosť podnikov prostredníctvom podpory komerčného poistenia úrod a zvierat, ktoré bude doplnené opatreniami v rámci štátnej pomoci.

V novej SPP sa podporia investície nielen investičnými grantmi, ale aj modernými finančnými nástrojmi, ktoré zvýšia časovú flexibilitu, transparentnosť podpôr a znížia administratívu, čím prispievajú k rastu konkurencieschopnosti slovenského pôdohospodárstva.

Strategický plán SPP má za cieľ rozvíjať hlavne tie sektory, ktoré prinášajú najvyššiu pridanú hodnotu pre slovenský vidiek, životné prostredia a spoločnosť. Ide hlavne o živočíšnu výrobu,

ovocie a zeleninu, zemiaky, chmeľ a cukrovú repu. SP SPP uvažuje s investíciami do ciest na vidieku, budovania modrej a zelenej infraštruktúry a zlepšenia fungovania trhu s pôdou.

Poľnohospodárske farmy sú rádovo menšie v porovnaní s dodávateľmi vstupov a odberateľmi, čo zhoršuje ich vyjednávaciu pozíciu a vytvára podmienky pre nekalé obchodné praktiky. Strategický plán SPP rieši tieto problémy podporou odbytových organizácií, vertikálnej integrácie, krátkych dodávateľských reťazcov a prispeje aj k riešeniu nedostatočne rozvinutého potravinárskeho priemyslu, ktorý brzdí rast primárnej produkcie.

Na adaptáciu poľnohospodárstva na zmenu klímy bude Slovensko investovať do závlah a vodozádržných zariadení. Celofarmová eko-schéma podporí zatrávňovanie medziradií sádov a viníc, budovanie ekologických prvkov v krajine a zlepšovanie štruktúry pôdy s cieľom mitigácie klimatickej zmeny. Strategický plán má za cieľ ozdravovať lesy a podporovať v nich prírode blízke hospodárenie. Investíciami sa podporí znižovanie emisií skleníkových plynov a využívanie obnoviteľných zdrojov energie na farmách. K ochrane prírody a klimatickej akcii prispeje rozvoj agrolesníckych systémov, zalesňovanie pôdy a budovanie líniových vegetačných prvkov.

Strategický plán SPP podporí rast ekologického poľnohospodárstva, precízne hnojenie, znižovanie rizika pochádzajúceho z používania pesticídov, rozvoj šetrného pestovania zeleniny, zemiakov, jahôd, ovocia a viniča, čo prispeje k ochrane prírodných zdrojov a výrobe kvalitnejších a zdravších potravín pre spotrebiteľov.

Cieľom SP SPP je zvýšenie biodiverzity budovaním neproduktívnych prvkov a delením veľkých pôdnych blokov na menšie. Taktiež sa podporí chov ohrozených plemien,lepší sa ochrana vzácnych biotopov dropa veľkého, sysľa pasienkového, hlucháňa a ďalších ohrozených druhov zvierat.

Nová SPP podporí mladých poľnohospodárov prostredníctvom vyšších priamych platieb a jednorazových podpôr. Dodatočné zdroje získajú mladí farmári cez investičné granty ako aj cez vzdelávanie a poradenstvo. Opatrenia v rámci SPP budú doplnené národnými opatreniami v oblasti efektívnej regulácie trhu s pôdou.

SP SPP podporí implementáciu stratégií miestneho rozvoja s dôrazom na malé inovatívne podniky, sociálnu inklúziu, diverzifikáciu poľnohospodárskych aktivít a na tvorbu pracovných miest. Vyvážený územný rozvoj sa zabezpečí investíciami do ekonomickej a sociálnej infraštruktúry. Program LEADER doplní podpora biohospodárstva a podpora obhospodarovania lesov malých výmer, ktoré prispejú k rozvoju zamestnanosti na vidieku a efektívnemu a udržateľnému využívaniu prírodných zdrojov a biomasy.

Strategický plán SPP kladie dôraz na zlepšenie dobrých životných podmienok a zdravotného stavu zvierat, čo prispeje k znižovaniu používania antimikrobiálnych látok a zvýšeniu kvality a zdravotného stavu produktov.

Dôležitým aspektom strategického plánu SPP je zlepšenie spolupráce pôdohospodárov, potravinárov a lesníkov s odborníkmi z výskumných inštitúcií a univerzít, vzdelávanie a poradenstvo. Cieľom je zabezpečiť spoločné riešenie praktických problémov potravinovej vertikály, lesov a vidieka.

2 HODNOTENIE POTRIEB A INTERVENČNÁ STRATÉGIA

2.1 Hodnotenie potrieb a intervenčná stratégia

Identifikácia potrieb

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 1.1
Názov potreby	Podpora príjmov poľnohospodárov
Popis/formulácia potreby	Na Slovensku je potrebné podporiť príjmy v poľnohospodárstve s cieľom udržať poľnohospodárov v odvetví, zabezpečiť poskytovanie environmentálnych verejných statkov, zvyšovať príjmy poľnohospodárov a mzdy poľnohospodárskych zamestnancov. Počty pracujúcich v poľnohospodárstve sa dlhodobo znižujú a slovenský vidiek sa vyľudňuje. Zvyšovanie environmentálnych obmedzení vytvára tlak na pokles príjmov z krátkodobého hľadiska a pri niektorých typoch fariem.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Veľmi vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	xÁno ○ Čiastočne ○ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 1: Podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 1.2
Názov potreby	Stabilizácia príjmov malých fariem
Popis/formulácia potreby	Malé farmy (najmä do 150 ha) majú nízke príjmy na pracovníka. Malým farmám chýbajú zdroje na investície do aktív aj do pracovného kapitálu. Pre rozvoj malých fariem je dôležité zlepšiť fungovanie trhu s pôdou a umožniť im nákup alebo prenájom dodatočnej pôdy pre ich rozvoj. Z dotazníkového prieskumu MPRV SR realizovaného v roku 2019 vyplýva, že malí poľnohospodári potrebujú aj prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a poradenstvu. Z 25 660 fariem na Slovensku je 20 400 menších ako 20 ha. Malé farmy sú dôležité pre rozvoj vidieka a pre poskytovanie lokálnych produktov a služieb.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	xÁno ○ Čiastočne ○ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 1: Podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 1.3
Názov potreby	Zvyšovanie tvorby príjmov pôdohospodárskych podnikov v oblastiach s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami
Popis/formulácia potreby	Oblasti s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami (ANC) a územia Natura 2000 potrebujú na udržanie poľnohospodárskej produkcie dodatočnú podporu na zmiernenie ekonomických rozdielov vo vzťahu k produkčným oblastiam. Taktiež je potrebné sprostredkovať dodatočnú podporu pre obhospodarovateľov

	lesov sústavy Natura 2000 - ÚEV v 5. stupni ochrany (+5% území v 5. stupni ochranu mimo ÚEV). Farmy v ANC majú nižšie príjmy na pracovníka ako ostatné farmy. V prepočte na hektár potrebujú väčšiu podporu menšie farmy v ANC ako väčšie farmy. Miera podpory v oblastiach s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami je vo väčšom rozsahu potrebná pre farmy špecializujúce sa na živočíšnu výrobu ako na rastlinnú výrobu.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Veľmi vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	x Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 1: Podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 1.4
Názov potreby	Zníženie volatility príjmov prostredníctvom riadenia rizík
Popis/formulácia potreby	Cenové, produkčné a príjmové riziko sa na Slovensku zvyšuje v dôsledku zmeny klímy. V súčasnosti v poľnohospodárstve chýba systematická podpora riadenia rizika zo zdrojov SPP. Neexistuje ani verejný systém na podporu poľnohospodárov pri katastrofických škodách. Podpora riadenia rizika je od roku 2019 zabezpečená z národných zdrojov, a to formou podpory na zaplatené komerčné poistné, čo je však obmedzené každoročným rozpočtom SR. Kompenzácie strát sa tým pádom realizujú ad hoc platbami. Do ďalšieho obdobia je potrebné zaviesť nástroje na riadenie rizika v rámci SPP aj z národných zdrojov.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	Áno ☐ x Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 1: Podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 2.1
Názov potreby	Zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov investíciami do modernizácie, inovácií a digitalizácie
Popis/formulácia potreby	Tvorba hrubého fixného kapitálu je na Slovensku nízka. Slovensko zaostáva za vyspelejšími štátmi aj vo využívaní najnovších technológií. Je potrebné zvýšiť konkurencieschopnosť slovenských poľnohospodárskych podnikov na spoločnom trhu EÚ a na trhoch tretích krajín a zároveň posilniť spoločenskú udržateľnosť a environmentálnu ochranu prostredníctvom investícií, nových technológií, inovácií a digitalizácie. Je potrebné zvýšiť časovú flexibilitu investičnej podpory a znížiť jej administratívnu záťaž. Dôraz pri investičnej podpore je potrebné klásť na živočíšnu výrobu, špeciálnu

	rastlinnú výrobu a na investície do nových technológií a inovatívnych postupov.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Veľmi vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	x Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 2: Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 2.2
Názov potreby	Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity
Popis/formulácia potreby	Je potrebné podporiť podniky, ktoré produkujú komodity s pozitívnymi ekonomickými, sociálnymi alebo environmentálnymi dopadmi na poľnohospodárstvo, životné prostredie a vidiek. Potreba podpory špeciálnej rastlinnej a živočíšnej výroby vychádza z pozitívneho vplyvu na zamestnanosť na vidieku a dlhodobého poklesu živočíšnej produkcie a ovocia a zeleniny na Slovensku. Potreba podpory cukrovej repy vychádza z pozitívneho vplyvu pestovania cukrovej repy na štruktúru produkcie na Slovensku a zachovania funkčnej vertikály cukrová repa – cukor. Na Slovensku nastal od vstupu do EÚ podstatný pokles produkcie cukrovej repy aj chmeľu, čo sú tradičné komodity na slovenskom území a hrozí úplná eliminácia týchto komodít na Slovensku. Vinárstvo a včelárstvo majú pozitívny vplyv na rozvoj vidieka a prinášajú produkty s vyššou pridanou hodnotou. Podpora špeciálnej rastlinnej produkcie prináša zvýšenú diverzitu krajinej štruktúry a tým tiež prispieva k environmentálnym cieľom. Extenzívna živočíšna výroba vo forme voľnej pastvy taktiež prispieva k zlepšeniu krajinej diverzity a zlepšeniu stavu travinno-bylinných biotopov.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Veľmi vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	x Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 2: Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 2.3
Názov potreby	Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky
Popis/formulácia potreby	Na Slovensku je potrebné zvyšovať pridanú hodnotu na farmách prostredníctvom investovania do spracovania poľnohospodárskej produkcie. Zároveň je potrebné podporiť farmy, ktoré prinášajú vyššiu pridanú hodnotu na hektár pôdy alebo na zamestnanca. Je potrebné uspokojiť dopyt spotrebiteľov po kvalitných lokálnych potravinách s vyššou pridanou hodnotou. Rozvoj spracovania primárnych produktov na farme vedie k nárastu pridanej hodnoty, ziskov fariem, ako aj produktivity fariem, čo patrí k hlavným cieľom SPP a čím sa zabezpečuje rozvoj vidieka a konkurencieschopnosti.

Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	x Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 2: Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 3.1
Názov potreby	Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály
Popis/formulácia potreby	Je potrebné spájať prvovýrobcov za účelom posilnenia ich vyjednávacjej sily, realizovania spoločných investícií, marketingu a distribúcie a v záujme využívania úspor z rozsahu. Jednotliví producenti na Slovensku nedokážu samostatne zabezpečiť dostatočné dodávky produktov, čo výrazne znižuje ich vyjednávaciu silu. Čiastočne tento stav môžu zmeniť organizácie výrobcov, ktoré sú optimálnym prostriedkom k zvýšeniu vyjednávacjej sily prvovýrobcov voči spracovateľom i obchodu. Z pohľadu vertikálnych vzťahov môžu významnú úlohu zohrávať medziodvetvové organizácie. Tie združujú producentov rôznych sektorov s predstaviteľmi spracovania alebo obchodu. Efektívne spájanie v rámci medziodvetvových organizácií podporuje finalizáciu vlastnej produkcie v spoločných spracovateľských podnikoch.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Stredná relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	x Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 3: Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 3.2
Názov potreby	Rozvoj alternatívnych odbytových kanálov založených na priamom predaji spotrebiteľovi, na regionálnej forme predaja z dvora a skrátených regionálnych odbytových reťazcoch
Popis/formulácia potreby	Je potrebné poľnohospodárom a potravinárom diverzifikovať odbytové kanály a zabezpečiť pre spotrebiteľov prístup ku kvalitným lokálnym potravinám. Slovensko potrebuje posilniť úlohu regionálnych miestnych trhov, tvorbu regionálnych „krátkych“ dodávateľských vertikál, posilniť trhovú pozíciu, priamy predaj spotrebiteľom a podobne. Podiel priameho predaja potravín je na Slovensku len okrajový podiel (v priemere na úrovni 5 %).
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	x Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 3: Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 3.3
Názov potreby	Zvyšovanie efektívností potravinových vertikál prostredníctvom investícií do spracovateľských kapacít

Popis/formulácia potreby	Slovensko je konkurencieschopné v primárnych poľnohospodárskych komoditách, ale ďalší rozvoj poľnohospodárstva naráža na problém nízkeho dopytu lokálnych spracovateľských podnikov. Je potrebné rozšíriť kapacity spracovateľských podnikov, ktoré zabezpečujú odbyt lokálnych poľnohospodárskych komodít s cieľom zvýšenia pridanej hodnoty celého potravinového reťazca. Slovensko má dostatočný potenciál produkovať poľnohospodárske komodity. Existuje však potreba zvyšovania pridanej hodnoty ich spracovaním. Podpora spracovania poľnohospodárskej produkcie by mala byť orientovaná na spracovanie s vysokou pridanou hodnotou, ekologickej produkcie, výroba produktov s označením kvality, robotizácia a digitalizácia výroby ako zvýšenie energetickej efektivity výroby.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 3: Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 4.1
Názov potreby	Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy
Popis/formulácia potreby	Adaptácia poľnohospodárstva na zmenu klímy si vyžaduje zavádzanie opatrení na zmierňovanie jej dopadov. K najvýznamnejším z nich patrí podporovať pôdoochranné technológie, chrániť pôdu pred eróziou realizáciou protierózných opatrení, zlepšovať štruktúru pôdy a zvyšovať podiel drevín na poľnohospodárskej pôde, napr. zakladaním agrolesníckych systémov na poľnohospodárskej pôde, vytváraním líniových vegetačných krajinných prvkov a zalesňovaním poľnohospodárskej pôdy. Dôležité je zároveň sústrediť sa na zmiernenie dôsledkov extrémov počasia. Slovensko potrebuje budovať vodozádržné zariadenia, malé vodné nádrže a ich prepojenie na zavlažovacie systémy, budovať prvky zelenej infraštruktúry, zvýšiť retenčnú schopnosť krajiny, sústrediť sa na integráciu protipovodňovej ochrany s poľnohospodárstvom v nížinných oblastiach a na tlmenie odtoku v horských oblastiach.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Veľmi vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 4: Prispieť k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvencie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 4.2
Názov potreby	Znižovanie emisie skleníkových plynov a amoniaku
Popis/formulácia potreby	Pôdohospodárstvo na Slovensku prispieva k zmene klímy najmä produkciou emisií skleníkových plynov (metánu, oxidu dusného, oxidu uhličitého, halogenovaných uhlíkovodíkov) a má približne 7,5 % podiel emisiách GHG. Prostredníctvom investícií je

	potrebné zamerať sa najmä na ďalšie znižovanie emisií skleníkových plynov z poľnohospodárstva (najmä zachytávanie amoniaku a CO ₂ , zmeny v chovateľských postupoch), sústrediť sa na znižovanie emisií GHG a NH ₃ v živočíšnej produkcii, a to aj vyšším zastúpením extenzívnych chovov.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Veľmi vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 4: Prispieť k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 4.3
Názov potreby	Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka
Popis/formulácia potreby	V slovenských pôdach, najmä v oblastiach intenzívneho poľnohospodárstva chýba organický uhlík v pôdach. Organický uhlík sa zúčastňuje mnohých biologických, chemických i fyzikálnych procesov prebiehajúcich v pôde a z toho dôvodu významne ovplyvňuje produkčné aj mimoprodukčné funkcie pôdy. Je potrebné ochraňovať infiltračné vlastnosti pôdy, uplatňovať postupy pre zachovanie priaznivého vlhkostného stavu pôdy, obnovovať a zvyšovať retenčnú schopnosť pôdy a optimalizovať uhlíkovú bilanciu. Je potrebné podporiť pestovanie medziplodín a viacročných krmovín, aplikáciu organických hnojív a ich zapravovanie do pôdy, znižovať intenzitu obrábania pôdy a hnojenia anorganickými hnojivami. Sekvestráciu uhlíka je potrebné podporiť aj prostredníctvom zakladania agrolesníckych systémov na poľnohospodárskej pôde a zalesňovaním poľnohospodárskej pôdy.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 4: Prispieť k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 4.4
Názov potreby	Zvyšovanie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie na celkovom objeme energií v poľnohospodárstve
Popis/formulácia potreby	Slovensko má vysoký nevyužitý potenciál existujúceho zdroja obnoviteľnej energie cez anaeróbnú digestiu bioodpadov (výroba biometánu/bioplýnu), zhodnotenie odpadovej biomasy v agro – sfére. Produkcia obnoviteľných zdrojov energie z poľnohospodárstva, t. j. energií z biopalív vyrobených z obilnín a iných plodín bohatých na škrob, cukornatých plodín a olejnin, bioplýnu z poľnohospodárstva (maštalný hnoj a energetické plodiny, odpad a zvyšky z poľnohospodárskej činnosti) a druhej generácie biopalív (nepotravinových celulóзовých materiálov), vykazuje rastúci trend, avšak podiel využívania OZE v

	poľnohospodárstve na celkovej produkcii obnoviteľných zdrojov energie je stále nízky.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	Áno x Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 4: Prispiet' k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 4.5
Názov potreby	Podpora adaptačných a mitigačných opatrení v lesoch v súvislosti so zmenou klímy
Popis/formulácia potreby	Lesné ekosystémy sú čoraz viac ovplyvňované závažnými zmenou klimatických podmienok a extrémami počasia, čo sa negatívne prejavuje na ich zdravotnom stave a schopnosti odolávať pôsobeniu škodlivých činiteľov. Lesné dreviny a ich spoločenstvá s dlhým vývojovým cyklom nie sú schopné v krátkom časovom úseku reagovať na takéto zmeny prirodzenou migráciou, ani ďalšími adaptačnými mechanizmami. Adaptačné opatrenia sú preto nevyhnutné na zabránenie rozpadu lesov, udržanie ich integrity a schopnosti poskytovať požadované ekosystémové služby, vrátane produkcie drevnej hmoty.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	x Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 4: Prispiet' k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 4.6
Názov potreby	Zlepšenie zdravotného stavu lesov a vitality lesných spoločenstiev
Popis/formulácia potreby	Dôsledky zmeny klímy spôsobujú prioritne rozvrat nepôvodných lesných ekosystémov. Ide o pokles vitality a prírastku drevín, a/alebo nárast miery poškodzovania drevín synergickým pôsobením škodlivých činiteľov. Riešenie vzniknutej situácie bude Slovensko realizovať formou integrovaných projektov ozdravných opatrení. V rámci adaptácie na zmenu klímy je na Slovensku potrebné sa zamerať na smrekové porasty vyskytujúce sa od podhorského stupňa vyššie a borovicové porasty nížinného stupňa na nepôvodných a pôvodných stanovištiach.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Stredná relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	x Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 4: Prispiet' k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 4.7

Názov potreby	Zvyšovanie vodozadržnej funkcie lesa a akumulácia vody v lesnej krajine
Popis/formulácia potreby	Je potrebné zabezpečiť pozitívny synergický efekt viacerých aktivít na zvyšovanie vodozadržnej funkcie lesa. Samotná podpora prírode blízkeho hospodárenia lesov zabezpečí vytváranie diferencovanej vekovej, druhovej a priestorovej štruktúry lesa, ktorá prispeje k zníženiu intenzity odtoku vody. Následná podpora budovania, resp. rekonštrukcie technických prehrádzok na vodných tokoch (v ich horných častiach) môže prispieť k spomaľovaniu odtoku počas extrémnych klimatických udalostí. Ďalším vhodným opatrením, zameraným na zmiernenie povrchového odtoku z lesa, je pravidelná údržba a starostlivosť o lesnú cestnú sieť.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	xÁno ○ Čiastočne ○ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 4: Prispieť k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 5.1
Názov potreby	Ochrana podzemných vôd pred negatívnymi vplyvmi poľnohospodárskej činnosti - nadmernou aplikáciou živín
Popis/formulácia potreby	Spotreba hnojív na poľnohospodárske účely sa v SR zvyšuje. Dusík, ktorý rastliny neodoberú, zostáva v pôde vo forme nitrátu. Dusičnany, vznikajúce rozkladom organických látok v živočíšnej výrobe, sú potenciálnou hrozbou znečisťovania povrchových a podzemných vôd. Znečistenie spodných vôd môže vzniknúť z presakovania hnoja a hnojovice do pôdy z dôvodu konštrukčne nesprávne vybudovaných zásobníkov, z odtokov odpadovej vody pri chove hospodárskych zvierat alebo z aplikovania maštalného hnoja na poliach. Táto skutočnosť si vyžaduje aplikáciu dusíka len v takom množstve, ktoré sa javí po rozbere pôdy potrebným.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Veľmi vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	xÁno ○ Čiastočne ○ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 5: Podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemikálií

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 5.2
Názov potreby	Zníženie rizika prieniku pesticídov do vody, vypracovanie systému minimalizácie vstupov chemických prípravkov do poľnohospodárskej produkcie
Popis/formulácia potreby	Na kvalitu podzemných vôd vplýva používanie prípravkov na ochranu rastlín. Je treba navrhnuť postupy a riešenia na znížovanie rizika prieniku pesticídov do vody, napr. navrhnuť do legislatívy alebo do podpory cez SPP podporu pre hospodárenie, ktoré rešpektuje vyššiu ochranu vôd pri používaní pesticídov v poľnohospodárskej produkcii. Je potrebné vypracovať systém minimalizácie vstupov chemických prípravkov rizikových pre podzemné vody do poľnohospodárskej produkcie. SR potrebuje zvýšiť ochranu podzemných vôd v CHVO Žitný ostrov. Ide o významné

	územie akumulácie povrchových vôd a podzemných vôd, na ktorom sa prirodzeným spôsobom tvoria a obnovujú zásoby povrchových vôd a podzemných vôd. Je najväčšou oblasťou zdrojov podzemných vôd v strednej Európe. Monitoring stavu podzemných vôd pomocou monitorovacej siete vykonáva SHMÚ a VÚVH.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Veľmi vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	Áno ☒ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 5: Podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemikálií

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 5.3
Názov potreby	Zabránenie znižovania úrodnosti pôdy používaním protieróznych a pôdoochranných opatrení
Popis/formulácia potreby	Pôda na Slovensku degraduje a je na mnohých miestach vymývaná, resp. vyplavovaná následkom snehu, vetra, vody - či už následkom vplyvov dažďov, miestnych tokov, vysokej spodnej vody, topenia sa snehu na svahoch a pod. Dodnes nemáme v SR uspokojivo vyriešený špeciálny manažment takýchto oblastí tak, aby bol motivačne nastavený pre poľnohospodárov. Zelená infraštruktúra v intenzívnej poľnohospodárskej krajine zabráňuje nielen degradácii pôdy ale zlepšuje kvalitu agro-eko systémov a rovnako prináša udržateľnú krajinnú štruktúru pre takéto územia. Územia využívané ako trvalé trávne porasty a pasienky odolávajú dlhodobým účinkom erózných činiteľov lepšie ako orná pôda. Na exponovaných územiach SR potrebuje riešiť pôdnu eróziu prostredníctvom neproduktívnych investícií alebo rozčleniť veľké pôdne bloky na menšie celky.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Veľmi vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 5: Podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemikálií

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 5.4
Názov potreby	Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom za účelom stabilizácie územia
Popis/formulácia potreby	Na Slovensku je vysoká fragmentácia vlastníctva pôdy, ktorá má negatívny vplyv na efektívnosť poľnohospodárskych podnikov, rozvoj vidieka a na ochranu životného prostredia. Je preto potrebné realizovať scelenie vlastníctva pôdy za účelom podpory podnikania na pôde a zvýšenia atraktivity vidieka. Taktiež je potreba znižovať záťaž, ktorú vysoká fragmentácia vlastníctva pôdy vytvára na štátnu správu a je nevyhnutné podporiť investície na vidieku, ktoré nevyjasnené vlastnícke vzťahy brzdia. Vysoká fragmentácia vlastníctva pôdy spomaľuje realizáciu ekostabilizačných opatrení ako sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky v krajine a ostatnej ekostabilizačnej zelene v území (solitéry, aleje, iná skupinová zeleň), ktoré zároveň zabezpečia aj protieróznu ochranu pôdy a zadržiavanie vody v krajine.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť

Potreba je riešená v CSP	Áno ☒ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 5: Podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemikálií

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 6.1
Názov potreby	Zlepšiť stav biotopov a druhov s dôrazom na územiach sústavy Natura 2000 a na územiach s vysokou prírodnou hodnotou
Popis/formulácia potreby	SR potrebuje zlepšiť stav biotopov kvôli klesajúcej početnosti druhov vtákov na územiach sústavy Natura 2000 a na územiach s vysokou prírodnou hodnotou. V lesných porastoch ide napríklad o hlucháňa hôrneho. Rovnako nepriaznivý je stav populácií viacerých kritériových druhov. Úbytok vtákov je spôsobený predovšetkým intenzifikáciou poľnohospodárstva (zmena TTP na ornú pôdu, pestovanie monokultúr, používanie pesticídov a hnojív, zmena agrotechnických postupov). Potreba predstavuje príspevok SPP k dosiahnutiu cieľa 1 Stratégie EÚ na ochranu biodiverzity do roku 2020, príspevok k realizácii programov starostlivosti a programov záchrany pre vybrané druhy resp. akčné plány prijaté na úrovni EÚ. K septembru 2019 z celkového počtu 41 CHVÚ má 18 lokalít vládou schválený program starostlivosti.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 6: Prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 6.2
Názov potreby	Zachovať a udržiavať trvalé trávne porasty: Zachovať a udržiavať biotopy poloprírodných a prírodných trávnych porastov, podporiť biodiverzitu na plochách trvalých trávnych porastov a obnoviť prírodné ekosystémy
Popis/formulácia potreby	Trávne porasty vytvárajú vhodné podmienky pre život vzácnych druhov rastlín a živočíchov, tiež majú nemalý vplyv na odtokové pomery a sekvestráciu uhlíka, čím sa podieľajú na zmierňovaní zmeny klímy. Zdravé trávne ekosystémy sú zdrojom najväčšej diverzity druhov a biotopov v krajine. Optimálne priestorové usporiadanie, funkčné využívanie územia, skvalitnenie siete ekologických prvkov, poskytovanie ekosystémových služieb, tvorba podmienok pre udržanie a rozvoj biodiverzity a zelenej infraštruktúry v krajine zabezpečuje ekologickú stabilitu krajiny. Pre potreby Programu rozvoja vidieka a vzhľadom na rovnocenné alebo veľmi podobné spôsoby manažovania boli biotopy trávnych porastov zoradené do 7 kategórií.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 6: Prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 6.3
Názov potreby	Podporovať ekologickú rozmanitosť v krajine vytváraním a udržiavaním krajinných prvkov a ekologizačných plôch
Popis/formulácia potreby	Veľkoplošné hospodárenie má negatívne vplyvy na biodiverzitu. SR potrebuje zlepšovať biodiverzitu podporou budovania krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde a podporou opel'ovačov v krajine. V najúrodnejších rovinatých oblastiach SR, kde dominuje intenzívne poľnohospodárstvo, je nízka biodiverzita a zároveň v týchto oblastiach vyhynulo a ubudlo najviac vtáčích druhov na Slovensku. Krajinné prvky vrátane plôch vyňatých z produkcie plnia agroenvironmentálne funkcie, čím kvalitatívne rozširujú ponuku ekosystémových služieb a poľnohospodársku činnosť priestorovo dopĺňajú. Umožňujú v poľnohospodárskej krajine živočíchom nájsť si úkryt, potravinovú bázu, miesto pre rozmnožovanie, čím podporujú druhovú diverzitu. Je potrebné ekologizačné prvky v poľnohospodárskej krajine zachovať, udržiavať a skvalitňovať ich stav a aj rozširovať ich plošné zastúpenie v území.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 6: Prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti
Kód potreby (ČŠ)	Potreba 6.4
Názov potreby	Podpora ochrany biodiverzity lesných ekosystémov
Popis/formulácia potreby	Je potreba zvýšiť biodiverzitu lesov na Slovensku zmenou monokultúrnych lesov na zmiešané lesy. Po kalamitách je potrebné vytvárať lesy s vysokou hodnotou biodiverzity a ochraňovať biodiverzitu prostredníctvom ochrany genetických zdrojov lesných drevín. V lesníctve sú genetické zdroje (genofond) dôležitý výrobný faktor. Bohatosť genofondu umožňuje lesným drevinám prispôsobiť sa širokej škále klimatických a pôdných podmienok. Opatrenia na zachovanie genetických zdrojov slúžia na ochranu biodiverzity lesných ekosystémov a ich adaptáciu na klimatickú zmenu. Ochudobnenie genofondu znižuje biodiverzitu a oslabuje schopnosť lesných drevín čeliť zmenám stanovištných podmienok, tlaku škodcov a chorôb.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 6: Prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 6.5
Názov potreby	Podpora chovu ohrozených plemien hospodárskych zvierat
Popis/formulácia potreby	Je potreba zachovať chov ohrozených plemien hospodárskych zvierat. Ich zachovanie prispieva k rôznorodosti plemien a ochrane genetických zdrojov. Ich stratou by došlo k ochudobneniu genofondu a zníženiu biodiverzity.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Stredná relevantnosť

Potreba je riešená v CSP	x Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 6: Prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 7.1
Názov potreby	Generačná obnova a podpora získania a udržania mladých poľnohospodárov v sektore
Popis/formulácia potreby	Je potrebné zvyšovať podiel mladých poľnohospodárov na Slovensku, aby sa zabezpečila generačná obnova a zvyšovala produktivita poľnohospodárstva udržateľným spôsobom. Potreba reflektuje na dlhodobu nízku záujem mladých ľudí o podnikanie v poľnohospodárstve nielen na Slovensku ale aj v ostatných ČŠ. Nízky záujem je výsledkom rizikovosti a náročnosti podnikania v tomto sektore a nižšieho príjmu v porovnaní s inými odvetvami hospodárstva.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	x Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 7: Získavať a udržať si mladých poľnohospodárov a iných nových poľnohospodárov a uľahčiť udržateľný rozvoj podnikania na vidieku

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 7.2
Názov potreby	Zabezpečenie lepšieho prístupu mladých poľnohospodárov k pôde
Popis/formulácia potreby	Na Slovensku je potrebné vytvoriť systém, ktorý umožní mladým životaschopným poľnohospodárom získať prístup k pôde. Súčasný systém je príliš obmedzujúci vzhľadom k vysokým transakčným nákladom na získanie pôdy nájmom alebo kúpou. Extrémna fragmentácia vlastníctva pôdy výrazne brzdí rozvoj mladých poľnohospodárov. Pre mladého poľnohospodára je náročné získať pôdu do prenájmu aj od Slovenského pozemkového fondu.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	x Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 7: Získavať a udržať si mladých poľnohospodárov a iných nových poľnohospodárov a uľahčiť udržateľný rozvoj podnikania na vidieku

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 7.3
Názov potreby	Zmiernenie vysokej finančnej medzery mladých poľnohospodárov, t. j. potreba zlepšiť prístup k financovaniu pracovného kapitálu a investícií pre životaschopné farmy mladých poľnohospodárov
Popis/formulácia potreby	Mladí životaschopní poľnohospodári potrebujú mať prístup k úverom a podporám, ktoré im umožnia investovať do rozvoja fariem. Mladí poľnohospodári na začiatku podnikania majú vysoký dopyt po investíciách a zároveň nedostatočný prístup

	k úverom kvôli nízkym zárukám. Mladí poľnohospodári majú na začiatku podnikania zvýšené náklady, čo znižuje ich ziskovosť. Investičná podpora má pozitívny vplyv na produktivitu fariem mladých poľnohospodárov.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 7: Získavať a udržať si mladých poľnohospodárov a iných nových poľnohospodárov a uľahčiť udržateľný rozvoj podnikania na vidieku

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 7.4
Názov potreby	Zabezpečenie kvalitného vzdelávania a poradenstva pre mladých poľnohospodárov
Popis/formulácia potreby	Mladí poľnohospodári sa potrebujú neustále vzdelávať a mať prístup ku kvalitným poradenským službám. Na Slovensku podiel manažérov s úplným poľnohospodárskym vzdelaním dosahuje len 9,2 %. Mladí poľnohospodári majú vysoký dopyt po kvalitnom vzdelávaní a poradenstve.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Stredná relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 7: Získavať a udržať si mladých poľnohospodárov a iných nových poľnohospodárov a uľahčiť udržateľný rozvoj podnikania na vidieku.

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 8.1
Názov potreby	Posilnenie podnikateľských aktivít, služieb a infraštruktúry na vidieku
Popis/formulácia potreby	SR potrebuje podporiť zníženie migrácie obyvateľstva vidieckych regiónov za prácou do miest a zahraničia podporou podnikateľských aktivít vo vidieckych regiónoch. Podpora prispeje k diverzifikácii poľnohospodárskych i nepoľnohospodárskych činností, rozvoju biohospodárstva, k sociálnemu začleneniu minoritnej časti obyvateľstva vidieka. SR potrebuje podporiť rozvoj miestnej infraštruktúry, vzdelanostnú a ekonomickú úroveň obyvateľstva, občiansku a technickú vybavenosť, počet zariadení pre voľný čas, školských zariadení a zariadení sociálnych a zdravotných služieb na vidieku. Taktiež je potrebné podporiť turistickú infraštruktúru a rozvoj spolupráce medzi vidiekom a mestami. Využívanie moderných komunikačných technológií prispeje k rozvoju podnikateľských činností a k tvorbe pracovných príležitostí pre vidiecke obyvateľstvo. Zvýšenie informovanosti prispeje k rastu kompetencií a aktivizácii vidieckeho obyvateľstva.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	Áno ☒ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 8: Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a

	miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 8.2
Názov potreby	Budovanie kapacít a podpora miestnych komunít, rozvoj spolupráce a aktivizácie vidieckeho územia
Popis/formulácia potreby	Na Slovensku je potreba rozvíjať kapacity, spoluprácu na miestnej úrovni s cieľom spoločného riešenia miestnych problémov, efektívneho využívania miestnych zdrojov, zabezpečenia služieb a vytvárania pracovných miest. Spoločné prístupy k riešeniu nezamestnanosti a rozvoja služieb prostredníctvom iniciatívy LEADER dosahovali lepšie výsledky ako samostatné projekty obcí. Rozvoj vidieckych komunít princípom zdola – nahor participatívnym prístupom mobilizuje obyvateľov a organizácie pôsobiace na vidieku. Uplatňovanie prístupu zdola - nahor zvyšuje úroveň sociálneho kapitálu v podobe aktivizácie obyvateľstva, budovania kapacít, podpory miestnych komunít a rozvoja spolupráce.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 8: Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 8.3
Názov potreby	Podpora trvalo udržateľného obhospodarovania lesov vrátane diverzifikácie lesnej výroby k nedrevným produktom a využívaniu ekosystémových služieb
Popis/formulácia potreby	SR potrebuje zlepšiť obhospodarovanie lesov malých výmer. Významným problémom obhospodarovania súkromných lesov je skutočnosť, že takéto majetky často nespĺňajú predpoklady k efektívnemu obhospodarovaniu lesov. A to v dôsledku malej výmery a rozdrobenosti, alebo z dôvodu nezájmu vlastníkov o svoj les ako taký.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 8: Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 8.4
Názov potreby	Zvyšovať efektívnosť výrobných faktorov v lesnom hospodárstve
Popis/formulácia potreby	Je potrebné zabezpečiť podporu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a diverzifikácie výroby na majetkoch drobných vlastníkov lesov. Ďalším dôvodom je demografický vývoj spoločnosti - a teda aj vlastníkov lesov, kedy dochádza k starnutiu populácie na jednej strane a zmene preferencií u potenciálnych dedičov či kupcov na strane druhej.

Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	x Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 8: Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 9.1
Názov potreby	Rozšírenie chovov zvierat s dobrými životnými podmienkami zvierat
Popis/formulácia potreby	Slovensko má potrebu priblížiť chov hospodárskych zvierat čo najbližšie prirodzeným podmienkam a to vrátane ich priestoru pre život a životných potrieb. Lepšie životné podmienky zvierat môžu prispieť k zníženiu spotreby antimikrobiálnych látok. Bezpečnosť potravinového reťazca je nepriamo ovplyvnená aj dobrými životnými podmienkami zvierat, najmä tých, ktoré sa chovajú na výrobu potravín. Existuje úzka väzba medzi dobrými životnými podmienkami zvierat, zdravím zvierat a chorobami prenášanými potravinami. Stresové faktory a zlé životné podmienky môžu viesť k zvýšeniu náchylnosti na choroby u zvierat. To môže predstavovať riziko pre spotrebiteľov. Podpora chovov a kŕmnych režimov, ktoré podporujú zdravie a dobré životné podmienky zvierat prispievajú k zníženiu antimikrobiálnej spotreby.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Veľmi vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	x Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 9: Zlepšiť reakciu poľnohospodárstva Únie na požiadavky spoločnosti týkajúce sa potravín a zdravia vrátane požiadaviek na vysokokvalitné, bezpečné a výživné potraviny vyrobené udržateľným spôsobom, požiadaviek týkajúcich sa zníženia plytvania potravinami, ako aj požiadaviek na zlepšenie životných podmienok zvierat a boj proti antimikrobiálnym rezistenciám

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 9.2
Názov potreby	Zníženie rizika pre zdravie obyvateľstva a zdravie zvierat plynúce z prítomnosti rezíduí pesticídov v potravinách a krmivách pre zvieratá
Popis/formulácia potreby	Aj potraviny predávané na Slovensku majú problém s výskytom rezíduí pesticídov. Problémom pri pesticídoch je nielen koncentrácia ich rezíduí, ktorá sa analyzuje, ale aj kombinovaný a multiplikačný efekt viacerých rezíduí pesticídov. Bezpečnosť potravinového reťazca je úzko spätá s udržateľným využívaním pesticídov. Cieľom smernice 2009/128 / ES je dosiahnuť trvalo udržateľné využívanie pesticídov v EÚ znížením rizík a vplyvov používania pesticídov na ľudské zdravie a životné prostredie a podporou používania integrovanej ochrany proti škodcom (IPM) a alternatívnych prístupov alebo techník, ako sú nechemické alternatívy pesticídov. Slovensko v roku 2021 vypracovalo Národný akčný plán na dosiahnutie udržateľného používania prípravkov na ochranu rastlín (revízia 2) na implementáciu rozsahu opatrení stanovených v smernici.

Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	xÁno ○ Čiastočne ○ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 9: Zlepšiť reakciu poľnohospodárstva Únie na požiadavky spoločnosti týkajúce sa potravín a zdravia vrátane požiadaviek na vysokokvalitné, bezpečné a výživné potraviny vyrobené udržateľným spôsobom, požiadaviek týkajúcich sa zníženia plytvania potravinami, ako aj požiadaviek na zlepšenie životných podmienok zvierat a boj proti antimikrobiálnym rezistenciám

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 9.3
Názov potreby	Propagácia zdravých a kvalitných lokálnych poľnohospodárskych výrobkov vyznačujúcich sa osobitnými kvalitatívnymi vlastnosťami, pomoc poľnohospodárom prispôbovať svoju výrobu dopytu spotrebiteľov a trhovým signálom
Popis/formulácia potreby	Kvalita stravy má veľký vplyv na výskyt civilizačných chorôb ako sú obezita, cukrovka, vysoký krvný tlak, cievne, srdcové a mozgové choroby. Z pohľadu dostupnosti potravín v SR ponuka potravín prevyšuje minimálne výživové a nutričné energetické požiadavky. Je žiadúce zamerať sa na prechod na zdravé udržateľné stravovanie, čo znamená preorientovanie sa viac na stravu rastlinného pôvodu, ktorá by obsahovala menej červeného mäsa, viac ovocia a zeleniny, celozrnných obilnín, strukovín, orechov a semien. Zároveň je nutné zvýšiť informovanosť spotrebiteľov o kvalite doma produkovaných surovín a potravín a poukázať na to, ako sa preferencia kvalitných potravín môže prejaviť na zlepšení kvality života na Slovensku. Konzumácia lokálnych potravín má taktiež pozitívny environmentálny a ekonomický dopad a rozvoj vidieka.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	xÁno ○ Čiastočne ○ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Špecifický cieľ 9: Zlepšiť reakciu poľnohospodárstva Únie na požiadavky spoločnosti týkajúce sa potravín a zdravia vrátane požiadaviek na vysokokvalitné, bezpečné a výživné potraviny vyrobené udržateľným spôsobom, požiadaviek týkajúcich sa zníženia plytvania potravinami, ako aj požiadaviek na zlepšenie životných podmienok zvierat a boj proti antimikrobiálnym rezistenciám

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 10.1
Názov potreby	Zvýšenie úrovne výmeny znalostí a miery inovácií v pôdohospodárstve
Popis/formulácia potreby	Na Slovensku AKIS predstavuje decentralizovaný fragmentovaný systém s existujúcimi hlavnými piliermi a čiastkovými systémami. Je potrebné zlepšiť koordináciu jednotlivých zložiek platformy AKIS, ktorá by podporovala jednotlivých aktérov systému, uľahčovala prístup k informáciám, ich výmenu a vzájomnú spoluprácu.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	xÁno ○ Čiastočne ○ Nie

Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Prierezový cieľ: Modernizácia sektora prostredníctvom podpory a spoločného využívania poznatkov, inovácií a digitalizácie v pôdohospodárstve a vo vidieckych oblastiach

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 10.2
Názov potreby	Prepojenie existujúcich pilierov AKIS a zaradenie nových zložiek do systému
Popis/formulácia potreby	Je potrebné zlepšiť vzájomné prepojenie existujúcich pilierov AKIS a umožniť zaradenie nových zložiek do systému, pretože na Slovensku prepojenie čiastkových systémov chýba. Rovnako je potrebné posilniť spoluprácu a sfunkčniť niektoré prepojenia v rámci jednotlivých čiastkových systémov (napr. farmári - lesníci), ako aj zahrnúť nové elementy do systému (napr. odborné školstvo).
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Prierezový cieľ: Modernizácia sektora prostredníctvom podpory a spoločného využívania poznatkov, inovácií a digitalizácie v pôdohospodárstve a vo vidieckych oblastiach

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 10.3
Názov potreby	Podpora ďalšieho vzdelávania, poradenstva, vzájomnej koordinácie a prepojenia
Popis/formulácia potreby	Popri vertikálnej prepojenosti bude potrebné vytvoriť aj horizontálnu prepojenosť medzi jednotlivými aktérmi, ktorí sú zodpovední za poradenstvo, vzdelávanie a prenos poznatkov do praxe. Tým sa tento systém stane výkonnejším a ucelenejším. Významnou zložkou celého systému sa musí stať celoživotné vzdelávanie a odborné stredoškolské vzdelávanie. Zároveň bude potrebné zlepšiť systém riadenia celého poradenského a znalostného systému. Len vzájomná spolupáca jednotlivých prvkov, ich vzájomné fungovanie a výmena informácií umožní prenos poznatkov do praxe.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	☒ Áno ☐ Čiastočne ☐ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Prierezový cieľ: Modernizácia sektora prostredníctvom podpory a spoločného využívania poznatkov, inovácií a digitalizácie v pôdohospodárstve a vo vidieckych oblastiach

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 10.4
Názov potreby	Digitálna platforma AKIS pre zlepšenie prístupu stakeholderov k informáciám
Popis/formulácia potreby	Na Slovensku absentuje digitálna platforma, ktorá by ponúkala komplexný prístup k informáciám pre každého. Je potrebné vybudovať interaktívnu digitálnu platformu AKIS a prepojiť ju na národný systém AKIS pre komplexnejšie využívanie dostupných a nových dát. Zároveň je potrebné vytvoriť priestor pre systematickú podporu poradenstva v oblasti digitalizácie agrosektora, využitie pokročilých nástrojov ICT, operačné centrá digitalizácie.

Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	xÁno ○ Čiastočne ○ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Prierezový cieľ: Modernizácia sektora prostredníctvom podpory a spoločného využívania poznatkov, inovácií a digitalizácie v pôdohospodárstve a vo vidieckych oblastiach

Kód potreby (ČŠ)	Potreba 10.5
Názov potreby	Zníženie administratívneho zaťaženia pre implementáciu prierezového cieľa
Popis/formulácia potreby	Je potrebné dbať na debyrokratizáciu procesu implementácie prierezového cieľa, pretože nadmerná byrokracia a administratíva spojená s poskytovaním poradenstva s podporu PRV, administratívne prekážky a byrokracia pri implementácii iných opatrení (M1, M2, M16) odrádza farmárov, aj poskytovateľov a zhoršuje dostupnosť najmä pre menších farmárov a taktiež spôsobuje pomalé čerpanie finančných zdrojov.
Stanovenie priorít na úrovni CSP	Vysoká relevantnosť
Potreba je riešená v CSP	xÁno ○ Čiastočne ○ Nie
Výber špecifických cieľov SPP a prierezových cieľov pre túto potrebu	Prierezový cieľ: Modernizácia sektora prostredníctvom podpory a spoločného využívania poznatkov, inovácií a digitalizácie v pôdohospodárstve a vo vidieckych oblastiach

Prioritizácia potrieb na úrovni CSP

Postup stanovenia priorít

V rámci procesu vypracovania strategického plánu SPP bol vypracovaný postup stanovenia priorít. Vypracovaná koncepcia umožňuje rozdelenie potrieb do štyroch skupín, ktoré odrážajú dôležitosť, príslušných potrieb a význam pre strategický plán SPP.

- **Veľmi vysoká:** potreby, ktorých relevantnosť je hodnotená ako „veľmi vysoká“, by mali byť riešené prioritne, a ku každej by na základe Strategického plánu SPP mala byť priradená vhodná intervencia a mala by byť podľa toho primerane financovaná.
- **Vysoká:** Ak je priorita „vysoká“, mala by sa potreba riešiť prostredníctvom Strategického plánu SPP s primeraným financovaním.
- **Stredná:** Ak patrí potreba na základe priority do kategórie „stredná“, mali by byť ku každej potrebe priradené vhodné intervencie cez Strategický plán SPP. Ale potreba by nemala byť prioritná/uprednostnená, prípadne by sa nemala riešiť ucelená/úplná.
- **Nízka:** Potreby s nízkou prioritou nemusia byť riešené priamo cez samostatnú intervenciu. Postačuje ak sa tejto potrebe bude venovať iná intervencia (určená pre inú potrebu prioritne) iba vo svojich sekundárnych cieľoch. Tieto potreby je možné riešiť aj prostredníctvom iných nástrojov mimo Strategického plánu SPP.

Zaradenie do jednej zo štyroch skupín závisí od vyhodnotenia individuálnych potrieb podľa daných kritérií. V rámci skupín neexistuje žiadne poradie.

Proces stanovovania priorít

Na posúdenie potrieb bola použitá SWOT analýza, nižšie uvedené kritériá pre hodnotenie a súčasná situácia (vrátane krízy Covid 19, Green Deal).

Rozdelenie do skupín vyplýva z vyhodnotenia individuálnych potrieb pomocou daných kritérií:

Veľmi vysoká	40 až 48 bodov
Vysoká	30 až 39 bodov
Stredná	20 až 29 bodov
Nízka	0 až 19 bodov

Kritérium	Podrobná otázka	Max
počet b.		
1. etapa		
<i>Potreba konať</i>		
	Aká dôležitá je potreba?	4
	Aká urgentná je potreba?	4
	Aká veľká je relevantnosť potreby a dosiahnutie cieľového stavu pre celú spoločnosť (= cieľovú skupinu)?	4
	Aká veľká je relevantnosť potreby a dosiahnutie cieľového stavu pre pôdu a lesníctvo (= cieľovú skupinu)?	4
	<i>Vhodnosť VSP dosiahnuť cieľový stav</i>	
	Do akej miery môže strategický plán SPP (GSP) prispieť k dosiahnutiu cieľového stavu?	8
	Existujú iné vhodné nástroje (napr. Iné nástroje financovania) na splnenie tejto potreby?	8
	Aká dôležitá je potreba vo vzťahu k deviatim konkrétnym cieľom a v celkovom kontexte SPP?	4
2. etapa		
<i>Politická relevantnosť</i>		
	S čím sa zhoduje potreba s Európskymi/medzinár. stratégiami (napr. Zelená Dohoda, SDG)?	4
	S čím sa zhoduje potreba s nár. stratégiami (napr. Stratégia adaptácie na zmenu podnebia)?	4
	S čím sa zhoduje potreba s vládny programom?	4

Výsledok stanovenia priorít

Veľmi vysoká relevantnosť

POTREBA 1.1: Podpora príjmov poľnohospodárov

POTREBA 1.3: Zvyšovanie tvorby príjmov pôdohospodárskych podnikov v oblastiach s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami

POTREBA 2.1: Zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov investíciami do modernizácie, inovácií a digitalizácie

POTREBA 2.2: Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

POTREBA 4.1: Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

POTREBA 4.2: Znižovanie emisie skleníkových plynov a amoniaku

POTREBA 5.1: Ochrana podzemných vôd pred negatívnymi vplyvmi poľnohospodárskej činnosti - nadmernou aplikáciou živín

POTREBA 5.2: Zabránenie rizika prieniku pesticídov do vody, vypracovanie systému minimalizácie vstupov chemických prípravkov do poľnohospodárskej produkcie

POTREBA 5.3: Zabránenie znižovania úrodnosti pôdy používaním protieróznych pôdoochranných opatrení

POTREBA 9.1: Rozšírenie chovov zvierat s dobrými životnými podmienkami zvierat

Vysoká relevantnosť

POTREBA 1.2: Stabilizácia príjmov malých fariem

POTREBA 1.4: Zníženie volatility príjmov prostredníctvom riadenia rizík

POTREBA 2.3: Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky

POTREBA 3.2: Rozvoj alternatívnych odbytových kanálov založených na priamom predaji spotrebiteľovi, na regionálnej forme predaja z dvora a skrátených regionálnych odbytových reťazcoch

POTREBA 4.3: Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka

POTREBA 4.4: Zvyšovanie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie na celkovom objeme energií v poľnohospodárstve

POTREBA 4.5: Podpora adaptačných a mitigačných opatrení v lesoch v súvislosti so zmenou klímy

POTREBA 4.7: Zvyšovanie vodozadržnej funkcie lesa a akumulácia vody v lesnej krajine

POTREBA 5.4: Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom za účelom stabilizácie územia

POTREBA 6.1: Zlepšiť stav biotopov a druhov s dôrazom na územiach sústavy Natura 2000 a na územiach s vysokou prírodnou hodnotou

POTREBA 6.2: Zachovať a udržiavať trvalé trávne porasty: Zachovať a udržiavať biotopy poloprírodných a prírodných trávnych porastov, podporiť biodiverzitu na plochách trvalých trávnych porastov a obnoviť prírodné ekosystémy

POTREBA 6.3: Podporovať ekologickú rozmanitosť v krajine vytváraním a udržiavaním krajinných prvkov a ekologizačných plôch

POTREBA 6.4: Podporenie ochrany biodiverzity lesných ekosystémov

POTREBA 7.1: Generačná obnova a podpora získania a udržania mladých poľnohospodárov v sektore

POTREBA 7.2: Zabezpečenie lepšieho prístupu mladých poľnohospodárov k pôde

POTREBA 7.3: Zmiernenie vysokej finančnej medzery mladých poľnohospodárov, t. j. potreba zlepšiť prístup k financovaniu pracovného kapitálu a investícií pre životaschopné farmy mladých poľnohospodárov

POTREBA 8.1: Posilnenie podnikateľských aktivít, služieb a infraštruktúry na vidieku

POTREBA 8.2: Budovanie kapacít a podpora miestnych komunít, rozvoj spolupráce a aktivizácie vidieckeho územia

POTREBA 8.3: Podpora trvalo udržateľného obhospodarovania lesov vrátane diverzifikácie lesnej výroby k nedrevným produktom a využívaniu ekosystémových služieb

POTREBA 8.4: Zvyšovať efektívnosť výrobných faktorov v lesnom hospodárstve

POTREBA 9.2: Zníženie rizika pre zdravie obyvateľstva a zdravie zvierat plynúce z prítomnosti rezíduí pesticídov v potravinách a krmivách pre zvieratá

POTREBA 9.3: Propagácia zdravých a kvalitných lokálnych poľnohospodárskych výrobkov vyznačujúcich sa osobitnými kvalitatívnymi vlastnosťami, pomoc poľnohospodárom prispôbovať svoju výrobu dopytu spotrebiteľov a trhovým signálom

Potreba 10.1: Zvýšenie úrovne výmeny znalostí a miery inovácií v pôdohospodárstve

Potreba 10.2: Prepojenie existujúcich pilierov AKIS a zaradenie nových zložiek do systému

Potreba 10.3: Podpora ďalšieho vzdelávania, poradenstva, vzájomnej koordinácie a prepojenia

Potreba 10.4: Digitálna platforma AKIS pre zlepšenie prístupu stakeholderov k informáciám

Potreba 10.5: Zníženie administratívneho zaťaženia pre implementáciu prierezového cieľa

Stredná relevantnosť

POTREBA 3.1: Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

POTREBA 3.3: Zvyšovanie efektívnosti potravinových vertikál prostredníctvom investícií do spracovateľských kapacít

POTREBA 4.6: Zlepšenie zdravotného stavu lesov a vitality lesných spoločenstiev

POTREBA 6.5: Podporenie chovu ohrozených plemien hospodárskych zvierat

POTREBA 7.4: Zabezpečenie kvalitného vzdelávania a poradenstva pre mladých poľnohospodárov

Nízka relevantnosť

Neboli určené žiadne potreby s nízkou relevantnosťou.

Odôvodnenie rozhodnutia neriešiť zistené potreby v CSP: Irelevantné

Špecifický cieľ 1: Podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii

2.1.1.1 *Zhrnutie analýzy SWOT.*

Silné stránky

- stabilizované príjmy väčšiny poľnohospodárskych podnikov (60 - 80 % podnikov ziskových), rastúce ukazovatele AFI (príjem poľnohospodárskych faktorov) a AEI (poľnohospodársky podnikateľský príjem),
- farmy obhospodarujúce viac ako 86 percent pôdy na Slovensku sú veľké a majú diverzifikovaný príjem,
- veľkostná štruktúra poľnohospodárskych podnikov predstavuje konkurenčnú výhodu pre určité komodity, obilniny, olejniny dominujúce v rastlinnej výrobe na Slovensku.

Slabé stránky

- nižšie mzdy v poľnohospodárstve v porovnaní s ostatnými odvetviami národnej ekonomiky,
- vysoká závislosť príjmov poľnohospodárskych podnikov na podporách,
- nízke príjmy malých a stredných poľnohospodárskych podnikov,
- nižšie príjmy podnikov hospodáriacich v oblastiach s prírodnými obmedzeniami a v oblastiach Natura 2000 v porovnaní s produkčnými oblasťami vyplývajúce z rozdielnej štruktúry výroby zameriavajúcej sa na menej efektívnu živočíšnu výrobu,
- absencia mechanizmu na systémové riešenie katastrofických rizík,
- neefektívne fungujúci trh s pôdou brániaci malým a novým farmám získať prístup k pôde.

Príležitosti

- rast dopytu po lokálnych produktoch, zvlášť po ovocí, zelenine a produktoch živočíšnej výroby v dôsledku rastu príjmov,
- prispôsobovanie sa poistného trhu potrebám poľnohospodárov a zlepšujúce sa poistné produkty,
- vznikajúce možnosti prepojenia poľnohospodárskych fariem, ich spolupráca a napojenie sa na spotrebiteľov prostredníctvom vznikajúcich IT aplikácií, rast produktivity malých a stredných fariem,
- rastúci záujem spotrebiteľov o lokálne špeciality,
- rozvoj turizmu, ktorý podporuje rozvoj poľnohospodárskej produkcie, zamestnanosť a príjmy,
- rozvoj poradenstva a vzdelávania (prierezový cieľ),
- využívanie nových technológií (prierezový cieľ).

Ohrozenia

- volatilita cien produktov a vstupov do výroby,
- rastúce produkčné riziká, nákazové situácie v živočíšnej výrobe s nepriaznivým dopadom na príjmy poľnohospodárov,
- zmena klímy a jej nepriaznivý vplyv na poľnohospodársku produkciu a riziko,
- rastúce náklady na vstupy do výroby, prácu, energie, palivá,
- nedostatočný prístup k pôde, kapitálu, novým technológiám pre malé a stredné farmy,
- rastúce ceny poistného a nedostatočná úroveň poistenia fariem,
- nedostatočná ziskovosť malých a stredných fariem a opúšťanie fariem a vyludňovanie vidieka,
- nedostatočný prístup fariem k súkromnému vzdelávaniu a poradenstvu.

Na Slovensku tvorí celková poľnohospodárska pôda (UAA) 1 915 730 ha (Eurostat, 2019). Na 1 836 697 ha sa poskytujú priame platby (PPA, 2021), ktoré slúžia na podporu príjmu a ako kompenzácia za poskytovanie environmentálnych verejných statkov. Podmienkou na získanie priamych platieb je dodržiavanie tzv. kondicionality, ktoré zabezpečuje, že poľnohospodári plnia základné normy v oblasti klímy a životného prostredia, verejného zdravia a zdravia rastlín, a dobrých životných podmienok zvierat, ako aj požiadavky na udržiavanie pôdy v dobrom poľnohospodárskom a environmentálnom stave.

Na Slovensku je 25 660 fariem (Eurostat, 2016). 18 196 fariem (71% všetkých fariem) bolo registrovaných v Integrovanom administratívnom a kontrolnom systéme (IACS, 2021). Z 25 660 fariem, 20 400 je menších ako 20 ha, 2860 fariem ma veľkosť medzi 20 a 100 ha a 2 400 fariem je väčších ako 100 ha. 47,3% všetkých fariem je menších ako 5 ha. Farmy väčšie ako 100 ha obhospodarujú 88% UAA. Priemerná veľkosť farmy je 80,7 ha a priemerná veľkosť farmy podporenej z prostriedkov SPP je 101 ha (PPA, 2021), čo je 5 násobne viac ako priemer v EÚ.

Malé farmy majú menší príjem ako väčšie farmy, ale aj nižšie dotácie. Príjem na pracovníka je v menších farmách nižší ako vo väčších farmách (FADN, 2019). Malé farmy na Slovensku obhospodarujú menej ako 100 ha pôdy boli vytvorené nedávno, a preto nemajú aktíva, záruky a tržby porovnateľné s veľkými farmami alebo malými farmami v EÚ-15, čo má negatívny vplyv na ich možnosti získavať úvery a investovať. Rozšírenie malých fariem čiastočne bráni aj trh s pôdou,

ktorý je veľmi fragmentovaný a vytvára vysoké transakčné náklady na nákup alebo prenájom pôdy (Revízia výdavkov MPRV SR, 2019).

Mzdy v poľnohospodárstve dosiahli v roku 2019 75,1% miezd v národnom hospodárstve. Mzdy v poľnohospodárstve sú trhové a odzrkadľujú ponuku a dopyt po poľnohospodárskej práci na vidieku. Príjmy poľnohospodárskych fariem merané ukazovateľom AFI (Agricultural Factor Income) na AWU (Annual Work Unit) dosahujú nadpriemernú úroveň v rámci EÚ. AFI v ostatných rokoch na Slovensku vykazovalo jedno z najvyšších temp rastu v EÚ.

Z hľadiska produkcie sa farmy na Slovensku zaoberajú najmä rastlinnou výrobou, ktorej produkcia rastie a živočíšna výroba klesá. V súčasnosti je podiel živočíšnej produkcie menej ako 38%.

Príjem na pracovníka je nadpriemerný u fariem produkujúcich zmiešané plodiny a živočíšnu produkciu, fariem špecializujúcich sa na obilniny, olejninu a bielkovinové plodiny. Podpriemerné príjmy na pracovníka dosahujú farmy špecializujúce sa na zmiešanú rastlinnú produkciu a na zmiešanú živočíšnu výrobu (FADN). Rozdiely v príjmoch na pracovníka medzi sektormi sú minimálne.

Príjmy fariem v oblastiach s prírodnými obmedzeniami (ANC) sú nižšie v porovnaní s farmami v produkčných oblastiach. Farmy v horských oblastiach dosahujú 74% príjmov fariem, ktoré nie sú v ANC oblastiach a ostatné ANC farmy (nie horské) dosahujú 88% príjmov fariem, ktoré nie sú v ANC. 62% poľnohospodárskej pôdy sa nachádza v oblastiach ANC (FADN). 25,4% poľnohospodárskej pôdy je v horských oblastiach. V programovom období 2014 – 2020 bolo na ANC vyčlenených na Slovensku 482,7 mil. EUR, čo predstavuje 23,2 % celkových prostriedkov PRV. Uvedenou sumou sa do roku 2020 podporovalo udržanie poľnohospodárskej činnosti na približne 1,24 mil. ha znevýhodnených oblastí. Sadzby pre ANC pokrývali 70% rozdielov medzi produkčnými oblasťami a ANC. Určenie výšky vyrovnávacích príspevkov za hospodárenie v znevýhodnených prírodných podmienkach vychádza z ekonomickej analýzy (NPPC 2019). Podľa analýzy NPPC majú živočíšne farmy v ANC nižšie príjmy na pracovníka ako rastlinné farmy v ANC. Výška kompenzácie sa stanovuje ako dodatočné náklady a strata príjmu vyplývajúca z obmedzenia poľnohospodárskej výroby v ANC v porovnaní s oblasťami bez obmedzení.

Extrémne prírodné javy, choroby rastlín a zvierat a zmena klímy majú často dopad na poľnohospodársku produkciu v EÚ aj na Slovensku. Vysoká rizikovosť ovplyvňuje príjmy a konkurencieschopnosť poľnohospodárov, čo vedie k zníženiu objemu investícií a sťaženiu plánovania (Revízia výdavkov MPRV SR, 2019).

Podiel poľnohospodárov s komerčným poistením je na Slovensku nízky. V roku 2019 poistné za zvieratá a plodiny predstavovalo 8,6 mil. EUR. Hlavnými prekážkami sú cena poistenia, vysoká spoluúčasť pri poistnej udalosti a nesúlad medzi ponukou a dopytom po poistných produktoch (Európska komisia, 2017). V roku 2018 bolo poistených v komerčných poisťovniach 1478 poľnohospodárskych podnikov a náhrady škôd za poistné udalosti boli vyplatené 551 podnikom (VÚEPP, 2019). Z dlhodobého hľadiska klesá objem zaplateného poistného za zvieratá a úrodu ako aj vyplatené náhrady škôd, ktoré sú na úrovni 30 - 50 % zaplateného poistného. V prípade škôd nadmerného rozsahu situáciu rieši štát ad hoc platbami, ktoré nie sú systematickým riešením problémov s nízkym poistením a vytvárajú volatilitu výdavkov pre štátny rozpočet. V roku 2019 bola realizovaná štátna pomoc (schéma na poistiteľné riziká), vo forme dotácie na platby poistného, ktorej účelom bolo poskytovanie pomoci s cieľom podporiť podnik pôsobiaci v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby. Štátna pomoc bola poskytnutá 532 subjektom a vyčerpala sa celá alokovaná suma vo výške 4 mil. €. Skutočná refundácia nákladov bola vyplatená do výšky 56 % z uhradeného poistného (Pokrivčák, Tóth, 2020).

Poľnohospodári v súčasnosti využívajú podporu na poistenie podľa nariadenia vlády č. 83/2017 (SOT – operačné programy). Vinič je na Slovensku jedinou plodinou, na ktorú môžu pestovatelia žiadať kompenzáciu poistného. Kompenzácia časti ročného poistného bola uplatňovaná od roku 2000 aj pri iných plodinách. Podpora skončila v roku 2013 a odvtedy sú vinohradníci jedinými pestovateľmi, ktorí môžu žiadať o pomoc. V roku 2016 o kompenzáciu požiadalo 36 pestovateľov a v roku 2017 počet vzrástol na 48.

2.1.1.2 *Identifikácia potrieb*

Potreba 1.1: Podpora príjmov poľnohospodárov

Potreba 1.2: Stabilizácia príjmov malých fariem

Potreba 1.3: Zvyšovanie tvorby príjmov pôdohospodárskych podnikov v oblastiach s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami

Potreba 1.4: Zníženie volatility príjmov prostredníctvom riadenia rizík

2.1.1.3 *Posúdenie potrieb na základe analýzy SWOT vzhľadom na riadenie rizík*

Zníženie volatility príjmov prostredníctvom riadenia rizík

Cenové, produkčné a príjmové riziko sa na Slovensku zvyšuje v dôsledku zmeny klímy. V súčasnosti v poľnohospodárstve chýba systematická podpora riadenia rizika zo zdrojov SPP. Neexistuje ani verejný systém na podporu poľnohospodárov pri katastrofických škodách. Podpora riadenia rizika je od roku 2019 zabezpečená z národných zdrojov, a to formou úhrady časti poistného na komerčné poistenie, čo je však obmedzené každoročným rozpočtom SR. Kompenzácie strát sa tým pádom realizujú ad hoc platbami. Do ďalšieho obdobia je potrebné zaviesť nástroje na riadenie rizika v rámci SPP aj z národných zdrojov.

2.1.1.4 *Intervenčná stratégia.*

Špecifický cieľ **podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii.**

Slovensko podporí príjmy všetkých poľnohospodárov prostredníctvom intervencie **Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti (21.1)** v rámci ktorej sa bude vyplácať rovnaká hektárová platba na každý hektár poľnohospodárskej pôdy. Cieľom tejto intervencie je zabezpečenie udržateľnosti poľnohospodárstva a zvýšenie potravinovej bezpečnosti. Príjmy poľnohospodárov sú totiž dlhodobo nižšie ako priemerné príjmy v národnom hospodárstve Slovenska. Základná podpora príjmu bude stropovaná kvôli zabezpečeniu adresnosti príjmových podpôr. Prostredníctvom **Komplementárnej redistributívnej platby v záujme udržateľnosti (29.1)** sa podporí prvých 150 hektárov každej farmy s cieľom zvýšenie životaschopnosti malých a stredných fariem, zlepšenia poľnohospodárskej rozmanitosti a posilnenie rozvoja vidieka. Na udržanie poľnohospodárskej produkcie na celom území Slovenska sa použije Intervencia **Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) (71.1)**, ktoré zvýšia príjmy poľnohospodárov pôsobiacich v oblastiach s horšími poľnohospodárskymi podmienkami. Intervencia **Platba v rámci sústavy Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP) (72.1)** slúži na kompenzáciu ušlého zisku fariem, ktoré pôsobia na územiach sústavy Natura 2000, kde sa uplatňujú v záujme ochrany prírody obmedzenia poľnohospodárskej produkcie zvyšujúce náklady alebo znižujúce príjmy poľnohospodárov. Intervencia **Finančné príspevky na komerčné poistenie pre poistné schémy v poľnohospodárstve (76.1)**, je určená pre poľnohospodárov na kompenzáciu zaplateného poistného a prispeje k odstráneniu zlyhania poistného trhu a stabilizácii príjmov poľnohospodárov v prípade škôd spôsobených poistiteľnými rizikami.

Potreba podpory príjmov poľnohospodárov (1.1) bude zabezpečená najmä intervenciou Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti (21.1). Táto intervencia bude znižovať rozdiely medzi poľnohospodárskymi príjmami a príjmami v iných sektoroch ekonomiky na Slovensku a prispeje k zabezpečeniu udržateľnosti poľnohospodárstva, poskytovaniu environmentálnych verejných statkov a zabezpečeniu udržateľnosti príjmov v poľnohospodárstve v dlhodobom horizonte. Pôjde o plošnú hektárovú platbu v priemernej výške 101-103 EUR/ha. Takáto forma podpory príjmu prispeje aj k zníženiu volatility príjmov (potreba 1.4). Na Základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti (21.1) Slovensko vyčlení na obdobie 5 rokov 943,3 mil. EUR, čo predstavuje 46% rozpočtu na prvý pilier SPP.

Na Slovensku je duálna štruktúra fariem. Na jednej strane existuje 14% všetkých fariem, ktoré majú výmeru nad 100 ha a obhospodarujú 88% podporovanej pôdy. Na druhej strane sú farmy s výmerou do 100 ha, ktoré obhospodarujú 12% podporovanej pôdy a majú 86% podiel na celkovom počte fariem s podporou. Malé farmy na Slovensku majú menší príjem a nižšie podpory ako väčšie farmy. Potrebu **stabilizácie príjmov malých fariem (1.2)** bude riešiť intervencia Komplementárna redistributívna platba v záujme udržateľnosti (29.1) a adresnosť príjmových podpôr sa bude riešiť stropovaním a znižovaním platieb v rámci intervencie Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti (21.1).

Intervencia Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti (29.1) podporí prvých 100 ha každého aktívneho poľnohospodára hektárovou sadzbou 80 EUR/ha a hektáre 101-150 hektárovou sadzbou 40 EUR/ha. Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti (29.1.1) predstavuje 204,9 mil. EUR, čo je 10% priamych platieb. Malé a stredné farmy majú nižšie príjmy a nižšie príjmy na pracovníka ako veľké farmy. Taktiež majú malé farmy horší prístup k úverom, čo bráni realizovať potrebné investície na rozvoj. Finančná medzera pre malé farmy je odhadnutá na úrovni 60% celkovej finančnej medzery v poľnohospodárstve SR, ktorá je odhadovaná na 140 mil. EUR – 316 mil. EUR (fi-compass, 2020). Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti (29.1) prispeje k podpore príjmov malých fariem a zabezpečí ich dlhodobú stabilitu, čím sa prispeje k rozvoju zamestnanosti na vidieku.

Stropovanie a znižovanie Základnej podpory príjmu v záujme udržateľnosti (21.1) bude efektívne optimalizovať alokácie priamych platieb, keďže príjmy na pracovníka veľkých fariem sú vyššie ako príjmy na pracovníka malých a stredných fariem. 20 mil. EUR zastropovanej sumy Slovensko presunie do druhého piliera SPP. Zníženie platby bude na úrovni 85% čiastky presahujúcej 60 000 EUR a 100% čiastky (strop) presahujúcej 100 000 EUR. Slovensko uplatní článok 17 odsek 3 nariadenia a odpočíta od sumy podpory vyplatené mzdy, ekvivalent neplatennej práce a mzdovú časť zmluvných nákladov.

Príjmy fariem v oblastiach s prírodnými obmedzeniami (ANC) sú nižšie v porovnaní s farmami v produkčných oblastiach. **Zvyšovanie tvorby príjmov pôdohospodárskych podnikov v oblastiach s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami (potreba 1.3)** budú riešiť intervencie:

- Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) (71.1) a
- Platba v rámci sústavy Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP) (72.1).

Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) (71.1) sú dodatočné kompenzačné platby. Slovensko dlhodobo podporuje poľnohospodárov v týchto oblastiach, aby sa zabezpečila cielená kompenzácia príjmu a aby sa tým významne prispelo k zachovaniu celoplošného a miestu prispôsobeného obhospodarovania krajiny. Takáto kompenzácia straty príjmov a dodatočných nákladov umožňuje poľnohospodárom pokračovať vo využívaní poľnohospodárskej pôdy, udržiavaní krajiny, ako aj v zachovaní a realizácii udržateľných poľnohospodárskych systémov, v predchádzaní opúšťania pôdy a strate biodiverzity. Na podporu fariem podnikajúcich v

oblastiach s prírodnými alebo inými prekážkami je vyhradených 369,7 mil. EUR. Touto sumou sa podporia za obdobie 5 rokov farmy podnikajúce na 1,128 mil. ha. Podpora v ANC bude diferencovaná podľa systému hospodárenia pre farmy živočíšnej výroby a farmy rastlinnej výroby podľa výpočtov NPPC (NPPC, 2019). Rozdelenie úrovne kompenzácie pre jednotlivé poľnohospodárske systémy je založené na porovnaní úrovne hospodárenia. Farmy rastlinnej výroby dosahujú vyššie príjmy na pracovníka v porovnaní s priemerom ANC. Živočíšne farmy dosahujú nižšie príjmy na pracovníka v porovnaní s priemerom ANC a 72% tržieb pochádza zo živočíšnej výroby. Výška ušlého príjmu bola určená na základe porovnania hospodárenia fariem v ANC a v produkčných oblastiach. Slovensko využije princíp degresivity ANC platieb podľa veľkosti fariem. 100% kompenzácia ušlého príjmu sa využije na prvých 450 ha farmy. Menšie farmy majú v ANC nižší príjem na pracovníka ako väčšie farmy.

Intervencia Platba v rámci sústavy Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP) (72.1) predstavuje podporu príjmu poľnohospodárov na poľnohospodárskej pôde (TTP) a lesných pozemkoch. V lokalitách viažucich sa na smernice 92/43/EHS a 2009/147/ES na poľnohospodárskej pôde bude príjem kompenzovaný na základe výpočtov nezávislej inštitúcie (NPPC – VÚPOP) vo výške 84 EUR/ha a plánovanej podporenej plochy 2 215 ha. Na lesných pozemkoch pôjde o podporu s cieľom kompenzácie príjmu z dôvodu nezasahovania do lesného porastu v 5. stupni ochrany (+5% mimo 5. stupňa ochrany) a nepoškodzovania vegetačného a pôdneho krytu. Na základe stanoveného výpočtu nezávislou inštitúciou (NLC) je plánovaná podpora vo výške 43,20 EUR/ha na ploche 26 447 ha.

Zníženie volatility príjmov prostredníctvom riadenia rizík (potreba 1.4) bude z prostriedkov SPP riešené intervenciou Finančné príspevky na komerčné poistné pre poistné schémy v poľnohospodárstve (76.1). Zavedením intervencie sa zabezpečí stabilná podpora znižovania volatility príjmov poľnohospodárov. Na intervenciu Finančné príspevky na komerčné poistné pre poistné schémy v poľnohospodárstve (57.1.3) sa použije 40 mil. EUR. Komplementárne k riešeniu potreby prispievajú aj iné intervencie z prostriedkov SPP a to Intervencie v sektore vinohradníctva a vinárstva, Intervencie v sektore ovocia a zeleniny a iných sektoroch, Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti a intervencia Investície. Z národných zdrojov bude k riešeniu potreby 1.4 prispievať notifikovaná štátna pomoc. Detailný prehľad intervencií zabezpečujúcich koherentný a integrovaný prístup k riadeniu rizika poskytuje kapitola 3.

2.1.1.5 Výber ukazovateľa (ukazovateľov) výsledkov

Ukazovatele výsledkov	Cieľová hodnota
R.4 - Prepojenie podpory príjmu s normami a osvedčenými postupmi: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahuje podpora príjmu a ktorá podlieha kondicionalite	95,92%
R.5 - Riadenie rizika: podiel poľnohospodárskych podnikov s podporovanými nástrojmi na riadenie rizika v rámci SPP	7,79%
R.6 - Prerozdelenie v prospech menších poľnohospodárskych podnikov: percentuálny podiel dodatočných priamych platieb na hektár pre oprávnené poľnohospodárske podniky, ktoré nedosahujú priemernú veľkosť poľnohospodárskych podnikov (v porovnaní s priemerom)	127,75%
R.7 - Zintenzívnenie podpory poľnohospodárskym podnikom v oblastiach s osobitnými potrebami: percentuálny podiel dodatočnej podpory na hektár v oblastiach s osobitnými potrebami (v porovnaní s priemerom)	129,15%

Odôvodnenie cieľov a súvisiacich míľnikov

R.4 - Prepojenie podpory príjmu s normami a osvedčenými postupmi: Slovensko podporí až 95,92% poľnohospodársky využívanej pôdy prostredníctvom BISS. Pôjde o 95,92% z 1 915 730 ha poľnohospodárskej pôdy podľa Eurostatu (2019).

R.5 - Riadenie rizika: Slovensko podporí prostredníctvom nástrojov SPP na riadenie rizika 7,79% fariem z celkového počtu.

R.6 - Prerozdelenie v prospech menších poľnohospodárskych podnikov: Cieľová hodnota je najvyššia očakávaná hodnota, ktorá sa má dosiahnuť počas daného obdobia. Ukazovateľ vychádza z očakávaného rozdelenia pomoci na hektár pre farmy s podpriemernou veľkosťou v porovnaní s očakávanou pomocou na hektár pre všetky farmy: 127,75 %

R.7 - Zintenzívnenie podpory poľnohospodárskym podnikom v oblastiach s osobitnými potrebami: 129,15%.

2.1.1.6 *Odôvodnenie finančnej alokácie*

Na základnú podporu príjmu Slovensko vyčlení na obdobie 5 rokov 943,3 mil. EUR, čo predstavuje 46% rozpočtu na prvý pilier SPP. Výška alokácie na základnú podporu príjmu vychádza z rozpočtu podľa prílohy IV nariadenia EÚ o strategických plánoch zníženého o 15% alokáciu na viazanú podporu príjmu, 10% alokáciu na komplementárnu redistributívnu podporu príjmu v záujme udržateľnosti, 27,6% alokáciu na eko-schémy, alokáciu 25 mil. EUR na sektorové typy intervencií a alokáciu 12,2 mil. EUR na komplementárnu podporu príjmu pre mladých poľnohospodárov. Hektárová platba predstavuje 101-103 EUR. Stropovanie a znižovanie sa uplatňuje na efektívne optimalizovanie alokácie priamych platieb, keďže príjmy na pracovníka veľkých fariem sú vyššie ako príjmy na pracovníka malých a stredných fariem. Odhadovaný ročný produkt je v priemere 5 mil. EUR, ktorý Slovensko presunie do druhého piliera SPP v rokoch 2024-2028 (odhadovaný kvalifikovaný výsledok stropovania a znižovania platieb).

Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti predstavuje **204,9 mil. EUR**, čo je 10% priamych platieb SR. Na Slovensku je duálna štruktúra fariem. Na jednej strane existuje 14% všetkých fariem, ktoré majú výmeru nad 100 ha a obhospodarujú až 88% podporovanej pôdy. Na druhej strane sú farmy s výmerou do 100 ha, ktoré obhospodarujú 12% podporovanej pôdy a majú 86% podiel na celkovom počte fariem s podporou. Malé farmy majú nižšie príjmy a nižšie príjmy na pracovníka ako veľké farmy, čo im bráni v rozvoji. Taktiež majú malé farmy horší prístup k úverom, čo bráni realizovať potrebné investície na rozvoj. Finančná medzera pre malé farmy je odhadnutá na úrovni 60% celkovej finančnej medzery v poľnohospodárstve SR, ktorá je odhadovaná na 140 mil. EUR – 316 mil. EUR (fi-compass, 2020). Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti prispeje k podpore príjmov malých fariem a zabezpečí ich dlhodobú stabilitu, čím sa prispeje k rozvoju zamestnanosti na vidieku.

Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) sú zamerané na odškodnenie poľnohospodárov za nevýhody, ktorým je ich poľnohospodárska výroba vystavená v dôsledku prírodných alebo iných špecifických obmedzení v porovnaní s oblasťami, ktoré takéto znevýhodnenie nemajú. Takáto kompenzácia straty príjmov a dodatočných nákladov umožňuje poľnohospodárom pokračovať vo využívaní poľnohospodárskej pôdy, udržiavaní krajiny, ako aj v zachovaní a realizácii udržateľných poľnohospodárskych systémov, v predchádzaní opúšťania pôdy a strate biodiverzity. Na podporu fariem podnikajúcich v oblastiach s prírodnými alebo inými prekážkami je vyhradených **369,7 mil. EUR**. Touto sumou sa podporia za obdobie 5 rokov farmy podnikajúce na 1,128 mil. ha. Podpora v ANC bude diferencovaná podľa systému hospodárenia pre farmy živočíšnej výroby a farmy rastlinnej výroby podľa výpočtov NPPC (NPPC, 2019). Rozdelenie úrovne kompenzácie pre jednotlivé poľnohospodárske systémy je založené na porovnaní úrovne hospodárenia. Farmy rastlinnej výroby dosahujú vyššie príjmy na pracovníka v porovnaní s priemerom ANC. Živočíšne farmy dosahujú preukazne nižšie príjmy na pracovníka v porovnaní s priemerom ANC a 72% tržieb pochádza zo živočíšnej výroby. NPPC určilo výšku ušlého príjmu na základe porovnania hospodárenia fariem v ANC a produkčných oblastí. Slovensko využije princíp regresivity platieb podľa veľkosti fariem. 100% kompenzácia ušlého príjmu sa využije len na prvých 450 ha farmy, lebo menšie farmy majú nižší príjem na pracovníka ako väčšie farmy.

Intervencia **Osobitné znevýhodnenia jednotlivých oblastí vyplývajúce z určitých povinných požiadaviek – Natura 2000 na TTP** - Podpora pre poľnohospodárov spojená so smernicami 92/43/EHS a 2009/147/ES sa v rámci tohto opatrenia poskytuje iba v súvislosti so znevýhodnením v dôsledku požiadaviek, ktoré presahujú rámec dobrých poľnohospodárskych a environmentálnych podmienok. Na základe stanoveného výpočtu NPPC – VÚPOP (84 EUR/ha) a plánovanej podporenej plochy 2 215 ha sa finančná alokácia tejto intervencie stanovila na úrovni 0,9 mil. EUR.

Intervencia **Osobitné znevýhodnenia jednotlivých oblastí vyplývajúce z určitých povinných požiadaviek Natura na lesnej pôde** - Cieľom intervencie je chrániť a udržať oblasti Natura 2000 nezasahovaním do lesného porastu v 5. stupni ochrany (+5% mimo 5. stupňa ochrany) a nepoškodiť vegetačný a pôdny kryt. Na základe stanoveného výpočtu NLC (43,20 EUR/ha) a plánovanej podporenej plochy 26 447 ha sa finančná alokácia tejto intervencie stanovila na úrovni 5,7 mil. EUR.

Na poistenie v poľnohospodárstve sa použije 40 mil. EUR na podporu riadenia rizika pre poistiteľné udalosti. V roku 2019 predstavovalo poistné na komerčné poistenie zvierat a úrod 8,6 mil. EUR a komerčné poistenie malo 1478 fariem. Podpora poistenia hodnotou 8 mil. EUR ročne z rozpočtu EPFRV povedie k nárastu poistených fariem. Taktiež budú pokryté poistením aj nové riziká. Riadenie rizika sa navyše bude podporovať v rámci odbytových organizácií poľnohospodárov podporovaných v rámci sektorových opatrení. Z národných zdrojov sa bude financovať pripoistenie fariem využívajúcich komerčné poistenie proti katastrofickým rizikám. Slovenské farmy budú mať v novom programovom období prístup k viac zdrojovej podpore poistenia. Poistiteľné riziká budú mať farmy taktiež možnosť riešiť prostredníctvom opatrení na úrovni farmy ako je diverzifikácia výroby, ale aj prostredníctvom garantovaných priamych platieb.

Špecifický cieľ 2: Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

2.1.1.7 Zhrnutie analýzy SWOT.

Silné stránky

- veľkosť poľnohospodárskych podnikov umožňuje využívať výhody z rozsahu vrátane efektívnejšieho využívania moderných technológií. Výhody z rozsahu sa prejavujú hlavne pri pestovaní obilnín a olejní,
- rastúci trend celkovej produktivity faktorov, ktorú pozitívne ovplyvňuje hlavne naštartovaný technologický pokrok vo forme využívania nových technológií,
- rast produktivity práce v poľnohospodárstve, čo je ovplyvnené poklesom pracovných síl a zmenou štruktúry výroby v prospech rastlinnej produkcie, ktorá je menej náročná na ľudskú prácu,
- zapájanie poľnohospodárskych subjektov do medzinárodnej deľby práce - umiestnenie poľnohospodárskej produkcie na spoločnom trhu EÚ,
- existencia rezortných vysokých škôl a rezortných výskumných ústavov ako báza pre výskum, vývoj technológií a digitalizáciu.

Slabé stránky

- klesajúci podiel živočišnej výroby a špeciálnej rastlinnej produkcie na celkovej produkcii,
- nízka pridaná hodnota na hektár, nízke investície na hektár a nízka zamestnanosť na hektár v dôsledku štruktúry produkcie orientovanej na plodiny s nízkou pridanou hodnotou,

- nedostatočné kapitálové vybavenie fariem, zvlášť malých a stredných fariem a fariem mladých poľnohospodárov,
- vysoká závislosť fariem na dotačnej podpore,
- nedostatočná ponuka finančných produktov pre malé, stredné farmy a mladých poľnohospodárov,
- neefektívne fungujúci trh s pôdou, vysoké transakčné náklady na trhu s pôdou v dôsledku vysokej fragmentácie vlastníctva pôdy,
- nedostatočné poradenstvo a vzdelávanie poľnohospodárov,
- nízky podiel ovocia a zeleniny na celkovej poľnohospodárskej produkcii,
- nízka úroveň pestovania tradičných komodít ako cukrová repa, chmeľ,
- nedostatočné pokrytie poľnohospodárskej pôdy modernými zavlažovacími systémami.

Príležitosti

- zvyšovanie úrody a produkcie na zvierá aplikáciou technologických inovácií, kvalitnejších vstupov a zlepšovania kapitálového vybavenia fariem,
- možnosti získavania zdrojov na rozvoj prostredníctvom finančných nástrojov,
- zvýšenie kompetencií poľnohospodárov prostredníctvom vzdelávania v oblasti finančných nástrojov (prierezový cieľ),
- rast dopytu po lokálnych poľnohospodárskych produktoch a potravinách.

Ohrozenia

- zmena klímy negatívne vplývajúca na produkciu a riziko,
- vysoká podpora poľnohospodárstva v rámci štátnej pomoci v iných členských štátoch EÚ,
- zvyšovanie cien vstupov, práce, energií a palív,
- zvyšovanie štandardov a environmentálnych požiadaviek,
- zvyšujúca sa medzinárodná konkurencia z tretích krajín,
- nedostatočný prístup ku kapitálu a novým technológiám pre hlavne malé a stredné farmy,
- stagnujúca, resp. klesajúca úroveň potravinárskeho odvetvia a tým aj znižovanie dopytu po lokálnych komoditách,
- nedostatočná úroveň transferu výsledkov vedy a techniky do poľnohospodárstva, nedostatočné poradenstvo a vzdelávanie v porovnaní s vyspelými krajinami.

Štruktúra poľnohospodárskej produkcie na Slovensku sa za ostatné obdobie mení. Zvyšuje sa podiel rastlinnej výroby na úkor živočíšnej produkcie. Komodity živočíšnej výroby a špeciálnej rastlinnej výroby (ovocie a zelenina) majú nízky podiel na celkovej produkcii. Viazané platby v období 2014 – 2020 boli špecificky orientované na podporu konkurencieschopnosti ovocia, zeleniny a živočíšnej produkcie, čím sa spomalil pokles týchto komodít. Pokles podielu živočíšnej výroby a špeciálnej rastlinnej výroby má negatívny vplyv na zamestnanosť na vidieku. Meniaca sa štruktúra poľnohospodárskej produkcie zároveň ovplyvňuje niektoré environmentálne aspekty: nízka úroveň organického uhlíka v pôde, erózia pôdy, zvyšovanie podielu monokultúr na pôde s negatívnym vplyvom na biodiverzitu. Oddelené priame platby viazané na pôdu znevýhodňujú živočíšnu výrobu a špeciálnu rastlinnú produkciu.

Tvorba hrubého fixného kapitálu (THFK) v poľnohospodárstve je na Slovensku veľmi nízka. V roku 2019 predstavovala THFK 133 mil. EUR, kým v Dánsku to bolo 1117 mil. EUR, v Slovinsku 294 mil. EUR, v Česku 914 mil. EUR a vo Fínsku 1151 mil. EUR. V ostatných rokoch THFK v poľnohospodárstve na Slovensku rastie priemerným ročným tempom 1,8%. Mnohé

slovenské farmy sú podkapitalizované, resp. málo investujú. Ukazovateľ THFK na hrubú pridanú hodnotu (GVA) dosahuje priemernú úroveň (31,1% v roku 2018, priemer EÚ 27 bol 31%), ale dôvodom je nízka hodnota hrubej pridanej hodnoty na Slovensku.

Investície chýbajú hlavne v subsektoroch, ktoré majú najväčší potenciál vytvárania (udržať, respektíve zmierniť pokles) zamestnanosti ako aj v subsektoroch, ktoré majú potenciál rásť. Taktiež je na Slovensku nedostatok neproduktívnych investícií, ktoré majú pozitívny vplyv na životné prostredie.

Ex post hodnotenia predchádzajúcich PRV zdôrazňujú, že malé projekty mali pozitívnejší vplyv na hrubú pridanú hodnotu, produktivitu, zamestnanosť a zisky podnikov ako veľké projekty (Ex-post hodnotenie PRV, Prounion, 2018).

Investičné granty majú nevýhodu, že sú administratívne náročné a málo časovo flexibilné. Finančné nástroje predstavujú efektívny spôsob využitia limitovaných finančných prostriedkov na podporu investícií v pôdohospodárstve a potravinárstve (Revízia, 2019). Slovensko však nemá skúsenosti s aplikáciou finančných nástrojov z EPFRV, čo si bude vyžadovať investovanie do vzdelávania a poradenstva na úrovni podnikov aj na úrovni verejnej správy.

2.1.1.8 Identifikácia potrieb

Potreba 2.1: Zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov investíciami do modernizácie, inovácií a digitalizácie

Potreba 2.2: Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

Potreba 2.3: Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky

2.1.1.9 Intervenčná stratégia.

Špecifický cieľ **posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu** Slovensko podporí:

Na posilnenie konkurencieschopnosti, modernizáciu a digitalizáciu v poľnohospodárstve použije Slovensko intervenciu **Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch (73.4)** v rámci ktorej sa podporia produktívne investície prostredníctvom investičných grantov a finančnými nástrojmi. Intervencia **Produktívne investície do rozširovania a budovania nových závlah na farmách (73.9)** a **Produktívne investície do rozširovania a budovania novej infraštruktúry závlah mimo fariem (73.10)** podporia investovanie do technológie s efektívnym a hospodárnym využitím vody a budovanie malých vodných zdrojov. Konkurencieschopnosť fariem podporí Intervencia **Projekty pozemkových úprav (73.17)**, ktorá pomôže k urýchleniu vysporiadania vlastníckych práv, čím sa zlepši fungovanie trhu s pôdou, zefektívni sa implementácia poľnohospodárskych politík a znížia sa náklady na investovanie do environmentálnych opatrení na úrovni fariem. Konkurencieschopnosť sektorov, ktoré sú pre Slovensko zvlášť dôležité z hľadiska ekonomického, environmentálneho a sociálneho podporí intervencia **Viazaná podpora príjmu (32.1-7)**, ktorá slúži na financovanie pozitívnych externalít. Intervenciou **Sektorové intervencie** sa podporí konkurencieschopnosť vinohradníctva a vinárstva a sektoru včiel a včelárskych výrobkov, ktoré majú okrem ekonomických prínosov aj významné environmentálne prínosy.

Potrebu zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov investíciami do modernizácie, inovácií a digitalizácie (2.1) bude riešiť najmä intervencia Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch (73.4). Zo zdrojov SPP Slovensko použije celkovo 366 mil. EUR na 5 rokov na investície do poľnohospodárskych podnikov v oblasti prvovýroby. Dôraz bude kladený na investície do živočíšnej výroby, špeciálnej rastlinnej výroby (potreba 2.2), spracovania

vlastných produktov prvovýroby, ako aj skladovanie, súvisiacu logistiku a spracovanie produkcie členov organizácií výrobcov (potreba 2.3). Pre malých poľnohospodárov (do 100 ha) sa vyčlení z investícií 10% zdrojov. V projektových podporách budú aj naďalej zvýhodnené najmenej rozvinuté okresy. Podpora bude motivačne a komplementárne nastavená na investície zamerané na:

- zvýšenie odolnosti sektora (komplementárna podpora s nástrojmi riadenia rizík),
- digitalizáciu (prierezový cieľ modernizácia),
- zvýšenie participácie producentov na systémoch kvality (národné a európske systémy kvality, výroba a spracovanie ekologickej produkcie),
- zabezpečenie udržateľného využívania prírodných zdrojov (vrátane energetickej efektívnosti),
- zlepšovanie životných podmienok zvierat,
- krátke dodávateľské reťazce, finalizáciu produkcie, miestne trhy, priamy odbyt.

Zo zdrojov vyčlenených na investície sa bude podstatná časť realizovať prostredníctvom finančných nástrojov vo forme kombinácie záruk a grantov. Finančná alokácia na finančné nástroje predstavuje 300 mil. EUR. Z toho 150 mil. EUR budú predstavovať granty a 150 mil. EUR záruky. Granty v podobe bonifikácie úrokov alebo odpustenia časti istiny podporia malých (do 150 ha) a mladých poľnohospodárov v objeme 36 mil. EUR a ostatných poľnohospodárov sumou 114 mil. EUR. Z hľadiska zamerania bude podporená touto formou podpory špeciálna rastlinná výroba (23,5 mil. EUR) a živočíšna výroba (77 mil. EUR). Zvyšná časť pôjde na modernizáciu poľnohospodárstva (prierezový cieľ) a na obnoviteľné zdroje energie. Výhodou finančných nástrojov je ich multiplikačný efekt. Suma 150 mil. EUR záruk pri pákovom efekte 1:5 bude postačovať na úvery v odhadovanej výške 750 mil. EUR (mladí a malí 150 mil. EUR, ostatní 600 mil. EUR). Na klasické granty bude vyčlenených 66 mil. Eur, ktoré budú využité v záujme čo najlepšieho zacielenia podpory (napr. ochrana pred predátormi, ochrana pred mrazmi atď.). Z celkovej sumy 366 mil. EUR sa alokuje na podporu pre mladých poľnohospodárov suma 59,6 mil. EUR, a to vo forme:

- a) finančných nástrojov (záruk za úvery);
- b) finančných nástrojov (záruk za úvery) v kombinácii s grantami vo forme odpustenia časti istiny alebo bonifikácie úrokov;
- c) klasických investičných grantov s vyššou intenzitou pomoci (80%).

Okrem produktívnych investícií bude potrebu riešiť aj intervencia Produktívne investície do rozširovania a budovania nových závlah na farmách (73.9) a Produktívne investície do rozširovania a budovania novej infraštruktúry závlah mimo fariem (73.10), ktoré podporia budovanie nových lokálnych malých zdrojov vody pre potreby závlah a Projekty pozemkových úprav (73.17), ktoré vysporiadajú vlastnícke práva k pôde vo vybraných katastrálnych územiach.

Potrebu podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity (2.2) pomôže uspokojiť primárne Intervencia Viazaná podpora príjmu (32.1-7) v objeme 303,5 mil. EUR. Ide o 15% z objemu priamych platieb. 2% z objemu priamych platieb budú využité na podporu bielkovinových plodín a 13% objemu priamych platieb bude použitých na viazané platby v špeciálnej rastlinnej a živočíšnej výrobe. V období 2014 – 2020 bolo celkovo 5045 fariem zameraných na pestovanie ovocia, zeleniny, cukrovej repy, chmeľu, bielkovinových plodín a na vybrané oblasti živočíšnej výroby (mlieko a mliečne výrobky, ovčie a kozie mäso, hovädzie a teľacie mäso). S cieľom podpory produkcie ovocia a zeleniny sa podstatná časť prostriedkov použije na špeciálnu rastlinnú výrobu. Cukrová repa sa podporí s cieľom zlepšenia štruktúry poľnohospodárskej produkcie, zachovania celej potravinovej vertikály a zvýšenia zamestnanosti na vidieku. Potrebu bude sekundárne riešiť aj intervencia Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch (73.4).

Sektorové intervencie (v sektore vinohradníctva a vinárstva a v sektore včelárskych výrobkov) **posilnia finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky**

(potreba 2.3). Podpora opel'ovačov má pozitívne environmentálne benefity ako aj ekonomické benefity pre poľnohospodárov. V sektore včelárskych výrobkov Slovensko počíta s 50% spolufinancovaním zo štátneho rozpočtu. Teda k alokácii 4 642 165 EUR na roky 2023-2027 sa pridá dodatočných 4 642 165 EUR zo štátneho rozpočtu. V sektore vinohradníctva a vinárstva nebude spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu.

2.1.1.10 Výber ukazovateľa (ukazovateľov) výsledkov

Ukazovatele výsledkov	Cieľová hodnota
R.8 - Cílená podpora poľnohospodárskym podnikom v sektore v ťažkostiach: Podiel poľnohospodárov, ktorým plynie viazaná podpora na zlepšenie konkurencieschopnosti, udržateľnosti alebo kvality	21,70%
R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárov, ktorým plynie investičná podpora na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov	9,74%

Odôvodnenie cieľov a súvisiacich míľnikov

R.8 - Cílená podpora poľnohospodárskym podnikom v sektore v ťažkostiach: Slovensko podporí viazanou podporou príjmu na zlepšenie konkurencieschopnosti udržateľnosti alebo kvality 21,70% fariem

R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: Slovensko podporí 9,74% fariem (2500 fariem) investičnou podporou na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov.

2.1.1.11 Odôvodnenie finančnej alokácie

Slovensko v plnom rozsahu využije možnosti, ktoré stanovuje nariadenie o strategických plánoch, na podporu prostredníctvom viazaných platieb. Celková **alokácia na viazané platby dosiahne 303,5 mil. EUR, ktoré tvoria 15 % priamych platieb.** 2 % sa použijú na bielkovinové plodiny a 13% na mlieko a mliečne výrobky, ovčie a kozie mäso, chmeľ, cukrovú repu, ovocie a zeleninu.

Finančná alokácia na sektorové intervencie v sektore včelárskych výrobkov a vinohradníctva a vinárstva je daná prílohou nariadenia EÚ o SPP. V sektore včelárskych výrobkov sa k alokácii 4 642 165 EUR na roky 2023-2027 sa pridá dodatočných 4 642 165 EUR zo ŠR. V sektore vinohradníctva a vinárstva neráta rezort pôdohospodárstva so spolufinancovaním zo štátneho rozpočtu a finančná alokácia vychádza len z prílohy nariadenia EÚ o SPP.

Sektorové intervencie	Alokácia EÚ zdrojov 2023-2027
Včelárske výrobky	4 642 165
Vinohradníctvo a vinárstvo	19 548 000

Finančná alokácia na investície sa opiera o reálne potreby sektora poľnohospodárstva. Slovenská republika predstavila v decembri 2021 dokument Vízia spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte roku 2035 (ďalej len „vizia“). Tento dokument sa pripravoval paralelne so Strategickým plánom. Vízia identifikovala investičné potreby pre sektor poľnohospodárstva vo výške 2,35 mld. EUR na roky 2023-2027. Pri príprave ex-ante analýzy pre finančné nástroje bola úverová kapacita bánk v rokoch 2023-2027 odhadnutá na 1 mld. EUR. Pričom nie je možné predpokladať, že komerčné úvery dokážu financovať všetky investície zadefinované vo vízii. S využitím finančných nástrojov bude možné cez strategický plán podporiť investície vo výške približne 1 mld. EUR. Konečná výška závisí od intenzity pomoci grantov a konečného pákového efektu finančných nástrojov.

Vzhľadom na obmedzené prostriedky, podporí strategický plán investície do poľnohospodárskej výroby sumou 366 mil. EUR. Investičné granty budú tvoriť 66 mil. EUR. Aby sa maximalizovala možnosť podpory podnikov, 300 mil. EUR bude použitých na finančné nástroje. Pákovým efektom sa predpokladá celková kapacita úverov 750 mil. EUR pri využití 150 mil. EUR na záruky. Zvyšných 150 mil. EUR bude použitých na nenávratnú pomoc v rámci finančných nástrojov. Celkovo ide o podporu 900 mil. EUR.

Pozemkové úpravy

Na realizáciu projektov pozemkových úprav sa z II. Piliera SPP alokuje spolu **40 mil. EUR**. Financie budú stačiť na realizáciu 115 projektov pozemkových úprav. Jednotková suma 350 tis. EUR pre projekty pozemkových úprav bola určená na základe skúseností s ich vykonávaním (viď materiál schválený uznesením vlády SR č. 358/2019) a očakávaným rastom cien. Potreba realizácie projektov pozemkových úprav presahuje možnosti rozpočtu SPP 2023-27. Ostatné realizované projekty budú financované z iných zdrojov, prevažne zo štátneho rozpočtu.

Produktívne investície do rozširovania a budovania novej infraštruktúry závlah na farmách a mimo fariem

SR podporí investície do závlahových systémov - infraštruktúru ako aj závlahové detaily hlavne pre špeciálnu rastlinnú výrobu (okrem „palivových plodín“) a živočíšnu výrobu. Celková alokácia do závlah bude nasmerovaná do 33 projektov na farmách za **8,25 mil EUR** a do 10 projektov mimo fariem za **5 mil. EUR**.

Strategickým cieľom Slovenska v oblasti hydromeliorácií je vytváranie optimálnych podmienok hospodárenia s vodou v produkčných regiónoch Slovenska. V súčasnosti poľnohospodári využívajú 60 tisíc ha plochy na zavlažovanie a Návrh opatrení na zachovanie štátneho podniku Hydromeliorácie š. p. vo vzťahu ku zmene klímy (MPRV SR, 2020) predpokladá nárast plochy na zavlažovanie na 160 tis. ha do roku 2030. Je potrebné investovať do obnovy závlahových čerpacích staníc čo zefektívni využívanie vody a zníži energetickú náročnosť.

Špecifický cieľ 3: Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

2.1.1.12 Zhrnutie analýzy SWOT.

Silné stránky

- rastúci dopyt po lokálnej produkcii potravín,
- fungujúce organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny, existujúce organizácie výrobcov v sektore mlieka a taktiež ovce a kozy,
- fungujúce vybrané krátke dodávateľské reťazce,
- fungujúce profesijné zväzy, združenia a komory, presadzujúce záujmy poľnohospodárov a zabezpečujúce vzdelávanie, poradenstvo a tok informácií,
- fungujúce potravinové vertikály (cukrová repa – cukor, sladovnícky jačmeň - pivo),
- legislatívny rámec na národnej a európskej úrovni upravujúci zmluvné vzťahy a eliminujúci nekalé obchodné praktiky v rámci dodávateľsko-odberateľského reťazca.

Slabé stránky

- z hľadiska horizontálnych vzťahov je úroveň spolupráce a organizovanosti prvovýrobcov nedostatočná, čo má za následok slabú vyjednávaciu silu vo vzťahu k spracovateľskému priemyslu a obchodu, predovšetkým u stredných a malých prvovýrobcov,

- z hľadiska vertikálnych vzťahov existujú veľmi výrazné disproporcie v ekonomickej sile medzi subjektami dodávateľsko-odberateľského reťazca (prvovýrobca-spracovateľ-obchod) vzhľadom na neporovnateľne nižšiu mieru koncentrácie poľnohospodárskej produkcie v porovnaní s ostatnými nadväzujúcimi sektormi,
- slabé zapojenie prvovýrobcov do budovania alternatívnych odbytových kanálov,
- nízka úroveň zapojenia poľnohospodárskych podnikov do spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby,
- limitovaný ponúkaný sortiment spracovaných výrobkov pre spotrebiteľa zo strany poľnohospodárskych podnikov,
- nízka pridaná hodnota na pracovníka v potravinárstve,
- produkčná výkonnosť spracovateľského priemyslu výrazne zaostáva za poľnohospodárskou prvovýrobou. Nízka výkonnosť sa prejavuje obmedzeným produkčným potenciálom, pomalým rastom produktivity práce a pridanej hodnoty.

Príležitosti

- rozširovanie odbytových organizácií výrobcov na EÚ úrovni v dôsledku zlepšujúcej sa legislatívy a technologického pokroku,
- rast dopytu po kvalitných produktoch si vyžiada lepšiu koordináciu vo vertikálach,
- rast dopytu po nakupovaní potravín prostredníctvom alternatívnych odbytových kanálov,
- zlepšovanie poradenstva, vzdelávania a transferu vedomostí v dôsledku technologického pokroku,
- rast dopytu po lokálnych produktoch,
- rozvoj agroturistiky a dopytu po tradičných regionálnych výrobkoch,
- rozširovanie siete a sortimentu farmárskych trhov v mestských a prímestských aglomeráciách,
- vytváranie dlhodobých zmluvných vzťahov medzi prvovýrobcami a spracovateľským priemyslom, založených na dodávateľsko-odberateľských zmluvných vzťahoch s možnosťou predfinancovania produkcie,
- zlepšovanie legislatívy pre boj s nekalými obchodnými praktikami.

Ohrozenia

- chýbajúca vzájomná dôvera slovenských prvovýrobcov brzdiaca spoluprácu,
- rastúca dominancia maloobchodných reťazcov, prípadne nadnárodných spracovateľských podnikov,
- vysoké vstupné náklady poľnohospodárskych prvovýrobcov do spracovania, distribúcie a predaja vlastných výrobkov s vyššou pridanou hodnotou priamo spotrebiteľovi,
- výrazná odkázanosť poľnohospodárskej prvovýroby na finančných podporách z verejných zdrojov,
- zvyšovanie konkurencie pre spracovateľov lokálnych poľnohospodárskych produktov,
- konsolidácia medzinárodných spracovateľských podnikov a ich odchod z nášho trhu,
- stagnujúci lokálny potravinársky priemysel,
- nedostatočné poradenstvo, vzdelávanie a transfer vedomostí a najnovších technológií.

Poľnohospodárska prvovýroba na Slovensku je menej koncentrovaná ako potravinársky priemysel alebo maloobchod. V roku 2016 existovalo na Slovensku 25 660 fariem (EUROSTAT,

štruktúrne zisťovanie fariem) a okolo 2 100 potravinárskych podnikov. Potravinársky priemysel je podstatne viac koncentrovaný ako poľnohospodárstvo. Existujú rôzne úrovne koncentrácie pododvetví potravinárskeho priemyslu. Hydina, pivo, cukor sú vysoko koncentrované, zatiaľ čo spracovanie mäsa, spracovanie mlieka alebo pekárenské a cukrárske výrobky sú výrazne menej koncentrované pododvetvia. V celkovom potravinárskom priemysle tvoria najväčšie tri spoločnosti 13% celkových tržieb, zatiaľ čo najväčších 10 podnikov predstavuje 32% celkových tržieb.¹

V maloobchode na Slovensku dominuje 11 maloobchodných reťazcov, cez ktoré sa realizuje cca 85 % všetkých potravinárskych produktov. Najväčších 5 reťazcov na Slovensku malo v roku 2016 trhovú podiel 73,1%.

Podiel prvovýrobcov na pridanej hodnote v potravinovom reťazci sa na Slovensku znižuje v prospech maloobchodu a distribúcie potravín a nápojov².

Na Slovensku je nevyrovnaná vyjednávacía sila. Spracovatelia a reťazce sú dominantné vo vzťahu k poľnohospodárom. Výsledkom je, že pridaná hodnota aj príjmy rastú viac v spracovateľskom odvetví a maloobchode ako v primárnom poľnohospodárstve².

Slovensko má deficit v medzinárodnom obchode s potravinami. V roku 2019 dosiahol obchodný deficit s potravinárskymi výrobkami 1,68 mld. EUR. Slovensko je čistým dovozcom väčšiny potravín, najviac dováža mäsové výrobky, nealkoholické nápoje a mliečne výrobky. Slovensko je čistým vývozcom sladu, škrobových výrobkov alebo cukru³.

Slovensko je čistým vývozcom poľnohospodárskych komodít a čistým dovozcom potravinárskych produktov. V porovnaní s krajinami EÚ máme jednu z najnižších úrovní hrubej pridanej hodnoty na zamestnanca v potravinárstve. V rokoch 2015-2017 dosahovalo Slovensko v rámci EÚ piatu najnižšiu úroveň pridanej hodnoty na zamestnanca v potravinárskom priemysle.

Z pohľadu predávaného sortimentu potravinárskych výrobkov tvoria potraviny globálnych značiek a potraviny predávané pod vlastnou privátnou značkou významný podiel na ponuke obchodných reťazcov. Z prieskumu Potravinárskej komory Slovenska vyplýva, že podiel privátnych značiek dosiahol v roku 2019 rekordný, 25,3 %-ný podiel, pričom medziročne vzrástol o 1,3 p. b. a v porovnaní s rokom 2015 narástol až o 5 p. b.⁴ Na spotrebiteľskom trhu chýbajú lokálne poľnohospodárske komodity a potraviny.

Miera organizovanosti slovenských poľnohospodárov je na veľmi nízkej úrovni. Združovanie má význam hlavne pre malých a stredných poľnohospodárskych výrobcov, ktorí sú však organizovaní málo. Z pohľadu vertikálnych vzťahov medzi článkami dodávateľského potravinového reťazca môžu významnú úlohu zohrávať medziodvetvové organizácie, ktoré združujú zástupcov prvovýroby, spracovateľov a obchodu.

¹ Matošková, D. – Gálik, J. – Jamborová, M.: Perspektívy odbytu slovenských agropotravinárskych výrobkov s akcentom na komodity živočíšneho pôvodu. 1. vyd. Bratislava: NPPC-VÚEPP, 2018. 121 s. ISBN 978-80-8058-627-0

² Kontextový ukazovateľ C11

Chrastinová, Z. a kol: Ekonomické aspekty poľnohospodárstva a potravinárstva vrátane bezpečnosti potravín na Slovensku. 1. vyd. Bratislava: NPPC-VÚEPP, 2018. 208 s. ISBN 978-80-8058-622-5

Matošková, D. – Gálik, J. – Chrastinová, Z. – Krížová, S.: Ekonomická situácia v potravinárskom priemysle a maloobchode. 1. vyd. Bratislava: NPPC-VÚEPP, 2020. 146 s. ISBN 978-80-8058-640-9

³ Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v SR za rok 2019. MPRV SR 2020

Matošková, D. – Gálik, J. – Jamborová, M.: Vybrané aspekty konkurencieschopnosti v dodávateľsko-odberateľskom reťazci agropotravinárskych komodít. 1. vyd. Bratislava: NPPC-VÚEPP, 2018. 168 s. ISBN 978-80-8058-623-2

⁴ <http://www.potravinari.sk/page7281sk.html>

Brzdou rozvoja agrárneho sektora a zvyšovania jeho pridanej hodnoty je nízka úroveň zapojenia slovenských fariem do spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby, pričom ponúkaný sortiment pre spotrebiteľa je značne obmedzený.

Produkčná výkonnosť spracovateľského priemyslu výrazne zaostáva za poľnohospodárskou prvovýrobou. Konkurencieschopnosť potravinárskych výrobkov je nízka, o čom svedčí nízky podiel slovenských potravín na domácom trhu a záporné saldo zahraničného obchodu. V potravinárskom priemysle nie je dostatočný objem finančných zdrojov na modernizáciu spracovateľských kapacít. Slovensko má v porovnaní s krajinami EÚ jednu z najnižších úrovní hrubej pridanej hodnoty na zamestnanca v potravinárskom priemysle.

Alternatívu k dominantnému postaveniu obchodných reťazcov v dodávateľskom potravinovom reťazci predstavuje posilnenie úlohy miestnych trhov, tvorba miestnych „krátkych“ dodávateľských vertikál, posilnenie trhovej pozície prvovýrobcov ich združovaním, priamy predaj spotrebiteľom a podobne. V súčasnosti dosahujú tieto formy predaja na celkovom predaji potravín len okrajový podiel.

2.1.1.13 Identifikácia potrieb

Potreba 3.1: Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

Potreba 3.2: Rozvoj alternatívnych odbytových kanálov založených na priamom predaji spotrebiteľovi, na regionálnej forme predaja z dvora a skrátených regionálnych odbytových reťazcoch

Potreba 3.3: Zvyšovanie efektívností potravinových vertikál prostredníctvom investícií do spracovateľských kapacít

2.1.1.14 Intervenčná stratégia.

Špecifický cieľ **zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci.**

Slovensko zlepši postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci prostredníctvom intervencie **Sektorové intervencie** pre ovocie a zeleninu (49.1-7) a iné sektory: zemiaky, mlieko, bravčové mäso a ovčie a kozie mäso (67.1-6). Sektorové intervencie podporia horizontálu spoluprácu fariem, koncentráciu produkcie, prispôsobenie produkcie dopytu, čím sa zvýši vyjednávaciu silu organizácií výrobcov. Sektorové intervencie zvýšia pridanú hodnotu na úrovni fariem, čím sa taktiež zlepši postavenie fariem v rámci hodnotového reťazca. Intervenciou **Vertikálna spolupráca prvovýrobcov a spracovateľov (73.6)** sa podporí vertikálna spolupráca fariem so spracovateľmi alebo obchodom a skrátenie odbytových reťazcov s cieľom zvýšenia podielu poľnohospodárov na pridanej hodnote poľnohospodárskych produktov, a to povedie k zlepšeniu postavenia fariem v hodnotovom reťazci. Zvýšenie dopytu po lokálnej poľnohospodárskej produkcii a tým aj zlepšenie postavenia poľnohospodárov v hodnotovom reťazci sa podporí Intervenciou **Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch (73.7)**, ktorá rozšíri existujúce capacity spracovania poľnohospodárskej produkcie v záujme potravinovej bezpečnosti a zvyšovania pridanej hodnoty vytváratej v agropotravinárstve. Postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci sa podporí aj Intervenciou **Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch (73.4)**, ktoré formou grantov a finančných nástrojov podporia životaschopné investičné projekty poľnohospodárov s cieľom zvyšovania pridanej hodnoty v prvovýrobe.

Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúca trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály (potreba 3.1) zlepši postavenie slovenských poľnohospodárov v potravinovom reťazci. Slovensko na to primárne využije intervenciu Sektorové intervencie v rámci ovocia a zeleniny (49.1-7) v objeme 27,5 mil. EUR. Podporené budú organizácie výrobcov s uznanými operačnými programami. Podpora naviazaná na hodnotu predanej produkcie je efektívnym spôsobom podpory, ktorý sa na Slovensku osvedčil. Okrem intervencie v sektore ovocia a zeleniny Slovensko podporí intervenciou aj iné

sektory: zemiaky, mlieko, bravčové mäso a ovčie a kozie mäso (67.1-6). V týchto sektoroch existujú organizácie výrobcov, ktoré však v roku 2021 zatiaľ nemajú uznané operačné programy (s výnimkou zemiakov), preto bude mať celková alokácia na intervencie vo výške 25,1 mil. EUR postupný nábeh. Odhad čerpania je v roku 2023 1 mil. EUR, 2024 3 mil. EUR, 2025 5 mil. EUR a v rokoch 2026 a 2027 8 mil. EUR. Sekundárne bude potrebu 3.1 napĺňať aj intervencia Vertikálna spolupráca prvovýrobcov a spracovateľov (73.6), ktorá zároveň podporí **rozvoj alternatívnych odbytových kanálov založených na priamom predaji spotrebiteľovi, na regionálnej forme predaja z dvora a skrátených regionálnych odbytových reťazcoch** (potreba 3.2). Vertikálna spolupráca (25 mil. EUR) podporí vertikálnu spoluprácu v regionálnom kontexte, spoluprácu odbytových organizácií prvovýrobcov a spracovateľov a obchodu a rozvoj alternatívnych odbytových kanálov založených na priamom predaji spotrebiteľovi, na miestnej forme predaja a skrátených miestnych odbytových reťazcoch. Skrátenie dodávateľského reťazca má multiplikačný efekt a vedie k zvýšenému miestnemu predaju, zvýšenému dopytu po miestnych službách a k podpore trhu práce. Podporia sa investície, nie prevádzka.

Potrebu **zvyšovania efektívností potravinových vertikál prostredníctvom investícií do spracovateľských kapacít** (3.3) bude riešiť intervencia Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch (73.7) sumou 75 mil. EUR. Slovensko podporí vertikálnu spoluprácu rozširovaním existujúcich kapacít na spracovanie poľnohospodárskej produkcie v záujme potravinovej bezpečnosti a zvyšovania pridanej hodnoty vytváratej v agropotravinárskom sektore (ako napr. spracovanie ekologickej produkcie, výroba produktov s označením kvality, robotizácia a digitalizácia výroby a zvýšenie energetickej efektivity výroby). Alokácia na intervenciu bude slúžiť na podporu investícií do rozšírenia kapacít podniku súvisiacich so spracovaním poľnohospodárskych produktov (ANNEX I spracovanie aj NON ANNEX I spracovanie); teda investície v rámci výrobného procesu a investície do odbytu.

Riešenie potreby 3.3 sekundárne podporí intervencia Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch (73.4) zameraná na zvýšenie produkcie poľnohospodárskej prvovýroby ako základného predpokladu rozvoja spracovania potravín.

2.1.1.15 Výber ukazovateľa (ukazovateľov) výsledkov

Ukazovatele výsledkov	Cieľová hodnota
R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárov podieľajúcich sa na skupinách výrobcov, organizáciách výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémoch kvality podporených SPP	
R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel hodnoty sektorových organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami na predávanej produkcii	
R.39 Rozvoj vidieckeho hospodárstva: Počet podporených vidieckych podnikov vrátane biohospodárstva	300 podnikov

Odôvodnenie cieľov a súvisiacich míľnikov

R.39 Rozvoj vidieckeho hospodárstva: Slovensko podporí spolu 280 projektov v oblasti vertikálnej spolupráce a spracovania. Pôjde o 210 projektov podpory spracovania, 70 projektov vertikálnej spolupráce a 75 projektov na podporu biohospodárstva. Po zohľadnení dvojitého započítania **pôjde spolu o 300** podporených vidieckych podnikov.

2.1.1.16 Odôvodnenie finančnej alokácie

V sektore ovocia a zeleniny bude podporených ročne 7 (2023-24), resp. 8 (2025-2027) organizácií výrobcov priemernou sumou 500 tis. EUR ročne. Jednotková suma je stanovená na základe doterajších podpôr v sektore, s prihliadnutím na očakávané výstupy a dopady podpory a očakávanú výšku tržieb, tak aby podpora neprekročila 4,1-5% tržieb. **Celkovo ide o podporu 27,5 mil. EUR.**

Ostatné sektory (sektor zemiakov, sektor mlieka a mliečnych výrobkov, sektor bravčového mäsa a sektor ovčieho a kozieho mäsa) budú spolu podporené sumou 25,1 mil. EUR.

V sektore zemiakov budú podporené investície na založenie organizácií výrobcov a ich rozvoj (9,058 mil. EUR z toho 1,510 mil. EUR na klimatické ciele), nástroje na predchádzanie krízam a riadenie rizika (1,38 mil. EUR) a projekty na vybudovanie účinných systémov vysledovateľnosti produkcie od spotrebiteľa až na úroveň pestovateľskej jednotky (1,78 mil. EUR). Pri nastavení finančného plánu sa počíta s postupným zapojením, resp. vznikom organizácií. V prvom roku podpory sa počíta s podporou 2 organizácií a následne s podporou 4 organizácií. Jednotkové podpory boli nastavené kvalifikovaným odhadom, na základe predpokladu objemu predaja cez organizácie výrobcov a skúseností s realizáciou projektov. Alokácia tak zaručí plnenie stanovených cieľov. **Celkovo ide o podporu sektora zemiakov vo výške 12,218 mil. EUR.**

V sektore mlieka a mliečnych výrobkov sa počíta s postupným zapojením, resp. vznikom organizácií a s podporou 4 organizácií v prvom roku podpory s podporou 6 organizácií v druhom roku a v treťom roku s podporou 8 organizácií. Jednotkové podpory boli nastavené kvalifikovaným odhadom, na základe predpokladu objemu predaja cez organizácie výrobcov a skúseností s realizáciou projektov. Alokácia tak zaručí plnenie stanovených cieľov. **Celkovo ide o podporu 8,334 mil. EUR.**

V sektore bravčového mäsa sa počíta s postupným zapojením, resp. vznikom organizácií a s podporou 1 organizácie v prvom roku podpory s podporou 2 organizácií v druhom roku a od štvrtého roka s podporou 3 organizácií. Jednotkové podpory boli nastavené kvalifikovaným odhadom, na základe predpokladu objemu predaja cez organizácie výrobcov a skúseností s realizáciou projektov. Alokácia tak zaručí plnenie stanovených cieľov. **Celkovo ide o podporu 3 mil. EUR.**

V sektore ovčieho a kozieho mäsa sa počíta s postupným zapojením, resp. vznikom organizácií a s podporou 1 organizácie v prvom a druhom roku podpory a s podporou 2 organizácií od tretieho roku. Jednotkové podpory boli nastavené kvalifikovaným odhadom, na základe predpokladu objemu predaja cez organizácie výrobcov a skúseností s realizáciou projektov. Alokácia tak zaručí plnenie stanovených cieľov. **Celkovo ide o podporu 1,5 mil. EUR.**

SR podporí vertikálnu spoluprácu prvovýrobcov a spracovateľov 70 projektami celkovou sumou 25 mil. EUR. Očakávaná výška podpory je medzi 350-400 tis. EUR na projekt. Suma podporených projektov bude závisieť od konkrétne stanovených pravidiel vo výzve a konkrétneho projektu tak, aby boli naplnené ciele SP.

Slovensko podporí investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch vo výške 75 mil. EUR prostredníctvom 210 projektov. Výška podpory pre jednotlivé projekty bude závisieť od konkrétne stanovených pravidiel vo výzve a konkrétneho projektu. Očakávame podporu medzi 350-375 tis. EUR na projekt.

Špecifický cieľ 4: Prispiť k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

2.1.1.17 *Zhrnutie analýzy SWOT.*

Silné stránky

- podiel energie z obnoviteľných zdrojov v poľnohospodárstve na celkovej produkcii energie z obnoviteľných zdrojov stúpa a dosahuje v rámci EÚ nadpriemerné hodnoty,
- nízky podiel emisií skleníkových plynov z poľnohospodárstva na celkových emisiách,

- zvyšujúca sa spotreba energií z obnoviteľných zdrojov v sektore poľnohospodárstva,
- zvyšujúce sa výmery lesov, zvyšovania zásob dreva a viazania uhlíka v lesoch, ale aj v drevárskych a papierenských výrobkoch, pri recyklácii papiera a dreva a náhradou za neobnoviteľné suroviny a energiu,
- existencia legislatívnych predpisov zameraných na prírode blízke hospodárenie v lesoch (novela zákona o lesoch a zákona o ochrane prírody a krajiny),
- vypracované modely adaptácie lesov Slovenska na zmenu klímy a existujúca Koncepcia prírode blízkeho hospodárenia v lesoch Slovenskej republiky,
- existujúci výskum a transfer poznatkov pre obhospodarovateľov lesa a širokú verejnosť v oblasti vplyvu klimatickej zmeny na lesy.

Slabé stránky

- málo krajinných prvkov a veľké parcely s monokultúrami (vrátane chránených území),
- nedostatočná ochrana mokradí,
- pôdy ohrozené vodnou a veternou eróziou,
- nízky obsah organického uhlíka v pôde,
- vysoké emisie skleníkových plynov na zvieratách,
- nedostatočné pokrytie ornej pôdy,
- nedostatočné zatrávenie medziradií v sadoch a vinohradoch,
- nefunkčný trh s pôdou a vysoká fragmentácia vlastníctva pôdy brzdí investície do krajinných prvkov a do modrej a zelenej infraštruktúry na adaptáciu na zmenu klímy a jej mitigáciu,
- nedostatočné zavlažovanie poľnohospodárskych pôd,
- nevhodný technický stav zavlažovacích zariadení,
- absencia celoslovenskej koncepcie obnovy starých zavlažovacích systémov a vybudovania nových zavlažovacích systémov,
- využívanie veľkovýrobných postupov nevhodných pre klímu a uvoľňovanie skleníkových plynov z pôdy do ovzdušia,
- nízka konkurencieschopnosť živočíšnej výroby spôsobuje nízke neproduktívne investície,
- agrolesnícke systémy brzdené legislatívnymi bariérami a problémami s vlastníctvom pôdy,
- zhoršovanie vodozádržnej funkcie lesa, chýbajúce investície do vodozádržných funkcií lesa,
- nedostatočná podpora aplikovaného výskumu,
- vysoký podiel náhodných ťažieb a zhoršujúca sa kvalitatívna štruktúra zásob dreva,
- nedostatočná úroveň technologickej infraštruktúry producentov a spracovateľov drevnej biomasy a slabá činnosť zásobovacích reťazcov lesnej biomasy,
- nedostatočná technologická infraštruktúra súvisiaca s realizáciou projektov ozdravných opatrení a prírode blízkeho hospodárenia v lesoch,
- prírode blízke hospodárenie v lesoch sa realizuje na nízkej výmere,
- nedostatočné vzdelávanie, poradenstvo a prenos informácií.

Príležitosti

- potenciál využitia komunálneho a poľnohospodárskeho odpadu ako zdroja biomasy,
- dostatok využiteľnej pôdy, ornej aj TTP, na pestovanie plodín využiteľných ako obnoviteľné zdroje energií,

- dobudovanie a obnova existujúcich krajinných prvkov a stavieb na spomalenie odtoku vody z pozemkov a boj proti erózii,
- zvýšenie retenčnej schopnosti pôdy,
- využitie existujúcich možností na zlepšenie štruktúry pôdy a znižovanie emisií skleníkových plynov,
- modernizácia technológií pre efektívnejšie zavlažovanie, rekonštrukcia a sfunkčnenie existujúcich melioračných zariadení a vybudovanie nových závlahových systémov,
- zlepšenie vzdelávania, poradenstva a transferu vedomostí (prierezový cieľ),
- rast zatrávnenia vhodných parciel ornej pôdy,
- využitie techniky a nových technológií na ochranu pôdy pred eróziou, ochranu pred zhutňovaním a zvýšeným uvoľňovaním CO₂ z pôdy do ovzdušia,
- zavádzanie nízkoemisných technológií pri manipulácii s organickými hnojivami,
- rozvoj využívania agrolesníckych systémov,
- optimalizácia chovu hovädzieho dobytku vo vzťahu k zníženiu emisií metánu,
- zlepšovanie štruktúry pôdy s využitím moderných technológií (prierezový cieľ)
- ochrana biotopov s dôrazom na lúčne a mokrad'ové ekosystémy,
- udržateľné využívanie energetických zdrojov, najmä biomasy,
- optimalizácia drevinovej štruktúry lesov s ohľadom na environmentálny, klimatický, ekonomický a sociálny aspekt,
- možnosti využitia PBHL ako aktívneho adaptačného opatrenia na predvídanie a prevenciu účinkov klimatickej zmeny, zvyšujúceho odolnosť a regeneračnú schopnosť lesa a súčasne aj ako mitigačného opatrenia, s potenciálom zvyšovania prírastku a kumulácie vyšších zásob dreva a viazania CO₂,
- realizácia integrovaných projektov ozdravných opatrení so zameraním na zlepšenie zdravotného stavu lesa a vitality lesných ekosystémov, ako pasívnych adaptačných opatrení na dopady zmeny klímy,
- zlepšenie vodozadržnej funkcie lesa a znižovanie odtoku vody,
- výsadba vetrolamov a stromoradií,
- využitie potenciálu lesa na dlhodobu neobhospodarovaných poľnohospodárskych pozemkoch,
- zlepšenie vzdelávania, poradenstva a transferu vedomostí (prierezový cieľ).

Ohrozenia

- nevysporiadané vlastníctvo pôdy môže ohroziť budovanie krajinných prvkov, spoločných zariadení a opatrení,
- ubúdanie poľnohospodárskej pôdy v dôsledku záberov pre nepoľnohospodárske účely,
- dopady extrémnych vplyvov počasia,
- nezapojenie sa produktívnych poľnohospodárov do ekoschém a agroekologických a klimatických opatrení,
- znižovanie kvality pôdy a zvyšovanie emisií z nepoľnohospodárskych aktivít,
- zhoršenie regenerácie úrodnosti pôdy najmä z dôvodu pestovania energetických plodín,
- výraznejšie a rýchlejšie prejavy zmeny klímy oproti predpokladom,

- intenzifikácia a špecializácia v záujme zvyšovania ekonomickej efektívnosti môže vytvoriť negatívny tlak na životné prostredie, zmenu klímy a následne na odolnosť poľnohospodárskych podnikov voči jej dopadom,
- ohrozenie ekonomickej životaschopnosti obhospodarovateľov lesa z dôvodu klimatickej zmeny zvýšením nákladov na pestovanie a ochranu lesa a znížením príjmu z predaja drevnej suroviny,
- nedoriešená otázka vlastníckych vzťahov na lesných a nelesných pozemkoch,
- ohrozenie zavedenia PBHL z dôvodu vysokého stavu raticovej zveri,
- nezáujem lesníckej prvovýroby o environmentálne a klimatické opatrenia.

Podľa poslednej národnej inventúry skleníkových plynov sa emisie skleníkových plynov v SR v roku 2018 znížili o 13,4 % v porovnaní s rokom 2000, v porovnaní s rokom 1990 predstavovali zníženie o 42,5 %. Slovenské poľnohospodárstvo má jeden z najnižších podielov skleníkových plynov na emisiách skleníkových plynov v celom národnom hospodárstve spomedzi všetkých členských štátov EÚ. V súvislosti so zmenou hodnôt globálneho potenciálu otepľovania (GWP) podľa správy IPCC AR5 predstavoval v roku 2018 oxid dusný, emitovaný do ovzdušia hlavne z obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy, väčšiu polovicu (1380,65 GgCO₂e) a metán, emitovaný do ovzdušia hlavne ako priamy produkt látkovej výmeny u bylinožravcov (enterická fermentácia) a ako produkt odbúravania živočíšnych exkrementov, menšiu polovicu (1231,72 GgCO₂e) emisií v poľnohospodárskom sektore. Podľa poslednej národnej inventúry skleníkových plynov odstraňovanie skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva (sektor LULUCF) v roku 2018 kleslo v porovnaní s rokom 1990 o 41,4 %.

Poľnohospodársky sektor tvorí približne 7,5% podiel na celkovom objeme emisií skleníkových plynov vyprodukovaných v Slovenskej republike. Podľa údajov z Nízkouhlíkovej stratégie pre Slovensko bol v roku 1990 tento podiel 8%. Dôležitým faktorom pri znižovaní emisií skleníkových plynov je zalesňovanie a zatravnovanie. Na základe verejnej konzultácie k budúcej Spoločnej poľnohospodárskej politike na Slovensku, 18% poľnohospodárov považuje boj proti zmenám klímy a environmentálnym rizikám (záplavy, požiare) za najdôležitejšiu environmentálnu výzvu.

Organický uhlík v pôde je dôležitý pre kvalitu pôdy a má taktiež vplyv na procesy vo vzťahu ku zmene klímy. Obsah organického uhlíka v pôde je na Slovensku stabilný, ale na nízkej úrovni. Priemerné hodnoty pôdneho organického uhlíka sa v jednotlivých pôdnych typoch orných pôd Slovenska pohybujú v intervale 1 – 2 %. Straty uhlíka z pôdy spôsobuje vysoká intenzita obrábania, intenzívne hnojenie priemyselnými hnojivami, nedostatočné hnojenie organickými hnojivami, chyby v osevných postupoch, ale aj iné nevhodné spôsoby využívania pôdy. Celková zásoba pôdneho organického uhlíka v pôdach Slovenska sa pohybuje na úrovni 109,4 Mt. Priemerný obsah organického uhlíka v poľnohospodárskej pôde Slovenska dosahuje 22,6 g/kg. Slovensko sa radí ku krajinám s nižším priemerným obsahom organického uhlíka v poľnohospodárskej pôde podobne ako Poľsko, Česko alebo Maďarsko.

Podiel pôdy ohrozenej vodnou a veternou eróziou sa v sledovanom období od roku 2012 do roku 2017 znižoval (z 44,6 % na 37,5 %). Stále je ohrozená veľká rozloha poľnohospodárskej pôdy.

Na Slovensku poľnohospodárstvo produkuje 17,8% celkovej vyprodukovanej energie z obnoviteľných zdrojov, priemer za rok 2018 v EÚ dosiahol 12,1%. Medzi rokmi 2011 až 2016 dosiahlo Slovensko 10%-tný ročný rast produkcie energie z obnoviteľných zdrojov v poľnohospodárstve, priemer za EÚ predstavoval 9,6%.

Ročne je na Slovensku vyprodukovaných asi 1,5 milióna ton komunálneho odpadu, z toho asi 400 000 ton tvorí organický odpad, ktorý je možné využiť na výrobu bioplynu.

V rámci Plánu obnovy bude Slovensko podporovať využívanie čistých technológií pre udržateľnú, dostupnú a smart energetiku, na čo využije komplex nástrojov vrátane, o. i. investičných podpôr na vybudovanie nových zariadení (103 mil. €) a na rekonštrukciu (63 mil. €) zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov.

Zo štrukturálnych fondov (Partnerská dohoda) bude v programovom období 2021-2027 podporovaná oblasť zavádzania technológií na využitie obnoviteľných zdrojov na výrobu energie. Súbor podporných opatrení v sektore energetiky zahŕňa o.i. aj podporu využitia obnoviteľných zdrojov energie v domácnostiach a v podnikoch. Podpora na zavádzanie technológií na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov bude pre MSP a v kombinácii s poskytnutím energetických auditov.

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (MŽP SR, 2018)
očakáva pozitívne (nárast produkcie niektorých plodín, posun produkčných pestovateľských oblastí na sever SR, možnosť pestovať teplomilnejšie rastliny, predĺženie vegetačného obdobia, ...) **aj negatívne** (nárast počtu škodcov, zmeny v rozdelení a množstve zrážok počas roka a celkové zmeny agroklimatických podmienok, zmeny v pôdnej diverzite, nárast veternej erózie, zmena alebo úplná strata produkcie plodín v dôsledku sucha, ...) **dopady zmeny klímy na slovenské poľnohospodárstvo.** Stratégia predpokladá nárast potreby závlahovej vody. Na adaptáciu na zmenu klímy sú potrebné pôdoochranné a agrotechnické opatrenia ako aj zmena štruktúry plodín. Je nevyhnuté pristúpiť k systematickému obnovovaniu zastaraných a budovaniu nových závlahových systémov s podporou štátu, v spolupráci so súkromnými vlastníkmi a obhospodarovateľmi pôdy.

Podľa stratégie by bolo vhodné v spolupráci s orgánmi a organizáciou ochrany prírody prehodnotiť dotačnú politiku, ktorá sa týka nelesnej drevinovej vegetácie na trvalých trávnych porastoch. Nelesná drevinová vegetácia má významný vplyv na mikroklimu a na zadržiavanie vlhky na lokalitách, tiež vytvára priaznivé podmienky tieňa pre pasúce sa hospodárske zvieratá.

2.1.1.18 Identifikácia potrieb

Potreba 4.1: Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

Potreba 4.2: Znižovanie emisie skleníkových plynov a amoniaku

Potreba 4.3: Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka

Potreba 4.4: Zvyšovanie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie na celkovom objeme energií v poľnohospodárstve

Potreba 4.5: Podpora adaptačných a mitigačných opatrení v lesoch v súvislosti so zmenou klímy

Potreba 4.6: Zlepšenie zdravotného stavu lesov a vitality lesných spoločenstiev

Potreba 4.7: Zvyšovanie vodozadržnej funkcie lesa a akumulácia vody v lesnej krajine

Ďalšie pripomienky týkajúce sa posúdenia potrieb:

Pri hodnotení potrieb v rámci ŠC 4 boli zohľadnené viaceré národné plány vo väzbe na legislatívne nástroje uvedené v prílohe XIII k nariadeniu o pláne SPP:

Potreba: 4.1 Prispôsobenie poľnohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy:

H2ODNOTA JE VODA - Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody zdôrazňuje podporu adaptačných opatrení v oblasti zmeny klímy v poľnohospodárstve. Zdôrazňuje potrebu rekonštrukcie zavlažovacích systémov, dopady zavlažovania na pôdu a podzemné vody vzhľadom na výskyt sucha, zadržanie vody v krajine, udržateľné a pôdu šetriace systémy obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy a hospodárenie s vodou, pôdnu eróziu a podporu retenčnej schopnosti pôdy, zhutňovanie pôdy a orbové systémy.

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia zdôrazňuje podporu adaptačných opatrení v oblasti zmeny klímy v poľnohospodárstve. Je zameraná na podporu riešení vo forme opatrení v živočíšnej výrobe, využívanie závlah s dôrazom na efektívnosť zavlažovania, spôsoby zavlažovania, viacúčelové využívanie rekonštruovaných alebo novobudovaných systémov závlah, rekonštrukcia závlahových systémov a hydromelioračných zariadení pri zohľadnení potreby ochrany biodiverzity, pestovania krmovín odolných proti suchu, programov šľachtenia na lepšiu adaptáciu rastlín a zvierat, druhovú skladbu osevných postupov, šetrné pestovateľské technológie.

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (MŽP SR) konštatuje potrebu zavádzania adaptačných opatrení v oblasti zmeny klímy v poľnohospodárstve. Plán je zameraný na zvyšovanie adaptačnej schopnosti obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny uplatňovaním opatrení zameraných na ochranu pôdy, prírodných zdrojov a podporu biodiverzity poľnohospodárskej krajiny a podporu udržateľnej rastlinnej a živočíšnej výroby. Nástrojom retencia vody v pôde, minimalizovanie vodnej a veternej erózie pôdy, opatrenia na ochranu pôdy, adaptáciu rastlinnej a živočíšnej výroby na zmenené klimatické podmienky, závlahy s dôrazom na efektívnosť zavlažovania, protierózne opatrenia v rámci ekologizácie poľnohospodárstva a prepojenie opatrení s celkovou ochranou krajinných prvkov „zelenou infraštruktúrou“ v rámci SPP, nové a podpora zachovania a obnovy existujúcich krajinných prvkov s protieróznym účinkom a agrolesnícke systémy.

Návrh opatrení na zachovanie štátneho podniku Hydromeliorácie, š. p. vo vzťahu k prebiehajúcim klimatickým zmenám uvádza opatrenia na obnovu závlahových staníc. V súvislosti s požiadavkou udržateľnosti a efektivity poľnohospodárskej produkcie a využívania závlah na 160 tis. ha poľnohospodárskej pôdy do roku 2030 je navrhnutá modernizácia a obnova (cca 100 tis. ha pôdy), ktorá zahŕňa rekonštrukciu a modernizáciu 115 závlahových čerpacích staníc s plne automatizovanou prevádzkou (cca 100 tis. ha pôdy), s cieľom dosiahnutia úspory vody, maximálne efektívnej prevádzky, s nízkou energetickou náročnosťou a s plynulou reguláciou výkonu na základe najnovších poznatkov techniky a nahradenie a rekonštrukciu poškodených rozvodov závlahovej vody.

Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 konštatuje potrebu podpory udržateľného hospodárenia s pôdou, riešenie závlah, podporu určitých orbových techník, udržateľné používanie hnojív, ochranu a obnovu krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde. Taktiež konštatuje dôležitosť biokoridorov, vetrolamov, protieróznych opatrení, protideflačných pásov, zníženie vodnej a veternej erózie a vysychania pôdy. Cieľom stratégie je dosiahnutie zvýšenej vodnej retenčnej kapacity pôdy aplikáciou vhodných agrotechnických postupov, pestovaním vhodných druhov plodín, realizáciou vodozádržných a protipovodňových opatrení v krajine a ich revitalizácia obnovou remízok, rozčlenením veľkých pozemkov na menšie alebo vytváraním vsakovacích pásov.

Strategické dokumenty pre biohospodárstvo na Slovensku pokrývajú vo väzbe na ŠC 4 najmä zlepšenie využívania vody a hospodárenia s ňou vrátane úspory vody a odvodňovania.

Potreba: 4.2 Znižovanie emisie skleníkových plynov a amoniaku

Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 sa zameriava na znižovanie emisií v sektore poľnohospodárstva. Zdôrazňuje potrebu mitigačných ako aj adaptačných opatrení na zníženie emisií GHG, enterickej fermentácie, hodnotí zdroje emisií v poľnohospodárstve v oblasti hnojív a manažmentu spracovania hnoja. Dôležitá je projekcia projekcie emisií z poľnohospodárstva a záchytov podľa referenčného scenára WEM (identické aj pre scenár WAM) v sektore LULUCF, správna stratégia kŕmenia zvierat s cieľom znižovať emisie CH₄, skladovanie živočíšnych odpadov a zatrávňovanie.

Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030 (spracovaný podľa nariadenia (EÚ) č. 2018/1999) sa zameriava na trendy emisií skleníkových plynov z poľnohospodárstva, analýzu vývoja GHG, projekcie emisií z poľnohospodárstva, projekcie záchytov v sektore, zmeny vo využívaní krajiny (LULUCF).

Kódex správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovu hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy pokrýva problematiku poľnohospodárstva ako zdroja emisií amoniaku, hlavne z exkrementov hospodárskych zvierat, hodnotí techniky a stratégie na znižovanie emisií amoniaku, nízkoemisné stratégie kŕmenia hospodárskych zvierat, nízkoemisné techniky uskladnenia, manipulácie a použitia hnoja, optimalizáciu hospodárenia s dusíkom a ustajnenie hospodárskych zvierat.

Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 pokrýva mitigačné a adaptačné opatrenia na regionálnej a lokálnej úrovni a opatrenia zamerané na obmedzovanie množstva vypúšťaných skleníkových plynov.

Strategické dokumenty pre biohospodárstvo na Slovensku riešia potrebu presného poľnohospodárstva v živočíšnej výrobe s dôrazom na znižovanie emisií zo živočíšnej výroby, nové riešenia v produkcii a spracovaní vedľajších produktov z poľnohospodárstva a lesného hospodárstva (hnoj, hnojovica, slama, atď.).

Potreba: 4.3 Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (MŽP SR) zdôrazňuje podporu projektov zameraných na zvyšovanie retenčnej schopnosti pôdy a zadržiavanie vody v krajine, obnovu mokradí, zvýšenie obsahu organickej hmoty v pôde, obmedzenie ťažkej agromechanizácie, podporu zelenej infraštruktúry, zmenu veľkoplošných systémov hospodárenia na pôde na prírode bližšie maloplošné a kombinované systémy.

Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 identifikuje potrebu uplatňovať udržateľné riešenia prosievajúce pri ukladaní uhlíka.

Strategické dokumenty pre biohospodárstvo na Slovensku konštatujú potrebu ochrany pôdy a jej kvality vrátane podpory zásoby uhlíka v pôde a využívanie pôdoochranných a precíznych technológií spracovania pôdy.

Potreba: 4.4 Zvyšovanie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie na celkovom objeme energií v poľnohospodárstve

Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 - 2030 (spracovaný podľa nariadenia (EÚ) č. 2018/1999) podporuje výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energie na spotrebe energie v poľnohospodárstve, rozvoj využívania biopalív II. generácie, podporu výroby elektriny z OZE, výrobu biometánu, zhodnocovanie odpadov z rastlinnej a živočíšnej výroby na výrobu biometánu ako aj využívanie biomasy.

Strategické dokumenty pre biohospodárstvo na Slovensku konštatujú potrebu výroby biopalív, zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energie (OZE) z poľnohospodárstva na celkovej produkcii OZE v SR, biohospodárenie v poľnohospodárstve, šetrenie energie a zvyšovanie energetickej efektívnosti. Podľa dokumentov je potrebné podporovať obnoviteľné zdroje energie (najmä lokálne) z poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, využívanie energetických tráv a alternatívnych plodín na výrobu energie, využívanie inovatívnych technológií podporujúcich

komplexné využitie biomasy, inovácie v oblasti výroby a využitia biopalív 2. a 3. generácie, technológie mechanického, chemického a energetického spracovania poľnohospodárskej a lesnej biomasy na produkty s vysokou pridanou hodnotou.

Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov (2010) presadzuje využívanie poľnohospodárskej biomasy, pestovanie rýchlorastúcich drevín, biopalív, podporu výroby energie z biomasy, biomasu z poľnohospodárstva a rybného hospodárstva, výrobu energie, fytomasu, bioplyn, poľnohospodárske bioplynové stanice, ktoré spracúvajú odpad z poľnohospodárskej prvovýroby, živočíšnej výroby a poľnohospodársky odpad, biometán v kombinovanej výrobe elektriny a tepla.

Návrh Energetickej politiky Slovenskej republiky (2014) konštatuje, že ciele politiky v oblasti klímy sú z veľkej časti dosahované prostredníctvom udržateľnej energetickej politiky, pričom zásadnú úlohu zohráva zvyšovanie energetickej efektívnosti a racionálna podpora využívania OZE a nízkouhlíkových technológií výroby energií, ako aj nárast využívania biomasy a biometánu.

Potreba: 4.5 Podpora adaptačných a mitigačných opatrení v lesoch v súvislosti so zmenou klímy

Koncepcia prírode blízkeho hospodárenia v lesoch Slovenskej republiky (2019) uvádza, že prírode blízke hospodárenie v lesoch je považované za robustné adaptačné opatrenie na zmenu klímy, ktoré vo všeobecnosti zvyšuje odolnosť lesa (rezistenciu) a schopnosť lesa zvládať záťažové situácie súvisiace s klimatickou zmenou (rezilienciu). Zároveň je PBHL mitigačným (zmenu klímy zmierňujúcim) opatrením, ktoré má potenciál zabezpečiť trvalejší a vyrovnanejší objemový prírastok, a v dlhodobom horizonte kumulovať v priemere vyššie zásoby dreva ako bežné hospodárenie, čo priaznivo ovplyvňuje bilanciu uhlíka. Podpora prispieva k naplneniu strategického cieľa koncepcie a to „strategickým cieľom tejto koncepcie je dosiahnuť do roku 2030 rozsah uplatnenia prírode blízkeho hospodárenia v lesoch Slovenska (vrátane porastov v prebudove) na 100% manažovanej výmery lesov národných parkov (cca 200 tis. ha), a najmenej 15% výmery lesov mimo národných parkov (cca 250 tis. ha).

H2ODNOTA JE VODA - Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody (2018). Potreba v rámci ŠC 4 je v súlade s navrhovanými preventívnymi opatreniami (4.1.1 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo: Prehodnotiť drevinové zloženie a vo vzťahu k adaptačným opatreniam na zmenu klímy pri obnove lesa upraviť aj smerom k zvyšovaniu odolnosti porastov voči suchu a znižovaniu zraniteľnosti biotickými a abiotickými činiteľmi).

Zelenšie Slovensko. Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (2019) Potreba prispieva k napĺňaniu koncepcie a to uprednostňovaním prírode blízkeho obhospodarovania lesov (časť 4: Plnenie funkcií lesa).

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy. MŽP 2021 Potreba vychádza zo špecifického cieľa 3 predmetnej koncepcie: Adaptované lesné hospodárstvo. Podpora je v súlade so špecifickým opatrením 3.1: Úprava drevinového zloženia lesných porastov s cieľom zvyšovania ich stability a odolnosti voči suchu a znižovania zraniteľnosti biotickými a abiotickými činiteľmi.

Potreba: 4.6 Zlepšenie zdravotného stavu lesov a vitality lesných spoločenstiev

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy. MŽP 2021 Potreba vychádza zo špecifického cieľa 3 akčného plánu: *Adaptované lesné hospodárstvo* a je v súlade so špecifickým opatrením 3.2: *Integrácia adaptačných opatrení do koncepcie rekonštrukcie porastov a manažmentu kalamitných situácií v oblastiach so zhoršeným stavom lesa a pretrvávajúcimi kalamitami.*

H2ODNOTA JE VODA - Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody. MŽP 2018 - identifikovaná potreba je v súlade s navrhovanými preventívnymi opatreniami (4.1.1 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo: Uplatniť princípy integrovanej ochrany lesov proti kalamitným a inváznym druhom škodcov).

Potreba: 4.7 Zvyšovanie vodozadržnej funkcie lesa a akumulácia vody v lesnej

H2ODNOTA JE VODA - Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody (2018)
Potreba je v súlade s navrhovanými preventívnymi opatreniami (4.1.1 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo: Na lesných cestách uplatňovať prvky na zmiernenie povrchového odtoku, vrátane odrážok).

Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030. (2019) Potreba je v súlade s navrhovanými opatreniami v oblasti lesného hospodárstva a to zmierňovaním povrchového odtoku na lesných cestách a sanáciou nepoužívaných lesných ciest (časť 4.1: Zabezpečiť udržateľnú ťažbu dreva).

2.1.1.19 *Intervenčná stratégia.*

Špecifický cieľ **prispiet' k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj podporovať udržateľnú energiu.**

Slovensko v rámci SP podporí boj proti klimatickej zmene prostredníctvom intervencie **Celofarmová eko-schéma (31.1)**, ktorá zabezpečí zlepšenie štruktúry ornej pôdy, rozšíri neproduktívne plochy v poľnohospodárskej krajine a zatrávni medziradia v sadoch a vinohradoch. Intervenciou **Investície v poľnohospodárskych podnikoch na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku (73.8)** sa podporia investície do znižovania emisií skleníkových plynov a amoniaku na farmách. Intervencia **Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov (31.2)** prispeje k ochrane klímy a zníženiu znečistenia ovzdušia. Pastevný chov je najšetrnejší spôsob chovu zvierat a zodpoveda prirodzeným potrebám zvierat s priaznivým dopadom na klímu v porovnaní s inými formami chovu. Intervenciou **Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch (73.4)** sa podporia investície do obnoviteľných a udržateľných zdrojov energie, čo má znížiť využívanie fosílnych palív. Mitigáciu zmien klímy zabezpečia intervencie **Zakladanie agrolesníckeho systému (73.1)**, **Ochrana a údržba drevín v rámci založeného Agrolesníckeho systému (70.1)**, **Zakladanie líniových vegetačných prvkov (73.2)**, **Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku (70.2)**, **Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy (73.3)**, **Ochrana a údržba drevín v rámci zalesnenej poľnohospodárskej pôdy (70.3)** a **Ekologické poľnohospodárstvo (70.4)**, ktoré zvýšia sekvestráciu uhlíka rovnako ako aj intervencia **Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (73.14)**, intervencia **Projekty ozdravných opatrení v lesoch (73.16)**, intervencia **Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500ha a podpora podnikania v lesníctve (neproduktívne investície, 73.22)**, ktorá prispeje k zlepšeniu zdravotného stavu lesov a k adaptácii na zmenu klímy. Adaptáciu poľnohospodárstva na zmenu klímu pomôže realizovať aj Intervencia **Investície do vodozadržných opatrení mimo fariem (73.12)**, ktorá spolu s intervenciou **Investície do zvyšovania vodozadržnej funkcie lesa (73.13)** zvýši vodozadržnú schopnosť územia.

Potreba **Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy (4.1)** bude riešená intervenciami:

- Celofarmová eko-schéma (31.1)
- Investície do vodozadržných opatrení mimo fariem (73.12)

Intervencia Celofarmová eko-schéma (31.1) s podmienkou vytvárania dodatočných neproduktívnych plôch a prvkov nad rámec GAEC 8, zatrávnením medziradií v sadoch a vinohradoch a zlepšením štruktúry pôdy reaguje na zmenu klímy. Intervencia bude dobrovoľná pre farmárov a bude kompenzovať zvýšené náklady a stratu príjmu v dôsledku dodržiavania podmienok eko-schémy. Hektárová kompenzačná platba bude z hľadiska výšky rozdelená na platbu na ornú pôdu v chránených územiach (92 EUR/ha) a platbu mimo chránených území (59 EUR/ha). Platba v chránených územiach bude vyššia, lebo podmienky celofarmovej eko-schémy sú v týchto územiach prísnejšie.

Intervencia Investície do vodozadržných opatrení mimo fariem (73.12) podporí využívanie hydrozavlažovacích a zádržných zariadení vrátane malých vodných nádrží, resp. akumulčných nádrží na zadržiavanie vody v krajine. Vzhľadom na očakávané dopady klimatickej zmeny na hydrologické pomery bude totiž rásť potreba využívania hydrozavlažovacích a zádržných zariadení vrátane malých vodných nádrží, resp. akumulčných nádrží. Slovensko plánuje finančne podporiť 75 projektov v tejto oblasti.

Na potrebu **Znižovania emisií skleníkových plynov a amoniaku** (4.2) reaguje intervencia Investície v poľnohospodárskych podnikoch na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku (73.8) a intervencia Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov (31.2)

Cieľom intervencie Investície v poľnohospodárskych podnikoch na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku (73.8) je redukcia emisií skleníkových plynov prostredníctvom investícií do zariadení a budov v poľnohospodárskych podnikoch. Podporované budú neproduktívne investície potrebné pre zavedenie opatrení v poľnohospodárskej výrobe podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe na znížovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy. Podporené budú investície za účelom:

- organizačných zmien vo výrobe a nových technických zariadení, ktoré zvýšia frekvenciu zhrňania organických hnojív
- zlepšenia ventilačnej účinnosti ventilačných zariadení v zmysle aplikácie filtračných systémov na existujúci ventilačný systém v ustajnení hospodárskych zvierat
- zavedenia nových ventilačných zariadení spolu s filtračnými systémami v ustajnení hospodárskych zvierat
- výstavby nových a zmeny existujúcich technologických zariadení a stavieb pre uskladňovanie organických hnojív
- zavádzania techník zapracovania organických hnojív do pôdy s preferenciou najlepších dostupných techník
- lepšieho nakladania s organickými hnojivami

Intervencia Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov (31.2) prispeje k ochrane klímy a zníženiu znečistenia ovzdušia z dôvodu separácie výkalov a moču. Podpora na chov zvierat na pasienku bude kompenzovať straty príjmu z nižšej úžitkovosti zvierat na pasienku, často v ťažko dostupnom teréne spôsobenou zvýšenou spotrebou energie v dôsledku zvýšeného pohybu zvierat a zvýšených nákladov pri manipulácii so zvieratami.

Potreba **Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka** (potreba 4.3) bude riešená intervenciami

- Zakladanie agrolesníckeho systému (73.1),
- Ochrana a údržba drevín v rámci založeného Agrolesníckeho systému (70.1),
- Zakladanie líniových vegetačných prvkov (73.2),

- Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku (70.2),
- Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy (73.3),
- Ochrana a údržba drevín v rámci zalesnenej poľnohospodárskej pôdy (70.3) a
- Ekologické poľnohospodárstvo (70.4).

Výsadba drevín (intervencie 73.1, 73.2, 73.3) prispeje k ochrane pôdy (ochrana pred eróziou), sekvestracii uhlíka v pôde a zlepšovaniu mikroklimatických podmienok. Je vhodným adaptačným opatrením na zmiernenie dopadov zmeny klímy s pozitívnym vplyvom na hydrologický režim (zadržiavanie vody a regulácia vzniku povodní), obnovu produkčného potenciálu degradovaných oblastí a je v súlade so stratégiou adaptácie SR na zmenu klímy do roku 2030.

Ochrana a údržba drevín (intervencie 70.1, 70.2, 70.3) má za cieľ zabezpečiť potrebné udržanie (ošetrenie/údržba) vysadených drevín.

Ekologické poľnohospodárstvo (70.4) systém trvalo udržateľného spôsobu hospodárenia s minimalizáciou nepoľnohospodárskych vstupov podporí ukladanie uhlíka v pôdach a biomase.

Potreba zvyšovania podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie na celkovom objeme energií v poľnohospodárstve (4.4) bude riešená intervenciou Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch (73.4) investíciami do technológií a súvisiacich stavebných investícií zameranými na energetickú transformáciu najmä vedľajších produktov z poľnohospodárstva a biologicky rozložiteľných odpadov. Investície do zariadení na výrobu energie z iných obnoviteľných zdrojov s cieľom využitia všetkej vyprodukovanej energie v poľnohospodárskom podniku alebo farme taktiež prispievajú k zvýšeniu podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie.

Podpora adaptačných a mitigačných opatrení v lesoch v súvislosti so zmenou klímy (potreba 4.5) bude zabezpečená intervenciou Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (73.14). Táto intervencia bude implementovaná súbežne spolu s intervenciou Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – produktívne investície, ŠC 8). Podporené budú komplexné projekty prispievajúce k zmierneniu zmeny klímy a k adaptácii na klimatickú zmenu. Investície prispievajú k prechodu na Prírode blízke hospodárenie v lesoch a k zavádzaniu postupov Prírode blízkeho hospodárenia v lesoch do praxe. Taktiež intervencia Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500 ha a podpora podnikania v lesníctve (neproduktívne investície, 73.22) prispeje k zvýšeniu miery adaptácie lesov na zmenu klímy tým, že bude podporená obnova lesov s cieľom dosiahnuť vhodnejšiu a rôznorodejšiu drevinovú skladbu vzhľadom na dané podmienky, čím sa zvýši ekologická stabilita lesa.

K zlepšeniu zdravotného stavu lesov a vitality lesných spoločenstiev (4.6) prispeje intervencia Projekty ozdravných opatrení v lesoch (73.16).

Intervencia Projekty ozdravných opatrení v lesoch (73.16) priamo reaguje na zdravotný stav lesov a rozsah škôd v lesoch spôsobený biotickými a abiotickými škodlivými činiteľmi. Podpora sa poskytne na komplex činností obnovy, ochrany a obrany lesných ekosystémov voči synergickému účinku pôsobenia škodlivých činiteľov a nežiadúcim dôsledkom zmeny klímy. Táto intervencia pôsobí synergicky s intervenciou PBHL v oblasti mitigácie a adaptácie lesných ekosystémov na zmenu klímy. Podporené projekty budú mať zároveň významný prínos k zvyšovaniu kapacity lesov pre sekvestraciu CO₂, keďže zdravotný stav lesov a ich odolnosť a stabilita zohráva v tejto oblasti významnú úlohu. Podpora vo výške 20 mil. EUR bude cieľená na zavádzanie inovatívnych postupov v obnove lesa realizáciu obnovných, ochranných a obranných opatrení v lesoch vrátane výchovy lesných porastov s dôrazom na zvýšenie ich odolnosti a adaptačnej schopnosti, najmä v najviac ohrozených smrekových a borovicových lesoch.

Zvyšovanie vodozádržnej funkcie lesa a akumulácia vody v lesnej krajine (4.7) podporí intervencia Investície do zvyšovania vodozádržnej funkcie lesa (73.13) a intervencia Investície do vodozádržných opatrení mimo fariem (73.12). Intervencie sú zamerané na zabezpečenie adaptácie lesov a krajiny na zmenu klímy a umožnia spomalenie odtoku ako aj zadržanie vody v lesných porastoch.

2.1.1.20 Plánujete príspevok SPP na program LIFE

○Áno xNie

2.1.1.21 Výber ukazovateľa (ukazovateľov) výsledkov

Ukazovatele výsledkov	Cieľová hodnota
R.12 - Adaptácia na zmenu klímy: podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky zlepšiť adaptáciu na zmenu klímy	15,54%
R.13 - Zníženie emisií v sektore hospodárskych zvierat: podiel jednotiek hospodárskych zvierat, na ktoré plyní podpora na zníženie emisií skleníkových plynov/alebo amoniaku vrátane hospodárenia s maštalným hnojom	8,43%
R.14 - Zníženie emisií z pôdy a zlepšenie ukladania uhlíka v pôde a biomase: podiel obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú podporené záväzky na zníženie emisií, udržiavať a/alebo zlepšiť ukladanie uhlíka (vrátane trvalých trávnych porastov, trvalých plodín s trvalým zazelenaním poľnohospodárskej pôdy v mokradiach a rašeliniskách)	24,85%
R.16 - Investície súvisiace s klímou: podiel fariem prijímajúcich investičnú pomoc	0,60% 155 fariem
R.18 - Investičná podpora pre lesnícky sektor: Celkové investície na zlepšenie výkonnosti lesníckeho sektoru	49 500 000 EUR
R.17 - Zalesnená pôda: plocha, na ktorú plyní podpora na zalesňovanie, agrolesníctvo a na obnovu lesa	spolu 3 693ha
R.26 - Investície súvisiace s prírodnými zdrojmi /Podiel fariem využívajúcich produktívnu a neproduktívnu investičnú podporu spojenú so starostlivosťou o prírodné zdroje SPP/	1,56%
R.30 Podpora trvalo udržateľného obhospodarovania lesov (Podiel lesnej pôdy v rámci záväzkov na podporu ochrany lesov a manažmentu ekosystémových služieb)	1,79%

Odôvodnenie cieľov a súvisiacich míľnikov

R.12 – Adaptačné opatrenia vo forme operácii – Zakladanie agrolesníckych systémov na poľnohospodárskej pôde a Zakladanie líniových vegetačných prvkov (predpokladaná výmera 1 381ha), Celofarmová eko-schéma: 15,54%

R.13 - Zníženie emisií v sektore hospodárskych zvierat: podiel jednotiek hospodárskych zvierat, na ktoré plyní podpora na zníženie emisií skleníkových plynov/alebo amoniaku vrátane hospodárenia s maštalným hnojom: 8,43%

R.14 - Podiel obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú podporené záväzky na zníženie emisií, udržiavať a/alebo zlepšiť ukladanie uhlíka: 24,85%

R.16 - Investície súvisiace s klímou: Slovensko po odstránení dvojitého započítania podporí 155 fariem, čo je 0,60% fariem na Slovensku.

R.18 - Investičná podpora pre lesnícky sektor: Slovensko alokuje pre lesnícky sektor investičnú podporu vo výške 49,5 mil. EUR.

R.17 - Zalesnená pôda: 5 163 ha pôdy. K tomuto cieľu prispievajú i navrhované intervencie Zalesňovacie poľnohospodárskej pôdy, Zakladanie agrolesníckeho systému a Zakladanie líniového

vegetačného prvku s predpokladanou výmerou 1481ha (s prenesenými záväzkami 212ha ide o predpokladanú plochu 1693ha).

R.26 - Investície súvisiace s prírodnými zdrojmi /Podiel fariem využívajúcich produktívnu a neproduktívnu investičnú podporu spojenú so starostlivosťou o prírodné zdroje SPP/ - neproduktívne investície – intervencie - Zakladanie agrolesníckych systémov na poľnohospodárskej pôde a Zakladanie líniových vegetačných prvkov: 1,56%

R.30 Podpora trvalo udržateľného obhospodarovania lesov, Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov a intervencia Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy: 1,79%

2.1.1.22 *Odôvodnenie finančnej alokácie*

Celofarmová eko-schéma (Režimy v záujme klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat)

Alokácia na celofarmovú ekoschému bola určená vo výške 513 mil. EUR, čo predstavuje 25% celkovej alokácie I. piliera. Dizajn požiadaviek, ktoré majú farmy plniť boli stanovené tak, aby boli za túto sumu realizovateľné na celom území SR a zároveň boli dostatočne ambiciózne v plnení cieľov v oblasti environmentálnych a klimatických ambícií SR a EÚ. SR pripravovala dizajn ekoschémy v spolupráci so zástupcami ochranárov, rezortom MŽP SR a združeniami farmárov. Požiadavky kladené na farmárov a očakávané výstupy eko-schémy predstavujú kompromis medzi požiadavkami zúčastnených strán, vrátane zúčastnených zástupcov ochranárov.

Z pohľadu farmárov je eko-schéma dobrovoľná. Zároveň však predstavuje náhradu za platbu GREENING. Ambíciou SR je pokryť ekoschému všetky plochy, na ktoré bude poskytovaná základná platba BISS. Navrhnutá podpora je podľa vnútorných analýz nákladovosti dostatočne motivačná pre všetky farmy. Vyššie požiadavky sú kladené na CHÚ. Plnenie požiadaviek vytvoria vyššie náklady pre farmy. Preto bude na ornú pôdu v CHÚ poskytnutá vyššia hektárová platba.

Adaptačné opatrenia na zmenu klímy - Zakladanie agrolesníckych systémov, Líniových vegetačných prvkov a zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy v záujme prispôsobenia sa zmene klímy budú podporené vo forme platby na hektár. Platby boli pripravené inštitúciu NPPC-VÚEPP na základe výpočtu dodatočných nákladov na operáciu. Metóda výpočtu zabezpečuje dostatočnú motiváciu pre zapojenie sa schémy, preto je predpoklad, že cieľ podpory bude splnený. Sumou 3,3 mil. EUR budú podporené agrolesnícke systémy na ploche 320 ha, sumou 0,8 mil. EUR bude podporené zakladanie líniových vegetačných prvkov na rozlohe 31 ha a sumou 0,3 mil. EUR bude podporené zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy na ploche 21 ha.

Adaptačné opatrenia na zmenu klímy - Ochrana a údržba drevín v rámci založeného agrolesníckeho systému, líniového vegetačného prvku alebo zalesnenej poľnohospodárskej pôdy budú podporené vo forme platby na hektár s 5 ročnou viazanosťou. Platby boli pripravené inštitúciu NPPC-VÚEPP na základe výpočtu dodatočných nákladov na operáciu. Metóda výpočtu zabezpečuje dostatočnú motiváciu pre zapojenie sa schémy, preto je predpoklad, že cieľ podpory bude splnený. Sumou 2,9 mil. EUR budú podporené nové agrolesnícke systémy na ploche 1350 ha, sumou 0,2 mil. EUR bude podporené zakladanie líniových vegetačných prvkov na rozlohe 31 ha a sumou 0,7 mil. EUR bude podporené zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy na ploche 100 ha.

Alokácia 30 mil. EUR na investície na znižovanie emisií skleníkových plynov z poľnohospodárskej prvovýroby bude využitá na podporu 100 projektov v priemernej výške 300 tis. EUR. Predmetom projektu môže byť viacero technologických investícií, alebo stavebné investície vo väčších chovoch hospodárskych zvierat. Priemerná jednotková suma je stanovená podľa obdobných investícií z predchádzajúceho obdobia s ohľadom na stanovené ciele v novom programovom období.

Investície do vodozádržných opatrení mimo fariem má alokáciu **6 mil. EUR**. Priemerná podpora je plánovaná na úrovni 500 tis. EUR na projekt a cieľ je podporiť 12 projektov tak, aby splnili očakávané ciele.

Intervencia **Investície do zvyšovania vodozádržnej funkcie lesa** má alokáciu **7 mil. EUR**. Priemerná podpora je plánovaná na úrovni 200 tis. EUR na projekt a cieľ je podporiť 35 projektov tak, aby splnili očakávané ciele.

Alokácia pre integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (časť neproduktívne investície) vo výške **15 mil. EUR** podporí 60 projektov priemernou sumou 250 tis. EUR. Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia a zohľadňuje komplexnosť projektov, ktoré budú pozostávať z viacerých typov investícií. Suma na jeden projekt je nastavená tak, aby bola dostatočne motivačná a zároveň bola maximalizovať plnenie očakávaných výstupov.

Alokácie pre zlepšenie postupov obhospodarovania lesov vo výmerách do 500 ha a podpora podnikania v lesnom hospodárstve (časť neproduktívne investície) vo výške **10 mil. EUR** podporení 50 projektov v sume 200 tis. EUR. Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia a zohľadňuje komplexnosť projektov, ktoré budú pozostávať z viacerých typov investícií. Suma na jeden projekt je nastavená tak, aby bola dostatočne motivačná a zároveň bola maximalizovať plnenie očakávaných výstupov.

Projekty ozdravných opatrení v lesoch s alokáciou 20 mil. EUR podporia 50 projektov priemerne vo výške 400 tis. EUR. Výška podpory bola nastavená tak, aby zohľadňovala komplexnosť projektov a stanovené ciele.

Riešenie OZE

V rámci daného špecifického cieľa SP SPP sa nepredpokladá osobitná intervencia na podporu výroby energie z obnoviteľných zdrojov z dôvodu, že podpora na využívanie obnoviteľných zdrojov energie bude riešená v období 2021-2027 najmä v rámci podpory do sektoru energetiky zo zdrojov Plánu obnovy a Partnerskej dohody. Plánovaná podpora v rámci Plánu obnovy je zameraná na investície do výstavby nových zdrojov elektriny z OZE (s inštalovaným výkonom 10 kW až 50 MW) a investície do modernizácie existujúcich zdrojov elektriny z OZE so zámerom predĺžiť ich technologickú životnosť a zvýšiť účinnosť výroby elektriny a tiež zabezpečenie technologickej obnovy existujúcich výrobných kapacít na výrobu elektriny z bioplynu, ktorým do roku 2026 skončí prevádzková podpora. V rámci Partnerskej dohody je tiež plánovaná podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 vrátane kritérií udržateľnosti a to najmä na inštaláciu zariadení využívajúcich OZE vrátane zariadení na skladovanie elektriny a pilotný projekt „Zelená podnikom“ poskytovania poukážok na inštaláciu malých zariadení na využívanie OZE v MSP – podpora decentralizovanej výroby energie z OZE v kombinácii s návrhom opatrení energetickej efektívnosti prostredníctvom energetických auditov pre MSP, vrátane poskytnutia energetických auditov pre MSP. Z uvedeného dôvodu bude podpora na využitie OZE v poľnohospodárstve komplementárne podporená v rámci ŠC 2 v intervencii Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch a to na vlastnú spotrebu, teda ako investícia do zvýšenie efektivity využívania výrobných vstupov a zvýšenie celkovej udržateľnosti podniku. V prípade kombinovaných investícií budú podporené aj investície do energetickej efektívnosti aj v prípade zariadení na spracovanie vlastnej produkcie.

Špecifický cieľ 5: Podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemikálií

2.1.1.23 Zhrnutie analýzy SWOT.

Silné stránky

- nižšie množstvo amoniaku na hektár pôdy na Slovensku (14,6 kg/ha) v porovnaní s krajinami s podobnou štruktúrou a rozlohou,
- na celonárodnej úrovni súčasné vstupy dusíka do poľnohospodárskej pôdy vo väzbe na jeho odber úrodou plodín vytvárajú základné predpoklady pre zníženie jeho neproduktívnych strát do vôd,
- na väčšine územia je nízky obsah dusičnanov,
- rastúci podiel ekologického poľnohospodárstva na poľnohospodárskej pôde,
- kvalita povrchových a podzemných vôd, nízka intenzita aplikácie hnojív a pesticídov, nízka aplikácia priemyselných hnojív,
- fungujúci systém šetrných postupov v ovocí, zelenine a vinohradoch,
- postupný nárast podielu vodných útvarov v dobrom chemickom stave,
- dobrá bilancia odberu a využívania zdrojov podzemných vôd,
- výraznejšie využívanie povrchových vôd pred podzemnými vodami na poľnohospodárske účely.

Slabé stránky

- vysoká rozdrobenosť vlastníctva pôdy a nevysporiadané vlastnícke vzťahy bránia dôsledne realizovať ochranu pôdy, vody a vzduchu a vytvárať spoločné zariadenia a opatrenia,
- znižovanie úrodnosti pôdy vplyvom vodnej a veternej erózie,
- vysoká miera emisií amoniaku (92,8 %) z poľnohospodárstva v rámci EÚ, najvyššia intenzita emisií amoniaku je pozorovaná v chove hydiny, najmä nosníc,
- častejšie suchá majú nepriaznivý vplyv na poľnohospodársku výrobu a spotrebu vody,
- trvalý nedostatok fosforu v pôde,
- ohrozenie kvality podzemnej vody Žitného ostrova, ktorý je najväčšou zásobárňou pitnej vody v strednej Európe,
- pokles kvality povrchových vôd.

Príležitosti

- rast dopytu po využívaní ekologického poľnohospodárstva a šetrnej produkcie ovocia, zeleniny a vína,
- rast dopytu po využívaní precízneho hnojenia,
- možnosti rozširovať uplatňovanie protieróznych opatrení na poľnohospodárskej pôde,
- realizovať investície zamerané na zníženie úniku NH₃ do ovzdušia,
- aplikácia moderných nízko emisných technológií pri skrmovaní a chove hospodárskych zvierat, rovnako ako pri uskladňovaní a aplikácii hospodárskych hnojív,
- možnosti rozširovania alternatívnych integrovaných/biologických spôsobov ochrany plodín, správna rotácia plodín, odolné druhy/variety plodín,
- uplatňovanie zvýšenej ochrany a racionálneho využívania vodných zdrojov,

- rozvoj vzdelávania, poradenstva a transferu vedomostí v oblasti ochrany vôd, pôdy a vzduchu (prierezový cieľ),
- rast dopytu po riešení pozemkových úprav.

Ohrozenia

- limitované zapojenie sa poľnohospodárov do schém ochrany prírodných zdrojov,
- postupovanie procesov klimatickej zmeny,
- zhoršovanie finančnej situácie fariem a znižovanie dôrazu na ochranu prírodných zdrojov,
- zvýšený únik emisií amoniaku do ovzdušia z poľnohospodárstva pri skladovaní a aplikácii hospodárskych hnojív na pôdu a nadbytočnými dávkami proteínov v potrave,
- rast používania pesticídov v SR v dôsledku tlaku na zvyšovanie konkurencieschopnosti,
- zvýšené používanie pesticídov aj preventívnym spôsobom bez nutnosti ich použitia,
- pokračovanie záberov kvalitnej poľnohospodárskej (ornej) pôdy pre výstavbu priemyselnej, bytovej a dopravnej infraštruktúry,
- nízka dostupnosť vzdelávania a poradenstva pre poľnohospodárov.

Vodná erózia je najzávažnejším problémom degradácie poľnohospodárskej pôdy na Slovensku. Erózia pôdy spôsobuje odnos pôdných častíc, degradáciu úrodných vlastností pôdy, úbytok organickej hmoty a živín a zhoršovanie pôdnej štruktúry. Z celkovej výmery poľnohospodárskych pôd je účinkami vodnej erózie vyššou intenzitou na Slovensku ohrozených 6,7% pôd.

Poľnohospodárstvo je najväčším producentom amoniaku zo všetkých odvetví, ale jeho produkcia v priebehu rokov postupne klesá. Na znižujúce sa množstvo emisií má vplyv aj dlhodobý klesajúci počet hospodárskych zvierat a s ním súvisiaci pokles produkcie a využívania organických hnojív. Celkové emisie amoniaku vyprodukované v rámci poľnohospodárstva zahŕňajú objem vyprodukovaného amoniaku zo živočíšnej výroby a používania priemyselných a organických hnojív v rámci rastlinnej výroby. Celkový podiel amoniaku vyprodukovaný zo živočíšnej výroby bol 31,6 %, pričom použitím anorganických a organických hnojív sa vyprodukovalo 68,4 %.

Kvalita povrchovej a podzemnej vody je na Slovensku vyššia ako priemer EÚ. Na základe meraní kvality podzemných bolo v roku 2017 vyhodnotených 5,4 % monitorovaných miest ako nevyhovujúcich z hľadiska limitu dusičnanov. V rovnakom období bola stredná kvalita povrchových vôd nameraná v 38% monitorovaných miest. V porovnaní s rokom 2015 sa koncentrácia dusičnanov v podzemných a aj povrchových vodách na Slovensku znižuje.

Posledné údaje o hrubej bilancii dusíka sú k dispozícii za rok 2017. V uvedenom roku prebytok dusíka v pôde na Slovensku dosiahol v priemere 27 kg/ha. V porovnaní s rokom 2012 sa znížil o 14 kg/ha (o 44,0 %) a v porovnaní s priemerom obdobia 2011-15 sa znížil o 18,2 kg/ha (o 53,2 %). Bilancia dusíka na národnej úrovni je v poslednom období výrazne ovplyvňovaná výskytom sucha, kedy v dôsledku nižších úrod plodín dochádza k vyššiemu bilančnému prebytku tejto živiny. Pre porovnanie s priemerom EÚ boli k dispozícii posledné údaje z roku 2015. Priemer prebytku dusíka v EÚ bol v množstve 51 kg/ha a prebytok dusíka na Slovensku predstavoval v tom istom roku 38 kg/ha.

Bilancia vývoja fosforu v poľnohospodárskej pôde v SR je negatívna. Nedostatok fosforu v roku 2016 dosiahol 7 kg/ha, v porovnaní s rokom 2011 sa zväčšil o 1 kg/ha (o 16,7 %) a oproti priemeru obdobia 2011-15 sa zvýšil o 1,8 kg/ha (o 34,6 %). Pre porovnanie s priemerom EÚ boli aj v prípade

bilancie fosforu k dispozícii posledné údaje z roku 2015. Priemer deficitu fosforu EÚ bol 1 kg/ha a deficit fosforu na Slovensku predstavoval 5 kg/ha.

V jednotlivých skupinách pesticídov došlo v porovnaní rokov 2005 – 2019 k nárastu ich spotreby. V roku 2019 sa spolu v poľnohospodárstve aplikovalo 5 670,6 t prípravkov na ochranu rastlín, z toho približne 2 678,8 t herbicídov, 1 264,4 t fungicídov, 474,7 t insekticídov a 1 252,7 t ostatných prípravkov.

Odber povrchovej vody pre poľnohospodárstvo sa výrazne nemenil a zostáva nízky. V roku 2018 sa poľnohospodárstvo podieľalo na celkovej spotrebe povrchovej vody 5,1%. Podiel zavlažovania na celkovom odbere vody na Slovensku v roku 2018 predstavoval 2,8% a je výrazne pod priemerom EÚ 27 (19,1%)

Odber podzemnej vody sa v roku 2016 v porovnaní s priemerom rokov 2011-2015 znížil o 2,2 %. V rámci poľnohospodárstva v rastlinnej výrobe sa objem odberov podzemnej vody znížil o 4,9 %, v živočíšnej výrobe klesol o 1,9 %. V potravinárskom priemysle bol zaznamenaný pokles odberov podzemnej vody o 0,2 %. V roku 2016 sa poľnohospodárstvo podieľalo na celkovej spotrebe podzemnej vody 3,1 %.

Slovensko má vysokú rozdrobenosť vlastníctva pôdy, čo má negatívne ekonomické ako aj environmentálne dopady. Bez odstránenia rozdrobenosti nie je možné flexibilne riešiť eróziu pôdy ako aj zvýšiť biodiverzitu. Rozdrobenosť vlastníctva zvyšuje transakčné náklady na trhu s pôdou a bráni reštrukturalizácii pôdohospodárskych podnikov. Fragmentácia vlastníctva pôdy spomaľuje rast pridanej hodnoty a produktivity podnikov. Vysoká fragmentácia vlastníctva pôdy má negatívny vplyv hlavne na malých a mladých poľnohospodárov.

2.1.1.24 Identifikácia potrieb

Potreba 5.1: Ochrana podzemných vôd pred negatívnymi vplyvmi poľnohospodárskej činnosti - nadmernou aplikáciou živín

Potreba 5.2: Zníženie rizika prieniku pesticídov do vody, vypracovanie systému minimalizácie vstupov chemických prípravkov do poľnohospodárskej produkcie

Potreba 5.3: Zabránenie znižovania úrodnosti pôdy používaním protieróznych a pôdoochranných opatrení

Potreba 5.4: Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom za účelom stabilizácie územia

Ďalšie pripomienky týkajúce sa posúdenia potrieb:

Pri hodnotení potrieb v rámci ŠC 5 boli zohľadnené viaceré národné plány vo väzbe na legislatívne nástroje uvedené v prílohe XIII k nariadeniu o pláne SPP:

Potreba: 5.1 Ochrana podzemných vôd pred negatívnymi vplyvmi poľnohospodárskej činnosti - nadmernou aplikáciou živín

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (2021), ktorý konštatuje potrebu uplatňovať správne poľnohospodárske postupy, ako sú napr. obrábanie pôdy, hnojenie s dôrazom na efektívne využitie živín a eliminovanie nežiaducej acidifikácie pôdy. Taktiež akčný plán zdôrazňuje podporu celkového zvýšenia živočíšnej výroby a organického hnojenia v súlade s platnou legislatívou.

H₂Odnata je voda, akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody uvádza potrebné opatrenia ako obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy hnojením organickými hnojivami a aplikáciu maštalného hnoja a zeleného hnojenia.

Prioritný akčný rámec (PAF) pre sústavu Natura 2000 v SR zdôrazňuje potrebu opatrení ako vylúčiť hnojenie v blízkosti biotopu, obnovovať vegetáciu formou zamokrenia lokality blokováním odvodňovacích kanálov, vytváraním násypov, hnojenie fosforom, zníženie alebo odstránenie používania chemikálií na hnojenie, vápnenie a usmerniť ich pri kontrole škodcov v lesníctve. Najzávažnejším negatívnym vplyvom podľa dokumentu sú zásahy do vodného režimu, vysušovanie mokradí a nadmerné hnojenie.

Národný akčný plán na dosiahnutie udržateľného používania pesticídov je v súlade s potrebou ŠC 5 v oblasti znižovania počtu ošetrových prípravkov na ochranu rastlín, optimalizovaním hnojenia. Podľa akčného plánu je prehnojenie dusíkom všeobecne nepriaznivé pre zdravý vývoj rastlín a hnojenie organickými hnojivami je základom zachovania priaznivých fyzikálno-chemických vlastností pôdy. Dodávanie hnojív je vhodné regulovať na základe pôdných rozborov a dosahovaných úrod.

Kódex správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovu hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôd konštatuje potrebu aplikácie dusíkatého hnojiva vo viacerých častiach (delené hnojenie) s testovaním plodín. Podľa kódexu optimalizácia výživy znižuje množstvo vstupujúceho dusíka do kolobehu a ovplyvňuje emisie vo všetkých etapách hospodárenia s hnojom (uskladnenie, skladovanie a hnojenie). Kódex taktiež identifikuje potrebu správneho načasovania hnojenia a eliminácie rizika prehnojenia vypočítaním potreby živín.

Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 preferuje hnojenie spracovaným a environmentálne nezávadným čistiareským kalom a hnojenie s dôrazom na efektívne využitie živín.

Potreba: 5.2 Zabránenie rizika prieniku pesticídov do vody, vypracovanie systému minimalizácie vstupov chemických prípravkov do poľnohospodárskej produkcie.

Prioritný akčný rámec (PAF) pre sústavu Natura 2000 v SR uvádza opatrenia potrebné na zachovanie alebo obnovenie priaznivého stavu:

- zníženie difúzneho (plošného) znečistenia povrchových alebo podzemných vôd z poľnohospodárskych činností obmedzeným používaním pesticídov,
- ponechanie okrajových zón okolo polí a okolo vodných plôch, aby sa zamedzilo splavu hnojív a pesticídov, podpora piesčitých plôch ako kladísk korytnačky močiarny – 8 lokalít,
- obmedzenie využívania pesticídov a insekticídov obzvlášť na poliach v blízkosti pasienkov, lúk a xerothermných biotopov, prioritne v CHVÚ,
- zamedzenie splavu pesticídov a hnojív z polí do vodných tokov – 10 lokalít.

Národný akčný plán na dosiahnutie udržateľného používania pesticídov uvádza potrebu trvalo udržateľného využívania pesticídov vo väzbe na smernicu 2009/128/ES, ktorá sa vzťahuje na pesticídy ako prípravky na ochranu rastlín.

Zelenšie Slovensko, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 konštatuje potrebu v rámci povrchových vôd začať sledovať novo sa objavujúce chemické látky, zvyšky liečiv a nové pesticídy.

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy zdôrazňuje potrebu zakázať použitie pesticídov a chemických látok (mimo systémov integrovanej ochrany) v blízkosti vodných tokov, mokradí a významných zdrojov podzemnej vody.

Potreba: 5.3 Zabránenie znižovania úrodnosti pôdy používaním protieróznych a pôdoochranných opatrení

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia v rámci opatrení eliminácie pôdnej erózie identifikuje potreby ako:

- pestovanie medziplodín, ktoré znižujú vodnú a veternú eróziu,
- využívanie pôdoochranných technológií pre eróziou ohrozené pôdy,
- prispôbiť produkčné systémy kapacity krajiny a vhodnosti pôdy,
- zachovanie a obnova líniových prvkov v krajine,
- podporovať ochranné systémy orby,
- konštrukcia nových krajinných prvkov,
- podpora zachovania a správneho hospodárenia na trvalých trávnych porastoch.

Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030) konštatuje potrebu zvýšenia vodnej retenčnej kapacity pôdy a zníženie vodnej erózie v poľnohospodárskej krajine opatreniami ako:

- využívanie vhodných agrotechnických postupov,
- pestovanie vhodných druhov plodín,
- obnova remízok,
- rozčlenením veľkých pozemkov na menšie alebo vytváraním vsakovacích pásov.

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy na minimalizovanie vodnej a veternej erózie pôdy navrhuje:

- uplatňovanie protieróznych opatrení v rámci ekologizácie poľnohospodárstva a prepojiť toto opatrenie s celkovou ochranou krajinných prvkov „zelenou infraštruktúrou“ v rámci SPP,
- zvýšiť zastúpenie nových a podporovať zachovanie a obnovu existujúcich krajinných prvkov s protieróznym účinkom,
- vytvárať agrolesnícke systémy na poľnohospodárskej pôde, t. j. identifikovať legislatívne bariéry, navrhnuť úpravy a doplnenie súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov a pripraviť podporné schémy,
- dôslednejšie kontrolovať uplatňovanie protieróznych opatrení zahrnutých v zákone č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy pôdnou službou v praxi (aj spoločne s konkrétnymi protieróznymi opatreniami SPP).

Národná stratégia a akčný plán pre biodiverzitu 2021-2030 presadzuje výsadbu pôvodných druhov drevín v poľnohospodárskej krajine za účelom zmeny mikroklimy, znižovania erózie, zvýšenia biodiverzity a adaptačnej schopnosti krajiny voči zmenám klímy s využitím dotačných politík (napr. SPP) prednostne v oblastiach s nedostatkom zrážok a v rozsahu potrebnom na zmenu mikroklimy

Potreba: 5.4 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom za účelom stabilizácie územia
Nevysporiadané vlastnícke práva k pôde bránia realizácií spoločných zariadení a opatrení (ďalej len „SZO“), budovaniu prvkov zelenej a modrej infraštruktúry na Slovensku. Potrebu budovania takýchto prvkov konštatujú zhodne viaceré stratégie a plány na Slovensku. Vysporiadanie vlastníckych práv umožní realizovať investície do SZO v krajine s cieľom zvýšiť biodiverzitu, vylepšiť vodnú bilanciю krajiny a celkovú adaptáciu krajiny na zmenu klímy. Zoznam národných stratégií a plánov zdôrazňujúcich potrebu budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry:

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia

Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy

H2ODNOTA JE VODA Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody
Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 - 2030
Národná stratégia a akčný plán pre biodiverzitu 2021-2030

2.1.1.25 Intervenčná stratégia.

Špecifický cieľ **podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemických látok.**

Intervenciou **Ekologické poľnohospodárstvo (70.4)**, ktorá na výmere 270 tis. hektárov podporí úplné vzdanie sa používania chemických látok. Tým sa podporí udržateľný manažment prírodných zdrojov. Intervencia **Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných zdrojov (70.5)** prispeje k ochrane podzemnej a povrchovej vody pred vyplavovaním živín a intervencia **Šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vinohradoch (70.6)** zabezpečí zníženie používania a závislosti od chemických látok v poľnohospodárstve. Intervencia **Celofarmová ekoschéma (31.1)** prispeje k zlepšeniu kvality a štruktúry ornej pôdy. Intervencia **Produktívne investície do rekonštrukcie a modernizácie existujúcej infraštruktúry závlah (73.11)** podporí hospodárne nakladanie s vodou ako aj zadržiavanie vody v krajine. Intervencia **Budovanie spoločných zariadení a opatrení – prvky zelenej a modrej infraštruktúry (73.18)** bude financovať prvky modrej a zelenej infraštruktúry.

Ochrana podzemných vôd pred negatívnymi vplyvmi poľnohospodárskej činnosti – nadmernou aplikáciou živín (5.1) bude podporená intervenciou Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných zdrojov (70.5) a Šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vinohradoch (70.6).

Intervencia Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných zdrojov (70.5) bude optimalizovať dávky hnojenia na základe rozborov pôdy a znižovať vyplavovania živín do podzemných vôd (hlavne fosfor a dusík). Slovenská republika má, zákonom č.305/2015 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie ustanovené chránené vodohospodárske oblasti. Ide o významné územia prirodzenej akumulácie povrchových vôd a podzemných vôd, na ktorom sa prirodzeným spôsobom tvoria a obnovujú zásoby povrchových vôd a podzemných vôd. Vyhlásených je 11 vodohospodársky chránených veľkoplošných oblastí podzemných vodných zdrojov. Jednou z týchto oblastí je aj Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) Žitný ostrov. Oproti ostatným oblastiam je atypická tým, že je na jednej strane najväčšia oblasť zdrojov podzemných vôd v strednej Európe a na druhej strane, že táto oblasť patrí z hľadiska poľnohospodárskej výroby k najúrodnejším lokalitám SR. Uvedená lokalita je v zmysle dusičnanej smernice ES č. 91/676/EEC tiež zaradená do zraniteľných oblastí SR. Slovensko plánuje hektárovou platbou kompenzujúcou vyššie náklady a nižšie výnosy podporiť 75 500 hektárov.

Intervencia Šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vinohradoch (70.6) podporí postupy a riešenia na znižovanie rizika prieniku pesticídov do vodných zdrojov. Podporou environmentálne šetrných postupov v kombinácii s obmedzením vstupov hnojivých látok sa sleduje zníženie kontaminácie pôdy, ktorá predstavuje významný sekundárny zdroj kontaminácie podzemných a povrchových vôd. Rezíduá prípravkov na ochranu rastlín sa dostávajú vplyvom erózneho činnosti vetra, odtokom či splavovaním z pôdy do vodných zdrojov. Efektívnym nástrojom je zisťovanie obsahu dusíka v pôde, čím sa čiastočne eliminuje dávka dodávaných hnojív v súlade s potrebami pestovaných plodín. Intervencia bude rozdelená na operácie:

- Hospodárenie na ornej pôde bez použitia chemických vstupov
- Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde
- Šetrné postupy v ovocných sadoch
- Šetrné postupy vo vinohradoch

Intervencia bude mať charakter hektárovej platby a podporí 34 050 hektárov.

Zníženie rizika prieniku pesticídov do vody, vypracovanie systému minimalizácie vstupov chemických prípravkov do poľnohospodárskej produkcie (potreba 5.2) bude podporené primárne intervenciou Ekologické poľnohospodárstvo (70.4). Ekologické poľnohospodárstvo prispieva k zachovaniu a zvýšeniu množstva organického uhlíka v pôde, zvyšuje kvalitu pôdy a vody. Zákazom používania dusíkatých priemyselných hnojív je pôdna výživa dusíkom realizovaná prostredníctvom mineralizácie dusíka z organických hnojív. Organické hnojenie prispieva k zvyšovaniu obsahu humusu v pôde a zlepšeniu bilancie uhlíka. Silnou redukciou chemickej ochrany rastlín a hnojenia dochádza k znížovaniu nežiadúcej kontaminácie vôd a zároveň aj k zníženiu exportu nežiaducich látok do povrchových a ostatných vôd. Okrem toho prostredníctvom ekologického poľnohospodárstva sa zvyšuje schopnosť pôdy zadržiavať vodu, čo je významným faktorom v súvislosti s klimatickou zmenou (oteplovanie) najmä v oblastiach chudobných na zrážky. Intervencia bude realizovaná na výmere 270 tis. hektárov a Slovensko na ňu alokuje až 179,8 mil. EUR. Podpora bude zameraná na konverziu na ekologické poľnohospodárstvo a na udržanie ekologického poľnohospodárstva. Podpora bude mať charakter špecifickej platby na hektár.

Zabránenie znižovania úrodnosti pôdy používaním protieróznych a pôdoochranných opatrení (potreba 5.3) bude podporené intervenciou Celofarmová eko-schéma (31.1) a intervenciou Produktívne investície do rekonštrukcie a modernizácie existujúcej infraštruktúry závlah (73.11)

Intervencia Celofarmová eko-schéma zlepši štruktúru ornej pôdy každoročne na 25% výmery ornej pôdy farmy, ktorá sa do intervencie dobrovoľne zapojí. Farmy budú môcť na zlepšenie štruktúry pôdy využiť:

- aplikáciu maštalného hnoja ako hospodárskeho hnojiva,
- pestovanie vybraných medziplodín,
- aplikáciu kompostu,
- zapravenie slamy.

Intervencia Produktívne investície do rekonštrukcie a modernizácie existujúcej infraštruktúry závlah (73.11) podporí využívanie hydrozavlažovacích a zádržných zariadení vrátane malých vodných nádrží, resp. akumulčných nádrží. Slovensko plánuje finančne podporiť 75 projektov v tejto oblasti. Strategickým cieľom v oblasti hydromeliorácií je vytváranie optimálnych podmienok hospodárenia s vodou v produkčných regiónoch Slovenska. Hydromeliorácie predstavujú súbor opatrení, činností, stavieb a zariadení zaisťujúcich zlepšenie prírodných podmienok využívania pôdy úpravou vodného režimu. Hydrozavlažovacie a zádržné zariadenia vrátane malých vodných nádrží ako regulačný prvok poľnohospodárskej sústavy predstavujú primárne stabilizačný faktor a sekundárne aj intenzifikačný faktor poľnohospodárskej produkcie.

Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom za účelom stabilizácie územia (potreba 5.4) podporí intervencia Budovanie spoločných zariadení a opatrení – prvky zelenej a modrej infraštruktúry (73.18) zameraná prvky zelenej a modrej infraštruktúry. Pôjde o:

- protierózne opatrenia slúžiace na ochranu pôdy pred veternou eróziou a vodnou eróziou a súvisiace stavby (zatrávnenia, zalesnenia, vetrolamy, vsakovacie pásy, terasy, prehrádzky a priehľahy),
- opatrenia na ochranu životného prostredia, ktoré spočívajú hlavne vo vytvorení ekologickej stability a podmienok biodiverzity krajiny (biokoridory, biocentrá interakčné prvky, sprievodná zeleň),

- vodohospodárske opatrenia, ktoré zabezpečujú krajinu pred prítalovými vodami a pod-
máčaním a zabezpečujú zdroj vody na krytie vlahového deficitu (nádrže, poldre, odvodnenia
a závlahy).

K naplneniu potrieb v rámci špecifického cieľa taktiež prispeje intervencia Investície v poľnohos-
podárskych podnikoch na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku (73.8) podporou in-
vestícií do mechanizácie a technológií pre zapracovanie organických hnojív do pôdy vrátane pod-
povrchového zapracovania.

2.1.1.26 Plánujete príspevok SPP na program LIFE

○Áno **xNie**

2.1.1.27 Výber ukazovateľa (ukazovateľov) výsledkov

Ukazovatele výsledkov	Cieľová hodnota
R.19 - Zlepšenie pôd: podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky riadenia v prospech šetrného obhospodarovania pôdy	19,09%
R.20 - Zlepšenie kvality ovzdušia: podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky znížiť objem emisií amoniaku	0,67%
R.21 - Ochrana kvality vody: podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky riadenia týkajúce sa kvality vody	32,13%
R.22 – Udržateľné hospodárenie so živinami: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (UAA) v rámci podporovaných záväzkov týkajúcich sa lepšieho manažmentu živín	30,36%
R.24 - Trvalo udržateľné a obmedzené používanie pesticídov /Podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (UAA), na ktorý sa vzťahujú podporované osobitné záväzky, ktoré vedú k trvalo udržateľnému využívaniu pesticídov s cieľom znížiť riziká a vplyvy pesticídov, ako je únik pesticídov/	16,92%
R.27 – Výkonnosť v oblasti životného prostredia/klímy prostredníctvom investícií do vidieckych oblastí(počet operácií)	323
R.29 - Rozvoj ekologického poľnohospodárstva /Podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (UAA) podporovaný SPP pre ekologické poľnohospodárstvo, s rozdelením medzi údržbou a konverziou/	14,09%

Odôvodnenie cieľov a súvisiacich míľnikov

R.19 – K naplneniu výsledkového ukazovateľa prispievajú intervencie Ekologické poľnohospodárstvo, Ekoschémy a Šetrné hospodárenie na ornej pôde: podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky riadenia v prospech šetrného obhospodarovania pôdy: 19,09%

R.20 - Zlepšenie kvality ovzdušia: podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky znížiť objem emisií amoniaku: 0,67%

R.21 - K naplneniu výsledkového ukazovateľa prispievajú intervencie Ekologické poľnohospodárstvo, AEKO Precízne hnojenie orných pôd a AEKO Šetrné hospodárenie na ornej pôde: podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky riadenia týkajúce sa kvality vody: 32,13%

R.22 – Udržateľné hospodárenie so živinami: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (UAA) v rámci podporovaných záväzkov týkajúcich sa lepšieho manažmentu živín: 30,36%

R.24 - K naplneniu výsledkového ukazovateľa prispievajú intervencie Ekologické poľnohospodárstvo a Trvalo udržateľné a obmedzené používanie pesticídov /Podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (UAA), na ktorý sa vzťahujú podporované osobitné záväzky, ktoré vedú

k trvalému udržateľnému využívaniu pesticídov s cieľom znížiť riziká a vplyvy pesticídov, ako je únik pesticídov/: 16,92%

R.27 – Výkonnosť v oblasti životného prostredia/klímy prostredníctvom investícií do vidieckych oblastí: Ukazovateľ R.27 a výstupový ukazovateľ O vykazujú rovnaký počet operácií. Zhrňame sem všetky investície mimo fariem produktívne aj neproduktívne, ktoré prispievajú k environmentálnym a klimatickým cieľom. Rekonštrukcie závlah prispievajú k zvýšeniu efektivity využitia vody, rekonštrukcie hydromelioračných kanálov zabezpečia doplnenie funkcie o zadržiavanie vody v krajine; prvky zelenej a modrej infraštruktúry majú význam pre zlepšenie biodiverzity a ochranu pôdy pred eróziou; ozdravenie lesov priamo prispieje k zvýšeniu sekvencie uhlíka; vodozádržné prvky v lesoch sú priamym adaptačným opatrením na zmeny klímy; zavádzanie PBHL do praxe a investície na zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500 ha sú komplexné adaptačné opatrenia, ktoré prispievajú k zvýšeniu ekologickej stability lesných ekosystémov, čím sa zároveň zvyšuje potenciál pre sekvestráciu uhlíka. Spolu bude podporených 323 operácií.

R.29 - Rozvoj ekologického poľnohospodárstva /Podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (UAA) podporovaný SPP pre ekologické poľnohospodárstvo, s rozdelením medzi údržbou a konverziou/: 14,09%

2.1.1.28 *Odôvodnenie finančnej alokácie*

Celofarmová eko-schéma (Režimy v záujme klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat)

Alokácia na celofarmovú ekoschému bola určená vo výške 513 mil. EUR, čo predstavuje 25% celkovej alokácie I. piliera. Dizajn požiadaviek, ktoré majú farmy plniť boli stanovené tak, aby boli za túto sumu realizovateľné na celom území SR a zároveň boli dostatočne ambiciózne v plnení cieľov v oblasti environmentálnych a klimatických ambícií SR a EÚ. SR pripravovala dizajn ekoschémy v spolupráci so zástupcami ochranárov, rezortom MŽP SR a združeniami farmárov. Požiadavky kladené na farmárov a očakávané výstupy eko-schémy predstavujú kompromis medzi požiadavkami zúčastnených strán, vrátane zúčastnených zástupcov ochranárov.

Z pohľadu farmárov je eko-schéma dobrovoľná. Zároveň však predstavuje náhradu za platbu GREENING. Ambíciou SR je pokryť ekoschému všetky plochy, na ktoré bude poskytovaná základná platba BISS. Navrhnutá podpora je podľa vnútorných analýz nákladovosti dostatočne motivačná pre všetky farmy. Vyššie požiadavky sú kladené na CHÚ. Plnenie požiadaviek vytvorí vyššie náklady pre farmy. Preto bude na ornú pôdu v CHÚ poskytnutá vyššia hektárová platba.

Ekologické poľnohospodárstvo

Alokácia 179,8 mil. EUR na ekologické poľnohospodárstvo podporí cca 270 000 ha pôdy na Slovensku. Podpora sa bude vyplácať ako hektárová platba. Sadzby sú diferencované v závislosti od pestovaných plodín. Výška platby je vypočítaná NPPC-VÚPOP. Výpočet vychádza z dodatočných nákladov a straty príjmu, ktoré vznikajú voči konvenčnej produkcii. Alokácia zabezpečí zvýšenie záujmu o ekologické poľnohospodárstvo a zvýšenie plochy, na ktorom sa uplatňuje.

Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných zdrojov

Alokácia na hektárovú platbu vo výške 25,2 mil. EUR podporí 75 500 ha. Podporená plocha reflektuje rozlohu zákonom ustanovených chránených vodohospodárskych oblastí a ciele Strategického plánu zosúladiť ochranu vodných zdrojov a poľnohospodársku činnosť pri optimálnom využívaní živín. Platba bude predstavovať kompenzáciu na realizáciu precízneho hnojenia za zvýšené dodatočné náklady. Výpočet platieb certifikuje nezávislý orgán NPPC.

Agroenvironmentálne-klimatické opatrenia - Šetrné hospodárenie na ornej pôde (Hospodárenie na ornej pôde bez použitia chemických vstupov, Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde, Šetrné postupy v ovocných sadoch a Šetrné postupy vo vinohradoch)

Alokácia na AEKO opatrenia zamerané na šetrné hospodárenie na ornej pôde je rozdelená medzi 4 intervencie, ktoré spolu sumou 64 mil. EUR podpora 34 050 ha poľnohospodárskej pôdy. Podporená plocha reflektuje ciele SR v tejto oblasti, skúsenosti s aplikáciou obdobných opatrení v predchádzajúcom programovom období a možnosti rozpočtu II. piliera. Hektárové platby predstavujú kompenzáciu za zvýšené dodatočné náklady. Výpočet platieb certifikuje nezávislý orgán NPPC.

Komplexné pozemkové úpravy a SZO

Na realizáciu komplexných pozemkových úprav (projekty PÚ a realizácia SZO) sa z II. Piliera SPP alokuje spolu **40 mil. EUR**. Financie budú stačiť na realizáciu 50 projektov spoločných zariadení a opatrení v katastrálnych územiach, kde už boli ukončené pozemkové úpravy. Na spoločné zariadenia a opatrenia sa predpokladá priemerná suma 0,5 mil. EUR na jedno katastrálne územie.

Produktívne investície do rekonštrukcie a modernizácie existujúcej infraštruktúry závlah

SR podporí rekonštrukcie a modernizácie existujúcej infraštruktúry závlah. Celková alokácia do závlah ako aj vodozádržných opatrení bude predstavovať spolu **18,75 mil. EUR** a podporených bude 36 projektov.

Strategickým cieľom Slovenska v oblasti hydromeliórií je vytváranie optimálnych podmienok hospodárenia s vodou v produkčných regiónoch Slovenska. V súčasnosti poľnohospodári využívajú 60 tisíc ha plochy na zavlažovanie a Návrh opatrení na zachovanie štátneho podniku Hydromeliórie š. p. vo vzťahu ku zmene klímy (MPRV SR, 2020) predpokladá nárast plochy na zavlažovanie na 160 tis. ha do roku 2030. Je potrebné investovať do obnovy závlahových čerpacích staníc, čo zefektívni využívanie vody a zníži energetickú náročnosť.

Špecifický cieľ 6: Prispiet' k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

2.1.1.29 Zhrnutie analýzy SWOT.

Silné stránky

- vysoký podiel chránených území a území NATURA 2000 (CHVÚ a ÚEV), ktoré predstavujú základný predpoklad zachovania biodiverzity,
- vysoký podiel odumretého dreva v lesoch Slovenska,
- existencia rámca ochrany genetických zdrojov v lesoch - Národný program ochrany lesných genetických zdrojov na roky 2020 – 2026,
- dobrá ochrana biodiverzity na väčšine TTP,
- vysoký a rastúci podiel ekologickej produkcie,
- rastúci podiel šetrného pestovania ovocia a zeleniny.

Slabé stránky

- nepriaznivý stav biotopov, najmä lesných biotopov,
- znižovanie početnosti vtáctva na poľnohospodárskej pôde, vysoký podiel ohrozených živočíchov,
- vysoká rozloha poľnohospodárskych parciel s negatívnym vplyvom na biodiverzitu,

- veľký rozsah monokultúr na poľnohospodárskej pôde,
- nízky podiel neproduktívnych a krajinotvorných prvkov,
- nízky plošný rozsah aplikácie agroenvironmentálno-klimatických opatrení,
- nepriaznivá štruktúra lesov,
- neprehľadný systém prekrývajúcich sa chránených území (národného významu, európskeho významu, iné) s komplikovaným a často nejasným systémom obmedzení a opatrení, bez jednoznačného vymedzenia chránených území v teréne,
- nedostatočná úroveň integrovaného manažmentu krajiny,
- intenzifikácia poľnohospodárstva,
- nízke stavy určitých ohrozených plemien zvierat,
- chýbajúci pravidelný a cielenejší monitoring a vyhodnocovanie aplikácie opatrení podľa programov starostlivosti o druhy a biotopy,
- iba 22,73 % trávnatých biotopov na Slovensku v priaznivom stave ochrany (Správa o stave prírody v EÚ, 2020),
- nízka výmera chránených území v nížinných oblastiach,
- nízka ochrana vzácnych druhov v dôsledku nízkej finančnej alokácie (drop, sysel',...).

Príležitosti

- rastúci dopyt spoločnosti po zvyšovaní biodiverzity,
- rastúci vplyv ochranárov a odvetvia životného prostredia na poľnohospodárstvo,
- záujem spoločnosti o poľnohospodárske produkty vyprodukované v súlade s ochranou prírody,
- využitie synergického efektu podpory adaptačných opatrení na zmenu klímy (PBHL, ozdravné opatrenia, obnova aluviálnych lúk, slatín a rašelinísk) na ochranu biodiverzity a zlepšenie plnenia ekosystémových služieb,
- rastúca podpora poľnohospodárskych príjmov súvisiace s ochranou prírody a biodiverzity,
- záujem vedeckej komunity o ochranu prírody a biodiverzity,
- možnosti presadiť sa na trhu s produktami vyprodukovanými v súlade s ochranou prírody a biodiverzity,
- záujem spoločnosti a odbornej praxe o posilňovanie biodiverzity prostredníctvom zmenšovania obhospodarovateľných parciel a rozširovania neproduktívnych prvkov,
- vyššia rozpočtová alokácia na ochranu biodiverzity a možnosti aplikovať celý rad opatrení na ochranu biodiverzity v rámci SPP.

Ohrozenia

- nedostatočný záujem poľnohospodárov zapojiť sa do ekoschém a iných opatrení na podporu biodiverzity,
- znižovanie stavov hospodárskych zvierat a v dôsledku toho zníženie dostupnosti pasenia s priaznivým vplyvom na biodiverzitu,
- zvýšená intenzita šírenia invázných druhov s dopadom na pokles biodiverzity a na kvalitu poskytovania ekosystémových služieb,
- extrémne klimatické javy (vlny horúčav, absencia zrážok, extrémne zrážky, privalové dažde, búrky a i.) a sekundárne negatívne prejavy (požiare, povodne, zosuvy pôdy, veterné kalamity)

majú dopad na stav biodiverzity (zníženie druhovej rozmanitosti, zníženie početností v rámci druhov, zníženie počtu biotopov, šírenie chorôb a pod.) a na kvalitu ekosystémových služieb,

- nízky počet krajinných prvkov v poľnohospodárskej krajine (najmä v rámci veľkých blokov polí) zvyšuje riziko vysušovania a prehrievania pôdy; ich absencia v území je pre udržanie biodiverzity v zmenených podmienkach klímy zásadným ohrozením,
- rast ekonomických tlakov na úkor ochrany životného prostredia,
- nedostatočná úroveň vzdelávania, poradenstva a transferu vedomostí v oblasti ochrany biodiverzity,
- nízke environmentálne povedomie obyvateľstva o vzácnosti prírodného bohatstva, ktorým Slovensko zatiaľ disponuje; nízka vedomostná úroveň o udržateľnom spôsobe života.

Podiel chránených vtáčích území a území európskeho významu spolu s národnou sústavou chránených území NATURA 2000, chránenými krajinnými oblastami a národnými parkami tvorí 30 % rozlohy Slovenskej republiky. Podiel plôch NATURA 2000 na poľnohospodárskej pôde je 16%. (C.34).

V rámci území Natura 2000 bude potrebné podľa Prioritného akčného rámca pre sústavu Natura 2000 obnoviť znehodnotené ekosystémy mokradí, ochrániť prirodzené druhové zloženie ekosystémov, zachovať stav lesných biotopov, vhodne obhospodarovať nelesné biotopy (napr. trvalé trávne porasty), spriechodniť migračné bariéry na vodných tokoch, zavodiť vybrané suché ramená, zachovať hniezdiská, liahniská a útočiská pre živočíšne a rastlinné druhy, zachovať podmienky pre opel'ovače, spravovať drenážnu a zavlažovaciu infraštruktúru v poľnohospodárstve, ponechať krajinné prvky, zachovať pôvodné odrody drevín, ovocné sady a vinohrady.

Klesajúci trend výmery vykazujú slaniská a slané lúky z dôvodu zmien vodného režimu, nevhodných poľnohospodárskych postupov (rozorávanie, nadmerné pasenie dobytká, neodstraňovanie náletov drevín). Porasty borievky obyčajnej sú ohrozené sukcesiou stromovej etáže, plošným čistením pasienkov od náletov drevín, absenciou pasenia. Biotopy prechodných rašelinísk a trasovísk sú ohrozené nepravidelným kosením, neodstraňovaním náletových drevín a nesprávnym hydrologickým režimom. Suchomilné trávinnobylinné porasty, ktoré sú biotopom pre vzácne druhy motýľov, obojživelníkov a vtákov vykazujú klesajúci trend výmery kvôli nepravidelnému obhospodarovaniu (výrazná dominancia tráv, náletu drevín, chýbajúcej extenzívnej pastvy).

Z hľadiska lesných biotopov, na ktoré sú viazané rozmanité skupiny druhov rastlín a živočíchov, sa znižuje výmera dubovo-hrabových lesov, brezových, borovicových a smrekových lesov na rašeliniskách, lužných vrbovo-topoľových a jelšových lesov, cerových a lišajníkových lesov. Príčinami sú neuplatňovanie postupov prírody blízkeho obhospodarovania lesov, neaplikovanie tradičných extenzívnych spôsobov využívania lesov (napr. rozširovanie starších jedincov drevín a porastov, zachovávanie prirodzeného štádia rozpadu lesov, vnášanie pôvodných druhov drevín, ponechávanie dutinových jedincov drevín a zdravých jedincov materského porastu, využívanie drevených oplôtkov pred poškodzovaním zverou, odstraňovanie inváznych drevín, zabezpečenie bezzásahového režimu na určitých územiach).

Klesajú populácie bežných druhov vtáctva. Od roku 2000 do roku 2018 klesol výskyt bežných druhov vtáctva viazaných na poľnohospodársku pôdu v priemere o 16,5% (C.35). Dôvodmi sú znižovanie ponuky potravy na poliach vplyvom monokultúr, nedostatočné zdroje potravy počas reprodukčného obdobia, pokles rozlohy vhodných biotopov na hniezdenie, úbytok pastvy hospodárskych zvierat v krajine a úmrtnosť spôsobená nárazovým kosením trávnych porastov počas krátkeho obdobia.

Ohrozenosť nižších a vyšších rastlín predstavuje 26,0 %, ohrozenosť vtáctva predstavuje 72,9 % a rastúci trend zachovania živočíšnych druhov na Slovensku je len u vážok, mäkkýšov, pavúkov, rýb a niektorých cicavcov. Stav ochrany poľnohospodárskych biotopov (trávnaté

porasty) je na Slovensku priaznivý v prípade 22,7% výmery a nepriaznivý (neadekvátny) na 77,3%. (C.36).

Podľa výsledkov priebežného monitoringu druhov európskeho významu z Komplexného informačného a monitorovacieho systému sa v roku 2017 nachádzalo v nepriaznivom stave 75,1 % druhov biotopov. Z biotopov európskeho významu bolo v nepriaznivom stave 45,0 %. Stav biotopov dosahuje rôznu kvalitu. Z nelesných biotopov 7 % vnútrozemských slanísk, 28,5 % slaných stepí, 6,3 % vresovísk, 22,2 % hustých porastov krovín, 15,3 % pieskových dún, 8,1 % lúk a pasienkov sa nachádza v zlom stave, a preto ich neosídľujú živočíchy. Z lesných biotopov je ohrozených 15,4 % bukových lesov, 7,9 % jedľovo-bukových lesov, 53,3 % dubovo-hrabových lesov, 33,3 % brezovo-dubových lesov, 43,8 % lužných lesov, 29,2 % horských smrekových lesov. K nepriaznivému stavu biotopov prispieva aj vyhlasovanie chránených území (napr. CHVÚ, ÚEV) bez súvisiacich programov starostlivosti, spolu so súbežným vyhlásením územia bez zásahu podľa § 4 zák. č. 543/2002 Z. z.. Väčšina chránených území na lesných pozemkoch bola vyhlasovaná pri aktívnom manažmente týchto území a k uplatňovaniu bezzásahovosti došlo až následne z dôvodu uplatnenia obmedzení orgánov ochrany prírody, čo malo v množstve prípadov za následok zhoršenie stavu biotopu a predmetu ochrany. Významnú úlohu zohráva aj nezapájanie vlastníkov a obhospodarovateľov lesov do procesu vyhlasovania chránených území (vyhlasovanie CHÚ bez ich súhlasu a náhrady za obmedzenie obhospodarovania). K zvyšovaniu biodiverzity prispieva ekologické poľnohospodárstvo, t. j. nepoužívanie chemických prípravkov na ochranu rastlín, limitovanie používania povolených hnojív a dodržiavanie viacdruhových osevných postupov.

Ku koncu roku 2018 bolo v SR prostredníctvom agroenvironmentálno-klimatických opatrení (AEKO) podporených približne 2 041,25 ha pozemkov s vysokou prírodnou hodnotou (HNV2). Najviac v Žilinskom (> 1 500 ha), Banskobystrickom (> 100 ha) a v Prešovskom kraji (> 400 ha), menej v Košickom, Nitrianskom a Trenčianskom kraji. Čo sa týka typov HNV2, plošne najviac sú zastúpené územia s rozptýleným osídlením a oráčino-lúčno-pasienkové HNV2. Keďže ide o územia druhovo bohatých lúk, tieto územia sa prekrývajú s poľnohospodárskymi územiami s vysokým podielom prírody blízkej vegetácie (HNV1). Agroenvironmentálno-klimatické opatrenia zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore udržateľného rozvoja vidieckych oblastí, pri riešení zvýšeného dopytu spoločnosti po environmentálnych službách (obnova biotopov, zachovanie biodiverzity, podpora stability krajiny, podpora kvality životného prostredia).

Ochrana opelovačov by sa nemala obmedzovať len na chov zdomácnených včiel, ale aj na opatrenia na podporu voľne žijúcich druhov hmyzu, čo znamená udržiavanie a obnovu rôznych krajinných prvkov (napr. prirodzené trávne porasty, okraje polí) a diverzitu krajiny.

2.1.1.30 Identifikácia potrieb

Potreba 6.1: Zlepšiť stav biotopov a druhov s dôrazom na územiach sústavy Natura 2000 a na územiach s vysokou prírodnou hodnotou

Potreba 6.2: Zachovať a udržiavať trvalé trávne porasty: Zachovať a udržiavať biotopy poloprárodných a prírodných trávnych porastov, podporiť biodiverzitu na plochách trvalých trávnych porastov a obnoviť prírodné ekosystémy

Potreba 6.3: Podporovať ekologickú rozmanitosť v krajine vytváraním a udržiavaním krajinných prvkov a ekologizačných plôch

Potreba 6.4: Podporenie ochrany biodiverzity lesných ekosystémov

Potreba 6.5: Podporenie chovu ohrozených plemien hospodárskych zvierat

Ďalšie pripomienky týkajúce sa posúdenia potrieb:

Pri hodnotení potrieb v rámci ŠC 6 boli zohľadnené viaceré národné plány vo väzbe na legislatívne nástroje uvedené v prílohe XIII k nariadeniu o pláne SPP:

Potreba: 6.1 Zlepšiť stav biotopov a druhov s dôrazom na územiach sústavy Natura 2000 a na územiach s vysokou prírodnou hodnotou

Zlepšiť kvalitu, rozmanitosť biotopov, stav populácie druhov európskeho významu chránených podľa Smernice o biotopoch žijúcich na poľnohospodárskej pôde je v súlade so **Stratégiou environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030**.

V programe opatrení dokumentu **H2odnota je voda – Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody** je zaradená aj podpora realizácie obnovy biodiverzity a ekosystémov a ich služieb prostredníctvom ich revitalizácie, obnovy a budovania zelenej infraštruktúry (napr. revitalizácia odvodnených území, revitalizácia hydrologického režimu biotopov, obnova priaznivého stavu mokradí, obnovu poškodených ekosystémov a pod.

Prioritný akčný rámec (PAF) pre sústavu Natura 2000 v Slovenskej republike podľa článku 8 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín uvádza potrebu, aby sa prirodzené biotopy a druhy voľne žijúcej fauny a flóry európskeho významu zachovali v priaznivom stave alebo aby sa do takéhoto stavu obnovili, pričom sa zohľadnia hospodárske, sociálne a kultúrne požiadavky a regionálne a miestne charakteristiky.

Potreba: 6.2 Zachovať a udržiavať trvalé trávne porasty: Zachovať a udržiavať biotopy poloprirodných a prírodných trávnych porastov a podporiť biodiverzitu na plochách trvalých trávnych porastov a obnoviť prírodné ekosystémy

Ochrana travinno-bylinných porastov, starostlivosť o trvalé trávne porasty, zachovanie mokradí sú cieľmi **Koncepcie ochrany prírody a krajiny do roku 2030**.

V **Prioritnom akčnom rámci pre sústavu Natura 2000 v SR na roky 2021-2027** sú uvedené potreby zlepšenia stavu biotopov a druhov, usmernené obhospodarovanie pozemkov vzhľadom na biotopy, spriechodňovanie vodných tokov patriacich do sústavy Natura 2000, obnova pasenia s dôrazom na vplyv na biotopy, mozaikovitité kosenie, ručné kosenie, kosenie ľahkou mechanizáciou, vylúčenie mulčovania, zabraňovanie premeny prirodzených a poloprirodných biotopov na poľnohospodársku pôdu, minimalizovanie rozorávania trvalých trávnych porastov, výruby sukcesných náletových drevín, odstraňovanie krovín, konkurenčne silných druhov tráv.

Zastavenie straty biodiverzity, bezzásahové územia, ochrana lokalít pralesov, obnova mokradí, ochrana a obnova lúk a pasienkov, ochrana lesných ekosystémov sú obsahom **Stratégie environmentálnej politiky SR do roku 2030** (Envirostratégia 2030).

Obnovu mokradí v rámci jestvujúcich slanísk, budovanie mokradí (jazierok, tóní, liahnísk a pod.), zachovanie charakteru ramsarských lokalít rieši aktualizovaný **Program starostlivosti o mokrade Slovenska na roky 2015 – 2024**.

Zadržiavanie vody v krajine prostredníctvom výsadby remízok, brehových porastov, zatrávňovaním svahov, vytváraním prielohov a zasakovacích rigolov sú ciele zahrnuté v **Akčnom pláne na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody (Hodnota je voda)**.

Potreba: 6.3 Podporovať ekologickú rozmanitosť v krajine vytváraním a udržiavaním krajinných prvkov a ekologizačných plôch

Potreba je v súlade s potrebami dokumentu **Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030**. Medzi najväčšie výzvy, uvádzané v dokumente, patrí chrániť a postupne do roku 2030 obnovovať krajinné prvky na poľnohospodárskej pôde.

K prierezovým opatreniam dokumentu **H2odnota je voda – Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody** patrí aj posilnenie medzirezortnej spolupráce v oblasti vodného hospodárstva, vedy a výskumu, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, ochrany prírody a biodiverzity a krajinného plánovania.

Národná stratégia a akčný plán pre biodiverzitu 2021-2030 presadzuje efektívnu ochranu krajinných prvkov, vrátane drevín rastúcich mimo lesa, vrátane remízok a solitérnych drevín v pôvodnej kultúrnej krajine Slovenska.

Potreba: 6.4 Podporenie ochrany biodiverzity lesných ekosystémov

Zvýšený podiel lesných porastov obhospodarovaných prírodou blízokým spôsobom, plnenie relevantných ekosystémových služieb, zabránenie výrubu nelesnej drevinovej vegetácie, aby neboli ohrozené alebo degradované prírodné ekosystémy sú ciele stanovené v **Koncepcii ochrany prírody a krajiny do roku 2030**.

Zlepšenie vekovej štruktúry lesov, ponechávanie odumretého dreva v primeranom rozsahu navrhuje **Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021-2030**.

Zlepšovanie stavu lesných biotopov a druhov zabezpečujú **Programy starostlivosti o lesy**.

Prioritný akčný rámec pre sústavu Natura 2000 v SR na roky 2021-2027 navrhuje ponechanie ochranných zón a okrajov (ekotónov) lesov, nerozširovanie lesných ciest, zabránenie vjazdu lesnej techniky, nevykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezd vtáctva, tradičné extenzívne spôsoby obhospodarovania a využívania lesov, obnova lesov pôvodnými druhmi drevín, zníženie používania chemikálií v lesníctve, zabránenie erózii pôdneho krytu vplyvom lesných mechanizmov, obnovenie hydrologického režimu odvodnených lesných oblastí, obmedzenie regulácie malých lesných potokov, eliminovanie šírenia invazívnych a expanzívnych druhov v lesných porastoch, obnovovanie lesných biotopov na odlesnených lokalitách, zachovanie lesných svetlín a rúbanísk.

Adaptácia na zmenu klímy pri obnove lesov, zvyšovanie odolnosti porastov voči suchu, znižovanie zraniteľnosti biotickými a abiotickými činiteľmi, zalesňovanie plôch extrémne ohrozených vodnou a pôdnou eróziou sú súčasťou **Akčného plánu na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody (Hodnota je voda)**.

2.1.1.31 Intervenčná stratégia.

Špecifický cieľ **prispiet' k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti**.

Intervencia **Celofarmová eko-schéma (31.1)** podporí biodiverzitu prostredníctvom podpory delenia veľkých parciel biopásmi na menšie, ktoré sú priaznivejšie pre biodiverzitu, vyčlenením neproduktívnych prvkov v krajine nad povinný rámec, a podporou vhodného manažmentu trvalých trávnych porastov. **Ochrana a zachovanie biodiverzity (70.7)** podporí ochranu biotopu dropa veľkého, sysľa pasienkového, poloprárodných a prírodných trávnych porastov aj v územiach európskeho významu. **Zatravnňovanie ornej pôdy (70.8)** zvýši biodiverzitu na málo úrodných a podmačaných častiach ornej pôdy. **Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat (70.9)** dotuje chov tých plemien, ktorých stavy poklesli pod kritickú úroveň. **Intervenciou Platby v rámci sústavy Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP, 72.1)** sa podporia územia v 4. a 5. stupni ochrany s cieľom zachovania biotopov a krajinných oblastí. Priaznivý vplyv na biodiverzitu má ekologické poľnohospodárstvo. Intervenciou **Ekologické poľnohospodárstvo (70.4)** sa zredukuje chemická ochrana rastlín a chemické hnojenie. Biodiverzitu v lesoch podporia **Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov (70.10)**, ktorá zabezpečí ochranu v chránených vtáčích územiach, územiach európskeho významu a ochranu hlucháňa hôrneho s cieľom zachovania biotopov a krajinných oblastí. Intervencia **Platba v rámci sústavy Natura 2000 na lesných pozemkoch (72.2)** podporí starostlivosť o lesné pozemky v územiach spadajúcich do 5. stupňa ochrany vrátane území Natura 2000.

Zlepšiť stav biotopov a druhov s dôrazom na územiach sústavy Natura 2000 a na územiach s vysokou prírodnou hodnotou (potreba 6.1) napomôže najmä intervencia Ochrana a zachovanie

biodiverzity (70.7) a sekundárne intervencia Platby v rámci sústavy Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP, 72.1) a intervencia Zatrávňovanie ornej pôdy (70.8).

Intervencia Ochrana a zachovanie biodiverzity (70.7) bude motivačným spôsobom pokračovať v ochrane biotopov na TTP, v ochrane biotopu dropa veľkého, v ochrane druhov vtáctva na TTP ochranu druhov vtáctva na TTP s NDV, v ochrane hniezd na zemi hniezdiacich dravcov a ochranu lesných druhov vtákov a biotopov vrátane schémy na ochranu biotopov hlucháňa a iných ohrozených zvierat. Cieľom intervencie je zlepšiť stav prírodných a poloprírodných biotopov na TTP. Plánovaná podpora územia je 216 000 ha. Intervencia reaguje na značný pokles biodiverzity u niektorých skupín živočíchov viazaných na poľnohospodársku pôdu najmä TTP a na stratu rôznych stanovišť vzácných biotopov na území Slovenska. Intervencia bude rozdelená na nasledovné operácie:

- **Ochrana biotopu dropa veľkého**
- **Ochrana biotopu syst'a pasienkového**
- **Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu – mozaikové kosenie**
- **Ochrana poloprírodných a prírodných trávnych porastov**

Výška podpory kompenzuje stratu príjmu spôsobenou najmä vyššou prácnosťou operácií a nižším hektárovým výnosom pri tomto systéme hospodárenia a dodatočných nákladov napr. mechanické potláčanie burín, odklad kosenia, spôsoby kosby, pasenia ako aj spôsoby hospodárenia atď. Očakávaný rozsah bol stanovený na základe analýzy skúseností v programovom období 2014-2020, ale aj po zohľadnení výmery v LPIS, ktorá je spôsobilá pre poskytnutie podpory danej operácie.

Intervencia Platby v rámci sústavy Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP, 72.1) spadajúcej do 4. a 5. stupňa ochrany poskytne kompenzáciu v súvislosti so znevýhodnením v dôsledku požiadaviek presahujúcich rámec dobrých poľnohospodárskych a environmentálnych podmienok. Úplným zákazom používania chemických prípravkov a dodatkových hnojív opatrenie významne prispieva k zlepšeniu stavu povrchových a podzemných vôd. Taktiež sa na plochách s trvalými trávnatými porastmi takmer úplne zamedzuje pôsobeniu vodnej erózie a je výrazne znížený odtok povrchovej vody.

Intervencia Zatrávňovanie ornej pôdy (70.8) reaguje na značný pokles biodiverzity u niektorých skupín živočíchov viazaných na poľnohospodársku pôdu najmä TTP a na stratu rôznych stanovišť vzácných biotopov na území Slovenska. Intervencia prispieva k zachovaniu biodiverzity na pôdach málo úrodných a podmačaných.

Intervencia Ochrana a zachovanie biodiverzity (70.7) bude zároveň prispievať k uspokojeniu potreby **Zachovať a udržiavať trvalé trávne porasty: Zachovať a udržiavať biotopy poloprírodných a prírodných trávnych porastov, podporiť biodiverzitu na plochách trvalých trávnych porastov a obnoviť prírodné ekosystémy** (6.2) a to najmä operáciou Ochrana poloprírodných a prírodných trávnych porastov, v rámci ktorej budú podporené osobitné metódy hospodárenia na trávnych porastoch mozaikovým kosením, so zameraním na vytváranie podmienok pre druhy živočíchov a rastlín európskeho významu. Do podpory budú spadať plochy trvalých trávnych porastov v územiach európskeho významu s 2. a 3. stupňom ochrany evidovaných v LPIS. Operácia bude motivačným spôsobom pokračovať v ochrane biotopov na TTP a prispeje k ochrane druhov vtáctva na TTP najmä hniezd na zemi hniezdiacich dravcov.

Potrebu **Zachovať a udržiavať trvalé trávne porasty: Zachovať a udržiavať biotopy poloprírodných a prírodných trávnych porastov, podporiť biodiverzitu na plochách trvalých trávnych porastov a obnoviť prírodné ekosystémy** (6.2) bude riešiť aj intervencia Celofarmová

eko-schéma (31.1) najmä podmienkou maximálnej veľkosti parcely, odloženého termínu kosenia a spásaním trvalých trávnych porastov a intervencia Zatrávanie ornej pôdy (70.8).

Podporovať ekologickú rozmanitosť v krajine vytváraním a udržiavaním krajinných prvkov a ekologizačných plôch (6.3) bude uspokojovať intervencia:

- Ekologické poľnohospodárstvo (70.4)
- Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov (70.10)

Intervencia Ekologické poľnohospodárstvo (70.4) podporí rozlohu 270 tis. hektárov. Ekologické poľnohospodárstvo má jeden z najväčších vplyvov na podporu biodiverzity a to najmä redukciami chemickej ochrany rastlín a chemického hnojenia.

Intervencia Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov (70.10) bude zameraná na chránené vtáčí územia (70.7.1), územia európskeho významu (70.7.2) a ochranu hlucháňa hôrneho (70.7.3). Intervencia spolu podporí 34 tis. ha. Intervencia reflektuje Stratégiu EÚ v oblasti ochrany biodiverzity do roku 2030, ktorá si kladie za cieľ dosiahnuť ochranu biodiverzity lesníckych oblastí a je taktiež v súlade s Prioritným akčným rámcom financovania Natura 2000 v SR 2021-2027. Intervencia zároveň prispieje k potrebe 6.4

Podporenie ochrany biodiverzity lesných ekosystémov (potreba 6.4) zabezpečí intervencia Platba v rámci sústavy Natura 2000 na lesných pozemkoch (72.2), ktorá reflektuje Stratégiu EÚ v oblasti ochrany biodiverzity do roku 2030 a je v súlade s Prioritným akčným rámcom financovania Natura 2000 v SR 2021-2027. Podporená bude starostlivosť o lesné pozemky v územiach Natura 2000 (ÚEV) spadajúcich do 5. stupňa ochrany a lesné pozemky mimo území Natura 2000 spadajúcich do 5. stupňa ochrany podľa vopred definovaných podmienok na území o rozlohe 26 447 ha.

Podporenie chovu ohrozených plemien hospodárskych zvierat (potreba 6.5) zabezpečí intervencia Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat (70.9). Intervencia Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat (70.9) prispieje k naplneniu potreby podporou chovu a udržania ohrozených druhov zvierat, ktorých stavy klesli pod kritickú úroveň. Ich zachovanie prispieva k rôznorodosti plemien v rámci druhu často chovaných iba v príslušnom regióne. Identifikáciu ohrozených druhov v SR z databázy FAO, databázy EAAP, národných správ o živočíšnych genetických zdrojoch spracovalo Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav živočíšnej výroby. Pôvodné plemená hospodárskych zvierat chované na Slovensku majú nižšiu úžitkovosť a podpora ju bude kompenzovať.

2.1.1.32 Plánujete príspevok SPP na program LIFE

o Áno x Nie

2.1.1.33 Výber ukazovateľa (ukazovateľov) výsledkov

Ukazovatele výsledkov	Cieľová hodnota
R.25 - Environmentálny prínos v sektore živočíšnej výroby: Podiel dobytčích jednotiek (VDJ) na základe podporených záväzkov k zlepšeniu environmentálnej udržateľnosti	0,88%
R.30 - Podpora udržateľného lesného riadenia: podiel lesnej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky na podporu ochrany lesov a riadenia ekosystémových služieb	1,79%
R.31 - Zachovanie biotopov a druhov: podiel obhospodarovanej poľnohospodárskej plochy, na ktorú sa vzťahujú záväzky podpory na zachovanie alebo obnovenie vrátane poľnohospodárskej praxe s vysokou prírodnou hodnotou	50,19%
R.33 - Zlepšenie riadenia systému Natura 2000: celkový podiel plochy v rámci oblastí systému Natura 2000, na ktoré sa vzťahujú záväzky	4,66% total 3,46% lesy

	7,69% poľnohospodárska pôda
R.34 – Zachovanie krajinných prvkov: Podiel využívanej poľnohospodárskej oblasti (UAA) v rámci podporovaných záväzkov na riadenie krajinných prvkov vrátane živých plotov a stromov	0,67%

Odôvodnenie cieľov a súvisiacich míľnikov

R.25 - Environmentálny prínos v sektore živočíšnej výroby: Podiel dobytčích jednotiek (VDJ) na základe podporených záväzkov k zlepšeniu environmentálnej udržateľnosti: 0,88%

R.30 - Podpora udržateľného lesného riadenia: podiel lesnej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky na podporu ochrany lesov a riadenia ekosystémových služieb: 1,79%

R.31 – K naplneniu výsledkového ukazovateľa prispievajú intervencie Celofarmová eko-schéma a AEKO-ochrana a zachovanie biodiverzity: podiel obhospodarovanej poľnohospodárskej plochy, na ktorú sa vzťahujú záväzky podpory na zachovanie alebo obnovenie vrátane poľnohospodárskej praxe s vysokou prírodnou hodnotou: 50,19%

R.33 - Zlepšenie riadenia systému Natura 2000: celkový podiel plochy v rámci oblastí systému Natura 2000, na ktoré sa vzťahujú záväzky: 4,66%

R.34 – Zachovanie krajinných prvkov: Podiel využívanej poľnohospodárskej oblasti (UAA) v rámci podporovaných záväzkov na riadenie krajinných prvkov vrátane živých plotov a stromov: 0,67%

2.1.1.34 Odôvodnenie finančnej alokácie

Celofarmová eko-schéma (Režimy v záujme klímy a životného prostredia)

Alokácia na celofarmovú ekoschému bola určená vo výške 513 mil. EUR, čo predstavuje 25% celkovej alokácie I. piliera. Dizajn požiadaviek, ktoré majú farmy plniť boli stanovené tak, aby boli za túto sumu realizovateľné na celom území SR a zároveň boli dostatočne ambiciózne v plnení cieľov v oblasti environmentálnych a klimatických ambícií SR a EÚ. SR pripravovala dizajn ekoschémy v spolupráci so zástupcami ochranárov, rezortom MŽP SR a združeniami farmárov. Požiadavky kladené na farmárov a očakávané výstupy ekoschémy predstavujú kompromis medzi požiadavkami zúčastnených strán, vrátane zúčastnených zástupcov ochranárov.

Z pohľadu farmárov je eko-schéma dobrovoľná. Zároveň však predstavuje náhradu za platbu GREENING. Ambíciou SR je pokryť ekoschému všetky plochy, na ktoré bude poskytovaná základná platba BISS. Navrhnutá podpora je podľa vnútorných analýz nákladovosti dostatočne motivačná pre všetky farmy. Vyššie požiadavky sú kladené na CHÚ. Plnenie požiadaviek vytvorí vyššie náklady pre farmy. Preto bude na ornú pôdu v CHÚ poskytnutá vyššia hektárová platba.

Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat

Na chov a udržanie ohrozených druhov zvierat SR vyčlení 6 mil. EUR, čo bude stačiť na podporu 5 450 kusov zvierat. Podporené budú ohrozené druhy zvierat, ktoré majú význam pre zachovanie biodiverzity, ale nie sú komerčne konkurencieschopné. Jednotková sadzba je stanovená samostatne podľa druhu zvierat. Očakávaný rozsah podpory bol stanovený na základe analýzy skúseností v programovom období 2014-2020. Jednotkové platby predstavujú kompenzáciu za zvýšené dodatočné náklady a ušlý príjem v dôsledku prijatých záväzkov. Výpočet platieb certifikuje nezávislý orgán NPPC.

Agroenvironmentálno-klimatická intervencia– Ochrana a zachovanie biodiverzity (Ochrana biotopu dropa veľkého, Ochrana biotopu sysľa pasienkového, Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu – mozaikové kosenie a Ochrana poloprirodných a prírodných trávnych porastov)

Alokácia na AEKO opatrenia zamerané na ochranu a zachovanie biodiverzity je rozdelená medzi 4 intervencie, ktoré spolu sumou 99,8 mil. EUR podpora 216 tis. ha poľnohospodárskej pôdy. Podporená plocha reflektuje ciele SR v tejto oblasti, skúsenosti s aplikáciou obdobných opatrení v predchádzajúcom programovom období a možnosti rozpočtu II. piliera. Hektárové platby predstavujú kompenzáciu za zvýšené dodatočné náklady a ušlý príjem v dôsledku prijatých záväzkov. Očakávaný rozsah bol stanovený na základe analýzy skúseností v programovom období 2014-2020, ale aj po zohľadnení výmery v LPIS, ktorá je spôsobilá pre poskytnutie podpory danej operácie. Výpočet platieb certifikuje nezávislý orgán NPPC.

Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov

Alokácia na LEKS opatrenia je rozdelená medzi 3 intervencie, ktoré spolu sumou 20,7 mil. EUR podpora 32 tis. ha poľnohospodárskej pôdy. Podporená plocha reflektuje ciele SR v tejto oblasti, rozlohy jednotlivých kategórií chránených území, skúsenosti s aplikáciou obdobných opatrení v predchádzajúcom programovom období a možnosti rozpočtu II. piliera. Hektárové platby predstavujú kompenzáciu za zvýšené dodatočné náklady a ušlý príjem v dôsledku prijatých záväzkov. Výpočet platieb certifikuje nezávislý orgán NLC.

Špecifický cieľ 7: Získavať a udržať si mladých poľnohospodárov a iných nových poľnohospodárov a uľahčiť udržateľný rozvoj podnikania na vidieku

2.1.1.35 Zhrnutie analýzy SWOT.

Silné stránky

- rastúci dopyt po lokálnych poľnohospodárskych produktoch,
- silnejúci záujem o ekologické poľnohospodárstvo s veľkým potenciálom pre rozvoj výroby produktov s vysokou pridanou hodnotou,
- mladí poľnohospodári prinášajú do odvetvia nové inovačné technológie a ich efektivita je nadpriemerná,
- mladí poľnohospodári majú vysoký dopyt po kvalitnom vzdelávaní a poradenstve,
- v ostatných rokoch pozitívny trend generacej obnovy manažérov fariem, ktorí majú záujem o podnikanie v poľnohospodárstve napriek nízkej atraktivnosti tohto odvetvia.

Slabé stránky

- nepriaznivý vývoj sociálno-demografickej štruktúry vidieckeho obyvateľstva, priestorová asymetria v rozdelení obyvateľstva podľa dosiahnutého stupňa vzdelania,
- nedostatočne vybudovaná infraštruktúra vo vidieckych oblastiach,
- nepriaznivo nastavené legislatívne podmienky voči mladým poľnohospodárom (Zákon o nájme pôdy, prenájme pôdy od SPF),
- slabo rozvinutý trh s pôdou z dôvodu rozdrobenosti vlastníctva pozemkov, ťažký prístup mladých poľnohospodárov k prenájmu alebo nákupu novej pôdy,
- nedostatočné vzdelávania, poradenstvo a transfer vedomostí smerom k mladým poľnohospodárom,
- vysoká finančná medzera mladých poľnohospodárov a slabý prístup k úverom,

- finančne náročné zavádzanie a rozvoj nových hospodárskych činností v sektore poľnohospodárstva pre potenciálnych mladých poľnohospodárov,
- nedostatočný vstupný kapitál mladých poľnohospodárov na podnikanie v poľnohospodárstve,
- ťažký prístup k pôde mladých poľnohospodárov a potenciálnych mladých poľnohospodárov zo SPF, z dôvodu dlhodobého prenájmu už existujúcimi veľkými poľnohospodárskymi podnikmi,
- zložité nastavenie podmienok pre získanie NFP z PRV na začatie podnikateľskej činnosti a zlepšenie konkurencieschopnosti pre mladých poľnohospodárov.

Príležitosti

- príležitosť k podnikaniu v ekologickom poľnohospodárstve z dôvodu rastúceho dopytu spotrebiteľov po ekologických potravinách,
- príležitosť pre mladých poľnohospodárov doplniť medzery na trhu domácou produkciou zeleniny, ovocia a živočíšnych výrobkov,
- špecifické pracovné prostredie na vidieku, bližší styk s prírodou môže lákať mladých ľudí k podnikaniu v poľnohospodárstve,
- rastúci záujem trhu o lokálnu poľnohospodársku produkciu a lokálne potraviny,
- pozemkové úpravy pomôžu zjednodušiť prístup mladých agropodnikateľov k poľnohospodárskej pôde,
- zavedenie finančných nástrojov pomôže mladým poľnohospodárom riešiť ich finančnú medzeru,
- prílev kapitálu na vidiek prostredníctvom zvýšenia návštevnosti vidieckych regiónov v súvislosti s vidieckym cestovným ruchom, agroturistikou, rozvojom tradičných remesiel a obnovou dediny,
- rozvoj podnikov mladých poľnohospodárov na základe aplikácie inovácií, digitalizácie a nových technológií (prierezový cieľ),
- rozvoj vertikálnej a horizontálnej kooperácie mladých poľnohospodárov.

Ohrozenia

- demotivácia mladých potenciálnych začínajúcich poľnohospodárov na začatie podnikania z dôvodu náročných podmienok pre prístup k pôde a úverom v praxi ako aj zložitého nastavenia podmienok pre získanie podpory,
- oslabovanie postavenia prvovýrobcov pri odbyte svojej produkcie,
- nedostatočná ponuka bankových a poisťných produktov vhodných pre mladých poľnohospodárov,
- dlhodobé neriešenie pozemkových úprav,
- lepšia ponuka práce na nepoľnohospodárskych pracovných trhoch,
- zvyšovanie urbanizácie, odliv kvalifikovaných a potenciálnych personálnych kapacít z vidieckych oblastí,
- celkové vyludňovanie vidieka a starnutie vidieckej populácie,
- znižovanie kúpyschopnosti vidieckeho obyvateľstva,
- variabilita dostupnosti širokého spektra profesií s vyššími príjmami a pretrvávajúca mzdová disparita medzi odvetvím poľnohospodárstva a ostatnými odvetviami NH (absolventi škôl poľnohospodárskeho zamerania sa nezamestnávajú v agroodvetví),
- vplyv klimatických podmienok na úspešnosť podnikateľského plánu v poľnohospodárstve.

Pol'nohospodárski manažéri starší ako 55 rokov tvorili v roku 2016 na Slovensku 46,7% všetkých pol'nohospodárskych manažérov, kým priemer EÚ bol dokonca až 57,9%. 11,1% pol'nohospodárskych manažérov bolo mladších ako 35 rokov. V EÚ bolo mladších ako 35 rokov 5,1% všetkých pol'nohospodárskych manažérov. V porovnaní s hodnoteným rokom 2013 prebehla na Slovensku mierna generačná obnova manažérov fariem. Počet mladých manažérov do 35 rokov na 100 manažérov vo vekovej kategórii 55 rokov a viac v ostatnom hodnotenom roku v porovnaní s rokom 2013 vzrástol o 51 %. Percentuálny podiel mladých pol'nohospodárov do roku 2016 rástol a dosiahol 23,4% v pomere k mužom.

Mladí pol'nohospodári prinášajú do odvetvia nové a inovačné technológie a ich efektivita je nadpriemerná. V porovnaní so staršími pol'nohospodármi sú zároveň aj lepšie odborne pripravení a častokrát aj majú menšiu averziu voči riziku. Generačná obnova pomáha riešiť vyludňovanie vidieka a zvyšuje zamestnanosť (EK 2015).

Na Slovensku mladí pol'nohospodári zväčša riadia malé, novovzniknuté rodinné farmy. Priemerná veľkosť farmy poberajúcej dotácie na Slovensku je 101 ha. Priemerná veľkosť farmy mladého pol'nohospodára je 38 ha. Až tretina mladých pol'nohospodárov obhospodaruje menej ako 20 ha a približne polovica menej ako 40 ha. Mladí pol'nohospodári na Slovensku sa nadpriemerne venujú pestovaniu ovocia a zeleniny. Zároveň mladí pol'nohospodári majú približne polovičný podiel hovädzieho dobytku na hektár oproti priemeru Slovenska.

Na Slovensku je medzera na trhu finančných produktov pre sektor pol'nohospodárstva medzi 139,8 mil. až 315,9 mil. EUR (fi compass, 2020). Mladí pol'nohospodári tvoria 25,3 až 110,4 mil. EUR finančnej medzery. Malé farmy do 20 ha majú až 60% podiel na finančnej medzere.

Mladí pol'nohospodári majú vysoký dopyt po investíciách a zároveň majú nedostatočný prístup k úverom. Mladí pol'nohospodári majú na začiatku podnikania zvýšené náklady a ich výnosy sú nižšie. To znižuje v počiatkoch podnikania ich ziskovosť a zároveň znižuje ich prístup k úverom na investície. Investičná podpora má preto zrejmy pozitívny vplyv na produktivitu fariem mladých pol'nohospodárov.

Mladí pol'nohospodári majú vysoký dopyt po kvalitnom vzdelávaní a poradenstve. Táto skupina je jedna z hlavných pri cielení odborného vzdelávania. Toto vzdelávanie však častokrát nie je dostatočne dostupné, prípadne nespĺňa požadované podmienky kvality.

Extrémna fragmentácia a nevysporiadané vlastníctvo pôdy výrazne brzdí rozvoj mladých pol'nohospodárov. V roku 2017 priemerná pol'nohospodárska parcela na Slovensku mala výmeru 0,5 ha, jednu parcelu vlastnilo v priemere až 12 osôb a celkovo existovalo takmer 99 miliónov vlastníckych vzťahov k pôde. Takáto vysoká fragmentácia vlastníctva pôdy má negatívne dopady na trh s pôdou. Kvôli rozdrobenosti vznikajú vysoké transakčné náklady na transfer pôdy prostredníctvom predaja alebo prenájmu od menej efektívnych k efektívnejším pol'nohospodárom. Trh s pôdou na Slovensku sa najviac negatívne dotýka mladých pol'nohospodárov, ktorí majú najväčšiu potrebu rozširovať veľkosť farmy (Záverečná správa revízie výdavkov MPRV SR, 2019).

2.1.1.36 Identifikácia potrieb

Potreba 7.1: Generačná obnova a podpora získania a udržania mladých pol'nohospodárov v sektore

Potreba 7.2: Zabezpečenie lepšieho prístupu mladých pol'nohospodárov k pôde

Potreba 7.3: Zmiernenie vysokej finančnej medzery mladých pol'nohospodárov, t. j. potreba zlepšiť prístup k financovaniu pracovného kapitálu a investícií pre životaschopné farmy mladých pol'nohospodárov

Potreba 7.4: Zabezpečenie kvalitného vzdelávania a poradenstva pre mladých pol'nohospodárov

2.1.1.37 *Posúdenie potrieb vzhľadom na generačnú obnovu.*

Potreba 7.1.: Generačná obnova a podpora získania a udržania mladých poľnohospodárov v sektore

Zdôvodnenie: Potreba reflektuje na dlhodobu nízku záujem mladých ľudí o podnikanie v poľnohospodárskom sektore pre jeho nízku atraktivitu, a to jednak z dôvodu rizikovosti a náročnosti podnikania v tomto sektore, a s tým spojeného nižšieho možného zisku a nižšej životnej úrovne pracujúcich v poľnohospodárstve, jednak z dôvodu nízkeho spoločenského statusu poľnohospodárov, resp. odvetvia ako takého v porovnaní s inými odvetviami hospodárstva.

Na Slovensku je podľa posledných údajov (r. 2016) 46,7 % poľnohospodárskych manažérov starších ako 55 rokov. Napriek tomu, že v porovnaní s rokom 2013 prebehla na Slovensku mierna generačná obnova manažérov fariem, počet mladých manažérov do 40 rokov je stále nízky (19,0 %), aj keď vyšší ako priemer v EÚ (11%). Na 100 manažérov vo veku 55 a viac rokov pripadalo 41 mladých manažérov, ktorí ešte nedosiahli vek 40 rokov. Podiel mladých poľnohospodárov na Slovensku je potrebné zvyšovať, alebo aspoň udržať berúc do úvahy zložitosť podnikania v agrosektore, aby sa zabezpečila generačná obnova a udržateľným spôsobom sa zvyšovala produktivita poľnohospodárstva, udržala zamestnanosť/podnikanie mladých ľudí na vidieku, a spomalilo sa tak aj vyľudňovanie vidieka.

Potreba 7.2.: Zabezpečenie lepšieho prístupu mladých poľnohospodárov k pôde.

Zdôvodnenie: Extrémna fragmentácia vlastníctva pôdy výrazne brzdí rozvoj mladých poľnohospodárov. V roku 2017 priemerná poľnohospodárska parcela na Slovensku mala výmeru 0,5 ha, jednu parcelu vlastnilo v priemere až 12 osôb a celkovo existovalo takmer 99 miliónov vlastníckych vzťahov k pôde. Takáto vysoká fragmentácia vlastníctva pôdy má negatívne dopady na trh s pôdou. Kvôli rozdrobenosti vznikajú vysoké transakčné náklady na transfer pôdy prostredníctvom predaja alebo prenájmu od menej efektívnych k efektívnejším poľnohospodárom. Trh s pôdou na Slovensku sa najviac negatívne dotýka mladých poľnohospodárov, ktorí majú najväčšiu potrebu rozširovať veľkosť farmy. Pre mladého poľnohospodára je náročné aj získať pôdu do prenájmu zo Slovenského pozemkového fondu. Mladý poľnohospodár má pri zákonom stanovených podmienkach nárok iba na rovnakú výmeru, akú vlastní alebo má prenajatú, maximálne však do výmery 28 hektárov. Pre zabezpečenie generačnej obnovy poľnohospodárov je na Slovensku potrebné vytvoriť systém, ktorý umožní mladým životaschopným poľnohospodárom získať prístup k pôde. Súčasný systém je príliš obmedzujúci vzhľadom k vysokým transakčným nákladom na získanie pôdy nájmom alebo kúpou.

Potreba 7.3.: Zmiernenie vysokej finančnej medzery mladých poľnohospodárov, t. j. potreba zlepšiť prístup k financovaniu prevádzkového kapitálu a investícií pre životaschopné farmy mladých poľnohospodárov.

Zdôvodnenie: Mladí poľnohospodári majú vysoký dopyt po investíciách a zároveň majú nedostatočný prístup k úverom. Mladí poľnohospodári majú na začiatku podnikania zvýšené náklady a ich výnosy sú nižšie. To znižuje v počiatočných podnikaniach ich ziskovosť a zároveň znižuje ich prístup k úverom na investície. Investičná podpora má preto zrejmý pozitívny vplyv na produktivitu fariem mladých poľnohospodárov. K zabezpečeniu generačnej obnovy poľnohospodárov je potrebné zlepšiť prístup mladých životaschopných poľnohospodárov k úverom a podporám, ktoré im umožnia investovať do rozvoja fariem.

Potreba 7.4.: Zabezpečenie kvalitného vzdelávania a poradenstva pre mladých poľnohospodárov.

Zdôvodnenie: Na úroveň vedenia fariem a tým dosahovania väčšej prosperity má značný vplyv i odborná kvalifikácia vedúcich pracovníkov. Na Slovensku podiel manažérov s úplným poľnohospodárskym vzdelaním dosahuje len 9,2 %. Mladí poľnohospodári majú vysoký dopyt po kvalitnom vzdelávaní a poradenstve. Táto skupina je jedna z hlavných pri cielení odborného vzdelávania. Toto vzdelávanie však častokrát nie je dostatočne dostupné, prípadne nespĺňa požadované podmienky kvality. Pre mladých poľnohospodárov je dôležité neustále vzdelávanie sa a potrebujú mať prístup ku kvalitným poradenským službám. K získaniu a udržaniu si mladých poľnohospodárov v sektore a tým zabezpečeniu generačnej obnovy je potrebné podporiť aj tvorbu databáz, informačných portálov a dobrý prístup k týmto službám, a taktiež vzdelávanie on-line, nevyhnutnosťou je aj environmentálne vzdelávanie.

2.1.1.38 Intervenčná stratégia.

Špecifický cieľ získavať a udržať si mladých poľnohospodárov a nových poľnohospodárov a uľahčiť udržateľný rozvoj podnikania na vidieku.

Slovensko podporí mladých a nových poľnohospodárov intervenciou **Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov (30.1)**, ktorá bude formou hektárovej platby zvýhodňovať mladých poľnohospodárov, ktorí majú v začiatkoch podnikania vyššie náklady a nižšie výnosy. Podpora pomôže zabezpečiť generačnú obnovu v slovenskom poľnohospodárstve a podporí rozvoj vidieka. Intervenciou **Získavanie a udržanie mladých poľnohospodárov (75.1)**, Slovensko podporí prostredníctvom jednorázových grantov začínajúce podnikanie nových poľnohospodárov, ktorí majú zvýšené investičné potreby. Intervenciou **Projekty pozemkových úprav (73.17)**, ktorá spolu s národnou politikou na trhu s pôdou zlepši prístup mladých poľnohospodárov k pôde. Prístup mladých poľnohospodárov k pôde je komplikovaný v dôsledku vysokej fragmentácie vlastníctva pôdy a vysokým transakčným nákladom na trhu s pôdou. V intervencii **Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch – mladý poľnohospodár (73.5)**, je vyčlenená signifikantná čiastka na podporu investícií mladých poľnohospodárov formou grantov a finančných nástrojov. Takáto podpora životaschopných investícií zabezpečí udržateľný rozvoj podnikania mladých poľnohospodárov. Finančné nástroje podporia mladým poľnohospodárom aj nákup pôdy. Intervencie **Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania (78.1)** a **Prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva (78.2)** zlepšia prístup mladých poľnohospodárov k poznatkom a inováciám, čo podporí dlhodobú udržateľnosť podnikania mladých. Mladí poľnohospodári majú zvlášť vysoký dopyt po kvalitnom poradenstve a vzdelávaní.

Potreba **generačnej obnovy a podpory získania a udržania mladých poľnohospodárov v sektore (7.1)** reflektuje na dlhodobu nízku záujem mladých ľudí o podnikanie v poľnohospodárskom sektore pre jeho nízku ziskovosť a vysokú rizikovosť. Slovensko na riešenie potreby primárne využije intervenciu **Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov (30.1)** a intervenciu **Získavanie a udržanie mladých poľnohospodárov (75.1)**.

Na intervenciu **Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov (30.7.1)** je alokovaná čiastka 12,2 mil. EUR a bude použitá na plošnú hektárovú platbu pre každého mladého poľnohospodára na prvých 100 ha vo výške 100 EUR/ha. Táto podpora zvýši príjem mladých poľnohospodárov v prvých rokoch podnikania.

Na intervenciu **Získavanie a udržanie mladých poľnohospodárov (75.1)** je alokovaná čiastka 57 mil. EUR. Slovensko podporí mladých poľnohospodárov (na báze projektu) paušálnou sumou v hodnote 50 000 EUR alebo 70 000 EUR v prípade, ak podnikateľský plán bude zahŕňať aj spracovanie vlastnej produkcie mladého farmára. SR podporí 650 mladých sumou 50 tis. EUR a 350 mladých sumou 70 tis. EUR. Paušálna suma bude viazaná na investície na farme v minimálnej miere 50% z hodnoty paušálnej sumy.

Potreba Zabezpečenie lepšieho prístupu mladých poľnohospodárov k pôde (7.2) vychádza z vysokej fragmentácie vlastníctva pôdy, ktorá má negatívne dopady na trh s pôdou, rozvoj fariem mladých poľnohospodárov a efektívnu implementáciu poľnohospodárskych politík. Trh s pôdou na Slovensku sa najviac negatívne dotýka práve mladých poľnohospodárov, ktorí majú najväčšiu potrebu rozširovať veľkosť farmy. Slovensko zabezpečí lepší prístup mladých poľnohospodárov k pôde prostredníctvom intervencie v rámci II. piliera Projekty pozemkových úprav (73.17). Prístup k pôde v rámci národných politík sa bude zlepšovať prostredníctvom sfunkčnenia inštitútu prednostného prenájmu pôdy v držbe Slovenského pozemkového fondu pre životaschopných mladých poľnohospodárov.

Zmiernenie vysokej finančnej medzery mladých poľnohospodárov, t.j. potreba zlepšiť prístup k financovaniu pracovného kapitálu a investícií pre životaschopné farmy mladých poľnohospodárov (potreba 7.3) bude Slovensko riešiť intervenciou Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch – mladý poľnohospodár (73.5), ktorá bude kombinovať granty a finančné nástroje. Na riešenie potrieb mladých farmárov bude alokovaná suma 59,6 mil. EUR. V rámci tejto intervencie budú mať aj možnosť mladí farmári nakupovať pôdu prostredníctvom finančných nástrojov.

Zabezpečenie kvalitného vzdelávania a poradenstva pre mladých poľnohospodárov (potreba 7.4). Mladí poľnohospodári majú vysoký dopyt po kvalitnom vzdelávaní a poradenstve. Toto vzdelávanie však častokrát nie je dostatočne dostupné, prípadne nespĺňa požadované podmienky kvality. K získaniu a udržaniu si mladých poľnohospodárov v sektore a generačnej obnove potrebné podporiť aj tvorbu databáz, informačných portálov a dobrý prístup k týmto službám. Prostriedky na vzdelávanie a poradenstvo pre mladých farmárov vo výške 2,8 mil. EUR, t.j. 20% z alokácie na vzdelávanie a poradenstvo, sú alokované v rámci intervencie Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania (78.1) a intervencie Prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva (78.2).

2.1.1.39 Plánujete príspevok SPP na program Erasmus

○Áno xNie

2.1.1.40 Výber ukazovateľa (ukazovateľov) výsledkov

Ukazovatele výsledkov	Cieľová hodnota
R.36 - Generačná obnova: počet mladých poľnohospodárov začínajúcich podnikat' s podporou zo SPP v členení na mužov a ženy	1 000

Odôvodnenie cieľov a súvisiacich míľnikov

R.36 - Generačná obnova: Slovensko podporí 673 mladých poľnohospodárov prostredníctvom intervencie vo forme priamych platieb: Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov. Časť mladých poľnohospodárov bude podporených aj formou intervencie na rozvoj vidieka: Získavanie mladých poľnohospodárov. Slovensko týmto spôsobom plánuje podporiť 1 000 mladých poľnohospodárov.

2.1.1.41 Odôvodnenie finančnej alokácie

Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov

12,2 milióna EUR sa poskytne na komplementárnu podporu príjmu pre mladých poľnohospodárov na prvých 100 ha pôdy farmy pri sadzbe 100 EUR/ha. Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov tvorí 19,9% celkovej alokácie pre mladých poľnohospodárov podľa prílohy nariadenia vo výške 61,45 mil. EUR. Alokácia podporí ambíciu SR zvýšiť počet aktívnych mladých poľnohospodárov. Cieľom je podporiť mladých poľnohospodárov na ploche 24 tis. ha. Znamená to podporu 673 poľnohospodárov.

Získavanie mladých poľnohospodárov

Alokácia 57 mil. EUR je určená pre podporu 1 000 fariem mladých poľnohospodárov. Podpora tvorí 35,9% celkovej alokácie pre mladých poľnohospodárov. Pre maximalizáciu cieľa podporiť zakladanie fariem bola suma diferencovaná do 2 výšok v závislosti od rozsahu podnikateľského plánu.

Špecifický cieľ 8: Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva

2.1.1.42 Zhrnutie analýzy SWOT.

Silné stránky

- potenciál vidieckej krajiny, podporujúci udržateľnosť a rozvoj sídelnej, produkčnej a mimoprodukčnej funkcie vidieka,
- produkčný pôdny potenciál schopný zabezpečiť dostatok základných kvalitných agropotravinárskych surovín pre výživu obyvateľstva a chov hospodárskych zvierat, vrátane ekologického poľnohospodárstva s predpokladom zachovania a rozvoja pracovných príležitostí pre obyvateľstvo na vidieku,
- existujúce kapacity a dostatočná produkcia biomasy pre rozvoj biohospodárstva,
- vhodná vlastnícka štruktúra a podmienky na rozvoj obhospodarovania lesov malých rozmerov,
- skúsenosti a infraštruktúra na rozvoj regiónov systémom zdola nahor, dlhodobo existujúci systém podpory najmenej rozvinutých okresov na Slovensku,
- rozvíjajúci sa sektor biohospodárstva, rastúca spolupráca s výskumnými inštitúciami,
- zabezpečovanie starostlivosti o lesy prostredníctvom dlhodobo osvedčeného systému hospodársko-úpravníckeho plánovania a programov starostlivosti o lesy,
- odvetvie lesného hospodárstva je výrazne polyfunkčné. Poskytuje množstvo materiálov, produktov, energiu a zabezpečuje ďalšie ekologické a sociálne služby, čím plní aj environmentálny a sociálny aspekt,
- lesnícko-drevársky komplex na Slovensku je dôležitým faktorom pri udržiavaní zamestnanosti vo vidieckych oblastiach. V lesnom hospodárstve pôsobí zhruba 20 tisíc pracovníkov a ďalších 50 tisíc pracovníkov je zamestnaných v nadväzujúcom drevospracujúcom priemysle,
- lesy pozitívne prispievajú ku kvalite života a poskytujú spoločnosti široký rozsah rozmanitých nedrevných produktov a služieb,
- polyfunkčné lesné hospodárstvo má významnú úlohu v hospodárskom rozvoji, zamestnanosti a prosperite štátu, najmä však vidieckych oblastí a na rozdiel od iných krajín sú lesy prístupné verejnosti bez rozdielu vlastníctva.

Slabé stránky

- nepriaznivý vývoj sociálno-demografickej štruktúry vidieckeho obyvateľstva, trend poklesu trvale bývajúcего obyvateľstva na vidieku, starnutie obyvateľstva,
- nedostatok pracovných príležitostí na vidieku, klesajúci podiel obyvateľov vidieka v produktívnom veku,
- trend zvyšovania indexu ekonomickej závislosti starých ľudí (počet osôb v poproduktívnom veku na 100 osôb v produktívnom veku), nižšia mzdová úroveň na vidieku,
- klesajúci trend úrovne HDP na obyvateľa vo vidieckych oblastiach (SR dosahuje iba 76,6 % úrovne štátov EÚ- 28),

- nedostatočná diverzifikácia poľnohospodárskej prvovýroby a nepoľnohospodárskych aktivít, slabo odrážajúca potreby domáceho agropotravinárskeho trhu a s tým súvisiaci nedostatok pracovných príležitostí na vidieku,
- pokles pracujúcich v poľnohospodárstve, horšia veková štruktúra pracovníkov v poľnohospodárstve, pretrvávajúce problémy spojené so sezónnosťou prác v segmente ovocinárstva, zeleninárstva, vinohradníctva (ohodnotenie sezónnych pracovníkov- odvodová zaťaženosť krátkodobých pracovných pomerov),
- výrazne nižšie ohodnotenie práce v poľnohospodárstve oproti zamestnancom v iných odvetviach hospodárstva,
- nízka miera zamestnanosti žien na Slovensku ako miera zamestnanosti mužov,
- nedostatočná technická a dopravná infraštruktúra obcí, zhoršujúca sa dostupnosť vidieckeho obyvateľstva k inštitúciám poskytujúcim vzdelanie, kultúru a služby všeobecného záujmu, voľného času,
- nízka úroveň napojenia obyvateľstva na verejnú kanalizáciu,
- nedostatočná úroveň vzdelávania a poradenstva na vidieku,
- základným zdrojom príjmov lesného hospodárstva sú hlavne tržby za surové drevo. Sortimenty surového dreva tvoria spolu až 85 % trhovej produkcie lesného hospodárstva,
- nedostatočné finančné mechanizmy, pravidlá a inštitúty pre platby za konkrétne ekosystémové služby, a nejednoznačné práva a povinnosti pri ich zabezpečovaní pre obyvateľstvo, chýbajúci trh s ekosystémovými službami (najmä tými, ktoré predstavujú nedrevné úžitky),
- značná časť strojov a technologického vybavenia je zastaraná a nezodpovedá potrebám moderných environmentálnych technológií a prírode blízkeho obhospodarovaniu lesa,
- obmedzené investície do rozvoja cestnej a inej infraštruktúry v lesných vidieckych a odľahlých oblastiach,
- existencia veľkého množstva vlastníkov lesa malej výmery. Lesy malých výmer spravidla nespĺňajú podmienky a predpoklady na ich efektívne obhospodarovanie, najmä z dôvodu ich veľkosti, rozdrobenosti, stavu lesa alebo malého záujmu vlastníkov o združovanie sa. Subjekty obhospodarujúce lesy malých výmer nie sú schopné vytvoriť dostatočné zdroje na reprodukciu kapitálu a investície.

Príležitosti

- rozvoj podnikateľských aktivít na vidieku,
- rozvoj cestovného ruchu na vidieku vrátane agroturizmu,
- rozvoj mikropodnikov, malých a stredných podnikov aj nepoľnohospodárskeho charakteru,
- vyššie rozpočtové alokácie na rozvoj v rámci SPP, z národných zdrojov,
- rozvoj výskumu v oblasti vidieka a štúdií na rozvoj najmenej rozvinutých regiónov,
- zmeny poľnohospodárskej politiky s priaznivým dopadom na zamestnanosť na vidieku,
- diverzifikácia aktivít poľnohospodárskych a lesníckych podnikov,
- zvyšovanie produkcie biomasy ako dôsledok zvyšovania úrod z 1 ha a produkcie pri súčasnom zohľadnení environmentálnych kritérií a požiadaviek na ochranu životného prostredia,
- investície štátu do vidieckej infraštruktúry a služieb,
- rastúci dopyt po službách na vidieku,
- zlepšovanie spolupráce stakeholderov na miestnej úrovni,

- podpora žien, mladých rodín a seniorov na vidieku zvyšovaním vedomostí a schopností, ktoré môžu byť uplatniteľné na trhu práce v rámci vidieckeho priestoru,
- podpora vzdelanosti a poradenstva pri využívaní moderných technológií, internetizácie a kvalifikácie vidieckeho obyvateľstva, pri spracovaní biomasy, pri rozvoji cezhraničnej spolupráce, aktivizácii miestneho obyvateľstva a ich zapájaní do rozhodovacieho procesu (MAS),
- potenciál vidieckej turistiky (lesná pedagogika, lesní sprievodcovia) a jej príspevok k rozvoju vidieka a zamestnanosti na vidieku,
- podporné opatrenia v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky pre udržanie zamestnanosti na vidieku a diverzifikácií činností,
- zvyšovanie príspevku lesnícko-drevárskeho sektora do zelenej ekonomiky v rámci jeho potenciálu pri zvyšovaní zamestnanosti, efektívnosti využívania zdrojov, zmiernení klimatickej zmeny, produkcie obnoviteľnej energie, nízkouhlíkového hospodárstva,
- silná podpora využívania surového dreva na európskej úrovni ako ekologickej, obnoviteľnej a recyklovateľnej suroviny,
- podpora výstavby a rekonštrukcie lesnej dopravnej siete s cieľom optimalizácie jej hustoty, budovanie lesných ciest a približovacích liniek, ako základnej podmienky uplatňovania postupov prírody blízkeho hospodárenia v lesoch za účelom skrátenia približovacej vzdialenosti a zníženia škôd na lesných porastoch,
- využitie náhrad za obmedzenie bežného hospodárenia pre rozvoj ekosystémových služieb lesov nedrevnej povahy (turizmus, cykloturizmus a pod.).

Ohrozenia

- starnutie obyvateľstva, zvyšovanie počtu nezamestnaných a iných znevýhodnených skupín na vidieku, odchod ekonomicky aktívnych ľudí z vidieka,
- starnutie obyvateľstva a nedostatočné služby na zdravotnú starostlivosť.
- negatívny vplyv pandémie vírusu COVID – 19 na terciárny sektor,
- nezáujem mladých ľudí o prácu v poľnohospodárstve, pribúdanie opustených obydľí a zanedbaných prídomových hospodárstiev v neatraktívnych oblastiach,
- pokračujúca stagnácia a útlm ekonomiky na vidieku, sociálna izolovanosť odľahlých a malých vidieckych sídiel,
- nedostatočná občianska vybavenosť a spojenia malých a odľahlých obcí,
- útlm pestovania plodín náročných na prácu a s tým spojený negatívny dopad na zamestnanosť, životné prostredie, spracovateľský priemysel, biotopy vtákov, a na zachovanie biodiverzity vidieckych oblastí,
- pokles produkcie v dôsledku nízkej úrovne využitia výrobných faktorov (pôda, technológie, kvalifikovaná a manuálna práca), pokles pridanej hodnoty, bez inovácií a investícií do vybavenia a pracovnej sily sa môže životaschopnosť podnikov zhoršovať,
- zvyšovanie podielu využívania poľnohospodárskej pôdy na pestovanie energetických plodín na úkor pestovania plodín pre kŕmenie zvierat a pre humánnu spotrebu ako dôsledok zvýšenia dopytu po obnoviteľných zdrojoch,
- pokračovanie záberov kvalitnej poľnohospodárskej (ornej) pôdy pre výstavbu priemyselnej, bytovej a dopravnej infraštruktúry,
- nízky záujem obyvateľov vidieka o veci verejné, sociálna izolovanosť v koncových vidieckych obciach,

- lesy v súčasnosti čelia zmene klímy, strate biodiverzity a šíreniu inváznych druhov, z čoho vyplýva reálna hrozba poklesu poskytovania ekosystémových služieb,
- nevyváženosť presadzovania ekosystémových služieb lesov na úkor udržateľného hospodárskeho využívania lesa a tým ďalšie znižovanie zamestnanosti v lesnom hospodárstve a nadväzujúcom drevospracujúcom priemysle,
- znižovanie počtu pracovníkov v lesnom hospodárstve v dôsledku racionalizácie prác a sezónnosti prác v lesnom hospodárstve. Nízka priemerná mzda v lesnom hospodárstve taktiež významne znižuje atraktivnosť robotníckych pracovných miest v lesnom hospodárstve a postupne narastajú problémy s pracovnou silou v odvetví lesného hospodárstva,
- nízka kvalita vykonaných prác súvisiaca s ich nízkym ohodnotením, ktoré vyplýva z minimalizácie nákladov na realizáciu jednotlivých výkonov z titulu nutnosti využívania kritéria „najnižšej ceny“ v procese verejného obstarávania,
- znižovanie počtu zamestnancov v lesnom hospodárstve pri nedostatočnom využívaní iných služieb lesov a znižovaní možnosti hospodárenia v lesoch v osobitne chránených územiach,
- riziko zanechania hospodárenia vlastníkov malých výmer z dôvodu neschopnosti zabezpečenia reprodukcie kapitálu a investícií na zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch, s potencionálnym nárastom nákladov štátu na zabezpečenie ich obhospodarovania podľa zákona.

V urbanizovaných, priemyselných oblastiach stráca poľnohospodárstvo svoj primárny produkčný význam. Na druhej strane, vidiecke oblasti, ktoré sú charakteristické väčšou dispozíciou poľnohospodárskej pôdy, predstavujú nevyužitý potenciál na aspoň čiastočné riešenie problému nezamestnanosti a rozvoj vidieckej sídelnej štruktúry. V SR je dlhodobou najnižšia úroveň HDP na obyvateľa vo vidieckych oblastiach.

Významným problémom na Slovensku sú regionálne rozdiely. Na základe zákona 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov bol vypracovaný zoznam týchto okresov. Sú to okresy v ktorých miera evidovanej nezamestnanosti, vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie bola podľa zákonom stanovených kritérií vyššia ako 1,6 násobok priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v SR za rovnaké obdobie. Aktuálne (2019) je do zoznamu zaradených 20 okresov: Lučenec, Poltár, Revúca, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Kežmarok, Sabinov, Svidník, Vranov nad Topľou, Rožňava, Sobrance, Trebišov, Gelnica, Bardejov, Medzilaborce, Košice-okolie, Levoča, Snina, Stropkov, Michalovce.

Situáciu na vidieku v posledných rokoch významne ovplyvňuje odchod mladých obyvateľov za vzdelaním a prácou do väčších miest, resp. do zahraničia. Zvyšuje sa vek obyvateľov a veľká časť obytných domov zostáva prázdna.

Miera zamestnanosti v roku 2019 vo vekovej kategórii 15-64 rokov na Slovensku (68,4 %) sa približovala k priemeru EÚ a bola o 0,8%. Vo vidieckych oblastiach dosiahla úroveň 66,8 %, čo je pod úrovňou EÚ o 2,1%. Napriek zákonom, ktoré majú zabezpečovať zákaz diskriminácie a rovnaké zaobchádzanie, analýzy a štatistiky ukazujú, že ženy sú naďalej znevýhodňované v prístupe k pracovným pozíciám a ku kariérnemu rastu.

V rokoch 2012-2018 dochádzalo v poľnohospodárstve každý rok okrem roku 2014 k úbytku pracujúcich osôb (ŠÚ SR-VZPS). V roku 2018 sa zaznamenal medziročne opäť pokles pracujúcich a to o 9,3 % (4,5 tis. osôb) na 44,0 tis. osôb. Podiel pracujúcich v poľnohospodárstve na celkovom počte pracujúcich v SR má v posledných rokoch tendenciu poklesu. V roku 2017 a 2018 dosiahol rovnakú úroveň (1,9 %).

Najvyšší počet obyvateľov ohrozených chudobou alebo exklúziou na Slovensku je vo vidieckych oblastiach a trend vývoja má oscilujúci charakter.

V správe DESI a v dokumente „Strategická priorita: Komunikačná infraštruktúra“ sa uvádza, že za posledné roky **dosiahlo Slovensko pokrok v pokrytí pevným širokopásmovým internetom.** V súčasnosti je pokrytých 88 % domácností, ale v celkom poradí sa v rámci krajín Európskej Únie

umiestňujeme až na 23 mieste. Pokiaľ ide o vysokorychlostné širokopásmové pokrytie, Slovensko dosahuje vďaka 75 % -nému pokrytiu sieťami NGA (30Mbit/s a viac) priemer EÚ (76 %), čo predstavuje významné zlepšenie oproti predchádzajúcemu roku (67 % v roku 2015). Miera využívania pevného širokopásmového pripojenia (72 %) je mierne pod priemerom EÚ (74 %) a v roku 2016 nezaznamenala významný posun. V rámci pevného internetového pripojenia využíva vysokorychlostný internet 32 % predplatiteľov, čo je nižší podiel než úroveň EÚ, t. j. 37 %. Nevýváža sa ani miera využívania mobilného širokopásmového pripojenia (73 %), v dôsledku čoho Slovensko nedosahuje ani priemer EÚ (84 %). Pokrytie sieťami 4G (80 %) je mierne nižšie než priemer EÚ 84 %. V porovnaní s rokom 2015 (86 %) a celou EÚ (68 %) boli licencie vydané na 80 % zdrojov frekvenčného spektra. Dôvodom je prebiehajúci proces pridelenia frekvenčného spektra na Slovensku, ktorý sa začal v auguste 2016 a pokračoval v roku 2017.

Budovanie kapacít a podpora miestnych komunít, rozvoj spolupráce a aktivizácie vidieckeho územia sa na Slovensku prvýkrát podporilo v programovom období 2007 – 2013 schválením 29 miestnych akčných skupín. Územie pôsobnosti MAS pokrývali celkovo 10 695 km², t. j. 21 % vidieckych oblastí Slovenska. **Zvyšovanie záujmu participovať na rozhodovaní o ďalšom rozvoji vlastného územia prostredníctvom uplatňovania princípov LEADER dokazuje aj zvýšený záujem verejno – súkromných partnerstiev v programovom období 2014 – 2020.** Podporou v rámci PRV SR 2014 - 2020 došlo k výraznému zvýšeniu kapacít v rámci podporených 109 miestnych akčných skupín. Rozloha pokrytia územia miestnymi akčnými skupinami vzrástla v programovom období 2014 – 2020 z 10 695 km² na 36 526 km² čo predstavuje nárast o 242%. **Podľa ex post hodnotenia PRV 2007 – 2013 dosiahol program LEADER signifikantne lepšie výsledky ako podpora obcí.**

2.1.1.43 Identifikácia potrieb

Potreba 8.1: Posilnenie podnikateľských aktivít, služieb a infraštruktúry na vidieku

Potreba 8.2: Budovanie kapacít a podpora miestnych komunít, rozvoj spolupráce a aktivizácie vidieckeho územia

Potreba 8.3: Podpora trvalo udržateľného obhospodarovania lesov vrátane diverzifikácie lesnej výroby k nedrevným produktom a využívaniu ekosystémových služieb

Potreba 8.4: Zvyšovať efektivitu výrobných faktorov v lesnom hospodárstve

2.1.1.44 Intervenčná stratégia.

Špecifický cieľ **podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obhovieho biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva.**

Intervenciou **Investície do biohospodárstva (73.20)** Slovensko podporí rozvoj inovatívneho obhovieho biohospodárstva založeného na nových technológiách, ktoré využíva existujúce obnoviteľné zdroje (biomasy) nahrádzajúce fosílné palivá a vytvára pracovné miesta na vidieku a zároveň má pozitívny vplyv na životné prostredie a na klímu. Zamestnanosť na vidieku Slovensko podporí intervenciou **Vertikálna spolupráca prvovýrobcov a spracovateľov (73.6)**, ktorá posilní podnikateľské aktivity na vidieku, spoluprácu prvovýrobcov, spracovateľov a obchodu a vytvorí alternatívne odbytové kanály pre tvorbu pridanej hodnoty.

Intervencia LEADER - Implementácia stratégie miestneho rozvoja, chod MAS a animácie (77.1) podporí implementáciu stratégií miestneho rozvoja a projekty spolupráce na vidieku. Tým zlepší sociálnu inklúziu a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach. Priority v rámci Intervencie LEADER budú napomáhať pri postupnom zotavovaní sa z pandémie COVID-19 pričom kľúčovú úlohu budú zohrávať mikro, malé a stredné podniky (vrátane sociálnych podnikov) t.j. zvyšovanie počtu pracovných miest na vidieku, resp. udržanie existujúcich. Zároveň sa aktivity

budú zameriavať aj na podporu mladých ľudí a seniorov. Vylúčenie vidieka a sociálne vylúčenie sa budú riešiť prostredníctvom zvyšovania povedomia verejnosti v území MAS, budovanie kapacít a občianskych iniciatív, komunitnej spolupráce prostredníctvom medziľudských vzťahov a aktívneho trávenia voľného času. Navrhované priority Intervencie LEDAER sú zamerané na podporu investícií do nových odvetví (nepoľnohospodárskeho charakteru), podporu tvorby nových pracovných miest, transformáciu výrobných procesov a vývoj nových inovatívnych produktov pre poľnohospodárov, čím sa môžu stať konkurencieschopnejšími a vytvárať podmienky pre zvýšenie zamestnanosti v území MAS. Podporou začínajúcich podnikov a rozvojom mikro, malých a stredných podnikov sa môžu nahradiť pracovné miesta, ktoré zanikli v iných priemyselných sektoroch, napr. v ťažobnom sektore. S cieľom zvýšiť ekonomickú stabilitu poľnohospodárov sa podpora bude zameriavať na diverzifikáciu ich činností. Vyvážený územný rozvoj sa zabezpečí prostredníctvom zvýšenia, resp. udržania zamestnanosti vidieckeho obyvateľstva, ktorá sa nevyhnutne spája s investíciami do ekonomickej infraštruktúry a rozvojom poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych činností na vidieku.

Intervenciou Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (73.15), ktoré podporia udržateľné lesné hospodárstvo zameraním na pestovné opatrenia, výstavbu a rekonštrukciu lesnej dopravnej siete šetrnej k prírode a obstaraním novej lesnej techniky.

Intervenciou Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500 ha a podpora podnikania v lesníctve (produktívne investície, 73.21), ktorá bude zameraná na udržateľné obhospodarovanie lesov, podpora spolupráce obhospodarovateľov lesov a nákup novej techniky.

Posilnenie podnikateľských aktivít, služieb a infraštruktúry na vidieku (potreba 8.1) bude realizované s využitím synergie niekoľkých intervencií:

- Investície do biohospodárstva (73.20)
- Vertikálna spolupráca prvovýrobcov a spracovateľov (73.6)
- Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch (73.7)

Investície do biohospodárstva (73.20) podporia činnosti na vidieku zamerané na využitie a spracovanie najmä lokálnych produktov z poľnohospodárstva a lesníctva v záujme udržateľného rozvoja a s priamym pozitívnym vplyvom na životné prostredie alebo zmiernenie zmien klímy čiastkou 30 mil. EUR.

Intervencia Vertikálna spolupráca prvovýrobcov a spracovateľov (73.6) posilní podnikateľské aktivity na vidieku vo forme podpory spolupráce v regionálnom kontexte, spolupráce odbytových organizácií prvovýrobcov a spracovateľov a obchodu a rozvoja alternatívnych odbytových kanálov založených na priamom predaji spotrebiteľovi, na miestnej forme predaja a skrátených miestnych odbytových reťazcoch.

Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch (73.7) podporia vertikálnu spoluprácu rozširovaním existujúcich kapacít na spracovanie poľnohospodárskej produkcie v záujme potravinovej bezpečnosti a zvyšovania pridanej hodnoty vytváratej v agropotravinárskom sektore (ako napr. spracovanie ekologickej produkcie, výroba produktov s označením kvality, robotizácia a digitalizácia výroby a zvýšenie energetickej efektivity výroby).

Budovanie kapacít a podpora miestnych komunit, rozvoj spolupráce a aktivizácie (potreba 8.2) bude podporené intervenciou LEADER - Implementácia stratégie miestneho rozvoja, chod MAS a animácie (77.1), na ktorú Slovensko alokuje až 166,7 mil. EUR. Intervencia sa bude implementovať prostredníctvom:

- Implementácie stratégie miestneho rozvoja, chod MAS a animácie

- Vykonávaním projektov spolupráce

V rámci intervencie LEADER Implementácia stratégie miestneho rozvoja, chod MAS a animácie bude pridelená jednotlivým miestnym akčným skupinám (MAS) suma na základe charakteristík územia MAS, ako napr.: počet obyvateľov, rozloha územia MAS, počet obcí a pod. Budú podporené aktivity, ktoré udržia a vytvoria nové pracovné miesta, posilnia podnikateľské aktivity na vidieku prostredníctvom podpory poľnohospodárskeho a spracovateľského sektora a modernizácie existujúcich zavlažovacích systémov za účelom šetrenia s vodou. Zároveň diverzifikáciou ekonomických činností v poľnohospodárskych a lesníckych podnikoch a podporou zakladania nových a rozvoj existujúcich podnikov na vidieku sa posilnia príležitosti. Zlepšia sa ekonomické a sociálne podmienky vidieckeho obyvateľstva. Zlepšením podmienok pre hospodárske činnosti aj v iných sektoroch na vidieku sa podporí oživenie vidieka a zvýšenie príjmov a zamestnanosti na vidieku.

Sieťovaním a spoluprácou malých hospodárskych subjektov (mikropodnikov) v odvetví poľnohospodárstva, v potravinovom reťazci, sektore lesného hospodárstva a v sektore cestovného ruchu sa podporí vertikálna, resp. horizontálna spolupráca subjektov na vidieku.

K zníženiu migrácie obyvateľstva z vidieckych oblastí za prácou do miest, k zvýšeniu záujmu o prácu a život na vidieku prispieje:

- rozvoj miestnej infraštruktúry, vzdelanostnej a ekonomickej úrovne obyvateľstva,
- rozvoj občianskej a technickej vybavenosti, poskytovaním kvalitnejších verejných služieb,
- zvýšením počtu zariadení pre voľný čas,
- obnovou a udržovaním spoločného a kultúrneho bohatstva a iných kultúrnej a historicky významných zaujímavostí vidieka,
- rozvoj ľudských zdrojov,
- podpora investícií do zlepšenia životaschopnosti lesov,
- podpora prevádzky a administratívy schválených MAS,
- podpora projektov spolupráce MAS medzi územiami v rámci SR ako aj územiami medzi jednotlivými krajinami EÚ príp. mimo EÚ.

Potreba **Podpora trvalo udržateľného obhospodarovania lesov vrátane diverzifikácie lesnej výroby k nedrevným produktom a využívaní ekosystémových služieb** (8.3) bude naplnená intervenciou Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (73.15) a intervenciou Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500 ha a podpora podnikania v lesníctve (produktívne investície, 73.21).

Cieľom intervencie Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (73.15) je podpora postupov správnej praxe PBHL pomocou pestovných opatrení, výstavby a rekonštrukcie lesnej dopravnej siete šetrnej k prírode, obstarania novej lesnej techniky potrebnej pre šetrné obhospodarovanie lesov. Spolu je na intervenciu alokovaných 10 mil. EUR. Neproduktívne investície sú projektované komplementárne v špecifickom ciele 4.

Intervencia Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500 ha a podpora podnikania v lesníctve (produktívne investície, 73.21) sumou 10 mil. EUR podporí investície obhospodovateľov lesov s výmerou do 500 ha a poskytovateľov služieb v lesníctve, čím prispieje k modernejším, efektívnejším a ekologickejším postupom v obhospodarovaní lesov. Podpora sa sústreďí najmä na zlepšenie postupov obhospodarovania lesa, konkrétne:

- Podpora investícií na umožnenie udržateľného obhospodarovania lesov a podpora spolupráce obhospodarovateľov lesov, napr. podpora na výstavbu, prípadne rekonštrukciu lesnej cestnej siete a obstaranie modernej, k prírode šetrnej lesnej techniky.
- Podpora obstarania modernej, k prírode šetrnej lesnej techniky pre poskytovateľov služieb v lesníctve. V lesom hospodárstve pôsobí vyše 9 tis. subjektov poskytujúcich služby a väčšina obhospodarovateľov lesov s výmerami do 500 ha lesníckej činnosti zabezpečuje dodávateľsky.

Uspokojenie potreby **Zvyšovania efektivity výrobných faktorov v lesnom hospodárstve (8.4)** bude v rokoch 2023-2027 Slovensko podporovať intervenciami Investície do biohospodárstva (73.20) a Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500 ha a podpora podnikania v lesníctve (produktívne investície, 73.21). Obe intervencie prispievajú k uspokojeniu aj iných potrieb v rámci tohto cieľa, a preto sú opísané vyššie.

2.1.1.45 Výber ukazovateľa (ukazovateľov) výsledkov

Ukazovatele výsledkov	Cieľová hodnota
R.38 – Rozsah iniciatívy LEADER: podiel vidieckeho obyvateľstva, na ktoré sa vzťahujú stratégie miestneho rozvoja	41%
R.39 - Rozvíjanie vidieckeho hospodárstva: počet vidieckych podnikov, vrátane podnikov pôsobiacich v biohospodárstve podporených z SPP	50 podnikov, 60 projektov
R.18 - Investičná podpora pre lesnícky sektor: Celkové investície na zlepšenie výkonnosti lesníckeho sektora	22 500 000 EUR

Odôvodnenie cieľov a súvisiacich míľnikov

R.38 – Rozsah iniciatívy LEADER : Slovensko alokuje na intervenciu LEADER výrazne viac ako povinné minimum. Stratégiami miestneho rozvoja bude pokrytých 41% vidieckej populácie. Bude podporených 65 miestnych akčných skupín (MAS).

R.39 - Rozvíjanie vidieckeho hospodárstva: Slovensko podporí 50 vidieckych podnikov v oblasti biohospodárstva bez dvojitého započítania. Celkovo bude podporených až 60 projektov.

R.18 - Investičná podpora pre lesnícky sektor: Na zlepšenie výkonnosti lesníckeho sektora Slovensko alokuje čiastku 22,5 mil. EUR.

2.1.1.46 Odôvodnenie finančnej alokácie

Investície do biohospodárstva

SR podporí 60 projektov zameraných na biohospodárstvo v celkovej sume 30 mil. EUR. Priemerná jednotková suma je stanovená na základe skúseností z predchádzajúceho obdobia. Pri nastavení intervencie a výziev sa zohľadnia strategické dokumenty pre biohospodárstvo. Konkrétne zameranie podpôr sa stanoví systémom zdola nahor – prístup LEADER, čím sa v plnej miere zohľadnia špecifické lokálne potreby.

Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch

Slovensko podporí produktívne investície v lesoch do prírode blízkeho hospodárenia v celkovej sume 10 mil. EUR prostredníctvom 40 projektov. Priemerná jednotková suma je stanovená na základe skúseností z predchádzajúceho obdobia. Alokácia predstavuje kompromis medzi možnosťami rozpočtu a cieľmi SR v tejto oblasti.

Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov vo výmerách do 500 ha a podpora podnikania v lesnom hospodárstve

Slovensko podporí investície v lesoch s výmerov do 500 ha ako aj poskytovateľov služieb v lesníctve v celkovej sume 10 mil. EUR prostredníctvom 50 projektov. Priemerná jednotková suma je stanovená na základe skúseností z predchádzajúceho obdobia. Alokácia predstavuje kompromis medzi možnosťami rozpočtu a cieľmi SR v tejto oblasti.

LEADER

V rámci implementácie stratégie miestneho rozvoja Slovensko celkovo plánuje podporiť 65 MAS s celkovou alokáciou 166,7 mil. EUR. Výsledná alokácia vychádza z identifikovaných potrieb a veľkosti cieľovej skupiny a predstavuje kompromis medzi stanovenými cieľmi a možnosťami rozpočtu. Výpočet finančnej alokácie pre príslušnú MAS bude vychádzať z charakteristík príslušného územia MAS.

Špecifický cieľ 9: Zlepšiť reakciu poľnohospodárstva Únie na požiadavky spoločnosti týkajúce sa potravín a zdravia vrátane požiadaviek na vysokokvalitné, bezpečné a výživné potraviny vyrobené udržateľným spôsobom, požiadaviek týkajúcich sa zníženia plytvania potravinami, ako aj požiadaviek na zlepšenie životných podmienok zvierat a boj proti antimikrobiálnym rezistenciám

2.1.1.47 Zhrnutie analýzy SWOT.

Silné stránky

- vysoká kvalita miestnych potravín,
- dobre nastavený systém regulácie veterinárnych liečiv, vrátane dozoru a vystopovateľnosti,
- účasť chovateľov v opatreniach na dobre životné podmienky zvierat v programovacom období 2014 – 2020,
- dostupnosť alternatívnych prostriedkov ochrany pre ekologické poľnohospodárstvo a možnosť ich využitia v integrovanej produkcii,
- nízke negatívne výsledky testov zdravotnej nezávadnosti potravín na rezíduá pesticídov a antibiotík,
- dostatok kvalifikovaných odborníkov manažmentu poľnohospodárskych fariem,
- vysoký podiel trvalých trávnych porastov v štruktúre poľnohospodárskej pôdy využiteľných pre pasienkové systémy chovu,
- vhodné klimatické podmienky pre chov zvierat,
- rastúci záujem chovateľov a zapojenie sa do schém podpôr dobrých životných podmienok zvierat,
- rastúci záujem o zdravú výživu a kvalitné potraviny.

Slabé stránky

- neexistujúca evidencia potravín vyrobených alebo predaných v rámci systému „Politiky kvality EÚ“ (na národnej úrovni, ani v rámci EÚ),
- nízke investície do inovácií v chove poľnohospodárskych zvierat, s následným negatívnym dosahom na chovateľské prostredie z hľadiska mikroklimatických, priestorových, hygienických a ekologických parametrov,
- veľké farmy spoliehajúce sa na interiérové ustajnenie množstva zvierat v nedostatočne priestorovo vybavených maštaliach, vysoká koncentrácia zvierat v stajniach,
- vznik a šírenie chorôb v ustajňovacích priestoroch,
- nízka ziskovosť a investície v chove zvierat,
- vysoké percento chovanej hydiny v klieťkových chovoch,

- nevhodné stavebnotechnické riešenia ustajnenia, nedostatočne zabezpečené napájanie zvierat a zabezpečenie ochrany pred poveternostnými vplyvmi u voľne chovaných zvierat,
- nedostatočná kontrola zvierat zo strany chovateľov,
- nárast rezistencie škodlivých organizmov k pesticídom a nedostatočný sortiment účinných látok pesticídov povolených v rámci antirezistentných stratégií,
- deficit údajov zohľadňujúcich vplyv a vzájomné pôsobenie rezíduí pesticídov a iných chemických preparátov v pôde.

Príležitosti

- zvýšenie informovanosti o systéme kvality potravín v SR,
- nárast spotreby kvalitných a zdravých potravín,
- možnosť prieniku na nové trhy aj mimo krajín EÚ,
- vzdelávanie spotrebiteľov - zvýšenie záujmu o "zdravé stravovanie" záujem spotrebiteľov kvalitné, regionálne potraviny so špeciálnymi hodnotami súvisiacimi so zdravím,
- rast disponibilných príjmov obyvateľstva,
- lepšia informovanosť spotrebiteľa o problematike a rizikách AMR a o kvalite a bezpečnosti potravín v širšom zmysle,
- existencia nástrojov novej SPP zameraných na podporu znižovania AMR,
- očkovania zvierat za účelom eliminácie alebo podstatného zníženia potreby antimikrobiálnych látok,
- zlepšenie kvality krmiva (napr. zníženie mykotoxínov v krmive pre hydinu, príprava sušeného krmiva pre kožušinové zvieratá),
- používanie klinického skúšania prebiotík a probiotík v nových krmných doplnkových látkach určených na zlepšenie zdravia čriev a stráviteľnosti krmiva,
- znižovanie rezistencie prostredníctvom šľachtiteľských programov,
- zavedenie systémov referenčného porovnávania a prahových hodnôt pre maximálne využívanie antimikrobiálnych látok,
- zabezpečenie vhodnosti, spoľahlivosti a výkonnosti diagnostických testov a testov citlivosti používaných na prijímanie informovaných rozhodnutí o používaní antimikrobiálnych látok,
- výskum a vývoj metód integrovanej ochrany rastlín, zavádzanie integrovanej ochrany proti škodlivým organizmom,
- zavádzanie prvkov presného poľnohospodárstva, ktoré využíva nové technológie a ich uplatňovanie pri zlepšovaní životných podmienok zvierat,
- výskum a vývoj nových ekologicky optimálnych postupov pre sektor poľnohospodárstva v rozdielnych geografických a klimatických podmienkach Slovenskej republiky,
- využívanie alternatívnych techník a postupov ochrany rastlín bez použitia pesticídov,
- trvalé podporovanie sektora integrovanej produkcie a ekologického poľnohospodárstva a následné zvýšenie podielu bezreziduálneho a nízko-reziduálneho ovocia a zeleniny na trhu,
- vytvorenie harmonizovaných štatistických údajov za účelom vytvorenia presnejšie cielených opatrení na znižovanie rizík používania prípravkov na ochranu rastlín,
- zníženie potravinového odpadu,
- trvalé podporovanie dobrých životných podmienok zvierat,
- záujem médií a verejnosti o zdravé stravovanie a dobré životné podmienky hospodárskych zvierat,
- lepšia a vyváženejšia informovanosť verejnosti založená na vedeckých a odborných podkladoch o problematike dobrých životných podmienok zvierat,
- rozvoj nových spôsobov odbytu produktov vyrobených s vyšším štandardom napr. prostredníctvom krátkych dodávateľských reťazcov, predaja z dvora a pod.,
- ohrozenie zdravia zvierat i ľudí spôsobené nadmerným užívaním antibiotík v živočíšnej výrobe - antimikrobiálna rezistencia,

- vzdelávanie farmárov predovšetkým v oblasti udržateľného, nízko-uhlíkového a obehového biohospodárstva a pri uplatňovaní dobrých životných podmienok zvierat,
- podstatné investície do vedy, výskumu, poradenstva a vzdelávania v danej oblasti,
- zlepšovanie prostredia v budovách na ustajnenie zvierat (napr. lepšie vetranie a konštrukcia budovy) a podpora správnej hygienickej praxe vedúce k zníženiu zdravotných problémov zvierat.

Ohrozenia

- významná časť spotrebiteľov stále uprednostňuje lacnejšie a menej kvalitné potraviny,
- falšovanie pôvodu potravín,
- dlhý a nákladný schvaľovací proces pri zaradení potravín do Politiky kvality EÚ,
- redukcia podpôr na dobré životné podmienky zvierat,
- zastavenie progresívneho vývoja integrovanej produkcie a produktov ekologického poľnohospodárstva v dôsledku redukovanej alebo nedostatočnej výšky dotačných titulov na túto produkciu,
- konkurencia lacných importovaných potravín,
- zvýšené riziko parazitárnych ochorení v ekologickom chove hospodárskych zvierat bez používania prostriedkov na ich ochranu,
- nedostatočné informácie týkajúce sa DŽPZ, nedostatok kvalifikovaných pracovných síl v prvovýrobe,
- prioritou veľkých producentov a spracovateľov zostane hlavne objem výroby a nízke náklady bez dôrazu na pridanú hodnotu.

Situácia v oblasti potravinovej bezpečnosti na Slovensku sa v priemere zlepšuje. Ponuka potravín v SR prevyšuje minimálne výživové energetické požiadavky o približne 28 % a priemerné nutričné energetické požiadavky o 14 %.

Podiel výrobkov vyprodukovaných na Slovensku v rámci systému Politiky kvality EÚ predstavoval v hodnotenom období približne 4,6 – 6 % z celkovej potravinárskej produkcie, pričom najvyššie percento výrobkov s geografickým označením tvorilo víno (99,2 %). V sektore výroby syrov tvoril podiel výrobkov s geografickým označením menej ako 1 % z celkového objemu výroby.

Tabuľka 1 Zoznam potravinárskych výrobkov vyrábaných v SR v rámci systému Politiky kvality EÚ

Názov výrobku		
CHOP	CHZO	Zaručená tradičná špecialita
Žitavská paprika	Skalický trdelník	Ovčí hrudkový syr – salašnícky
Stupavské zelé	Slovenská bryndza	Ovčí salašnícky údený syr
	Slovenský oštiepok	Tradičná lovecká saláma
	Slovenská parenica	Liptovská saláma
	Oravský korbáčik	Tradičné špekačky
	Zázrivský korbáčik	Spišské párky
	Tekovský salámový syr	Bratislavský rožok
	Klenovecký syrec	
	Zázrivské vojky	
	Levický slad	

Zdroj: <http://www.mpsr.sk/politikakvality/index.php?go=6>

Tabuľka 2 Zoznam vín vyrábaných v SR v rámci systému Politiky kvality EÚ

Geografické označenie	
Víno s chráneným zemepisným označením (CHZO)	Víno s chráneným označením pôvodu (CHOP)
Slovenská, Slovenský, Slovenské	Južnoslovenská, Južnoslovenské, Južnoslovenský
	Karpatská perla
	Malokarpatská, Malokarpatské, Malokarpatský
	Nitrianska, Nitrianske, Nitriansky
	Skalický rubín
	Stredoslovenská, Stredoslovenské, Stredoslovenský
	Vinohradnícka oblasť Tokaj

Zdroj: <http://ec.europa.eu/agriculture/markets/wine/e-bacchus/index.cfm?event=resultsPEccgis&language=EN>

Antimikrobiálna rezistencia (AMR) je vážnou hrozbou pre verejné zdravie a zodpovedá za 33 000 úmrtí ročne v EÚ a 700 000 úmrtí ročne na celom svete. Od roku 2011 do roku 2016 došlo v ČŠ s najvyšším objemom predaja antibiotík (Taliansko, Nemecko a Francúzsko) k výraznému zníženiu ich predaja na jednotku (mg/PCU – population correction unit). Na Slovensku bola hodnota tohto ukazovateľa roku 2018 na úrovni 49,3 mg/PCU, čo je výrazne menej ako priemer EÚ (118,3 mg/PCU). Jedným z dôvodov je však skutočnosť, že vysoký podiel mäsa a mäsových výrobkov Slovensko dováža.

Neexistujú žiadne dôkazy o závažných problémoch týkajúcich sa zdravia zvierat vyplývajúcich zo zníženia používania antimikrobiálnych látok. Nové nariadenia EÚ o veterinárnych liekoch a liekoch v krmivách prijaté koncom roka 2018 ustanovujú širokú škálu konkrétnych opatrení na boj proti antimikrobiálnej rezistencii a na podporu obozretného a zodpovedného používania antimikrobiálnych látok.

Dáta týkajúce sa predaja antimikrobiálnych liečiv (resp. ich účinných látok) len pre zvieratá produkujúce mäso na ľudský konzum nie sú k dispozícii, ani doteraz neboli predmetom zberu údajov Európskej liekovej agentúry. Tieto údaje v SR nie sú evidované. V SR sú evidované len množstvá účinných látok antimikrobiálnych liečiv predaných distribútormi liekov do lekární, veterinárnym lekárom a chovateľom. Ide o všetky druhy zvierat vrátane domácich.

Bezpečnosť potravinového reťazca je nepriamo ovplyvnená dobrými životnými podmienkami zvierat v dôsledku úzkeho prepojenia medzi dobrými životnými podmienkami zvierat, zdravím zvierat a chorobami prenášanými potravinami. Stresové faktory a zlé životné podmienky vedú k zvýšeniu náchylnosti na choroby. To môže predstavovať riziko pre spotrebiteľov, napríklad prostredníctvom bežných infekcií prenášaných potravinami, ako sú Salmonella, Campylobacter a E.Coli. Podpora dobrých chovov a kŕmnych režimov, ktoré podporujú zdravie a dobré životné podmienky zvierat, môžu prispieť k zníženiu antimikrobiálnej spotreby.

V rámci 2. piliera SPP - programového obdobia 2007 – 2013 sa vyplatilo 37,6 mil. EUR na podporu opatrenia dobrých životných podmienok zvierat. Predpokladaný rozpočet pre PRV SR 2014 - 2020 je 79,8 mil. EUR.

Bezpečnosť potravinového reťazca je úzko spätá i s udržateľným využívaním pesticídov, teda znižovaním rizík a vplyvov ich používania. Cieľom smernice 2009/128 / ES je dosiahnuť trvalo udržateľné využívanie pesticídov v EÚ znížením rizík a vplyvov používania pesticídov na ľudské zdravie a životné prostredie a podporou používania integrovanej ochrany proti škodcom (IPM) a alternatívnych prístupov alebo techník, ako sú nechemické alternatívy pesticídov.

Krajiny EÚ vypracovali národné akčné plány na implementáciu rozsahu opatrení stanovených v smernici. Hlavné činnosti sa týkajú školenia užívateľov, poradcov a distribútorov pesticídov, kontroly zariadení na aplikáciu pesticídov, zákazu leteckého postreku, obmedzenia používania pesticídov v citlivých oblastiach a informovanie a zvyšovanie povedomia o rizikách pesticídov.

Harmonizované ukazovatele rizika by mali dopĺňať ukazovatele vypracované na vnútroštátnej úrovni, ktoré by mali byť opísané v národných akčných plánoch členských štátov. Komisia každoročne uverejní výsledky ukazovateľov na internetovej stránke pre zdravie a ochranu spotrebiteľa. Členské štáty by mali vypočítať ukazovatele harmonizovaného rizika na vnútroštátnej úrovni a použiť ich na identifikáciu trendov v používaní určitých účinných látok a určiť prioritné body, ktoré si vyžadujú pozornosť, aby sa znížili riziká vyplývajúce z používania takýchto látok. Členské štáty oznámia tieto informácie Komisii a ostatným členským štátom a zverejnia tieto informácie. Výpočet harmonizovaných ukazovateľov rizika by sa mal každoročne vykonávať a uverejňovať najneskôr 20 mesiacov po skončení príslušného referenčného roka. Vyžaduje sa, aby Komisia vypočítala ukazovatele rizika na úrovni Únie s použitím štatistických údajov zozbieraných v súlade s právnymi predpismi Únie týkajúcimi sa štatistiky prípravkov na ochranu rastlín a iných príslušných údajov s cieľom odhadnúť trendy rizík z používania pesticídov.

2.1.1.48 Identifikácia potrieb

Potreba 9.1: Rozšírenie chovov zvierat s dobrými životnými podmienkami zvierat

Potreba 9.2: Zníženie rizika pre zdravie obyvateľstva a zdravie zvierat plynúce z prítomnosti reziduí pesticídov v potravinách a krmivách pre zvieratá

Potreba 9.3: Propagácia zdravých a kvalitných lokálnych poľnohospodárskych výrobkov vyznačujúcich sa osobitnými kvalitatívnymi vlastnosťami, pomoc poľnohospodárom prispôbovať svoju výrobu dopytu spotrebiteľov a trhovým signálom

2.1.1.49 Intervenčná stratégia.

Špecifický cieľ zlepšiť reakciu poľnohospodárstva Únie na požiadavky spoločnosti týkajúce sa potravín a zdravia vrátane požiadaviek na kvalitné, bezpečné a výživné potraviny vyrobené udržateľným spôsobom, znížiť plytvanie potravinami, ako aj zlepšiť dobré životné podmienky zvierat a bojovať proti antimikrobiálnej rezistencii.

Intervenciou **Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov (31.2)**, ktorá bude dobrovoľnou eko-schérou, Slovensko zabezpečí produkciu kvalitného mäsa a mlieka prostredníctvom podpory chovu zvierat na pasienkoch so splnením prísnych chovateľských podmienok. Intervenciou **Podpora dobrých životných podmienok zvierat (70.11)** Slovensko prispeje k zlepšeniu životných podmienok zvierat, čím zároveň sa napomôže znížiť antimikrobiálnu rezistenciu. Intervencia **Ekologické poľnohospodárstvo (70.4)** podporí znižovanie využívania chemických prípravkov v poľnohospodárstve a produkciu ekologických a bio produktov. Dopyt po takýchto produktoch rastie. Intervencia **Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch (73.4)** podporí rozvoj produkciu ekologických a bio produktov a produktov s označením kvality.

Potreba Rozšírenie chovov zvierat s dobrými životnými podmienkami zvierat (9.1) bude riešená intervenciou Podpora dobrých životných podmienok zvierat (70.11) a intervenciou Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov (31.2).

Intervencia Podpora dobrých životných podmienok zvierat (70.11) zlepší životné podmienky a obmedzí využívanie antibiotík podporou vo výške 232 mil. EUR zameranou na:

- Zlepšenie podmienok ustajnenia zvierat (dojnic, oviec a kôz),
- Používanie natívneho mlieka pri výžive teliat,
- Vzdanie sa skorého odstavu jahniat a kozliat.

- Zlepšenie podmienok v zimovisku pre dojčiacie kravy,
- Chov nosníc alternatívnymi systémami,
- Zlepšenie životných podmienok prasničiek, prasníc a prasiatok,
- Zlepšenie ustajňovacej pohody výkrmových ošípaných,
- Zlepšenie podmienok vo výkrme hydiny.

Intervencia Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov (31.2) bude dobrovoľnou výberovou eko-schémou, ktorá podporí udržiavanie dobrých životných podmienok zvierat realizáciu pastevného chovu (dojníc, oviec a kôz a mladého dobytku). Zachovanie pastevného chovu a pastierstva má zásadný význam pre udržanie poľnohospodárstva v niektorých lokalitách na Slovensku. Vplyvom intenzifikácie chovu zvierat sa zvieratá chovajú počas celého roka v ustajňovacích priestoroch, v ktorých sú kŕmené spravidla konzervovanými krmivami. Najprirodzenejší extenzívny spôsob chovu na pasienku je v dôsledku viacerých ťažkostí, ako ohrozovanie stád veľkými predátormi a ekonomicky neefektívnou produkciou obmedzovaný. Podpora pastevného chovu je kompenzáciou straty príjmu v dôsledku nižšej úžitkovosti a vyšších nákladov.

Zníženie rizika pre zdravie obyvateľstva a zdravie zvierat plynúce z prítomnosti rezíduí pesticídov v potravinách a krmivách pre zvieratá (potreba 9.2) bude podporená intervenciou Ekologické poľnohospodárstvo (70.4). Táto intervencia na 270 tis. ha pôdy podporí uplatňovanie trvalo udržateľného spôsobu hospodárenia s minimalizáciou priemyselných vstupov. Obmedzením vstupov prípravkov na ochranu rastlín intervencia prispeje k vyššej bezpečnosti potravín, krmív pre zvieratá a zlepšeniu kvality vody.

Propagácia zdravých a kvalitných lokálnych poľnohospodárskych výrobkov vyznačujúcich sa osobitnými kvalitatívnymi vlastnosťami, pomoc poľnohospodárom prispôbovať svoju výrobu dopytu spotrebiteľov a trhovým signálom (potreba 9.3) bude uspokojovaná intervenciou Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch (73.4) prostredníctvom investícií súvisiacich s rozvojom ekologických a bio produktov a s produktami s označením kvality:

- politiku kvality EÚ (chránené označenie pôvodu, chránené zemepisné označenie, zaručená tradičná špecialita,) a
- politiku kvality SR (Značka kvality).

2.1.1.50 Výber ukazovateľa (ukazovateľov) výsledkov

Ukazovatele výsledkov	Cieľová hodnota
R.24 - Trvalo udržateľné a obmedzené používanie pesticídov /Podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (UAA), na ktorý sa vzťahujú podporované osobitné záväzky, ktoré vedú k trvalo udržateľnému využívaniu pesticídov s cieľom znížiť riziká a vplyvy pesticídov, ako je únik pesticídov/	16,92%
R.43 - Obmedzenie používania antimikrobiálnych látok: podiel jednotiek hospodárskych zvierat, na ktoré sa vzťahujú podporované opatrenia s cieľom obmedziť používanie antimikrobiálnych látok	74,62%
R.44 - Zlepšenie životných podmienok zvierat: podiel jednotiek hospodárskych zvierat, na ktoré sa vzťahujú podporované opatrenia zamerané na zlepšenie životných podmienok zvierat	74,62%

Odôvodnenie cieľov a súvisiacich míľnikov

R.24 - Trvalo udržateľné a obmedzené používanie pesticídov /Podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (UAA), na ktorý sa vzťahujú podporované osobitné záväzky, ktoré vedú k trvalo udržateľnému využívaniu pesticídov s cieľom znížiť riziká a vplyvy pesticídov, ako je únik pesticídov/: 16,92%

R.43 - Obmedzenie používania antimikrobiálnych látok: podiel jednotiek hospodárskych zvierat, na ktoré sa vzťahujú podporované opatrenia s cieľom obmedziť používanie antimikrobiálnych látok: 74,62%. Započítané sú aj hospodárske zvieratá chované v režime EP v rámci poľnohospodárskych subjektov, ktoré sú žiadatelia o podporu v rámci intervencie EP.

R.44 - Zlepšenie životných podmienok zvierat: podiel jednotiek hospodárskych zvierat, na ktoré sa vzťahujú podporované opatrenia zamerané na zlepšenie životných podmienok zvierat: 74,62%. Započítané sú aj hospodárske zvieratá chované v režime EP v rámci poľnohospodárskych subjektov, ktoré sú žiadatelia o podporu v rámci intervencie EP.

2.1.1.51 *Odôvodnenie finančnej alokácie*

Finančná alokácia pre špecifický cieľ 9 predstavuje sumu 232 mil. EUR z II. piliera a 46,2 mil. EUR z I. piliera. Alokácia je určená na podporu dobrých životných podmienok zvierat a zohľadňuje počty podporovaných DJ a vypočítané sadzby. Vypočítané sadzby vychádzajú z dodatočných nákladov a ušlého príjmu, ktoré vznikajú prijatím a dodržiavaním podmienok záväzku.

Prierezový cieľ: Modernizácia sektora prostredníctvom podpory a spoločného využívania poznatkov, inovácií a digitalizácie v pôdohospodárstve a vo vidieckych oblastiach

2.1.1.52 *Zhrnutie analýzy SWOT.*

Silné stránky

- fungujúce univerzity a výskumné ústavy venujúce sa pôdohospodárstvu a rozvoju vidieka,
- existujúca sieť poradcov a firiem venujúcich sa vzdelávaniu,
- existujúci systém environmentálneho vzdelávania v sektore pôdohospodárstva – lesná pedagogika,
- záujem mnohých fariem a obhospodarovateľov lesa o aplikáciu najnovších poznatkov vedy a techniky v pôdohospodárskej praxi,
- existencia NSRV a regionálnych antén, ktorých prácu je možné rozvíjať,
- relatívne vysoká vzdelanostná úroveň pôdohospodárov na Slovensku.

Slabé stránky

- nedostatočná prepojenosť praxe s vedou a výskumom,
- slabé zapojenie univerzít a výskumných ústavov do aplikovaného výskumu pre pôdohospodárstvo,
- slabá implementácia vzdelávania, poradenstva a EIP zo strany PRV a PPA a zhodnotenie účasti subjektov a úspešnosti ich aktivít v programoch výskumu a inovácií,
- nízka podpora vedy a výskumu v oblasti pôdohospodárstva, ochrany prírody a rozvoja vidieka,
- neuspokojivý transfer poznatkov do praxe a úroveň investícií a stavu rizikového kapitálu do aktivít vedy a výskumu v sektore,
- nedostatočná platforma AKIS a absencia uceleného systému ďalšieho poradenstva a vzdelávania v pôdohospodárstve,
- nedostatočný monitoring klimatických vplyvov na poľnohospodársku produkciu, ako aj monitoring vplyvu na životné prostredie (voda, pôda, vzduch, biodiverzita ...).

Príležitosti

- vytvorenie motivačného systému pre výskumné inštitúcie, vzdelávacie inštitúcie a pôdohospodárov na začatie a rozvoj vzájomne prospešných vzťahov v oblasti poradenstva a vzdelávania,
- prebratie skúseností z popredných krajín EÚ v oblasti rozvoja EIP,
- lepšia spolupráca univerzít s pôdohospodármi,
- rozvoj poradenstva a vzdelávania pôdohospodárov na regionálnej úrovni,
- zlepšenie informovanosti o prístupu k informáciám v oblasti poradenstva, vzdelávania a transferu vedomostí,
- zlepšenie adresnosti poradenstva a vzdelávania pre mladých, malých a stredných poľnohospodárov.

Ohrozenia

- chýbajúci funkčný systém AKIS,
- nezáujem pôdohospodárov a aktérov rozvoja vidieka o poradenstvo a vzdelávania v dôsledku zlého nastavenie novej SPP,
- nízka angažovanosť univerzít a výskumných ústavov v aplikovanom výskume a vzdelávaní pôdohospodárov,
- nízka podpora aplikovanej vedy na Slovensku,
- odliv kvalitných výskumníkov do zahraničia,
- podpora transferu poznatkov v LH prostredníctvom schém štátnej pomoci/schéme de minimis.

Na Slovensku AKIS predstavuje decentralizovaný fragmentovaný systém s existujúcimi hlavnými piliermi a čiastkovými systémami. Hlavnou výzvou v napredovaní systému AKIS v nasledujúcom období preto bude vzájomné prepojenie čiastkových systémov a zároveň posilnenie spolupráce a sfunkčnenie niektorých prepojení v rámci jednotlivých čiastkových systémov (napr. farmári - lesníci), ako aj zahrnutie nových elementov do systému (napr. odborné školstvo, múzeá, environmentálne vzdelávanie a zvyšovanie povedomia).

V súčasnosti je systém vzdelávania poradcov rozdelený na dve hlavné zložky poľnohospodárstvo a lesníctvo a je zabezpečovaný primárne dvomi inštitúciami v gescii MPRV SR. Pôdohospodárski poradcovia väčšinou pôsobia v rámci materskej inštitúcie, ktorej vzťah k poradenskej činnosti svojich zamestnancov môže byť rôzny.

Výrazným problémom je chýbajúca platforma AKIS, ktorá by podporovala jednotlivých aktérov systému a uľahčovala výmenu informácií.

2.1.1.53 Identifikácia potrieb

Potreba 10.1: Zvýšenie úrovne výmeny znalostí a miery inovácií v pôdohospodárstve

Potreba 10.2: Prepojenie existujúcich pilierov AKIS a zaradenie nových zložiek do systému

Potreba 10.3: Podpora ďalšieho vzdelávania, poradenstva, vzájomnej koordinácie a prepojenia

Potreba 10.4: Digitálna platforma AKIS pre zlepšenie prístupu stakeholderov k informáciám

Potreba 10.5: Zníženie administratívneho zaťaženia pre implementáciu prierezového cieľa

2.1.1.54 Intervenčná stratégia.

Špecifický cieľ **modernizovať poľnohospodárstvo a vidiek s podporou a zdieľaním vedomostí, inovácií a digitálnych riešení v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach a podnecovaním ich využívania zo strany poľnohospodárov prostredníctvom lepšieho prístupu k výskumu, inovácií, výmene vedomostí a odbornej príprave** Slovensko podporí:

- Intervenciou Operačné skupiny Európskeho inovačného partnerstva (EIP, 77.2), ktorá podporí modernizáciu sektora inováciami a spoluprácou výskumníkov inovatívne riešiacich aktuálne problémy poľnohospodárov a lesníkov.
- Intervenciou Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania (78.1), ktorá formou vzdelávacích aktivít prispeje k zvýšeniu vzdelania a poznatkov v environmentálnych a ekonomických oblastiach.
- Intervenciou Prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva (78.2), ktorá podporí prenos špecifických poznatkov od poradcov k poľnohospodárom a lesníkom.
- Vybudovaním novej štruktúry AKIS, ktorú bude zastrešovať Národné kompetenčné centrum zamerané na zefektívnenie výmeny vedomostí s cieľom modernizácie poľnohospodárstva a vidieka.
- Digitálnou platformou AKIS, ktorá bude integrovať a flexibilne sprístupňovať najnovšie poznatky a inovácie.
- Znížením administratívnej záťaže žiadateľov.

Zvýšenie úrovne výmeny znalostí a miery inovácií v pôdohospodárstve (potreba 10.1) podporí intervencia Operačné skupiny Európskeho inovačného partnerstva (EIP, 77.2). Slovensko podporí vznik skupín EIP zameraných na oblasti prvovýroby a spracovania poľnohospodárskych produktov a lesníctva. Skupiny budú podporené sumou 250 tis. EUR a podporí sa rozvoj inovačných riešení v pôdohospodárstve. Inovácie sa týkajú vstupov, procesov, postupov, alebo výstupov z poľnohospodárskej činnosti, alebo vývoja, či spracovania poľnohospodárskych produktov alebo obhospodarovania lesov. Intervencia zlepši prístup poľnohospodárov a obhospodarovateľov lesov k inováciám, ktoré sú základom pre udržateľný a konkurencieschopný rozvoj sektora. Projekty budú súbežne sledovať 3 ciele: zvyšovanie produktivity sektora pôdohospodárstva, zabezpečenie udržateľného využívania prírodných zdrojov a zároveň ochranu biodiverzity. Do každého projektu bude zapojený subjekt z pôdohospodárskej praxe a projekt bude prepojený na výsledky vedy alebo výskumu. Operačné skupiny EIP, kde dochádza k prepojeniu vedy, výskumu a praxe, sú dôležitým nástrojom pri hľadaní spôsobov, ako zvrátiť dramatický úbytok biodiverzity v poľnohospodárskej krajine. Výsledky a poznatky z EIP projektov budú sprístupnené verejnosti cez AKIS platformu.

Prepojenie existujúcich pilierov AKIS a zaradenie nových zložiek do systému (potreba 10.2) zabezpečí nový systém AKIS, ktorý synergicky a koherentne prepojí národné a európske nástroje na podporu inovácií a výskumu a posilní budovanie funkčného systému holistického poradenstva. Nový systém AKIS odstráni slabé stránky súčasného systému a na horizontálnej a vertikálnej úrovne využije a zastreší existujúcich aktérov. Vznikne Národné kompetenčné centrum AKIS, ktoré zabezpečí efektívny prenos poznatkov a inovácií.

Podporu ďalšieho vzdelávania, poradenstva, vzájomnej koordinácie a prepojenia (potreba 10.3) zabezpečia intervencie Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania (78.1) a Prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva (78.2).

Intervencia Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania (78.1) prispeje ku zvýšeniu kvality vzdelania sektore pôdohospodárstva prostredníctvom rôznorodých vzdelávacích a demonštračných aktivít. Vzdelávanie bude zamerané na:

- Environmentálne oblasti: zadržiavanie vody v krajine, hospodárenie s pôdou prospešné pre krajinu a klímu, ekologické poľnohospodárstvo, udržateľný manažment prírodných zdrojov, nízko-uhlíkové a obehové hospodárstvo, dobré životné podmienky zvierat, prírode blízke hospodárenie v lesoch a iné.
- Ekonomické oblasti: vznik a prínosy odbytových organizácií výrobcov, zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov prostredníctvom za-

vádzania technologických a netechnologických inovácií a digitalizácie, sieťovanie a spolupráca v lokálnych produkčných reťazcoch, zlepšenie konkurencieschopnosti a obhospodarovania lesov.

Podporené budú dlhodobé vzdelávacie kurzy a krátkodobé demonštračné aktivity, pričom 20% alokovaných zdrojov bude vyčlenených na vzdelávanie mladých poľnohospodárov.

Intervencia Prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva (78.2) bude založená na prenose poznatkov od poradcov smerom k poľnohospodárom a lesníkom. Účasť na aktivitách bude otvorená pre všetky subjekty a intervencia tak prispeje aj k podpore začatia podnikania nových subjektov v pôdohospodárstve. Oblasť poradenstva budú v súlade s článkom 15 nariadenia EÚ a poradcovia budú súčasťou platformy AKIS a jej digitálnej platformy.

Digitálna platforma AKIS pre zlepšenie prístupu stakeholderov k informáciám (potreba 10.4) vznikne ako efektívny a moderný nástroj na prenos poznatkov, inovácií a vedomostí. Bude súčasťou nového systému AKIS a digitalizácia zároveň vytvorí nástroje, ktoré znížia administratívnu záťaž pri implementácii SPP.

Zníženie administratívneho zaťaženia pre implementáciu prierezového cieľa (potreba 10.5) zabezpečí prioritne plnú elektronickú komunikáciu so žiadateľom vo všetkých fázach od podania žiadosti až po vydanie rozhodnutia. Nové technológie a inovácie prispejú k zjednodušeniu podávania žiadostí, rýchlejšiemu a efektívnemu získavaniu údajov pre výkon potrebných kontrolných postupov a skráteniu rozhodovacieho procesu. Administratívne zaťaženie žiadateľov napomôžu znížiť:

- Využívanie služieb Ústredného portálu verejnej správy
- Uplatňovanie zásady jedenkrát a dosť
- Funkcionality IACS a aplikácie Geopriestorová žiadosť na plochu (GSA)
- Centrálny portál pre žiadateľov
- Využívanie elektronických nástrojov na prevenciu podvodov a boj s korupciou
- Nástroje na kontrolu a monitoring

Národné kompetenčné centrum AKIS taktiež prispeje k potrebe zabezpečením administratívneho poradenstva pre záujemcov a beneficentov s cieľom lepšieho pochopenia cieľov intervencií a možností ako prispieť k naplneniu ich cieľov.

2.1.1.55 Výber ukazovateľa (ukazovateľov) výsledkov

Ukazovatele výsledkov	Cieľová hodnota
R.1 Zlepšenie výkonnosti prostredníctvom znalostí a inovácií: počet osôb benefitujúcich z poradenstva, odbornej prípravy, výmeny znalostí alebo účasti v operačných skupinách EIP podporených SPP v záujme zlepšenia udržateľnej hospodárskej, environmentálnej výkonnosti a výkonnosti v oblasti klímy a efektívneho využívania zdrojov	7050
R.28 Environmentálna alebo klimatická výkonnosť prostredníctvom vedomostí a inovácií: počet osôb benefitujúcich z poradenstva, odbornej prípravy, výmeny znalostí alebo účasti v operačných skupinách EIP podporených SPP v záujme zlepšenia, environmentálnej výkonnosti a výkonnosti v oblasti klímy	2300
R.2 Prepojenie poradenstva a vedomostných systémov: počet poradcov prijímajúcich podporu na účely integrácie do poľnohospodárskych vedomostných a inovačných systémov (AKIS)	250
R.3 Digitalizácia poľnohospodárstva: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prostredníctvom SPP využívajú podporu na digitálne poľnohospodárske technológie	1,45%

Odôvodnenie cieľov a súvisiacich míľnikov

R.1 Zlepšenie výkonnosti prostredníctvom znalostí a inovácií: Slovensko podporí 7 050 osôb benefitujúcich z poradenstva, odbornej prípravy, výmeny znalostí alebo účasti v operačných skupinách EIP podporených SPP v záujme zlepšenia udržateľnej hospodárskej, environmentálnej výkonnosti a výkonnosti v oblasti klímy a efektívneho využívania zdrojov.

R.2 Prepojenie poradenstva a vedomostných systémov: Slovensko podporí zapojenie 250 poradcov prijímajúcich podporu na účely integrácie do poľnohospodárskych vedomostných a inovačných systémov (AKIS).

R.3 Digitalizácia poľnohospodárstva: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prostredníctvom SPP využívajú podporu na digitálne poľnohospodárske technológie: 1,45%

R.28 Environmentálna alebo klimatická výkonnosť prostredníctvom vedomostí a inovácií: počet osôb benefitujúcich z poradenstva, odbornej prípravy, výmeny znalostí alebo účasti v operačných skupinách EIP podporených SPP v záujme zlepšenia, environmentálnej výkonnosti a výkonnosti v oblasti klímy: 2300 osôb

2.1.1.56 Odôvodnenie finančnej alokácie

Operačné skupiny EIP

Slovensko podporí implementáciu projektov operačných skupín Európskeho inovačného partnerstva celkovou sumou 14 mil. EUR. Priemerná výška podporeného projektu bola určená na základe predchádzajúcich skúseností. Alokácia predstavuje kompromis medzi možnosťami rozpočtu SP a očakávanými výstupmi.

Projekty zamerané na prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania a prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva

Slovensko podporí výmenu vedomostí a informácií a poradenstvo poľnohospodárstvu, lesnom hospodárstvu a vo vidieckych podnikoch a komunitách, ako aj výmenu poznatkov a vedomostí v oblasti ochrany prírody, životného prostredia a klímy, vrátane akcií v oblasti environmentálneho vzdelávania a povedomia sumou 14 mil. EUR. Priemerná výška podporeného projektu bola určená na základe predchádzajúcich skúseností. Alokácia predstavuje kompromis medzi možnosťami rozpočtu SP a očakávanými výstupmi.

2.1.1.57 Cieľové ukazovatele

Celková tabuľka

Kód indikátora výsledku + jednotka	Spec. cieľ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celková cieľová hodnota
R.1 (počet osôb)	Prier. cieľ	0	50	2 800	3 860	4 920	5 980	7 050	7 050
R.2 (počet poradcov)	Prier. cieľ	0	50	150	250	250	250	250	250
R.3 (%)	Prier. cieľ								1,45
R.4 (%)		95,92	95,92	95,92	95,92	95,92	95,92	95,92	95,92
R.5 (%)	1	7,79	7,79	7,79	7,79	7,79	7,79	7,79	7,79
Čitateľ (počet fariem):		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	(ročná) 2 000
Menovateľ		25 660	25 660	25 660	25 660	25 660	25 660	25 660	25 660

(kontextový ukazovateľ C.12):									
R.6 (%)		127,75	127,75	127,75	127,75	127,75	127,75	127,75	127,75
R.7 (%)	1		129,15	129,15	129,15	129,15	129,15		129,15
R.8 (%)	2	21,70	21,70	21,70	21,70	21,70	21,70	21,70	21,70
R.9 (%) Čitateľ (počet beneficiárov):	2	0	0	0	1,95	4,68	7,79	9,35	9,74
		0	0	0	500	1 200	2 000	2 400	2 400
Menovateľ (kontextový ukazovateľ C.12):		25 660	25 660	25 660	25 660	25 660	25 660	25 660	25 660
R.12 (%)	4		15,47	15,52	15,52	15,52	15,52	0,05	15,54
R.13 (%)									8,43
R.14 (%)	4		24,85	24,85	24,85	24,85	24,85		24,85
R.15									10
R.16 (%) Čitateľ (počet fariem):	4	0	0	0	0,04	0,12	0,27	0,35	0,60
		0	0	0	10	30	70	90	90
Menovateľ (kontextový ukazovateľ C.12):		25 660	25 660	25 660	25 660	25 660	25 660	25 660	25 660
R.17 (ha)	4	0	1 095	0	0	0	0	0	1 663 3 500
R.18 (EUR)	4	0	0	0	5 500 000	16 000 000	34 500 000	49 500 000	49 500 000
R.18 (EUR)	8	0	0	0	500 000	5 000 000	13 500 000	22 500 000	22 500 000
R.19 (%)	5		19,09	19,09	19,09	19,09	19,09		19,09
R.20 (%)									0,67
R.21 (%)	5		18,38	19,97	19,97	19,97	19,97	1,59	32,13
R.22 (%)	5		2,35	3,94	3,94	3,94	3,94	1,59	30,36
R.23 (%)									0,76
R.24 (%)	5	0	16,92	16,92	16,92	16,92	16,92	0	16,92
R.25 (%)	6	0	0,88	0,88	0,88	0,88	0,88	0	0,88
R.26 (%)	4	0	1,56	0	0	0	0	0	1,56
R.27 (počet operácií)	5	0	0	0	66	173	261	323	323
R.28 (počet osôb)	Prier. cieľ	0	0						2300
R.29 (%)	6	0	14,09	14,09	14,09	14,09	14,09	0	14,09
R.30 (%)	6	0	1,79	1,79	1,79	1,79	1,79	0	1,79
R.31 (%)	6		50,19	50,19	50,19	50,19	50,19		50,19
R.33 (%)	6	0	4,66 3,46 7,69	4,66 3,46 7,69	4,66 3,46 7,69	4,66 3,46 7,69	4,66 3,46 7,69	0	4,66 (total) 3,46(lesy) 7,69 poľn.p)
R.34 (%)	6		0,67	0,67	0,67	0,67	0,67		0,67
R.36 (počet mladých farmárov)	7	673	673	673	673	673	673	673	673
R.38 (%)	8	0	41	41	41	41	41	41	41
R.39 (počet podnikov na vidieku)	8	0	0	0	10	40	50	50	50
R.43 (%)	9	0	58,76	58,76	58,76	58,76	58,76	0	74,62
R.44 (%)	9	0	58,76	58,76	58,76	58,76	58,76	0	74,62

2.1.1.58 *Súladi s cieľmi Únie na rok 2030 stanovenými v stratégii „Z farmy na stôl“ a „Biodiverzita EÚ do roku 2030“ a príspevok k nim*

Podiel environmentálnych výdavkov na rozpočte: 27,6% rozpočtu I. piliera a 50,3% rozpočtu II. piliera.

SP SPP zvýši podiel ekologického poľnohospodárstva z 10% na 14%.

Intervencia Ekologické poľnohospodárstvo podporí 270 tis. ha pôdy čiastkou 179,8 mil. EUR, v porovnaní so 158 tis. ha pôdy v roku 2020. Z toho orná pôda 90 tis. ha, TTP 177 tis. ha, ovocie, zelenina a vinohrady 3 tis. ha.

Nárast výmery pôdy v ekologickom poľnohospodárstve o 72% a nárast rozpočtovej alokácie o 63%.

SP SPP zvráti stratu biodiverzity intervenciami:

- Celofarmová eko-schéma (31.1): biopásy na ornej pôde, rozdelenie parciel na výmere 482 tis. ha
- Ochrana a zachovanie biodiverzity (70.7): ochrana biotopu dropa veľkého, sysľa pasienkového, biotopov trávnych porastov na 216 tis. ha
- Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat (70.8): chov tých plemien, ktorých stavy poklesli pod kritickú úroveň 6 mil. EUR
- Plátbou v rámci sústavy Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP, 72.1): územia 4. a 5. stupni ochrany s cieľom zachovania biotopov a krajinných oblastí na 2,2 tis. ha
- Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov (70.9): ochrana v chránených vtáčích územiach, územiach európskeho významu a hlucháňa hôrneho na 34 tis. ha
- Plátba v rámci sústavy Natura 2000 na lesných pozemkoch (72.2): starostlivosť o lesné pozemky v územiach spadajúcich do 5. stupňa ochrany vrátane území Natura 2000 na 26,5 tis. ha

Celofarmová eko-schéma (31.1) zabezpečí zlepšenie štruktúry $\frac{1}{4}$ ornej pôdy ročne, rozšíri neproduktívne plochy v poľnohospodárskej krajine a zatravní medziradia v sadoch a vinohradoch.

Intervenciou Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch (73.4) sa podporia investície do obnoviteľných a udržateľných zdrojov energie, čo má znížiť využívanie fosílnych palív.

Mitigáciu zmien klímy zabezpečia aj intervencie:

- Zakladanie a údržba agrolesníckeho systému
- Zakladanie a údržba líniových vegetačných prvkov
- Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy
- Ekologické poľnohospodárstvo
- Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch
- Projekty ozdravných opatrení v lesoch
- Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500ha a podpora podnikania v lesníctve
- Investície do vodozádržných opatrení mimo fariem
- Investície do zvyšovania vodozádržnej funkcie lesa
- Budovanie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry

SP SPP prispeje k zníženiu emisií intervenciami:

- Investície v poľnohospodárskych podnikoch na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku (73.8) podporia investície do znižovania emisií skleníkových plynov a amoniaku na farmách.
- Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov (31.2) prispeje k ochrane klímy a zníženiu znečistenia ovzdušia. Pastevný chov je najšetrnejší spôsob chovu zvierat a zodpovedá prirodzeným potrebám zvierat s priaznivým dopadom na klímu v porovnaní s inými formami chovu.

SP SPP posilní záchyt uhlíka intervenciami:

- Eko-schéma (31.1): hnojenie maštalným hnojom, kompostom, zaorávanie slamy a medziplotiny
- Zakladanie agrolesníckeho systému (73.1): 320 ha
- Ochrana a údržba drevín v rámci založeného Agrolesníckeho systému (70.1): 1350 ha
- Zakladanie líniových vegetačných prvkov (73.2): 31 ha
- Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku (70.2): 31 ha
- Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy (73.3): 21 ha
- Ochrana a údržba drevín v rámci zalesnenej poľnohospodárskej pôdy (70.3): 100 ha
- Ekologické poľnohospodárstvo (70.4): 270 tis. ha

SP SPP posilní ochranu a funkcie lesov intervenciami:

- Projekty ozdravných opatrení v lesoch (73.16)
- Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (73.14) podporia udržateľné lesné hospodárstvo zameraním na pestovné opatrenia
- Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500 ha a podpora podnikania v lesníctve (73.22) bude zameraná na udržateľné obhospodarovanie lesov, podporu spolupráce obhospodarovateľov lesov a nákup novej techniky
- Produktívnymi investíciami v lesoch

SP SPP prispeje k cieľom v oblasti pesticídov intervenciami:

- Ekologické poľnohospodárstvo (70.4) na výmere 270 tis. hektárov podporí úplné vzdanie sa používania chemických látok. Tým sa podporí udržateľný manažment prírodných zdrojov. Intervencia, 270 tis. ha
- Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných zdrojov (70.5) prispeje k ochrane podzemnej a povrchovej vody pred vyplavovaním živín a intervencia, 75,5 tis. ha
- Šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vinohradoch (70.6) zabezpečí zníženie používania a závislosti od chemických látok v poľnohospodárstve, 34 tis. ha

SP SPP prispeje k zlepšeniu životných podmienok zvierat intervenciami:

- Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov (31.2): 13 tis dojníc, 265 tis oviec a kôz a cca. 18 tis. jalovíc
- Podpora dobrých životných podmienok zvierat (70.11)

3 KONZISTENTNOSŤ STRATÉGIE A KOMPLEMENTARITY

3.1 Prehľad environmentálnej a klimatickej architektúry

3.1.1 Opis celkového príspevku kondicionality k špecifickým environmentálnym a klimatickým cieľom stanoveným v písmenách (d), (e) a (f) článku 6 (1)

Dosiahnutie príspevku kondicionality k špecifickým environmentálnym a klimatickým cieľom je zabezpečené charakterom kondicionality ako súboru požiadaviek, ktoré povinne plnia všetci žiadatelia o priame platby a vybrané platby z II. piliera SPP. Súlad vnútroštátnej podoby jednotlivých noriem kondicionality s požiadavkami špecifických cieľov čl. 6 ods. 1 písm. d), e) a f) je zabezpečený nasledovne:

Špecifický cieľ 4 (D) – Prispieť k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvencie uhlíka, ako aj podporovať udržateľnú energiu:

- GAEC 1: Udržiavanie trvalého trávneho porastu na základe pomeru trvalého trávneho porastu k poľnohospodárskej ploche

Obmedzením konverzie trvalého trávneho porastu na iné poľnohospodárske využitie bude zabezpečené zachovanie plôch pôd so zásobami uhlíka. V prípade, že dôjde k prekročeniu rozdielu referenčného pomeru a každoročného pomeru trvalého trávneho porastu k celkovej poľnohospodárskej ploche, žiadateľ spätne zatravní poľnohospodársku plochu na základe rozhodnutia platobnej agentúry.

- GAEC 2: Ochrana mokradí a rašelinísk

Požiadavkou na nepoškodzovanie a neznižovanie plochy mokradí bude zabezpečená ochrana ekosystémov a pôd bohatých na uhlík. Žiadateľ nesmie poškodzovať a znížovať plochy mokradí bez súhlasu orgánu ochrany prírody. GAEC 2 sa bude v Slovenskej republike uplatňovať od roku 2025.

- GAEC 3: Zákaz vypaľovania strnísk na ornej pôde, pokiaľ nie je dôvodom zabezpečenie zdravia rastlín

Zákazom spaľovania strnísk sa podporí zapracovanie strniska, čím sa prispeje k zvýšeniu hladiny pôdnych organických látok, čo zabráni priamemu uvoľňovaniu CO₂ do atmosféry. Žiadateľ nesmie na ornej pôde vypaľovať strniská s výnimkou, ak bolo vypaľovanie strnísk nariadené z rastlinolekárskeho dôvodu.

Špecifický cieľ 5 (E) – Podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemických látok:

- GAEC 4: Vytvorenie nárazníkových zón pozdĺž vodných tokov

Vytvorením nárazníkových zón pozdĺž vodných tokov bude zabezpečená ochrana riečnych tokov pred znečistením a odtokom. Žiadateľ pozdĺž útvarov vodných tokov nesmie používať prípravky na ochranu rastlín a hnojivá v stanovenej vzdialenosti od brehovej čiary alebo zátopovej čiary.

- GAEC 5: Riadenie obrábania pôdy, zníženie rizika degradácie a erózie pôdy vrátane zohľadnenia sklonu svahov

Stanovením spôsobov hospodárenia na silne a mierne ohrozených plochách sa minimalizuje strata a vyčerpanie pôdy v dôsledku erózie. Žiadateľ na plochách ornej pôdy a trvalých plodín podľa stanoveného stupňa eróznej ohrozenosti optimálnym spôsobom prispôsobí realizované spôsoby hospodárenia.

- GAEC 6: Minimálne pokrytie pôdy, aby nebola pôda počas najcitlivejších období ponechaná bez porastu

Požiadavkou pokrytia pôdy sa zabezpečí jej ochrana počas najcitlivejších období a na najcitlivejších plochách z hľadiska zníženia vyplavovania živín. Žiadateľ na plochách ornej pôdy a trvalých plodín zabezpečí v stanovenom období vegetačné pokrytie.

- GAEC 7: Striedanie plodín na ornej pôde, okrem plodín pestovaných pod vodou

Dodržiavanie zákazu pestovania tej istej plodiny na tej istej ploche počas dvoch po sebe nasledujúcich rokov bude mať pozitívny vplyv na potenciál pôdy z hľadiska pôdnej štruktúry, úrodnosti pôdy, organických látok v pôde a mikroflóry, chemického obsahu pôdy vrátane znečisťujúcich látok (napr. nadbytočné hnojivá alebo zvyšky pesticídov).

K špecifickému cieľu E bude zároveň prispievať aj dodržiavanie príslušných požiadaviek hospodárenia SMR 1 a SMR 2.

- SMR 1: Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva
- SMR 2: Smernica Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov

Špecifický cieľ 6 (F) – Prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti:

- GAEC 8: Minimálny podiel poľnohospodárskej plochy vyčlenenej na neproduktívne plochy alebo prvky

Vyčlenením poľnohospodárskej plochy pre neproduktívne prvky a ich stanovením, ako aj stanovením chránených prvkov bude zabezpečená minimálna ochrana biodiverzity a ochrana krajinných prvkov, vrátane ochrany vtákov a opeľovačov.

- GAEC 9: Zákaz konverzie alebo preorania trvalého trávneho porastu označeného ako citlivý z hľadiska životného prostredia v lokalitách sústavy Natura 2000

Zákazom konverzie alebo preorania trvalých trávnych porastov v lokalitách sústavy Natura 2000 sa prispeje k ochrane cenných biotopov a druhov rastlín a živočíchov vrátane miest hniezdenia a rozmnožovania vtákov.

K špecifickému cieľu F bude zároveň prispievať aj dodržiavanie príslušných požiadaviek hospodárenia SMR 3 a SMR 4.

- SMR 3: Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva
- SMR 4: Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín

3.1.2 PREHLAD KOMPLEMENTARITY MEDZI PRÍSLUŠNÝMI ZÁKLADNÝMI PODMIENKAMI UVEDENÝMI V ČLÁNKU 31 (5) A ČLÁNKU 70 (3), KONDICIONALITA A RÔZNE INTERVENCIE, KTORÉ SA ZAOBERAJÚ CIEĽMI TÝKAJÚCIMI SA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A KLÍMY

Zelená architektúra Strategického plánu SR je založená na nasledovných pilieroch:

- a. Kondicionalita,
- b. Režimy v záujme klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat (I. pilier),
- c. Environmentálne intervencie II. piliera.

Tieto piliere prispievajú k viacerým špecifickým cieľom naraz. Komplementarita jednotlivých podmienok a intervencií v kontexte environmentálnych a klimatických cieľov je zabezpečená v rozdelení za jednotlivé ciele nasledovne.

Špecifický cieľ 4 (D) – Prispieť k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj podporovať udržateľnú energiu.

Komplementaritu k cieľu tvoria:

- a. Normy kondicionality GAEC 1, GAEC 2 a GAEC 3
- b. Celofarmová eko-schéma: S klimatickou zmenou je úzko spätá problematika sekvestrácie uhlíka a ochrany pôdy. Obsah pôdneho organického uhlíka je jedným z najdôležitejších vlastností pôdy. Organická hmota ovplyvňuje pôdne vlastnosti ako je stabilita pôdnej štruktúry, infiltrácia vody do pôd, retenčná schopnosť pôdy, vysušovanie pôdy, znížovanie vodnej erózie, mikrobiálna činnosť pôdy zadržiavanie vody v krajine, čím výrazne prispieva k adaptácii na zmenu klímy, je preto vhodné podporiť zlepšenie štruktúry ornej pôdy dodaním organickej zložky. Vďaka predmetnému postupu zároveň dochádza k uchovávaniu uhlíka v pôde a tým k zmierňovaniu zmeny klímy, dochádza tiež k ochrane pôdy ako prírodného zdroja.

Na plochách trvalých plodín (vinice, sady, chmeľnice) je vhodné podporiť adaptáciu na a mitigáciu zmeny klímy formou zvýšenia podielu plochypokrytej vegetáciou. Zabezpečením celoročného pokrytia minimálne každého druhého medzirádia dochádza k uchovávaniu uhlíka v pôde a tým k zmierňovaniu zmeny klímy, zároveň dochádza k ochrane pôdy ako prírodného zdroja.

Postupy intervencie prekračujú rámec normy GAEC 3, ktorej cieľom je udržanie hladiny pôdnych organických látok, nakoľko sa vyžaduje aplikácia postupov zvyšujúcich organickú hmotu v pôde.

c. Environmentálne intervencie II. piliera:

- Podpora založenia a udržiavania agrolesníckych systémov zvýši zachyty skleníkových plynov a zlepši adaptáciu krajiny na zmenu klímy.
- Podpora založenia a udržiavania líniových vegetačných prvkov zvýši zachyty skleníkových plynov a zlepši adaptáciu krajiny na zmenu klímy znížením rizika vodnej a veternej erózie a zvýšením vodnej kapacity.
- Podpora zalesňovania poľnohospodárskej pôdy zvýši zachyty skleníkových plynov.
- Podpora investícií do zlepšenia energetickej efektívnosti a minimalizácie emisií zo spracovateľských prevádzok.

- Podpora investícií do využitia obnoviteľných zdrojov energie v poľnohospodárstve na vlastnú spotrebu vyrobenej energie, čo prispeje aj k zvýšeniu efektivity výroby.
- Podpora investícií do lepšieho manažmentu organických hnojív (zpracovávanie organického materiálu do pôdy, uskladňovanie) a súvisiacimi podmienkami v chovoch hospodárskych zvierat (filtrácia vzduchu, zhŕňanie hnoja) prispeje k znižovaniu emisií zo živočíšnej výroby.
- Podpora investícií do efektívnych technológií zavlažovania a rekonštrukcie závlahovej a odvodňovacej infraštruktúry s cieľom doplnenia vodozadržnej funkcie sleduje aj cieľ adaptácie a prevencie pred negatívnymi dôsledkami klimatických zmien.
- Podpora investícií v lesoch do obnovy poškodených lesov a ochrany proti škodcom (zvýšenie zachytov uhlíka), do zadržiavania vody – najmä úpravy drobných vodných tokov, do zlepšenia ekologickej stability lesov (zmena drevinového zloženia s cieľom adaptácie na zmenu klímy) a do ďalších opatrení na podporu prírode blízkeho obhospodarovania lesov.

Špecifický cieľ 5 (E) – Podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemických látok:

Komplementaritu k cieľu tvoria:

- a. Normy kondicionality GAEC 4, GAEC 5, GAEC 6, GAEC 7, SMR 1 a SMR 2.
- b. Celofarmová eko-schéma: Postupy v oblasti efektívneho manažmentu prírodných zdrojov zahŕňajú zabezpečenie celoročného pokrytia minimálne každého druhého medziradia v rámci plôch trvalých plodín, čím dochádza k ochrane pôdy ako prírodného zdroja. Vzhľadom na pokrytie medziradia dochádza tiež k lepšej retencii vody. Zároveň je vylúčená aplikácia herbicídov v medziradiach, čo komplementárne prispeje k cieľu znižovania závislosti od chemických látok.

Zabezpečením maximálnej výmery parcely ornej pôdy zároveň dochádza vzhľadom na riešenie problematiky erózie k ochrane pôdy ako prírodného zdroja. Vyňatie častí pôdy z procesu obrábania vzhľadom na vytváranie predeľujúcich biopásov vegetácie tiež vo všeobecnosti zvýši diverzitu živej zložky pôdy, ktorá je následným zdrojom mikroorganizmov pre vytváranie štruktúry pôdy. Zároveň sa prostredníctvom vytvárania biopásov vegetácie bez chemického ošetrovania prispeje k cieľu znižovania závislosti od chemických látok.

Intervencia prekračuje rámec noriem:

- GAEC 5, v rámci ktorej sa vyžaduje zníženie rizika degradácie pôdy, nakoľko sa vyžaduje zabezpečenie dodržania maximálnej výmery parcely a jej rozdelenie pásom vegetácie,
 - GAEC 6, v rámci ktorej sa vyžaduje pokrytie pôdných blokov v najcitlivejších obdobiach, nakoľko sa pre vinice, sady a chmeľnice vyžaduje celoročné pokrytie najmenej každého druhého medziradia v sadoch, viniciach a chmeľniciach.
- c. Environmentálne intervencie II. piliera:
 - Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných zdrojov, na základe analytických rozborov pôdy sa prispeje k lepšej ochrane vodných zdrojov.
 - Šetrné hospodárenie na ornej pôde, vo vinohradoch, ovocných sadoch a pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd smerujú k zákazu používania pesticídov na ornej pôde a majú za cieľ motivovať a podporiť tých poľnohospodárov, ktorí majú snahu hospodáriť ekologickým spôsobom ale nespĺňajú všetky požiadavky ekologického výrobcov. Podpora zákazu aplikácie prostriedkov na ochranu rastlín na plochách ornej pôdy by mala byť uprednostnená na plochách nachádzajúcich sa v oblastiach ochranných pásm vodných zdrojov na zabezpečenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou. Podpora udržateľného spôsobu

hospodárenia s obmedzením vstupov (najmä prípravkov na ochranu rastlín) a s využitím postupov šetrných k životnému prostrediu je zameraná najmä na špeciálnu rastlinnú výrobu. Obmedzením použitia prostriedkov na ochranu rastlín a ich čiastočnej náhrade ekologickými alebo biologickými látkami zároveň dochádza k sledovaniu dodržiavania limitných hodnôt ťažkých kovov a pesticídov plodoch ovocia, zeleniny a jahôd rovnako aj v plodoch hrozna. Podmienky Intervencií prekračujú rámec podmienok GAEC 4,6 ako aj SMR 1 a SMR2.

- Podpora pre udržanie a rozšírenie plôch ekologického poľnohospodárstva s cieľom podporiť až 14 % poľnohospodárskej pôdy. Ekologické poľnohospodárstvo využíva výhradne organické hnojivá, čím prispieva k zvyšovaniu obsahu humusu v pôde. Vylúčením používania dusíkatých hnojív a obmedzením používania pesticídov dochádza k znižovaniu rizika kontaminácie pôd a vôd. V ekologickom poľnohospodárstve je významne obmedzené používanie pesticídov (len povolené prípravky na ochranu rastlín), čo takisto pozitívne prispieva k znižovaniu rizika kontaminácie pôd a následne vôd.
- Podpora pre realizáciu komplexných pozemkových úprav –vyriešenie rozdrobenosti majetkových vzťahov k pozemkom zlepši manažment pôdy najmä umožnením dlhodobej starostlivosti o konkrétne pozemky vo vlastníctve alebo dlhodobom prenájme. Súčasťou realizácie pozemkových úprav je riešenie ekologickej stability krajiny. Na to sú určené konkrétne pozemky, ktoré sú zapísané do katastra nehnuteľností a spravidla určené do vlastníctva obce alebo štátu.
- Agroenvironmentálno-klimatické opatrenia: AEKO 1 – Precízne hnojenie; AEKO 2 –Šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vinohradoch.
- Podpora investícií do technológií na zníženie množstva používaných pesticídov – napr. technológie na mechanické ošetrovanie porastov a technológie na cielenú aplikáciu pesticídov.
- V rámci podpory vertikálnej spolupráce a rozširovania kapacít spracovateľských podnikov sa synergicky podporí spracovanie produktov zo systémov zameraných na zníženie pesticídov (ekologická produkcia).
- Podpora investícií do efektívnych technológií zavlažovania a rekonštrukcie závlahovej a odvodňovacej infraštruktúry zlepši podmienky využívania vody v poľnohospodárstve.
- Podpora investícií do budovania zelenej a modrej architektúry ako súčasť komplexných pozemkových úprav na zabránenie erózie a záplav.

Špecifický cieľ 6 (F) – Prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti.

Komplementaritu k cieľu tvoria:

- a. Normy kondicionality GAEC 8, GAEC 9, SMR 3 a SMR 4.
- b. Celofarmová eko-schéma: Vzhľadom na potrebu zabezpečiť v rámci ornej pôdy optimálny podiel neproduktívnych plôch a prvkov sa stanovuje požiadavka na zabezpečenie prítomnosti takýchto plôch a prvkov na ornej pôde nad rámec podmienok kondicionality, čím sa prispeje k zlepšeniu stavu biodiverzity. Prostredníctvom vytvárania biopásov bez chemického ošetrovania sa vytvárajú podmienky a priestor pre hniezdenie vtákov, ochranu drobných živočíchov a zveri a podmienky pre vegetačnú činnosť opel'ovačov v poľnohospodárskej krajine, zvyšuje sa tiež ponuka živočíšnej aj rastlinnej potravy pre voľne žijúce živočíchy. Vzhľadom na požiadavku zabezpečenia osiatia určitej časti biopásov, resp. neproduktívnych plôch zmesami vhodnými pre opel'ovače dochádza k ochrane biodiverzity, ako aj k zachovaniu biotopov a krajinných oblastí.

Pre trvalé trávne porasty sa stanovujú pravidlá diferencovaného kosenia tak, aby nedochádzalo k vysokej mortalite živočíchov zdržujúcich sa na lúkach v čase ich hniezdenia a rozmnožovania. Zároveň sa ako doplnkový postup stanovuje pasenie hospodárskych zvierat, nakoľko narušenie poľnohospodárskeho využívania trvalých trávnych porastov má negatívny vplyv na

krajinotvornú funkciu, mení sa tiež botanické zloženie porastu, v ktorom dominujú menej hodnotné trávny, byliny a vyskytujú sa nálety drevín.

Na plochách rýchlorastúcich drevín sa vzhľadom na potrebu zachovania biodiverzity vyžaduje optimálne ošetrovanie medziradia aj samotných riadkov vo vegetačnom období za účelom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov bez použitia prípravkov na ochranu rastlín.

Intervencia prekračuje rámec noriem a požiadaviek:

- GAEC 8, v rámci ktorej sa vyžaduje o. i. vyčlenenie minimálneho podielu poľnohospodárskej plochy pre neproduktívne prvky alebo plochy, nakoľko sa vyžaduje vyčlenenie neproduktívnych plôch na ornej pôde nad rámec požadovanej výmery,
- GAEC 9, v rámci ktorej sa zakazuje premena/rozoranie environmentálne citlivých trvalých trávnych porastov, nakoľko sa stanovujú šetrné postupy obhospodarovania trvalého trávneho porastu,
- SMR 3, v rámci ktorej sa vyžaduje prijatie opatrení nevyhnutných na ochranu, zachovanie a obnovu dostatočnej rôznorodosti a rozlohy biotopov pre druhy vtákov, nakoľko sa vyžaduje diferencovaný výkon kosenia na plochách trvalých trávnych porastov s prihliadnutím na hniezdenie vtákov,
- SMR 4, v rámci ktorej sa vyžaduje prijatie opatrení pre chránené územia, ktoré zodpovedajú ekologickým požiadavkám typov prirodzených biotopov a druhov vyskytujúcich sa v týchto lokalitách, nakoľko sa vyžaduje vyčlenenie neproduktívnych plôch na ornej pôde v chránených územiach na vyššej úrovni ako na ostatnej ornej pôde, zabezpečenie nižšej maximálnej výmery parcely v chránených územiach a šetrné postupy obhospodarovania trvalého trávneho porastu.

c. Environmentálne intervencie II. piliera:

- Agroenvironmentálno-klimatické opatrenia: AEKO 3 – Ochrana a zachovanie biodiverzity - toto opatrenie reaguje na pokles biodiverzity u niektorých skupín živočíchov viazaných na poľnohospodársku pôdu najmä TTP a na stratu rôznych stanovišť vzácných biotopov na území Slovenska.
- Podpora na Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat – podpora má za cieľ podporiť také chovy zvierat, ktorých stavy klesli pod kritickú úroveň. Ich zachovanie prispieva k rôznorodosti druhových plemien často krát chovaných iba v príslušnom regióne.
- Podpora ochrany biotopov živočíchov v rámci intervencie Lesnícko-environmentálne a klimatické služby (LEKS).
- Podpora investícií v lesoch do obnovy poškodených lesov a ochrany proti škodcom a zlepšenia ekologickej stability lesov (zmena drevinového zloženia a zmenšenie zastúpenia monokultúrnych porastov) a do ďalších opatrení na podporu prírody blízkeho obhospodarovania lesov.
- Podpora investícií do budovania zelenej a modrej architektúry ako súčasť komplexných pozemkových úprav zvýši biodiverzitu v poľnohospodárskej krajine (výsadba stromoradií, obnova malých vodných tokoch, budovanie remízok a iné zelené opatrenia).

3.1.3 VYSVETLENIE, AKO DOSIAHNUŤ VÄČŠÍ CELKOVÝ PRÍSPEVOK UVEDENÝ V ČLÁNKU 105

V rámci I. piliera SPP bude celkové zvýšenie príspevku k špecifickým environmentálnym a klimatickým cieľom oproti programovému obdobiu 2014-2020 zabezpečené novými schémami priamych platieb a zvýšením nárokov v rámci základných požiadaviek (kondicionality) oproti krížovému plneniu. Dosiahnutie zvýšeného príspevku kondicionality k špecifickým environmentálnym a klimatickým cieľom oproti pravidlám krížového plnenia v programovom období 2014 – 2020 je zabezpečené najmä rozšírením podmienok kondicionality o prvky, ktoré boli v predchádzajúcom programovom období súčasťou greeningu, resp. o úplne nové prvky. Zvýšené environmentálne a klimatické požiadavky sú tiež zahrnuté v celofarmovej eko-schéme.

Zvýšená environmentálna a klimatická ambícia rámca základných požiadaviek je zabezpečená doplnením:

- požiadaviek na ochranu mokradí a rašelinísk (GAEC 2),
- požiadaviek na všeobecnú a špecifickú ochranu trvalých trávnych porastov (GAEC 1 a GAEC 9),
- požiadaviek na vyššiu úroveň vegetačného pokrytia plôch (GAEC 6),
- požiadaviek na striedanie plodín (GAEC 7),
- požiadaviek na robustnú ochranu neproduktívnych prvkov a plôch (GAEC 8).

Posilnená implementácia na vnútroštátnej úrovni, pokiaľ ide o pravidlá kondicionality, ktoré oproti pravidlám krížového plnenia v programovom období 2014 – 2020 nepredstavujú podstatnú zmenu, bude oproti predchádzajúcemu obdobiu zahŕňať najmä:

- presnejšiu špecifikáciu kategórií eróznej ohrozenosti (GAEC 5),
- rozšírený rozsah prvkov a plôch chránených v rámci GAEC 8.

Celofarmová eko-schéma zavádza nové požiadavky nad rámec základných požiadaviek a noriem kondicionality. Od celofarmovej eko-schémy sa očakáva vysoké zapojenie farmárov. Platba by mala podľa očakávaní prevyšovať náklady fariem na splnenie požiadaviek. Kvôli absencii platby za greeningu a zníženej alokácii na základnú platbu bude pre farmy eko-schéma predstavovať dôležitú časť príjmov z priamych platieb. Platba sa bude poskytovať na celú farmu, pričom požiadavky budú farmy musieť plniť v závislosti od veľkosti farmy, pomeru tráv k ornej pôde a typu obhospodarovanej pôdy. Úplne novou požiadavkou je znižovanie maximálnej výmery ucelených polí obrábaných jedným žiadateľom. Farma zapojená do eko-schémy bude musieť rozdeliť polia väčšie ako 50 ha, resp. väčšie ako 20 ha v chránených územiach. Zmenšovanie výmer bude realizované tvorbou neproduktívnych biopásov. Od aplikácie eko-schémy sa očakáva celkové zvýšenie biodiverzity fauny aj flóry v poľnohospodárskej krajine, lepšia adaptácia na zmenu klímy a zlepšenie stavu ornej pôdy aj TTP.

Celkový vyšší príspevok k environmentálnym a klimatickým cieľom zabezpečia aj projektové a neprojektové opatrenia v rámci II. piliera. Alokácia naviazaná na environmentálne a klimatické ciele bola zdvojnásobená oproti programovému obdobiu 2014-2020.

Zvýši sa alokácia pre AEKO, pričom sa rozširuje aj plocha pôdy z 239 tis. ha na 320 tis. ha. Intervencie Precízne hnojenie orných pôd a Hospodárenie na ornej pôde bez použitia chemických vstupov zvýšia ochranu vodných zdrojov a kvalitu pôd. Navýšená bola plocha pre realizáciu postupov šetrných k životnému prostrediu pri pestovaní ovocných sádov, zeleniny, zemiakov a jahôd. Pokračovať budú operácie AEKO 3 Ochrana a zachovanie biodiverzity. Operácia Ochrana biotopu dropa veľkého bola priaznivo hodnotená z hľadiska dopadu na hniezdenie tohto druhu. V novom programovom období bude podporená na 4 tis. ha oproti pôvodným 3 tis. ha. Pre posilnenie

pozitívnych vplyvov na biodiverzitu bola za-vedená nová operácia v rámci intervencie Obhospodarovanie biotopov druhov v územiach európskeho významu v 2 a 3 stupni ochrany. Využívaním mozaikového kosenia (striedania kosených plôch) budú vytvárané podmienky pre druhy živočíchov a rastlín európskeho významu.

Ekologické poľnohospodárstvo bude podporované viac ako dvojnásobnou ročnou sumou. Podpora je zameraná na udržanie a na konverziu. V súčasnosti je v systéme ekologického poľnohospodárstva 200 tis. ha. Z toho podporených je 157 tis. ha. Touto intervenciou sa postupne podporí až 270 tis. ha, t. j. 14 % ornej pôdy.

Nové podpory na zakladanie agrolesníckych systémov a líniových vegetačných prvkov budú mať pozitívny dopad na biodiverzitu krajiny, adaptáciu na zmenu eaj zlepšenie stavu pôd a vôd. Intervencia zameraná na agrolesnícke systémy bude realizovaná na ploche 1 350 ha. Vznikne 31 ha nových líniových prvkov. Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy na 100 ha zvýši zachyt emisií skleníkových plynov v sektore LULUCF.

Priamy vplyv na znižovanie emisií skleníkových plynov z poľnohospodárskej prvovýroby budú mať investície. Podporované budú neproduktívne investície potrebné do budov a zariadení na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy.

Lepší manažment s vodou v poľnohospodárstve zabezpečia investície do vodozádržných opatrení a závlah. Podporená bude závlahová infraštruktúra so zreteľom na efektívne využívanie vodných zdrojov. Vodozádržné opatrenia budú mať vplyv na zabránenie vysušania krajiny a na obmedzenie povodňových rizík, ktoré vznikajú na poľnohospodárskej pôde.

V rámci sledovania environmentálnych a klimatických cieľov zohrávajú dôležitú úlohu lesy, ktoré tvoria 39% rozlohy Slovenska a predstavujú významný potenciál pri zmiernovaní a adaptácii na zmenu klímy. Zvýšená podpora pôjde do LEKS. V CHVÚ bude podporená vyššia rozloha z pôvodných 14 tis. ha na 22 tis. ha. V ÚEV zostáva podporená plocha zachovaná na 10 tis. ha, no budú vyžadované prísnejšie a efektívnejšie podmienky.

Lesné ekosystémy je potrebné obnoviť po viacerých veterných kalamitách a najmä po rozšírení lykožrúta smrekového. Dlhodobú udržateľnosť lesných ekosystémov, zvýšenie biodiverzity a produkčných schopností má zabezpečiť prebudovanie hospodárenia v lesoch na PBHL.

3.1.4 VYSVETLENIE TOHO, AKO MÁ ENVIRONMENTÁLNA A KLIMATICKÁ ARCHITEKTÚRA STRATEGICKÉHO PLÁNU SPP PRISPIEŤ K UŽ STANOVENÝM DLHODOBÝM NÁRODNÝM CIEĽOM STANOVENÝM V LEGISLATÍVNYCH NÁSTROJOCH UVEDENÝCH V PRÍLOHE XI ALEBO Z NICH VYPLÝVAJÚCICH, A BYŤ V SÚLADE S TÝMITO CIEĽMI

Environmentálna a klimatická architektúra Strategického plánu SR prispeje aj k dlhodobým cieľom vyplývajúcim z nasledujúcich strategických dokumentov:

- 1. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva**
- 2. Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín**

Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Základnou víziou Envirostratégie 2030 je dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo cez dôslednú ochranu zložiek životného prostredia a obmedzením využívání neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok.

Jednotlivé prvky environmentálnej a klimatickej architektúry SP SR prispejú najmä k cieľom 2.1 Zastaviť stratu biodiverzity, 3.1 V poľnohospodárstve presadzovať šetrnejšie postupy k životnému prostrediu, 3.2 Chrániť a obnovovať krajinné prvky na poľnohospodárskej pôde.

Osobitne sa ekologické poľnohospodárstvo spomína vo vzťahu k šetrnému hospodáreniu na pôde, kde je zahrnuté medzi oblasti, ktoré sú potrebné pre zlepšenie životného prostredia. Envirostratégia 2030 vytyčuje cieľ do r. 2030 dosiahnuť v Slovenskej republike výmeru ekologického poľnohospodárstva na 13,5%. Cieľ SP SR je 14% do roku 2027.

Zavádzanie nových intervencií ako sú Agrolesníctvo a Líniové vegetačné prvky, ďalej pokračovanie s poľnohospodárskymi postupmi, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu ako i ekologické poľnohospodárstvo, prispieva k stanoveným cieľom napríklad, že do roku 2030 bude obnovených minimálne 15% degradovaných ekosystémov. Vo vzťahu k cieľu zastavenie straty biodiverzity prispievajú najmä navrhované intervencie/operácie „obhospodarovanie biotopov trávnych porastov v ÚEV, Natura 2000 na poľnohospodárskej a lesnej pôde.

Ďalej k naplneniu cieľov prispeje v značnej miere aj intervencia realizovaná na plochách cenných stanovišť 7 typov poloprírodných a prírodných trávnych porastov, hlavne v územiach európskeho významu a územiach s vysokou prírodnou hodnotou. Operácie tiež prispievajú k zvyšovaniu biologickej rôznorodosti a ekologickej stabilite krajiny.

K napĺňaniu cieľa 3.2 Chrániť a obnovovať krajinné prvky prispeje aj projektová intervencia „Budovanie spoločných zariadení a opatrení – prvky zelenej a modrej infraštruktúry“ a to priamo, pretože podporené budú okrem iného aj protierózne opatrenia slúžiace na ochranu pôdy pred veternou eróziou a vodnou eróziou a súvisiace stavby (zatrávnenia, zalesnenia, vetrolamy, vsakovacie pásy, terasy, prehrádzky a prielahy, atď.); a opatrenia na ochranu životného prostredia, ktoré spočívajú hlavne vo vytvorení ekologickej stability a podmienok biodiverzity krajiny (biokoridory, biocentrá interakčné prvky, sprievodná zeleň atď.).

Lesnícke prvky zelenej architektúry podľa čl. 70 nariadenia (EÚ) 2021/2115 (nariadenie o SP) prispievajú v rámci uvedenej stratégie hlavne k cieľu 4.1 - Zabezpečiť udržateľnú ťažbu dreva

(presadzované šetrnejšie hospodárenie v lesoch a podpora zvýšenia biodiverzity a uprednostňovania pestovania a výsadby pôvodných druhov drevín).

K cieľu uvedenej stratégie 4.1 Zabezpečiť udržateľnú ťažbu dreva prispejú lesnícke projektové intervencie aj vzhľadom na to, že podmienka súladu s Programami starostlivosti o lesy sa vzťahuje na všetkých obhospodarovateľov lesov. Intervencia Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch – časť produktívne aj neproduktívne investície bude motivačná pre obhospodarovateľov lesa prejsť na prírode blízke obhospodarovanie lesov. Vzhľadom na to, že prírode blízke obhospodarovanie lesov je povinné v III. a IV. stupni ochrany prírody, budú prioritizované projekty v lesoch I. a II. stupňa ochrany (aj vzhľadom na presun správy národných parkov pod inštitúciu Ministerstva životného prostredia v kontexte súvisiaceho cieľa rozšírenia bezzásahových oblastí). Implementáciou projektu sa dosiahne zmena/úprava Programu starostlivosti o les zavedením princípov prírode blízkeho hospodárenia. Podporené budú komplexné projekty, ktoré vytvoria podmienky uplatňovania týchto princípov v praxi, čím sa prispeje k udržateľnému hospodáreniu v lesoch. Okrem toho, budú preferované projekty zamerané na obnovu lesov pri zabezpečení väčšej druhovej diverzity (väčší počet hlavných druhov drevín podľa modelu hospodárenia), čím sa prispeje k vyššej ekologickej stabilite. Podmienky viažuce sa na projekty zahŕňajúce lesné cesty zabezpečia, že na lesných cestách budú uplatnené prvky na zmiernenie povrchového odtoku vrátane odrážok. Taktiež v rámci intervencie Zvýšenie vodozádržnej funkcie lesov bude podporené aj líniové rozrušenie nepoužívaných lesných ciest na podporu vsakovania vody do lesného porastu.

Lesnícke prvky zelenej architektúry podľa čl. 72 nariadenia EÚ o SP prispievajú v rámci uvedenej stratégie k cieľu 4.2 - Dodržiavať zákaz ťažby dreva v najvyššom stupni ochrany a obmedziť ťažbu v blízkosti riek.

Celofarmová eko-schéma podľa čl. 31 nariadenia EÚ o SP prispeje k nasledovným cieľom identifikovaným v Envirostratégii 2030:

2.1 Zastaviť stratu biodiverzity – najmä minimalizovaním negatívnych vplyvov antropogénnej činnosti vyňatím časti plôch z produkcie a zmenšením veľkosti parciel, ako aj minimalizovaním negatívnych dopadov klimatickej zmeny zlepšením retenčnej kapacity pôdy. Stanovením postupov pre obhospodarovanie trvalých trávnych porastov sa skvalitní ochrana a obnova lúk a pasienkov, ktoré predstavujú jedny z ekosystémov s najvyššou mierou biodiverzity.

3.1 V poľnohospodárstve presadzovať šetrnejšie postupy k životnému prostrediu – najmä zmenšením veľkosti parciel, vytvorením biopásov a vyňatím časti plôch z produkcie. Zvýši sa tiež ochrana opel'ovačov a biotopov vhodných pre nárast ich populácie.

3.2 Chrániť a obnovovať krajinné prvky na poľnohospodárskej pôde – najmä vyčlenením vyššieho podielu neproduktívnych prvkov a plôch na ornej pôde.

8.1 Zásahy v krajine plánovať s ohľadom na ochranu pred nedostatkom vody – najmä zlepšením štruktúry pôdy a rozčlenením veľkých parciel.

Navrhované intervencie zamerané na rekonštrukciu a modernizáciu závlah a odvodňovacích kanálov budú kompatibilné s cieľom 1.3 Odstrániť nepriaznivé vplyvy na vodné toky, pretože tieto investície podliehajú schvaľovaciemu procesu, v rámci ktorého si uplatňujú záväzné požiadavky orgány ochrany prírody a krajiny a orgány vodnej správy.

Národná stratégia a akčný plán pre biodiverzitu 2021-2030

Koncepcia popisuje víziu a ciele starostlivosti o prírodu v prírodných, poloprírodných i urbánných oblastiach a stanovuje rámec pre činnosti štátnych orgánov a inštitúcií, samospráv, súkromných vlastníkov pozemkov v chránených územiach a mimovládnych aktérov pri ochrane a manažmente prírody a krajiny.

Jednotlivé prvky zelenej architektúry prispievajú najmä k dlhodobému cieľu 3 - vytvoriť právne, inštitucionálne a podmienky manažment ochrany krajiny, zabezpečenie stability a konektivity v krajine, odolnosť prírodného prostredia na zmenu klímy a udržateľné využívanie prírodných zdrojov.

Vo vzťahu k zmienenému dlhodobému cieľu sa spomína aj potreba vysádzania stromov. K tomuto cieľu prispievame vo forme zavádzania intervencií „Zakladanie agrolesníckych systémov“, Zakladanie líniových vegetačných prvkov“ a „Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy“.

K operatívne cieľu 3.1 Uplatňovať integrovaný koncept ochrany krajiny prispieva intervencia „Budovanie spoločných zariadení a opatrení – prvky zelenej a modrej infraštruktúry“ a to priamo, pretože obce budú zapojené do budovania zelenej a modrej infraštruktúry. Okrem toho sa aj v rámci intervencie LEADER predpokladá podpora obcí do budovania prírodných prvkov najmä v zastavaných územiach.

Lesnícke prvky zelenej architektúry podľa čl. 72 nariadenia EÚ o SP prispievajú v rámci uvedenej koncepcie hlavne k cieľu 1.5 – Zabezpečiť ochranu prírodných lesov a pralesov tak, aby bol v týchto územiach umožnený prirodzený nerušený priebeh prírodných procesov.

K operatívne cieľu 1.5 „Zabezpečiť ochranu prírodných lesov a pralesov tak, aby bol v týchto územiach umožnený prirodzený a nerušený priebeh prírodných procesov“ ako aj operatívny cieľ 3.5 „Zabezpečiť udržateľnosť ťažby dreva z lesných porastov spôsobom, ktorý reálne zabezpečí plnenie relevantných ekosystémových služieb a zabrániť výrubu nelesnej drevinovej vegetácie tak, aby neboli ohrozené alebo degradované prírodné ekosystémy a ich konektivita“ prispeje intervencia Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch – časť produktívne aj neproduktívne investície, pretože priamo prispeje k zavedeniu manažmentu na princípoch prírode blízkeho obhospodarovania lesov, prioritne v lesoch v I. a II. stupni ochrany. Komplementárne budú k operatívne cieľu 3.5 prispievať aj intervencie zamerané na vzdelávanie a poradenstvo, čím sa prispeje k zvyšovaniu kvalifikácie subjektov pôsobiacich v lesnom hospodárstve.

Operácia Natura 2000 na trvalých trávnych porastoch (čl. 72 nariadenia EÚ o SP) v územiach ÚEV a jej špecifické podmienky záväzkov bude mať priamy dopad na stanovený operatívny cieľ koncepcie: 3.4 Zaviesť opatrenia poľnohospodárskej politiky zamerané na udržanie a obnovu biodiverzity a krajinných prvkov v poľnohospodárskej krajine rámci hospodárskeho subjektu.

Celofarmová eko-schéma podľa čl. 31 nariadenia EÚ o SP prispeje k operatívne cieľu 3.4 Zaviesť opatrenia poľnohospodárskej politiky zamerané na udržiavanie a obnovu biodiverzity a krajinných prvkov v poľnohospodárskej krajine v priaznivom pomere k intenzívne obhospodarovanej krajine v rámci hospodárskeho subjektu – do roku 2025 podporiť udržiavanie a zvyšovanie krajinej a druhovej diverzity z prostriedkov SPP – najmä zmenšením veľkosti parciel, vytvorením biopásov, vyňatím časti plôch z produkcie so súčasnou redukciou aplikácie prípravkov na ochranu rastlín a stanovením postupov pre obhospodarovanie trvalých trávnych porastov.

K operatívne cieľu 3.4 Zaviesť opatrenia poľnohospodárskej politiky zamerané na udržiavanie a obnovu biodiverzity a krajinných prvkov v poľnohospodárskej krajine v priaznivom pomere k intenzívne obhospodarovanej krajine v rámci hospodárskeho subjektu komplementárne prispeje intervencia Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch a to podporou technológií na mechanické ošetrovanie porastov, či technológiami na cieleňú aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín.

K operatívne cieľu 4.2 „Zefektívniť ochranu prírody, krajiny, biodiverzity a prírodných zdrojov prostredníctvom zlepšenia povedomia a znalostí o hodnotách a význame prírody, biodiverzity a

krajiny ako aj prostredníctvom rozvíjania zručností pre praktickú ochranu prírody a krajiny a vhodnom manažmente prírody a krajiny“ tiež komplementárne prispeje intervencia zameraná na vzdelávanie, keďže v rámci neho bude možné podporiť realizáciu informačných aktivít pre verejnosť zameraných na šírenie povedomia u verejnosti o témach ochrany prírody, biodiverzity a krajiny.

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia

Hlavným cieľom Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy je zlepšiť pripravenosť Slovenska čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy, priniesť čo najširšiu informáciu o súčasných adaptačných procesoch na Slovensku, a na základe ich analýzy ustanoviť inštitucionálny rámec a koordinačný mechanizmus na zabezpečenie účinnej implementácie adaptačných opatrení na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach, ako aj zvýšiť celkovú informovanosť o tejto problematike.

Jednotlivé prvky environmentálnej a klimatickej architektúry prispievajú k cieľom adaptácie v nasledovných oblastiach 5.2 Pôdne prostredie, 5.3 Prírodné prostredie a biodiverzita, 5.4 Vodný režim v krajine a vodné hospodárstvo, 5.7 Poľnohospodárstvo.

K plneniu týchto národných cieľov uvedených v časti adaptačné opatrenia v pôdnom prostredí prispievajú aj intervencie II. piliera. Ide o intervencie „Zakladanie agrolesníckych systémov“, „Zakladanie líniových vegetačných prvkov“, „Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy“ a následná „ochrana a údržba vysadených drevín“, ďalej intervencia „Obhospodarovanie biotopov trávnych porastov v ÚEV“, 7 typov poloprárodných a prírodných trávnych porastov a ekologické poľnohospodárstvo s cieľom zachovania a zvýšenia množstva organického uhlíka v pôde, eliminácie erózie pôdy a zabezpečenie a zachovanie priaznivého vlhkostného stavu pôdy. Ciele stratégie budú napĺňané i v kontexte nepoužívania chemických prípravkov na ochranu rastlín, obmedzením používania hnojív a dodržiavaním viacdruhových osevných postupov.

Celofarmová eko-schéma podľa čl. 31 nariadenia EÚ o SP prispeje k plneniu nasledovných opatrení identifikovaných v Stratégii adaptácie na zmenu klímy:

5.2 Pôdne prostredie - Adaptačné opatrenia v pôdnom prostredí - Využívanie opatrení na zlepšenie štruktúry pôdy (podrávaním a hĺbkovým kyprením a hnojením maštalným hnojom alebo zeleným hnojením), aplikácia organických hnojív, konštrukcia nových krajinných prvkov, podpora zachovania a správneho hospodárenia na trvalých trávnych porastoch, zvyšovanie retenčnej schopnosti pôdy a zadržiavania vody v pôde aj v krajine – najmä prostredníctvom postupu zlepšenie štruktúry pôdy, vyčlenenie vyššieho podielu neproduktívnych prvkov a plôch a stanovením postupov pre plochy trvalých trávnych porastov.

5.3. Prírodné prostredie a biodiverzita - Diverzifikácia krajiny a krajinných štruktúr – zabezpečenie heterogenity ekosystémov, zvyšovanie rozmanitosti vegetácie, udržateľné obhospodarovanie trvalých trávnych porastov, odstraňovanie inváznych a expandujúcich nepôvodných druhov – najmä prostredníctvom zmenšenia parciel, vytváraním biopásov, vyčlenením vyššieho podielu neproduktívnych prvkov a plôch a stanovením postupov pre plochy trvalých trávnych porastov a rýchlorašúce dreviny.

5.7. Poľnohospodárstvo - Znižovanie potreby používania chemikálií v poľnohospodárstve, ochrana rastlín a krajinných prvkov v súvislosti s ochranou včiel a iných opel'ovačov, podpora hniezdenia voľne žijúcich hmyzích opel'ovačov – najmä prostredníctvom vybraných postupov zahŕňajúcich vylúčenie aplikácie prípravkov na ochranu rastlín a požiadavky na osiatie určitého podielu biopásov/neproduktívnych plôch zmesami vhodnými pre opel'ovače.

Intervencia produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch prispeje komplementárne k cieľom adaptácie v oblasti 5.2 Pôdne prostredie zameraním podpory na živočíšnu výrobu v kontexte zachovania a zvýšenia množstva organického uhlíka v pôde,

Intervencia „Budovanie spoločných zariadení a opatrení – prvky zelenej a modrej infraštruktúry“ prispeje k cieľom adaptácie v oblasti 5.2 Pôdne prostredie ako aj v oblasti 5.4 Vodný režim v krajine a vodné hospodárstvo v kontexte budovania nových krajinných prvkov, ktoré o.i. tiež zvyšujú retenčnú schopnosť pôdy. Intervencia Projekty pozemkových úprav vytvára predpoklady implementácie týchto investícií.

Intervencia zameraná na rekonštrukcie a modernizácie odvodňovacích kanálov prispieva k cieľom adaptácie v oblasti 5.2 Pôdne prostredie v kontexte rozšírenia funkcií týchto kanálov na zadržanie vody (regulácia odtoku). Taktiež aj intervencie zamerané na rozširovanie závlah a obnovu existujúcich závlah pri rešpektovaní podmienok súvisiacich s dosiahnutím/zachovaním dobrého stavu vôd prispievajú k adaptačným cieľom zabezpečenia a zachovania vlhkostného stavu pôdy v rámci oblasti 5.2 Pôdne prostredie a oblasti 5.7 Poľnohospodárstvo.

Intervencie v lesnom hospodárstve nadväzujú na navrhované adaptačné opatrenie v rámci oblasti 5.1 Horninové prostredie a geológia tým, že podporujú obnovu lesov s dôrazom na zvýšenie druhovej a vekovej rôznorodosti lesov. Zároveň pri investíciách do lesnej infraštruktúry sa bude uplatňovať podmienka zaviesť prvky na zmiernenie povrchového odtoku vody, čo je v súlade s navrhnutým adaptačným opatrením v rámci oblasti 5.3 Prírodné prostredie a biodiverzita.

Podpora budovania/rekonštrukcie lesnej dopravnej siete v rámci lesníckych intervencií je v súlade s adaptačným opatrením zabezpečiť primeranú dopravnú prístupnosť lesov v súlade s princípmi ich udržateľného obhospodarovania a adekvátne sfunkčnenie vodných objektov používaných lesných ciest na zlepšenie ich odtokovej funkcie v rámci oblasti 5.7 Lesníctvo

Lesnícke intervencie podporujúce obnovu lesov sú tiež v súlade s adaptačnými opatreniami zameranými na druhovú a vekovú rôznorodosť s cieľom zvýšenia ekologickej stability porastov a ich adaptačnej schopnosti na zmenu klímy v rámci oblasti 5.7 Lesníctvo.

Podpora budovania poznávacej infraštruktúry vrátane objektov slúžiacich pre demonštračné aktivity a aktivity lesnej pedagogicky nadväzujú na navrhnuté adaptačné opatrenie v oblasti 5.7 Lesníctvo.

Všetky Lesnícke projektové intervencie prierezovo prispievajú k cieľom adaptácie v oblasti 5.3 Prírodné prostredie a biodiverzita aj vzhľadom na to, že podmienka súladu projektu s Programami starostlivosti o lesy sa vzťahuje na všetkých obhospodarovateľov lesov.

Intervencia Zvýšenie vodozadržnej funkcie lesov zase nadväzuje na adaptačné opatrenie zadržať povrchové vody technickými alebo prírode blízkymi opatreniami s účelom ich akumulácie a retencie v oblasti 5.4 Vodný režim v krajine a vodné hospodárstvo.

Intervencia zameraná na poradenstvo prispieva komplementárne k cieľom adaptácie v oblasti 5.7 Poľnohospodárstvo tým, že podporí využívanie nezávislých poradenských služieb

Intervencia Investície na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku nadväzuje na adaptačné opatrenie v oblasti 5.7 Poľnohospodárstvo.

Intervencie Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch ako aj Investície do biohospodárstva prispejú k adaptačnému opatreniu v oblasti 5.10 Energetika, priemysel a niektoré ďalšie oblasti podnikania v kontexte podpory výroby energie z obnoviteľných zdrojov na vlastnú spotrebu.

Intervencia zameraná na vzdelávanie súvisí s aktivitami šírenia povedomia o adaptačných opatreniach v oblasti pôdohospodárstva, čím sa prispeje k ciešom v oblasti 7.3 Informácia, komunikácia, vzdelávanie a zapojenie verejnosti.

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy

SP SR je v súlade s týmto akčným plánom v oblastiach: adaptačné opatrenia v oblasti zmeny klímy v poľnohospodárstve, zvyšovanie adaptačnej schopnosti obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny uplatňovaním opatrení zameraných na ochranu pôdy, prírodných zdrojov a podporu biodiverzity poľnohospodárskej krajiny a podporu udržateľnej rastlinnej a živočíšnej výroby, minimalizovanie vodnej a veternej erózie pôdy, opatrenia na ochranu pôdy, adaptáciu rastlinnej a živočíšnej výroby na zmenené klimatické podmienky, závlahy s dôrazom na efektívnosť zavlažovania, protierózne opatrenia v poľnohospodárstve, tvorba nových krajinných prvkov a podpora zachovania a obnovy existujúcich krajinných prvkov s protieróznym účinkom a agrolesnícke systémy.

Celofarmová eko-schéma podľa čl. 31 nariadenia EÚ o SP prispeje k plneniu nasledovných opatrení identifikovaných v Akčnom pláne pre implementáciu Stratégie adaptácie na zmenu klímy: Prierezové opatrenie PO.14 - Upraviť dotačné schémy SP SPP, aby sa zvýšila podpora zelenej infraštruktúry (medze, pásy zelene) v krajine a znížila podpora veľkoblokového intenzívneho obhospodarovania – najmä prostredníctvom zmenšenia veľkosti parciel a požiadavky na vyčlenenie vyššieho podielu neproduktívnych prvkov a plôch.

Špecifické opatrenie 2.1.2 - Podpora projektov zameraných na zvyšovanie retenčnej schopnosti pôdy a zadržiavanie vody v krajine (napr. zasakovacie pásy, obnova mokradí, zvýšenie obsahu organickej hmoty v pôde, obmedziť ťažkú agromechanizáciu, podpora zelenej infraštruktúry, zmena veľkoplošných systémov hospodárenia na pôde na prírode bližšie maloplošné a kombinované systémy) – najmä prostredníctvom zlepšenia štruktúry pôdy dodaním organickej zložky a zmenšením veľkosti parciel.

Špecifické opatrenie 2.2.2 - Zvýšiť zastúpenie nových a podporovať zachovanie a obnovu existujúcich krajinných prvkov s protieróznym účinkom – najmä prostredníctvom požiadavky na vyčlenenie vyššieho podielu neproduktívnych prvkov a plôch.

Špecifické opatrenie 2.3.1 - Podporovať aktivity na zlepšenie kvalitatívnych vlastností pôdy, vrátane precízneho poľnohospodárstva, agrolesníctva a podpory živočíšnej výroby - najmä prostredníctvom zlepšenia štruktúry pôdy dodaním organickej zložky a postupov hospodárenia na plochách trvalých trávnych porastov a zatravnenej ornej pôde v chránených územiach.

Špecifické opatrenie 2.5.1 V rámci SPP výraznejšie podporiť extenzívny chov hospodárskych zvierat a odstrániť plošné disproporcie, najmä cez podporu menších a stredne veľkých subjektov – najmä prostredníctvom stanovených postupov hospodárenia na plochách trvalých trávnych porastov a zatravnenej ornej pôde v chránených územiach.

- Špecifické opatrenie 2.6.3 - Podporiť podmienky pre vytváranie biotopov na hniezdenie voľne žijúcich hmyzích opel'ovačov a diverzitu zdrojov ich potravy – najmä prostredníctvom požiadavky na osiatie určitého podielu biopásov/neproduktívnych plôch zmesami vhodnými pre opel'ovače.

Eko-schéma Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov zároveň prispeje k plneniu špecifického opatrenia 2.5.1 V rámci SPP výraznejšie podporiť extenzívny chov hospodárskych zvierat a odstrániť plošné disproporcie, najmä cez podporu menších a stredne veľkých subjektov.

Projekty pozemkových úprav a Budovanie spoločných zariadení a opatrení – prvky zelenej a modrej infraštruktúry priamo prispievajú k prierezovému opatreniu 5 Budovanie zelenej infraštruktúry a ekologických sietí. Tieto intervencie sú prepojené aj na špecifické opatrenie 1.1 Zadržiavanie vody v krajine a sídlach, 2.1 Opatrenia na zvýšenie retencie vody v pôde, 2.3 Podpora opatrení na ochranu pôdy, 4.2 Zabezpečenie vody pre prírodu, biodiverzitu a krajinu.

Intervencia Zvyšovanie vodozádržnej funkcie lesov prispieva k špecifickému opatreniu 1.2 Protipovodňová ochrana na zvýšenie bezpečnosti obyvateľstva, kritickej infraštruktúry a krajiny v kontexte budovania technických vodozádržných opatrení na drobných vodných tokoch v lesoch. Lesnícke intervencie sú prepojené na špecifické opatrenie 1.7 Hospodárenie v lesoch a v krajine a ochrana vodných zdrojov v kontexte motivácie obhospodarovateľov lesov implementovať postupy prírode blízkeho obhospodarovania lesov. Investície do budovania/rekonštrukcie lesnej dorpačnej siete pri zabezpečení prvkov na zmiernenie povrchového odtoku je tiež v súlade s týmto špecifickým opatrením. Taktiež sú v súlade so špecifickými opatreniami špecifického cieľa 3 Adaptované lesné hospodárstvo v kontexte uplatňovania Programov starostlivosti o les, ozdravných opatreniach a obnove lesov so zameraním na zvýšenie ekologickej stability porastov a ich adaptačnej schopnosti na zmenu klímy, motivovanie obhospodarovateľov lesov k prechodu na prírode blízke hospodárenie. Lesnícke intervencie tiež prispievajú k špecifickému opatreniu 4.3 Ochrana a adaptácia lesov v chránených územiach.

Intervencia zameraná na rekonštrukcie/modernizácie závlah nadväzuje na špecifické opatrenie 2.1 Opatrenia na zvýšenie retencie vody v pôde.

Intervencia Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch prispieva k špecifickému cieľu 2.3 Podpora opatrení na ochranu pôdy podporou poľnohospodárskej techniky používanej v presnom poľnohospodárstve, zameraním podpôr na živočíšnu výrobu a vyššou intenzitou pomoci v prípade projektov zameraných na ekologické poľnohospodárstvo.

Intervencia Vertikálna spolupráca prvovýrobcov a spracovateľov prispieva k špecifickému cieľu 2.3 Podpora opatrení na ochranu pôdy v kontexte stimulácie lokálneho spracovania, lokálneho odbytu a spracovania produktov ekologickej výroby.

Program záchrany hlucháňa hôrneho na roky 2018 a 2022

Hlavným strategickým cieľom programu záchrany je zabezpečenie prežitia populácie hlucháňa hôrneho vo voľnej prírode na území Slovenska a postupné zvyšovanie jeho populácie na úroveň priaznivého stavu.

Operácia LEKS ochrana hlucháňa hôrneho a jej špecifické podmienky záväzkov budú mať priamy dopad na uvedený program. Konkrétne na prioritu č. 3 Zvýšiť kvalitu a rozlohu vhodných biotopov hlucháňa.

Národný lesnícky program Slovenskej republiky 2021-2030 – vstupná správa

Vstupná správa považuje PBHL za jedno z hlavných opatrení na zlepšenie stavu lesov v SR. SP SF obsahuje opatrenia zamerané na presadzovanie mitigačných a adaptačných opatrení na zmenu klímy uplatňovaním postupov PBHL. Projektové intervencie priamo prispievajú k zavádzaniu princípov prírode blízkeho hospodárenia v lesoch do praxe. Ďalej podporené budú opatrenia na zvyšovanie vodozádržnej funkcie, zlepšenie stavu biotopov, najmä v rámci území sústavy Natura 2000 a v územiach s vysokou prírodnou hodnotou.

Prioritný akčný rámec pre sústavu Natura 2000 v SR

Prioritný akčný rámec pre sústavu Natura 2000 má za cieľ zabezpečiť priaznivý stav druhov a biotopov európskeho záujmu. Lesnícke a poľnohospodárske opatrenia budú preto viesť k lepšej ochrane sústavy chránených území Natura 2000.

Celofarmová eko-schéma podľa čl. 31 nariadenia EÚ o SP vzhľadom na zvýšenú úroveň ambícií na stanovených plochách ornej pôdy, ktoré zasahujú do chránených vtáčích území a území európskeho významu taktiež prispeje k lepšej ochrane sústavy chránených území Natura 2000. Spôsob obhospodarovania plôch šetrnejším spôsobom k životnému prostrediu sa zabezpečí aj v ostatných oblastiach mimo Natura 2000 (v zmysle kapitoly E.2.5) najmä podporou vytvárania vhodných

podmienok pre opeľovače, umiestňovania biopásov na ornej pôde, prispôbením kosenia preferujúcim neskoršie termíny kosenia a ochranou krajinných prvkov.

3. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva

4. Smernica Rady č. 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov

H2ODNOTA JE VODA - Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody. MŽP 2018

Akčný plán je zameraný na udržanie kvality a kvantity vody a vodných zdrojov. SP SR pokrýva tieto ciele opatreniami v poľnohospodárstve aj lesnom hospodárstve nasmerovanými na zadržanie vody v krajine, udržateľné a pôdu šetriace systémy obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy a hospodárenie s vodou, adaptácie na zmenu klímy pri obnove lesov a zvyšovanie odolnosti lesných porastov voči suchu, zalesňovanie plôch extrémne ohrozených vodnou a pôdnou eróziou, zabránenie zhutňovaniu pôdy a znižovanie využívania chemických látok v poľnohospodárstve (chemické prípravky na ochranu rastlín a chemické hnojivá), ochranu trávnych porastov a opatrenia viažuce sa na integrovanú produkciu šetrné hospodárenie a ekologické poľnohospodárstvo. Podporou environmentálne šetrných postupov v kombinácii s obmedzením vstupov hnojivých látok sa prispieva tiež k zníženiu kontaminácie pôdy a vody. Ďalšie opatrenia súvisiace s dusičnanmi z poľnohospodárskej činnosti je zníženie úniku dosiahnuté predĺžením času pasenia počas roka, resp. cielená aplikácia hnojív za účelom znižovania potreby hnojenia pre aktuálne pestované plodiny.

Celofarmová eko-schéma podľa čl. 31 nariadenia EÚ o SP prispeje k naplneniu opatrenia č. 4.1.1 i) Podporovať obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy spôsobom, ktorý minimalizuje pôdnú eróziu a podporuje retenčnú schopnosť pôd, najmä zlepšením štruktúry pôdy dodaním organickej zložky do pôdy.

Investičné intervencie nadväzujú na akčný plán, najmä čo sa týka obnovy existujúcich závlah, rekonštrukcie a modernizácie odvodňovacích kanálov s retenčnou funkciou, budovanie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v nadväznosti na ukončené projekty pozemkových úprav, obnovu lesov s dôrazom na zvýšenie drevinovej rôznorodosti a rekonštrukcie lesných ciest s podmienkou uplatnenia prvkov na zmiernenie povrchového odtoku vody. Intervencia zameraná na vzdelávanie tiež nadväzuje na akčný plán v kontexte zabezpečenia odborného vzdelávania v oblasti udržateľného využívania vôd v pôdohospodárstve.

5. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/50/ES z 21. mája 2008 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe

6. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES

Národný program znižovania emisií

Kódex správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovu hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy

Eko-schéma Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov (intervencia podľa čl. 31 nariadenia EÚ o SP) bude viesť k pobytu zvierat na pasienkoch. Pasenie v zmysle kódexu je technika na zníženie emisií amoniaku a strát dusíka zaradená do prvej kategórie (dobré preskúmané, overené,

považujú sa za vhodné alebo potenciálne vhodné a o ich účinnosti existujú kvantitatívne údaje, minimálne na experimentálnej úrovni).

Ďalšie opatrenia súvisiace s možným únikom dusíka z poľnohospodárskej činnosti je pasenie. Zníženie emisií dosiahnuté predĺžením času pasenia počas roka bude závisieť okrem iného od referenčného základu (emisie nepasúcich sa zvierat), času, ktorý zvieratá strávia pasením a úrovne obsahu dusíka pasienku. Potenciál predĺženia času pasenia je niekedy obmedzený dostupnosťou pozemkov, typom pôdy, topografiou, veľkosťou a štruktúrou poľnohospodárskeho podniku, klimatickými podmienkami, ekonomickými hľadiskami, a pod. Táto technika je zaradená do 1. kategórie.

V 1. časti kódexu sú uvedené stratégie a techniky na zníženie emisií amoniaku a strát dusíka zoskupené do troch kategórií: 1. Techniky a stratégie 1. kategórie: sú dobre preskúmané, overené, považujú sa za vhodné alebo potenciálne vhodné a o ich účinnosti existujú kvantitatívne údaje, minimálne na experimentálnej úrovni.

Celofarmová eko-schéma podľa čl. 31 nariadenia EÚ o SP čiastočne prispeje k plneniu prioritného opatrenia identifikovaného v časti 5 - Zavedenie požiadaviek na redukciiu emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat zaradených ako stredné zdroje emisií a z aplikovania hnoja do pôdy - s ohľadom na požiadavku na zapracovanie maštalného hnoja do pôdy do 24 hodín od aplikácie v rámci postupu zlepšenie štruktúry pôdy.

Eko-schéma Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov zároveň vo všeobecnosti prispeje k zníženiu emisií amoniaku, nakoľko pasenie je považované za techniku na zníženie emisií amoniaku.

Investičná intervencia Investície na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku priamo nadväzuje na opatrenie Národného programu znižovania emisií „Zavedenie požiadaviek na redukciiu emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat zaradených ako stredné zdroje emisií a z aplikovania hnoja do pôdy (uplatnenie Kódexu najlepšej poľnohospodárskej praxe)“ tým, že podporuje investície vyplývajúce z Kódexu nad rámec povinných legislatívnych požiadaviek.

Intervencia Produktívne investície v poľnohospodárstve ako aj Rozširovanie kapacít v spracovateľských podnikoch a Investície do biohospodárstva prispievajú k cieľom zvýšenia energetickej efektívnosti a využitia obnoviteľných zdrojov na výrobu energie na vlastnú spotrebu.

7. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politík v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ

8. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 z 30. mája 2018 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a o zmene nariadenia (EÚ) č. 525/2013

9. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov

Integrovaný národný energetický plán Slovenska do roku 2030

Kvalita ovzdušia významnou mierou ovplyvňuje stav životného prostredia, ľudské zdravie ako aj jednotlivé ekosystémy. Jedným zo strategických cieľov environmentálnej politiky je udržať kvalitu ovzdušia v miestach, kde kvalita ovzdušia je dobrá a zlepšiť kvalitu ovzdušia tam, kde je zhoršená.

K dekarbonizácii v rámci oblasti 2.1.1. Emisie skleníkových plynov a odstraňovanie prispieva Intervencia Investície na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku podporou investícií do technológií na zníženie emisií skleníkových plynov z chovov hospodárskych zvierat.

K dekarbonizácii v rámci oblasti 2.1.2. Energia z obnoviteľných zdrojov prispievajú intervencie Produktívne investície v poľnohospodárstve, Rozširovanie kapacít v spracovateľských podnikoch a Investície do biohospodárstva podporou využitia obnoviteľných zdrojov na výrobu energie na vlastnú spotrebu. Podpora je komplementárna k podporám z Plánu obnovy a Partnerskej dohody.

10. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES

11. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013

Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Integrovaný národný energetický plán Slovenska do roku 2030

Celofarmová eko-schéma podľa čl. 31 nariadenia EÚ o SP reflektuje na požiadavku stratégie, podľa ktorej realizácia podpory z I. a II. piliera Spoločnej poľnohospodárskej politiky má smerovať k zlepšeniu životného prostredia a klímy s odmeňovaním poľnohospodárov za dodatočné aktivity smerujúce k zníženiu emisií resp. k zvyšovaniu zachytu uhlíka, najmä s ohľadom na požiadavku na zapracovanie maštalného hnoja do pôdy do 24 hodín od aplikácie v rámci postupu zlepšenie štruktúry pôdy a požiadavku na zatrávnenie plôch medziradií v sadoch, vinohradoch a chmeľniciach, resp. zatrávnenie ornej pôdy v chránených územiach, ako aj stanovenie vhodných postupov na obhospodarovanie plôch trvalých trávnych porastov.

K energetickej efektívnosti v priemysle prispievajú intervencie Produktívne investície v poľnohospodárstve, Rozširovanie kapacít v spracovateľských podnikoch a Investície do biohospodárstva podporu investícií do zavádzania energeticky efektívnejších technológií vo výrobe.

12. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov

Národný akčný plán na dosiahnutie udržateľného používania pesticídov

V súlade so Zelenou dohodou, Stratégiou z farmy na stôl a Stratégiou o biodiverzite sú rámcové ciele národného akčného plánu dané aj zabezpečením kvalitnej a zdravej poľnohospodárskej produkcie, adaptácie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na zmenu klímy, alebo zvýšenie ochrany vodných zdrojov pitných vôd a zabezpečenie ich optimálneho stavu a podpora nechemických metód ochrany rastlín. Podpora šetrných postupov pri hospodárení a Ekologické poľnohospodárstvo významne prispievajú k plneniu cieľov pre dosiahnutie udržateľného používania pesticídov.

Celofarmová eko-schéma podľa čl. 31 nariadenia EÚ o SP má potenciál čiastočne prispieť k plneniu opatrenia 4.1.3 Zníženie rizika z používania prípravkov na ochranu rastlín v poľnohospodárskej oblasti vzhľadom na vybrané postupy zahŕňajúce vylúčenie aplikácie prípravkov na ochranu rastlín.

Intervencia Produktívne investície v poľnohospodárstve prispieva k cieľom národného akčného plánu podporou investícií do technológií presnej aplikácie prípravkov na ochranu rastlín a tiež aj technológií na mechanické ošetrovanie porastov. Komplementárne prispievajú k jeho cieľom aj intervencie zamerané na vzdelávanie a poradenstvo, v rámci ktorých sa budú podporovať vzdelávacie aktivity pre poľnohospodárov zamerané na udržateľné používanie prípravkov na ochranu rastlín a taktiež aj individuálne nezávislé poradenstvo zamerané na ochranu rastlín.

3.2 Prehľad stratégie generačnej obnovy

Súčasný stav

Priemerný vek poľnohospodárov na Slovensku aj v EÚ sa dlhodobo zvyšuje, čo vytvára problém pre dlhodobú udržateľnosť poľnohospodárstva a vidieka. Na Slovensku tvorí podiel zamestnancov do 40 rokov zo všetkých zamestnancov v poľnohospodárstve 28 % (rok 2017), kým v celej EÚ je tento podiel 31 %. Manažéri do 40 rokov predstavujú na Slovensku 19 % všetkých manažérov v poľnohospodárstve, čo je viac ako priemer EÚ, ktorý dosahuje úroveň 10,6 %. Zastúpenie zamestnancov a manažérov do 40 rokov v poľnohospodárstve výrazne zaostáva za celým národným hospodárstvom Slovenska, kde zamestnanci a manažéri do 40 rokov predstavujú 45 %, resp. 43 %.

Na Slovensku bolo v roku 2019 podporených 798 mladých poľnohospodárov, čo bolo 4,3 % všetkých poberateľov priamych platieb. Mladí poľnohospodári obhospodarovali 34 221 ha pôdy (1,86 % obhospodarovanej pôdy Slovenska) a získali 2 % vyplatených priamych platieb (PPA, 2019). Mladí poľnohospodári zväčša riadia malé, novovzniknuté rodinné farmy. Kým priemerná veľkosť farmy poberajúcej dotácie je na Slovensku je 100 ha, priemerná veľkosť farmy mladého poľnohospodára predstavuje 43 ha. Až tretina mladých poľnohospodárov obhospodaruje menej ako 20 ha a približne polovica menej ako 40 ha.

Podiel žien – manažérok fariem sa mierne zvyšuje. V roku 2016 bolo v SR medzi manažérmi fariem 19 % žien, čo bolo o 3 p.b. viac ako v roku 2013. Najväčšie zastúpenie medzi manažérmi fariem mali ženy vo veku 65 a viac rokov (23 %). Medzi manažérmi fariem vo veku menej ako 40 rokov mali ženy 19 % zastúpenie (Eurostat).

V projektovej podpore 6.1 (pomoc na začatie podnikania pre mladých poľnohospodárov) bolo úspešných 680 žiadateľov z celkového počtu 2 143 projektov, z toho bolo do projektovej podpory zapojených 242 mladých poľnohospodárov (PPA).

Mladí poľnohospodári na Slovensku sa nadpriemerne venujú pestovaniu ovocia a zeleniny. Zároveň mladí poľnohospodári majú približne polovičný podiel hovädzieho dobytku s podporou na hektár oproti priemeru Slovenska (IPP 2019), čo môže súvisieť s minimálnym požadovaným počtom HD na zaradenie do podpory. Podľa Združenia mladých farmárov na Slovensku (ASYF) pôsobia mladí farmári prevažne v špecializovanej rastlinnej a živočíšnej výrobe. Mladí farmári sa venujú špecifickým a regionálnym potrebám a svoju produkciu predávajú prevažne konečnému spotrebiteľovi.

Mladí poľnohospodári majú vysoký dopyt po kvalitnom vzdelávaní a poradenstve. Táto skupina je jedna z hlavných pri cielení odborného vzdelávania. Toto vzdelávanie však častokrát nie je dostatočne dostupné, prípadne nesplňa požadované podmienky kvality (MPRV SR, 2019).

Extrémna fragmentácia vlastníctva pôdy výrazne brzdí rozširovanie fariem mladých poľnohospodárov. V roku 2017 priemerná poľnohospodárska parcela na Slovensku mala výmeru 0,5 ha, jednu parcelu vlastnilo v priemere až 12 osôb a celkovo existovalo takmer 99 miliónov vlastníckych vzťahov k pôde. Vysoká fragmentácia vlastníctva pôdy má negatívne dopady na trh s pôdou. Kvôli rozdrobenosti vznikajú vysoké transakčné náklady na transfer pôdy prostredníctvom predaja alebo prenájmu od menej efektívnych k efektívnejším poľnohospodárom. Trh s pôdou na Slovensku sa najviac negatívne dotýka mladých poľnohospodárov, ktorí majú najväčšiu potrebu rozširovať veľkosť farmy (Záverečná správa revízie výdavkov MPRV SR, 2019, IPP).

Na Slovensku je finančná medzera pre sektor poľnohospodárstva medzi 139,8 mil. až 315,9 mil. EUR (fi compass, 2020). Mladí poľnohospodári tvoria 25,3 až 110,4 mil. EUR finančnej medzery. Malé farmy do 20 ha majú až 60% podiel na finančnej medzere.

Mladí poľnohospodári majú vysoký dopyt po investíciách a zároveň majú nedostatočný prístup k úverom. Mladí poľnohospodári majú na začiatku podnikania zvýšené náklady a ich výnosy a zisky sú nižšie. To znižuje v počiatočných podnikaniach ich ziskovosť a zároveň znižuje ich prístup k úverom na investície. Nízka miera prístupu k úverom je z dôvodu horšej bonity a nedostatku aktív na zábezpeku.

Mladí poľnohospodári prinášajú do odvetvia nové a inovačné technológie a ich efektivita je nadpriemerná. V porovnaní so staršími poľnohospodármi sú zároveň aj lepšie odborne pripravení a častokrát aj majú menšiu averziu voči riziku. Generačná obnova pomáha riešiť vyludňovanie vidieka a zvyšuje zamestnanosť (EK, 2015).

Identifikované potreby:

1. Starnutie poľnohospodárskych manažérov: generačná obnova a podpora udržania mladých poľnohospodárov v sektore.
2. Zabezpečenie lepšieho prístupu mladých poľnohospodárov k pôde.
3. Zmiernenie vysokej finančnej medzery mladých poľnohospodárov, t. j. potreba zlepšiť prístup k financovaniu pracovného kapitálu a investícií pre životaschopné farmy mladých poľnohospodárov.
4. Zabezpečenie kvalitného vzdelávania a poradenstva pre mladých poľnohospodárov.

Spôsob podpory generačnej obnovy:

Z prostriedkov SPP Slovensko na priamu podporu mladých poľnohospodárov vyčlení 3% priamych platieb v celkovej sume 61,45 mil. EUR. Slovensko využije na podporu generačnej obnovy intervencie v rámci priamych platieb aj rozvoja vidieka. Podpora mladých poľnohospodárov bude zahŕňať:

1. Komplementárnu podporu príjmu pre mladých poľnohospodárov
2. Podporu na usadenie mladých poľnohospodárov
3. Podpora mladých poľnohospodárov prostredníctvom investícií
4. Podpora mladých poľnohospodárov prostredníctvom vzdelávania/poradenstva
5. Prístup mladých poľnohospodárov k pôde

1.Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov

Slovensko v období 2023-2027 poskytne komplementárnu podporu príjmu pre mladých poľnohospodárov na prvých 100 ha na úrovni 100 EUR/ha každému skutočnému mladému poľnohospodárovi. Na platbu bude mať nárok mladý poľnohospodár, ktorý začal podnikat' v poľnohospodárstve prvý krát alebo založil podnik počas dvoch rokov predchádzajúcich prvému

podaniu žiadosti o podporu. Podpora sa bude vyplácať maximálne 5 rokov. Na túto intervenciu Slovensko alokuje 12,2 mil. EUR.

2.Podpora na usadenie mladých poľnohospodárov

Slovensko podporí mladých poľnohospodárov prostredníctvom projektovej podpory paušálnou sumou v hodnote 50 000 EUR (70 000 EUR v prípade, ak podnikateľský plán bude zahŕňať aj spracovanie vlastnej produkcie mladého farmára). Projektová podpora bude viazaná na investície na farme v minimálnej miere 50% z hodnoty paušálnej sumy. Na túto intervenciu Slovensko alokuje 57 mil. EUR.

3.Podpora mladých poľnohospodárov prostredníctvom investícií

Slovensko podporí konkurencieschopnosť mladých poľnohospodárov a zníži tým ich finančnú medzeru prostredníctvom grantov a finančných nástrojov. Na túto intervenciu Slovensko alokuje v rámci Strategického plánu 59,6 mil. EUR. Finančné nástroje odstránia podstatnú časť finančnej medzery mladých poľnohospodárov prostredníctvom poskytovania záruk, zvýhodnených úrokových sadzieb a aj vo forme odpustenia časti istiny. Finančné nástroje budú môcť mladí poľnohospodári použiť aj na nákup pôdy. Okrem finančných nástrojov budú investície mladých poľnohospodárov podporené investičnými grantami so zvýhodnenou intenzitou podpory.

4.Podpora mladých poľnohospodárov prostredníctvom vzdelávania/poradenstva

Slovensko podporí mladých farmárov a ich konkurencieschopnosť formou vzdelávania a poradenstva zameraného na potreby mladých farmárov. Prostriedky na vzdelávanie a poradenstvo pre mladých farmárov sú alokované v rámci priezozového cieľa „Modernizácia“.

5.Prístup mladých poľnohospodárov k pôde

Slovensko zabezpečí lepší prístup mladých poľnohospodárov k pôde prostredníctvom pozemkových úprav. Prístup k pôde v rámci národných politík sa bude zlepšovať prostredníctvom sfunkčnenia inštitútu prednostného prenájmu pôdy v držbe Slovenského pozemkového fondu (SPF) pre životaschopných mladých poľnohospodárov. Prístup mladých poľnohospodárov k pôde zlepšia aj finančné nástroje zamerané na podporu kúpy pôdy do vlastníctva mladých poľnohospodárov.

Generačnú obnovu reflektuje ukazovateľ výsledku R.36 - Generačná obnova: Slovensko podporí 673 mladých poľnohospodárov prostredníctvom intervencie vo forme priamych platieb: Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov. Časť mladých poľnohospodárov bude podporených aj formou intervencie na rozvoj vidieka: Získavanie mladých poľnohospodárov. Slovensko týmto spôsobom plánuje podporiť 1 000 mladých poľnohospodárov.

3.3 Vysvetlenie toho, ako sú intervencie v rámci podpory viazaného príjmu uvedené v podsekcii 1 sekcie 3 kapitoly II hlavy III v súlade s rámcovou smernicou o vode – 2000/60/ES

Poľnohospodárska výroba závisí od dostupnosti vody a ovplyvňuje jej kvalitu (napr. difúznym znečistením hnojivami alebo pesticídmi), ako aj množstvo vody. Monitorovanie kvality vôd sa vykonáva v gescii MŽP SR podľa Rámcového programu monitorovania vôd Slovenska, ktorý sa pripravuje na obdobie 6 rokov a každý rok sa aktualizuje dodatkom. Systém nápravných a preventívnych opatrení je riešený v rámci Vodného plánu Slovenska. Slovenská republika vypracovala plán manažmentu povodia pre každé správne územie povodia z ktorého vyplýva, že

základným a kľúčovým opatrením pre poľnohospodárov v oblasti znižovania znečistenia vôd z difúzných zdrojov je dodržiavanie požiadaviek vyplývajúcich zo zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov.

V rámci celkového hodnotenia koncentrácií dusičnanov v povrchových vodách (tečúce vody), za obdobie 2016 – 2018 sa považuje výsledok hodnotenia za veľmi priaznivý, nakoľko až 95 % hodnotených miest tečúcich povrchových vôd SR má priemerné koncentrácie aj priemerné zimné koncentrácie dusičnanov nižšie ako 25 mg/l a len v 4,5 % miest presahujú maximálne namerané koncentrácie hodnotu 50 mg/l.

V rámci celkového hodnotenia maximálnych koncentrácií dusičnanov v podzemných vodách z 1 788 monitorovacích objektov na území SR v období rokov 2016 – 2019 bol maximálny obsah dusičnanov v 82,3 % monitorovacích objektov nižší ako limitná hodnota 50 mg/l.

3.4 Prehľad cieľa spravodlivejšieho rozdelenia a efektívnejšieho a účinnejšieho zacielenia podpory príjmov

Spravodlivejšie rozdelenie a efektívnejšie a účinnejšie zacielenie podpory príjmov bude Slovensko realizovať prostredníctvom intervencií:

- **Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti (BISS, pododdiel 2 nariadenia)**
- **Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti (CRISS, článok 29 nariadenia)**
- **Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC, článok 71 nariadenia)**
- **Osobitné znevýhodnenia jednotlivých oblastí vyplývajúce z určitých povinných požiadaviek (článok 72 nariadenia),**
- **Investície (článok 73 nariadenia)**

Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti (BISS) tvorí 46% rozpočtu priamych platieb a predstavuje kľúčovú intervenciu na podporu príjmu fariem na Slovensku. Celková alokácia dosahuje úroveň 943,3 mil. EUR na obdobie 5 rokov. Predpokladaná priemerná výška podpory bude 101-103 EUR/ha ročne pri zapojení 1,85 mil. ha poľnohospodárskej pôdy. Za účelom spravodlivejšieho rozdelenia a účinnejšieho a efektívnejšieho zacielenia podpory Slovensko uplatní článok 17 nariadenia a zavedie stropovanie a znižovanie platieb.

Zníženie platby bude na úrovni 85% čiastky presahujúcej 60 000 EUR a 100% čiastky (strop) presahujúcej 100 000 EUR. Slovensko uplatní článok 17 odsek 3 nariadenia a odpočíta od sumy podpory vyplatené mzdy, ekvivalent neplatenej práce a mzdovú časť zmluvných nákladov.

Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti bude jedným z hlavných nástrojov účinnejšieho zacielenia príjmov. Slovensko uplatní redistributívnu platbu v súlade s článkom 29 nariadenia EÚ 2021/2115 na prvých 150 hektároch. Na prvých 100 ha sa bude uplatňovať sadzba 80 EUR/ha, kým v intervale 101-150 ha je plánovaná hektárová sadzba 40 EUR. Hranica 100 ha predstavuje priemernú veľkosť farmy s podporou v roku 2021. Hranica 150 ha zohľadňuje národné špecifiká a duálnu veľkostnú štruktúru fariem na Slovensku. 150 ha je priemerná veľkosť farmy s podporou po vylúčení FO nepodnikateľov do 5 ha.

Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) podporujú príjem fariem formou kompenzácie za prírodné alebo iné prekážky a znevýhodnenia súvisiace s konkrétnou oblasťou vyplývajúce z určitých povinných požiadaviek. Výška kompenzácie bola vypočítaná pre dva typy fariem (NPPC, 2019), a to farmy špecializujúce sa na živočíšnu výrobu (ŽV) a farmy špecializujúce sa na rastlinnú výrobu (RV). Spravodlivejšie rozdelenie, efektívnejšie

a účinnejšie zacielenie podpory príjmov bude nastavené tak, že na prvých 450 ha bude miera kompenzácie 100%. Nad výmeru 450 ha budú platby poskytované v čiastočnej výške.

Výška kompenzácie v ANC oblastiach podľa veľkosti farmy:

1-450 ha	nad 450 - 900 ha	nad 900 - 1800 ha	nad 1800 ha
100%	53,85%	47,80%	40,54%

Slovensko bude ANC oblasti aj naďalej kategorizovať na horské oblasti, na oblasti čeliace významným prírodným obmedzeniam a na oblasti postihnuté špecifickými obmedzeniami. Na túto intervenciu bude alokovaná suma 369,7 mil. EUR.

Osobitné znevýhodnenia jednotlivých oblastí vyplývajúce z určitých povinných požiadaviek – Intervencia Natura 2000 na TTP bude cielene kompenzovať stratu príjmu na územiach trvalých trávnych porastov sústavy Natura 2000 vo 4. a 5. stupni ochrany. Alokácia na intervenciu bude vo výške 0,93 mil. EUR. Celková výmera oprávnená na túto intervenciu je 2 215 ha.

Osobitné znevýhodnenia jednotlivých oblastí vyplývajúce z určitých povinných požiadaviek - Natura na lesnej pôde bude cielene kompenzovať stratu príjmu v dôsledku nezasahovania do lesného porastu v 5. stupni ochrany (+5% mimo 5. stupňa ochrany). Plánovaná podpora územia je 26 447 ha a 5,7 mil. EUR.

Spravodlivejšie rozdelenie a efektívnejšie a účinnejšie zacielenie podpory príjmov sa bude realizovať a **v rámci intervencie Investície**. Malé a stredné farmy a farmy mladých poľnohospodárov budú mať vyššiu intenzitu pomoci oproti veľkým farmám. Z alokácie na intervenciu Investície budú mať farmy do 100 ha vyčlenených 10% a farmy mladých poľnohospodárov, ktorých farmy sú prevažne taktiež do 100 ha 59,6 mil. EUR. Spravodlivejšie zacielenie podpory príjmov podporí aj zavedenie finančných nástrojov. Finančné nástroje umožnia prostredníctvom záruk aj podporu menej kapitálovo vybavených poľnohospodárov.

Efekt intervencií zameraných na spravodlivejšie a efektívnejšie a účinnejšie zacielenie podpory príjmov v prospech menších fariem meria aj výsledkový ukazovateľ R.6 - Prerozdelenie v prospech menších poľnohospodárskych podnikov. Jeho plánovaná hodnota v období 2023-2027 vzrastie v porovnaní s minulosťou a dosiahne úroveň 127,75%.

3.5 Prehľad intervencií súvisiacich so sektormi

3.5.1 OVOCIE A ZELENINA

Sektor ovocia a zeleniny bude podporený prostredníctvom niekoľkých vzájomne sa dopĺňajúcich intervencií:

1. Viazaná podpora príjmu
2. Podpora činnosti organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny
3. Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde
4. Šetrné postupy v ovocných sadoch
5. Ekologické poľnohospodárstvo

Potreba zvýšenej podpory sektora ovocia a zeleniny vychádza zo záverov SWOT analýzy ako aj výrazne nižšieho podielu tejto produkcie v porovnaní s priemerom EÚ. Klesajúci podiel ovocia a zeleniny má negatívny dopad na zamestnanosť na vidieku, biodiverzitu ako aj konkurencieschopnosť tejto produkcie na globálnom trhu.

1.Viazaná podpora príjmu podporí pestovanie a produkciu ovocia a zeleniny.

Sektor ovocia a zeleniny bude podporený prostredníctvom Viazanej podpory príjmu. Hlavným cieľom intervencie je dosiahnutie vyššej miery konkurencieschopnosti produkcie a zastúpenie na trhu EÚ. Slovensko podporí prostredníctvom Viazanej podpory príjmu 4300 ha vybraných druhov ovocia a 7300 ha vybraných druhov zeleniny.

2.Podpora činnosti organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny

Cieľom je posilniť postavenie organizácií výrobcov a ich združení, nadnárodných organizácií výrobcov a ich združení na trhu a tak zlepšiť postavenie v rámci vertikály. Vo väze na článok 46 nariadenia organizácie výrobcov využijú prostriedky na dosiahnutie nasledovných cieľov:

Ekonomické ciele

1. Plánovanie a organizácia výroby:

1. Akcie zamerané na plánovanie výroby a zabezpečenie vyhovujúcej štruktúry sádov, porastov zeleniny podľa požiadaviek trhu. Očakávaným výsledkom je lepšie umiestnenie výrobkov na trhu a zvýšenej ceny s využitím inovácií vo výrobe. Zlepšenie stredno a dlhodobej konkurencieschopnosti, najmä prostredníctvom modernizácie:
2. Zvýšenie trhovej hodnoty produkcie organizácie výrobcov formou cieleného zlepšenia pozberovej úpravy produkcie a výroby spracovaných produktov, zvýšenie skladovacích kapacít OV a zlepšenie skladovacích podmienok produkcie OV prostredníctvom správneho načasovania ponuky produkcie z hľadiska ceny a objemu.
3. Zabezpečenie dostatočnej ochrany zamestnancov a zvýšenie bezpečnosti pri práci.

2. Zlepšenie kvality výrobkov

1. Zlepšovanie kvality výrobkov s cieľom zvyšovania kvality produkcie formou modernizácie pestovateľských postupov a zlepšenie pozberovej úpravy produkcie. Formou zlepšenia manažmentu výroby zabezpečiť lepšie riadenie kvality vo výrobe a lepšie postavenie na trhu pre členov organizácie výrobcov. Očakávaným výsledkom je zvýšenie dôvery u odberateľov a zvýšenie hodnoty trhovej produkcie. Zlepšenie podmienok zamestnávania a zabezpečenie súladu s povinnosťami zamestnávateľa, ako aj požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade so smernicami 89/391/EHS, 2009/104/ES a (EÚ) 2019/1152.

3. Propagácia a marketing výrobkov:

1. Zvýšenie podpory predaja výrobkov, ich lepšie umiestnenie na trhu a oslovenie potenciálnych zákazníkov priamou alebo nepriamou cestou.
2. Využívanie nových odbytových ciest aj formou spolupráce s inými organizáciami výrobcov a s profesijnými zväzmi, ako aj intenzívnym kontaktom s obchodnými spoločnosťami a spracovateľmi. Spolupráca je možná na národnej alebo medzinárodnej úrovni v rozsahu legislatívy EÚ. Predchádzanie krízam a riadenie rizika so zameraním na prevenciu a riešenie narušení trhov v relevantnom sektore:
3. Zabezpečenie opätovnej výsadby po povinnej likvidácii sádov, ktorá sa vykonala zo zdravotných alebo fytosanitárnych dôvodov na príkaz Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho. Stiahnutie z trhu: opatrenie na zvládanie a riadenie krízy.
4. Investície zvyšujúce účinnosť riadenia objemov umiestnených na trh. Cieľom opatrenia je stabilizácia produkcie členov organizácie výrobcov.
5. Poistenie úrody: predchádzanie vzniku krízy pomocou poistenia úrody a stabilizovať tak príjmy členov organizácie výrobcov. Výskum a vývoj udržateľných výrobných metód vrátane odolnosti proti škodcom, odolnosti proti chorobám zvierat, zmierňovania zmeny klímy a adaptácii na ňu:
6. Aplikácia inovačných postupov a výrobných techník, ktoré posilňujú hospodársku konkurencieschopnosť a podnecujú vývoj na trhu: podpora experimentálnej výroby pri zavádzaní nových produktov, technológií šetriacich životné prostredie alebo znižujúcich prácnosť, zvyšujúcich kvalitu produkcie. Cieľom je zvýšiť vedomosti zamestnancov o požiadavkách na kvalitu produktov, v oblasti hygienických požiadaviek v prevádzkach a zabezpečenie zdravotnej neškodnosti produkcie.
7. Optimalizácia výrobných nákladov, znižovanie výrobných nákladov pomocou robotizácie, softvérových riešení a informatizácie výrobného systému.

4. Environmentálne opatrenia

Prispievanie k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu:

1. Ochranné zariadenia proti nepriaznivým klimatickým zmenám, proti škodcom ohrozujúcim produkciu členov OV a celková stabilizácia produkcie členov OV: udržiavanie kvality produkcie a stabilizácia produkcie členov organizácie výrobcov pomocou ochranných zariadení proti nepriaznivým klimatickým faktorom.
2. Obnova skladovacích technológií, skleníkov a manipulačných priestorov, zlepšenie technológie skladového hospodárstva a manipulačných priestorov nákupom nových prvkov a zabezpečenie používania alternatívnych zdrojov energie na kúrenie, chladenie a svietenie, napr. energia z geotermálnych zdrojov a zariadenia redukujúce spotrebu energie.

Podpora, vývoj a uplatňovanie ochrany a zvyšovania biodiverzity a udržateľného využívania prírodných zdrojov, najmä pokiaľ ide o ochranu vody, pôdy a vzduchu:

1. Zníženie rizika poškodenia pôdy a vody, predchádzanie zhutnenia poľnohospodárskej pôdy a zníženie rizika znečistenia podzemnej a odpadovej vody. Výsadba porastov na stabilizáciu pôdy zabezpečuje zníženie pôdnej erózie a zvýšenie stabilizácie pôdy. Výsadba porastov s dobrou koreňovou sústavou zabezpečí stabilizáciu pôdy a zabráni vzniku pôdnej erózie najmä vo svahovitom teréne.
2. Zlepšenie hospodárenia s vodou: aplikácia povrchovo aktívnych látok na zadržiavanie vody v pôde-zlepšenie hospodárenia so závlahovou vodou a zníženie strát vody vyparovaním, zníženie množstva použitej závlahovej vody formou cielej závlahy.

3. Investície do technológií na recykláciu vody pri pozberových operáciách: zníženie spotreby vody pri pozberových operáciách. Zníženie spotreby vody je možné jej recykláciou pri jednotlivých postupoch pri pozberových operáciách.
4. Budovanie a údržba závlahových systémov: zlepšenie využitia závlah budovaním nových závlahových systémov, vrátane kvapkovej závlahy, údržba funkčných závlahových systémov a zlepšenie kvality porastov.

Podpora, vývoj a uplatňovanie výrobných postupov odolných proti škodcom a chorobám:

1. Aplikácia biologických prostriedkov na ochranu, zlepšenie rastu a kondície rastlín aj v konvenčnom pestovaní. Cieľom je zníženie environmentálnej záťaže formou zníženia množstva aplikovaných pesticídov v konvenčnom spôsobe pestovania ovocia a zeleniny.
2. Využitie feromónových lapačov hmyzu - zníženie environmentálnej záťaže formou včasnej signalizácie a minimalizácie použitia pesticídov. Zaradenie medziplodín v poľnom pestovaní s cieľom potlačenia výskytu chorôb a škodcov v porastoch, čím sa znižuje aplikácia pesticídov.
3. Použitie vrúbľovaných rastlín na zlepšenie zdravotného stavu rastlín: zníženie environmentálnej záťaže znížením použitého množstva pesticídov a zlepšenie zdravotného stavu porastov výsadbou vrúbľovaných rastlín. Vrúbľované rastliny majú silnejší a hustejší koreňový systém, lepšiu odolnosť voči chorobám, výkyvom teploty, zasolenosti pôdy. Zlepšuje sa príjem živín, kondícia rastlín a dosahuje sa vyššia a kvalitnejšia úroda zeleniny.

Podpora, vývoj a uplatňovanie znižovania množstva odpadu a takého používania vedľajších produktov a nakladania s nimi, ktoré je šetrné k životnému prostrediu, vrátane ich opätovného použitia a zhodnotenia:

1. Zlepšenie pestovateľských metód používaním environmentálne šetrných substrátov a znižovanie použitia biologicky nerozložiteľných minerálnych substrátov. Biologický materiál, získaný spracovaním organických substrátov bude použitý na obohatenie pôdy.

Podpora, vývoj a uplatňovanie ochrany a zvyšovania biodiverzity a udržateľného využívania prírodných zdrojov, najmä pokiaľ ide o ochranu vody, pôdy a vzduchu:

1. Zabezpečenie včelstiev a/alebo iného užitočného hmyzu pre opelenie, zvýšenie biodiverzity formou zvýšenia výskytu prirodzených organizmov pre opelenie v sadoch a porastoch zeleniny. Sekundárnym efektom je zvýšenie výskytu vtáctva a iných biotopov. Alokácia na intervenciu je plánovaná vo výške 27,5 mil. EUR a je odhadnutá ako 4,1 – 5% objemu predanej produkcie.

5. Predchádzanie krízam a riadenie rizika

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov.

6. Výskum a vývoj udržateľných výrobných metód

Cieľom intervencie je podporovať spoluprácu v oblasti vedy a výskumu, podporovať výskumné projekty v oblasti zavedenia nových inovatívnych metód a použitia nových ochranných zariadení v podmienkach konkrétnej OV. Vhodnými vzdelávacími aktivitami sa dosiahnu potrebné vedomosti pracovníkov v oblastiach, ktoré prispievajú k zvýšeniu obchodnej hodnoty produkcie.

3.Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde

4.Šetrné postupy v ovocných sadoch

Podpora ovocia a zeleniny bude aj formou intervencie Šetrné postupy, ktorá ide navrhnutými podmienkami nad rámec podmienok kondicionality aj zákonných noriem. Intervencia stanovuje účinné látky, ktoré nesmú byť používané. Spoločným prvkom je aj rôzna miera obmedzenia používania herbicídov. Hlavným prínosom je používanie prípravkov na ochranu rastlín určených pre ekologické poľnohospodárstvo, neaplikovať zakázané prípravky na ochranu rastlín, každoročne zabezpečiť rozbor plodov na vybrané pesticídne látky a rozbor pôdných vzoriek na vybrané ťažké kovy. Na zamedzenie kumulácie dusičnanov v dôsledku nadmerného obsahu dusíka v pôde sa pri plánovaní hnojenia dusíkom musí započítať aj množstvo minerálneho dusíka v pôde (Nmin). Plánuje sa podpora 10 000 ha zeleniny a 5 350 ha ovocia.

5.Ekologické poľnohospodárstvo

Pestovanie všetkých druhov zeleniny bude podporené aj intervenciou Ekologické poľnohospodárstvo. Pestovatelia budú dodržiavať pravidlá nariadenia EÚ 848/2018 a jeho vykonávacích a delegovaných predpisov ako aj podmienky zákona č. 282/2020 Z. z. v znení zák. č. 350/2020 Z. z. o Ekologickej poľnohospodárskej výrobe. Podporí sa ekologická produkcia zeleniny na 300 ha a ovocia na 1 800 ha.

3.5.2 VČELÁRSKE VÝROBKY

Podpora včelárskych výrobkov reflektuje na celospoločenský význam včiel ako významnej skupiny opelovačov. Taktiež je potrebné podporiť lokálnu produkciu medu a včelích produktov. Cieľom podpory je udržanie resp. zvýšenie počtu včelstiev na Slovensku. Vychádzajúc zo SWOT analýzy budú prostriedky podpory sektore včelárskych výrobkov využité na:

a) poradenské služby, technická pomoc, odborná príprava, informácie a výmena najlepších postupov pre včelárov a včelárske organizácie, so zameraním okrem iného aj na škodcov a choroby včelstiev a predovšetkým varroózu;

- poskytovanie poradenstva, konzultácie,
- zabezpečenie prednášok, seminára, konferencie, kurzu, krúžku, exkurzie, vzdelávania,
- obstaranie inštruktážnych pomôcok, zariadení alebo materiálov určených na použitie v rámci včelárskeho krúžku,
- vydávanie odborných tlačovín, manuálov, letákov,
- realizácia výstavy, súťaže,
- spolufinancovanie medzinárodných sietí spolupráce,
- zriadenie a prevádzkovanie internetového portálu, mobilnej aplikácie,
- zabezpečenie poskytovania pomoci pre konečných prijímateľov pomoci,

b) investície do hmotných a nehmotných aktív

- obstaranie hmotného dlhodobého majetku v podobe technických pomôcok, zariadení a potrieb na získavanie, spracovanie, skladovanie a priamy predaj včelárskych výrobkov konečnému spotrebiteľovi,
- ochrana včelstiev, úl'ov alebo včelárskych zariadení pred poškodením alebo odcudzením,
- monitorovanie sezónneho stavu včelstiev,
- investície do nových inovatívnych technológií,
- investície do zvyšovania úrovne digitalizácie prevádzky,
- investície do opatrení na minimalizáciu environmentálnej záťaže a jej trvalej udržateľnosti pri výrobe,
- technické vybavenie včelnice strednej školy, vysokej školy, vzdelávacej inštitúcie alebo inej inštitúcie,
- technické vybavenie ukázkovej včelnice, ekologickej včelnice alebo pokusnej včelnice, ako aj ďalšie akcie vrátane akcií zameraných na:

i) boj proti škodcom a chorobám včelstiev, predovšetkým proti varroóze;

- preventívne opatrenia proti škodcom a chorobám včelstiev,
- obstaranie veterinárneho lieku alebo veterinárneho prípravku,
- aplikácia veterinárneho lieku alebo veterinárneho prípravku,
- obstaranie veterinárnej technickej pomôcky na aplikáciu veterinárneho lieku alebo veterinárneho prípravku, alebo iného ošetrenia včelstiev,
- prehliadka včelstiev odborne spôsobilou osobou s príslušným vzdelaním a pravidelným preškolením,
- laboratórne analýzy za účelom zistenia úhynu včiel,

ii) zabraňovanie škodám spôsobeným nepriaznivými poveternostnými udalosťami a na podporu vývoja a využívania postupov hospodárenia prispôsobených meniacim sa klimatickým podmienkam;

- zakladanie porastov zabezpečujúce prirodzenú potravu včiel zohľadňujúc pôvodné medonosné druhy rastlín,

iii) obnovenie stavu včelstiev v Únii vrátane šľachtenia včiel;

- obstaranie matky kranskej včely alebo obstaranie jej larvy v materskej bunke,
- obstaranie včelstva s matkou kranskej včely, obstaranie úl'ovej zostavy a náhradnej výživy pre úspešný štart v nových podmienkach,
- príspevok do fondov zriadených včelárskymi organizáciami,
- zriadenie a prevádzka oplodňovacej stanice,

iv) racionalizáciu sezónneho presunu včelstiev;

- obstaranie zariadenia na sezónny presun včelstiev,
- vypracovanie a realizácia projektu zabezpečenia efektívnych pastevných podmienok včelstiev,

c) akcie na podporu laboratórií na analýzu včelárskych výrobkov, úbytku včiel alebo poklesov produktivity a látok, ktoré môžu byť pre včely toxické;

- zabezpečenie analýzy včelárskych výrobkov,
- vytvorenie a dopĺňanie databázy údajov o lokálne produkováných medoch,
- zaobstaranie diagnostickej techniky na analýzu včelárskych výrobkov,

d) spolupráca so subjektmi špecializovanými na vykonávanie výskumných programov v oblasti včelárstva a včelárskych výrobkov;

- realizácia projektu aplikovaného výskumu orgánom uskutočňujúcim aplikovaný výskum v oblasti zdravia a výživy včelstiev, kvality a alternatívneho využitia včelárskych výrobkov,

e) propagácia, komunikácia a marketing vrátane akcií na monitorovanie trhu a činností zameraných najmä na zvyšovanie informovanosti spotrebiteľov o kvalite včelárskych výrobkov a o význame zdravého stravovania;

- zabezpečenie publikačnej, osvetovej a propagačnej činnosti súvisiacej so včelárstvom,
- zabezpečenie medových raňajok na materských školách a základných školách,
- vytvorenie databázy regionálnych včelárov a dodávateľov včelárskych výrobkov,
- spracovanie a propagácia farmárskej praxe priateľskej ku včelám,
- spracovanie a propagácia používania nezapísaného označenia „Certified bee friendly“.

3.5.3 VÍNO

Intervencie v sektore vinohradníctva a vinárstva reagujú na potreby sektora na Slovensku. Podpora bude realizovaná z viacerých zdrojov:

1. Intervencie v sektore vinohradníctva a vinárstva
2. Šetrné postupy vo vinohradoch
3. Ekologické poľnohospodárstvo

1. Intervencie v sektore vinohradníctva a vinárstva

Prostriedky podpory vinohradníctva a vinárstva budú smerovať na intervencie:

1. **reštrukturalizácia a konverzia vinohradov, čo je postup, ktorý pozostáva z jednej alebo viacerých z týchto možností:**
 - a. konverzia na iné odrody, a to aj prostredníctvom preštepovania, okrem iného s cieľom zlepšiť kvalitu alebo environmentálnu udržateľnosť, z dôvodov adaptácie na zmenu klímy alebo na zvýšenie genetickej diverzity;
 - b. premiestnenie vinohradov;
 - c. opätovná výsadba vinohradov, ak je to potrebné po povinnom vyklčovaní, ktoré sa vykonalo zo zdravotných alebo z rastlinolekárskych dôvodov na príkaz príslušného orgánu členského štátu;
 - d. zlepšenie zechník obhospodarovania vinohradov.

Cieľom bude zmena odrôd za účelom výsadby vysoko kvalitných odrôd a odrôd tradičných pre daný región, pri zachovaní pôvodnej výmery produkčného vinohradu; zmena sponu vinohradu za účelom vysadenia nového vinohradu so zmeneným sponom pri zachovaní pôvodnej výmery produkčného vinohradu; presun vinohradov na kvalitnejšie plochy, kvalitnejších regiónov a do svahov pri zachovaní pôvodnej výmery produkčného vinohradu; vyklčovanie, ktoré zahŕňa odstránenie všetkých krov viniča a opornej konštrukcie z vinohradu.

1. **investície do hmotných a nehmotných aktív v sektore vinohradníctva a vinárstva;**
2. **poistenie úrody v sektore vinohradníctva a vinárstva;**

Cieľom intervencie je zvýšenie ochrany vinohradníkov pred stratami spôsobenými klimatickými podmienkami, zvieratami a škodcami, keďže kompletná strata úrody môže ohroziť konkurencieschopnosť vinohradníkov a spôsobiť ich likvidáciu; zníženie rizika trvalého ukončenia vinohradníctva a zároveň zníženie požiadavky na štátnu pomoc v prípade katastrof. Zelený zber ako inštitút na reguláciu úrody môže mať významný vplyv na reguláciu trhu.

1. **informačné akcie týkajúce sa vína z Európskej únie podporujúce zodpovedné pitie alebo propagujúce schémy kvality EÚ – chránené zemepisné označenie a chránené označenie pôvodu;**

Cieľom v prípade intervencie v členskom štáte bude poskytovanie informácií spotrebiteľom vzhľadom na systém Únie vzťahujúcich sa na chránené označenia pôvodu a chránené zemepisné označenia, predovšetkým podmienky a účinky v súvislosti s osobitnou kvalitou, povestou alebo inými charakteristickými črtami vína vyplývajúcimi z konkrétneho zemepisného prostredia alebo pôvodu; na zodpovednú konzumáciu vína a na riziká spojené s konzumáciou alkoholu. Cieľom v prípade intervencie v tretích krajinách bude rovnako nadviazanie vzťahov s verejnosťou formou propagácie alebo reklamy a ďalšie rozvíjanie informovanosti cieľových skupín; podporené budú predajné akcie, informačné materiály o kvalite, účasť na podujatiach, veľtrhoch alebo výstavách s medzinárodným významom, ochutnávky pre distribútorov a novinárov, stretnutia s obchodníkmi a

distribútormi, tlačové správy a konferencie, informačné kampane zamerané na systémy Spoločenstva vzťahujúce sa na označenie pôvodu, zemepisné označenie a ekologickú výrobu, zamerané na zdôraznenie originality vrátane prieskumov nových trhov potrebných pre rozšírenie odbytu. Štúdie o nových alebo existujúcich trhoch potrebných na rozšírenie a konsolidáciu odbytísk, štúdie zamerané na vyhodnotenie výsledkov informačných a propagačných akcií, vypracovanie technických podkladov vrátane laboratórnych skúšok a posúdení vzťahujúcich sa na enologické postupy, rastlinolekárske a hygienické pravidlá, ako aj iné požiadavky tretích krajín na dovoz výrobkov sektora vinohradníctva a vinárstva v záujme zabránenia obmedzeniu prístupu na trhy tretích krajín alebo v záujme jeho umožnenia.“

2.Šetrné postupy vo vinohradoch

Plánuje sa podpora 5 500 ha, na ktorých sa obmedzí používanie pesticídov a podporí biologická ochrana. Bližšia špecifikácia je v opise intervencie.

3.Ekologické poľnohospodárstvo

Slovensko podporí ekologickú produkciu vo vinohradoch na plánovanej výmere 500 ha.

3.5.4 CHMEĽ

Celková výmera chmeľu na Slovensku dlhodobo klesá. V súčasnosti chmeľ pestovaný len na výmere 37 hektárov. Sektor chmeľu bude podporený prostredníctvom Viazanej podpory príjmu a cieľom je podporiť v priemere 50 ha ročne s celkovou alokáciou 0,2 mil. EUR v období 2023-2027.

3.5.5 OLIVOVÝ OLEJ A STOLOVÉ OLIVY

Nerelevantné

3.5.6 INÉ SEKTORY

Mlieko a mliečne produkty

Hlavným cieľom podpory v sektore mlieka je vytvorenie konkurencieschopnejšieho a viac trhovo orientovaného sektora a to aj s prostredníctvom organizácií výrobcov.

Podpora bude realizovaná prostredníctvom intervencií:

- Viazaná podpora príjmu
- Podpora činnosti organizácií výrobcov v ostatných sektoroch (mlieko)

1. Viazaná podpora príjmu

Sektor mlieka a mliečnych výrobkov bude podporený prostredníctvom Viazanej podpory príjmu, a to konkrétne podporou kráv chovaných v systéme s trhovou produkciou mlieka. Hlavným cieľom intervencie je dosiahnutie vyššej miery konkurencieschopnosti produkcie a zastúpenie na trhu EÚ. Slovensko podporí prostredníctvom Viazanej podpory príjmu 110 000 VDJ s celkovou alokáciou 142 mil. EUR v období 2023-2027.

2. Intervencie v sektore Mlieko a mliečne výrobky

Nakoľko miera organizovanosti v sektore mlieka nie je dostatočná, je potrebné podporiť spájanie výrobcov do organizácií výrobcov. Vyššia miera organizovanosti rovnako posilní kolektívnu vyjednávaciu silu poľnohospodárov vo vzťahu k spracovateľskému priemyslu a obchodu. Existujúce ale aj novovzniknuté organizácie výrobcov spracujú operačné programy. Podpora bude v súlade s článkom 47 nariadenia zameraná na intervencie:

- investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie
- poradenské služby a technická pomoc, predovšetkým v otázkach udržateľného používania veterinárnych liekov, zmierňovania zmeny klímy a adaptácii na ňu, podmienok zamestnávania, povinností zamestnávateľov a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci;
- odborná príprava vrátane odborného poradenstva a výmeny najlepších postupov, predovšetkým v otázkach udržateľného používania veterinárnych liekov a zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, ako aj v otázkach používania organizovaných obchodných platforiem a komoditných búrz na spotovom a termínovanom trhu;
- ekologická poľnohospodárska výroba alebo integrovaná výroba;
- akcie na zvýšenie udržateľnosti a efektívnosti prepravy a skladovania výrobkov;
- propagácia, komunikácia a marketing vrátane akcií a činností zameraných najmä na zvyšovanie informovanosti spotrebiteľov o systémoch kvality Únie a o význame zdravého stravovania a na diverzifikáciu a konsolidáciu trhov;
- vykonávanie systémov kvality Únie a vnútroštátnych systémov kvality;
- vykonávanie systémov výsledovateľnosti a certifikácie, najmä sledovanie kvality výrobkov predávaných konečným spotrebiteľom;
- akcie zamerané na zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na ňu.

V súvislosti s cieľom uvedeným v o cieľ podľa čl. 46 písm. j) ide o tieto typy intervencií:

- vytvorenie, naplnenie a doplnenie vzájomných fondov zo strany organizácií výrobcov a združení organizácií výrobcov uznaných podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013;
- investície do hmotných a nehmotných aktív umožňujúce zvýšenie efektívnosti riadenia objemov uvedených na trh, a to aj v prípade hromadného skladovania;

- hromadné skladovanie výrobkov vyrobených organizáciou výrobcov alebo jej členmi a v prípade potreby aj kolektívne spracovanie s cieľom uľahčiť uvedené skladovanie;
- obnova stád hospodárskych zvierat po povinnej porážke zo zdravotných dôvodov alebo z dôvodu strát v dôsledku prírodných katastrof;
- poistenie produkcie, ktoré prispieva k zaručeniu príjmov výrobcov, ak nastanú straty v dôsledku prírodných katastrof, nepriaznivých poveternostných udalostí, chorôb a súčasne sa ním zaručuje, že prijímatelia vykonajú potrebné opatrenia na predchádzanie riziku;
- odborné poradenstvo pre iné organizácie výrobcov a združenia organizácií výrobcov uznané podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 alebo pre jednotlivých výrobcov;
- vykonávanie a riadenie sanitárnych požiadaviek tretích krajín na území Únie s cieľom uľahčiť prístup na trhy tretích krajín;
- komunikačné akcie zamerané na zvyšovanie povedomia a informovanie spotrebiteľov.

Ovce a kozy

Sektor oviec a kôz bude podporený prostredníctvom viazanej podpory príjmu. Chov oviec a kôz sa na Slovensku znižuje, čo má negatívne ekonomické a sociálne efekty. Na viazanú podporu príjmu Slovensko alokuje v rokoch 2023-2028 28 mil. EUR. Okrem toho sektor získa podporu aj na organizácie výrobcov v troch oblastiach:

1. Zlepšovanie plánovania výroby a prispôbenie sa dopytu

Cieľom tejto intervencie je zabezpečiť trhovoorientovanú výrobu, kontrolu objemu výroby ako aj kontrolu typu vyrábaných produktov prostredníctvom riadneho plánovania výroby založenom na akciách zameraných na vytvorenie výroby založenej na dopyte.

Organizácie výrobcov by mali konať v súlade s požiadavkami trhu, preto je nevyhnutné zabezpečiť vhodné plánovanie výroby založené na prognóze ponuky a dopytu. Taktiež by sa mali zamerať na ponuku nových produktov a služieb.

2. Koncentrácia ponuky a nové odbytové kanály

Cieľom tejto intervencie je prostredníctvom vytvárania organizácií výrobcov/skupín výrobcov, združení organizácií výrobcov koncentrovať ponuku a posilniť vyjednávaciu pozíciu voči odberateľom. Horizontálne spolupráce môžu prispieť k zlepšeniu logistiky, skladovania a spracovania výrobkov, môžu znížiť výrobné a transakčné náklady a zlepšiť inovačný potenciál.

3. Propagácia a marketing

Marketing výrobkov a jeho význam v súčasnosti rastie, pričom ho možno považovať za základnú funkciu organizácií výrobcov.

Organizácie výrobcov musia aktívne pristupovať k maloobchodu s vlastnou ponukou, novými (kvalitnými) výrobkami a službami, vyhľadávať kupujúcich, skúmať ich zvyky, prania a potreby. K hlavným marketingovým aktivitám patrí výskum, vývoj nových produktov, ich distribúcia, komunikácia so zákazníkom, tvorba cenovej politiky a poskytovanie služieb zákazníkovi. Kvalitný marketing by mal prebiehať kontinuálne, plánovane, v súlade s dlhodobou stratégiou firmy a s využitím všetkých dostupných nástrojov.

Bielkovinové plodiny

Na podporu pestovania bielkovinových plodín sa použije viazaná podpora príjmu. Slovensko vyčlení 2% obálky priamych platieb na pestovanie bielkovinových plodín a podporí sa výmera až 110 tis. ha.

Cukrová repa

Cukrová repa sa na Slovensku pestuje na výmere 21,5 tis. ha a spracováva sa v dvoch cukrovaroch. Ide o funkčnú vertikálu, ktorej udržanie bude podporené Viazanou podporou príjmu kvôli sociálnym, ekonomickým a ekologickým benefítom. Cukrová repa nie je obchodovateľná na väčšie vzdialenosti, a preto by pokles pestovanej výmery znamenal zánik cukrovarov na Slovensku. Podpora napomôže udržať potrebnú výmeru cukrovej repy, ktorej pestovanie má priaznivý vplyv aj na biodiverzitu.

Zemiaky

Sektor zemiakov bude podporený prostredníctvom niekoľkých vzájomne sa dopĺňajúcich intervencií:

1. Investície do hmotných a nehmotných aktív umožňujúce zvýšenie efektívnosti riadenia objemov a zlepšenia kvality v sektore zemiakov
2. Predchádzanie krízam a riadenie rizika v sektore zemiakov
3. Zvýšenie obchodnej hodnoty a kvality výrobkov v sektore zemiakov
4. Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde
5. Ekologické poľnohospodárstvo

1. Investície do hmotných a nehmotných aktív umožňujúce zvýšenie efektívnosti riadenia objemov a zlepšenia kvality v sektore zemiakov

Intervencia má za cieľ motivovať zakladanie organizácií výrobcov v sektore zemiakov a posilnenie ich funkčnosti vplyvom vybraných opatrení. Podpora v tejto intervencii je cielená na investície do hnutelných a nehnuteľných aktív, najmä infraštruktúry a systémov na riadenie a zlepšovanie kvality výrobkov. Zároveň sa pomocou tejto intervencie budú posilňovať opatrenia zamerané na predchádzanie klimatickým zmenám, formou využitia energie z obnoviteľných zdrojov. Dôležitým faktorom je využívanie systémov, ktoré zabezpečia efektívne využitie vody, ako sú budovanie šetrných závlahových systémov a využitie recyklácie pri pozberovej úprave produkcie.

2. Predchádzanie krízam a riadenie rizika v sektore zemiakov

Intervencia zabezpečuje plnenie opatrení na predchádzanie krízam a riadeniu rizika.

3. Zvýšenie obchodnej hodnoty a kvality výrobkov v sektore zemiakov

Intervencia má za cieľ vybudovanie účinných systémov výsledovateľnosti produkcie od spotrebiteľa až na úroveň pestovateľskej jednotky. Intervencia má tiež za cieľ podporiť zapojenie sa organizácií výrobcov do systémov schém kvality Únie, najmä získania chránených označení pre produkciu zo špecifických oblastí SR. Vykonávanie systémov kvality prispieva k podpore predaja produkcie členov organizácií výrobcov. Podporuje sa zvyšovanie kvality produkcie a jej lepšia predajnosť.

4. Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde

Rovnako ako v prípade zeleniny sa podporí zníženie používania pesticídov pri pestovaní zemiakov. Slovensko plánuje podporiť 4 000 hektárov.

5. Ekologické poľnohospodárstvo

Ekologickú produkciu zemiakov plánuje Slovensko podporiť na výmere 100 hektárov.

Bravčové mäso

Nakoľko miera organizovanosti v sektore bravčového mäsa nie je dostatočná, je potrebné podporiť spájanie výrobcov do organizácií výrobcov. Vyššia miera organizovanosti rovnako posilní kolektívnu vyjednávaciu silu poľnohospodárov vo vzťahu k spracovateľskému priemyslu a obchodu. Existujúce ale aj novovzniknuté organizácie výrobcov spracujú operačné programy. Podpora bude v súlade s článkom 47 nariadenia zameraná na intervencie:

1. Zlepšovanie plánovania výroby a prispôsobenie sa dopytu;
2. Koncentrácia ponuky a nové odbytové kanály;
3. Zlepšenie podmienok zamestnávania;
4. Zvýšenie udržateľnosti a efektívnosti prepravy a skladovania;
5. Šetrenie energiou, energetická efektívnosť, investície do alternatívnych druhov energií;
6. Propagácia a marketing.

V súvislosti s cieľom uvedeným v o cieľ podľa čl. 46 písm. j) ide o tieto typy intervencií:

1. vytvorenie, naplnenie a doplnenie vzájomných fondov zo strany organizácií výrobcov a združení organizácií výrobcov uznaných podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013;
2. investície do hmotných a nehmotných aktív umožňujúce zvýšenie efektívnosti riadenia objemov uvedených na trh, a to aj v prípade hromadného skladovania;
3. hromadné skladovanie výrobkov vyrobených organizáciou výrobcov alebo jej členmi a v prípade potreby aj kolektívne spracovanie s cieľom uľahčiť uvedené skladovanie;
4. obnova stád hospodárskych zvierat po povinnej porážke zo zdravotných dôvodov alebo z dôvodu strát v dôsledku prírodných katastrof;
5. poistenie produkcie, ktoré prispieva k zaručeniu príjmov výrobcov, ak nastanú straty v dôsledku prírodných katastrof, nepriaznivých poveternostných udalostí, chorôb a súčasne sa ním zaručuje, že prijímatelia vykonajú potrebné opatrenia na predchádzanie riziku;
6. odborné poradenstvo pre iné organizácie výrobcov a združenia organizácií výrobcov uznané podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 alebo pre jednotlivých výrobcov;
7. vykonávanie a riadenie sanitárnych požiadaviek tretích krajín na území Únie s cieľom uľahčiť prístup na trhy tretích krajín;
8. komunikačné akcie zamerané na zvyšovanie povedomia a informovanie spotrebiteľov.

3.6 Prehľad intervencií, ktoré prispievajú k zabezpečeniu koherentného a integrovaného prístupu k riadeniu rizík tam, kde je to relevantné

V rokoch 2023-2027 Slovensko využije nasledujúce intervencie, ktoré prispejú k zaisteniu koherentného a integrovaného prístupu k riadeniu rizík:

1. **Finančné príspevky na poistné v rámci systémov poistenia podľa odseku 3 a) článku 76**
 2. **Intervencie v sektore vinohradníctva a vinárstva**
 3. **Intervencie v sektore ovocia a zeleniny a iných sektoroch podľa článku 47 odsek 2 i) poistenie úrody a produkcie, ktorá prispeje k zabezpečeniu príjmov výrobcov**
 4. **Štátnu pomoc na riadenie rizika**
 5. **Iné formy znižovania rizikovosti poľnohospodárov.**
1. **Finančné príspevky na poistné v rámci systémov poistenia podľa odseku 3 a) článku 76 nariadenia**

V období 2023-2027 Slovensko zavedie v rámci SPP podporu vo forme finančných príspevkov na poistné v rámci systémov poistenia podľa odseku 3 a) článku 76. Na intervenciu Slovensko alokuje 40 mil. EUR, čo predstavuje 8 mil. EUR ročne.

Podmienky podpory vo forme finančných príspevkov na poistné v rámci systémov poistenia podľa odseku 3 a) článku 76 nariadenia v období 2023-2027:

Oprávnenými prijímateľmi budú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe. V rámci intervencie bude možné požiadať o podporu pri poistných produktoch pre poľnohospodárov na:

- poistenie poľných plodín,
- poistenie hospodárskych zvierat,
- poistenie špeciálnych plodín, ovocia, zeleniny.

Podpora sa poskytne na poistné zmluvy, ktorými sa poistujú straty spôsobené:

- nepriaznivou poveternostnou udalosťou a inými živelnými rizikami (napr. požiar, explózia, víchrica, prudký vietor, vyzimovanie, jarný mráz, zimný mráz, jesenný mráz, ľadovec, sucho, zaplavenie, povodeň, záplava, zosuv pôdy, pád stožiarov a iných predmetov a pod.),
- chorobou zvierat alebo rastlín (napr. ochorenia a nákazy infekčného charakteru alebo spôsobené parazitom a pod.),
- zamorením škodcami, akútnou otravou hospodárskych zvierat,
- environmentálnou nehodou.

Podporené budú len poistné zmluvy uzatvorené s komerčnými poisťovňami pôsobiacimi v SR a ktoré spĺňajú všetky predpísané náležitosti v zmysle platnej vnútroštátnej legislatívy SR a súvisiacej legislatívy EÚ.

Poistná zmluva musí povinne obsahovať v zmysle legislatívy EÚ podmienku, že poisťovňa poskytne odškodnenie len na krytie strát, ktoré prekračujú prahovú hodnotu vo výške najmenej 20 % priemernej ročnej produkcie poľnohospodára za predchádzajúce trojročné obdobie alebo priemeru za trojročné obdobie na základe predchádzajúcich piatich rokov s vylúčením najvyššieho a najnižšieho údaj. Bližšia špecifikácia splnenia podmienky pre určenie výšky straty, ktorá prekračuje prahovú hodnotu v zmysle predchádzajúcej vety je uvedená v texte opisu intervencie.

Podpora môže byť v zmysle tejto intervencie poskytnutá len na podklade takých komerčných poistných zmlúv na poistenie poľnohospodárskej produkcie (vrátane poistenia hospodárskych zvierat), ktoré okrem už vyššie uvedených podmienok obsahujú:

- identifikačné údaje poistenej fyzickej osoby podnikajúcej v poľnohospodárskej prvovýrobe alebo právnickej osoby podnikajúcej v poľnohospodárskej prvovýrobe a výšku dojednaného poistného,
- uvedenie miesta, na ktoré sa vzťahuje poistenie a to presnou identifikáciou parciel alebo chovu hospodárskych zvierat, alebo iným spôsobom, na základe ktorého je možné bez pochybností určiť miesto na ktoré sa vzťahuje poistenie,
- poistné udalosti, na ktoré sa vzťahuje poistenie a na ktoré je možné poskytnúť podporu v zmysle tejto intervencie,
- dojednaný rozsah rizík, za ktorý poistenému poisťovňa poskytne plnenie v prípade poistnej udalosti a ustanovenie, že výška poskytnutého poistného plnenia nemôže presiahnuť výšku škody, ktorá bola spôsobená poistnou udalosťou,
- druh poistenia (špecifikácia konkrétneho druhu poistených poľných plodín, hospodárskych zvierat alebo špeciálnych plodín), na ktorý je možné poskytnúť podporu v zmysle tejto intervencie a bližšej špecifikácie podľa vyhlásenej výzvy, overenú kópiu potvrdenia o výške zaplateného poistného.

Príspevok bude poskytnutý všetkým oprávneným prijímateľom, ktorý si podajú žiadosť o príspevok v príslušnom kalendárnom roku v termíne od 1.3. do 31.5. aktuálneho roku a spĺňajú podmienky pre poskytnutie príspevku. Výška príspevku bude určená na základe výšky zaplateného poistného (vo výške 60% zo zaplateného poistného). V prípade ak by mala v danom roku výška príspevku za všetky podané žiadosti presiahnuť výšku disponibilných finančných prostriedkov, nedochádza k zníženiu počtu podporených subjektov, ale k pomernému zníženiu intenzity poskytnutej podpory. Slovensko očakáva, že do intervencií nástrojov na riadenie rizika sa zapojí **2000 fariem z celkového počtu 25 660**.

2. Intervencie v sektore vinohradníctva a vinárstva

Spoločná organizácia trhov taktiež obsahuje nástroje na redukciu a diverzifikáciu rizika. V sektore vinohradníctva a vinárstva v rámci trhových opatrení SOT Slovensko poskytuje prostriedky na poistenie úrody vinohradov. V roku 2020 Pôdohospodárska platobná agentúra prijala 63 žiadostí vo výške 266 789 EUR.

Vývoj podpory na poistenie úrody vinohradov

Rok	Počet žiadostí	Celková výška podpory v EUR
2017	48	298 489
2018	51	315 885
2019	52	331 603
2020	63	266 789

Zdroj: PPA, 2020

3. Intervencie v sektore ovocia a zeleniny a iných sektoroch podľa článku 47 odsek 2 i) poistenie úrody a produkcie, ktorá prispeje k zabezpečeniu príjmov výrobcov

Na ciele v sektore ovocia a zeleniny a v iných sektoroch uvedených v článku 42 písm. f) Slovensko vyčlení dostatok zdrojov v rámci strategického plánu novej SPP (27,5 mil. EUR pre sektor ovocia a zeleniny, 25,05 mil. EUR pre iné sektory). Podporenou bude aj intervencia podľa článku 47 odsek 2 i) poistenie úrody a **produkcie**, ktorá prispeje k zabezpečeniu príjmov výrobcov, ak nastanú straty v dôsledku prírodných katastrof, nepriaznivých poveternostných udalostí, chorôb alebo napadnutia škodcami, a súčasne prijímatelia vykonajú potrebné opatrenia na predchádzanie riziku.

4. Štátna pomoc na riadenie rizika

Slovensko v období 2023-2027 zachová podporu riadenia rizika vo forme štátnej pomoci notifikovanej v súčasnosti. V oblasti riadenia rizík má Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR schválené schémy pomoci (ďalej len „schéma“), ktoré sú vypracované buď na základe:

- Usmernení Európskej únie o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach na roky 2014 až 2020, alebo
- nariadenia Komisie (EÚ) č. 702/2014 z 25. júna 2014, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) (ďalej len „ABER“)[\[1\]](#).

Pôjde o nasledovné schémy štátnej pomoci:

- a) podľa Usmernení Európskej únie o štátnej pomoci:

Schéma štátnej pomoci na náhradu škôd spôsobených nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe SA.54289(2019/XA) pre MSP a SA.60698 (2020/N) pre všetky podniky. Ide o pomoc formou náhrady škody vzniknutej na produkcii výrobkov poľnohospodárskej prvovýroby a majetku využívanom podnikmi pôsobiace v poľnohospodárskej prvovýrobe na produkciu výrobkov poľnohospodárskej prvovýroby, v dôsledku nepriaznivej poveternostnej udalosti, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, podľa článku 2 ods. 16 nariadenia Komisie. Pomoc podľa tejto schémy sa bude poskytovať v prípade strát a škôd na produkcii poľnohospodárskych výrobkov a majetku poľnohospodárskych podnikov spôsobených napríklad:

- a) mrazom,
- b) búrkami a ľadovcom,
- c) námrazou,
- d) silným dažďom,
- e) suchom.

Za nepriaznivú poveternostnú udalosť, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe sa považuje taká poveternostná udalosť, ktorá zničí viac ako 30 % priemernej ročnej produkcie poľnohospodárskych výrobkov vypočítanej za predchádzajúce obdobie troch rokov alebo trojročného priemeru za predchádzajúce obdobie piatich rokov okrem najvyššieho a najnižšieho údaja. Predmetom tejto schémy je náhrada škôd spôsobených priamo v dôsledku nepriaznivej poveternostnej udalosti, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, a to na základe posúdenia verejného orgánu, ktorým je Slovenský hydrometeorologický ústav. Oprávnenými nákladmi sú náhrady škôd, ktoré zahŕňajú stratu príjmu v dôsledku úplného alebo čiastočného zničenia poľnohospodárskej výroby a výrobných prostriedkov a materiálne škody. Strata príjmu sa musí vypočítať buď na úrovni ročnej produkcie poľnohospodárskeho podniku alebo na úrovni plodín a chovu hospodárskych zvierat.

Pomoc a všetky ďalšie platby prijaté na náhradu škody sa musia obmedziť na 80 % oprávnených nákladov. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť na 90 % v oblastiach s prírodnými obmedzeniami.

Pomoc poskytnutá na základe tejto schémy sa musí znížiť o 50 % pre tie subjekty, ktoré neuzavreli poistenie na najmenej 50 % priemernej ročnej výroby alebo príjmu súvisiaceho s výrobou, týkajúce sa náhodných udalostí vyplývajúcich z klimatických rizík v Slovenskej republike alebo príslušnom regióne. K výnimke z tejto podmienky možno pristúpiť len vtedy, ak sa dokáže presvedčivo preukázať, že napriek maximálnemu úsiliu nebolo v čase výskytu škody k dispozícii finančne dostupné poistenie pokrývajúce náhodné udalosti vyplývajúce z klimatických rizík v dotknutom členskom štáte.

b) podľa článku 26 ABER:

- *Schéma štátnej pomoci na úhradu trhovej hodnoty hospodárskych zvierat v dôsledku nariadených veterinárnych opatrení v znení dodatku č. 2 SA. 55617(2019/XA) s platnosťou do 30.06.2021.*
- *Schéma štátnej pomoci na nápravu škôd spôsobených chorobami zvierat a na úhradu niektorých nákladov na eradikáciu chorôb zvierat formou dotácie SA.64083(2021/XA);*

Ide o pomoc poľnohospodárskemu podniku pôsobiace v poľnohospodárskej prvovýrobe na úhradu strát na hospodárskych zvieratách v dôsledku nariadených veterinárnych opatrení súčasť verejného programu zameraného na prevenciu, kontrolu alebo eradikáciu príslušných chorôb zvierat alebo núdzových opatrení a obmedzenie výskytu škodcov rastlín vykonaných v súlade so smernicou Rady 2000/29/ES. Pomoc možno poskytovať do 100 % straty zníženej o poistné plnenie, ak bol podnik poistený alebo ak pre príslušnú udalosť neexistuje na trhu Európskej únie dostupné zodpovedajúce poistenie, do 50 % straty, ak nebol podnik poistený v príslušnom rozpočtovom roku a pre príslušnú

udalosť existuje na trhu Európskej únie dostupné zodpovedajúce poistenie. Pomoc možno poskytovať do 1 000 000 EUR na jeden podnik v príslušnom kalendárnom roku.

- *Schéma štátnej pomoci na prevenciu, kontrolu a eradikáciu ochorení zvierat v znení Dodatku č. 3, SA: 100260*

c) podľa článku 27 ABER:

- *Schéma štátnej pomoci na odstraňovanie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat v znení Dodatku č. 1 SA.63660(2021/XA).*

Ide o pomoc s cieľom podporiť podnik pôsobiaci v poľnohospodárskej prvovýrobe pri odstraňovaní a likvidácii mŕtvych hospodárskych zvierat v príslušnom kalendárnom roku a to kompenzáciou oprávnených nákladov podľa článku 27 ods. 1 písm. c) a e) nariadenia Komisie. Oprávneným projektom je celkový zámer na odstraňovanie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat v príslušnom kalendárnom roku. Oprávnenými nákladmi je hodnota služby (ďalej len „oprávnené náklady“), ktorú poskytuje poskytovateľ služby na odstránenie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat. Odstránenie mŕtvych hospodárskych zvierat - je zber a preprava uhynutých zvierat do schváleného miesta spracovania. Likvidácia mŕtvych hospodárskych zvierat - je spracovanie uhynutých zvierat v schválenom závode tlakovou sterilizáciou. Pomoc poskytovaná podľa tejto schémy je nepriamou formou pomoci a poskytuje sa príjemcovi pomoci formou vecného plnenia prostredníctvom subvencovanej služby na odstraňovanie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat. Pomoc nezahŕňa priamu hotovostnú platbu príjemcovi pomoci. Pomoc sa môže vyplatiť hospodárskym prevádzkovateľom alebo subjektom, ktorí pôsobia v nadväznosti na podniky pôsobiace v sektore chovu hospodárskych zvierat; a poskytujú služby spojené s odstránením a likvidáciou mŕtvych hospodárskych zvierat. Pomoc možno poskytnúť do výšky 100 % oprávnených nákladov na odstránenie mŕtvych hospodárskych zvierat a 75 % oprávnených nákladov na likvidáciu týchto mŕtvych hospodárskych zvierat.

d) podľa článku 28 ABER

- *Schéma štátnej pomoci na platby poistného v poľnohospodárstve Číslo schémy: SA.63100 (2021/XA)*

Schéma štátnej pomoci na platby poistného v poľnohospodárskej prvovýrobe v znení Dodatku č. 3 **poskytuje pomoc** podniku pôsobiacemu v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby na platby poistného. Oprávnenými nákladmi sú náklady alebo výdavky na platby poistného, ktoré kryje straty spôsobené:

- a) prírodnými katastrofami, podľa článku 2 ods. 9 nariadenia Komisie;
- b) nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodnej katastrofe, podľa článku 2 ods. 16 nariadenia Komisie, a inými nepriaznivými poveternostnými udalosťami, podľa článku 2 ods. 17 nariadenia Komisie;
- c) výskytom chorôb zvierat alebo škodcov rastlín, podľa článku 2 ods. 18 nariadenia Komisie;
- d) vplyvom chránených zvierat, podľa článku 2 ods. 49 nariadenia Komisie.

Oprávnený žiadateľ predkladá kópiu poistnej zmluvy o poistení zvierat, plodín alebo majetku využívanom na poľnohospodársku prvovýrobu, uzatvorenej medzi príjemcom pomoci a poisťovateľom.

Oprávnenými príjemcami pomoci podľa uvedených schém sú mikro, malé a stredné podniky (MSP), zadefinované v prílohe 1 k ABER. V súčasnosti je alokácia na schémy štátnej pomoci cca 57 mil. EUR. Slovensko predpokladá, že v rokoch 2023-2027 bude na schémy štátnej pomoci využitá rovnaká ročná alokácia.

5. Iné formy znižovania rizikovosti poľnohospodárov v rámci SP SPP 2023-2027

Slovensko je charakteristické duálnou štruktúrou fariem. Na jednej strane v roku 2021 hospodárilo na pôde 5% všetkých fariem s výmerou nad 500 ha a spolu obhospodarovali 70% pôdy v LPIS (PPA, 2021). Na druhej strane existuje 81% fariem s výmerou do 50 ha a spolu obhospodarujú 8% pôdy v LPIS. **Bežné riziko si najmä veľké slovenské farmy dokážu riešiť samostatne prostredníctvom nástrojov ako sú diverzifikácia, selekcia vhodných odrôd, vysoká hygiena, vhodná starostlivosť o zvieratá a pod.** Výhodou slovenských fariem z pohľadu riadenia rizík je ich veľkosť a nízka špecializácia, čo vytvára vhodné predpoklady na diverzifikáciu rizika. Slovenské farmy patria k najväčším a najmenej špecializovaným v EÚ.

Intervencie na podporu príjmu

Pri riadení rizika pomáhajú poľnohospodárom aj nástroje spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie. Podstatný prínos k znižovaniu rizika fariem majú priame platby, ktoré sú nezávislé od produkcie, a preto sú garantované aj v nepriaznivých rokoch v rovnakom rozsahu. Na Slovensku tvoria priame platby jeden z najväčších podielov na produkcii, pridanej hodnote alebo zisku. Podobný vplyv majú aj platby ANC v menej produktívnych oblastiach Slovenska. Degresivita a stropovanie priamych platieb a platieb ANC ako aj redistributívna platba pomôžu lepšie diverzifikovať a riadiť riziko malým, stredným a aktívnym veľkým farmám pri zohľadnení princípu hodnoty za peniaze.

Intervencie zamerané na investície

Produkčné a cenové riziko dokážu znižovať investičné podpory do prvovýroby ako aj do spracovania na farme. Vyššia pridaná hodnota chráni farmy od vysokej fluktuácie cien základných surovín. Investičné podpory by mali byť dôležitým aspektom zvyšovania pridanej hodnoty a podpory riadenia rizika na farmách.

Intervencie v rámci environmentálnych cieľov

Hlavným zdrojom rastúceho produkčného rizika je zmena klímy, ktorá vedie k väčšej nepredvídateľnosti a silnejším prejavom extrémnych javov súvisiacich s počasím. Strategický plán novej SPP vyčleňuje dostatočné zdroje na adaptáciu na zmenu klímy a na preventívne opatrenia. Ide hlavne o vodozádržné opatrenia, opatrenia proti vodnej a veternej erózii a budovania zavlažovacích systémov. Preventívne environmentálne a klimatické opatrenia budú zamerané na riešenie sucha formou podpory závlah a efektívnejších zavlažovacích systémov hlavne pre špeciálnu rastlinnú výrobu. Taktiež prostredníctvom investovania do vodozádržných prvkov sa na Slovensku podstatne zníži produkčné riziko spôsobované suchom. Vodná a veterná erózia dlhodobo vedú k degradácii poľnohospodárskej pôdy v SR. Erózia pôdy spôsobuje odnos pôdných častíc, degradáciu úrodných vlastností pôdy, úbytok organickej hmoty a živín a zhoršovanie pôdnej štruktúry. To vedie k poklesu úrod. Slovensko v rámci špecifických cieľov 4, 5 a 6 alokuje prostriedky na intervencie, ktoré znížia pôdnu eróziu (remízky, vetrolamy, pásy pre opel'ovače a pod.). Prechod na environmentálnu a integrovanú produkciu môže niektorým farmám pomôcť stať sa menej závislými od cenovej volatility, ale viac závislými na zmenách podpôr.

Intervencie v rámci prierezového cieľa

Poľnohospodári by mali byť o možnostiach riadenia rizika, jeho výhodách a nevýhodách dobre informovaní. Podľa dotazníkového prieskumu majú poľnohospodári málo informácií o podpore poistenia a možnostiach riadenia rizika. V rámci Strategického plánu SPP SR vyčlení prostriedky na podporu vzdelávania a poradenstva v oblasti riadenia rizík. Vzdelávanie a poradenstvo má výrazný vplyv na znižovanie rizika farmárov. Ide o komplexný proces, ktorý zahŕňa riadenie

bežných rizík, poistiteľných rizík ako aj možnosti riadenia a znižovania ťažko poistiteľných, nepoistiteľných rizík a rizík katastrofického charakteru. Vzdelávanie a poradenstvo môže efektívnym spôsobom znížiť rizikovosť poľnohospodárstva na Slovensku.

[1]¹ stav k 23.10.2021; schémy sú zverejnené na webovom sídle MRPV SR <https://www.mpsr.sk/index.php?navID=347&id=8826>

3.7 Previazanosť národných a regionálnych intervencií

Nerelevantné

3.8 Prehľad toho, ako strategický plán SPP prispieva k cieľu zlepšenia dobrých životných podmienok zvierat a k zníženiu antimikrobiálnej rezistencie stanovenom v článku 6 (1) písm. (i) vrátane základných podmienok a komplementárnosti

Navrhované intervencie v rámci špecifického cieľa 9 (I) riešia nedostatočné investície do inovácií v chove poľnohospodárskych zvierat a preferenciu veľkých fariem k interiérovému ustajneniu množstva zvierat v nedostatočne priestorovo vybavených maštaliach. Vysoká koncentrácia zvierat v stajniach je predpokladom na vznik a šírenie chorôb.

Nastavené požiadavky na chov zvierat idú nad rámec národnej resp. európskej legislatívy. Cieľom je zlepšiť životné podmienky zvierat a znížiť stresové faktory. Dobré životné podmienky zvierat znižujú ich náchylnosť na zdravotné problémy, čo znižuje potrebu používania antimikrobiálnych liečiv. Konečným výsledkom je vyššia bezpečnosť a kvalita potravín.

Predaj veterinárnych antimikrobiálnych látok na Slovensku bol v roku 2018 na úrovni 49,3 mg/PCU výrazne nižší, ako priemer EÚ (118,3 mg/PCU). Navrhované intervencie majú za cieľ minimálne udržať túto hodnotu. Intervencie sú v súlade s Národným akčným plánom na zníženie antimikrobiálnej rezistencie a stratégie EK Z farmy na stôl.

Intervencie kompenzujú vzniknuté dodatočné náklady a stratu príjmu. Dobré životné podmienky zvierat zvyšujú kvalitu produkcie mäsa mlieka a iných živočíšnych produktov, čo prináša dodatočné príjmy pre farmárov. Kombinácia týchto faktorov bude motivovať farmárov zlepšiť podmienky zvierat a prispieť k naplneniu cieľa.

Komplementaritu k cieľu tvoria:

1. Požiadavky kondicionality SMR 9, SMR 10 a SMR 11.
2. Režimy v záujme klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat (I. pilier) – Pastevný chov: Intervencia je určená pre pasenie dojníc, mladého dobytku, oviec a kôz. Pasenie približuje chov bližšie k prirodzeným podmienkam a potrebám zvierat na pohyb vo vonkajšom prostredí, čerstvé krmivo, odpočinok a prirodzené sociálne správanie. Pasené jalovice majú pri prvom telení vyšší vek, čo prispieje k cieľu vychovať zdravé a dlhoveké zvieratá. Chov zvierat na pasienku prispieva aj zvýšeniu alebo zachovaniu biodiverzity na trvalých trávnych porastoch.
3. Environmentálne intervencie II. piliera:

Zlepšenie životných podmienok pre hovädzí dobytok

Plocha ustajnenia musí byť minimálne o 15 % väčšia oproti legislatívnym požiadavkám. Väčší životný priestor zvierat znižuje pôsobenie stresu, agresivitu a nepokoj zvierat. Pre dojnice musí byť v zimnom období zabezpečená temperovaná voda, ktorá je prospešná pre fungovanie tráviaceho systému, zvyšuje príjem vody a znižuje riziko dehydratácie. Dojčiace kravy budú mať navyše prístup do vonkajšieho výbehu.

Pri výžive teliat budú vyžadované používanie natívneho mlieka po dobu minimálne 42 dní od veku 6 dní na kŕmenie teliat (jalovičiek a/alebo býčkov) namiesto kŕmenia mliečnymi kŕmnymi zmesami a napájanie cumľom. Tieto postupy zabezpečujú zvieratám zníženie stresu, plnohodnotnú výživu, dobrý zdravotný stav a menšiu chorobnosť.

Zlepšenie životných podmienok pre ovce a kozy

Plocha ustajnenia musí byť minimálne o 15 % väčšia oproti legislatívnym požiadavkám. Väčší životný priestor zvierat znižuje pôsobenie stresu, agresivitu a nepokoj zvierat.

Pravidelné koprologické vyšetrenie na parazity umožní cielenú aplikáciu antiparazitík.

Požiadavky na pravidelnú kontrolu a úpravu paznechtov a používanie dezinfekčných brodov cielia na zníženie ochorení končatín u zvierat.

Predĺžením odstavu jahniat a kozliat sa v chovoch zabezpečí prirodzená výživa počas prvých 40 dní života zvierat. Zviera si vybuduje prirodzený reflex cicania a kontakt s matkou. To zabezpečí zvýšenie pohody zvierat a elimináciou zdravotných problémov spojených s nesprávnym kŕmením mliečnou kŕmnu zmesou.

Zlepšenie životných podmienok pre ošípané

Plocha ustajnenia musí byť minimálne o 10 % väčšia oproti legislatívnym požiadavkám. Tieto požiadavky prispievajú k zníženiu agresívnych prejavov zvierat navzájom, zníženiu nepokojov v koterci a k lepšej pohode zvierat.

Odstav prasiatok od matky bude predĺžený o dva dni. Prasiatka lepšie zvládnu záťaž zo zmeny prostredia a stretu s cudzími prasiatkami.

Zlepšenie životných podmienok pre hydinu

Plocha vo výkrme brojlerov musí byť minimálne o 10 % väčšia oproti legislatívnym požiadavkám.

Doba výkrmu nemôže byť kratšia ako 38 dní. Oproti priemernej dĺžke kŕmenia 35 dní ide o predĺženie o 3 dni. Tým sa upraví regulácia výživy kurčiat tak, aby sa umožnil rovnomerný rast kostry a svalstva. V opačnom prípade dochádza poškodzovaniu behákov, sklznutiu pätovej šľachy, posedávaním kurčiat na podlahe a zvýšením výskytu prsných otlakov.

Predĺženie obdobia asanácie prostredia a prípravy na nový turnus na 14 dní umožní zlepšenie zoohygieny a zníženie infekčného tlaku na zvieratá.

Plocha v chovoch nosníc musí byť minimálne o 10 % alebo musí byť zabezpečený výbeh. To bude mať pozitívny dopad na zdravie a životné podmienky nosníc. Zvýšením počtu alebo plochy znáškových miest sa môže obmedziť podiel znečistených vajec.

3.9 Zjednodušenie a zníženie administratívnej záťaže – vid' kapitola 8.2

3.10 Kondicionalita

Normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (GAEC)		Opis spôsobu, akým je norma alebo požiadavka vykonávaná
GAEC1	Udržiavanie trvalého trávneho porastu na základe pomeru trvalého trávneho porastu k	Súhrn povinností poľnohospodárskeho podniku (napr. systém predchádzajúceho povolenia a povinnosť premeny)

	poľnohospodárskej ploche na vnútroštátnej, regionálnej, subregionálnej úrovni, na úrovni skupín podnikov alebo na úrovni podnikov v porovnaní s referenčným rokom 2018 Maximálne zníženie o 5 % v porovnaní s referenčným rokom.	<i>V prípade, že dôjde k prekročeniu rozdielu referenčného pomeru a každoročného pomeru trvalého trávneho porastu k celkovej poľnohospodárskej ploche o viac ako 5% v porovnaní s rokom 2018, žiadateľ spätne zatrávni poľnohospodársku plochu na základe rozhodnutia platobnej agentúry.</i> Územný rozsah (národný, regionálny, úroveň podniku) Národný Typ poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú dotknuté (všetci poľnohospodári, ktorí majú trvalé trávne porasty) Príjemcovia - priamych platieb podľa kapitoly II hlavy III nariadenia EÚ 2021/2115 alebo - príjemcovia ročných prémie podľa článkov 70, 71 a 72 nariadenia EÚ 2021/2115 Vysvetlenie príspevku k hlavnému cieľu normy Obmedzením konverzie trvalého trávneho porastu na iné poľnohospodárske využitie bude zabezpečené zachovanie plôch pôd so zásobami uhlíka.
GAEC2	Ochrana mokradí a rašelinísk⁵	Súhrn povinností poľnohospodárskeho podniku [..] Územný rozsah a plocha vymedzeného územia (ak sú rašeliniská a mokrade identifikované a vymedzené) [..] Typ poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú dotknuté [..] Vysvetlenie príspevku k hlavnému cieľu normy [..] <i>Určenie postupov hospodárenia s pôdou, ktoré zabráňujú uvoľňovaniu uhlíka je, v súvislosti s hlavným cieľom normy, úzko späté s identifikáciou pôd bohatých na uhlík. Na tento účel sa má byť v rokoch 2022 a 2023 poskytnutá členským štátom EÚ podpora Spoločného výskumného centra (JRC) v spolupráci s GR CLIMA a v koordinácii s GR AGRI. Tento projekt JRC predpokladá rôzne výstupy zamerané na poskytnutie metodiky identifikácie a mapovania rašelinísk a mokradí. Prototypy a technické usmernenie pre monitorovanie by mali byť k dispozícii v 2Q 2023. Vzhľadom na uvedené, nemá Slovenská republika v súčasnosti k dispozícii vymedzenia postupov hospodárenia.</i> <i>Slovenská republika tiež pripravuje analýzu existujúcich národných mapových podkladov. Na základe výsledkov</i>

⁵ Členské štáty môžu vo svojich strategických plánoch SPP stanoviť, že táto norma GAEC sa bude uplatňovať až od roku podávania žiadostí 2024 alebo 2025. V takýchto prípadoch členské štáty preukážu, že tento odklad je nevyhnutný na zavedenie systému riadenia v súlade s podrobným plánovaním.

Členské štáty pri stanovovaní normy pre GAEC 2 zabezpečia, aby sa na dotknutej pôde mohla zachovať poľnohospodárska činnosť vhodná na kvalifikáciu pôdy ako poľnohospodárskej plochy.

		analýz týchto máp sa vypracuje osobitná kartografická vrstva na úrovni parciel LPIS. Následne, po sprístupnení výsledkov projektu JRC, budú vymedzené jednotlivé postupy hospodárenia, vrátane konečného posúdenia jednotlivých elementov a ich vplyv na vrstvu v LPIS. Konkrétne požiadavky normy GAEC2 budú definované neskôr prostredníctvom úpravy Strategického plánu SPP. S ohľadom na uvedené, sa tento GAEC bude v Slovenskej republike uplatňovať od roku 2025.
GAEC3	Zákaz vypaľovania strnísk na ornej pôde, pokiaľ nie je dôvodom zabezpečenie zdravia rastlín	Súhrn povinností poľnohospodárskeho podniku <i>Žiadateľ nesmie na diele pôdneho bloku s druhom poľnohospodárskej plochy orná pôda vypaľovať strniská s výnimkou, ak bolo vypaľovanie strnísk nariadené z rastlinolekárskeho dôvodu.</i> Územný rozsah Národný Typ poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú dotknuté Príjemcovia - priamych platieb podľa kapitoly II hlavy III nariadenia EÚ 2021/2115 alebo - príjemcovia ročných prémie podľa článkov 70, 71 a 72 nariadenia EÚ 2021/2115 Vysvetlenie príspevku k hlavnému cieľu normy Zákazom spaľovania strnísk sa podporí zapracovanie strniska, čím sa prispeje k zvýšeniu hladiny pôdnych organických látok, čo zabráni priamemu uvoľňovaniu CO₂ do atmosféry.
GAEC4	Vytvorenie nárazníkových zón pozdĺž vodných tokov⁶	Súhrn povinností poľnohospodárskeho podniku <i>Žiadateľ na poľnohospodárskej ploche pozdĺž útvarov vodných tokov vytvorí nárazníkové zóny tým, že nesmie používať prípravky na ochranu rastlín a hnojivá vo vzdialenosti 3 metrov od brehovej čiary alebo zátopovej čiary. Uvedená vzdialenosť sa nevzťahuje na poľnohospodárske plochy pozdĺž útvarov vodných tokov vo vymedzených oblastiach podľa legislatívy Slovenskej republiky (zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách).</i> Minimálna šírka nárazníkových zón 3 Územný rozsah vrátane vymedzenia vodných tokov Národný - podľa zákona č. 364/2004 Z. z. z 13. mája 2004 o vodách a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) Typ poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú dotknuté

⁶ Nárazníkové zóny pozdĺž vodných tokov podľa tejto normy GAEC musia vo všeobecnosti a v súlade s právom Únie dosahovať minimálnu šírku 3 metrov a nesmú sa na nich používať pesticídy ani hnojivá. V oblastiach s významnými odvodňovacími a zavlažovacími priekopami môžu členské štáty upraviť, ak je to pre uvedené oblasti riadne odôvodnené, minimálnu šírku v súlade so špecifickými miestnymi okolnosťami.

		<i>Príjemcovia</i> - priamych platieb podľa kapitoly II hlavy III nariadenia EÚ 2021/2115 alebo - príjemcovia ročných prémie podľa článkov 70, 71 a 72 nariadenia EÚ 2021/2115 Vysvetlenie príspevku k hlavnému cieľu normy <i>Vytvorením nárazníkových zón pozdĺž vodných tokov bude zabezpečená ochrana riečnych tokov pred znečistením a odtokom.</i>
GAEC5	Riadenie obrábania pôdy, zníženie rizika degradácie a erózie pôdy vrátane zohľadnenia sklonu svahov	Súhrn povinností poľnohospodárskeho podniku Žiadateľ na diele pôdneho bloku s druhom poľnohospodárskej plochy orná pôda a trvalé plodiny zabezpečí, že: 1. na silne ohrozených plochách a) nebude pestovať plodiny s nízkou protieróznou schopnosťou b) plodiny s vyššou protieróznou schopnosťou bude pestovať len s uplatňovaním protieróznych agrotechnických opatrení; 2. na mierne ohrozených plochách a) bude pestovať plodiny s nízkou protieróznou schopnosťou len s uplatňovaním protieróznych agrotechnických opatrení. Územný rozsah (vrátane oblastí ohrozených eróziou a sklonu svahu) Národný Typ poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú dotknuté <i>Príjemcovia</i> - priamych platieb podľa kapitoly II hlavy III nariadenia EÚ 2021/2115 alebo - príjemcovia ročných prémie podľa článkov 70, 71 a 72 nariadenia EÚ 2021/2115 Vysvetlenie príspevku k hlavnému cieľu normy <i>Stanovením spôsobov hospodárenia na silne a mierne ohrozených plochách sa minimalizuje strata a vyčerpanie pôdy v dôsledku erózie.</i>
GAEC6	Minimálne pokrytie pôdy, aby nebola pôda počas najcitlivejších období ponechaná bez porastu⁷	Súhrn povinností poľnohospodárskeho podniku Žiadateľ je na diele pôdneho bloku s druhom poľnohospodárskej plochy orná pôda a trvalé plodiny povinný na ohrozených plochách v období od 1. novembra do 1. marca zabezpečiť jej vegetačné pokrytie; obdobie sa nevzťahuje na žiadateľa, ktorý do 2 týždňov od odstránenia vegetačného pokrytia zabezpečí následnú plodinu. Územný rozsah Národný Typ poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú dotknuté <i>Príjemcovia</i>

⁷ V riadne odôvodnených prípadoch môžu členské štáty v dotknutých regiónoch prispôbiť minimálne normy tak, aby zohľadňovali krátke vegetačné obdobie vyplývajúce z dĺžky a intenzity zimného obdobia.

		- priamych platieb podľa kapitoly II hlavy III nariadenia EÚ 2021/2115 alebo - príjemcovia ročných prémie podľa článkov 70, 71 a 72 nariadenia EÚ 2021/2115 Vysvetlenie príspevku k hlavnému cieľu normy <i>Požiadavkou pokrytia pôdy sa zabezpečí jej ochrana počas najcitlivejších období a na najcitlivejších plochách z hľadiska zníženia vyplavovania živín.</i>
GAEC7	Striedanie plodín na ornej pôde, okrem plodín pestovaných pod vodou⁸	Súhrn povinností poľnohospodárskeho podniku pre striedanie plodín <i>Žiadateľ je na diele pôdneho bloku s druhom poľnohospodárskej plochy orná pôda, okrem plôch viacročných plodín, tráv a iných bylinných krmovín a pôdy ležiacej úhorom, a v prípade zaradenia medzi plodiny v trvaní aspoň osem týždňov medzi dve hlavné plodiny, povinný dodržiavať zákaz pestovania tej istej plodiny na tej istej ploche počas dvoch po sebe nasledujúcich rokov; podmienka sa nevzťahuje na žiadateľa u ktorého:</i> (a) sa viac ako 75 % ornej pôdy využíva na pestovanie tráv alebo iných bylinných krmovín, ponecháva sa úhorom, využíva sa na pestovanie bôbových plodín alebo je predmetom kombinácie týchto využití; (b) viac ako 75 % poľnohospodárskej plochy, na ktorú možno poskytnúť podporu, tvoria trvalé trávne porasty, využíva sa na pestovanie tráv alebo iných bylinných krmovín alebo na pestovanie plodín pod vodou buď počas významnej časti roka, alebo počas významnej časti vegetačného cyklu, alebo je predmetom kombinácie týchto využití, alebo (c) predstavuje veľkosť ornej pôdy do 10 hektárov. <i>Žiadateľ certifikovaný v súlade s nariadením (EÚ) 2018/848 sa považuje za žiadateľa, ktorý spĺňa túto normu GAEC.</i>

⁸ Striedanie pozostáva zo zmeny plodín aspoň raz ročne na úrovni poľnohospodárskej parcely (s výnimkou viacročných plodín, tráv a iných bylinných krmovín a pôdy ležiacej úhorom) vrátane primerane obhospodarovovaných vedľajších plodín.

Na základe rozmanitosti poľnohospodárskych metód a agroklimatických podmienok môžu členské štáty v dotknutých regiónoch povoliť iné postupy posilneného striedania plodín so strukovinami alebo diverzifikácie plodín, ktorých cieľom je zlepšenie a zachovanie potenciálu pôdy v súlade s cieľmi tejto normy GAEC.

Od povinnosti podľa tejto normy môžu členské štáty oslobodiť podniky:

- a) v ktorých sa viac ako 75 % ornej pôdy využíva na produkciu tráv alebo iných bylinných krmovín, ponecháva sa úhorom, používa sa na pestovanie strukovín, alebo sa na nej tieto spôsoby využitia kombinujú;
- b) v ktorých viac ako 75 % poľnohospodárskej plochy, na ktorú možno poskytnúť podporu, predstavuje trvalý trávny porast a využíva sa na produkciu tráv alebo iných bylinných krmovín, alebo na pestovanie plodín pod vodou počas značnej časti roka alebo značnej časti cyklu plodiny, alebo sa na nej tieto spôsoby využitia kombinujú; alebo
- c) s rozlohou ornej pôdy do 10 hektárov.

Členské štáty môžu zaviesť maximálny limit plochy pokrytej jednou plodinou, aby sa zabránilo rozsiahlym monokultúram.

Poľnohospodári certifikovaní v súlade s nariadením (EÚ) 2018/848 sa považujú za poľnohospodárov, ktorí spĺňajú túto normu GAEC.

		Súhrn povinností poľnohospodárskeho podniku pre diverzifikáciu plodín <i>Neuplatňuje sa.</i> Územný rozsah <i>Národný</i> Typ poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú dotknuté <i>o Výnimky, ktoré sa uplatňujú</i> <i>o s veľkosťou ornej pôdy do 10 hektárov</i> <i>o Ak sa viac ako 75 % ornej pôdy využíva na pestovanie tráv alebo iných bylinných krmív</i> <i>o Ak je viac ako 75 % oprávnenej poľnohospodárskej plochy tvoria trvalé trávne porasty, využíva sa na pestovanie tráv alebo iných bylinných krmovín alebo na pestovanie plodín pod vodou buď počas významnej časti roka, alebo počas významnej časti vegetačného cyklu</i> Vysvetlenie príspevku k hlavnému cieľu normy GAEC (najmä ak sa členský štát rozhodol pre diverzifikáciu plodín) <i>Dodržiavanie zákazu pestovania tej istej plodiny na tej istej ploche počas dvoch po sebe nasledujúcich rokov bude mať pozitívny vplyv na potenciál pôdy z hľadiska pôdnej štruktúry, úrodnosti pôdy, organických látok v pôde a mikrofóry, chemického obsahu pôdy vrátane znečisťujúcich látok (napr. nadbytočné hnojivá alebo zvyšky pesticídov). V podmienkach SR je obdobie pokrytia pôdy medziplodinami v rozmedzí 8 týždňov až 15 týždňov podľa oblastí a podľa druhu pestovanej medziplodiny. Keďže GAEC 7 predstavuje kondicionalitu, navrhovaný termín predstavuje minimálne obdobie.</i>
GAEC8	• minimálny podiel poľnohospodárskej plochy vyčlenenej na neproduktívne plochy alebo prvky⁹ Minimálny podiel 4 % ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku vyčlenenej na	Súhrn povinností poľnohospodárskeho podniku <i>Žiadateľ na poľnohospodárskej ploche:</i> <i>a) vyčlení minimálny podiel plochy, buď:</i> <i>1. najmenej 4 % ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku venovanej neproduktívnym plochám a prvkom vrátane pôdy ležiacej úhorom, alebo,</i> <i>2. najmenej 7 % ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku, ak zahŕňa aj medziplodiny</i>

⁹ (1) Od povinnosti podľa tejto zarážky môžu členské štáty oslobodiť podniky:

- v ktorých sa viac ako 75 % ornej pôdy využíva na produkciu tráv alebo iných bylinných krmovín, ponecháva sa úhorom, používa sa na pestovanie strukovín, alebo sa na nej tieto spôsoby využitia kombinujú;
- v ktorých viac ako 75 % poľnohospodárskej plochy, na ktorú možno poskytnúť podporu, predstavuje trvalý trávny porast a využíva sa na produkciu tráv alebo iných bylinných krmovín, alebo na pestovanie plodín pod vodou počas značnej časti roka alebo značnej časti cyklu plodiny, alebo sa na nej tieto spôsoby využitia kombinujú; alebo
- s rozlohou ornej pôdy do 10 hektárov.

Členské štáty, v ktorých viac ako 50 % celkovej plochy pôdy pokrýva les, sa môžu rozhodnúť, že od povinnosti podľa tejto zarážky oslobodia podniky nachádzajúce sa v oblastiach, ktoré tieto členské štáty označili za oblasti s prírodnými obmedzeniami v súlade s článkom 32 ods. 1 písm. a) alebo b) nariadenia (EÚ) č. 1305/2013, a to za predpokladu, že viac ako 50 % plochy pôdy jednotky uvedenej v druhej vete tohto odseku pokrýva les a pomer lesnej pôdy k poľnohospodárskej pôde je viac ako 3:1. Zalesnená plocha a podiel lesnej pôdy k poľnohospodárskej pôde sa posúdi na úrovni plochy, ktorá zodpovedá úrovni LAU 2, alebo na úrovni inej jasne vymedzenej jednotky, ktorá pokrýva jasnú jednú súvislú zemepisnú oblasť s podobnými poľnohospodárskymi podmienkami.

	neproduktívne plochy a prvky vrátane pôdy ležiacej úhorom. Ak sa poľnohospodár zaviazal vyčleniť aspoň 7 % svojej ornej pôdy na neproduktívne plochy alebo prvky vrátane pôdy ležiacej úhorom v rámci posilnenej ekoschémy v súlade s článkom 31 ods. 6, je podiel, ktorý sa má určiť na dodržiavanie tejto normy GAEC, obmedzený na 3 %. Minimálny podiel najmenej 7 % ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku, ak zahŕňa aj medziplodiny alebo plodiny, ktoré viažu dusík, pestované bez použitia prípravkov na ochranu rastlín, z čoho 3 % predstavuje pôda ležiaca úhorom alebo neproduktívne prvky. Pre medziplodiny by členské štáty mali použiť váhový koeficient 0,3. • zachovanie krajinných prvkov • zákaz strihania živých plotov a stromov počas obdobia reprodukcie vtáctva a v období hniezdenia • prípadné opatrenia na zabránenie šíreniu invázií rastlinných druhov	<i>alebo plodiny viažuce dusík, pestované bez použitia prípravkov na ochranu rastlín, z čoho 3 % tvorí pôda ležiaca úhorom alebo neproduktívne prvky.</i> <i>Zoznam neproduktívnych prvkov a plôch: pôda ležiaca úhorom s porastom, živé ploty, solitér, stromoradie, skupina stromov, terasa (vrátane okrajových svahov), mokrad', medza, nárazníkové zóny, potoky, rybníky.</i> <i>S cieľom zjednodušiť administratívne postupy a zohľadniť charakteristiky neproduktívnych prvkov a plôch, ako aj uľahčiť ich meranie budú pri výpočte celkových hektárov použité konverzné a/alebo váhové faktory stanovené v legislatíve Slovenskej republiky. Pre medziplodiny je váhový faktor 0,3. Pre plodiny viažuce dusík je váhový faktor 0,7.</i> <i>b) dodržiava zákaz odstraňovania a narušovania krajinných prvkov</i> <i>c) dodržiava zákaz strihania živých plotov a stromov počas obdobia reprodukcie vtáctva a v období hniezdenia; obdobím reprodukcie a hniezdenia je obdobie od 1. apríla do 30. septembra.</i> <i>Zoznam chránených prvkov: živé ploty, solitér, stromoradie, skupina stromov, terasa (vrátane okrajových svahov), mokrad', medza.</i> <i>Podmienka v písm. a) sa nevzťahuje na žiadateľa u ktorého:</i> <i>(a) sa viac ako 75 % ornej pôdy využíva na pestovanie tráv alebo iných bylenných krmovín, ponecháva sa úhorom, využíva sa na pestovanie bôbových plodín alebo je predmetom kombinácie týchto využití;</i> <i>(b) viac ako 75 % poľnohospodárskej plochy, na ktorú možno poskytnúť podporu, tvoria trvalé trávne porasty, využíva sa na pestovanie tráv alebo iných bylenných krmovín alebo na pestovanie plodín pod vodou buď počas významnej časti roka, alebo počas významnej časti vegetačného cyklu, alebo je predmetom kombinácie týchto využití, alebo</i> <i>(c) predstavuje veľkosť ornej pôdy do 10 hektárov.</i> <i>Podiel (%) ornej pôdy určenej na neproduktívne plochy a funkcie</i> <i>4</i> <i>Podiel (%) ornej pôdy určenej na neproduktívne plochy a prvky a na medziplodiny alebo plodiny viažuce dusík</i> <i>7</i> <i>Zoznam prvkov (zoznam prvkov alebo zoznam neproduktívnych oblastí oprávnených na výpočet minimálneho podielu)</i> <i>Podľa textu.</i> <i>Ponuka preddefinovaných oblastí (vyberie ČŠ) Podľa textu.</i> <i>Zoznam prvkov</i> <i>Podľa textu.</i> <i>Územný rozsah (platí pre postup „minimálny podiel“)</i> <i>Národný</i>

		Typ poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú dotknuté (platí pre postup „minimálny podiel“) <i>o Výnimky, ktoré sa uplatňujú</i> <i>o s veľkosťou ornej pôdy do 10 hektárov</i> <i>o Ak sa viac ako 75 % ornej pôdy využíva na pestovanie tráv alebo iných bylinných krmív</i> <i>o Ak je viac ako 75 % oprávnenej poľnohospodárskej plochy tvoria trvalé trávne porasty, využíva sa na pestovanie tráv alebo iných bylinných krmovín alebo na pestovanie plodín pod vodou buď počas významnej časti roka, alebo počas významnej časti vegetačného cyklu</i> Vysvetlenie príspevku k hlavnému cieľu postupu / normy <i>Vyčlenením poľnohospodárskej plochy pre neproduktívne prvky a ich stanovením, ako aj stanovením chránených prvkov bude zabezpečená minimálna ochrana biodiverzity</i> <i>a ochrana krajinných prvkov, vrátane ochrany vtákov a opeľovačov.</i>
GAEC9	Zákaz konverzie alebo preorania trvalého trávneho porastu označeného ako citlivý z hľadiska životného prostredia v lokalitách sústavy Natura 2000	Súhrn povinností poľnohospodárskeho podniku Žiadateľ nesmie zmeniť druh poľnohospodárskej plochy trvalý trávny porast, nachádzajúci sa vo vymedzenej oblasti, na iný druh poľnohospodárskej plochy ani ho nesmie orať. Územný rozsah <i>Celková plocha environmentálne citlivých trvalých trávnych porastov v lokalitách Natura 2000, na ktoré sa vzťahuje GAEC v ha: 142 252</i> <i>Celková plocha trvalých trávnych porastov v lokalitách Natura 2000 v ha: 145 729</i> Typ poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú dotknuté <i>Príjemcovia</i> <i>- priamych platieb podľa kapitoly II hlavy III nariadenia EÚ 2021/2115 alebo</i> <i>- príjemcovia ročných prémiei podľa článkov 70, 71 a 72 nariadenia EÚ 2021/2115</i> Vysvetlenie príspevku k hlavnému cieľu normy <i>Zákazom konverzie alebo preorania trvalých trávnych porastov v lokalitách sústavy Natura 2000 sa prispieva k ochrane cenných biotopov a druhov rastlín a živočíchov vrátane miest hniezdenia a rozmnožovania vtákov.</i>

4 SPOLOČNÉ PRVKY PRE NIEKOĽKO INTERVENCÍÍ

4.1 Definície a minimálne požiadavky

4.1.1. Poľnohospodárska činnosť

4.1.1.1. Definícia výroby

Výroba je:

chov alebo pestovanie poľnohospodárskych výrobkov¹⁰, a to aj prostredníctvom paludikultúry, vrátane zberu, dojenia a rozmnožovania zvierat, a chovu zvierat na poľnohospodárske účely, s výnimkou výroby produktov rybolovu, ako aj rýchlorastúce dreviny.

4.1.1.2. Definícia údržby poľnohospodárskej plochy

4.1.1.2.1. Orná pôda

Údržbou poľnohospodárskej plochy v stave, v ktorom je vhodná na pestovanie, bez prípravných činností, ktoré presahujú rámec použitia bežných poľnohospodárskych postupov a praktík sa rozumie:

- v prípade plochy ornej pôdy obrábanej na pestovanie plodín pestovanie plodín v súlade s agrotechnickou praxou; pestovaním sa rozumie najmä siatie alebo sadenie plodín, starostlivosť o plodiny a zber plodín v termínoch podľa agrotechnickej praxe,

- v prípade plochy ornej pôdy vhodnej na pestovanie plodín, ale ležiacej úhorom má byť táto udržiavaná; udržiavaním sa rozumie najmä zabránenie rozširovaniu samonáletov drevín, odstraňovanie inváznych druhov rastlín a húževnatých burín s výnimkou, ak je určený odlišný spôsob údržby podľa legislatívy Slovenskej republiky.

4.1.1.2.2. Trvalé plodiny

Údržbou poľnohospodárskej plochy v stave, v ktorom je vhodná na pestovanie, bez prípravných činností, ktoré presahujú rámec použitia bežných poľnohospodárskych postupov a praktík sa rozumie:

- v prípade plochy s trvalými plodinami má byť táto udržiavaná; udržiavaním sa rozumie najmä ošetrovanie výsadby a ošetrovanie medziradia v súlade s agrotechnickou praxou a výrobným zameraním poľnohospodára.

4.1.1.2.3. Trvalý trávny porast

Údržbou poľnohospodárskej plochy v stave, v ktorom je vhodná ako pasienok, bez prípravných činností, ktoré presahujú rámec použitia bežných poľnohospodárskych postupov a praktík sa rozumie:

- v prípade plochy s trvalým trávnym porastom má byť táto udržiavaná kosením, spásaním (doplnkovo mulčovaním) s prvou operáciou vykonanou v termíne do 31. júla s výnimkou, ak je určený odlišný spôsob údržby podľa legislatívy Slovenskej republiky. Najneskôr do 14 dní po vykonaní kosby musí byť pokosená hmota odstránená.

4.1.2. Poľnohospodárska plocha

4.1.2.1. Prvky agrolesníckych systémov, ak sú založené a/alebo udržiavané na poľnohospodárskej ploche

4.1.2.1.1. Orná pôda

Agrolesnícky systém predstavuje obrábanie a/alebo údržbu ornej pôdy so stromami vo forme stromoradia (linie stromov) v maximálnej šírke do 3 metrov, s minimálnou vzdialenosťou línií 12 metrov, pričom minimálna vzdialenosť medzi stromami (spon stromov) je stanovená na 3 metre a za predpokladu, že sú splnené aj nasledovné podmienky:

- a. poľnohospodársku činnosť možno vykonávať podobne ako na pozemkoch bez stromov na tej istej ploche;*
- b. počet stromov na hektár nie je vyšší ako maximálna hustota 100 stromov/ha;*
- c. stromy sú riadne ošetrované so zabezpečením primeranej ochrany pred zverou.*

Zoznam stromov pre agrolesnícke systémy vymedzí legislatíva Slovenskej republiky.

4.1.2.1.2. Trvalé plodiny

Neuplatňuje sa.

4.1.2.1.3. Trvalý trávny porast

Agrolesnícky systém predstavuje obrábanie a/alebo údržbu plochy s trvalým trávnym porastom so stromami vo forme:

- stromoradia (linie stromov) v maximálnej šírke do 3 metrov, s minimálnou vzdialenosťou línií 12 metrov, pričom minimálna vzdialenosť medzi stromami (spon stromov) je stanovená na 3 metre,*
 - roztrúsených stromov s minimálnou vzdialenosťou medzi stromami (spon stromov) 8 metrov,*
 - skupiny drevín, ktorá nepresiahne 20 ks drevín a súčasne tieto nepresiahnu 400m² súvislej plochy na 1 ha, pričom na každom započítanom hektáre je možné mať len jednu skupinu, a*
- za predpokladu, že sú splnené aj podmienky:*

- a) trávy a iné bylinné krmoviny majú naďalej dominantný charakter;*
- b) počet stromov na hektár nie je vyšší ako maximálna hustota 100 stromov/ha;*

¹⁰ príloha I k ZFEÚ

c) *stromy sú riadne ošetrované so zabezpečením primeranej ochrany pred zverou.*
Zoznam stromov pre agrolesnícke systémy vymedzí legislatíva Slovenskej republiky.

4.1.2.2. Orná pôda

4.1.2.2.1. Ďalšie pripomienky týkajúce sa definície ornej pôdy

Definícia ornej pôdy je zachovaná bez ohľadu na to, či ide alebo nejde o pôdu v skleníkoch, alebo pod trvalými alebo mobilnými krytmi.

Pestované rastliny majú priamu interakciu medzi ornou pôdou a rastlinou alebo koreňmi rastliny.

Súčasťou ornej pôdy je aj plocha nevyhnutne potrebná na obhospodarovanie pestovaných plodín (napr. manipulačné plochy, zberové priestory v poraste, závlahové plochy).

4.1.2.3. Trvalé plodiny

4.1.2.3.1. Definícia škôlok

Škôlky sú:

nasledovné plochy s mladými drevnatými rastlinami, ktoré sa pestujú vonku a sú určené na presadenie:

- škôlky s viničom a vrúbľami,
- škôlky ovocných stromov a bobuľovín,
- škôlky okrasných rastlín,
- komerčné škôlky s lesnými stromami s výnimkou tých, ktoré podnik pestuje v rámci lesa pre vlastné využitie,
- škôlky so stromami a kríkmi na sadenie v záhradách, parkoch, popri cestách a na nábrežiach (napríklad rastliny na živé ploty, ružové kríky a iné okrasné kríky, okrasné ihličnany), vo všetkých prípadoch vrátane ich vrúbľov a mladých sadeníc.

4.1.2.3.2. Definícia rýchlorastúcich drevín

Rýchlorastúca drevina:

predstavuje poľnohospodárske plochy vysadené druhmi drevín, ktoré môžu byť vysádzané v monokultúrach alebo v zmesiach drevín, pričom počet jedincov na hektár musí dodržať minimálnu stanovenú úroveň (1 600 ks/ha).

Druhy drevín a ich krížencov pestovaných v Slovenskej republike s uvedením maximálneho cyklu zberu:

Názov rýchlorastúcej dreviny		Maximálny cyklus zberu (v rokoch)
slovenský	vedecký	
<i>Topoľ osikový</i>	<i>Populus tremula</i>	8
<i>Topoľ čierny</i>	<i>Populus nigra</i>	10
<i>Topoľ biely</i>	<i>Populus alba</i>	8
<i>Topoľ sivý</i>	<i>Populus x canescens</i>	8
<i>Topoľ robusta*</i>	<i>Populus x euroamericana</i> (<i>'Robusta'</i>)	8
<i>Topoľ maximowiczov*</i>	<i>Populus maximowiczii</i>	8
<i>Topoľ chľapatoplodý*</i>	<i>Populus trichocarpa</i>	8
<i>Topoľ kanadský*</i>	<i>Populus x canadensis</i>	8
<i>Vrba biela</i>	<i>Salix alba</i>	8
<i>Vrba košíkarska</i>	<i>Salix viminalis</i>	5
<i>Vrba rakytová</i>	<i>Salix caprea</i>	8
<i>Vrba lykovcovitá</i>	<i>Salix daphnoides</i>	5
<i>Jelša Lepkavá</i>	<i>Alnus glutinosa Gaertn.</i>	8
<i>Jelša Sívá</i>	<i>Alnus incana</i>	8
<i>Jelša zelená</i>	<i>Alnus viridis</i>	8
<i>Jaseň štíhly</i>	<i>Fraxinus excelsior</i>	8
<i>Jaseň úzkolistý</i>	<i>Fraxinus angustifolia</i>	8
<i>Breza previsnutá</i>	<i>Betula pendula</i>	10
<i>Gaštan jedlý</i>	<i>Castanea sativa</i>	10
<i>Hrab obyčajný</i>	<i>Carpinus betulus</i>	10
<i>Čerešňa vtáčia</i>	<i>Prunus avium</i>	10

*vyžaduje sa súhlas orgánu ochrany prírody podľa legislatívy SR

4.1.2.3.3. Ďalšie pripomienky týkajúce sa definície trvalých plodín

Osobitne sa v rámci trvalých plodín sleduje ovocný sad, chmeľnica a vinica.

Definícia trvalých plodín je zachovaná bez ohľadu na to, či ide alebo nejde o pôdu v skleníkoch, alebo pod trvalými alebo mobilnými krytmi.

4.1.2.4. Trvalý trávny porast

4.1.2.4.1. Definícia tráv alebo iných bylinných krmovín

Trávy alebo iné bylinné krmoviny:

sú všetky bylinné rastliny, ktoré zvyčajne rastú na prirodzených pasienkoch alebo sú bežne zahrnuté v zmesiach osiva pre pasienky alebo lúky, bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú využívané na spásanie zvieratami.

4.1.2.4.2. Rozhodnutie použiť kritérium „orby“ v súvislosti s klasifikáciou trvalých trávnych porastov
Nie.

4.1.2.4.3. Rozhodnutie použiť kritérium „iné obrobene“ v súvislosti s klasifikáciou trvalých trávnych porastov
Nie.

V prípade kladnej odpovede opis kritéria „orby“
Neuplatňuje sa.

4.1.2.4.4. Rozhodnutie použiť kritérium „opätovného osiatia rôznymi typmi tráv“ v súvislosti s klasifikáciou trvalých trávnych porastov a jeho opis v prípade kladnej odpovede
Nie.

V prípade kladnej odpovede sa uvedie opis kritéria „opätovného osiatia rôznymi typmi tráv“
Neuplatňuje sa.

4.1.2.4.5. Rozhodnutie o zaradení iných druhov, ako sú stromy a/alebo kríky, ktoré produkujú krmivo pre zvieratá, za predpokladu, že trávy a iné bylinné krmoviny zostanú prevažujúce
Nie.

4.1.2.4.6. Rozhodnutie o zaradení iných druhov, ako sú kríky a/alebo stromy, ktoré možno pásť a/alebo ktoré produkujú krmivo pre zvieratá, ak trávy a iné bylinné krmoviny tradične neprevládajú alebo sa na pasienkoch nevyskytujú
Nie

a) V prípade kladnej odpovede, platí pre celý členský štát/región? *Neuplatňuje sa.*

b) v prípade zápornej odpovede na otázku a) sa vzťahuje len na pozemky, ktoré sú súčasťou zaužívaných miestnych postupov? *Neuplatňuje sa.*

- V prípade kladnej odpovede na otázku b) opis zaužívaných miestnych postupov. *Neuplatňuje sa.*

c) v prípade zápornej odpovede na otázku a), neobmedzuje sa na iné oblasti alebo sa neuplatňuje na iné oblasti ako na zaužívané miestne postupy? *Nie.*

- V prípade kladnej odpovede opis pokrytia týchto oblastí. *Neuplatňuje sa.*

4.1.2.4.7. Ďalšie pripomienky týkajúce sa definície trvalých trávnych porastov

Definícia trvalého trávneho porastu je zachovaná bez ohľadu na to, či ide alebo nejde o pôdu v skleníkoch, alebo pod trvalými alebo mobilnými krytmi.

Pestované rastliny majú priamu interakciu medzi trvalým trávny porastom a rastlinou alebo koreňmi rastliny.

4.1.2.5. Ďalšie pripomienky týkajúce sa definície poľnohospodárskej plochy vo všeobecnosti *Neuplatňuje sa.*

4.1.3. Hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu

4.1.3.1. Kritériá na určenie prevahy poľnohospodárskej činnosti v prípade, že sa pôda využíva aj na nepoľnohospodárske činnosti

Ak sa poľnohospodárska plocha podniku využíva aj na nepoľnohospodársku činnosť, takáto plocha sa považuje za plochu využívanú prevažne na poľnohospodársku činnosť, ak jej využitie na poľnohospodársku činnosť nie je vzhľadom na intenzitu, povahu, trvanie a časové rozvrhnutie nepoľnohospodárskej činnosti obmedzené viac ako 28 dní v príslušnom roku, z toho v období od 15. mája do 15. septembra príslušného roka môže byť využitie tejto plochy na poľnohospodársku činnosť obmedzené najviac 14 dní.

4.1.3.2. Kritériá na zabezpečenie toho, aby bola plocha k dispozícii poľnohospodárovi

Poľnohospodárska plocha je poľnohospodárovi k dispozícii k 31. máju príslušného roka.

4.1.3.3. Obdobie, počas ktorého musí plocha zodpovedať definícii „oprávneného hektára“

Plochy sa považujú za hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu, iba ak zodpovedajú vymedzeniu pojmu „hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu“ po celý kalendárny rok, s výnimkou prípadu vyššej moci alebo výnimočných okolností.

4.1.3.4. Rozhodnutie zahrnúť plochy využívané na poľnohospodársku činnosť len každý druhý rok: *Nie.*

V prípade kladnej odpovede zdôvodnenie takéhoto rozhodnutia na základe dôvodov súvisiacich so životným prostredím, biodiverzitou a klímou. *Neuplatňuje sa.*

4.1.3.5. Rozhodnutie o začlenení ďalších krajinných prvkov (tých, ktoré nie sú chránené podľa GAEC) za predpokladu, že neprevládajú a významne nebránia výkonu poľnohospodárskej činnosti z dôvodu plochy, ktorú zaberajú: *Áno.*

V prípade kladnej odpovede opis týchto iných krajinných prvkov (napríklad ich maximálna veľkosť a, ak tak rozhodne členský štát, maximálny podiel parcely, ktorý môžu tieto krajinné prvky zaberat').

Za krajinné prvky, ktoré nepodliehajú normám GAEC, ale sú súčasťou osvedčených postupov poľnohospodárskeho pestovania alebo využívania zdrojov na poľnohospodárskej ploche, alebo sú k nej príslušné, pričom ich príslušná plocha považuje za súčasť plochy poľnohospodárskeho pozemku, na ktorú možno poskytnúť podporu, sa považujú: Bylinné políčka tvorené trávnatými údolnicami, ostrovmi biodiverzity a multifunkčnými pásmi, pokiaľ vo všeobecnosti nepresahujú celkovú šírku 10 metrov.

Priekopy tvorené zasakávacími a zavodňovacími pásmi po vrstevnici, hradenými údolnicami a hradenými strážami, malými záchytnými priestormi, prielohmi, zasakávacími jamami a kalovými jamami, vodnými záchytnými na napájanie, otvorenými vodnými tokmi na účely zavlažovania alebo odvodňovania, pokiaľ vo všeobecnosti nepresahujú celkovú šírku 10 metrov. Kanály s betónovými stenami sa nepovažujú za oprávnené prvky.

V prípade prvkov zriadených alebo udržiavaných v dôsledku plnenia podmienok intervencií „Zakladanie agrolesníckeho systému“, „Zakladanie liniového vegetačného prvku“ „ v zmysle čl. 73 nariadenia EÚ [./20..] a intervencií „Ochrana a údržba drevín v rámci založeného agrolesníckeho systému a „Ochrana a údržba drevín v rámci založeného liniového vegetačného prvku“, v zmysle čl. 70 nariadenia EÚ [./20..], a ktoré nepodliehajú normám GAEC, ale sú súčasťou osvedčených postupov poľnohospodárskeho pestovania alebo využívania zdrojov na poľnohospodárskej ploche, alebo sú k nej príslušné, sa ich príslušná plocha považuje za súčasť plochy poľnohospodárskeho pozemku, na ktorú možno poskytnúť podporu.

Poľnohospodárska plocha, na ktorej sa nachádzajú roztrúsené stromy, sa považuje za plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu, za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:

- a) poľnohospodárske činnosti možno vykonávať podobne ako na pozemkoch bez stromov na tej istej ploche; a*
- b) počet stromov na hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu, nepresahuje maximálnu hustotu 100 stromov na hektár; nevzťahuje sa na roztrúsené ovocné stromy, z ktorých sa opakovane zberá úroda.*

4.1.3.6. Rozhodnutie, pokiaľ ide o trvalé trávne porasty s roztrúsenými neoprávnenými prvkami, uplatniť pevné redukčné koeficienty na určenie plochy, ktorá sa považuje za oprávnenú: *Nie.*

V prípade kladnej odpovede opis princípov, ktoré sa uplatňujú pri redukčných koeficientoch: *Nie.*

4.1.3.7. Rozhodnutie o zachovaní oprávnenosti pôvodne oprávnených plôch, ak už nespĺňajú definíciu „oprávneného hektára“ podľa článku 4 ods. 1 písm. c) bodov i) a ia) nariadenia EÚ 2021/2115 v dôsledku využívania vnútroštátnych systémov, ktorých podmienky sú v súlade s intervenciami, na ktoré sa vzťahuje integrovaný systém uvedený v článku 63 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 2021/2115, ktorý umožňuje výrobu produktov neuvedených v prílohe I prostredníctvom paludikultúry a ktorý prispieva k cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 2021/2115 súvisiacim s klímou a životným prostredím: *Nie.*

V prípade kladnej odpovede opis týchto vnútroštátnych systémov (súlada s požiadavkami IACS, uplatniteľnosť na pestovanie produktov, ktoré nie sú uvedené v prílohe I, prostredníctvom paludikultúry a prínos k environmentálno-klimatickým cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady: *Neuplatňuje sa.*

4.1.4. Aktívny poľnohospodár

4.1.4.1 Kritériá na určenie tých s minimálnou úrovňou poľnohospodárskej činnosti

Aktívny poľnohospodár je poľnohospodár, ktorý v poslednom účtovnom období dosiahol celkové príjmy z poľnohospodárskej výroby dosahujúce aspoň 50 % celkovej výšky získaných platieb z prvého piliera.

4.1.4.2. Rozhodnutie používať negatívny zoznam nepoľnohospodárskych činností ako doplnkový nástroj: *Nie.*

V prípade kladnej odpovede opis doplnkového nástroja negatívneho zoznamu nepoľnohospodárskych činností: *Neuplatňuje sa.*

4.1.4.3. Rozhodnutie o stanovení výšky priamych platieb, ktorá nesmie byť vyššia ako 5 000 EUR a v rámci ktorej sa poľnohospodári v každom prípade považujú za „aktívnych poľnohospodárov“: *Áno.*

Suma bola určená na základe Nariadenia Európskej komisie a Parlamentu 2021/2115 s cieľom zníženia administratívnej záťaže a nevylúčenia z podpory malých poľnohospodárov, ktorí podľa národných predpisov nemusia viesť účtovníctvo. Suma 5 000 EUR zníži administratívne náklady pre 71% všetkých žiadateľov.

Ak príslušný poľnohospodár nepredložil žiadosť o priame platby v predchádzajúcom roku, výška priamych platieb sa určí na základe hektárov a/alebo zvierat deklarovaných poľnohospodárom v roku predloženia žiadosti o platbu.

4.1.5. Mladý poľnohospodár

4.1.5.1. Maximálny vekový limit: 40

4.1.5.2. Podmienka stať sa „vedúcim podnikom“

Mladý poľnohospodár je fyzická osoba, ktorá je vedúcim predstaviteľom poľnohospodárskeho podniku. Ak je mladým poľnohospodárom právnická osoba bez ohľadu na jej právnu formu, kritériá sa vzťahujú na všetkých takýchto mladých poľnohospodároch, ktorí majú nad touto právnickou osobou účinnú a dlhodobú kontrolu z hľadiska rozhodnutí týkajúcich sa riadenia, zisku a finančných rizík.

4.1.5.3. Primeraná odborná príprava / požadované zručnosti

Fyzická osoba má:

- a) *ukončené stredné vzdelanie alebo vysokoškolské vzdelanie v SR alebo obdobné vzdelanie v inom členskom štáte EÚ s poľnohospodárskym, potravinárskym, veterinárnym, lesníckym alebo environmentálnym zameraním*

alebo

- b) *najmenej 18 mesiacov praxe v poľnohospodárskej prvovýrobe a absolvovaný akreditovaný vzdelávací kurz v SR alebo obdobný kurz v inom členskom štáte EÚ zameraný na poľnohospodárske podnikanie.*

4.1.5.4. Ďalšie pripomienky týkajúce sa definície mladého poľnohospodára: *Neuplatňuje sa.*

4.1.6. Nový poľnohospodár

4.1.6.1. Podmienky stať sa „vedúcim podniku“ po prvýkrát: *Neuplatňuje sa.*

4.1.6.2. Primeraná odborná príprava / požadované zručnosti: *Neuplatňuje sa.*

4.1.7. Minimálne požiadavky na prijatie oddelených priamych platieb

4.1.7.1. Prahová hodnota

- a) Prahová hodnota v ha: 1,00
- b) Prahová hodnota v EUR: 100

4.1.7.2. Vysvetlenie

Stanovená minimálna plocha 1,00 ha a minimálna suma 100 EUR, ktoré sa vzťahujú len na aktívnych poľnohospodárov spĺňajú požiadavku, že nespôsobujú nadmerné administratívne zaťaženie a zodpovedajúce sumy predstavujú efektívny príspevok k dosahovaniu špecifických cieľov stanovených v čl. 6 ods. 1, ku ktorým priame platby majú prispievať.

Administratívne zaťaženie spôsobujú predovšetkým priame náklady platobnej agentúry, do ktorých v peňažnom vyjadrení vstupujú predovšetkým mzdové a ostatné náklady, úhrady za služby spojené so zabezpečovaním servisnej podpory informačných systémov IACS a spotrebované nákupy za materiál a energie. V rámci uvedeného tvoria najväčšiu položku úhrady za služby spojené so zabezpečovaním servisnej podpory informačných systémov IACS, ktoré je potrebné zabezpečiť bez ohľadu na stanovené prahové hodnoty.

Stanovené prahové hodnoty tiež efektívne prispievajú k cieľom stanoveným v čl. 6 ods. 1 tým, že v rámci stanovených limitov minimálnej plochy a minimálnej sumy nie je počet žiadateľov resp. celková výmera poľnohospodárskej plochy nevýznamná.

4.1.8. Vidiecke oblasti

Slovenská republika nemá konkrétnu definíciu vidieckych oblastí v legislatívnom, politickom a inštitucionálnom rámci. Strategický plán spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027 definuje vidiecke oblasti v rámci podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, ktorý predstavuje jeden zo zdrojov podpory vidieka v podmienkach Slovenskej republiky.

Podľa Zoznamu mestských/vidieckych oblastí (klasifikácia NUTS 2016 platná od r. 2018) uverejnenom na webovom sídle EUROSTATu: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/rural-development/methodology> - sú jednotlivé regióny SR na úrovni NUTS 3 (kraje) klasifikované nasledovne:

BA	– prevažne mestský región
TN, NR, ZA, KE	– prechodné regióny
TT, BB, PO	– prevažne vidiecke regióny.

Z hľadiska počtu obyvateľov trvalo bývalo v SR v roku 2019:

<i>v prevažne mestskom regióne:</i>	<i>12,3% obyvateľstva;</i>
<i>v prechodných regiónoch:</i>	<i>50,4% obyvateľstva;</i>
<i>v prevažne vidieckych regiónoch:</i>	<i>37,3% obyvateľstva.</i>

Z hľadiska rozlohy najväčší podiel 49,8% je pri prevažne vidieckych regiónoch, 46% podiel majú prechodné regióny a najnižší podiel 4,2% predstavuje prevažne mestský región. Spolu vidiecke regióny tak predstavujú 95,8% celkovej rozlohy SR zahŕňajúcej 87,7% obyvateľstva.

Zdroj: Eurostat, ŠÚ SR

V nadväznosti na vyššie uvedené sa bude za vidiecke oblasti považovať celá SR s výnimkou hlavného mesta Bratislava, avšak mestské časti Bratislavy do 5 000 obyvateľov (vrátane) sa taktiež považujú za vidiecke oblasti. Táto definícia vidieckych oblastí sa bude uplatňovať ako jedna z podmienok oprávnenosti v prípade nasledovných intervencií na rozvoj vidieka:

Intervencia: Vertikálna spolupráca výrobcov a spracovateľov

Intervencia: Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch

Intervencia: Investície do závlah a vodozádržné opatrenia

Intervencia: Komplexné pozemkové úpravy

Intervencia: Investície do biohospodárstva

Intervencia: Spolupráca – LEADER – definícia vidieckosti sa ďalej limituje v prípade obcí ako žiadateľov o podporu na obce do 20 000 obyvateľov;

4.1.9. Ďalšie definície použité v pláne SPP

Chmeľnica

Chmeľnica je:

poľnohospodárska plocha so súvislou výsadbou chmeľových rastlín s vybudovanou konštrukciou; súčasťou chmeľnice je aj súvislý manipulačný priestor, ktorý nie je súčasťou cesty a nepresahuje hranicu oplotenia pozemku a ktorý prebieha so šírkou

- 1. najviac 12 m priečne na začiatku a konci vysadených radov chmeľových rastlín a*
- 2. najviac 8 m pozdĺž vysadených radov chmeľových rastlín.*

Ovocný sad

Ovocný sad je:

poľnohospodárska plocha so súvislou výsadbou jedného alebo viacerých druhov ovocných stromov alebo krov s minimálnou hustotou 100 ks životaschopných ovocných stromov na 1 ha alebo 900 ks životaschopných ovocných krov na 1 ha; súčasťou ovocného sadu sú okrajové svahy terás na ktorých sa vykonáva poľnohospodárska činnosť, ako aj súvislý manipulačný priestor, ktorý nie je súčasťou cesty a nepresahuje hranicu oplotenia pozemku a ktorý prebieha so šírkou

- 1. najviac 12 m priečne na začiatku a konci vysadených radov ovocných stromov alebo krov a*
- 2. najviac 8 m pozdĺž vysadených radov ovocných stromov alebo krov.*

Plodina

Plodina je:

- a) kultúra niektorého z rôznych rodov definovaných v botanickej klasifikácii plodín;*
- b) pôda ležiaca úhorom;*
- c) trávy alebo iné rastlinné krmoviny.*

Pôda ležiaca úhorom

Pôda ležiaca úhorom je:

orná pôda vhodná na pestovanie plodín, ale nevyužívaná na poľnohospodársku produkciu.

Rastlinná výroba

Rastlinnou výrobou je:

pestovanie plodín pre produkciu potravín, pestovanie krmovín a surovín pre potravinársky priemysel, krmivársky priemysel a biohospodárstvo.

Vinohrad

Vinohrad je:

obhospodarovaná vinohradnícka plocha vysadená viničom ako aj okrajové svahy terás na ktorých sa vykonáva poľnohospodárska činnosť, spolu s súvislým manipulačným priestorom, ktorý nepresahuje 8 metrov na začiatku a konci riadkov a 4 metre po stranách pozdĺžne vysadených radov krov viniča, ak tento priestor netvorí súčasť cesty alebo nepresiahne hranicu oplotenia pozemku.

4.2 Prvky týkajúce sa priamych platieb

4.2.1 Teritorizácia

4.2.1.1 Uplatňujete teritorializáciu BISS? (článok 22 (2))

- ☐ Áno ☒ Nie

4.2.1.2 Definícia skupiny území (zabezpečiť krížový odkaz na Časť 5)

Kód ČS pre skupinu území	Názov skupiny území	Opis (vrátane vysvetlenia podobných sociálno-ekonomických alebo agronomických podmienok))
<skupina území č. 1>		
<skupina území č. 2>		
...		

4.2.2 Stropovanie a zníženie priamych platieb

Stropovanie a znižovanie sa bude týkať Podpory základného príjmu pre udržateľnosť podľa Pododdielu 2 Oddielu 2 nariadenia EÚ o strategických plánoch. Zníženie platby bude na úrovni 85 % čiastky presahujúcej 60 000 EUR a 100 % čiastky (strop) presahujúcej 100 000 EUR. Dôvodom pre uplatnenie stropovania v tranžiaciach v súlade s nariadením je skutočnosť, že podpora príjmu v prípade veľkých fariem nie je hlavným problémom Slovenska. Kontextový indikátor 25 AGRICULTURAL FACTOR INCOME je nad priemerom EÚ a stropovanie príjmovej podpory odporúča aj Záverečná správa revízie výdavkov na pôdohospodárstvo a rozvoj vidieka. Príjmovú podporu malých a stredných fariem bude riešiť intervencia Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti.

SR uplatní článok 17 nariadenia a zavedie stropovanie a znižovanie priamych platieb so započítaním mzdových nákladov.

Pred uplatnením stropovania a znižovania platieb sa od sumy základnej podpory príjmu v záujme udržateľnosti, ktorá sa má poskytnúť poľnohospodárovi v danom kalendárnom roku, odpočítajú

- všetky mzdy súvisiace s poľnohospodárskou činnosťou, ktoré poľnohospodár nahlásil, vrátane daní a sociálnych príspevkov súvisiacich so zamestnaním; použijú sa mzdové náklady, ktoré poľnohospodárovi skutočne vznikli. Odchyľne od možnosti použiť mzdové náklady, ktoré poľnohospodárovi skutočne vznikli, môžu v riadne odôvodnených prípadoch poľnohospodári požiadať o použitie štandardných nákladov na základe priemerných štandardných miezd (suma bude každoročne aktualizovaná na základe priemerných štandardných miezd súvisiacich s poľnohospodárskou činnosťou za predchádzajúci rok podľa databázy Štatistického úradu SR) súvisiacich s poľnohospodárskou činnosťou vynásobených počtom ročných pracovných jednotiek, ktoré dotknutý poľnohospodár nahlásil.
- ekvivalent nákladov na pravidelnú a neplatenú prácu spojenú s poľnohospodárskou činnosťou vykonávanou osobami pracujúcimi v dotknutom poľnohospodárskom podniku, ktorým sa nevypláca mzda alebo ktorých odmena je nižšia než suma bežne uhrádzaná za poskytnuté služby, ale ktoré sú odmeňované prostredníctvom hospodárskych výsledkov poľnohospodárskeho podniku; použijú sa štandardné náklady na základe priemerných štandardných miezd (suma bude každoročne aktualizovaná na základe priemerných štandardných miezd súvisiacich s poľnohospodárskou činnosťou za predchádzajúci rok podľa databázy Štatistického úradu SR) súvisiacich s poľnohospodárskou činnosťou vynásobených počtom ročných pracovných jednotiek, ktoré dotknutý poľnohospodár nahlásil.
- zložku nákladov práce v rámci zmluvných nákladov spojených s poľnohospodárskou činnosťou, ktoré poľnohospodár nahlásil.

Spôsobom predkladania v prípadoch, ak sa poľnohospodár rozhodne odpočítat' náklady podľa písm. a), b) a/alebo c), je príloha žiadosti vo forme osobitného formulára. Formulár bude obsahovať identifikačné údaje poľnohospodára, súhrnnú sumu miezd súvisiacich s poľnohospodárskou činnosťou, kalendárny rok, ku ktorému sa daná suma miezd viaže, vrátane podpornej dokumentácie preukazujúcej správnosť, pravdivosť a úplnosť údajov. Formulár bude obsahovať čitateľné meno a priezvisko osoby, ktorá toto potvrdenie vyhotovila, vzťah k subjektu (t. j. či ide o mzdového účtovníka v pracovnom pomere, zamestnanca externej účtovníckej spoločnosti, atď.) tak, aby bolo nepochybné, kto dané potvrdenie vyhotovuje. Formulár bude obsahovať súhrnnú sumu nákladov práce v rámci zmluvných nákladov spojených s poľnohospodárskou činnosťou, vrátane podpornej dokumentácie preukazujúcej správnosť, pravdivosť a úplnosť údajov. V prípade použitia alternatívnych možností uvedie poľnohospodár ročné pracovné jednotky, vrátane podpornej dokumentácie preukazujúcej správnosť, pravdivosť a úplnosť údajov.

V prípade mechanizmu stropovania a znižovania platieb sa prahové hodnoty neuplatňujú na úrovni členov právnických osôb alebo skupín.

Odhadovaný produkt znižovania platieb:

Slovensko odhaduje zastropovanú čiastku v intervale od 3,3 mil. EUR do 5,5 mil. EUR ročne. Odhad bol uskutočnený na individuálnych údajoch o podpore a zamestnanosti vo farmách a interval produktu znižovania platieb je výsledkom možných sadzieb BISS ako aj vývoja zamestnanosti a nákladov práce. Pre účely Strategického plánu SR uplatňuje odhad zastropovanej čiastky v priemere 5 mil. EUR ročne. Produkt znižovania platieb bude v súlade so Záverečnou správou revízie výdavkov na pôdohospodárstvo a rozvoj vidieka presunutý do II. piliera. II. pilier je adresnejší a prostriedky je možné cieľiť na konkrétne problémy a potreby Slovenska.

Rozhodnutie a jeho odôvodnenie týkajúce sa vykonávania článkov 15 (2a), 26 (6) prvého a druhého pododseku [a 27 (3c)] a článku 15 (1) druhého pododseku HzR

4.3 Technická pomoc

4.3.1 CIELE

Technická pomoc je podľa článku 125 nariadenia (EÚ) č. 2021/2115 o strategickom pláne SPP určená na podporu akcií, ktoré sú potrebné na efektívnu správu a implementáciu podpory v súvislosti so strategickým plánom SPP, ako aj akcie na zriadenie a prevádzku národných sietí SPP uvedených v článku 126 ods. 1. Akcie uvedené v tomto odseku sa môžu týkať predchádzajúcich programových období a nasledujúcich období trvania strategického plánu SPP. V súlade s článkom 125 nariadenia (EÚ) č. 2021/2115 nebudú financované náklady certifikačných orgánov v zmysle článku 12 nariadenia (EÚ) 2021/2116 (horizontálne nariadenie).

V rámci technickej pomoci sú oprávnené akcie spojené s úlohami Riadiaceho orgánu a Platobnej agentúry. Technická pomoc je potrebná na podporu prípravy, riadenia, monitorovania, hodnotenia, informovanosti a kontroly vo vzťahu k Strategickému plánu SPP. Ide predovšetkým o práce spojené s vypracovaním postupov a materiálov potrebných pre proces administratívy od podania žiadosti až po vyhodnotenie jednotlivých operácií. Práce budú vykonané formou odborných štúdií, zberu a analýz dát, vypracovania informačných materiálov a ďalších akcií spojených s osvetou a šírením informácií o zavedených opatreniach. Akcie sa budú týkať tiež oblastí monitorovania a hodnotenia vrátane nadobudnutia informačných systémov.

Cieľom národnej Siete SPP SR bude prepájať organizácie a správne orgány, poradcov, výskumných pracovníkov a iných inovačných aktérov v oblasti poľnohospodárstva a rozvoja vidieka na národnej úrovni. Konkrétne ciele a úlohy Siete SPP SR sú stanovené v čl. 126 nariadenia (EÚ) č. 2021/2115. Medzi hlavné akcie bude patriť zhromažďovanie, analýza a šírenie informácií o akciách a osvedčených postupoch uplatňovaných alebo podporovaných v rámci strategického plánu SPP, ako aj analýza vývoja v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach. Podrobnejšie informácie o národnej Sieti SPP SR sú uvedené v kapitole 4.4.

O plánovaných akciách a výsledkoch ich realizácie bude pravidelne informovaný Monitorovací výbor SPP.

4.3.2 ROZSAH A ORIENTAČNÉ PLÁNOVANIE ČINNOSTÍ

V rámci technickej pomoci je možné realizovať najmä nasledovné akcie:

- organizácia školení, seminárov, propagačných a informačných akcií, vrátane zabezpečenia podkladových materiálov,
- expertízy, poradenstvo, odborné štúdie,
- terénne šetrenie,
- zasadnutia Monitorovacieho výboru a pracovných skupín vrátane hodnotiteľských komisií,
- zabezpečenie spracovania metodických materiálov,
- spracovanie výročných a záverečných správ,
- hodnotenie a spracovanie hodnotiacich správ – realizácia evaluačného plánu,
- ex-ante a SEA hodnotenie programov na nasledujúce obdobie,
- preklady a tlmočenie,
- ex-post hodnotenie programov z predchádzajúceho programového obdobia,
- nákup technického, materiálneho a prevádzkového vybavenia a ich údržba a výdavky súvisiace s implementáciou Strategického plánu SPP, systémami riadenia, auditom, kontrolou, monitorovaním a hodnotením,
- zabezpečenie, zavedenie a zdokonaľovanie IKT a IT systémov vrátane softvérových a aplikačných produktov a ich údržby súvisiacich s implementáciou Strategického plánu SPP, systémami riadenia, auditom, kontrolou, monitorovaním a hodnotením,
- nákup ostatných služieb súvisiacich s implementáciou Strategického plánu SPP, systémami riadenia, auditom, kontrolou, monitorovaním a hodnotením,
- mzdové náklady (vrátane odmien a odvodov) zamestnávateľa určené najmä pre stabilizáciu a motiváciu pracovníkov podieľajúcich sa na administrácii Strategického plánu SPP (minimálne 50% pracovnej činnosti sa musí týkať EPFRV, resp. EPZF),
- výdavky na pracovné cesty súvisiace s riadením, implementáciou Strategického plánu SPP, systémami riadenia, auditom, kontrolou, monitorovaním a hodnotením,
- náklady na zaistenie činností inovatívnych brokerov/sprostredkovateľov súvisiacich so zriadením operačných skupín,
- realizácia informačnej a komunikačnej stratégie Strategického plánu SPP,
- akcie národnej Sieť SPP SR.

Financovanie Technickej pomoci sa riadi čl. 94 nariadenia (EÚ) č. 2021/2115 o strategickom pláne SPP.

Technická pomoc sa prepláca formou financovania paušálnou sadzbou na základe čl. 125, ods. 1 písm. e) nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1046/2018, a to v rámci priebežných platieb podľa čl. 30 nariadenia (EÚ) 2021/2116 (horizontálne nariadenie). Táto paušálna sadzba predstavuje percentuálny podiel z celkových deklarovaných výdavkov stanovený v Strategickom pláne SPP pre technickú pomoc.

Podrobnejšie podmienky oprávnenosti budú doplnené v riadiacej dokumentácii Strategického plánu SPP.

4.3.3 PRÍJEMCOVIA

Príjemcom podpory je riadiaci orgán (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR), Platobná agentúra (Pôdohospodárska platobná agentúra) a subjekt zabezpečujúci implementáciu národnej Siete SPP SR.

4.3.4 SADZBA

Príspevok EÚ na obdobie je stanovený vo výške 3,03 % (maximálne 4 %) celkového príspevku z EPFRV na Strategický plán SPP.

4.4 Sieť SPP

4.4.1 SÚHRNNÝ PREHĽAD A CIELE NÁRODNEJ SIETE SPP VRÁTANE ČINNOSTÍ NA PODPORU EIP A TOKOV VEDOMOSTÍ V RÁMCI AKIS

V rámci Slovenskej republiky bude Sieť SPP SR (ďalej len „Sieť“) v programovom období 2023-2027 nadväzovať na štruktúry centrálnej jednotky, vybudované v predchádzajúcich programových obdobiach (Národná sieť rozvoja vidieka SR), čo umožní plynulé pokračovanie prechodu medzi programovými obdobiami.

Ciele a úlohy Sieť a nástroje pre ich napĺňanie budú vychádzať z článku 126 nariadenia (EÚ) 2021/2115 o strategickom pláne SPP.

Prepájanie prostredníctvom Sieť má tieto ciele :

- zvýšiť mieru zapojenia všetkých príslušných zainteresovaných strán do vykonávania strategického plánu SPP a prípadne do ich koncipovania;
- asistovať správnym orgánom pri vykonávaní strategického plánu SPP a prechode na model vykonávania založený na výkonnosti;
- prispievať k zlepšeniu kvality vykonávania strategického plánu SPP;
- prispievať k informovaniu verejnosti a potenciálnych prijímateľov o SPP a možnostiach financovania;
- podnecovať inováciu v oblasti poľnohospodárstva a rozvoja vidieka a podporovať partnerské učenie a začlenenie všetkých zainteresovaných strán do procesu výmeny a rozvíjania vedomostí a vzájomnú interakciu medzi týmito stranami;
- prispievať ku kapacitám a činnostiam v oblasti monitorovania a hodnotenia;
- prispievať k šíreniu výsledkov strategického plánu SPP.

Úlohy Sieť v záujme dosiahnutia cieľov sú tieto:

- zhromažďovanie, analýza a šírenie informácií o akciách a osvedčených postupoch uplatňovaných alebo podporovaných v rámci strategického plánu SPP, ako aj analýza vývoja v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach;
- prispievanie k budovaniu kapacít pre správne orgány členských štátov a iných aktérov zúčastnených na vykonávaní strategických plánov SPP, a to aj pokiaľ ide o monitorovacie a hodnotiace procesy;
- tvorba platforiem a fór a organizácia podujatí s cieľom uľahčovať výmenu skúseností medzi zainteresovanými stranami a podporovať partnerskú výmenu skúseností, a to v relevantných prípadoch i vrátane výmeny so sieťami v tretích krajinách;
- zhromažďovanie informácií a uľahčovanie ich šírenia, ako aj prepájanie financovaných štruktúr a projektov, ako sú napr. miestne akčné skupiny alebo operačné skupiny európskeho partnerstva v oblasti inovácii zameraného na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť, či rovnocenné štruktúry a projekty;
- podpora projektov spolupráce medzi operačnými skupinami EIP, miestnymi akčnými skupinami alebo podobnými miestnymi štruktúrami rozvoja vrátane nadnárodnej spolupráce;
- tvorba prepojení s inými stratégiami alebo sieťami financovanými Úniou;
- prispievanie k ďalšiemu rozvoju SPP a príprave každého nasledujúceho obdobia trvania strategického plánu SPP;
- účasť na činnostiach európskej sieť SPP a prispievanie k nim.

V rámci svojich akcií bude Sieť podporovať AKIS, pričom táto podpora bude zabezpečená prostredníctvom koexistencie kompetencií Sieť a kompetencií súvisiacich s AKIS v rámci jedného spoločného subjektu, a to s regionálnym presahom priamo k možným beneficiantom. Konkrétny popis nastavenia je uvedený v kapitole 8 Strategického plánu SPP.

Sieť bude podporovať prenos informácií a dobrej praxe súvisiacej s inovačnými projektami operačných skupín EIP, a to s využitím svojich nástrojov – napr. pri podpore zakladania operačných skupín EIP a prenose inovácií prostredníctvom organizovania tematických pracovných skupín, seminárov, workshopov, exkurzií za príkladmi dobrej praxe, tvorby a vydávania informačných materiálov, či ďalšej spolupráce s EIP-AGRI. Tieto akcie budú organizované pre všetky typy beneficietov podľa zamerania a potreby, najmä pre farmárov, lesnícke organizácie, operačné skupiny EIP, miestne akčné skupiny a ďalších možných beneficietov, tak aby sa zvýšili vedomostné toky v širokom spektre účastníkov SPP.

4.4.2 ŠTRUKTÚRA, SPRÁVA A PREVÁDZKA NÁRODNEJ SIETE SPP VRÁTANE ORIENTAČNÉHO PODIELU FINANCOVANIA TECHNICKEJ POMOCI PRIDELENÉHO SIETI

Pri nastavení organizačnej štruktúry Siete bude aplikovaný prístup rozdelenia pôsobnosti na centrálnu a regionálnu úroveň. Riadiacim orgánom Siete (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR) bude zabezpečená funkcia rozhodovacia a kontrolná, subjektom zabezpečujúcim implementáciu Siete (centrálna jednotka Siete a regionálne pracoviská Siete) funkcia výkonná. Úlohy centrálnej jednotky Siete (Network Support Unit) a regionálnych pracovísk Siete bude plniť Národné kompetenčné centrum AKIS a jeho regionálne kompetenčné centrá, ktoré bude mať formu príspevkovej organizácie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. V rámci Siete budú zriadené ad hoc pracovné skupiny k určitej špecifickej téme, tak na regionálnej, ako aj na centrálnej úrovni.

Členstvo v Sieti je dobrovoľné, pričom základným partnerským orgánom na centrálnej úrovni bude Monitorovací výbor, ktorý združuje všetkých partnerov z radov vládnych a mimovládnych organizácií, hospodárskych a sociálnych partnerov. S ohľadom na rozšírenie akcií Siete sa dá predpokladať výrazne aktívnejšie zapojenie partnerov z radov poľnohospodárskych mimovládnych organizácií, a to predovšetkým na regionálnej úrovni.

Prevádzka Siete a jej akcie budú financované v súlade s čl. 125 nariadenia (EÚ) 2021/2115 z Technickej pomoci. Celkové verejné výdavky na financovanie Siete počas programového obdobia sú stanovené vo výške 6 000 000,00 EUR.

Sieť bude zriadená do 12 mesiacov od schválenia Strategického plánu SPP.

4.5 Koordinácia, vymedzenie a komplementarity medzi EAFRD a inými fondmi Únie činnými vo vidieckych oblastiach

Komplementarita a synergie **v rámci intervencie LEADER:**

- doplnkovosť operácií realizovaných prostredníctvom intervencie LEADER - Implementácia stratégie miestneho rozvoja, chod MAS a animácie voči ostatným intervenciám SP SPP je zabezpečená najmä výškou investícií, keď cez intervenciu LEADER sa budú realizovať investície menšieho charakteru. Eliminácia duplicitného financovania bude zabezpečená recipročnou kontrolou zo strany PPA a MIRRI na úrovni realizovaných projektov a konzultáciou pri príprave výziev s gestormi sektorových politík, ak sa oprávnenosť zo SP SPP bude týkať ich sektorových politík.
- doplnkovosť intervencie LEADER - Implementácia stratégie miestneho rozvoja, chod MAS a animácie voči Partnerskej dohode (Program Slovensko) je zabezpečená rozdielnymi typmi oprávnených oblastí, príp. oprávnených žiadateľov, nasledovne:
 - a) na úrovni oprávnenosti územia: oprávneným územím pre implementáciu intervencie LEADER je celé územie SR, avšak len územie konkrétnej MAS, ktorej bude udelený štatút MAS na programové obdobie 2023 – 2027
 - b) na úrovni žiadateľov a oprávnených odvetví/segmentov
 - c) na úrovni výšky oprávnených výdavkov (maximálna výška verejnej podpory na jeden projekt v rámci LEADER bude 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt)
 - d) na úrovni projektu, tzn. že žiadateľ sa rozhodne, z ktorého fondu bude žiadať finančné prostriedky na realizáciu projektu

Eliminácia duplicitného financovania bude zabezpečená recipročnou kontrolou zo strany PPA a MIRRI na úrovni realizovaných projektov.

Komplementarita a synergie v oblasti podpory využívania **obnoviteľných zdrojov energie**:

- V rámci SP SPP sa podporuje využitie obnoviteľných zdrojov energie vo vzťahu k poľnohospodárskej výrobe a potravinárskej výrobe na vlastnú spotrebu, tzn. maximálna ročná kapacita podporeného zariadenia nepresiahne ročnú spotrebu všetkých druhov energie v podniku beneficianta. Táto podmienka sa posúdi ex ante na základe údajov o spotrebe za obdobie pred podaním projektu. Podporené sú technológie aj na využitie tepelnej energie, nielen elektrickej.
- V rámci Plánu obnovy sa okrem reformy legislatívneho rámca podporujú aj investície do výstavby nových zdrojov elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov s výkonom v rozsahu 10kW-50MW, investície do modernizácie existujúcich zdrojov elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov ako aj do zvýšenia flexibility elektroenergetických sústav pre vyššiu integráciu obnoviteľných zdrojov energie.
- V rámci Partnerskej dohody sa budú podporovať investície do zariadení využívajúcich OZE vrátane zariadení na skladovanie elektriny, investície MSP do malých zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie v kombinácii s energetickým auditom pre MSP, investície do využitia obnoviteľných zdrojov energie v systémoch zásobovania energiou, investície na podporu využívania obnoviteľných zdrojov v domácnostiach a vyhľadávanie a prieskum zdrojov geotermálnej energie
- Koordinácia a demarkačné línie budú riešené na úrovni zacielenia výziev (konzultáciou pri príprave výziev). Eliminácia duplicitného financovania bude zabezpečená následne kontrolou pred schválením projektu na úrovni žiadateľa a projektu.

Komplementarita a synergie **v oblasti ochrany prírody a biodiverzity**

Plán obnovy:

- **V súvislosti s reformou ochrany prírody a investíciami:** Vzhľadom na zákon súvisiaci s presunom správy chránených území národných parkov pod inštitúciu Ministerstva životného prostredia SR (príslušná organizácia ochrany prírody) a súvisiaceho cieľa rozšírenia bezzásahových území na úroveň 50% výmery národných parkov do roku 2025 a 75% výmery národných parkov do roku 2030 a vzhľadom na skutočnosť, že zatiaľ nie sú vytipované oblasti, ktoré budú predmetom rozšírenia bezzásahových území sa bude podpora zo Strategického plánu SPP na rozširovanie prírode blízkeho hospodárenia v lesoch prioritizovať do lesov I. a II. stupňa ochrany. Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030 konštatuje, že vlastníci/obhospodarovatelia lesov budú motivovaní na prechod k prírode blízkemu hospodáreniu a bude presadzované šetrnejšie hospodárenie. Podpory vedúce k zavádzaniu princípov prírode blízkeho hospodárenia v lesoch, ale aj na zlepšenie hospodárenia v lesoch menších výmer budú prioritizované projekty zamerané na dosiahnutie vyššej rôznorodosti druhov lesných drevín, čo je v súlade so Stratégiou adaptácie SR na zmenu klímy. Aj v prípade obnovy poškodených lesov bude dôraz na zvýšenie ekologickej stability a adaptačné schopnosti na budúce klimatické podmienky.

V rámci Partnerskej dohody (Program Slovensko):

- predpokladá sa podpora opatrení zameraných na zachovanie a obnovu biodiverzity a ekosystémov najmä mimo chránených území. Súčasťou sú realizačné opatrenia na zlepšenie stavu biotopov a druhov mimo vodných tokov (ako napr. odstraňovanie a spriechodňovanie bariér a vytváranie migračných koridorov, zachovanie a obnova priaznivého stavu mokradí). Podpora na poľnohospodárskej a lesnej pôde tam, kde táto činnosť nebude dostatočne pokrytá SP SPP, pri cestných a železničných koridoroch tam, kde to bude potrebné z pohľadu ochrany prírody a biodiverzity, ako aj v oblasti sídiel;
- Súčasťou aktivít je aj podpora realizácie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry na miestnej úrovni, príkladom sú koridory prepájajúce ekologicky významné územia dôležité aj pre migráciu druhov.
- V prípade invázných nepôvodných druhov je pozornosť venovaná preventívnym opatreniam a tiež realizácii eradikačných a potláčajúcich opatrení, vrátane ich mapovania a monitoringu, v súlade s platnou legislatívou o invázných druhoch, vrátane budovania záchytných staníc pre invázne nepôvodné druhy.

Program Horizont Európa

- V rámci vedecko-inovačnej misie Dohoda o pôde pre Európu sú výzvy synergicky zamerané na zamedzenie degradácie pôdy, či udržateľného používania hnojív. Projekty napr. zamerané na monitoring pôdy, zvýšenie kvalifikácie poradcov v oblasti ochrany pôdy a používania hnojív budú podporované aj v rámci intervencií prierezového cieľa SP SPP. Šírenie výsledkov z projektov Horizont Európa bude podporované cez intervenciu SP SPP zameranú na vzdelávacie aktivity.

Komplementarita a synergie v oblasti manažmentu vody a adaptácie na zmenu klímy:

Plán obnovy (reforma hospodárenia s vodou v krajine)

- V rámci Plánu obnovy sa predpokladá podpora prvkov zadržiavania vody v krajine. Podpory zo Strategického plánu SPP do zelenej a modrej infraštruktúry v katastroch obcí, kde prebehli pozemkové úpravy budú synergické. Pôjde o prvky zlepšujúce ekologickú stabilitu krajiny a prispejú k zvýšeniu zadržiavania vody v krajine. V prípade podpory do vybudovania lesných ciest je základnou podmienkou prvky na zmiernenie povrchového odtoku vrátane odrážok, čo je v súlade so Stratégiou environmentálnej politiky SR do roku 2030. Investície do rekonštrukcie odvodňovacích kanálov zamerané na doplnenie novej funkcie umožňujúcej retenciu vody, rekonštrukcie závlah, príp. v menšej miere nových závlah ako aj lesných ciest sú podmienené schválením príslušnými úradmi. V rámci schvaľovacích procesov orgány ochrany prírody a krajiny a orgány štátnej vodnej správy uplatňujú záväzné požiadavky vo vzťahu k životnému prostrediu a ochrany prírody a krajiny. Zo Strategického plánu SPP budú ďalej komplementárne podporené vodozádržné opatrenia na drobných vodných tokoch v lesoch vrátane činností rozrušenia nepoužívaných lesných ciest, čo je v súlade so Stratégiou environmentálnej politiky SR do roku 2030.

Partnerská dohoda (Program Slovensko):

- podpora zo Strategického plánu SPP do vodozádržných opatrení na drobných vodných tokoch v lesoch a do protieočných opatrení v krajine bude komplementára k podpore adaptačných opatrení z Partnerskej dohody (Programu Slovensko), prostredníctvom ktorej budú podporené preventívne protipovodňové opatrenia na vodných tokoch, ako aj vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy alebo na ochranu pred povodňami v sídlach a krajine. Ich súčasťou bude aj realizácia spoločných zariadení v krajine, ktoré spĺňajú charakter adaptačných opatrení na zmenu klímy. Podpory zo Strategického plánu SPP do investícií podliehajú schváleniu (stavebné povolenie, vodoprávne povolenie,

vyjadrenie orgánu ochrany prírody), čím sa zabezpečí eliminovanie negatívnych vplyvov na biotopy a na ciele dosiahnutia/zachovania dobrého stavu vôd. Podmienky oprávnenosti investícií do lesných ciest zabezpečia elimináciu rizika povrchového odtoku vody.

Program Horizont Európa:

- v rámci výskumno-inovačnej misie Adaptácia na zmenu klímy budú výzvy zameriavané na informovanosť a pripravenosť občanov, komunít a regiónov na zmeny klímy, resp. odolnosť komunít a regiónov voči zmene klímy. Synergické intervencie SP SPP sú zamerané na adaptačné opatrenia, resp. na zvýšenie odolnosti sektora pôdohospodárstva na zmenu klímy.
- v rámci výskumno-inovačnej misie Oceán, moria a vody budú synergické výzvy zamerané na tieto ciele: obnova biodiverzity sladkovodných ekosystémov a zastavenie kontaminácie/znečisťovania vôd. Intervencie SP SPP zamerané na obnovu poškodených lesov, či udržateľné používanie prípravkov na ochranu rastlín v poľnohospodárstve budú pôsobiť komplementárne vo vzťahu k dosahovaniu cieľov Európskej zelenej dohody.

Z intervencie SP SPP „Operačné skupiny EIP“ bude možné podporiť projekty nadväzujúce na projekty Horizont Európa, alebo projekty, ktoré sa nedostanú do financovania, ale získajú vysoké ohodnotenie. Pôjde o napr. o projekty adaptácie pôdohospodárstva na zmenu klímy, alebo projekty prispievajúce k zníženiu znečistenia vôd. Taktiež budú môcť byť podporené aj demonštračné projekty, či informačné aktivity nadväzujúce na výsledky projektov programu Horizont Európa.

Komplementarita a synergie v oblasti ochrany ovzdušia

- V rámci SP SPP budú podporené investície do technológií i súvisiacich stavieb v poľnohospodárskych podnikoch zamerané na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku. Taktiež budú podporené technologické investície v potravinárskych podnikoch o. i. zamerané aj na zníženie emisií škodlivých látok do ovzdušia.
- V rámci Partnerskej dohody sa predpokladá podpora technológií na znižovanie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, hlavne odľučovacích zariadení a iných koncových technológií, ako aj realizácia zmien technologických postupov za účelom zníženia emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia. Z Partnerskej dohody sa nepredpokladá podpora investícií v poľnohospodárstve.
- V rámci Plánu obnovy (Komponent 4) sa predpokladá podpora investícií potrebných na realizáciu opatrení prinášajúcich redukcii emisií skleníkových plynov v tých priemyselných sektoroch, ktoré sa na ich tvorbe podieľajú významným objemom, prípadne majú vysoký potenciál ich znižovania prostredníctvom zavádzania čistejších výrobných technológií. Z Plánu obnovy sa nepredpokladá podpora investícií v poľnohospodárstve.

Komplementarita a synergie v oblasti obehového hospodárstva a biohospodárstva

- V rámci SP SPP budú podporované technologické investície zamerané o. i. na znižovanie množstva obalov vo výrobe/odbyte potravín, na zavádzanie ekologických a biodegradovateľných obalov vo výrobe/odbyte potravín, na zvýšenie stupňa zhodnotenia primárnych surovín, medziproduktov a finálnych výrobkov a na ekologické spracovanie odpadov a znižovanie množstva odpadov so zameraním na poľnohospodárske podniky a prevádzky spracovania poľnohospodárskych produktov, resp. spracovania produktov z lesníctva. Podpora sa bude týkať výhradne výrobného procesu naviazaného na produkty z poľnohospodárstva a lesníctva.
- V rámci Partnerskej dohody (Program Slovensko) je pomoc v rámci špecifického cieľa 2.6 „Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje“ zameraná na podporu vybraných aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov vo vybraných sektoroch

hospodárstva, podporu zberu a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov, podporu prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbneho a aeróbneho spracovania biologicky rozložiteľných odpadov, podporu zvyšovania environmentálneho povedomia a informovanosti spotrebiteľa a širokej verejnosti o obehovom hospodárstve, podporu koncepčných činností v oblasti obehového hospodárstva a podporu elektronického zberu dát v oblasti odpadového hospodárstva.

- Koordinácia a demarkačné línie budú riešené na úrovni zacielenia výziev. Eliminácia duplicitného financovania bude zabezpečená následne kontrolou pred schválením projektu na úrovni žiadateľa a projektu.

Komplementarita a synergie **v oblasti digitalizácie, prenosu znalostí, inovácií**

- V rámci SP SPP budú podporené investície do využívania digitálnych technológií v poľnohospodárstve a spracovaní poľnohospodárskych produktov. Pôjde o zavádzanie inovácií na úrovni podnikov (úrovne TRL 9+). Taktiež sa predpokladá podpora projektov spolupráce s výskumnou a vedeckou sférou s cieľom vytvorenia predpokladov na prenos konkrétnych inovácií do praxe (úrovne TRL 7-9). Podporené môžu byť projekty spolupráce, ktoré sa zapojili do výziev v rámci programu Horizont, Horizont Európa a LIFE, pričom tie, ktoré získali excelentné hodnotenie, nebude potrebné v danom výberovom kole hodnotiť. V rámci projektov spolupráce v pôdohospodárstve budú mať prioritu témy zamerané na ciele Európskej zelenej dohody. Podporená bude tiež organizácia aktivít celoživotného vzdelávania, demonštračných aktivít a poskytovanie odborného poradenstva v sektore pôdohospodárstva. Koordinácia poradcov a ich prepojenie s inovačnou platformou zabezpečí prístup ku komplexnejšiemu poradenstvu a zachytávanie podnetov z praxe, ktoré vyústia do inovačných projektov a šíreniu nových postupov napr. formou demonštračných aktivít. Zároveň bude podporené fungovanie AKIS digitálnej platformy pre uľahčenie bezprostredného prístupu odbornej verejnosti, resp. subjektom z praxe k poznatkom a inováciám v pôdohospodárstve, ktoré budú tak dostupné v spracovanej, ľahko zrozumiteľnej podobe.
- V rámci Partnerskej dohody sa bude podporovať medzisektorová spolupráca v oblasti výskumu, vývoja, inovácií a zvyšovanie výskumných a inovačných kapacít v podnikoch. Budú podporené vysoko hodnotené projekty z Horizont Európa a komplementárne aj úspešné projekty z Horizont Európa. Taktiež sa predpokladá podpora na vytvorenie informačnej infraštruktúry pre vedu a výskum a podpora celoživotného vzdelávania, najmä pre zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikácie pre potreby pracovného trhu. V rámci podpory malého a stredného podnikania budú financované projekty zavádzania inovácií (aj procesných aj produktových) vrátane investícií do zelených a digitálnych technológií. Pôjde o zavádzanie inovácií do praxe (vyššie úrovne podľa TRL). Tiež budú financované projekty sieťovania MSP (aj s veľkými podnikmi v oblasti dodávateľských reťazcov) a projekty existujúcich a vytváranie nových klastrov na riešenie výskumno-vývojových a inovačných úloh.
- V rámci Partnerskej dohody sa bude podporovať dostupnosť pripojenia všetkých domácností na ultra rýchly internet.
- V rámci Plánu obnovy budú podporené projekty, ktoré získali vysoké hodnotenia v rámci európskych výskumných projektov. Taktiež sa podporí využívanie výskumných a inovačných služieb u MSP. Zároveň sa poskytne aj návratná pomoc na digitálnu a zelenú inováciu v podnikoch s vysokým technologickým potenciálom v priemysle.
- Z poľnohospodárskych fondov EÚ nebudú podporené čisto výskumné projekty. Zo zdrojov Partnerskej dohody sa nepredpokladá podpora podnikateľských aktivít v sektore poľnohospodárstva a lesníctva. Koordinácia a demarkačné línie pre sektor spracovania poľnohospodárskych produktov budú riešené na úrovni zacielenia výziev. Eliminácia

duplicitného financovania bude zabezpečená následne kontrolou pred schválením projektu na úrovni žiadateľa a projektu.

Komplementarita a synergie v oblasti zamestnanosti

- V rámci SP SPP sa predpokladá podpora na rozvoj podnikania mladých farmárov s cieľom generačnej obmeny v sektore, umožnenia vytvorenia pracovných/podnikateľských príležitostí na vidieku a zabránenia vysídľovaniu vidieka.
- V rámci SP SPP sa prostredníctvom intervencie LEADER budú poskytovať investičné podpory pre MSP na rozvoj podnikania na vidieku (aj poľnohospodárske aj nepoľnohospodárske aktivity), vrátane podpory už existujúcich sociálnych podnikov a investičnej podpory vedúcej k tvorbe pracovných miest vrátane sezónneho zamestnávania v poľnohospodárstve.

V rámci Partnerskej dohody sa budú podporovať poradenské činnosti a asistencia pri identifikácii vhodných podporných nástrojov, ako aj podpora mladým uchádzačom o zamestnanie do 30 rokov na začatie vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti. V rámci Partnerskej dohody sa predpokladá podpora zameraná na vytváranie sociálnych podnikov a poskytovanie príspevku zamestnávateľovi na vytvorenie pracovných miest pre dlhodobo nezamestnaných, resp. bez vzdelania

Podpory majú odlišné zameranie a koordinácia bude zabezpečená na úrovni výziev.

4.6 Finančné nástroje - Opis finančného nástroja

Financovanie poľnohospodárstva zohrávalo v období od vstupu do EÚ dôležitú úlohu v rozvoji, udržateľnosti a podnikateľskej stabilite poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov v SR. Spoločná poľnohospodárska politika EÚ (ďalej len „SPP“) priniesla zvýšenie dôvery bánk odvetviám poľnohospodárstva, skladovaciemu priemyslu, predajcom poľnohospodárskej techniky a potravinárskemu priemyslu.

V období rokov 2007 - 2021 boli finančné potreby spojené s investíciami v poľnohospodárstve obstarávané predovšetkým z investičných dotácií, úverovými zdrojmi a leasingom. Poľnohospodárske podniky svoje investičné aktivity viazali na možnosť získať investičné dotácie. To viedlo k „vlnám“ investovania podľa výziev na poskytovanie investičných dotácií. Tým bolo determinované i podnikové plánovanie z hľadiska objemu i časovej realizácie. V období od roku 2004 sa zvýšilo financovanie prostredníctvom úverov a leasingov takmer na päťnásobok. Objem poskytnutých úverov v odvetví poľnohospodárstva kolide okolo 900 mil. EUR a má tendenciu zvyšovania. Úvery a leasingy sú rozhodujúcim zdrojom financovania a stability podnikov (okrem vlastných príjmov podnikov a obchodných záväzkov).

Zvyšovanie objemu úverov významne korelovalo s realizáciou výziev z II. piliera SPP - Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022. Banky hodnotili riziká aj z pohľadu objemu podpory na príslušný projekt. Investičné aktivity mali významne kolísavý charakter podľa časových výziev.

Časť úverov bola použitá na modernizáciu techniky a technológií a mechanizáciu. To umožnilo nahradiť pokles pracovníkov v sektore pri udržaní produkčnej schopnosti sektora. Významný rast krátkodobých úverov bol determinovaný nárastom nárokovateľných platieb z I. piliera SPP. Nárast leasingov bol nasmerovaný predovšetkým na jednoduchú reprodukciu a modernizáciu, a nie na rozšírenú reprodukciu. Rast úverov priniesol pozitívny vývoj v znižovaní obchodných záväzkov, ktoré však trvalo dosahujú najvyššie hodnoty v EÚ. Analýzy ukazujú, že tento proces priniesol rozvojové príležitosti iba malému počtu podnikov. Vytvorený model financovania podpory podnikov zo zdrojov EÚ v konečnom dôsledku nezabezpečuje plne investičný rozvoj vo všetkých oblastiach a regiónoch, inovácie, zvyšovanie efektívnosti. Celkový nedostatok finančných zdrojov

a ich dostupnosť obmedzuje strednodobé a dlhodobé plánovanie. Väčšina úverov je revolvingového typu alebo z hľadiska investícií iba strednodobého typu na 5 rokov. Financovanie cudzími zdrojmi naráža i na skutočnosť, že podniky nemajú dostatočné likvidné aktíva ako zdroje zabezpečenia.

Rozmer poľnohospodárstva v SR vychádza z prírodných podmienok, ktoré sú významne heterogénne. V priebehu posledných 20 rokov sa významne zmenil pomer produkcie rastlinnej výroby a živočíšnej výroby v neprospech živočíšnej výroby. Tento vývoj je dôsledkom komplexných vplyvov, nedostatočnej konkurencieschopnosti živočíšnej výroby, nedostatočnej štruktúry spracovateľského priemyslu a iných vplyvov. Príjmy z poľnohospodárskej činnosti stagnujú s amplitúdami zvýšenia a zníženia ako dôsledky vplyvu cien a počasia. Napriek nárastu výrobných výnosov sa produkcia v sektore, a ani zisk a pridaná hodnota nijako zásadne nezvýšili. Významný vplyv má i neochota podnikateľov prijímať úvery z dôvodu obavy budúceho vývoja. Práve finančné nástroje ako nástroj poľnohospodárskej politiky zabezpečia flexibilný prístup k finančným zdrojom pre podniky, ktoré plánujú investície a modernizáciu.

Vyššie uvedené rámcové analýzy vedú k záverom, že zvýšenie prístupu k úverovým zdrojom je jedným z predpokladov ďalšieho rozvoja podnikov v poľnohospodárstve. Nové schémy, postavené na podpore rozvoja a súčasne na návratnosti a opakovanom použití, sú považované za efektívne a účinné.

Výhody zavedenia finančných nástrojov:

- *Koneční prijímatelia sa dostanú k finančným prostriedkom na začiatku* (formou poskytnutia zaručeného úveru/kapitálu) pred realizáciou investície. Urýchľuje sa tým dobre projektovaná a uvážená investičná výstavba, ktorá zrýchli i rast pridanej hodnoty, zvýšenie produkcie a celkový rozvoj.
- *Majú revolvingový charakter*: vrátené prostriedky v podobe splateného úveru alebo uvoľnenej záruky po splatení úveru alebo výnos z kapitálového financovania sa v rámci obdobia oprávnenosti použijú opäť na daný finančný nástroj alebo do 8 rokov po uplynutí obdobia oprávnenosti sa použijú v súlade s cieľmi programu v rámci finančných nástrojov alebo iných foriem podpory.
- *Majú výrazný pákový efekt*: príspevok zo SP SPP na finančné nástroje je zameraný na mobilizáciu globálnej investície presahujúcej výšku daného príspevku podľa vopred stanovených ukazovateľov, a tým sa znásobuje využívanie finančných prostriedkov a následne sa zvyšujú dostupné zdroje pre konečných príjemcov. Verejné zdroje podnecujú súkromné zdroje (likvidné prostriedky finančných sprostredkovateľov, napr. bánk) na investovanie do podnikov. Garančný nástroj má vyšší pákový efekt ako úverový nástroj
- *Zlepšujú kvalitu investičných projektov* v dôsledku ekonomickej životaschopnosti, ktorá sa očakáva od konečných príjemcov zo strany finančných sprostredkovateľov.
- *Sú navrhnuté podľa potrieb a dopytu trhu* - využívajú sa finančné, regulačné a implementačné odborné znalosti zo súkromného sektora a medzinárodných finančných inštitúcií.
- *Zakladajú vyššiu zodpovednosť podnikov* investovať predovšetkým z dôvodu investičného rozvoja, a nie z dôvodu napojenia na investičné granty.

Územný rozsah

Výber NUTS: Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti: Celá SR

Základná kvantifikácia alokovaných zdrojov

Poskytnutie alokácie 60 mil. EUR ročne na finančné nástroje v kombinácii s grantmi. V rámci celého programového obdobia 2023 - 2027 to predstavuje alokáciu 300 mil. EUR na finančné nástroje v kombinácii s grantmi.

Ročný ekvivalent alokovaných zdrojov vo výške 60 mil. EUR sa rozdelí nasledovne:

- 30 mil. EUR na finančné nástroje v rámci systému poskytovania záruk.

- 30 mil. EUR na investičné granty spojené so systémom poskytovania záruk.

Oprávnené úverové/záručné produkty

- a) **záručný systém poskytovania komerčných úverov finančnými sprostredkovateľmi so zárukou zo SP SPP** v prípade potreby podporený investičnými grantmi na stimuláciu investičných nákladov
- b) investičné **granty priamo prepojené na poskytnuté úvery** najmä u podnikov vlastnených mladými poľnohospodármi a poľnohospodárov, kde je z pohľadu cieľov SPP prioritizovaná podpora z dôvodu rozvoja jednotlivých subsegmentov sektora. Tieto osobitné formy grantov budú vykonávané a poskytované spolu s finančným nástrojom
- c) Maximálna miera záruky nemôže presiahnuť 80 % sumy úveru

Účel úverových/ záručných / produktov:

- a) investičné úvery na založenie podnikania v poľnohospodárstve, nákup alebo prevzatie podniku, investičné projekty pre malých a mladých podnikateľov s poskytnutím grantu (v rámci intervencie „Produktívne investície v poľnohospodárstve“).
- b) investičné úvery na modernizácie technologických celkov bez grantov, (v rámci intervencie „Produktívne investície v poľnohospodárstve“)
- c) investičné úvery na inovácie z hľadiska excelentnosti postupov, techniky a technológií, finalizácie produktov a zlepšenia vlastností produktov a nadväzne vo finalizácii poľnohospodárskych produktov, na obstaranie mechanizácie, stavieb s poskytnutím grantu (v rámci intervencie „Produktívne investície v poľnohospodárstve“)
- d) dlhodobé úvery na obstaranie poľnohospodárskej pôdy pre mladých poľnohospodárov a len bez grantu / (v rámci intervencie „Produktívne investície v poľnohospodárstve“)

Všetky typy úverov musia nadväzovať na portfóliovú záruku pre konkrétneho finančného sprostredkovateľa (komerčnú banku) a na uzatvorenie rámcovej zmluvy o poskytnutí portfóliovej záruky so sprostredkovateľmi finančných nástrojov (komerčnými bankami).

Kombinácia finančného nástroja s grantmi

Finančné nástroje sa môžu kombinovať s programovou podporou vo forme grantov v jednej operácii finančného nástroja v rámci jednej zmluvy o financovaní, kde obe odlišné formy podpory poskytuje orgán implementujúci finančný nástroj. V takom prípade sa pravidlá vzťahujúce sa na finančné nástroje uplatňujú na uvedenú jednu operáciu finančného nástroja.

Programová podpora vo forme grantov musí byť priamo prepojená s finančným nástrojom a musí byť pre tento finančný nástroj potrebná, pričom nepresahuje hodnotu investícií podporovaných finančným produktom.

Súčet všetkých foriem kombinovanej podpory nesmie presiahnuť celkovú výšku príslušnej výdavkovej položky. Granty sa nevyužívajú na refundovanie podpory získanej z finančných nástrojov. Finančné nástroje sa nevyužívajú na predbežné financovanie grantov.

Oprávnení koneční prijímatelia

- všetky podnikateľské subjekty, ktoré podnikajú v poľnohospodárstve (pričom obhospodarujú poľnohospodársku pôdu alebo chovajú živé zvieratá alebo spracovávajú vlastnú rastlinnú alebo živočíšnu produkciu) vrátane subjektov založených na spoločné podnikanie, skladovanie, produkciu tovarov, odbyt tovarov,
- všetky subjekty začínajúce v podnikaní v poľnohospodárstve, ktoré preukážu zakladateľské listiny, ohlásenia a sú schopné predložiť vstupné ekonomické výkazy, alebo prevzatie farmy mladými podnikateľmi,
- organizácie výrobcov (uznané podľa legislatívy EÚ a SR),

Spoločná podmienka pre všetkých konečných prijímateľov: Subjekty vedú jednoduché alebo podvojné účtovníctvo.

Popis spôsobu riadenia/ výber vhodnej štruktúry riadenia

Zavedeniu implementácie finančných nástrojov riadenej Riadiacim orgánom, predchádza špecifikácia a výber vhodnej štruktúry riadenia finančných nástrojov. Boli analyzované možnosti správy a riadenia, ktoré sú uplatniteľné pre implementáciu finančných nástrojov s cieľom identifikovať najvhodnejšiu štruktúru riadenia. Popis spôsobu riadenia bude v súlade s legislatívou EÚ a národnou legislatívou upravujúcou poskytovanie príspevkov z EPFRV návratnými formami. Poskytovateľ pomoci, ktorým je riadiaci orgán, poverí implementáciou finančných nástrojov prijímateľa (holdingový fond), na základe dohody o financovaní. Následne prijímateľ (holdingový fond) na základe výberového konania vyberie finančných sprostredkovateľov, ktorými budú komerčné banky. Prijímateľ (holdingový fond) uzatvorí dohody o financovaní s vybranými finančnými sprostredkovateľmi, ktoré vytvoria úverové portfólio a poskytnú úvery konečným prijímateľom.

Procesné schémy sú navrhované na základe poznatkov získaných zo základných dokumentov EÚ, FSS a rokovaní s MF SR, Slovenskou záručnou a rozvojovou bankou, a. s., Slovak Investment Holding, a. s. (100 % vlastnený SZRB, a. s.).

Poskytovateľ:

Poskytovateľom pomoci pri všetkých schémach použitia finančných nástrojov bude Riadiaci orgán. Všetky povinnosti poskytovateľa pomoci vyplývajúce z legislatívy EÚ bude vykonávať Riadiaci orgán predovšetkým z hľadiska určenia rozsahu finančných nástrojov, monitorovania, správy a uloženia dokumentov. Riadiaci orgán ako poskytovateľ pomoci uzavrie s prijímateľom dohodu o financovaní, v ktorej si upravia vzájomné práva a povinnosti v súvislosti s poskytovaním finančnej pomoci.

Prijímateľ (holdingový fond) podpornej schémy « Finančné nástroje » :

S vybraným subjektom budú prebiehať rokovania o jeho pôsobení v rámci podpornej schémy - finančné nástroje. Prijímateľ bude vykonávať činnosti na základe dohody o financovaní s Riadiacim orgánom. Úlohou prijímateľa bude predovšetkým:

- vypísať výzvu na výber finančných sprostredkovateľov podľa pokynu Riadiaceho orgánu,
- uzavrieť dohody s finančnými sprostredkovateľmi,
- sumarizovať informácie od finančných sprostredkovateľov a reportovať Riadiacemu orgánu,
- vykonávať ďalšie úlohy definované v dohode o financovaní,
- vykonávať činnosti spojené s platbami na základe vopred určených podmienok.

Z hľadiska zamerania, skúseností a podnikateľskej povesti má **Slovak Investment Holding, a. s.** (100% vlastnený SZRB, a. s.) jedinečné postavenie na Slovenskom trhu a považuje sa za najvhodnejšieho kandidáta na zapojenie sa do štruktúry riadenia finančných nástrojov ako prijímateľa formou priameho zadania. Táto entita má skúsenosti s poskytovaním záruk na financovanie projektov, ktoré sú vopred prerokované vo vláde SR alebo na základe určených postupov ministerstvami. V priebehu rokov 2016 – 2021 realizovala okrem iných aj finančné nástroje prostredníctvom PRSL (Portfolio Risk Sharing Loan = Portfóliový úver so zdieľaným rizikom) a FLPG (First Loss Portfolio Guarantee = Portfóliová záruka prvej straty), ktoré sú relevantné pre posúdenie Slovak Investment Holdingu, a. s. ako potenciálneho prijímateľa a administrátora finančného nástroja. Cieľové portfóliá dosiahli objem 2,3 mld. EUR pre 11 rôznych operačných programov spolufinancovaných z EŠIF a podpísala 46 kontraktov s bankami.

Finančný sprostredkovatelia (komerčné banky) :

Komerčné banky, ktoré splnia podmienky stanovené vo výzve, ktorú vypíše prijímateľ, zrealizujú nasledovné kroky:

- uzatvoria dohody s prijímateľom,
- zaradia do svojich obchodných portfólií poskytovanie úverov a budú aktívne vyhľadávať potenciálnych prijímateľov úverov so zárukou v rámci predmetného záručného mechanizmu,
- budú poskytovať vymedzené informácie a údaje prijímateľovi,
- budú vykonávať ďalšie úlohy definované v dohode.

Koneční prijímatelia:

Fyzické alebo právnické osoby, ktoré dostanú finančnú podporu z finančného nástroja (poľnohospodárske podniky a pod.) formou úveru z portfólia finančného sprostredkovateľa, ktorý bude do určitého % garantovaný zdrojmi EPFRV a štátneho rozpočtu SR, resp. v kombinácii s grantom;

Kontrola a audit

Riadiaci orgán, Pôdohospodárska platobná agentúra, certifikačný orgán, inštitúcie EÚ (najmä EK a Európsky dvor audítorov) a prijímateľ sú kedykoľvek počas implementácie finančného nástroja oprávnení vykonať audit alebo kontrolu alebo poveriť výkonom auditu nezávislých audítorov alebo kontrolórov, ak to považujú za potrebné v súvislosti s implementáciou finančných nástrojov, až na úroveň finančného sprostredkovateľa, a ak nie je možné získať potrebné dokumenty alebo informácie na vyšších úrovniach, tak až na úroveň operačných dohôd.

Cieľom kontroly je overenie súladu implementácie finančných nástrojov so zmluvou o financovaní a so zmluvou s finančným sprostredkovateľom, overenie efektívnosti nastavenia vnútorného systému kontroly u prijímateľa a u finančného sprostredkovateľa a tiež overenie skutočností uvedených v monitorovacích správach, v žiadosti o platbu a výkaze deklarovaných výdavkov.

Monitorovanie

Monitorovanie je pravidelný proces zbierania a analýzy finančných a nefinančných informácií s cieľom posudzovať súlad implementácie finančných nástrojov s cieľmi intervencií, stratégiou programu, so zmluvou o financovaní a všeobecne záväznými právnymi predpismi EÚ a SR.

Účelom monitorovania je poskytnúť Riadiacemu orgánu a Pôdohospodárskej platobnej agentúre a v prípade implementácie finančných nástrojov prostredníctvom holdingového fondu aj dozornej rade holdingového fondu všetky relevantné informácie o aktuálnom stave implementácie finančných nástrojov. Prijímateľ je povinný poskytnúť všetku zodpovedajúcu súčinnosť vyžadovanú na vykonávanie monitorovania.

Prijímateľ je povinný vypracovať všetky potrebné podklady pre potreby Riadiaceho orgánu. V tejto súvislosti prijímateľ zodpovedá za zber a analýzu informácií poskytnutých finančnými sprostredkovateľmi a podfondami tak, aby si mohol plniť všetky povinnosti vyplývajúce z riadiacej dokumentácie týkajúcej sa finančných nástrojov, najmä zo zmluvy o financovaní.

Zmluva o financovaní môže stanoviť väčší rozsah a vyššiu periodicitu monitorovacích správ a poskytovania informácií v prípade, ak sa na tom Riadiaci orgán a orgán vykonávajúci finančné nástroje dohodnú.

V procese monitorovania a poskytovania informácií by sa na úrovni konečného prijímateľa nemali uplatňovať iné požiadavky ako tie, ktoré od nich štandardne požaduje finančná inštitúcia pri komerčných finančných produktoch rovnakého charakteru.

4.7 Spoločné prvky pre intervencie na rozvoj vidieka alebo intervencie v určitých sektoroch

4.7.1 VŠEOBECNÝ ZOZNAM NEOPRÁVNENÝCH INVESTÍCIÍ

Neoprávnené investície okrem neoprávnených investícií uvedených v nariadení čl. 73(3):

- vratná DPH

Intervencia: Vertikálna spolupráca prvovýrobcov a spracovateľov

- búracie práce

Intervencia: Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch

- búracie práce
- investícia vedúca k reštrukturalizácii podniku (útlmu existujúcich podnikateľských činností)

Intervencia: Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch

- búracie práce
- investícia vedúca k reštrukturalizácii podniku (útlmu existujúcich podnikateľských činností)

Intervencia: Investície v poľnohospodárskych podnikoch na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku

- búracie práce

Intervencia: Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (produktívne aj neproduktívne investície)

- nákup zvierat na iný účel ako na prácu v lese

Intervencia: Projekty ozdravných opatrení v lesoch

- nákup zvierat na iný účel ako na prácu v lese

Intervencia: Komplexné pozemkové úpravy

- nákup pôdy

Intervencia: Investície do biohospodárstva

- búracie práce
- investícia vedúca k reštrukturalizácii podniku (útlmu existujúcich podnikateľských činností)

Intervencia: Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500ha a podpora podnikania v lesníctve (produktívne aj neproduktívne investície)

- búracie práce
- investícia zameraná na komerčné služby v cestovnom ruchu
- nákup zvierat na iný účel ako na prácu v lese

4.7.2 ĎALŠIE PRVKY RELEVANTNÉ PRE IMPLEMENTÁCIU NIEKTORÝCH INTERVENCIÍ NA ROZVOJ VIDIEKA ALEBO INTERVENCIÍ V URČITÝCH SEKTOROCH, KTORÉ NIE SÚ SÚČASŤOU OPISU INTERVENCIÍ

Intervencie (projektové) na rozvoj vidieka:

1. Podpora musia prispievať k dosahovaniu jedného alebo viacerých špecifických cieľov stanovených v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115 o podpore SP SPP.
2. Operácie, ktoré sú predmetom podpory, musia byť v súlade s príslušnými normami EÚ a príslušnými národnými normami platnými pre danú operáciu.
3. Predmet podpory sa musí realizovať na území SR v zhode s územným rozsahom a opisom územnej pôsobnosti danej intervencie.
4. Výdavok financovaný z EPFRV nesmie byť predmetom žiadneho ďalšieho financovania zo zdrojov EÚ, pričom operácia v rámci EPFRV môže získať rôzne formy podpory zo Strategického plánu SPP a z iných fondov, uvedených v článku 1 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/1060, alebo z iných nástrojov EÚ, avšak len za podmienky, že celková kumulovaná výška pomoci, poskytnutá prostredníctvom rôznych foriem podpory, neprekročí maximálnu intenzitu pomoci alebo výšku pomoci uplatniteľnú na tento typ intervencie podľa hlavy III nariadenia (EÚ) 2021/2115 o podpore SP SPP (zákaz dvojitého financovania – čl. 34 nariadenia EÚ 2021/2116 o financovaní, riadení a monitorovaní SPP) .
5. Ak sa uplatňuje, žiadateľ je povinný pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb postupovať v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní.
6. Žiadateľ nesmie mať evidované v Slovenskej republike:
 - a) nedoplatky voči daňovému úradu podľa zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok);
 - b) nedoplatky voči colnému úradu podľa zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon;
 - c) nedoplatky na poistnom podľa zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a pohľadávky po splatnosti voči sociálnej poisťovni podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a voči zdravotnej poisťovni podľa zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení;
7. Žiadateľ musí mať vysporiadané záväzky voči štátu a nesmie mať pohľadávky voči štátu po lehote splatnosti; nesmie byť v likvidácii; nesmie voči nemu byť vedené konkurzné konanie; nesmie byť v konkurze, v reštrukturalizácii a tiež nebol voči nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku a musí byť zabezpečené, že žiadateľ neporušil v predchádzajúcich 3 rokoch zákaz nelegálneho zamestnávania.
8. Voči žiadateľovi a na majetok, ktorý je predmetom projektu, nesmie byť vedený výkon rozhodnutia, čo neplatí, v prípadoch, ak je žiadateľom subjekt verejnej správy alebo ak je žiadateľom štátny podnik alebo ak je výkon rozhodnutia vedený na podiel v spoločnej nehnuteľnosti alebo na pozemok v spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti podľa zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach v znení neskorších predpisov.
9. *Poskytnuté platby a podpora na operáciu, zahŕňajúcu investície do infraštruktúry alebo investície do výroby, sa musí vrátiť, ak je operácia počas 5 rokov od záverečnej platby poskytnutej prijímateľovi alebo počas obdobia stanovenom v pravidlách o štátnej pomoci predmetom niektorej zo skutočností:*
 - a) skončenia alebo premiestnenia výrobnnej činnosti mimo územia SR
 - b) zmeny vlastníctva položky infraštruktúry, ktorá poskytuje firme alebo orgánu verejnej moci neoprávnené zvýhodnenie

- c) *podstatnej zmeny, ktorá ovplyvňuje jej povahu, ciele alebo podmienky realizácie, čo by spôsobilo narušenie jej pôvodných cieľov.*

Poskytnuté platby a podpora na operáciu zahŕňajúcu investície do infraštruktúry alebo investície do výroby sa musí vrátiť, ak sa výrobná činnosť do 10 rokov od záverečnej platby poskytnutej prijímateľovi presunula mimo EÚ, avšak okrem prípadu, ak je prijímateľom MSP.

10. Výdavky sú oprávnené od predloženia Strategického plánu Európskej komisii, najskôr však od 1.1.2023. Výdavky na investície sú oprávnené po podaní žiadosti o podporu. Na podporu nie sú oprávnené operácie, ktoré sa plne fyzicky dokončili alebo plne vykonali ešte pred tým, ako žiadateľ podal žiadosť o podporu. Uplatňujú sa všetky výnimky a osobitné prípady podľa čl. 86 nariadenia (EÚ) č. 2021/*
11. Operácia je oprávnená na podporu, ak je v súlade s požiadavkami uplatniteľnej národnej legislatívy (najmä: stavebný zákon, vodný zákon, zákon o ochrane prírody a krajiny, zákon o potravinách, zákon o veterinárnej starostlivosti, zákon o lesoch, zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, zákon o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia) – vyžaduje sa ako povinná príloha stanovisko/súhlas príslušného orgánu verejnej správy, ak sa na daný projekt uplatňuje

Neprojektové intervencie na rozvoj vidieka:

- **70.1 Ochrana a údržba drevín v rámci založeného Agrolesníckeho systému**
- **70.2 Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku**
- **70.3 Ochrana a údržba drevín v rámci zalesnenej poľnohospodárskej pôdy**
- **70.4 Ekologické poľnohospodárstvo**
- **70.5 Agroenvironmentálno-klimatická intervencia - Precízne hnojenie orných pôd**
- **70.6 Agroenvironmentálno-klimatická intervencia – Šetrné hospodárenie na ornej pôde**
- **70.7 Agroenvironmentálno-klimatická intervencia – Ochrana a zachovanie biodiverzity**
- **70.8 Agroenvironmentálno-klimatická intervencia – Zatravnňovanie ornej pôdy**
- **70.9 Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat**
- **70.10 Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov**
- **70.11 Zlepšenie životných podmienok zvierat**
- **71.1 Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC)**
- **72.1 Platba v rámci sústavy NATURA 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP)**
- **72.2 Platba v rámci sústavy NATURA 2000 na lesných pozemkoch**

1. Podpora musia prispievať k dosahovaniu jedného alebo viacerých špecifických cieľov stanovených v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115 o podpore SP SPP.
2. Dodržiavať pravidlá krížového plnenia v zmysle nariadenia (EÚ) 2021/2115 o podpore SP SPP
3. Hospodáriť v celom podniku podľa ustanovených minimálnych činností v zmysle nariadenia (EÚ) 2021/2115 o podpore SP SPP (platí pre všetky vyššie uvedené intervencie okrem 70.10);
4. Prijat' a plniť podmienky záväzku intervencie do ktorej dobrovoľne vstupuje počas stanovenej doby 5 rokov od vstupu do záväzku (platí pre intervencie: 70.1; 70.2; 70.3 ; 70.4; 70.5; 70.6; 70.7;70.8 70.10)
5. Po uplynutí počiatočného 5-ročného obdobia môže riadiaci orgán rozhodnúť o predĺžení záväzku podľa disponibilných finančných prostriedkov 70.4; 70.5; 70.6; 70.7; 70.8 70.10)
6. Prijímateľ podpory je aktívny poľnohospodár v zmysle čl. 4 nariadenia (EÚ) 2021/2115 o podpore SP SPP (platí pre opatrenie 70.4; 70.11; 71.1);

7. Za prípad vyššej moci a mimoriadnej udalosti sa podľa ods. 1 čl. 3 nariadenia (EÚ) 2021/2116 o financovaní, riadení a monitorovaní SPP sa môžu považovať najmä tieto prípady:
- a. závažná prírodná katastrofa alebo závažný meteorologický jav, ktoré vážne postihli podnik;
 - b. náhodné zničenie budov podniku vyhradených pre hospodárske zvieratá;
 - c. epizootická choroba, vypuknutie choroby rastlín alebo výskyt škodcu rastlín, ktoré postihli všetky hospodárske zvieratá alebo plodiny prijímateľa alebo ich časť;
 - d. vyvlastnenie celého podniku alebo jeho veľkej časti, ak sa uvedené vyvlastnenie nedalo predpokladať v deň podania žiadosti;
 - e. úmrtie prijímateľa;
 - f. dlhodobá pracovná neschopnosť prijímateľa.
8. Za prípad vyššej moci sa považuje aj rozhodnutie o navrátení pozemku v zmysle zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (neplatí pre intervenciu 70.10).
9. Zavedenie doložky o revízii v zmysle ods. 7 čl. 70 nariadenia (EÚ) 2021/2115 o podpore SP SPP (platí pre všetky intervencie čl. 70).
10. Dodržiavať minimálne požiadavky používania prípravkov na ochranu rastlín (platí pre intervencie 70.4; 70.5; 70.6; 70.7; 70.8 70.10).
11. Dodržiavať minimálne požiadavky na používanie hnojív (platí pre intervencie 70.4; 70.5; 70.6; 70.7; 70.8; 70.10).

5. PRIAME PLATBY, SEKTOROVÉ INTERVENCIE A INTERVENCIE NA ROZVOJ VIDIEKA

5.1 Intervencie vo forme priamych platieb

Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti

Kód intervencie (ČŠ)	21.1
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti
Typ intervencie	Oddelené priame platby
Indikátor výstupu	O.4

5.1.1.1 Územný rozsah

Národný

NUTS 1 - Slovenská republika

Opis územnej pôsobnosti

Poľnohospodárska plocha na území Slovenskej republiky za predpokladu, že plní vymedzenie pojmu hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu.

5.1.1.2 Súvisiace špecifické ciele a prierezový cieľ

ŠC 1

5.1.1.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 1.1 Podpora príjmov poľnohospodárov

5.1.1.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.4 Prepojenie podpory príjmu s normami a osvedčenými postupmi: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahuje podpora príjmu a ktorá podlieha kondicionalite

5.1.1.5 Podmienky oprávnenosti

- výmera najmenej 1 hektár, pričom výmera môže predstavovať viaceré súvislé diely pôdnych blokov príslušného druhu poľnohospodárskej plochy s výmerou najmenej 0,3 hektára
- využívaná na pestovanie konope je osiata osivom odrôd uvedených v Spoločnom katalógu
- plnenie podmienok kondicionality

Platba bude poskytnutá iba poľnohospodárom spĺňajúcim podmienku aktívneho poľnohospodára.

5.1.1.6 Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Poskytnutím základnej podpory príjmu v záujme udržateľnosti (BISS) vo forme ročnej oddelenej platby na hektár využívanej poľnohospodárskej pôdy sa cieľi na základnú stabilizáciu príjmu všetkých aktívnych poľnohospodárov. Poskytnutím intervencie BISS sa prispieva k tomu, že odvetvie poľnohospodárstva môže vo všeobecnosti naďalej vytvárať podmienky na úrovni iných

odvetví národného hospodárstva. Intervencia BISS tak reaguje na špecifický cieľ podporovať inteligentný, konkurencieschopný, odolný a diverzifikovaný poľnohospodársky sektor, ktorý zaručuje dlhodobú potravinovú bezpečnosť.

Intervenciu BISS možno kombinovať s inými oddelenými intervenciami vo forme priamych platieb (komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti, komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov), režimami v záujme klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat, ako aj viazanou podporou príjmu. Intervenciu BISS možno v určitých prípadoch kombinovať aj s niektorými typmi intervencií v určitých sektoroch a s plošnými intervenciami v rámci II. piliera SPP.

5.1.1.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Platba sa poskytuje ako jednotná suma podpory na ročnom základe pre každý hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu a ktorý poľnohospodár nahlásil.

Každoročne sa vypočíta vydelením prideleného ročného finančného krytia celkovým počtom hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, a ktoré boli nahlásené poľnohospodármi. Celková miera podpory sa odvíja od alokovaného rozpočtu medzi jednotlivé intervencie v podobe priamych platieb.

Predpokladá sa tiež odchýlka plánovanej jednotkovej sumy o maximálne 5 %, keďže celkový počet hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, sa môže meniť. Rozdiely v počte hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu zohľadňujú vývoj v programovom období 2014 – 2020; zároveň však nemožno vylúčiť opačný trend v dôsledku zahrnutia nových prvkov do rozsahu vymedzenia hektáru, na ktorý možno poskytnúť podporu. Podobné dôsledky na odchýlky môžu vplývať aj na iné intervencie vo forme priamych platieb. Stanovením maximálnych a/alebo minimálnych plánovaných jednotkových súm sa tiež zabezpečuje potreba flexibility na realokáciu, aby sa zamedzilo nevyužitiu finančných prostriedkov.

5.1.1.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie Podpora základného príjmu pre udržateľnosť (BISS)

Otázky týkajúce sa platieb pre malých farmárov (článok 28) (definujú sa na základe rozhodnutí triológu SPR)

Je táto intervencia BISS zaokrúhlená suma pre malých farmárov?

N

Máte nejaké ďalšie pripomienky alebo vysvetlenia pre zaokrúhlenú sumu?

Opis systému nárokov, vnútornej konvergenzie a rezervy nájdete v kapitole 4.

Je táto intervencia BISS zaokrúhlenou sumou platby pre malých farmárov?

Teritorializácia (článok 22 (2))

Uplatňujete teritorializáciu BISS?

☐ Áno ☒ Nie

Definícia skupiny území

Automatické číslovanie	Názov skupiny území	Opis (vrátane vysvetlenia podobných sociálno-ekonomických alebo agronomických podmienok)
<skupina území č. 1>		
<skupina území č. 2>		
...		

5.1.1.9 Súlad s pravidlami WTO

Článok 5 prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve. Na všetky typy poľnohospodárskych plôch sa môže uplatniť intervencia BISS nezávisle od druhu poľnohospodárskej činnosti.

5.1.1.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov jednotkovej sumy	Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti
Územný rozsah	Národný
Druh jednotkovej sumy	X jednotná ○ priemerná
Hodnota pre prvý rok	Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na rok 2023 v eurách: 101.
Zodpovedajúca jednotka výstupu (ak sa dá uplatniť)	hektár
Územná skupina	
Vysvetlenie a zdôvodnenie týkajúce sa hodnoty	Plánovaná jednotková suma 101 EUR sa vypočíta vydelením ročnej finančnej alokácie, ktorá je k dispozícii na platbu.
Ukazovateľ výsledkov	R.4

5.1.1.11 Plánované jednotkové sumy – Finančná tabuľka s výstupmi

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
	Kalendárny rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Príspevok Únie EUR)	101	102	102	103	103	/
	Min. plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	96	96	97	97	97	/
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	107	107	108	109	109	/
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)						/
	Plánovaný výstup č. 1 * Plánovaná jednotková suma č. 1 (nepovinný)						
CELKOM	Plánovaný výstup	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000	/
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR) * Vypočítané podľa systému len vtedy, ak sa predloží plánovaný výstup podľa jednotkovej sumy	185 148 712	187 272 483	189 391 390	190 765 641	190 765 640	

Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti

Kód intervencie (ČŠ)	29.1
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti
Typ intervencie	Oddelené priame platby
Indikátor výstupu	O.7

5.1.2.1 Územný rozsah

Národný

NUTS 1 - Slovenská republika

Opis územnej pôsobnosti

Poľnohospodárska plocha na území Slovenskej republiky za predpokladu, že plní vymedzenie pojmu hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu.

5.1.2.2 Súvisiace špecifické ciele a prierezový cieľ**ŠC 1****5.1.2.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia****Potreba 1.2** Stabilizácia príjmov malých fariem**5.1.2.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov**

R.6 Prerozdelenie v prospech menších poľnohospodárskych podnikov: percentuálny podiel dodatočných priamych platieb na hektár pre oprávnené poľnohospodárske podniky, ktoré nedosahujú priemernú veľkosť poľnohospodárskych podnikov (v porovnaní s priemerom)

5.1.2.5 Podmienky oprávnenosti

- príjemca spĺňajúci podmienky oprávnenosti pre BISS
- maximálny počet hektárov na poľnohospodára, na ktoré sa vypláca CRISS: 150 ha

Platba bude poskytnutá iba poľnohospodárom spĺňajúcim podmienku aktívneho poľnohospodára.

5.1.2.6 Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Poskytnutím komplementárnej redistributívnej podpory príjmu v záujme udržateľnosti (CRISS) sa cieľi na zabezpečenie spravodlivejšieho rozdelenia podpory príjmu. Vzhľadom na uznanú potrebu a s cieľom propagovať vyváženejšie rozdelenie podpory medzi malé a stredne veľké poľnohospodárske podniky, viditeľným a merateľným spôsobom, sa zavádza poskytovanie intervencie CRISS. Vykonávanie poľnohospodárskej činnosti si vo veľkej miere vyžaduje podobný stupeň vstupov, čo však vytvára neprimeranú záťaž pre malé a stredné poľnohospodárske podniky, ktoré nemôžu ťažiť z úspor z rozsahu, a tým ovplyvňuje ich životaschopnosť.

Intervenciu CRISS možno kombinovať s inými oddelenými intervenciami vo forme priamych platieb (BISS, komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov), režimami v záujme klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat, ako aj viazanou podporou príjmu. Intervenciu CRISS možno v určitých prípadoch kombinovať aj s niektorými typmi intervencií v určitých sektoroch a s plošnými intervenciami v rámci II. piliera SPP.

5.1.2.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Platba CRISS sa poskytuje na ročnom základe na dva rozsahy hektárov v rôznych sumách, ktoré sú odstupňované nasledovne:

- prvý interval do 100,99 ha vrátane;
- druhý interval medzi 101,00 ha a 150,99 ha vrátane.

Poľnohospodári, ktorých výmera prekračuje maximálny počet hektárov na poľnohospodára, na ktoré sa vypláca CRISS, nie sú vylúčený z intervencie.

Každoročne sa vypočíta vydelením 10 % alokácie stanovenej v prílohe IX nariadenia EÚ 2021/2115 celkovým počtom hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, a ktoré boli nahlásené poľnohospodármi.

Predpokladá sa tiež odchýlka plánovanej jednotkovej sumy o maximálne 10 %, keďže celkový počet hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, sa môže meniť. Rozdiely v počte hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu zohľadňujú vývoj v programovom období 2014 – 2020; zároveň však nemožno vylúčiť opačný trend v dôsledku zahrnutia nových prvkov do rozsahu vymedzenia hektáru, na ktorý možno poskytnúť podporu. Podobné dôsledky na odchýlky môžu vplývať aj na iné intervencie vo forme priamych platieb. Odchýlka plánovanej jednotkovej sumy tiež zabezpečuje, že suma na hektár plánovaná na daný rok podávania žiadostí nepresiahne vnútroštátnu priemernú sumu priamych platieb na hektár pre tento rok podávania žiadostí. Stanovením maximálnych a/alebo minimálnych plánovaných jednotkových súm sa tiež zabezpečuje potreba flexibility na realokáciu, aby sa zamedzilo nevyužitiu finančných prostriedkov.

5.1.2.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie Doplnková redistributívna podpora príjmu pre trvalú udržateľnosť (CRISS), ktorá sa bude definovať na základe rozhodnutí triológu SPR

Uplatňujete rôzne sumy pre rôzne hektárové rozsahy? (Článok 29 (3))

X Áno ☐ Nie

Ak áno, aké sú hektárové rozsahy? (Článok 29 (3))

	Sumy
1,00 ha až 100,99 ha	80€/ha
101 ha až 150,99 ha	40€/ha

Aký je maximálny počet hektárov na farmára, na ktorý sa vypláca CRISS? (Článok 29 (3))

150,00

Vylučujete poľnohospodárske podniky z CRISS na základe ich fyzickej veľkosti?

☐ Áno **x Nie**

Ak áno, opíšte a zdôvodnite

Dodatočné pravidlá a/alebo vysvetlenia týkajúce sa CRISS

5.1.2.9 Súlad s pravidlami WTO

Článok 5 prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve.

Všetky typy poľnohospodárskych plôch sa môžu uplatniť intervenciu CRISS nezávisle od druhu poľnohospodárskej činnosti.

5.1.2.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov jednotkovej sumy	Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti
Územný rozsah	Národný
Druh jednotkovej sumy	X jednotná ○ priemerná
Hodnota pre prvý rok	Plánovaná hodnota jednotkovej sumy 1 na rok 2023 v eurách: 80. Plánovaná hodnota jednotkovej sumy 2 na rok 2023 v eurách: 40.
Zodpovedajúca jednotka výstupu (ak sa dá uplatniť)	hektár
Územná skupina	
Vysvetlenie a zdôvodnenie týkajúce sa hodnoty	Plánovaná jednotková suma 80 EUR a 40 EUR sa vypočíta vydelením ročnej finančnej alokácie, ktorá je k dispozícii na platbu.
Ukazovateľ výsledkov	R.6

5.1.2.11 Plánované jednotkové sumy – Finančná tabuľka s výstupmi

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
	Kalendárny rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Príspevok Únie EUR)	80	80	80	80	80	/
	Min. plánovaná jednotk. suma č. 1 (EUR)	72	72	72	72	72	/
	Max. plánovaná jednotk. suma č. 1 (EUR)	88	88	88	88	88	/
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)						/
	Plánovaný výstup č. 1 * Plánovaná jednotková suma č. 1 (nepovinný)						
Plánovaná jednotková suma č. 2	Plánovaná jednotková suma č. 2 (Príspevok Únie v EUR)	40	40	40	40	40	/
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 2 (EUR)	36	36	36	36	36	/
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 2 (EUR)	44	44	44	44	44	/
	Plánovaný výstup č. 2 (nepovinný)						/
	Plánovaný výstup č. 2 * Plánovaná jednotková suma č. 2 (nepovinný)						
CELKOM	Plánovaný výstup	558 000	558 000	558 000	558 000	558 000	/
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR) * Vypočítané podľa systému len vtedy, ak sa predloží plánovaný výstup podľa jednotkovej sumy	40 509 076	40 798 771	41 087 800	41 275 301	41 275 301	

Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov

Kód intervencie (ČŠ)	30.1
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov
Typ intervencie	Oddelené priame platby
Indikátor výstupu	O.6

5.1.3.1 Územný rozsah

Národný

Krajina NUTS 1 – Slovenská republika

Opis územnej pôsobnosti

Poľnohospodárska plocha na území Slovenskej republiky za predpokladu, že plní vymedzenie pojmu hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu.

5.1.3.2 Súvisiace špecifické ciele a prierezový cieľ

ŠC 1

ŠC 7

5.1.3.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 7.1 Generačná obnova a podpora získania a udržania mladých poľnohospodárov v sektore

5.1.3.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.36 Generačná obnova: počet mladých poľnohospodárov začínajúcich svoju činnosť s využitím podpory z SPP vrátane rozčlenenia podľa pohlavia

5.1.3.5 Podmienky oprávnenosti

- príjemca spĺňajúci podmienky oprávnenosti pre BISS
- maximálny počet hektárov, na ktoré sa vypláca CIFYF: 100 ha
- prvé založenie poľnohospodárskeho podniku alebo založenie podniku počas dvoch rokov predchádzajúcich prvému podaniu žiadosti o podporu
- poskytuje sa na maximálne 5 rokov (avšak maximálne do roku 2027, ak právny rámec SPP uplatniteľný na obdobie po roku 2027 nestanovuje inak)
- Platba bude poskytnutá iba poľnohospodárom spĺňajúcim podmienku aktívneho poľnohospodára. Poľnohospodárom, ktorí dostali podporu podľa článku 50 nariadenia (EÚ) č. 1307/2013, sa intervencia CIFYF poskytuje po zvyšok obdobia stanoveného v článku 50 odsek 5 nariadenia (EÚ) č. 1307/2013.

5.1.3.6 Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Poskytnutím komplementárnej podpory príjmu pre mladých poľnohospodárov (CIFYF) sa cieľi na poskytovanie dodatočnej podpory príjmu po založení podniku. Keďže tato platba sa má vzťahovať len na počiatočné obdobie existencie podniku, poskytuje sa maximálne počas 5 rokov po podaní žiadosti o pomoc (avšak maximálne do roku 2027) a maximálne do 2 rokov po založení podniku.

Intervencia CISOYF tak reaguje na špecifický cieľ získať a udržať si mladých poľnohospodárov a nových poľno-hospodárov a uľahčiť udržateľný rozvoj podnikania na vidieku;

Intervencia CISOYF bude poskytovaná v podobe ročnej oddelenej platby na hektár poľnohospodárskej plochy nahlásenej aktívnym poľnohospodárom na 100 ha. Hranica 100 hektárov predstavuje priemernú vnútroštátnu výmeru príjemcov intervencií vo forme priamych platieb.

Intervenciu CISOYF možno kombinovať s inými oddelenými intervenciami vo forme priamych platieb (BISS, CRISS), režimami v záujme klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat, ako aj viazanou podporou príjmu. Intervenciu CISOYF možno v určitých prípadoch kombinovať aj s niektorými typmi intervencií v určitých sektoroch a s plošnými intervenciami v rámci II. piliera SPP.

5.1.3.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Platba CISOYF má formu ročnej oddelenej platby na hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu a ktorý poľnohospodár nahlásil.

Každoročne sa vypočíta vydelením prideleného ročného finančného krytia celkovým počtom hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, a ktoré boli nahlásené poľnohospodármi.

Predpokladá sa tiež odchýlka plánovanej jednotkovej sumy o maximálne 30 %, keďže celkový počet hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, sa môže meniť v dôsledku vstupu nových mladých poľnohospodárov do sektora. Stanovením maximálnych a/alebo minimálnych plánovaných jednotkových súm sa tiež zabezpečuje potreba flexibility na realokáciu, aby sa zamedzilo nevyužitiu finančných prostriedkov.

5.1.3.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie Doplnková podpora príjmu pre mladých farmárov (CIS-YF)

Na koľko rokov poskytuje intervencia podporu mladým farmárom?	5
Aké podmienky sa uplatňujú pri definovaní novozaloženého podniku?	Prvé založenie poľnohospodárskeho podniku alebo založenie podniku počas dvoch rokov predchádzajúcich prvému podaniu žiadosti o podporu.
Stanovujete maximálnu hodnotu počtu ha?	Áno
Ak áno, aký je maximálny počet ha?	100
Ďalšie pripomienky k prahovým hodnotám?	
Uplatňujete kontinuitu s predchádzajúcou schémou (Platba mladým farmárom)?	Áno.

Máte nejaké ďalšie pripomienky alebo vysvetlenia?

5.1.3.9 Súlad s pravidlami WTO

Článok 5 prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve.

Všetky typy poľnohospodárskych plôch sa môžu uplatniť intervenciu CISOYF nezávisle od druhu poľnohospodárskej činnosti.

5.1.3.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	

Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov jednotkovej sumy	Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov
Územný rozsah	Národný
Druh jednotkovej sumy	X jednotná ○ priemerná
Hodnota pre prvý rok	Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na rok 2023 v eurách: 101.
Zodpovedajúca jednotka výstupu (ak sa dá uplatniť)	hektár
Územná skupina	
Vysvetlenie a zdôvodnenie týkajúce sa hodnoty	Plánovaná jednotková suma 101 EUR sa vypočíta vydelením ročnej finančnej alokácie, ktorá je k dispozícii na platbu.
Ukazovateľ výsledkov	R.36

5.1.3.11 Plánované jednotkové sumy – Finančná tabuľka s výstupmi

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
	Kalendárny rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Príspevok Únie EUR)	101	102	102	103	103	/
	Min. plán. jednotk. suma č. 1 (EUR)	71	72	72	73	83	/
	Max. plán. jednotková suma č. 1 (EUR)	131	132	132	133	133	/
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)						/
	Plánovaný výstup č. 1 * Plánovaná jednotková suma č. 1 (nepovinný)						
CELKOM	Plánovaný výstup	24 000	24 000	24 000	24 000	24 000	/
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR) * Vypočítané podľa systému len vtedy, ak sa predloží plánovaný výstup podľa jednotkovej sumy	2 419 348	2 436 649	2 453 911	2 465 109	2 465 109	
	Len podľa článku 30¹¹ Z toho potrebné na dosiahnutie požiadavky minimálneho vyčlenenia (príloha X)						

¹¹ V prílohe XII sa stanovujú sumy, ktoré sa majú vyhradiť pre mladých farmárov; tieto minimálne sumy sa môžu rozložiť do dvoch pilierov. V prípade, že sa plánuje minúť celá suma v rámci prvého piliera, musia sa dodržať ročné sumy stanovené v prílohe XII.

Ak sa členské štáty rozhodnú alokovať viac ako minimálne sumy uvedené v prílohe XII či už v rámci 1. alebo 2. piliera, je potrebné uviesť, ktorá suma by sa mala započítať do požiadavky minimálneho vyčlenenia. Tieto sumy by sa mali zhodovať so sumami, ktoré sa majú zadať v riadkoch 42, 44 a 46 prehľadovej tabuľky finančného plánu. Na tomto základe sa vypočíta reverzný strop. V tejto osobitnej tabuľke hore sa uvádza iba suma, ktorá prispieva k požiadavke vyčlenenia podľa 1. piliera. Sumy, ktoré mohli byť vyhradené v rámci opatrenia Rozvoj vidieka, sa uvádzajú v príslušnej časti 5.3.14. nižšie.

Celofarmová eko-schéma

Kód intervencie (ČŠ)	31.1
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Celofarmová eko-schéma
Typ intervencie	Eko-schémy
Indikátor výstupu	O.8

5.1.4.1 Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.1.4.2 Súvisiace špecifické ciele a prierezový cieľ

ŠC 4

ŠC 5

ŠC 6

5.1.4.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 4.1 Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

Potreba 4.3 Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka

Potreba 5.3 Zabránenie znižovania úrodnosti pôdy používaním protieróznych pôdoochranných opatrení

Potreba 6.2 Zachovať a udržiavať trvalé trávne porasty

Potreba 6.3 Podporovať ekologickú rozmanitosť v krajine vytváraním a udržiavaním krajinných prvkov a ekologizačných plôch

5.1.4.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.4 Prepojenie podpory príjmu s normami a osvedčenými postupmi: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahuje podpora príjmu a ktorá podlieha kondicionalite

R.6 Prerozdelenie v prospech menších poľnohospodárskych podnikov: percentuálny podiel dodatočných priamych platieb na hektár pre oprávnené poľnohospodárske podniky, ktoré nedosahujú priemernú veľkosť poľnohospodárskych podnikov (v porovnaní s priemerom)

R.7 Zintenzívnenie podpory poľnohospodárskym podnikom v oblastiach s osobitnými potrebami: percentuálny podiel dodatočnej podpory na hektár v oblastiach s vyššími potrebami (v porovnaní s priemerom)

R.12 Adaptácia na zmenu klímy: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky zlepšiť adaptáciu na zmenu klímy

R.14 Ukladanie uhlíka v pôdach a biomase: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky znižovať emisie alebo udržať alebo zvýšiť ukladanie uhlíka (vrátane trvalého trávneho porastu, trvalých plodín s trvalou zelenou pokrývkou, poľnohospodárskej pôdy v mokradiach a rašeliniskách)

R.19 Zlepšenie a ochrana pôd: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky prospešné pre obhospodarovanie pôdy s cieľom zlepšiť kvalitu

pôdy a biotu (ako je zredukovanie obrábania pôdy, pokrytie pôdy plodinami, striedanie plodín okrem iného aj so strukovinami)

R.20 Zlepšenie kvality ovzdušia: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky znižovať emisie amoniaku

R.21 Ochrana kvality vody: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky týkajúce sa kvality vodných útvarov

R.22 Udržateľné hospodárenie so živinami: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky súvisiace so zlepšením hospodárenia so živinami

R.23 Udržateľné využívanie vody: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky zlepšiť vodnú bilanciú

R.24 Udržateľné a obmedzené používanie pesticídov: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované osobitné záväzky, ktoré majú za následok udržateľné používanie pesticídov s cieľom znížiť ich riziká a vplyvy, napr. únik pesticídov

R.31 Zachovanie biotopov a druhov: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky na podporu zachovania alebo obnovy biodiverzity vrátane poľnohospodárskych postupov s vysokou prírodnou hodnotou

R.34 Zachovanie krajinných prvkov: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky obhospodarovat' krajinné prvky vrátane živých plotov a stromov

5.1.4.5 Podmienky oprávnenosti

Platba sa poskytne aktívnemu poľnohospodárovi, pokiaľ je oprávnený na získanie priamych platieb a vykonáva stanovené činnosti prospešné pre klímu a životné prostredie.

	Výmera podniku	Podiel TTP + tráv pestovaných na OP	Orná pôda			Trvalé trávne porasty		Trvalé plodiny	
			Zlepšenie štruktúry pôdy 1)	Neproduktívne plochy nad rámec GAEC 8 2)	Maximálna výmera parcely 3)	Odložený termín kosenia 4)	Alternatíva odložený termín kosenia + pasenie 5)	vinice, sady, chmeľnice	rýchlorastúce dreviny
								Zatravnienie medziradia 6)	Vhodné ošetrovanie 7)
1.	≤ 10 ha	x	min. 25 %	x	x	min. 3 %	pasenie + min. 3 % odložené kosenie na nepasenej ploche	min. každé druhé medziradie	prevencia expanzívnych druhov
2.	> 10 ha	< 50 %	min. 25 %	1 % mimo CHÚ	50 ha mimo CHÚ	min. 10 %	min. 10 % pasenie + min. 3 % odložené kosenie na nepasenej ploche	min. každé druhé medziradie	prevencia expanzívnych druhov
				3 % v CHÚ / alternatívne 4 % zatravnená plocha	20 ha v CHÚ / alternatívne 50 ha + zatravnená plocha a pasenie		min. 10 % pasenie + min. 10 % odložené kosenie na nepasenej ploche		
3.	> 10 ha	≥ 50 %	min. 25 %	1 %	50 ha	min. 15 %	min. 10 % pasenie + min. 10 % odložené kosenie na nepasenej ploche	min. každé druhé medziradie	prevencia expanzívnych druhov

Za chránené územie sa považuje chránené vtáčie územie podľa § 26 a územie európskeho významu podľa § 27 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Parcela sa považuje za plochu nachádzajúcu sa v chránenom území, ak sa najmenej 5 % výmery alebo 0,5 ha nachádza v chránenom území.

1) Zlepšenie štruktúry pôdy

- na stanovenej výmere:
 - aplikácia maštalného hnoja ako hospodárskeho hnojiva (na úrovni minimálne 20 t/ha a maximálne 40 t/ha + do 24 hodín zapracovanie do pôdy)
 - pestovanie medziplodín zo zoznamu podľa prílohy (osiatie do 30.9. + ponechanie na ploche min. 8 týždňov + zákaz hnojív a prípravkov na ochranu rastlín (POR) + po uplynutí obdobia ponechanie na ploche/zapracovanie na účely zeleného hnojenia)
 - aplikácia povoleného alebo certifikovaného kompostu (na stanovenej úrovni + zapracovanie do pôdy)
 - zapracovanie slamy

2) Neproduktívne plochy a prvky nad rámec GAEC 8

- vyčlenenie 1 % neproduktívnych plôch a prvkov nad rámec GAEC 8 na ploche ornej pôdy mimo chránených území (CHÚ)/ 3 % na ploche ornej pôdy v CHÚ
- oprávnené sú neproduktívne plochy a prvky podliehajúce povinnosti vyčleniť na tento účel stanovené % ornej pôdy podľa GAEC 8 (povinnosť podľa písm. a) bod 1 GAEC 8)
- oprávnenou neproduktívnou plochou a prvkom je na účely plnenia postupu aj biopás (podľa bodu 3) a ďalšie prvky, ktoré sú súčasťou hektára, na ktorý možno poskytnúť podporu (aj príslušné k ornej pôde)
- minimálne 10 % neproduktívnych plôch musí byť súvisle osiatych zmesami pre opeľovače zo zoznamu podľa prílohy (biopásy/pôda ležiaca úhorom s porastom)
- plochy osiate zmesami pre opeľovače sa zakladajú do 30.4. a ponechávajú sa na ploche do 30.9.; viacročné plochy osiate zmesami pre opeľovače sa kosia a/alebo mulčujú v termíne od 30.9. príslušného roka do 31.3. nasledujúceho roka
- pri obhospodarovaní neproduktívnej plochy a prvku je zakázané používať hnojivá a POR, hnojivá je možné aplikovať na ploche pred založením neproduktívnej plochy
- pri obhospodarovaní pôdy ležiacej úhorom s porastom sú vylúčené akékoľvek agrotechnické zásahy v období od 1.4. do 31.7.
- pravidlá pre obhospodarovanie neproduktívnych plôch a prvkov stanovené na účely eko-schémy sa uplatňujú na celú výmeru neproduktívnych prvkov a plôch zahrnutých v rámci postupu (GAEC 8 + eko-schéma)
- je na rozhodnutí poľnohospodára, kde a v akej forme neproduktívne plochy a prvky v rámci podniku vyčlení (po splnení podmienok v bode 3)
- postup je povinný plniť aj žiadateľ, na ktorého sa vzťahuje výnimka z GAEC 8

3) Maximálna výmera parcely

- súvislá plocha ornej pôdy obhospodarovaná jedným žiadateľom v jednom diele pôdneho bloku (parcela jedného žiadateľa bez ohľadu na počet pestovaných plodín) presahujúca 50 ha mimo CHÚ/20 ha v CHÚ sa rozčlení biopásom v minimálnej šírke 12 m (so stanovenou toleranciou pri minimálnej šírke) tak, aby rozčlenené plochy ornej pôdy nepresahovali výmeru 50 ha mimo CHÚ/20 ha v CHÚ
- výmera biopásu musí dosahovať minimálne stanovené % z členenej ornej pôdy (so stanovenou toleranciou z výmery biopásu)

- biopás je založený do 30.4. a tvorený d'atelino-trávnymi alebo trávovito-bylinnými miešankami (alebo čiastočne zmesami pre opeľovače v zmysle bodu 2)
- biopás sa kosí minimálne 1 x a maximálne 2 x ročne, pričom prvá kosba plochy biopásu za účelom údržby sa realizuje v termíne najskôr od 23.6., druhú kosbu je možné realizovať najskôr dva mesiace po prvej kosbe (s výnimkou plôch osiatych zmesami pre opeľovače – podmienky podľa bodu 2)
- na ploche biopásu zákaz použitia POR a priemyselných hnojív
- biopás je možné ponechať na ploche aj viac rokov po sebe, plocha zostáva ornou pôdou
- biopás sa započíta na účely vytvárania neproduktívnych plôch (bod 2)
- alternatívne k podmienke zabezpečenia maximálnej výmery 20 ha v CHÚ je možné podmienku splniť zabezpečením maximálnej výmery parcely v CHÚ na úrovni 50 ha (v zmysle vyššie uvedených pravidiel) pri súčasnom zabezpečení, že 4 % ornej pôdy v CHÚ budú osiate d'atelino-trávnymi alebo trávovito-bylinnými miešankami
 - túto plochu je počas celej pastevnej sezóny potrebné udržiavať pasením hovädzieho dobytku, oviec a kôz alebo koní na úrovni min. 0,5 DJ/ha (výnimka pre prvé 2 roky od osevu novo zatrávnených plôch – roky 2023 a 2024)
 - splnenie podmienky pasenia je možné uznať len vo vzťahu k ploche, ktorá zodpovedá min. zaťaženiu
 - v tomto prípade nie je vo vzťahu k predmetnej ploche potrebné vyčleňovať nad rámec GAEC 8 ďalšie neproduktívne prvky a plochy v zmysle bodu 2 (výmera biopásu sa do požadovaných 4 % nezapočíta)
 - počas trvania zahrnutia predmetnej zatrávnenej plochy do eko-schémy neplynie počítanie obdobia relevantného pre premenu ornej pôdy na trvalý trávny porast (TTP)
 - alternatívu nie je možné uplatniť vo vzťahu k plochám zatrávneným na základe záväzkov prijatých v zmysle čl. 70
- na biopáse je vo vegetačnom období povolený nevyhnutný prejazd poľnohospodárskej techniky na obvyklých miestach
- výnimka z povinnosti zabezpečiť maximálnu výmeru parcely sa vzťahuje na zavlažovanú plochu ornej pôdy (prenajatá a funkčná závlaha); na zavlažovanú plochu v takom prípade vzťahuje iba povinnosť vyčleniť nad rámec GAEC 8 príslušné % ornej pôdy na neproduktívne plochy a prvky
- ďalšie výnimky z povinnosti zabezpečiť maximálnu výmeru parcely je možné ustanoviť pre plochy tráv a iných bylinných krmovín
- odporúča sa zakladať biopás po vrstevnici

4) Odložený termín kosenia

- v oblastiach v nadmorskej výške 94-600 m n. m. kosenie v riadnom termíne do 22.6.; kosenie v odloženom termíne od 23.6.
- v oblastiach v nadmorskej výške nad 601 m n. m. kosenie v riadnom termíne do 31.7.; kosenie v odloženom termíne od 1.8.
- medzi realizáciou kosenia v prvom termíne a kosenia v odloženom termíne je potrebné dodržať odstup minimálne 30 dní
- je na rozhodnutí poľnohospodára, kde v rámci podniku vyčlení plochy kosené v odloženom termíne
- pasenie hospodárskych zvierat je možné realizovať na plochách s odloženým termínom kosenia po realizácii kosenia

- odporúča sa používanie plašičov zveri a dodržiavanie maximálnej rýchlosti kosenia (15 km/h)

5) Alternatíva odložený termín kosenia + pasenie

- obhospodarovanie plochy trvalého trávneho porastu pasením hovädzieho dobytku, oviec a kôz alebo koní ako hlavnou agrotechnickou operáciou na úrovni min. 0,3 DJ/ha (splnenie podmienky pasenia je možné uznať len vo vzťahu k ploche, ktorá zodpovedá min. zaťaženiu)
- žiadateľ môže kosiť nedopasky v stanovenom termíne podľa nadmorskej výšky
- % výmery, na ktorej sa realizuje odložené kosenie (v zmysle bodu 4), sa vypočíta z plochy, na ktorej sa nerealizuje pasenie ako hlavná operácia
- vedenie evidencie pasenia

6) Zatrávnenie medziradia

- zabezpečenie celoročného zeleného krytu plochy minimálne každého druhého medziradia viníc, sádov, chmeľníc plodinami zo zoznamu alebo ich zmesami a ich obhospodarovanie kosením, pasením a/alebo mulčovaním ako hlavnou agrotechnickou operáciou
- v zatrávnených medziradiach zákaz použitia herbicídu

7) Vhodné obhospodarovanie plôch rýchlorastúcich drevín

- vo vegetačnom období vykonať najmenej 2 x ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov bez použitia POR

5.1.4.6 Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Dizajn eko-schémy

Vzhľadom na potrebu pokryť podstatnú časť poľnohospodárskej plochy záväzkami v oblasti klímy a životného prostredia a docieľiť tak vyšší celkový dopad sa zavádza eko-schéma na celofarmovom princípe. Podpora smeruje k vykonávaniu činností, ktoré prispievajú k plneniu environmentálnych cieľov v závislosti od typu poľnohospodárskej plochy, ktorú poľnohospodári obhospodarujú. Postupy zahrnuté do celofarmovej eko-schémy boli zvolené s ohľadom na ich prínos k jednotlivým environmentálnym a klimatickým cieľom, ako aj na ich jednoduchosť, realizovateľnosť a súvisiace odhadované zapojenie poľnohospodárov. Zahrnuté postupy by mali predstavovať vyvážený pomer medzi agrotechnickými, ekonomickými a environmentálnymi aspektmi hospodárenia v poľnohospodárskych podnikoch na Slovensku.

Žiadateľ o eko-schému je povinný nahlásiť na účely platby v princípe všetky oprávnené hektáre a plniť stanovené podmienky oprávnenosti v závislosti od typu poľnohospodárskej plochy, ktorú obhospodaruje¹². Po ich splnení získa platbu na celú výmeru podniku ako doplatok k základnej platbe (princíp „greeningu“).

Okrem typu poľnohospodárskej plochy je pre stanovenie relevantných podmienok oprávnenosti rozhodujúci podiel trvalých trávnych porastov (TTP) a tráv pestovaných na ornej pôde na výmere podniku. Postupy v eko-schéme sa rozlišujú podľa toho, či prevažuje v poľnohospodárskom podniku výmera TTP a tráv na ornej pôde alebo naopak prevažuje orná pôda.

¹² Z celofarmovej eko-schémy sú vyňaté zalesnené plochy podporované v rámci II. piliera SPP; žiadateľ, ktorý vo svojom podniku obhospodaruje aj takúto plochu, môže požiadať o eko-schému, ale na zalesnenú plochu mu eko-schéma nebude vyplatená.

Uvedený prístup bol zvolený s ohľadom na to, že Slovensko je z pohľadu prírodných hodnôt a krajinej štruktúry heterogénna krajina. Geomorfologické členenie, rôzne klimatické podmienky sú však určujúce nielen pre výskyt biotopov a druhov, ale aj pre poľnohospodárske využívanie krajiny. Mnohé poľnohospodárske podniky sa v nížinných oblastiach zamerali len na rastlinnú výrobu a naopak v horských oblastiach na živočíšnu výrobu. Dôsledkom bol úbytok rozlohy trvalých trávnych porastov na Slovensku, kedy v niektorých nížinných oblastiach poklesla rozloha TTP od roku 1980 o 22 %.

Uvedené sa manifestuje vo veľkých rozdieloch v štruktúre biotopov medzi chránenými územiaми. Kým napríklad v nížinnom chránenom vtáčom území (CHVÚ) Špačinsko-nížnianske polia tvoria podľa schváleného programu starostlivosti o CHVÚ TTP len 0,1 % z poľnohospodárskej pôdy, CHVÚ Sysľovské polia 0 %, CHVÚ Ostrovné lúky 0,69 %, CHVÚ Dolné Považie 7 %, CHVÚ Košická kotlina 12,9 %, CHVÚ Ondavská rovina 14,6 %, v horských CHVÚ je rozloha niekoľkonásobne vyššia. Rozličný spôsob využívania a krajinej štruktúry je aj dôvodom, pre ktorý je výskyt niektorých vtáčích druhov na Slovensku viazaný len na niektoré regióny, resp. najväčšie populácie sú viazané len do časti Slovenska. Na druhej strane výskyt a najväčšia početnosť druhov ako napríklad chrapkáč poľný či príhľaviar červenkastý sú viazané aj podľa aktuálneho stavu práve na regióny severného a severovýchodného Slovenska, teda na regióny s významným zastúpením TTP. V prípade obhospodarovania TTP je ako manažmentové opatrenie pre ochranu vtáčích druhov odporúčané posunutie termínu kosenia na hniezdiskách.

Na Slovensku je veľká priemerná rozloha lánov, pričom obzvlášť vysoké hodnoty dosahujú priemerné rozlohy lánov v Trnavskom a Nitrianskom kraji, teda v regiónoch s nízkym zastúpením TTP. Zabezpečenie primeranej rozlohy polí a vytvorenie neproduktívnych plôch a prvkov je jedným zo základných odporúčaní pre zvýšenie ochrany biodiverzity vtáctva alebo hmyzu. S cieľom zastabilizovať stav biodiverzity na Slovensku je potrebné klásť špecifický dôraz na realizáciu opatrení na type fariem s prevažujúcou ornou pôdou, obzvlášť zasahujúcou do chránených území. Väčšina ornej pôdy v chránených územiach sa nachádza v podnikoch s prevažujúcou ornou pôdou, v oblastiach s nízkym zastúpením TTP (92 % ornej pôdy v CHVÚ a územiach európskeho významu je pokrytých stanovenými vyššími environmentálnymi požiadavkami).

Práve v regiónoch s prevažujúcou ornou pôdou v dôsledku zmien jej využívania vyhynulo či vymizlo alebo sa dostalo na okraj vyhynutia na Slovensku v posledných desaťročiach najviac vtáčích druhov, pričom tento negatívny vývoj sa nevyhol ani chráneným územiám. Preto sú opatrenia na obnovu biodiverzity na farmách s prevládajúcim zastúpením ornej pôdy a zasahujúcich do chránených území zacielené viac na obnovu neproduktívnych prvkov a zvýšenie diverzity krajiny s vyššou ambíciou ako na ostatnom území Slovenska. Na ostatnom území Slovenska sú opatrenia eko-schémy zamerané všeobecnejšie na najvýznamnejšie faktory, ktoré prispievajú k poklesu biodiverzity. Diferenciáciu na základe pomeru tráv a ornej pôdy na individuálnej úrovni podniku je možné považovať za presnejší ukazovateľ pre zacielenie relevantných postupov, než striktné rozdelenie podľa geografických parametrov.

Jednotlivé prvky eko-schémy

Postupy reflektujú na vybrané časti odporúčaní EK.

- *Zastaviť a zvrátiť stratu biodiverzity, najmä pokiaľ ide o trendy a stav ochrany všetkých chránených biotopov a druhov viazaných na poľnohospodárstvo a pokles stavov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde a voľne žijúcich opelovačov, podporou postupov udržateľného obhospodarovania poľnohospodárskej plochy a udržateľného obhospodarovania lesov, akcií na obnovu biotopov v súlade s prioritami vymedzenými v prioritnom akčnom rámci a príspevom k naplneniu cieľa Európskej zelenej dohody týkajúceho sa krajinných prvkov s bohatou biodiverzitou na poľnohospodárskej ploche.*

- *Zvýšiť odolnosť proti zmene klímy efektívnejším využívaním vody prostredníctvom modernizácie vodnej infraštruktúry a zberom dažďovej vody, adaptáciou plodín a primeranými postupmi obhospodarovania na zlepšenie zadržiavania vody v pôde.*
- *Znížiť emisie skleníkových plynov z poľnohospodárstva, a to najmä znížovaním emisií z pôdy prostredníctvom postupov, ktoré vedú k efektívnejšiemu využitiu vstupov a zameraním sa na intenzitu enterických emisií prežúvavcov prijatím nízkoemisných stratégií kŕmenia v súlade so stratégiou pre metán.*
- *Prispieť k cieľom Európskej zelenej dohody týkajúcich sa pesticídov posilnením úsilia znížiť množstvo a riziká najnebezpečnejších používaných pesticídov a podporou udržateľného používania pesticídov, a to najmä zabezpečením zavedenia postupov integrovanej ochrany proti škodcom.*

Jednotlivé prvky eko-schémy reflektujú na špecifické ciele 4, 5 a 6 a na vybrané súvisiace identifikované potreby.

- *Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy*
- *Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka*
- *Zabránenie znižovania úrodnosti pôdy používaním protieróznych a pôdoochranných opatrení*
- *Zachovať a udržiavať trvalé trávne porasty: Zachovať a udržiavať biotopy poloprárodných a prírodných trávnych porastov, podporiť biodiverzitu na plochách trvalých trávnych porastov a obnoviť prírodné ekosystémy*
- *Podporovať ekologickú rozmanitosť v krajine vytváraním a udržiavaním krajinných prvkov a ekologizačných plôch*

S klimatickou zmenou je úzko spätá problematika sekvestrácie uhlíka a ochrany pôdy. Jedným z najdôležitejších pôdných parametrov je obsah pôdneho organického uhlíka, ktorý v podstatnej miere ovplyvňuje chemické, biologické a fyzikálne vlastnosti pôd. Organická hmota ovplyvňuje pôdne vlastnosti, ako je stabilita pôdnej štruktúry, infiltrácia vody do pôd, retenčná schopnosť pôdy, vysušovanie pôdy, znižovanie vodnej erózie, mikrobiálna činnosť pôdy, zadržiavanie vody v krajine, čím výrazne prispieva k adaptácii na zmenu klímy. Pôda s dostatkom organickej hmoty vykazuje vysokú schopnosť absorbovať a zadržať vodu a využiť ju pre potreby zachovania života v pôde vrátane rastu úrodnosti s cieľom dosiahnuť bohatú vegetáciu na jej povrchu. Obsah pôdneho organického uhlíka v orných pôdach je podstatne nižší ako na trvalých trávnych porastoch, preto je vhodné podporiť pokrytie zlepšenie štruktúry ornej pôdy dodaním organickej zložky. Vďaka predmetnému postupu zároveň dochádza k uchovávaniu uhlíka v pôde a tým k zmierňovaniu zmeny klímy, dochádza tiež k ochrane pôdy ako prírodného zdroja.

Dôležitým faktorom zvýšeného uvoľňovania uhlíka z poľnohospodárskych pôd je nízky prísun organických látok. Mnohé poľnohospodárske postupy ako napríklad aplikácia organických hnojív, využitie zeleného hnojenia a zaorávanie pozberových zvyškov však môžu podporiť udržanie, resp. zvýšenie zásoby pôdneho uhlíka aj v podmienkach intenzívneho využívania ornej pôdy. Z hospodárskych hnojív je maštalný hnoj najvýznamnejším zdrojom organických látok. Okrem zdrojov ľahko prístupných živín je maštalný hnoj dôležitý najmä z hľadiska jeho priaznivého vplyvu na pôdne vlastnosti, keďže svojím zložením pozitívne vplýva na tvorbu priaznivej pôdnej štruktúry, zvyšuje sorpčnú kapacitu, retenciu vody a podporuje mikrobiálny život v pôde. Pomerne vysoký obsah organického uhlíka má slama, bilanciu organickej hmoty v pôde zlepšujú tiež medziplodiny pestované na zelené hnojenie (ktoré o. i. výrazne znižujú pôdnu eróziu v porovnaní s pôdou bez rastlinného krytu). Alternatívou je tiež aplikácia kompostu ako organického hnojiva vznikajúceho kompostovaním biologického odpadu.

Na plochách trvalých plodín (vinice, sady, chmeľnice) je vhodné podporiť mitigáciu zmeny klímy a adaptáciu na ňu formou zvýšenia podielu pokrytej plochy. Zabezpečením celoročného pokrytia

minimálne každého druhého medziradia v rámci plôch trvalých plodín dochádza k uchovávaniu uhlíka v pôde a tým k zmierneniu zmeny klímy, zároveň dochádza k ochrane pôdy ako prírodného zdroja. Vzhľadom na pokrytie medziradia dochádza tiež k lepšej retencii vody. Zároveň je vylúčená aplikácia herbicídu v medziradi, čo komplementárne prispeje k cieľu ochrany biodiverzity a znižovania použitia prípravkov na ochranu rastlín.

Zabezpečenie maximálnej výmery parcely ornej pôdy je zásadné pre uchovanie biodiverzity, vzhľadom na riešenie problematiky erózie dochádza tiež k ochrane pôdy ako prírodného zdroja. Vyňatie častí pôdy z procesu obrábania vzhľadom na vytváranie predeľujúcich biopásov vegetácie tiež vo všeobecnosti zvýši diverzitu živej zložky pôdy (edafón), ktorá je následným zdrojom mikroorganizmov pre vytváranie štruktúry pôdy. Zároveň sa prostredníctvom vytvárania biopásov vegetácie bez chemického ošetrovania vytvárajú podmienky a priestor pre hniezdenie relevantných druhov vtákov, priestor pre ochranu drobných živočíchov a zveri a podmienky pre vegetačnú činnosť opel'ovačov v poľnohospodárskej krajine, zvyšuje sa tiež ponuka živočíšnej aj rastlinnej potravy pre voľne žijúce živočíchy. Vzhľadom na potrebu zabezpečiť v rámci ornej pôdy optimálny podiel neproduktívnych plôch sa stanovuje tiež požiadavka na zabezpečenie prítomnosti takýchto plôch a prvkov na ornej pôde nad rámec podmienok kondicionality, čím sa prispeje k požiadavke na zlepšenie stavu biodiverzity. Alternatívne je možné prispieť k zvýšeniu biodiverzity v chránených územiach zatrávením časti ornej pôdy a zabezpečením pasenia na týchto plochách, nakoľko likvidácia pasienkov je jedným zo zásadných problémov vo vzťahu k biodiverzite. Vzhľadom na požiadavku zabezpečenia osiatia určitej časti biopásov, resp. neproduktívnych plôch zmesami vhodnými pre opel'ovače dochádza k ochrane biodiverzity, ako aj k zachovaniu biotopov a krajinných oblastí. Zoznam plodín je stanovený s ohľadom na širokospektrálne potreby opel'ovačov, vrátane divo žijúcich opel'ovačov.

Postupy relevantné pre trvalé trávne porasty boli stanovené s ohľadom na potrebu ochrany biodiverzity fauny a flóry prítomnej na týchto plochách. Stanovujú sa pravidlá pre realizáciu kosenia časti plôch trvalých trávnych porastov spôsobom, ktorý zabezpečí diferencované vykonávanie tejto agrotechnickej operácie tak, aby nedochádzalo k vysokej mortalite živočíchov zdržujúcich sa na lúkach v čase ich hniezdenia a rozmnožovania. Uplatňovanie bežných agrotechnických postupov neumožňuje únik živočíchov pred poľnohospodárskymi strojmi a mechanizmami, z uvedeného dôvodu je potrebné podporiť realizáciu takých postupov, ktoré zabezpečia, že určitá časť plochy trvalého trávneho porastu bude v relevantnom čase ponechaná ako nepokosená (v závislosti od nadmorskej výšky). Zároveň vplyvom intenzifikácie chovu zvierat sa zvieratá chovajú počas celého roka v ustajňovacích priestoroch, v ktorých sú aj kŕmené; najprirodzenejší spôsob chovu na pasienku je tak v dôsledku požiadavky na zvýšenie úžitkovosti obmedzovaný. Udržanie a vhodné obhospodarovanie trvalých trávnych porastov má pritom zásadný význam z pohľadu biodiverzity. Narušenie poľnohospodárskeho využívania trvalých trávnych porastov má negatívny vplyv na krajínovú funkciu, mení sa tiež botanické zloženie porastu, v ktorom dominujú menej hodnotné trávy, byliny a vyskytujú sa nálety drevín. Vhodné udržiavanie týchto plôch je preto potrebné realizovať optimálnymi postupmi, ktoré zahŕňajú aj pravidelné pasenie hospodárskych zvierat.

Na plochách rýchlorastúcich drevín sa vzhľadom na potrebu zachovania biodiverzity vyžaduje optimálne ošetrovanie medziradia aj samotných riadkov vo vegetačnom období za účelom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov bez použitia prípravkov na ochranu rastlín.

5.1.4.7 Identifikácia príslušných základných prvkov (príslušné GAEC, štatutárne požiadavky na riadenie (SMR) a iné povinné požiadavky stanovené vnútroštátnym právom), ak je to vhodné, opis špecifických relevantných povinností podľa SMR a vysvetlenie, ako záväzok presahuje rámec povinných požiadaviek.

1) Zlepšenie štruktúry pôdy

Postup presahuje rámec:

- všeobecných požiadaviek zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov, pokiaľ ide o starostlivosť o poľnohospodársku pôdu,
- všeobecných požiadaviek zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov, pokiaľ ide o povinnosť dbať o udržiavanie pôdnej vody a o zlepšenie retenčnej schopnosti územia,
- požiadaviek zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov, pokiaľ ide o povinnosť zapracovať maštalný hnoj do pôdy do 24 hodín od aplikácie a stanovenie minimálneho a maximálneho množstva aplikovaného hnojiva bez ohľadu na to, či sa plocha nachádza v zraniteľných oblastiach,
- GAEC 3, ktorého cieľom je udržanie hladiny pôdnych organických látok, nakoľko sa vyžaduje aplikácia postupov zvyšujúcich organickú hmotu v pôde.

2) Neproduktívne plochy nad rámec GAEC 8

Postup presahuje rámec:

- všeobecných požiadaviek zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, pokiaľ ide o povinnosť chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením, zlepšovanie stavu životného prostredia a vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability, vrátane povinností vlastníka, správcu alebo nájomcu pozemku s osobitne chránenou časťou prírody a krajiny zabezpečovať priaznivý stav osobitne chránenej časti prírody a krajiny,
- GAEC 8, v rámci ktorého sa vyžaduje o. i. vyčlenenie minimálneho podielu poľnohospodárskej plochy pre neproduktívne prvky alebo plochy, nakoľko sa vyžaduje vyčlenenie neproduktívnych plôch na ornej pôde nad rámec % výmery požadovanej v GAEC 8 a osiatie časti neproduktívnych plôch plodinami priaznivými pre opeľovače,
- SMR 4, v rámci ktorého sa vyžaduje prijatie opatrení pre chránené územia, ktoré zodpovedajú ekologickým požiadavkám typov prirodzených biotopov a druhov vyskytujúcich sa v týchto lokalitách, nakoľko sa vyžaduje vyčlenenie neproduktívnych plôch na ornej pôde v CHÚ na vyššej úrovni ako na ostatnej ornej pôde.

3) Maximálna výmera parcely

Postup presahuje rámec:

- všeobecných požiadaviek zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov, pokiaľ ide o starostlivosť o poľnohospodársku pôdu, najmä ochranu pred eróziou,
- všeobecných požiadaviek zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, pokiaľ ide o povinnosť chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením, zlepšovanie stavu životného prostredia a vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability, vrátane povinností vlastníka, správcu alebo nájomcu pozemku s osobitne chránenou časťou prírody a krajiny zabezpečovať priaznivý stav osobitne chránenej časti prírody a krajiny,
- GAEC 5, v rámci ktorého sa vyžaduje zníženie rizika degradácie pôdy, nakoľko sa vyžaduje zabezpečenie dodržania maximálnej výmery parcely a jej rozdelenie pásom vegetácie,
- SMR 4, v rámci ktorého sa vyžaduje prijatie opatrení pre chránené územia, ktoré zodpovedajú ekologickým požiadavkám typov prirodzených biotopov a druhov

vyskytujúcich sa v týchto lokalitách, nakoľko sa vyžaduje zabezpečenie nižšej maximálnej výmery parcely v CHÚ.

4) Odložený termín kosenia

Postup presahuje rámec:

- všeobecných požiadaviek zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, pokiaľ ide o povinnosť chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením, zlepšovanie stavu životného prostredia a vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability,
- GAEC 9, v rámci ktorého sa zakazuje premena/rozoranie environmentálne citlivých trvalých trávnych porastov, nakoľko sa stanovujú šetrné postupy obhospodarovania trvalého trávneho porastu,
- SMR 4, v rámci ktorého sa vyžaduje prijatie opatrení pre chránené územia, ktoré zodpovedajú ekologickým požiadavkám typov prirodzených biotopov a druhov vyskytujúcich sa v týchto lokalitách, nakoľko sa vyžadujú šetrné postupy obhospodarovania trvalého trávneho porastu.

5) Alternatíva odložený termín kosenia + pasenie

Postup presahuje rámec:

- všeobecných požiadaviek zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, pokiaľ ide o povinnosť chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením, zlepšovanie stavu životného prostredia a vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability,
- GAEC 9, v rámci ktorého sa zakazuje premena/rozoranie environmentálne citlivých trvalých trávnych porastov, nakoľko sa stanovujú šetrné postupy obhospodarovania trvalého trávneho porastu,
- SMR 3, v rámci ktorého sa vyžaduje prijatie opatrení nevyhnutných na ochranu, zachovanie a obnovu dostatočnej rôznorodosti a rozlohy biotopov pre druhy vtákov, nakoľko sa vyžaduje diferencovaný výkon kosenia na plochách TTP s prihliadnutím na hniezdenie vtákov,
- SMR 4, v rámci ktorého sa vyžaduje prijatie opatrení pre chránené územia, ktoré zodpovedajú ekologickým požiadavkám typov prirodzených biotopov a druhov vyskytujúcich sa v týchto lokalitách, nakoľko sa vyžadujú šetrné postupy obhospodarovania trvalého trávneho porastu.

6) Zatrávnenie medziradia

Postup presahuje rámec:

- všeobecných požiadaviek zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov, pokiaľ ide o starostlivosť o poľnohospodársku pôdu, najmä ochranu pred eróziou,
- GAEC 6, v rámci ktorého sa vyžaduje pokrytie pôdnych blokov v najcitlivejších obdobiach, nakoľko sa pre vinice, sady a chmeľnice vyžaduje celoročné pokrytie najmenej každého druhého medziradia.

7) Vhodné obhospodarovanie plôch rýchlorastúcich drevín

Postup presahuje rámec:

- všeobecných požiadaviek zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, pokiaľ ide o povinnosť chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením, zlepšovanie stavu životného prostredia a vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability,
- všeobecných požiadaviek zákona č. 150/2015 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pokiaľ ide o opatrenia na zamedzenie introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov.

5.1.4.8 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Platba sa vypláca na 1 ha výmery poľnohospodárskej plochy.

Platba má podobu top-up platby v zmysle čl. 31 ods. 7 písm. a).

5.1.4.9 Súlad s WTO

Eko-schéma založená na celofarmovom prístupe je v súlade s pravidlami zeleného koša WTO, konkrétne s ods. 5 prílohy II Dohody o poľnohospodárstve. Podľa ods. 5 podpora poskytovaná prostredníctvom priamych platieb musí spĺňať základné kritériá uvedené v odseku 1 a ďalej špecifické kritériá uplatňované na jednotlivé druhy priamych platieb tak, ako sú uvedené v odsekoch 6 až 13.

Eko-schéma spĺňa požiadavku, podľa ktorej nemá, alebo má len minimálne účinky poškodzujúce obchod alebo poškodzujúce výrobu. Platba nie je založená na druhu, ani na objeme výroby, ani na faktoroch výroby, resp. podmienená uskutočnením výroby. Eko-schéma sa poskytuje na všetky typy poľnohospodárskej plochy. Jednotková sadzba je rovnaká pre všetky typy poľnohospodárskej plochy so zadanou moduláciou v prípade ornej pôdy v chránených územiach vzhľadom na potrebu zabezpečiť napĺňanie vyššej úrovne environmentálnych ambícií pre tieto oblasti.

5.1.4.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	31.1.1 31.1.2
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	
Vysvetlenie a odôvodnenie (vrátane flexibility)	Eko-schémy sú novým prvkom v SPP EÚ. S cieľom maximalizácie zapojenia do dobrovoľnej schémy zo strany farmárov ako aj s cieľom zvýšenia biodiverzity, ochrany prírodných zdrojov a reakcie na klimatickú zmenu sa Slovensko rozhodlo pre celofarmovú eko-schému s rozpočtom 513 mil. EUR. Navrhovaná celofarmová eko-schéma zvýši náklady farmárov, čo bude kompenzované jednotnou hektárovou platbou mimo chránených území (cca. 59 EUR/ha) a vzhľadom na prísnejšie podmienky v definovaných oblastiach chránených území zvýšenou sadzbou (cca. 92 EUR/ha). Hektárová sadzba vychádza z podmienok celofarmovej eko-schémy, zo štruktúry fariem na Slovensku a umožňuje zapojenie všetkých fariem. Takto nastavená celofarmová eko-schéma je ambiciózna, nakoľko zabezpečí: 1. Zlepšenie štruktúry pôdy na štvrtine výmery ornej pôdy ročne 2. Navýšenie neproduktívnych plôch nad rámec GAEC 8 3. Rozdelenie pôdnych blokov na maximálnu výmeru parcely 50 ha resp. 20 ha na celej výmere dotknutej ornej pôdy 4. Optimálny manažment na celej zapojenej výmere TTP 5. Nadštandardné pokrytie vo všetkých zapojených vinohradoch, ovocných sadoch a chmeľniciach

	6. Optimálny manažment celej zapojenej výmery rýchlorastúcich drevín Ide o ambiciózne ciele, ktoré výrazne prispievajú k riešeniu hlavných environmentálnych problémov Slovenska udržateľným spôsobom opísaných vo SWOT analýze. Slovensko uplatní dve sadzby celofarmovej eko-schémy: mimo chránených území a v definovaných oblastiach chránených území. Sadzba je zvýšená z dôvodu vyššej úrovne povinností, čo v porovnaní s územím mimo predmetných častí chránených území spôsobí farmám vyššie reálne ako aj oportunitné náklady, nakoľko biopásy/neproduktívne prvky/zatrávnenie v týchto územiach zaberú vyššie percento ornej pôdy. Predpokladá sa, že sa do celofarmovej eko-schémy zapojí vysoké percento fariem a v priemere 90 % pôdy, na ktorú sa vypláca základná platba. Vzhľadom na dobrovoľnosť zapojenia sa fariem budú všetky farmy individuálne posudzovať náklady zapojenia sa do celofarmovej eko-schémy a platby za intervenciu. V roku 2021 bola podporená výmera na úrovni 1,85 mil. ha pôdy. Slovensko má duálnu štruktúru fariem. Až 70 % pôdy obhospodarujú farmy s výmerou nad 500 ha, u ktorých je zapojenie do celofarmovej eko-schémy vysoko pravdepodobné, keďže po splnení podmienok získa farma podporu na všetky obhospodarované hektáre. 92 % pôdy obhospodarujú farmy s výmerou nad 50 ha a 8 % pôdy obhospodarujú farmy s výmerou menej ako 50 ha. Berúc do úvahy stanovené postupy, ako aj podmienky čl. 102 ods. 2 SPR, flexibilita sadzby bola nastavená tak, ako je uvedené v tabuľke "Plánované jednotkové sumy – Finančná tabuľka s výstupmi". Rozptyl je nastavený na úrovni 30 % v prvom roku implementácie a na úrovni 20 % v nasledovných rokoch implementácie.
Územná skupina	
Druh jednotkovej sumy	x jednotná ○ priemerná
Územný rozsah	
Ukazovateľ výsledkov	R.4, R.6, R.7, R.12, R.14, R.19, R.20, R.21, R.22, R.23, R.24, R.31, R.34

5.1.4.11 Plánované jednotkové sumy – Finančná tabuľka s výstupmi

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
	Kalendárny rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Plánovaná jednotková suma č. 1 31.1.1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	59,00	59,00	59,00	59,00	59,00	
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	53,10	53,10	53,10	53,10	53,10	
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	75,86	66,38	66,38	66,38	66,38	
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	1 510 300	1 510 300	1 510 300	1 510 300	1 510 300	
	Plánovaný výstup č. 1 * Plánovaná jednotková suma č. 1 (nepovinný)						445 538 500
Plánovaná jednotková suma č. 2 31.1.2	Plánovaná jednotková suma č. 2 (Príspevok Únie v EUR)	91,92	91,92	91,92	91,92	91,92	
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 2 (EUR)	82,73	82,73	82,73	82,73	82,73	
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 2 (EUR)	118,18	103,41	103,41	103,41	103,41	
	Plánovaný výstup č. 2 (nepovinný)	146 800	146 800	146 800	146 800	146 800	
	Plánovaný výstup č. 2 * Plánovaná jednotková suma č. 2 (nepovinný)						67 469 280
CELKOM	Plánovaný výstup						1 657 100
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR) *Vypočítané podľa systému len vtedy, ak sa predloží plánovaný výstup podľa jednotkovej sumy (nepovinné)						513 007 780

Dobré životné podmienky zvierat – Pasterbný chov

Kód intervencie (ČŠ)	31.2
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Dobré životné podmienky zvierat – Pasterbný chov
Typ intervencie	Eko-schémy
Indikátor výstupu	O.8

5.1.5.1 Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.1.5.2 Súvisiace špecifické ciele a prierezový cieľ**ŠC 4****ŠC 9****5.1.5.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia****Potreba 4.2** Znižovanie emisie skleníkových plynov a amoniaku**Potreba 9.1** Rozšírenie chovov zvierat s dobrými životnými podmienkami zvierat**5.1.5.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov**

R.6 Prerozdelenie v prospech menších poľnohospodárskych podnikov: percentuálny podiel dodatočných priamych platieb na hektár pre oprávnené poľnohospodárske podniky, ktoré nedosahujú priemernú veľkosť poľnohospodárskych podnikov (v porovnaní s priemerom)

R.7 Zintenzívnenie podpory poľnohospodárskym podnikom v oblastiach s osobitnými potrebami: percentuálny podiel dodatočnej podpory na hektár v oblastiach s vyššími potrebami (v porovnaní s priemerom)

R.13 Zníženie emisií v sektore chovu hospodárskeho dobytku: podiel dobytčích jednotiek (DJ), na ktoré sa vzťahujú podporované záväzky na zníženie emisií skleníkových plynov a/alebo amoniaku vrátane hospodárenia s maštalným hnojom

R.43 Obmedzenie používania antimikrobiálnych látok: podiel dobytčích jednotiek (DJ), na ktoré sa vzťahujú podporované akcie s cieľom obmedziť používanie antimikrobiálnych látok (prevencia/znižovanie)

R.44 Zlepšenie dobrých životných podmienok zvierat: podiel dobytčích jednotiek (DJ), na ktoré sa vzťahujú podporované akcie zamerané na zlepšenie dobrých životných podmienok zvierat

5.1.5.5 Podmienky oprávnenosti

Platba sa poskytne aktívnemu poľnohospodárovi, pokiaľ je oprávnený na získanie priamych platieb a vykonáva stanovené činnosti v oblasti dobrých životných podmienok zvierat.

- Počas pasterbnej sezóny, minimálne od 1.5. do 31.10. (s výnimkou dní s nepriaznivými poveternostnými podmienkami) zabezpečiť pasenie minimálne 120 dní pre ovce a kozy od

12 mesiacov veku, (všetky zvieratá za vybraný druh za chov – farmu, okrem povolených výnimiek napr. zvieratá krátko pred pôrodom a po pôrode, choré zvieratá a podobne).

- Počas pastevnej sezóny, minimálne od 1.5. do 31.10. (s výnimkou dní s nepriaznivými poveternostnými podmienkami) zabezpečiť pasenie minimálne 120 dní pre dojnice (všetky zvieratá za chov – farmu, okrem povolených výnimiek, napr. zvieratá krátko pred pôrodom a po pôrode, choré zvieratá a podobne).
- Počas pastevnej sezóny, minimálne od 1.5. do 31.10. (s výnimkou dní s nepriaznivými poveternostnými podmienkami) zabezpečiť pasenie počas minimálne 150 dní pre jalovice od veku 12 mesiacov (všetky zvieratá za vybraný druh a kategóriu za chov – farmu, okrem povolených výnimiek napr. zvieratá krátko pred pôrodom, choré zvieratá a podobne).
- Základná potreba krmiva musí byť pokrytá pastvou. Pasenie zvierat musí byť realizované podstatnú časť dňa (započítava sa aj čas presunu na pasienok).
- Viesť evidenciu o pasení, podrobnosti budú uvedené v národnej legislatíve.
- Realizovať podmienky záväzku so všetkými zvieratami za vybraný druh a kategóriu za farmu. Minimálny počet 1 DJ na vstup do záväzku.

Platba sa poskytne do výšky záväzku, najviac na:

počet zvierat k 1.5. roka podľa centrálnej evidencie hospodárskych zvierat (CEHZ)

Za potenciálne oprávnené zviera sa považuje:

- ovca a koza samičieho pohlavia od 12 mesiacov veku
- dojnica, samica HD, ktorá sa otelila a mala živo alebo mŕtvo narodené teľa, nemá 100 % podiel mäsových plemien, je v CEHZ označená ako dojnica (nie je chovaná bez dojného využitia, jej mlieko sa nepoužíva len na výživu teliat).
- jalovica, samica HD od 12 mesiacov veku, ktorá sa neotelila alebo nemala mŕtvo narodené teľa, alebo nemala abort evidovaný v CEHZ.

Platbu je možné poskytnúť, ak je dodržané retenčné obdobie chovu od 1.5. do 31.10. roka (stiahnutie, obmena a náhrada sa vykonáva na základe údajov z CEHZ, účasti do 14 dní na výstavách a súťažiach sú povolené, vzájomná obmena a náhrada oviec a kôz sú povolené).

5.1.5.6 Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Zachovanie pastierstva má zásadný význam pre udržanie poľnohospodárstva. Vplyvom intenzifikácie chovu zvierat sa zvieratá chovajú počas celého roka v ustajňovacích priestoroch, v ktorých sú aj kŕmené spravidla konzervovanými krmivami. Najprirodzenejší extenzívny spôsob chovu na pasienku je v dôsledku viacerých ťažkostí, ako ohrozovanie stád veľkými predátormi a ekonomicky neefektívnou produkciou obmedzovaný. Z dôvodu intenzifikácie sú ohrozené chovy hovädzieho dobytku, oviec a kôz na pasienku, čo má dopad aj na zhoršenie životných podmienok týchto zvierat.

Chov zvierat na pasienku prispieva aj k ochrane klímy a zníženiu znečistenia ovzdušia vo vzťahu k emisiám amoniaku. Zníženie emisií amoniaku je možné dosiahnuť zvýšením podielu času, ktorý zvieratá strávia na pastve. Dôvodom je najmä to, že do pôdy presiakne veľké množstvo moču ešte predtým, ako močovina degraduje a unikne ako amoniak.

Podpora na chov zvierat na pasienku je koncipovaná ako kompenzácia straty príjmu z nižšej úžitkovosti zvierat na pasienku, často v ťažko dostupnom teréne spôsobenou zvýšenou spotrebou energie v dôsledku zvýšeného pohybu zvierat a zvýšených nákladov pri manipulácii so zvieratami (zníženie normy obsluhy). Počas pasenia je potrebné zabezpečovať aj ochranu zvierat pred predátormi. Zdravie zvierat a ich dobré životné podmienky sú navzájom prepojené, pri chove zvierat v dobrých životných podmienkach je väčšia pravdepodobnosť, že zvieratá sú a zostanú zdravé. Zlepšenie životných podmienok v chovoch zvierat môžu prispieť k splneniu cieľa znížiť používanie antimikrobiálnych látok v chovoch zvierat.

Realizácia pastevného chovu hospodárskych zvierat je komplementárna s postupom v celofarmovej eko-schéme (31.1), v rámci ktorej sa pre plochy trvalých trávnych porastov ako alternatíva pre zlepšenie stavu biodiverzity umožňuje realizovať optimálny manažment formou pasenia hospodárskych zvierat (v kombinácii s diferencovaným termínom kosenia).

Postupy reflektujú na vybrané časti odporúčaní EK.

- *Zaviesť ambicióznejšie opatrenia na podporu poľnohospodárov s cieľom zlepšiť postupy riadenia chovu hospodárskych zvierat zamerané na lepšie životné podmienky zvierat, a to najmä v prípade ošipaných a nosníc, ako aj lepšiu biologickú bezpečnosť.*

Postupy reflektujú na špecifické ciele 4 a 9 a na vybrané súvisiace identifikované potreby.

- *Znižovanie emisie skleníkových plynov a amoniaku*
- *Rozšírenie chovov zvierat s dobrými životnými podmienkami zvierat*

5.1.5.7 *Identifikácia príslušných základných prvkov (príslušné GAEC, štatutárne požiadavky na riadenie (SMR) a iné povinné požiadavky stanovené vnútroštátnym právom), ak je to vhodné, opis špecifických relevantných povinností podľa SMR a vysvetlenie, ako záväzok presahuje rámec povinných požiadaviek.*

Relevantnými prvkami v rámci kondicionality je SMR 9 a SMR 11. Intervencia prekračuje rámec povinných požiadaviek SMR 9 a SMR 11, v rámci ktorých sa stanovujú požiadavky na minimálne normy na ochranu zvierat.

Nariadenie vlády SR č. 322/2003 Z. z. o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely v znení neskorších predpisov neustanovuje podmienku chovu zvierat na pasienku, ale pasenie vysoko prekračuje požiadavky na voľný pohyb zvierat a umožňuje zvieratám prirodzené správanie.

5.1.5.8 *Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu*

Platba sa vypláca na 1 dobytčiu jednotku.

Platba má podobu kompenzačnej platby v zmysle čl. 31 ods. 7 písm. b).

5.1.5.9 *Súlad s WTO*

Eko-schéma na dobré životné podmienky zvierat je v súlade s pravidlami zeleného koša WTO, konkrétne s ods. 12 prílohy II Dohody o poľnohospodárstve

5.1.5.10 *Plánované jednotkové sumy – definícia*

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	31.2.1
	31.2.2
	31.2.3

Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	
Vysvetlenie a odôvodnenie (vrátane flexibility)	Sadzba 31.2.1 (dojnice): max. 321 EUR/DJ Sadzba 31.2.2 (mladý dobytok – jalovice): max. 129 EUR/DJ Sadzba 31.2.3 (ovce a kozy): max. 128 EUR/DJ
Územná skupina	
Druh jednotkovej sumy	x jednotná ○ priemerná
Územný rozsah	
Ukazovateľ výsledkov	R.6, R.7, R.13, R.43, R.44

5.1.5.11 Plánované jednotkové sumy – Finančná tabuľka s výstupmi

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
	Kalendárny rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Plánovaná jednotková suma č. 1 31.2.1	Plán. jednotková suma č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	321	321	321	321	321	
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	250	250	250	250	250	
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)						
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	
	Plán. výstup č. 1 * Plán. jednotk. suma č. 1 (nepovinný)	4 173 000	4 173 000	4 173 000	4 173 000	4 173 000	20 865 000
Plánovaná jednotková suma č. 2 31.2.2	Plán. jednotková suma č. 2 (Príspevok Únie v EUR)	129	129	129	129	129	
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 2 (EUR)	65	65	65	65	65	
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 2 (EUR)						
	Plánovaný výstup č. 2 (nepovinný)	12 900	12 900	12 900	12 900	12 900	
	Plán. výstup č. 2 * Plán. jednotk. suma č. 2 (nepovinný)	1 664 100	1 664 100	1 664 100	1 664 100	1 664 100	8 320 500
Plánovaná jednotková suma č. 3 31.2.3	Plánovaná jednotková suma č. 3 (Príspevok Únie v EUR)	128	128	128	128	128	
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 3 (EUR)	92	92	92	92	92	
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 3 (EUR)						
	Plánovaný výstup č. 3 (nepovinný)	26 510,29	26 510,29	26 510,29	26 510,29	26 510,29	
	Plán. výstup č. 3 * Plán. jednotk. suma č. 3 (nepovinný)	3 393 317	3 393 317	3 393 317	3 393 317	3 393 317	16 966 585
CELKOM	Plánovaný výstup	52 410,25	52 410,25	52 410,25	52 410,25	52 410,25	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR) *Vypočítané podľa systému len vtedy, ak sa predloží plánovaný výstup podľa jednotkovej sumy (nepovinné)	9 230 417,00	9 230 417,00	9 230 417,00	9 230 417,00	9 230 417,00	46 152 085

Viazaná podpora príjmu

Platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín

Kód intervencie (ČŠ)	32.1
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov intervencie	Platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín
Typ intervencie	Viazaná podpora príjmu
Indikátor výstupu	O.10 Počet hektárov, na ktoré sa vypláca viazaná podpora príjmu
Zahrňa intervencia prenesené výdavky z PRV	○ V plnej miere ○ Čiastočne x Nie

5.1.6.1 Územná pôsobnosť

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.1.6.2 Súvisiace špecifické ciele a prierezový cieľ

ŠC 1
ŠC 2

5.1.6.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

5.1.6.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.4 Prepojenie podpory príjmu s normami a osvedčenými postupmi: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahuje podpora príjmu a ktorá podlieha kondicionalite

R.6 Prerozdelenie v prospech menších poľnohospodárskych podnikov: percentuálny podiel dodatočných priamych platieb na hektár pre oprávnené poľnohospodárske podniky, ktoré nedosahujú priemernú veľkosť poľnohospodárskych podnikov (v porovnaní s priemerom)

R.8 Cielená podpora poľnohospodárskym podnikom v špecifických sektoroch: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré získavajú viazanú podporu príjmu na zlepšenie konkurencieschopnosti, udržateľnosti alebo kvality

5.1.6.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencie

Opis

Cieľom platby na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín je zachovanie výmery bielkovinových plodín a zlepšenie konkurencieschopnosti. Prostredníctvom intervencie sa prispeje k prijateľnému a stabilnému príjmu pre poľnohospodárov a k zlepšeniu rentability pestovateľov. Zároveň sa nepriamo podporí potravinový reťazec, ktorý je schopný zabezpečiť obyvateľom prístup k potravinám, ktoré sú k dispozícii v dostatočnom množstve, kvalite a sú cenovo dostupné. Intervencia prispieva k zníženiu deficitu Únie v oblasti bielkovinových plodín. Pestovanie

bielkovinových plodín má potenciál prispieť k zmene v komoditnej štruktúre poľnohospodárstva, v ktorej prevláda produkcia trhov a na vývoz orientovaných plodín, na úkor plodín, ktoré majú pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy a zamestnanosť.

Intervencia má podobu ročnej platby vyplácanej na hektár poľnohospodárskej plochy, na ktorej žiadateľ pestuje vybrané druhy bielkovinových plodín.

Vymedzenie oprávnených príjemcov a osobitných kritérií oprávnenosti, ak sa týkajú príjemcu a oblasti.

Oprávnení prijímateľa:

Platba sa poskytne aktívnemu poľnohospodárovi, pokiaľ spĺňa stanovené podmienky oprávnenosti.

Podmienky oprávnenosti:

- 1) oprávnená plocha dosahuje výmeru najmenej 1 ha;
- 2) poľnohospodárska plocha, na ktorej žiadateľ pestuje vybrané druhy bielkovinových plodín dosahuje výmeru najmenej 0,3 ha;
- 3) vybranými druhmi bielkovinových plodín sú: vika siata, vika huňatá, lupina biela (vlčí bôb biely), lupina žltá (vlčí bôb žltý), lupina úzkolistá, lucerna siata, d'atelina lúčna, d'atelina hybridná, d'atelina plazivá, d'atelina purpurová, d'atelina perzská, d'atelina alexandrijská, bôb obyčajný (konzumný), bôb obyčajný (krmný), sója fazuľová, šošovica jedlá, hrach siaty, fazuľa záhradná, cícer baraní;
- 4) poľnohospodárska plocha spĺňa podmienku minimálneho počtu vysiatych/vysadených ks vybraných bielkovinových plodín na 1 ha výmery.

5.1.6.6 Identifikácia príslušných základných prvkov (príslušné GAEC, štatutárne požiadavky na riadenie (SMR) a iné povinné požiadavky stanovené vnútroštátnym právom), ak je to vhodné, opis špecifických relevantných povinností podľa SMR a vysvetlenie, ako záväzok presahuje rámec povinných požiadaviek.

Nie je relevantné.

5.1.6.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Platba sa poskytne na hektár, ktorý spĺňa podmienky oprávnenosti. Celková výška platby na poľnohospodára sa vypočíta vynásobením počtu hektárov jednotkovou sumou na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín.

5.1.6.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa Viazanej podpory príjmu

Odôvodnenie ťažkosti (ťažkosti), ktorou (ktorými) prechádza cieľový sektor (sektory) /produkcia (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti.	V zmysle článku 32 ods. 2 nariadenia o strategických plánoch sa od členských štátov nevyžaduje aby, v prípade bielkovinových plodín preukazovali ťažkosti, ktorým čelia.
Aký je cieľ intervencie, pokiaľ ide o cieľový sektor (sektory)	x "zlepšiť konkurencieschopnosť" a/alebo • "zlepšiť kvalitu" a/alebo

/produkcii (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti v tomto sektore?	"zlepšiť udržateľnosť"					
Ako bude intervencia riešiť zistenú ťažkosť (ťažkosti) týmto cieľom (t. j. vysvetlenie zacielenia)?	Intervencia priamo reaguje na zistenú potrebu podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity. Prostredníctvom intervencie sa prispeje k stabilizácii príjmov poľnohospodárov a k zlepšeniu ziskovosti sektora, čo je predpokladom na ďalší jeho rozvoj. Pre poľnohospodárov bude intervencia predstavovať motiváciu pokračovať v pestovaní odrôd, ktoré sú na trhu konkurencieschopné, čo bude mať pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy, životné prostredie, zamestnanosť a pridanú hodnotu. Prostredníctvom intervencie sa prispeje k zníženiu deficitu Únie v oblasti bielkovinových plodín.					
O aký (aké) sektor (sektory) ide?	(c) bielkovinové plodiny zahŕňajúce bôbovité plodiny a zmesi bôbovítých plodín a tráv za predpokladu, že v týchto zmesiach prevládajú bôbovité plodiny;					
Odôvodnenie významu cieľového sektora (sektorov) /produkcie (produkcii) alebo druhu (druhových) poľnohospodárskej činnosti	Jedným z významných environmentálnych prínosov pestovania bielkovinových plodín je schopnosť viazať dusík v pôde a zabráňovať jeho prieniku do podzemných, resp. povrchových vôd. Hustý koreňový systém pozitívne ovplyvňuje fyzikálny stav pôdy, pórovitosť a prevzdušňovanie pôdy. Bielkovinové plodiny majú preukázateľný význam pri striedaní plodín a pozberové zvyšky tvoria kvalitné zelené hnojivo. V období kvitnutia poskytujú výživu pre opel'ovače. Bielkovinové plodiny sú dôležitým zdrojom bielkovín pre ľudskú spotrebu, ako aj pre výživu zvierat.					
Vysvetlenie, ako je intervencia v súlade s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).	Intervencia nie je v rozpore s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).					
[Táto položka by mala byť povolená len vtedy, ak bol zaškrtnutý sektor b) alebo c)] Limity EÚ podľa harmonogramu WTO pre olejninu (dohoda z Blair House): Je intervencia zameraná na niektorú z plodín, na ktoré sa vzťahuje dohoda (t. j. sója, repka, slnečnica)?	☒ Áno ☐ Nie					
[Položka bude povolená len vtedy, ak je odpoveď na		2023	2024	2025	2026	2027

predchádzajúcu otázku kladná] Vyplňte, prosím, nasledujúcu tabuľku s plánovanou ročnou podpornou plochou pre tieto plodiny v rámci CIS:	Sója	53063,75 ha	53063,75 ha	53063,75 ha	53063,75 ha	53063,75 ha
[Táto položka by mala byť povolená len vtedy, ak bol zaškrtnutý sektor b) alebo c)] Financuje sa intervencia čiastočne alebo úplne z doplnkovej platby za bielkovinové plodiny (celkovo maximálne 2 %)? V takom prípade by sa intervencia mala zamerať len na produkty, ktoré sú potenciálne oprávnené na doplnkovú podporu.	☒ Áno ☐ Nie					

5.1.6.9 Súlad s WTO

Jantárový kôš.

Platba je vo forme na hektár, pričom celková finančná alokácia na hektáre nesmie presiahnuť stanovený strop.

5.1.6.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	32.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov jednotkovej sumy	Platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín
Druh jednotkovej sumy	☒ jednotná ☐ priemerná
Hodnota za prvý rok	Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na rok 2023 v eurách: 72,71
Zodpovedajúca jednotka produkcie (ak sa uplatňuje) -	Hektár
Vysvetlenie a odôvodnenie	Jednotková sadzba je stanovená s ohľadom na potenciál intervencie prispieť k zníženiu deficitu Únie v oblasti bielkovinových plodín.
Ukazovateľ výsledku	R.4, R.6, R.8

5.1.6.11 Plánované jednotkové sumy – Finančná tabuľka s výstupmi

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024-2028
	Kalendárny rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023-2027
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	72,71	73,23	73,75	74,08	74,08	–
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	65,44	65,90	66,37	66,67	66,67	–
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	79,98	80,55	81,12	81,49	81,49	–
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	–
	Plánovaný výstup č. 1 * Plánovaná jednotková suma č. 1 (nepovinný)	7 997 843,32	8 055 038,65	8 112 102,61	8 149 121,61	8 149 121,61	40 463 227,80
CELKOM	Plánovaný výstup	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	–
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR) Vypočítané podľa systému len vtedy, ak sa predloží plánovaný výstup podľa jednotkovej sumy	7 997 843,32	8 055 038,65	8 112 102,61	8 149 121,61	8 149 121,61	40 463 227,80

Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka

Kód intervencie (ČŠ)	32.2
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov intervencie	Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka
Typ intervencie	Viazaná podpora príjmu
Indikátor výstupu	O. 11 Počet zvierat, na ktoré sa vypláca viazaná podpora príjmu
Zahŕňa intervencia prenesené výdavky z PRV	☐ V plnej miere ☐ Čiastočne ☒ Nie

5.1.7.1 Územná pôsobnosť

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.1.7.2 Súvisiace špecifické ciele a prierezový cieľ

ŠC 1
ŠC 2

5.1.7.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

5.1.7.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.6 Prerozdelenie v prospech menších poľnohospodárskych podnikov: percentuálny podiel dodatočných priamych platieb na hektár pre oprávnené poľnohospodárske podniky, ktoré nedosahujú priemernú veľkosť poľnohospodárskych podnikov (v porovnaní s priemerom)

R.8 Cielená podpora poľnohospodárskym podnikom v špecifických sektoroch: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré získavajú viazanú podporu príjmu na zlepšenie konkurencieschopnosti, udržateľnosti alebo kvality

5.1.7.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencie

Opis

Cieľom platby na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka je zachovanie stavov dojníc a zlepšenie konkurencieschopnosti. Prostredníctvom intervencie sa prispeje k prijateľnému a stabilnému príjmu pre poľnohospodárov a k zlepšeniu rentability chovateľov. Zároveň sa nepriamo podporí potravinový reťazec, ktorý je schopný zabezpečiť obyvateľom prístup k potravinám, ktoré sú k dispozícii v dostatočnom množstve, kvalite a sú cenovo dostupné. Zavedenie intervencie do strategického plánu má význam z pohľadu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov, ktorá v súčasnosti nedosahuje úroveň odporúčanej dávky potravín. Chov dojníc má potenciál prispieť k zmene v komoditnej štruktúre poľnohospodárstva, v ktorej prevláda produkcia

trhovo a na vývoz orientovaných plodín, na úkor komodít ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity.

Intervencia má podobu ročnej platby vyplácanej na dobyčie jednotky. V rámci intervencie sa využije automatický systém žiadostí, ktorý je bližšie opísaný v kapitole 7 v časti 7.3.1.1.4. Denný stav sa berie maximálne do výšky k prvému dňu retenčného obdobia, t. j. k 01. 04.

Vymedzenie oprávnených príjemcov a osobitných kritérií oprávnenosti, ak sa týkajú príjemcu a oblasti.

Oprávnení prijímatelia:

Platba sa poskytne aktívnemu poľnohospodárovi, pokiaľ spĺňa stanovené podmienky oprávnenosti.

Oprávnené zvieratá:

- 1) dojnica, t. j. samica hovädzieho dobytku vhodná na produkciu mlieka na trhové účely, ktorá sa aspoň raz otelila;
- 2) registrované v centrálnej evidencii hospodárskych zvierat (CEHZ), žiadateľ má elektronický prístup do CEHZ;
- 3) žiadateľ je držiteľom dojníc v období od 01. 04. do 30. 09.;
- 4) spĺňajú požiadavku identifikácie a registrácie v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429;
- 5) na platbu na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka nie je oprávnený hovädzí dobytok s čistým podielom plemena mäsového typu.

5.1.7.6 Identifikácia príslušných základných prvkov (príslušné GAEC, štatutárne požiadavky na riadenie (SMR) a iné povinné požiadavky stanovené vnútroštátnym právom), ak je to vhodné, opis špecifických relevantných povinností podľa SMR a vysvetlenie, ako záväzok presahuje rámec povinných požiadaviek.

Nie je relevantné.

5.1.7.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Platba sa poskytuje na oprávnené dobyčie jednotky. Celková výška platby na poľnohospodára sa vypočíta vynásobením počtu oprávnených dobyčích jednotiek jednotkovou sumou na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka.

5.1.7.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa Viazanej podpory príjmu

Odôvodnenie ťažkosti (ťažkosti), ktorou (ktorými) prechádza cieľový sektor (sektory) /produkcia (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti.	Sektor mlieka a mliečnych výrobkov je významným spôsobom ovplyvnený situáciou na svetovom trhu. Priemerná nákupná cena surového kravského mlieka bola v rokoch 2014 – 2019 ovplyvnená tzv. mliečnou krízou. Jednou z príčin mliečnej krízy bolo v roku 2015 zrušenie mliečnych kvót. Dlhodobá nízka cena surového kravského mlieka a nízka rentabilita výroby mlieka sú jednou z príčin znižovania stavov dojníc. Zatiaľ, čo v roku 2012 bolo v chovoch 150,3 tis. dobyčích jednotiek dojníc, v roku 2020 bolo v chovoch 114,2 tis. dobyčích jednotiek, čo predstavuje pokles počtu dobyčích jednotiek o 17 %. Priemerná spotreba mlieka

	a mliečnych výrobkov na obyvateľa bola v priebehu rokov 2010 – 2019 na úrovni 171,12 kg/rok, pričom odporúčaná dávka je na úrovni 220 kg/rok. Výroba mlieka bola v sledovanom období nerentabilná a po započítaní celkovej podpory zostala pod hranicou rentability. Úžitkovosť sa v hodnotených rokoch zvyšovala, napriek tomu neboli chovatelia rentabilní. Rýchlejší rast jednotkových nákladov ako realizačnej ceny nepriaznivo pôsobil na ich rentabilitu a podpora stratu iba zmiernila.
Aký je cieľ intervencie, pokiaľ ide o cieľový sektor (sektory) /produkciu (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti v tomto sektore?	x "zlepšiť konkurencieschopnosť" a/alebo • "zlepšiť kvalitu" a/alebo • "zlepšiť udržateľnosť"
Ako bude intervencia riešiť zistenú ťažkosť (ťažkosti) týmto cieľom (t. j. vysvetlenie zacielenia)?	Intervencia priamo reaguje na zistenú potrebu podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity. Prostredníctvom platby na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka sa prispeje k stabilizácii príjmov poľnohospodárov a k zlepšeniu ziskovosti sektora, čo je predpokladom na jeho ďalší rozvoj. Intervencia má obmedziť ďalší pokles stavov dojníc a prispieť k dlhodobej stabilizácii chovov, čo bude mať pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy, životné prostredie, zamestnanosť a pridanú hodnotu.
O aký (aké) sektor (sektory) ide?	(i) <i>mlieko a mliečne výrobky</i>
Odôvodnenie významu cieľového sektora (sektorov) /produkcie (produkcii) alebo druhu (druhov) poľnohospodárskej činnosti	Chov dojníc má nezastupiteľný multiprodukčný význam a postavenie nielen v rámci poľnohospodárskej výroby, ale aj v štruktúre celého národného hospodárstva. Pri relatívne stabilnom domácom dopyte zabezpečuje produkciu surovín pre výrobu polotovarov a finálnych potravín živočíšneho pôvodu určených na výživu ľudí. Chov kráv v systéme s trhovou produkciou mlieka prispieva k udržania osídlenia aj v odľahlých oblastiach mimo urbanizačných centier. Sektor mlieka a mliečnych výrobkov má potenciál vytvárať pracovné miesta a udržať, resp. zmierniť pokles zamestnanosti na vidieku. Vzhľadom na nízku domácu spotrebu mlieka a mliečnych výrobkov, ktorá v súčasnosti nedosahuje úroveň odporúčanej dávky potravín, má potenciál ďalšieho rozvoja. Vedľajšie produkty zo živočíšnej výroby, slúžia ako vstupy pre rastlinnú výrobu a naopak. Hospodárske zvieratá majú kľúčovú úlohu v kolobe energie a živín. Pestovanie krmných strukovín, určených na výživu zvierat a striedanie

	plodín prispieva k dopĺňaniu živín do pôdy a hustý koreňový systém prispieva k znižovaniu erózie pôdy.
Vysvetlenie, ako je intervencia v súlade s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).	Intervencia nie je v rozpore s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).

5.1.7.9 Súlad s WTO

Jantárový kôš.

Platba je vo forme na dobyčie jednotky, pričom celková finančná alokácia na dobyčie jednotky nesmie presiahnuť stanovený strop.

5.1.7.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	32.2.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov jednotkovej sumy	Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka
Druh jednotkovej sumy	x jednotná o priemerná
Hodnota za prvý rok	Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na rok 2023 v eurách: 252,23.
Zodpovedajúca jednotka produkcie (ak sa uplatňuje) -	Kusy
Vysvetlenie odôvodnenie a	Výška jednotkovej sadzby je stanovená s cieľom prispieť k stabilizácii živočíšnej výroby, čím sa prispeje k rozvoju vidieka prostredníctvom zamestnanosti a produkcie komodít pre potravinárske podniky.
Ukazovateľ výsledku	R.6, R.8

5.1.7.11 Plánované jednotkové sumy – Finančná tabuľka s výstupmi

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024-2028
	Kalendárny rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023-2027
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	252,23	255,61	258,98	261,17	261,17	–
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	227,01	230,05	233,08	235,05	235,05	–
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	277,45	281,17	284,88	287,29	287,29	–
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	–
	Plánovaný výstup č. 1 * Plánovaná jednotková suma č. 1 (nepovinný)	27 745 157,00	28 116 961,00	28 487 897,00	28 728 878,00	28 728 878,00	141 807 771,00
CELKOM	Plánovaný výstup	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	–
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR) Vypočítané podľa systému len vtedy, ak sa predloží plánovaný výstup podľa jednotkovej sumy	27 745 157,00	28 116 961,00	28 487 897,00	28 728 878,00	28 728 878,00	141 807 771,00

Platba na ovce a kozy

Kód intervencie (ČŠ)	32.3
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov intervencie	Platba na ovce a kozy
Typ intervencie	Viazaná podpora príjmu
Indikátor výstupu	O.11 Počet zvierat, na ktoré sa vypláca viazaná podpora príjmu
Zahŕňa intervencia prenesené výdavky z PRV	☐ V plnej miere ☐ Čiastočne ☒ Nie

5.1.8.1 Územná pôsobnosť a, ak relevantné, regionálny rozmer

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.1.8.2 Súvisiace špecifické ciele a prierezový cieľ

ŠC 1
ŠC 2

5.1.8.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

5.1.8.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.6 Prerozdelenie v prospech menších poľnohospodárskych podnikov: percentuálny podiel dodatočných priamych platieb na hektár pre oprávnené poľnohospodárske podniky, ktoré nedosahujú priemernú veľkosť poľnohospodárskych podnikov (v porovnaní s priemerom)

R.8 Cielená podpora poľnohospodárskym podnikom v špecifických sektoroch: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré získavajú viazanú podporu príjmu na zlepšenie konkurencieschopnosti, udržateľnosti alebo kvality

5.1.8.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencie

Opis

Cieľom platby na ovce a kozy je zachovanie stavov oviec a kôz a zlepšenie konkurencieschopnosti. Prostredníctvom intervencie sa prispeje k prijateľnému a stabilnému príjmu pre poľnohospodárov a k zlepšeniu rentability chovateľov. Zároveň sa nepriamo podporí potravinový reťazec, ktorý je schopný zabezpečiť obyvateľom prístup k potravinám, ktoré sú k dispozícii v dostatočnom množstve, kvalite a sú cenovo dostupné. Chov oviec a kôz má nezastupiteľný význam v horských a podhorských oblastiach a má potenciál prispieť k zmene v komoditnej štruktúre poľnohospodárstva, v ktorej prevláda produkcia trhov a na vývoz orientovaných plodín, na úkor komodít, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity.

Intervencia má podobu ročnej platby vyplácanej na dobytké jednotky. V rámci intervencie sa využije automatický systém žiadostí, ktorý je bližšie opísaný v kapitole 7 časti 7.3.1.1.4. Denný stav sa berie maximálne do výšky k prvému dňu retenčného obdobia, t. j. k 01. 04.

Vymedzenie oprávnených príjemcov a osobitných kritérií oprávnenosti, ak sa týkajú príjemcu a oblasti.

Oprávnění prijímatelia:

Platba sa poskytne aktívnemu poľnohospodárovi, pokiaľ spĺňa stanovené podmienky oprávnenosti.

Oprávnené zvieratá:

- 1) ovce, nad 6 mesiacov;
- 2) kozy, nad 6 mesiacov;
- 3) registrované v centrálnej evidencii hospodárskych zvierat (CEHZ), žiadateľ má elektronický prístup do CEHZ;
- 4) žiadateľ je držiteľom oviec a kôz v období od 01. 04. do 30. 09.;
- 5) spĺňajú požiadavku identifikácie a registrácie v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429.

5.1.8.6 Identifikácia príslušných základných prvkov (príslušné GAEC, štatutárne požiadavky na riadenie (SMR) a iné povinné požiadavky stanovené vnútroštátnym právom), ak je to vhodné, opis špecifických relevantných povinností podľa SMR a vysvetlenie, ako záväzok presahuje rámec povinných požiadaviek.

Nie je relevantné.

5.1.8.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Platba sa poskytuje na oprávnené dobytké jednotky. Celková výška platby na poľnohospodára sa vypočíta vynásobením počtu oprávnených dobytkých jednotiek jednotkovou sumou na ovce a kozy.

5.1.8.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa Viazanej podpory príjmu

Odôvodnenie ťažkosti (ťažkostí), ktorou (ktorými) prechádza cieľový sektor (sektory) /produkcia (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti.	Ťažkosti v chove oviec sú spôsobené najmä poklesom stavov zvierat. V období 2012 – 2020 sa počet oviec znížil o 35 %, najviac v roku 2020. Dojné ovce s trhovou produkciou mlieka tvoria viac ako 67% z celkového stavu chovaných oviec. Špecializované mliekové a mäsové plemená tvoria cca 5 – 10%. Zvyšok tvoria nedojené plemená s kombinovanou úžitkovosťou. Chov oviec a kôz bol v sledovanom období bez podpory nerentabilný a po započítaní celkovej podpory zostal pod hranicou rentability
Aký je cieľ intervencie, pokiaľ ide o cieľový sektor (sektory) /produkciu (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti v tomto sektore?	x "zlepšiť konkurencieschopnosť" a/alebo • "zlepšiť kvalitu" a/alebo • "zlepšiť udržateľnosť"
Ako bude intervencia riešiť zistenú ťažkosť (ťažkosti) týmto cieľom (t. j. vysvetlenie zacielenia)?	Intervencia priamo reaguje na zistenú potrebu podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity. Prostredníctvom platby na ovce a kozy sa prispieje k stabilizácii príjmov poľnohospodárov a k

	zlepšeniu ziskovosti sektora, čo je predpokladom na jeho ďalší rozvoj. Intervencia má obmedziť ďalší pokles stavov oviec a kôz a prispieť k dlhodobej stabilizácii chovov, čo bude mať pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy, životné prostredie, zamestnanosť a pridanú hodnotu.
O aký (aké) sektor (sektory) ide?	<i>(k) ovčie a kozie mäso</i>
Odôvodnenie významu cieľového sektora (sektorov) /produkcie (produkcii) alebo druhu (druhov) poľnohospodárskej činnosti	Chov oviec a kôz má nezastupiteľný multiprodukčný význam a postavenie nielen v rámci poľnohospodárskej výroby, ale aj v štruktúre celého národného hospodárstva. Chov oviec sa sústreďuje v podhorských, resp. horských oblastiach a prináša mnohé environmentálne benefity. Výkaly pasúcich sa zvierat sa priamo aplikujú na pôdu, pričom sa rýchlejšie absorbujú do pôdy. Rýchlejšie rozptýlenie živín v pôde má za následok zníženie bodového zaťaženie pôdy. Znižuje sa aj riziko vyplavovania a prenikania dusíka do blízkych vodných útvarov alebo podzemných vôd. Spásané pastviny sú bohatšie na dusík v porovnaní s pastvinami, ktoré nie sú spásané. Chov oviec býva často dopĺňaný chovom kôz. Kozy dokážu zužitkovať aj rastliny, ktoré iné hospodárske zvieratá nekonzumujú, alebo nedokážu efektívne využiť, čo je účinný spôsob ako sa dá zabrániť rozširovaniu burín. V oblastiach s prírodnými ťažkosťami prispieva k zamestnanosti v regióne. Prostredníctvom chovu oviec a kôz sa prispieva k udržaniu osídlenia aj v odľahlých oblastiach mimo urbanizačných centier. Okrem významného vplyvu na krajinotvorbu, má nezastupiteľné miesto v rozvoji turizmu a agroturizmu.
Vysvetlenie, ako je intervencia v súlade s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).	Intervencia nie je v rozpore s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).

5.1.8.9 Súlad s WTO

Jantárový kôš.

Platba je vo forme na dobytie jednotky, pričom celková finančná alokácia na dobytie jednotky nesmie presiahnuť stanovený strop.

5.1.8.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	32.3.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov jednotkovej sumy	Platba na ovce a kozy
Druh jednotkovej sumy	x jednotná o priemerná
Hodnota za prvý rok	Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na rok 2023 v eurách: 23,08.
Zodpovedajúca jednotka produkcie (ak sa uplatňuje) -	Kusy
Vysvetlenie a odôvodnenie	Výška jednotkovej sadzby bola stanovená s cieľom prispieť k stabilizácii živočíšnej výroby, čím sa prispeje k rozvoju vidieka prostredníctvom zamestnanosti a produkcie komodít pre potravinárske podniky.

Ukazovatel' výsledku	R.6, R.8

5.1.8.11 Plánované jednotkové sumy – Finančná tabuľka s výstupmi

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024-2028
	Kalendárny rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023-2027
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	23,08	23,08	23,08	23,08	23,08	–
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	20,77	20,77	20,77	20,77	20,77	–
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	25,38	25,38	25,38	25,38	25,38	–
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	242 666,67	242 666,67	242 666,67	242 666,67	242 666,67	–
	Plánovaný výstup č. 1 * Plánovaná jednotková suma č. 1 (nepovinný)	5 600 000	5 600 000	5 600 000	5 600 000	5 600 000	28 000 000
CELKOM	Plánovaný výstup	242 666,67	242 666,67	242 666,67	242 666,67	242 666,67	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR) *Vypočítané podľa systému len vtedy, ak sa predloží plánovaný výstup podľa jednotkovej sumy (nepovinné)	5 600 000	5 600 000	5 600 000	5 600 000	5 600 000	28 000 000

Platba na pestovanie chmeľu

Kód intervencie (ČŠ)	32.4
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov intervencie	Platba na pestovanie chmeľu
Typ intervencie	Viazaná podpora príjmu
Indikátor výstupu	O.10 Počet hektárov, na ktoré sa vypláca viazaná podpora príjmu
Zahŕňa intervencia prenesené výdavky z PRV	☐ V plnej miere ☐ Čiastočne ☒ Nie

5.1.9.1 Územná pôsobnosť a, ak relevantné, regionálny rozmer

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.1.9.2 Súvisiace špecifické ciele a prierezový cieľ

ŠC 1
ŠC 2

5.1.9.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

5.1.9.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.4 Prepojenie podpory príjmu s normami a osvedčenými postupmi: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahuje podpora príjmu a ktorá podlieha kondicionalite

R.6 Prerozdelenie v prospech menších poľnohospodárskych podnikov: percentuálny podiel dodatočných priamych platieb na hektár pre oprávnené poľnohospodárske podniky, ktoré nedosahujú priemernú veľkosť poľnohospodárskych podnikov (v porovnaní s priemerom)

R.8 Cílená podpora poľnohospodárskym podnikom v špecifických sektoroch: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré získavajú viazanú podporu príjmu na zlepšenie konkurencieschopnosti, udržateľnosti alebo kvality

5.1.9.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencie

Opis

Cieľom platby na pestovanie chmeľu je zamedzenie ďalšieho poklesu výmery chmeľníc a zlepšenie konkurencieschopnosti. Prostredníctvom intervencie sa prispeje k prijateľnému a stabilnému príjmu pre poľnohospodárov a k zlepšeniu rentability pestovateľov. Zároveň sa nepriamo podporí potravinový reťazec, ktorý je schopný zabezpečiť obyvateľom prístup k potravinám, ktoré sú k dispozícii v dostatočnom množstve, kvalite a sú cenovo dostupné. Pestovanie chmeľu má potenciál

prispieť k zmene v komoditnej štruktúre poľnohospodárstva, v ktorej prevláda produkcia trhov a na vývoz orientovaných plodín, na úkor plodín, ktoré majú pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy a zamestnanosť.

Intervencia má podobu ročnej platby vyplácanej na hektár poľnohospodárskej plochy, na ktorej žiadateľ pestuje chmeľ.

Vymedzenie oprávnených príjemcov a osobitných kritérií oprávnenosti, ak sa týkajú príjemcu a oblasti.

Oprávnení prijímatelia:

Platba sa poskytne aktívnemu poľnohospodárovi, pokiaľ spĺňa stanovené podmienky oprávnenosti.

Podmienky oprávnenosti:

- 1) poľnohospodárska plocha, na ktorej žiadateľ pestuje chmeľ je vedená v evidencií chmeľníc, ktorú vedie ÚKSÚP;
- 2) oprávnená plocha dosahuje výmeru najmenej 1 ha;
- 3) dodáva chmeľ spracovateľskému podniku na základe dohody/zmluvy, resp. chmeľ sám spracováva.

5.1.9.6 Identifikácia príslušných základných prvkov (príslušné GAEC, štatutárne požiadavky na riadenie (SMR) a iné povinné požiadavky stanovené vnútroštátnym právom), ak je to vhodné, opis špecifických relevantných povinností podľa SMR a vysvetlenie, ako záväzok presahuje rámec povinných požiadaviek.

Nie je relevantné.

5.1.9.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Platba sa poskytne na hektár ktorý, spĺňa podmienky oprávnenosti. Celková výška platby na poľnohospodára sa vypočíta vynásobením počtu hektárov, na ktorých sa pestuje chmeľ a príslušnou jednotkovou sumou.

5.1.9.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa Viazanej podpory príjmu

Odôvodnenie ťažkosti (ťažkosti), ktorou (ktorými) prechádza cieľový sektor (sektory) /produkcia (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti.	Pestovanie chmeľu je regionálne, pričom je takmer výlučne sústredné na západnom Slovensku. Chmeľ potrebuje špecifické prírodné podmienky, a to teplejšie oblasti s vápenatými pôdami s dobrou priepustnosťou, ktoré sú bohaté na humus. Úroda chmeľu je závislá na viacerých činiteľov, akými sú poveternostné podmienky, kvalita pôdy, kvalita sadby, termín výsadby. Napriek tomu, že v minulosti patril na území Slovenska k významným plodinám, výmera chmeľníc sa neustále znižuje. V roku 2012 sa chmeľ na Slovensku pestoval na 251 ha a v roku 2019 bola výmera chmeľníc 141 ha. V roku 2014 sa výmera chmeľníc stabilizovala na úrovni približne 137 ha. Medzi rokmi 2018 – 2019 poklesla výmera chmeľníc na úroveň 133,6 ha, a následne v roku 2020 poklesla na 37 ha. Z 37 ha plochy, na ktorej sa pestuje chmeľ, je 32 ha chmeľníc na prenajatej pôde. Sektor chmeľu vykazuje ťažkosti spojené s vysokými

	nákladmi na založenie nových chmeľníc, resp. obstaranie alebo dlhodobý prenájomom poľnohospodárskej pôdy. Z hľadiska výnosov hodnotia pestovatelia úrodu za rok 2019 ako priemernú. Rok 2020 bol z hľadiska výnosov hlboko podpriemerný, čo bolo spôsobené hlavne nepriaznivými klimatickými podmienkami. Klimatické podmienky v čase zberu spôsobili poškodenie časti chmeľníc a úroda na tejto výmere bola znehodnotená. Sektor chmeľu sa vyznačuje vysokou volatilitou realizačných cien, ktoré sú významne ovplyvnené situáciou na svetovom trhu.
Aký je cieľ intervencie, pokiaľ ide o cieľový sektor (sektory) /produkciu (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti v tomto sektore?	x "zlepšiť konkurencieschopnosť" a/alebo • "zlepšiť kvalitu" a/alebo • "zlepšiť udržateľnosť"
Ako bude intervencia riešiť zistenú ťažkosť (ťažkosti) týmto cieľom (t. j. vysvetlenie zacielenia)?	Intervencia priamo reaguje na zistenú potrebu podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity. Prostredníctvom platby na pestovanie chmeľu sa prispeje k stabilizácii príjmov poľnohospodárov a k zlepšeniu ziskovosti sektora, čo je predpokladom na jeho ďalší rozvoj. Intervencia má obmedziť ďalší pokles výmery chmeľníc a prispieť k dlhodobej stabilizácii sektora, čo bude mať pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy, životné prostredie, zamestnanosť a pridanú hodnotu.
O aký (aké) sektor (sektory) ide?	(p) <i>chmeľ</i>
Odôvodnenie významu cieľového sektora (sektorov) /produkcie (produkcií) alebo druhu (druhových) poľnohospodárskej činnosti	Napriek ťažkostiam, ktorými sektor chmeľu prechádza, majú pestovatelia záujem pokračovať v pestovaní chmeľu, o čom svedčia aj investície do výstavby novej chmeľnice, nákupu mechanizačnej techniky a novej česacej linky, ktoré boli realizované v uplynulých troch rokoch. Pestovanie chmeľu je náročné na manuálnu ľudskú prácu a mechanizáciu a má význam z hľadiska tvorby pracovných miest v prvovýrobe a následne v spracovateľskom priemysle
Vysvetlenie, ako je intervencia v súlade s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).	Intervencia nie je v rozpore s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).

5.1.9.9 Súlad s WTO

Jantárový kôš.

Platba je vo forme na hektár, pričom celková finančná alokácia na hektáre nesmie presiahnuť stanovený strop.

5.1.9.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	32.4.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov jednotkovej sumy	Platba na pestovanie chmeľu
Druh jednotkovej sumy	☒ jednotná ☐ priemerná
Hodnota za prvý rok	Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na rok 2023 v eurách: 800.
Zodpovedajúca jednotka produkcie (ak sa uplatňuje) -	Hektár
Vysvetlenie a odôvodnenie	Výška jednotkovej sadzby je stanovená s ohľadom na ekonomické, sociálne a environmentálne benefity, ktoré prináša pestovanie chmeľu.
Ukazovateľ výsledku	R.4, R.6, R.8

5.1.9.11 Plánované jednotkové sumy – Finančná tabuľka s výstupmi

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024-2028
	Kalendárny rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023-2027
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	800,00	800,00	800,00	800,00	800,00	–
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	720,00	720,00	720,00	720,00	720,00	–
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	880,00	880,00	880,00	880,00	880,00	–
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	50	50	50	50	50	–
	Plánovaný výstup č. 1 * Plánovaná jednotková suma č. 1 (nepovinný)	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	200 000
CELKOM	Plánovaný výstup	50	50	50	50	50	–
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR) Vypočítané podľa systému len vtedy, ak sa predloží plánovaný výstup podľa jednotkovej sumy	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	200 000

Platba na pestovanie cukrovej repy

Kód intervencie (ČŠ)	32.5
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov intervencie	Platba na pestovanie cukrovej repy
Typ intervencie	Viazaná podpora príjmu
Indikátor výstupu	O.10 Počet hektárov, na ktoré sa vypláca viazaná podpora príjmu
Zahŕňa intervencia prenesené výdavky z PRV	☐ V plnej miere ☐ Čiastočne ☒ Nie

5.1.10.1 Územná pôsobnosť a, ak relevantné, regionálny rozmer

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

*5.1.10.2 Súvisiace špecifické ciele a prierezový cieľ***ŠC 1****ŠC 2***5.1.10.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia*

Potreba 2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

5.1.10.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.4 Prepojenie podpory príjmu s normami a osvedčenými postupmi: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahuje podpora príjmu a ktorá podlieha kondicionalite

R.6 Prerozdelenie v prospech menších poľnohospodárskych podnikov: percentuálny podiel dodatočných priamych platieb na hektár pre oprávnené poľnohospodárske podniky, ktoré nedosahujú priemernú veľkosť poľnohospodárskych podnikov (v porovnaní s priemerom)

R.8 Cílená podpora poľnohospodárskym podnikom v špecifických sektoroch: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré získavajú viazanú podporu príjmu na zlepšenie konkurencieschopnosti, udržateľnosti alebo kvality

5.1.10.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencie

Opis

Cieľom platby na pestovanie cukrovej repy je zachovanie výmery cukrovej repy a zlepšenie konkurencieschopnosti. Prostredníctvom intervencie sa prispeje k prijateľnému a stabilnému príjmu pre poľnohospodárov a k zlepšeniu rentability pestovateľov. Intervencia prispeje k zachovaniu efektívnej vertikály. Pestovanie cukrovej repy má potenciál prispieť k zmene v komoditnej štruktúre poľnohospodárstva, v ktorej prevláda produkcia trhov a na vývoz orientovaných plodín, na úkor plodín, ktoré majú pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy a zamestnanosť.

Intervencia má podobu ročnej platby vyplácanej na hektár poľnohospodárskej plochy, na ktorej žiadateľ pestuje cukrovú repu.

Vymedzenie oprávnených príjemcov a osobitných kritérií oprávnenosti, ak sa týkajú príjemcu a oblasti.

Oprávnení prijímateľa:

Platba sa poskytne aktívnemu poľnohospodárovi, pokiaľ spĺňa stanovené podmienky oprávnenosti.

Podmienky oprávnenosti:

- 1) oprávnená plocha dosahuje výmeru najmenej 1 ha;
- 2) žiadateľ pestuje na poľnohospodárskej ploche cukrovú repu;
- 3) žiadateľ dodáva cukrovú repu v príslušnom kalendárnom roku cukrovarníckemu podniku na základe dohody uzavretej podľa čl. 125 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013. Formálne náležitosti zmlúv o dodávke cukrovej repy uzavretých od 01. 10. 2017 sú upravené v prílohe X nariadenia (EÚ) č. 1308/2013.

5.1.10.6 Identifikácia príslušných základných prvkov (príslušné GAEC, štatutárne požiadavky na riadenie (SMR) a iné povinné požiadavky stanovené vnútroštátnym právom), ak je to vhodné, opis špecifických relevantných povinností podľa SMR a vysvetlenie, ako záväzok presahuje rámec povinných požiadaviek.

Nie je relevantné.

5.1.10.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Platba sa poskytuje na hektár, ktorý spĺňa podmienky oprávnenosti. Celková výška platby na poľnohospodára sa vypočíta vynásobením počtu oprávnených hektárov jednotkovou sumou na pestovanie cukrovej repy.

5.1.10.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa Viazanej podpory príjmu

Odôvodnenie ťažkosti (ťažkostí), ktorou (ktorými) prechádza cieľový sektor (sektory) /produkcia (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti.	Znížením kvóty pre SR i iné krajiny sa znížila rozvojová príležitosť vertikály. Pokles plôch predstavoval takmer 30 % z pôvodnej plochy. Z pôvodných 10 cukrovarov zostali na území SR dva cukrovary. Aj napriek dramatickej zmene podmienok produkcie cukrovej repy a cukru sa vertikála cukru stabilizovala a rozmer pestovania a produkcie sa ustálil. Pestovanie cukrovej repy bolo pre pestovateľov v sledovanom období (2018 a 2019) rentabilné až po započítaní celkovej podpory. V roku 2020 zostali pestovatelia pod hranicou rentability aj po započítaní podpory.
Aký je cieľ intervencie, pokiaľ ide o cieľový sektor (sektory) /produkciiu (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti v tomto sektore?	x “zlepšiť konkurencieschopnosť” a/alebo • "zlepšiť kvalitu" a/alebo • "zlepšiť udržateľnosť".

Ako bude intervencia riešiť zistenú ťažkosť (ťažkosti) týmto cieľom (t. j. vysvetlenie zacielenia)?	Intervencia priamo reaguje na zistenú potrebu podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity. Prostredníctvom platby na pestovanie cukrovej repy sa prispeje k stabilizácii príjmov poľnohospodárov a k zlepšeniu ziskovosti sektora, čo je predpokladom na jeho ďalší rozvoj. Intervencia má obmedziť ďalší pokles výmery cukrovej repy a prispieť k dlhodobej stabilizácii sektora, čo bude mať pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy, životné prostredie, zamestnanosť a pridanú hodnotu.
O aký (aké) sektor (sektory) ide?	<i>q) cukrová repa, cukrová trstina a korene čakanky</i>
Odôvodnenie významu cieľového sektora (sektorov) /produkcie (produkcii) alebo druhu (druhov) poľnohospodárskej činnosti	Prostredníctvom vertikály cukor – cukrová repa, ktorú tvoria pestovatelia cukrovej repy (približne 200 podnikov), spracovateľské podniky (dva cukrovary), zamestnanci v obchode a v logistike, sa zabezpečuje približne 3 000 pracovných miest a podporuje zamestnanosť v regióne. Pestovanie cukrovej repy prináša pre spoločnosť ďalšie pozitívne efekty vo forme makroekonomického príjmu a nízko odpadového hospodárstva, kedy sa medziprodukty ďalej spracovávajú v energetickom priemysle a v živočíšnej výrobe. Významným aspektom sú agrotechnické prínosy v rámci diverzifikácie osevného postupu.
Vysvetlenie, ako je intervencia v súlade s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).	Intervencia nie je v rozpore s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).

5.1.10.9 Súlad s WTO

Jantárový kôš.

Platba je vo forme na hektár, pričom celková finančná alokácia na hektáre nesmie presiahnuť stanovený strop.

5.1.10.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	32.5.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov jednotkovej sumy	Platba na pestovanie cukrovej repy
Druh jednotkovej sumy	x jednotná o priemerná
Hodnota za prvý rok	Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na rok 2023 v eurách: 514.

Zodpovedajúca jednotka produkcie (ak sa uplatňuje) -	Hektár
Vysvetlenie a odôvodnenie	Cukrová repa je súčasťou efektívne fungujúcej vertikály cukrová repa – cukor, ktorá poskytuje zamestnanosť na vidieku a prispieva pridanou hodnotou k jeho rozvoju. Cukrová repa má zároveň celý rad ekologických prínosov, zvlášť na Slovensku, kde podstatne dominujú monokultúry. Podpora cukrovej repy zabezpečí stabilitu a rozvoj konkurencieschopnosti celej cukornej vertikály s pozitívnymi prínosmi pre ekologickú stabilitu poľnohospodárskej krajiny.
Ukazovateľ výsledku	R.4, R.6, R.8

5.1.10.11 Plánované jednotkové sumy – Finančná tabuľka s výstupmi

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024-2028
	Kalendárny rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023-2027
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	513,64	513,64	513,64	513,64	513,64	–
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	462,27	462,27	462,27	462,27	462,27	–
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	565,00	565,00	565,00	565,00	565,00	–
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	–
	Plánovaný výstup č. 1 * Plánovaná jednotková suma č. 1 (nepovinný)	11 300 000	11 300 000	11 300 000	11 300 000	11 300 000	56 500 000
CELKOM	Plánovaný výstup	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	–
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR) Vypočítané podľa systému len vtedy, ak sa predloží plánovaný výstup podľa jednotkovej sumy	11 300 000	11 300 000	11 300 000	11 300 000	11 300 000	56 500 000

Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia

Kód intervencie (ČŠ)	32.6
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov intervencie	Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia
Typ intervencie	Viazaná podpora príjmu
Indikátor výstupu	O.10 Počet hektárov, na ktoré sa vypláca viazaná podpora príjmu
Zahŕňa intervencia prenesené výdavky z PRV	☐ V plnej miere ☐ Čiastočne ☒ Nie

5.1.11.1 Územná pôsobnosť a, ak relevantné, regionálny rozmer

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.1.11.2 Súvisiace špecifické ciele a prierezový cieľ

ŠC 1

ŠC 2

5.1.11.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

5.1.11.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.4 Prepojenie podpory príjmu s normami a osvedčenými postupmi: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahuje podpora príjmu a ktorá podlieha kondicionalite

R.6 Prerozdelenie v prospech menších poľnohospodárskych podnikov: percentuálny podiel dodatočných priamych platieb na hektár pre oprávnené poľnohospodárske podniky, ktoré nedosahujú priemernú veľkosť poľnohospodárskych podnikov (v porovnaní s priemerom)

R.8 Cielená podpora poľnohospodárskym podnikom v špecifických sektoroch: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré získavajú viazanú podporu príjmu na zlepšenie konkurencieschopnosti, udržateľnosti alebo kvality

5.1.11.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencie

Opis

Cieľom platby na pestovanie vybraných druhov ovocia je zachovanie výmery ovocných sádov a zlepšenie konkurencieschopnosti. Prostredníctvom intervencie sa prispeje k prijateľnému a stabilnému príjmu pre poľnohospodárov a k zlepšeniu rentability pestovateľov. Zároveň sa nepriamo podporí potravinový reťazec, ktorý je schopný zabezpečiť obyvateľom prístup k potravinám, ktoré sú k dispozícii v dostatočnom množstve, kvalite a sú cenovo dostupné. Zavedenie

intervencie do strategického plánu má význam z pohľadu spotreby ovocia a orechov, ktorá v súčasnosti nedosahuje úroveň odporúčanej dávky potravín. Pestovanie ovocia má potenciál prispieť k zmene v komoditnej štruktúre poľnohospodárstva, v ktorej prevláda produkcia trhov a na vývoz orientovaných plodín, na úkor plodín, ktoré majú pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy a zamestnanosť.

Intervencia má podobu ročnej platby vyplácanej na hektár poľnohospodárskej plochy, na ktorej žiadateľ pestuje vybrané druhy ovocia.

Vymedzenie oprávnených príjemcov a osobitných kritérií oprávnenosti, ak sa týkajú príjemcu a oblasti.

Oprávnení prijímateľa:

Platba sa poskytne aktívnemu poľnohospodárovi, pokiaľ spĺňa stanovené podmienky oprávnenosti.

Podmienky oprávnenosti:

- 1) výmera poľnohospodárskej plochy je vedená v registri ovocných sádov, ktorú vedie ÚKSÚP;
- 2) oprávnená plocha dosahuje výmeru najmenej 1 ha;
- 3) poľnohospodárska plocha, na ktorej žiadateľ pestuje vybrané druhy ovocia dosahuje výmeru najmenej 0,3 ha;
- 4) vybrané druhy ovocia:
 - kôstkoviny: ringloty, slivky, marhule, nektárinky, broskyne, čerešne, višne,
 - bobuľoviny: egreše, ríbezle, maliny, černice, čučoriedky (brusnica chocholíkatá), rakytník rešetliakový, arónia čiernoplodá, zemolez, brusnica obyčajná,
 - ostatné ovocie: jahody, baza čierna, ruža jabĺčkatá,
 - orechy: orech kráľovský, gaštan jedlý, mandľa obyčajná, lieska obyčajná,
 - jablone,
 - hrušky;
- 5) žiadateľ dodáva, resp. priamo predáva ovocie z vlastnej produkcie, ako prvotný produkt a/alebo (vlastný) spracovaný produkt konečnému spotrebiteľovi, sprostredkovateľom, veľkoskladom, resp. prevádzkarňam. Žiadateľ preukazuje splnenie podmienky najmä na základe zmluvy, resp. evidencie o dátume, druhu a množstve produktov rastlinného pôvodu;
- 6) žiadateľ dodáva ovocie na priame spracovanie prvému spracovateľovi. Žiadateľ preukazuje splnenie podmienky najmä na základe zmluvy, resp. evidencie o dátume, druhu a množstve produktov rastlinného pôvodu.

5.1.11.6 Identifikácia príslušných základných prvkov (príslušné GAEC, štatutárne požiadavky na riadenie (SMR) a iné povinné požiadavky stanovené vnútroštátnym právom), ak je to vhodné, opis špecifických relevantných povinností podľa SMR a vysvetlenie, ako záväzok presahuje rámec povinných požiadaviek.

Nie je relevantné.

5.1.11.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Platba sa poskytuje na hektár, ktorý spĺňa podmienky oprávnenosti. Celková výška platby na poľnohospodára sa vypočíta vynásobením počtu oprávnených hektárov jednotkovou sumou na pestovanie vybraných druhov ovocia.

5.1.11.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa Viazanej podpory príjmu

Odôvodnenie ťažkosti (ťažkosti), ktorou (ktorými) prechádza cieľový sektor (sektory) /produkcia (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti.	Pestovanie a produkcia ovocia v SR má osobitný štrukturálny vývoj. Od roku 2004 sa znížili výmery sadov takmer o 40 % a to z 11 345 na 6 772 ha v roku 2019. Tento vývoj bol však sprevádzaný určitou stabilizáciou produkcie. V roku 2004 dosiahla produkcia ovocia 38 000 t, v roku 2019 sa produkcia zvýšila na 41 700 t. Znižovanie výmery prebiehalo pri rušení neproduktívnych sadov a pri súčasnej intenzifikácii, t. j. čiastočnej náhrade sadov s vysokou produkciou s modernými a trhovými odrodami. Pestovanie ovocia nebolo v sledovanom období rentabilné, pričom po započítaní celkovej podpory sa dostalo nad hranicu rentability. V nadväznosti na uvedené je možné konštatovať, že podpora má významný vplyv na ziskovosť sektora.
Aký je cieľ intervencie, pokiaľ ide o cieľový sektor (sektory) /produkciu (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti v tomto sektore?	x “zlepšiť konkurencieschopnosť” a/alebo • "zlepšiť kvalitu" a/alebo • "zlepšiť udržateľnosť"
Ako bude intervencia riešiť zistenú ťažkosť (ťažkosti) týmto cieľom (t. j. vysvetlenie zacielenia)?	Intervencia priamo reaguje na zistenú potrebu podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity. Prostredníctvom platby na pestovanie vybraných druhov ovocia sa prispeje k stabilizácii príjmov poľnohospodárov a k zlepšeniu ziskovosti sektora, čo je predpokladom na jeho ďalší rozvoj. Ku konkurencieschopnosti na trhu EÚ by okrem zvýšenia rentability ich výroby mohlo prispieť aj rozšírenie zoznamu oprávnených druhov ovocia. Intervenciou sa prispeje k udržaniu výmery ovocných sadov. Pre poľnohospodárov bude intervencia predstavovať motiváciu pokračovať v pestovaní odrôd, ktoré sú na trhu konkurencieschopné, čo bude mať pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy, životné prostredie, zamestnanosť a pridanú hodnotu.
O aký (aké) sektor (sektory) ide?	(r) <i>ovocie a zelenina</i>
Odôvodnenie významu cieľového sektora (sektorov) /produkcie (produkcií) alebo druhu (druhových) poľnohospodárskej činnosti	Poľnohospodárstvo na Slovensku je podstatným prvkom, ktorý zaručuje stabilitu prírodného prostredia a krajiny. Okrem významu vyjadreného podielom jeho ekonomických ukazovateľov na slovenskej ekonomike spočíva jeho význam aj vo výrobe verejných statkov pre spoločnosť. Na území Slovenska existuje tradícia pestovania ovocia. Slovensko disponuje vhodnými podmienkami na pestovanie kvalitného ovocia: priaznivá poloha, dostatok úrodnej pôdy, dostatok vody na zavlažovanie, primerane rozvinutá zavlažovacia sieť. Striedanie nočných a denných teplôt zaručuje, že ovocie má dobrú chuť a vzhľad.

	Pestovanie ovocia vo všeobecnosti predstavuje jeden z najdôležitejších sektorov rastlinnej výroby z hľadiska pracovných síl, v čom spočíva jeho hlavný sociálny rozmer. Ovocie je dôležitou súčasťou stravovania ľudí, nakoľko je to zdroj vitamínov, živín a vlákniny. V porovnaní s priemernou farmou vo vzorke FADN sú platy a odmeny na farmách s pestovaním ovocia podstatne nižšie ako na iných farmách. Dôvodom je tiež výrazne vyššia potreba ľudskej práce (2,5-krát vyšší počet pracovníkov na 100 ha poľnohospodárskej plochy, 1,3-krát vyšší počet odpracovaných hodín a iba 60 % platov a odmien na farmách zameraných na produkciu ovocia).
Vysvetlenie, ako je intervencia v súlade s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).	Intervencia nie je v rozpore s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).

5.1.11.9 Súlad s WTO

Jantárový kôš.

Platba je vo forme na hektár, pričom celková finančná alokácia na hektáre nesmie presiahnuť stanovený strop.

5.1.11.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	32.6.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov jednotkovej sumy	Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia
Druh jednotkovej sumy	x jednotná o priemerná
Hodnota za prvý rok	Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na rok 2023 v eurách: 558.
Zodpovedajúca jednotka produkcie (ak sa uplatňuje) -	Hektár
Vysvetlenie a odôvodnenie	Produkcia ovocia je dlhodobo nízka a málo konkurencieschopná na trhu EÚ. Existuje potenciál na zvýšenie konkurencieschopnosti odvetvia, čím sa prispeje k vidieckej zamestnanosti a zvýšeniu spotreby ovocia.
Ukazovateľ výsledku	R.4, R.6, R.8

5.1.11.11 Plánované jednotkové sumy – Finančná tabuľka s výstupmi

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024-2028
	Kalendárny rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023-2027
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	558,14	558,14	558,14	558,14	558,14	–
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	502,33	502,33	502,33	502,33	502,33	–
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	613,95	613,95	613,95	613,95	613,95	–
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	4 300	4 300	4 300	4 300	4 300	–
	Plánovaný výstup č. 1 * Plánovaná jednotková suma č. 1 (nepovinný)	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	12 000 000
CELKOM	Plánovaný výstup	4 300	4 300	4 300	4 300	4 300	–
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR) Vypočítané podľa systému len vtedy, ak sa predloží plánovaný výstup podľa jednotkovej sumy	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	12 000 000

Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny

Kód intervencie (ČŠ)	32.7
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov intervencie	Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny
Typ intervencie	Viazaná podpora príjmu
Indikátor výstupu	O.10 Počet hektárov, na ktoré sa vypláca viazaná podpora príjmu
Zahŕňa intervencia prenesené výdavky z PRV	☐ V plnej miere ☐ Čiastočne ☒ Nie

5.1.12.1 Územná pôsobnosť a, ak relevantné, regionálny rozmer

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.1.12.2 Súvisiace špecifické ciele a prierezový cieľ

ŠC 1
ŠC 2

5.1.12.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

5.1.12.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.4 Prepojenie podpory príjmu s normami a osvedčenými postupmi: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahuje podpora príjmu a ktorá podlieha kondicionalite

R.6 Prerozdelenie v prospech menších poľnohospodárskych podnikov: percentuálny podiel dodatočných priamych platieb na hektár pre oprávnené poľnohospodárske podniky, ktoré nedosahujú priemernú veľkosť poľnohospodárskych podnikov (v porovnaní s priemerom)

R.8 Cílená podpora poľnohospodárskym podnikom v špecifických sektoroch: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré získavajú viazanú podporu príjmu na zlepšenie konkurencieschopnosti, udržateľnosti alebo kvality

5.1.12.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencie

Opis

Cieľom platby na pestovanie vybraných druhov zeleniny je zachovanie výmery poľnohospodárskej plochy, na ktorej sa pestuje zelenina a zlepšenie konkurencieschopnosti. Prostredníctvom intervencie sa prispeje k prijateľnému a stabilnému príjmu pre poľnohospodárov a k zlepšeniu rentability pestovateľov. Zároveň sa nepriamo podporí potravinový reťazec, ktorý je schopný zabezpečiť obyvateľom prístup k potravinám, ktoré sú k dispozícii v dostatočnom množstve, kvalite a sú cenovo dostupné. Zavedenie intervencie do strategického plánu má význam

z pohľadu spotreby zeleniny, ktorá v súčasnosti nedosahuje úroveň odporúčanej dávky potravín. Pestovanie zeleniny má potenciál prispieť k zmene v komoditnej štruktúre poľnohospodárstva, v ktorej prevláda produkcia trhov a na vývoz orientovaných plodín, na úkor plodín, ktoré majú pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy a zamestnanosť.

Intervencia má podobu ročnej platby vyplácanej na hektár poľnohospodárskej plochy, na ktorej žiadateľ pestuje vybrané druhy zeleniny. Platba bude diferencovaná na dve sadzby, a to sadzba na vybrané druhy prácnej zeleniny a sadzba na vybrané druhy vysoko prácnej zeleniny.

Vymedzenie oprávnených príjemcov a osobitných kritérií oprávnenosti, ak sa týkajú príjemcu a oblasti.

Oprávnení prijímatelia:

Platba sa poskytne aktívnemu poľnohospodárovi, pokiaľ spĺňa stanovené podmienky oprávnenosti.

Podmienky oprávnenosti:

- 1) oprávnená plocha dosahuje výmeru najmenej 1 ha;
- 2) poľnohospodárska plocha, na ktorej žiadateľ pestuje vybrané druhy prácnej zeleniny, resp. vybrané druhy vysoko prácnej zeleniny dosahuje výmeru najmenej 0,3 ha;
- 3) vybrané druhy prácnej zeleniny:
 - listová zelenina: šalát siaty, špenát siaty,
 - ostatná zelenina: kukurica cukrová;
- 4) vybrané druhy vysoko prácnej zeleniny:
 - cibuľová zelenina: cibuľa, cesnak, pór,
 - hlúbová zelenina: karfiol, kaleráb, kel hlávkový, kel ružičkový, brokolica, kapusta hlávková,
 - koreňová zelenina: mrkva a karotka, petržlen, pastrnák, repa obyčajná cviklová (cvikla) red'kev siata red'kovka, red'kev siata čierna, zeler voňavý bul'vový, zeler voňavý stonkový, špargľa,
 - plodová zelenina: rajčiak jedlý, uhorka nakladačka, uhorka šalátová, tekvica obyčajná pravá (pre produkciu na priamy konzum), tekvica obrovská (pre produkciu na priamy konzum, okrem tekvice určenej pre produkciu semien na konzum a na lisovanie), dyňa červená, melón cukrový, paprika zeleninová a čili (druhy rodu Capsicum), ľuľok baklažánový (baklažán);
- 5) poľnohospodárska plocha spĺňa podmienku minimálneho počtu vysiatych/vysadených jedincov na 1 ha výmery;
- 6) žiadateľ dodáva, resp. priamo predáva zeleninu z vlastnej produkcie, ako prvotný produkt a/alebo (vlastný) spracovaný produkt konečnému spotrebiteľovi, sprostredkovateľom, veľkoskladom, resp. prevádzkarňam. Žiadateľ preukazuje splnenie podmienky najmä na základe zmluvy, resp. evidencie o dátume, druhu a množstve produktov rastlinného pôvodu;
- 7) žiadateľ dodáva zeleninu na priame spracovanie prvému spracovateľovi. Žiadateľ preukazuje splnenie podmienky najmä na základe zmluvy, resp. evidencie o dátume, druhu a množstve produktov rastlinného pôvodu.

5.1.12.6 Identifikácia príslušných základných prvkov (príslušné GAEC, štatutárne požiadavky na riadenie (SMR) a iné povinné požiadavky stanovené vnútroštátnym právom), ak je to vhodné, opis špecifických relevantných povinností podľa SMR a vysvetlenie, ako záväzok presahuje rámec povinných požiadaviek.

Nie je relevantné.

5.1.12.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Platba sa poskytuje na hektár, ktorý spĺňa podmienky oprávnenosti. Celková výška platby na poľnohospodára sa vypočíta vynásobením počtu hektár jednotkovou sumou na pestovanie vybraných druhov zeleniny.

5.1.12.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa Viazanej podpory príjmu

Odôvodnenie ťažkosti (ťažkosti), ktorou (ktorými) prechádza cieľový sektor (sektory) /produkcia (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti.	V rámci SR sa za posledných 16 rokov znížili oševné plochy a produkcia zeleniny. V roku 2019 bola zelenina vysiatá na ploche 7,2 tis. ha, teda jej podiel na oševnej ploche v porovnaní s rokom 2004 (0,9 %) klesol o 0,4 p. b. na 0,5 %. Pestovanie zeleniny nebolo v sledovanom období rentabilné, pričom po započítaní celkovej podpory zostalo pod hranicou rentability.
Aký je cieľ intervencie, pokiaľ ide o cieľový sektor (sektory) /produkcii (produkcie) alebo druh (druhy) poľnohospodárskej činnosti v tomto sektore?	x “zlepšiť konkurencieschopnosť” a/alebo • "zlepšiť kvalitu" a/alebo • "zlepšiť udržateľnosť"
Ako bude intervencia riešiť zistenú ťažkosť (ťažkosti) týmto cieľom (t. j. vysvetlenie zacielenia)?	Intervencia priamo reaguje na zistenú potrebu podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity. Prostredníctvom platby na pestovanie vybraných druhov zeleniny sa prispeje k stabilizácii príjmov poľnohospodárov a k zlepšeniu ziskovosti sektora, čo je predpokladom na jeho ďalší rozvoj. Ku konkurencieschopnosti na trhu EÚ by okrem zvýšenia rentability ich výroby mohlo prispieť aj rozšírenie zoznamu oprávnených druhov zeleniny. Intervenciou sa prispeje k udržaniu výmery plôch zeleniny. Pre poľnohospodárov bude intervencia predstavovať motiváciu pokračovať v pestovaní odrôd, ktoré sú na trhu konkurencieschopné, čo bude mať pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy, životné prostredie, zamestnanosť a pridanú hodnotu.
O aký (aké) sektor (sektory) ide?	(r) <i>ovocie a zelenina</i>
Odôvodnenie významu cieľového sektora (sektorov) /produkcie (produkcií) alebo druhu (druhových) poľnohospodárskej činnosti	Poľnohospodárstvo na Slovensku je podstatným prvkom, ktorý zaručuje stabilitu prírodného prostredia a krajiny. Okrem významu vyjadreného podielom jeho ekonomických ukazovateľov na slovenskej ekonomike spočíva jeho význam aj vo výrobe verejných statkov pre spoločnosť. Pestovanie zeleniny vo všeobecnosti predstavuje jeden z najdôležitejších sektorov rastlinnej výroby z hľadiska pracovných síl, v čom spočíva jeho sociálny rozmer. Zelenina je dôležitou súčasťou stravovania ľudí, nakoľko je to zdroj vitamínov, živín a vlákniny. V porovnaní s priemernou farmou vo vzorke FADN sú platy a odmeny na farmách s pestovaním zeleniny výrazne nižšie ako na

	iných farmách. Dôvodom je tiež výrazne vyššia potreba ľudskej práce (trikrát vyšší počet pracovníkov na 100 ha poľnohospodárskej plochy, 1,6-krát vyšší počet odpracovaných hodín a iba 50 % plátov a odmien na farmách so zameraním na zeleninovú výrobu).
Vysvetlenie, ako je intervencia v súlade s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).	Intervencia nie je v rozpore s rámcovou smernicou o vode (t. j. 2000/60/ES).

5.1.12.9 Súlad s WTO

Jantárový kôš.

Platba je vo forme na hektár, pričom celková finančná alokácia na hektáre nesmie presiahnuť stanovený strop.

5.1.12.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	32.7.1 32.7.2
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	Rozpočtový kód vygenerovaný systémom a pridelený intervencii v okamihu, keď členský štát predloží plán SPP alebo jeho zmenu a doplnenie EK
Názov jednotkovej sumy	Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny
Druh jednotkovej sumy	x jednotná o priemerná
Hodnota za prvý rok	Plánovaná hodnota jednotkovej sumy č. 1 na rok 2023 v eurách: 500. Plánovaná hodnota jednotkovej sumy č. 2 na rok 2023 v eurách: 745.
Zodpovedajúca jednotka produkcie (ak sa uplatňuje) -	Hektár
Vysvetlenie a odôvodnenie	Produkcia zeleniny je dlhodobo nízka a málo konkurencieschopná na trhu EÚ. Existuje potenciál na zvýšenie konkurencieschopnosti odvetvia, čím sa prispeje k vidieckej zamestnanosti a zvýšeniu spotreby zeleniny. Výška jednotkovej sadzby je stanovená s ohľadom na rozšírenie zoznamu opravených druhov zeleniny v porovnaní s programovým obdobím 2014 – 2020.
Ukazovateľ výsledku	R.4, R.6, R.8

5.1.12.11 Plánované jednotkové sumy – Finančná tabuľka s výstupmi

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024-2028
	Kalendárny rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023-2027
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	450,00	450,00	450,00	450,00	450,00	
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	550,00	550,00	550,00	550,00	550,00	
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	2 200,00	2 200,00	2 200,00	2 200,00	2 200,00	
	Plánovaný výstup č. 1 * Plánovaná jednotková suma č. 1 (nepovinný)	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000	5 500 000
Plánovaná jednotková suma č. 2	Plánovaná jednotková suma č. 2 (Príspevok Únie v EUR)	745,10	745,10	745,10	745,10	745,10	
	Minimálna plánovaná jednotková suma č. 2 (EUR)	670,59	670,59	670,59	670,59	670,59	
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 2 (EUR)	819,61	819,61	819,61	819,61	819,61	
	Plánovaný výstup č. 2 (nepovinný)	5 100	5 100	5 100	5 100	5 100	
	Plánovaný výstup č. 2 * Plánovaná jednotková suma č. 2 (nepovinný)	3 800 000	3 800 000	3 800 000	3 800 000	3 800 000	19 000 000
CELKOM	Plánovaný výstup	7 300	7 300	7 300	7 300	7 300	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR) *Vypočítané podľa systému len vtedy, ak sa predloží plánovaný výstup podľa jednotkovej sumy	4 900 000	4 900 000	4 900 000	4 900 000	4 900 000	

5.2 Sektorové intervencie

Ovocie a zelenina

Plánovanie a organizácia výroby

	49.1.
Názov intervencie	Plánovanie a organizácia výroby
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina Čl.47(1)
Indikátor výstupu	O 35

5.2.1.1.Územný rozsah

☒ Národný ☐ Regionálny ☐ Národný s regionálnymi prvkami ☐ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS 1

...

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny na celom území SR.

5.2.1.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 2 Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurenčnú schopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

Špecifický cieľ 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Sektorový cieľ:

Článok 46 a) plánovanie a organizácia výroby, prispôsobovanie výroby dopytu, najmä pokiaľ ide o kvantitu a kvalitu, optimalizácia výrobných nákladov a návratnosti investícií, stabilizácia výrobných cien.

5.2.1.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.1 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.1.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.1.5 Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

Zvýšenie trhovej hodnoty produkcie organizácie výrobcov formou cieleného zlepšenia pozberovej úpravy produkcie a výroby spracovaných produktov, zvýšenie skladovacích kapacít OV a zlepšenie skladovacích podmienok produkcie OV prostredníctvom správneho načasovania ponuky produkcie z hľadiska ceny a objemu.

Zlepšovanie kvality výrobkov s cieľom zvyšovania kvality produkcie formou modernizácie pestovateľských postupov a zlepšenie pozberovej úpravy produkcie. Formou zlepšenia manažmentu výroby zabezpečiť lepšie riadenie kvality vo výrobe a lepšie postavenie na trhu pre členov organizácie výrobcov. Očakávaným výsledkom je zvýšenie dôvery u odberateľov a zvýšenie hodnoty trhovej produkcie.

Oprávnené náklady sú:

- 1) náklady ohľadom vypracovania plánu predaja, plánu výroby členov OV podľa požiadaviek trhu, vrátane vhodného softvéru a hardvéru, náklady na prieskum trhu na pravidelnej báze, náklady na zhodnotenie možnosti zavádzania nových produktov
- 2) nákup zariadenia a strojového vybavenia pre zlepšenie kvality vo výrobe; výdavky na pozberové technológie
- 3) vnútorné a vonkajšie vybavenie spojené s udržovaním vhodnej klímy v zakrytých priestoroch;
- 4) obnova nevyhovujúcich sadov a dosadenie súčasných rodiacich sadov
- 5) investície na výstavbu zakrytých priestorov,
- 6) nákup technologických komponentov do zakrytých priestorov (napr. CO₂)
- 7) vytvorenie/ posilnenie funkcie manažéra kvality, zodpovednosť za operácie vedúce k zlepšeniu kvality a zvýšeniu obchodnej hodnoty produkcie, vrátane agrotechnického monitoringu
- 8) náklady na nákup licencií pre klubové odrody a na ich udržiavanie

5.2.1.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Plánovanie výroby a organizácia výroby: cieľom je sledovať trhové ukazovatele pre lepšie umiestnenie výrobkov na trh a tým zabezpečiť lepšiu cenu výrobkov, ako aj zhodnotiť možnosti inovácie vo výrobe.

Ďalším cieľom je podporovať zvyšovanie kvality produkcie formou modernizácie pestovateľských postupov a zlepšenie pozberovej úpravy produkcie. Formou zlepšenia manažmentu výroby zabezpečiť lepšie riadenie kvality vo výrobe a lepšie postavenie na trhu pre členov organizácie výrobcov. Výsledkom zlepšenia riadenia kvality má byť zvýšenie dôvery u odberateľov a zvyšujúca sa obchodná hodnota produkcie.

5.2.1.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 6 % objemu predanej produkcie.

5.2.1.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.1.9. Súlad s WTO

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.1.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora opatrení na plánovanie a organizáciu výroby
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 6% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Objem predanej produkcie (VMP)

5.2.2. Zlepšenie stredno a dlhodobej konkurencieschopnosti, najmä prostredníctvom modernizácie

Kód intervencie (ČŠ)	49.2
Názov intervencie	Zlepšenie kvality výrobkov
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina Článok 47(1) a
Indikátor výstupu	O 35

5.2.2.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny pôsobia na celom území SR.

5.2.2.2 Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 2 Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencie schopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

Špecifický cieľ 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Sektorový cieľ:

Čl.46 c) zlepšenie stredno – a dlhodobej konkurencie schopnosti, najmä prostredníctvom modernizácie

5.2.2.3 *Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia*

Potreba 2.1 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.2.4 *Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov*

R.3 Digitalizácia poľnohospodárstva: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prostredníctvom SPP využívajú podporu na digitálne poľnohospodárske technológie

R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.2.5 *Podmienky oprávnenosti*

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

Oprávnené náklady:

1) náklady na zabezpečenie, udržiavanie a zlepšovanie jednotného systému vysledovateľnosti produktu na všetkých úrovniach

2) náklady na obstaranie technológií pre poľnú výrobu (ako napríklad sejačky, plečky, drtiče, zberače, špeciálne vlečky...)

3 náklady na obstaranie technologickej linky na kontrolu kvality (monitorovacie a triediace zariadenia)

4) náklady na obstaranie baliacej linky, automatických vážiach zariadení, linky pri pozberovej úprave produktov

5) náklady na obstaranie výrobnéj linky pri výrobe spracovaných výrobkov

6) náklady na výsadbu nových trvalých porastov použitím certifikovaného výsadbového materiálu

7)) investície na znižovanie výrobných nákladov pomocou robotizácie, SW riešení a informatizácie výrobného systému

8) investície na výstavbu chladiarenského skladu;

9) obstaranie zariadenia pre skladovanie ovocia/zeleniny s riadenou atmosférou alebo s chladením,

10) výdavky zlepšujúce hodnotu skladovaných produktov na predĺženie ich skladovateľnosti a shelf – life pri predaji.

5.2.2.6 Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia prispieva k modernizácii technológií, ktoré využívajú organizácie výrobcov. Využitím moderných postupov a zariadení sa zvyšuje kvalita produkcie, čo vedie k priamemu zvyšovaniu stredno- a dlhodobej konkurencie organizácií výrobcov.

5.2.2.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania: 50% vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 5 % objemu predanej produkcie.

5.2.2.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.2.9 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.2.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.2.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Zlepšenie kvality výrobkov
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 6% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Objem predanej produkcie (VMP)

5.2.3. Zlepšenie podmienok zamestnávania a zabezpečenie súladu s povinnosťami zamestnávateľa, ako aj požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade so smernicami 89/391/EHS, 2009/104/ES a (EÚ) 2019/1152

Kód intervencie (ČŠ)	49.3
Názov intervencie	Zlepšenie podmienok zamestnávania

Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina, Čl.47 a) xiii
Indikátor výstupu	O 35 Počet podporených operačných programov

5.2.3.1. Územný rozsah

X Národný ○ Regionálny ○ Národný s regionálnymi prvkami ○ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny pôsobia na celom území SR.

5.2.3.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 3 Zlepšenie postavenia poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Sektorový cieľ:

Čl.46 k) zlepšenie podmienok zamestnávania a presadzovanie povinností zamestnávateľa, ako aj požiadaviek bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade so smernicami 89/391/EHS, 2009/104/ES a (EU)2019/1152.

5.2.3.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.3.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.3.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

Oprávnené náklady sú:

1) nákup ochranných odevov a pomôcok

2) servis ochranných odevov treťou stranou

5.2.3.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia zabezpečuje zlepšenie podmienok zamestnávania a bezpečnosť a ochranu pri práci.

5.2.3.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 5 % objemu predanej produkcie.

5.2.3.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.3.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.3.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.2.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Zlepšenie kvality výrobkov
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 6% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Objem predanej produkcie (VMP)

5.2.3. Zlepšenie podmienok zamestnávania a zabezpečenie súladu s povinnosťami zamestnávateľa, ako aj požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade so smernicami 89/391/EHS, 2009/104/ES a (EÚ) 2019/1152

Kód intervencie (ČŠ)	49.3
Názov intervencie	Zlepšenie podmienok zamestnávania
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	

Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina Čl.47 a) xiii
Indikátor výstupu	O 35 Počet podporených operačných programov

5.2.3.1. Územný rozsah

X Národný ○ Regionálny ○ Národný s regionálnymi prvkami ○ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny pôsobia na celom území SR.

5.2.3.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 3 Zlepšenie postavenia poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Sektorový cieľ:

Čl.46 k) zlepšenie podmienok zamestnávania a presadzovanie povinností zamestnávateľa, ako aj požiadaviek bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade so smernicami 89/391/EHS, 2009/104/ES a (EU)2019/1152.

5.2.3.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.3.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.3.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

Oprávnené náklady sú:

- 1) nákup ochranných odevov a pomôcok
- 2) servis ochranných odevov tretou stranou

5.2.3.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia zabezpečuje zlepšenie podmienok zamestnávania a bezpečnosť a ochranu pri práci.

5.2.3.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 5 % objemu predanej produkcie.

5.2.3.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.3.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.3.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.3.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora zlepšenia podmienok zamestnávania
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 6% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Objem predanej produkcie (VMP)

5.2.4. Ochrana pôdy

Kód intervencie (ČŠ)	49.4
Názov intervencie	Ochrana pôdy
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina Článok 47.1. a)i)
Indikátor výstupu	O 35

5.2.4.1. Územný rozsah

☒ Národný ☐ Regionálny ☐ Národný s regionálnymi prvkami ☐ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny pôsobia na celom území SR.

5.2.4.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Špecifický cieľ 4 Prispieť k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Špecifický cieľ 5 Podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemikálií

Špecifický cieľ 9 Zlepšiť reakciu poľnohospodárstva Únie na požiadavky spoločnosti týkajúce sa potravín a zdravia vrátane požiadaviek na vysokokvalitné, bezpečné a výživné potraviny vyrobené udržateľným spôsobom

Sektorový cieľ:

Článok 46 d) výskum a vývoj udržateľných výrobných metód

Článok 46 e)i. podpora, vývoj a uplatňovanie výrobných metód a techník šetrných k životnému prostrediu

Článok 46 f) prispievanie k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu

5.2.4.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

3.1. Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

4.1. Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmeny klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

4.3. Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka

5.1. Optimalizácia dávky hnojenia na základe rozborov pôdy, znížovanie vyplavovania živín do podzemných vôd (hlavne fosfor a dusík)

5.3. Zabránenie znížovania úrodnosti pôdy používaním protieróznych a pôdoochranných opatrení

9.2. Zníženie rizika pre zdravie obyvateľstva a zdravie zvierat plynúce z prítomnosti rezíduí pesticídov v potravinách a krmivách pre zvieratá

5.2.4.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

R.14 Ukladanie uhlíka v pôdach a biomase: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky znížovať emisie alebo udržať alebo zvýšiť ukladanie uhlíka (vrátane trvalého trávneho porastu, trvalých plodín s trvalou zelenou pokrývkou, poľnohospodárskej pôdy v mokradiach a rašeliniskách)

R.19 Zlepšenie a ochrana pôd: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky prospešné pre obhospodarovanie pôdy s cieľom zlepšiť kvalitu pôdy a biotu (ako je zredukovanie obrábania pôdy, pokrytie pôdy plodinami, striedanie plodín okrem iného aj so strukovinami)

R.22 Udržateľné hospodárenie so živinami: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky súvisiace so zlepšením hospodárenia so živinami

5.2.4.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

Článok 47.1 a) i.

Oprávnené náklady sú:

1) Investície do vhodných technických zariadení s flotačnými pneumatikami alebo pásovými podvozkami / výmena pneumatík, podvozkov, slúžiacich na predchádzanie zhutneniu poľnohospodárskej pôdy

2) náklady na agrotechnické analýzy, ako je rozbor pôdy (výber pôdy s vhodným zastúpením živín, bez kontaminácie cudzorodými látkami)

3) náklady na výsadbu porastov na stabilizáciu pôdy, slúžiacich na zníženie pôdnej erózie a zvýšenie stabilizácie pôdy

4) náklady na náhradu minerálnych substrátov organickými (v hydroponickom pestovaní zeleniny v skleníkoch) a ich ďalšie spracovanie

5) náklady na nákup biologicky odbúrateľných netkaných textílií na ochranu porastov

6) náklady na nákup mulčovačov a drtičiek konárov, rezačov koreňov

5.2.4.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia zabezpečuje plnenie opatrení na ochranu pôdy a podpory zásoby uhlíka v pôde, zlepšenie pôdnej štruktúry, ako aj zníženie množstva kontaminantov.

5.2.4.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 5 % objemu predanej produkcie.

5.2.4.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.4.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.4.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.4.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora opatrení na ochranu pôdy
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 5% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Počet podporených operačných programov

5.2.5. Zlepšenie využívania vody

Kód intervencie (ČŠ)	49.5
Názov intervencie	Zlepšenie využívania vody a náležitý manažment vody, vrátane šetrenia vodou, ochrany vody a odvodňovania
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina Čl.47.1. a)ii)
Indikátor výstupu	O 35

5.2.5.1. Územný rozsah

☒ Národný ☐ Regionálny ☐ Národný s regionálnymi prvkami ☐ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny pôsobia na celom území SR.

5.2.5.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Špecifický cieľ 4 Prispieť k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Špecifický cieľ 5 Podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemikálií

Špecifický cieľ 9 Zlepšiť reakciu poľnohospodárstva Únie na požiadavky spoločnosti týkajúce sa potravín a zdravia vrátane požiadaviek na vysokokvalitné, bezpečné a výživné potraviny vyrobené udržateľným spôsobom

Sektorový cieľ:

Článok 46 d) výskum a vývoj udržateľných výrobných metód

Článok 46 e)i. podpora, vývoj a uplatňovanie výrobných metód a techník šetrných k životnému prostrediu

Článok 46 f) prispievanie k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu

5.2.5.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

3.1. Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

4.1. Prispôbenie pôdohospodárstva na zmeny klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy
4.4. Zvyšovanie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie na celkovom objeme energií v poľnohospodárstve

5.2. Zabránenie rizika prieniku pesticídov do vody, vypracovanie systému minimalizácie vstupov chemických prípravkov do poľnohospodárskej produkcie

9.2. Zníženie rizika pre zdravie obyvateľstva a zdravie zvierat plynúce z prítomnosti rezíduí pesticídov v potravinách a krmivách pre zvieratá

5.2.5.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

R.21 Ochrana kvality vody: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky týkajúce sa kvality vodných útvarov

R.23 Udržateľné využívanie vody: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky zlepšiť vodnú bilanciu

5.2.5.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

Článok 47.1 a) ii. Zlepšenie využívania vody a náležitý manažment vody vrátane šetrenia vodou, ochrany vody a odvodňovania

Oprávnené náklady sú:

- 1) náklady na používanie ekologických mazív a ekologických hydraulických olejov v produkcii a zberovej technológii, slúžiacich na zníženie rizika znečistenia podzemnej a odpadovej vody
- 2) náklady na aplikáciu povrchovo aktívnych látok na zadržiavanie vody v pôde, prispievajúcich na zníženie strát vody vyparovaním
- 3) investície do technologických zariadení pre aplikáciu kvapkovej závlahy / mikropostrekovačov, nákup tesniacich zariadení, výkonnejších čerpadiel, frekvenčných meničov, slúžiacich k zníženiu spotreby vody
- 4) investície do technológií na recykláciu vody pri pozberových operáciách, slúžiacich k zníženiu spotreby vody

5.2.5.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia zabezpečuje plnenie opatrení na zlepšenie využívania vody a jej manažmentu, ako aj šetreniu vodou pri využití závlahových systémov a recyklácii vody .

5.2.5.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 5 % objemu predanej produkcie.

5.2.5.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.5.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.5.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.5.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora opatrení na zlepšenie využívania vody
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 5% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Počet podporených operačných programov

5.2.6. Zmierňovanie zmeny klímy a adaptácia na ňu

Kód intervencie (ČŠ)	49.6
Názov intervencie	Prispievanie k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina Čl.47.1.a)iii
Indikátor výstupu	O 35

5.2.6.1. Územný rozsah

☒ Národný ☐ Regionálny ☐ Národný s regionálnymi prvkami ☐ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny pôsobia na celom území SR.

5.2.6.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Špecifický cieľ 4 Prispieť k zmierneniu zmeny klímy a adaptácie na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvencie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Sektorový cieľ:

Článok 46 f) prispievanie k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu

Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

3.1. Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovou silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

4.1. Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmeny klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

5.2.6.3. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

R.16 Investície súvisiace s klímou: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú investičnú podporu z SPP prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako aj k výrobe energie z obnoviteľných zdrojov alebo k výrobe biomateriálov

5.2.6.4. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

Čl.47.1. a) iii)

Oprávnené náklady sú:

1) náklady na obnovu skladovacích technológií, skleníkov a manipulačných priestorov, tak aby sa znížila spotreba energie a znížil sa podiel emisií CO₂ a freónu, prispievajúcich na znížovanie dopadu klimatických zmien

2) investície na výstavbu oporných konštrukcií v sadoch pri protimrazovej závlahy, sieti proti ľadovcu, fólií proti dažďu

3) náklady na ochranné zariadenia pri nadmernej teplote a nátery stien skleníkov, využitie závlahovej sústavy na chladenie

5.2.6.5. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia zabezpečuje plnenie opatrení na boj proti klimatickým zmenám.

5.2.6.6. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 5 % objemu predanej produkcie.

5.2.6.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.6.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.6.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.6.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora opatrení na zmierňovanie zmeny klímy a adaptácie na ňu
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 5% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Počet podporených operačných programov

5.2.7. Zintentívnenie šetrenia energiou, energetickej efektívnosti a používania energie z obnoviteľných zdrojov

Kód intervencie (ČŠ)	49.7
Názov intervencie	Zintentívnenie šetrenia energiou, energetickej efektívnosti a používania energie z obnoviteľných zdrojov
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina

	Čl.47. 1. a) iv)
Indikátor výstupu	O 35

5.2.7.1. Územný rozsah

☒ Národný ☐ Regionálny ☐ Národný s regionálnymi prvkami ☐ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny pôsobia na celom území SR.

5.2.7.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Špecifický cieľ 4 Prispiieť k zmierneniu zmeny klímy a adaptácie na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvencie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Sektorový cieľ:

Článok 46 f) prispievanie k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu

5.2.7.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

3.1. Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

4.1. Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmeny klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

4.4. Zvyšovanie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie na celkovom objeme energií v poľnohospodárstve

5.2.7.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

R.16 Investície súvisiace s klímou: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú investičnú podporu z SPP prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako aj k výrobe energie z obnoviteľných zdrojov alebo k výrobe biomateriálov

5.2.7.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

Čl.47 1.a) iv)

Oprávnené náklady sú:

- 1) náklady na obnovu skladovacích technológií, skleníkov a manipulačných priestorov, tak aby sa znížila spotreba energie a znížil sa podiel emisií CO₂ a freónu, prispievajúcich na znižovanie dopadu klimatických zmien
- 2) náklady na využitie alternatívnych energetických zdrojov, ako je napr. vykurovanie skleníkov využitím geotermálnej energie
- 3) náklady na použitie úsporných svetelných zdrojov v hospodárskych priestoroch

5.2.7.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia zabezpečuje plnenie opatrení na šetrenie energiou, energetickej efektívnosti a používania energie z obnoviteľných zdrojov

5.2.7.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 5 % objemu predanej produkcie.

5.2.7.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.7.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.7.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.7.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora opatrení šetrenie energiou, energetickej efektívnosti a používania energie z obnoviteľných zdrojov)
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 5% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Počet podporených operačných programov

5.2.8. Zvyšovanie odolnosti proti škodcom a znižovanie rizík používania pesticídov vrátane zavedenia techník integrovanej ochrany proti škodcom

Kód intervencie (ČŠ)	49.8
Názov intervencie	Zvyšovanie odolnosti proti škodcom a znižovanie rizík používania pesticídov vrátane zavedenia techník integrovanej ochrany proti škodcom
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina Čl.47. 1 a) viii
Indikátor výstupu	O 35

5.2.8.1.Územný rozsah

☒ Národný ☐ Regionálny ☐ Národný s regionálnymi prvkami ☐ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny pôsobia na celom území SR.

5.2.8.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Špecifický cieľ 5 Podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov ako sú voda, pôda a vzduch a to aj znížením závislosti od chemikálií

Sektorový cieľ:

Článok 46 e) i) podpora, vývoj a uplatňovanie výrobných metód a techník šetrných k životnému prostrediu

5.2.8.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

3.1. Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2. Zabránenie rizika prieniku pesticídov do vody, vypracovanie systému minimalizácie vstupov chemických prípravkov do poľnohospodárskej produkcie

9.2. Zníženie rizika pre zdravie obyvateľstva a zdravie zvierat plynúce z prítomnosti rezíduí pesticídov v potravinách a krmivách pre zvieratá

5.2.8.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

R.24 Udržateľné a obmedzené používanie pesticídov: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované osobitné záväzky, ktoré majú za následok udržateľné používanie pesticídov s cieľom znížiť ich riziká a vplyvy, napr. únik pesticídov

5.2.8.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

Čl.47 a) viii - zvyšovanie odolnosti proti škodcom a znižovanie rizík a vplyvov používania pesticídov vrátane zavedenia techník integrovanej ochrany proti škodcom

Čl.47 b) poradenské služby a technická pomoc, predovšetkým v otázkach udržateľných techník kontroly škodcov a chorôb, udržateľného používania prípravkov na ochranu rastlín

Oprávnené náklady sú:

- 1) náklady na aplikáciu biologických prostriedkov na ochranu, zlepšenie rastu a kondície rastlín aj v konvenčnom pestovaní, slúžiacich k zníženiu environmentálnej záťaže (IPM)
- 2) náklady na nákup feromónových lapačov hmyzu, slúžiacich k zníženiu environmentálnej záťaže (IPM)
- 3) náklady na zaradenie medziplodín v poľnom pestovaní, ktoré potláčajú výskyt chorôb a škodcov v porastoch, prispievajúcich k zvýšeniu úrodnosti pôdy a biodiversity (IPM)
- 4) náklady na nákup vrúbľovaných rastlín, ktoré prispievajú k zlepšeniu zdravotného stavu rastlín (IPM)
- 5) náklady na opatrenia proti škodcom a pri protíľadovcových, protimrazových a protiúpalových opatreniach (napríklad prelety vrtuľníkov, pálenie sviečok, manipulačné náklady na sťahovanie, rozťahovanie ochranných sietí, pasce, predátori a ďalšie opatrenia)

5.2.8.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia zabezpečuje plnenie opatrení na zvyšovanie odolnosti proti škodcom a znižovania rizík a vplyvov používania pesticídov vrátane plnenia podmienok integrovanej ochrany rastlín.

5.2.8.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 5 % objemu predanej produkcie.

5.2.8.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.8.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody

5.2.8.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.8.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora zvyšovania odolnosti proti škodcom
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 5% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Počet podporených operačných programov

5.2.9. Odborná príprava vrátane odborného poradenstva a výmeny najlepších postupov

Kód intervencie (ČŠ)	49.9
Názov intervencie	Odborná príprava vrátane odborného poradenstva a výmeny najlepších postupov
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina Čl.47 c)
Indikátor výstupu	O 35 Počet podporených operačných programov

5.2.9.1. Územný rozsah

☒ Národný ☐ Regionálny ☐ Národný s regionálnymi prvkami ☐ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny pôsobia na celom území SR.

5.2.9.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Prierezový cieľ Modernizácia sektora prostredníctvom podpory a spoločného využívania poznatkov, inovácií a digitalizácie v pôdohospodárstve a vo vidieckych oblastiach

Sektorový cieľ:

Článok 46 d) výskum a vývoj udržateľných výrobných metód vrátane odolnosti proti škodcom, proti chorobám zvierat, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, inovačných postupov a výrobných techník, ktoré posilňujú hospodársku konkurencie schopnosť a podnecujú vývoj na trhu

Čl.46 e) podpora, vývoj a uplatňovanie:

- i) výrobných metód a techník šetrných k životnému prostrediu
- ii) výrobných postupov odolných proti škodcom a chorobám
- iv) znižovania množstva odpadu a takého používania vedľajších produktov a nakladania s nimi ktoré je šetrné k životnému prostrediu, vrátane ich opätovného použitia a zhodnotenia

5.2.9.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

1. Zvýšenie úrovne výmeny znalostí a miery inovácií. v pôdohospodárstve Prepojenie existujúcich pilierov AKIS a zaradenie nových zložiek do systému

2. Podpora ďalšieho vzdelávania, poradenstva, vzájomnej koordinácie a prepojenia

5.2.9.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.1 Zlepšenie výkonnosti prostredníctvom vedomostí a inovácie: počet osôb využívajúcich poradenstvo, odbornú prípravu, výmenu vedomostí alebo zúčastňujúcich sa v operačných skupinách európskeho partnerstva v oblasti inovácií (EIP) podporovaných z SPP s cieľom zlepšiť udržateľnú hospodársku, sociálnu a environmentálnu výkonnosť, klimatickú výkonnosť a výkonnosť v oblasti efektívneho využívania zdrojov

R.2 Prepojenie poradenstva a vedomostných systémov: počet poradcov prijímajúcich podporu na účely integrácie do poľnohospodárskych vedomostných a inovačných systémov (AKIS)

R.3 Digitalizácia poľnohospodárstva: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prostredníctvom SPP využívajú podporu na digitálne poľnohospodárske technológie

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.9.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

47.1. c) odborná príprava vrátane odborného poradenstva a výmeny najlepších postupov

Oprávnené náklady sú:

1) náklady na spoluprácu s výskumnými pracoviskami v oblasti výskumu experimentálnej výroby:

a) náklady ohľadom výskumného pestovania nových druhov a odrôd v našich klimatických podmienkach, najmä odolných ku zmene klímy

b) náklady na zavádzanie nových procesov do výroby prinášajúcich šetrenie energetických a vodných zdrojov, procesov na zvyšovanie kvality alebo obchodnej hodnoty produktov

2) náklady na spoluprácu s výskumnými pracoviskami v oblasti zavedenia nových ochranných zariadení proti nepriaznivým klimatickým zmenám

3) náklady na účasť na vzdelávacích aktivitách zameraných na zvýšenie obchodnej hodnoty produkcie, dodržiavanie kvality a zdravotnej neškodnosti produktov

4) náklady na účasť na akciách zameraných na výmenu informácií o najlepších postupoch

5.2.9.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom intervencie je podporovať spoluprácu v oblasti vedy a výskumu, podporovať výskumné projekty v oblasti zavedenia nových inovatívnych metód a použitia nových ochranných zariadení v podmienkach konkrétnej OV. Vhodnými vzdelávacími aktivitami sa dosiahnu potrebné vedomosti pracovníkov v oblastiach, ktoré prispievajú k zvýšeniu obchodnej hodnoty produkcie.

5.2.9.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 5 % objemu predanej produkcie.

5.2.9.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.9.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.9.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.9.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora odbornej prípravy
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 5% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Počet podporených operačných programov

5.2.10. Propagácia, komunikácia a marketing výrobkov

Kód intervencie (ČŠ)	49.10
Názov intervencie	Propagácia, komunikácia a marketing výrobkov
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina Článok 47 f)
Indikátor výstupu	O 35

5.2.10.1. Územný rozsah

☒ Národný ☐ Regionálny ☐ Národný s regionálnymi prvkami ☐ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny pôsobia na celom území SR.

5.2.10.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 2 Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurenčnú schopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

Špecifický cieľ 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Špecifický cieľ 9 Zlepšiť reakciu poľnohospodárstva Únie na požiadavky spoločnosti týkajúce sa potravín a zdravia vrátane požiadaviek na vysokokvalitné, bezpečné a výživné potraviny vyrobené udržateľným spôsobom

Sektorový cieľ:

Čl.46 h) propagácia a marketing výrobkov

Čl.46 i) zvýšenie konzumácie produktov sektora ovocia a zeleniny

5.2.10.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

Potreba 2.3 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.10.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.10.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

Čl.47 f) propagácia, komunikácia a marketing vrátane akcií a činností zameraných najmä na zvyšovanie informovanosti spotrebiteľov o systémoch kvality Únie a o význame zdravého stravovania a na diverzifikáciu a konsolidáciu trhov

Oprávnené náklady sú:

1) náklady na reklamu, propagačné video, propagačno-reklamných predmetov, propagačné akcie, reklamnú brožúru, grafické návrhy a opatrení slúžiacich na podporu zdravého stravovania

- 2) náklady ohľadom hľadania si nových odberateľov, odbytových ciest
- 3) náklady na zabezpečenie činností pre nadviazanie medziodvetvovej spolupráce, vytvorenie informačnej siete s jednou alebo viacerými OV,
- 4) náklady na realizáciu spoločných projektov pre podporu predaja a odbytu,
- 5) náklady na účasť na veľtrhoch, výstavách s medzinárodným významom,
- 6) náklady na organizovanie ochutnávky ovocia a zeleniny a výrobkov
- 7) náklady na vypracovanie marketingovej stratégie a grafického dizajnu konzultačnou spoločnosťou
- 8) náklady ohľadom vytvorenia jednotnej ochrannej obchodnej známky a starostlivosť o ňu
- 9) náklady na vybudovanie predajne OV, SW a HW riešenia
- 10) náklady na zvyšovanie informovanosti spotrebiteľov o systémoch kvality Únie, predovšetkým o chránených označeniach pôvodu a geografických označeniach

5.2.10.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia zabezpečuje zlepšenie pozície organizácií výrobcov na trhu formou propagácie svojich výrobkov a cieľným zviditeľňovaním chránených označení v systémoch schém kvality EÚ. Intervencia slúži k podpore zvyšovania povedomia o zdravom stravovaní a dôležitosti konzumácie ovocia a zeleniny a výrobkov z nich.

5.2.10.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 5 % objemu predanej produkcie.

5.2.10.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EÚ) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.10.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (zelená skupina)

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.10.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.10.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora propagácie, komunikácie a marketingu
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 5% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Počet podporených operačných programov

5.2.11. Vykonávanie systémov kvality Únie a vnútroštátnych systémov kvality

Kód intervencie (ČŠ)	49.11
Názov intervencie	Vykonávanie systémov kvality Únie a vnútroštátnych systémov kvality
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina Čl.47(1) g
Indikátor výstupu	O 35

5.2.11.1. Územný rozsah

☒ Národný ☐ Regionálny ☐ Národný s regionálnymi prvkami ☐ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny pôsobia na celom území SR.

5.2.11.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Špecifický cieľ 9 Zlepšiť reakciu poľnohospodárstva Únie na požiadavky spoločnosti týkajúce sa potravín a zdravia vrátane požiadaviek na vysokokvalitné, bezpečné a výživné potraviny vyrobené udržateľným spôsobom, požiadaviek týkajúcich sa zníženia plytvania potravinami, ako aj požiadaviek na zlepšenie životných podmienok zvierat a boj proti antimikrobiálnym rezistenciám

Sektorový cieľ:

Článok 46 g) zvýšenie obchodnej hodnoty a kvality výrobkov vrátane zlepšovania kvality výrobkov a vývoja výrobkov s chráneným označením pôvodu alebo chráneným zemepisným označením alebo výrobkov, na ktoré sa vzťahujú únijné alebo vnútroštátne systémy kvality uznané členskými štátmi

5.2.11.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.1 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

Potreba 9.3: Propagácia poľnohospodárskej výroby vyznačujúcej sa osobitnými kvalitatívnymi vlastnosťami a pomoc poľnohospodárom prispôbovať svoju výrobu dopytu spotrebiteľov a trhovým signálom

5.2.11.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.11.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

1) náklady na opatrenia zamerané na styk s verejnosťou, propagáciu alebo reklamu, ktoré poukazujú najmä na vysokú úroveň výrobkov z Únie, predovšetkým pokiaľ ide o kvalitu, bezpečnosť potravín alebo životné prostredie

2) vykonávanie informačných kampaní zameraných na systémy EÚ vzťahujúce sa na označenie pôvodu, zemepisné označenie a ekologickú výrobu, zamerané na zdôraznenie originality

3) náklady na zavedenie schém kvality, ako napríklad vypracovanie špecifikácie produktu, náklady spojené s analýzami kvalitatívnych vlastností produktu

4) náklady spojené s udržiavaním chráneného označenia, ako napríklad kontrola kvalitatívnych parametrov produktu

5.2.11.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia prispieva k sa zvýšenej kvalite produkcie, čo vedie k priamemu zvyšovaniu stredno- a dlhodobej konkurencie schopnosti organizácií výrobcov.

5.2.11.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 5 % objemu predanej produkcie.

5.2.11.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.11.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO Plánované jednotkové sumy – definícia

5.2.11.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.11.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora vykonávania systémov kvality
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 6% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Objem predanej produkcie (VMP)

5.2.12. Vykonávanie systémov vysledovateľnosti a certifikácie, najmä sledovanie kvality výrobkov predávaných spotrebiteľovi

Kód intervencie (ČŠ)	49.12
Názov intervencie	Vykonávanie systémov vysledovateľnosti a certifikácie, najmä sledovanie kvality výrobkov predávaných spotrebiteľovi
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina Čl.47(1) h)

Indikátor výstupu	O 35

5.2.12.1. Územný rozsah

☒ Národný ☐ Regionálny ☐ Národný s regionálnymi prvkami ☐ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny na celom území SR.

5.2.12.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Špecifický cieľ 9 Zlepšiť reakciu poľnohospodárstva Únie na požiadavky spoločnosti týkajúce sa potravín a zdravia vrátane požiadaviek na vysokokvalitné, bezpečné a výživné potraviny vyrobené udržateľným spôsobom, požiadaviek týkajúcich sa zníženia plytvania potravinami, ako aj požiadaviek na zlepšenie životných podmienok zvierat a boj proti antimikrobiálnym rezistenciám

Sektorový cieľ: Čl.46 g) zvýšenie obchodnej hodnoty a kvality výrobkov vrátane zlepšovania kvality výrobkov a vývoja výrobkov s chráneným označením pôvodu alebo chráneným zemepisným označením alebo výrobkov, na ktoré sa vzťahujú únijné alebo vnútroštátne systémy kvality uznané členskými štátmi

5.2.12.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.1 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.12.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.12.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

Oprávnené výdavky sú:

1) náklady na dosiahnutie alebo obnovu certifikátu v systémoch riadenia kvality,

- 2) náklady na poradenstvo ohľadom certifikácie a náklady na audity spojené so systémami riadenia kvality
- 3) náklady na sledovanie kvality výrobkov
- 4) náklady na zavedenie systémov vysledovateľnosti, napríklad HW a SW
- 5) náklady na udržiavanie systémov vysledovateľnosti

5.2.12.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Systémy vysledovateľnosti a certifikácia v systémoch riadenia kvality majú zabezpečiť lepšie riadenie kvality vo výrobe a lepšie postavenie na trhu pre členov organizácie výrobcov. Výsledkom zlepšenia riadenia kvality má byť zvýšenie dôvery u odberateľov a zvyšujúca sa obchodná hodnota produkcie.

5.2.12.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 6 % objemu predanej produkcie.

5.2.12.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.12.9. Súlad s WTO

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.12.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.12.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora vykonávania systémov vysledovateľnosti a certifikácie,
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 6% objemu predanej produkcie za daný rok.

Ukazovateľ výsledkov	Objem predanej produkcie (VMP)

5.2.13. Ochrana a zvyšovanie biodiverzity

Kód intervencie (ČŠ)	49.13
Názov intervencie	Ochrana a zvyšovanie biodiverzity
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina Článok .47.1. a) x
Indikátor výstupu	O 35

5.2.13.1. Územný rozsah

☒ Národný ☐ Regionálny ☐ Národný s regionálnymi prvkami ☐ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny pôsobia na celom území SR.

5.2.13.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Špecifický cieľ 6 Prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

Sektorový cieľ:

Článok 46 e) v ochrana a zvyšovanie biodiverzity a udržateľné využívanie prírodných zdrojov, najmä pokiaľ ide o vodu, pôdu a vzduch

5.2.13.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

3.1. Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.13.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.13.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

Čl.47 1. a) x)

Oprávnené náklady sú:

1) náklady na zabezpečenie včelstva a/alebo iného užitočného hmyzu pre opelenie pre zvyšovanie biodiverzity

2) náklady na výsadbu vetrolamov a živých plotov pre zvyšovanie biodiverzity

5.2.13.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia zabezpečuje plnenie opatrení na ochranu a zvyšovanie biodiverzity.

5.2.13.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 5 % objemu predanej produkcie.

5.2.13.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.13.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.13.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.13.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora opatrení na ochranu a zvyšovanie biodiverzity
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 5% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Počet podporených operačných programov

5.2.14. Predchádzanie krízam a riadenie rizika

Kód intervencie (ČŠ)	49.14
Názov intervencie	Predchádzanie krízam a riadenie rizika
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	
Sektor	Ovocie a Zelenina
Typ intervencie	Ovocie a Zelenina Čl.47. 2
Indikátor výstupu	O 35 Počet podporených operačných programov

5.2.14.1. Územný rozsah

☒ Národný ☐ Regionálny ☐ Národný s regionálnymi prvkami ☐ Nadnárodný

Výber NUTS

Krajina NUTS

Opis územnej pôsobnosti

Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny pôsobia na celom území SR.

5.2.14.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifický cieľ 1 Podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii

Špecifický cieľ 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Sektorový cieľ:

Článok 46 j) predchádzanie krízam a riadenie rizika so zameraním na prevenciu a riešenie narušených trhov v relevantnom sektore

5.2.14.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 1.4 Zníženie volatility príjmov prostredníctvom riadenia rizík

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.14.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.5 Riadenie rizika: podiel poľnohospodárskych podnikov s podporovanými nástrojmi na riadenie rizika v rámci SPP

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.14.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú organizácie výrobcov a nadnárodné organizácie výrobcov uznané podľa nar. 1308/2013.

Článok 47.2

Oprávnené náklady sú:

1) Investície do hmotných a nehmotných aktív umožňujúce zvýšenie efektívnosti riadenia objemov uvedených na trh, ako sú náklady na výstavbu skladovacích a manipulačných priestorov, obstaranie technológií a zariadení pre skladovanie ovocia/zeleniny s riadenou atmosférou alebo s chladením

2) náklady na školenia a poradenstvo týkajúce sa krízového manažmentu, riadenia kríz a znižovania výrobných nákladov

3) náklady na opätovnú výsadbu porastov, najmä likvidácia napadnutého porastu pre návrat pozemku do pôvodného stavu, nákup výsadbového materiálu a kompletne založenie ovocného sadu, v prípade chýbajúcej alebo nedostatočnej závlahy, opornej konštrukcie a ďalšej infraštruktúry jej náhrada.

- 4) náklady na stiahnutie z trhu, najmä náklady na triedenie, balenie a dopravu a náklady na stiahnutie tovaru z trhu bezplatnou distribúciou, alebo kompostovaním
- 5) náklady na zelený zber a neuskutočnenie zberu
- 6) náklady na poistenie úrody a produkcie
- 7) náklady na vytvorenie, naplnenie a doplnenie vzájomných fondov
- 8) vykonávanie a riadenie sanitárnych a fytosanitárnych požiadaviek tretích krajín na území Únie, s cieľom uľahčiť prístup na trhy v tretích krajinách
- 9) komunikačné akcie zamerané na zvyšovanie povedomia a informovanie spotrebiteľov

5.2.14.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia zabezpečuje plnenie opatrení na predchádzanie krízam a riadeniu rizika

5.2.14.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Sadzby financovania

50 % vzniknutých oprávnených nákladov

Podpora je realizovaná príspevkom do operačného fondu organizácie výrobcov vo výške od 4,1 do 5 % objemu predanej produkcie.

5.2.14.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Intervencia má zabezpečiť plynulé fungovanie existujúcich organizácií výrobcov, schválených podľa nar. (EU) 1308/2013 a podporiť vznik nových organizácií v sektore. Intervencia vychádza z existujúcich podmienok činnosti organizácií výrobcov a ich schválených operačných programov

5.2.14.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.14.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	49.14.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora opatrení na predchádzanie krízam a riadenie rizika
Územný rozsah	Národný – celá SR
Druh jednotkovej sumy	Always average
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma sa stanovuje na základe počtu organizácií výrobcov v sektore a výšky objemu

	predanej produkcie. Jednotková suma bude tvoriť 4,1 – 5% objemu predanej produkcie za daný rok.
Ukazovateľ výsledkov	Počet podporených operačných programov

Sektorové intervencie – Ovocie a zelenina – spoločná tabuľka

Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	714 285,71	714 285,71	687 500	687 500	812 500	723 684,21
	Plánovaný výstup	7	7	8	8	8	38
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	5 000 000	5 000 000	5 500 000	5 500 000	6 500 000	27 500 000

Víno

5.2.15 Reštrukturalizácia a konverzia vinohradov

Kód intervencie (ČŠ)	58.1
Názov intervencie	Reštrukturalizácia a konverzia vinohradov
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Víno
Typ intervencie	Čl 58.1 a) i) Konverzia na iné odrody ii) Premiestnenie vinohradov iii) Opätovná výsadba vinohradov iv) Zlepšenie techník obhospodarovania vinohradov
Indikátor výstupu	O.36

5.2.15.1. Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR

5.2.15.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

ŠC 2 Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencie schopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

ŠC 4 prispieť k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Sektorový cieľ

Článok 57 a) zlepšenie hospodárskej udržateľnosti a konkurencie schopnosti výrobcov vína v Únii

Článok 57 d) zlepšenie výkonnosti vinohradníckych a vinárskych podnikov a ich prispôbenie požiadavkám trhu a zároveň zvýšenie ich dlhodobej konkurencie schopnosti, pokiaľ ide o výrobu a marketing vinárskych výrobkov vrátane úspor energie, celkovej energetickej efektívnosti a udržateľných postupov

5.2.15.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

Potreba 4.1 Prispôbenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

5.2.15.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.27 Environmentálna alebo klimatická výkonnosť prostredníctvom investícií do vidieckych oblastí: počet operácií, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľov v oblasti environmentálnej udržateľnosti a k dosiahnutiu zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu vo vidieckych oblastiach

5.2.15.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnené sú fyzické a právnické osoby. Žiadateľ, ktorý je podnikateľom prevádzkujúcim vinohradníctvo na registrovanej vinohradníckej ploche, ktorá je súčasťou vinohradníckych oblastí Slovenského vinohradníckeho regiónu.

Oprávnené náklady:

- 1) náklady spojené s konverziou na iné odrody a to aj prostredníctvom preštepovania, okrem iného s cieľom zlepšiť kvalitu alebo environmentálnu udržateľnosť
- 2) náklady na premiestnenie vinohradov, najmä náklady na vyklčovanie, príprava nových plôch a ich výsadba (agrotechnické operácie ako sú zapracovanie hnojív do pôdy, výsadba viničových sadeníc, operácie súvisiace s ďalšou agrotechnikou)
- 3) náklady spojené s opätovnou výsadbou vinohradov, v prípade nariadenej likvidácie z fytosanitárnych alebo sanitárnych dôvodov, najmä náklady na vyklčovanie, prípravu pôdy na novú výsadbu, súvisiace agrotechnické operácie
- 4) zlepšenie techník obhospodarovania vinohradov, najmä zavedenie pokročilých systémov udržateľnej výroby vrátane obmedzenia používania pesticídov (nepatrí sem bežná obnova vinohradov spočívajúca v opätovnej výsadbe tou istou odrodou viniča a podľa rovnakého systému pestovania, ak sa prirodzená životnosť viniča skončila)

5.2.15.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia je zameraná na zmenu odrôd za účelom výsadby vysoko kvalitných odrôd a odrôd tradičných pre daný región, pri zachovaní pôvodnej výmery produkčného vinohradu;zmenu sponu vinohradu za účelom vysadenia nového vinohradu so zmeneným sponom pri zachovaní pôvodnej výmery produkčného vinohradu; opatrenie možno kombinovať s opatrením zmena odrôd, presun vinohradu alebo vyklčovanie. Prirodzený vývin viniča je determinovaný časovým obdobím, v ktorom sú výnosy a kvalita hrozna najlepšie. Vzhľadom k tomu, že výsadby viniča je potrebné obmieňať, vinohradníci majú možnosť zaradiť nové a perspektívne odrody, ako aj tradičné odrody, ktoré preferuje spotrebiteľ.

Realokácia vinohradov je spôsob, ako využiť vhodné oblasti na výsadbu viniča za predpokladu, že v pôvodných výsadbách sa nebude pokračovať v pestovaní. Zostávajú tak zachované výsadbové práva na stanovenej rozlohe. Zabezpečuje presun vinohradov na kvalitnejšie plochy, kvalitnejších regiónov a do svahov pri zachovaní pôvodnej výmery produkčného vinohradu.

Opätovná výsadba viniča po povinnom vyklčovaní z fytosanitárnych dôvodov je formou obnovy plochy pestovania náhradou za vinič napadnutý karanténnymi škodcami a chorobami, ktorý bol nútené vyklčovaný.

5.2.15.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

V intervencii sa bude refundovať 50% skutočných nákladov alebo 75 %skutočných nákladov na reštrukturalizáciu a konverziu vinohradov v menej rozvinutých regiónoch. Uvedená finančná pomoc však v prípade strmých svahov a terás v zónach, v ktorých je sklon väčší ako 40 %, môže dosiahnuť

až 60 % skutočných nákladov na reštrukturalizáciu a konverziu vinohradov alebo až 80 % skutočných nákladov na reštrukturalizáciu a konverziu vinohradov v menej rozvinutých regiónoch.

Odhad je stanovený na základe priemerného počtu podporených hektárov, výpočet vychádza z rokov 2017-2021. Priemerne bolo v tomto období podporených 237,77 ha ročne.

5.2.15.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.15.9.Súladi s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 8 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.15.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	58.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Sadzba na reštrukturalizáciu a konverziu vinohradov
Územný rozsah	Národný
Druh jednotkovej sumy	50% skutočných nákladov, 75% skutočných nákladov v menej rozvinutých regiónoch. V prípade strmých svahov a terás v zónach, v ktorých je sklon väčší ako 40 %, môže dosiahnuť až 60 % skutočných nákladov na reštrukturalizáciu a konverziu vinohradov alebo až 80 % skutočných nákladov na reštrukturalizáciu a konverziu vinohradov v menej rozvinutých regiónoch.
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Intervencia je zameraná na zmenu odrôd pri zachovaní pôvodnej výmery produkčného vinohradu; zmenu sponu vinohradu za účelom vysadenia nového vinohradu so zmeneným sponom, presun vinohradov na kvalitnejšie plochy, na výsadbu nových vinohradov po nútenom vyklčovaní, na obnovu vinohradníckych terás. Všetky opatrenia intervencie slúžia k modernizácii a zvýšeniu efektivity vinohradov.
Ukazovateľ výsledkov	Počet podporených ha

5.2.15.11.lánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	0,00	40 450	40 450	40 450	4 0450	161 800
	Plánovaný výstup	0	100	100	100	100	400
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	0,00	4 045 000	4 045 000	4 045 000	4 045 000	16 180 000

5.2.16. Investície do hmotných a nehmotných aktív

Kód intervencie (ČŠ)	58.2
Názov intervencie	Investície do hmotných a nehmotných aktív v sektore vinohradníctva a vinárstva
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Víno
Typ intervencie	Článok 58.1 b) Článok 58.1 e) Článok 58.1 f) Článok 58.1 m)
Indikátor výstupu	O.36

5.2.16.1.Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR

5.2.16.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

ŠC 2 Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencie schopnosť poľnohospodárskych podnikov a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

Sektorový cieľ

Článok 57 c) zlepšenie podmienok zamestnávania a presadzovania povinností zamestnávateľa, ako aj požiadaviek bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade so smernicami 89/391/EHS, 2009/104/ES a (EU) 2019/ 1152.

Článok 57 d) zlepšenie výkonnosti vinohradníckych a vinárskych podnikov Únie a ich prispôsobenie požiadavkám trhu a zároveň zvýšenie ich dlhodobej konkurencie schopnosti, pokiaľ ide o výrobu a marketing vinárskych výrobkov vrátane úspor energetickej efektívnosti a udržateľných postupov

5.2.16.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.1 Zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov investíciami do modernizácie, inovácií a digitalizácie

Potreba 2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

5.2.16.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

5.2.16.5.Podmienky oprávnenosti

Fyzické a právnické osoby.

Žiadateľ, ktorý je podnikateľom prevádzkujúcim vinohradníctvo na registrovanej vinohradníckej ploche, ktorá je súčasťou vinohradníckych oblastí Slovenského vinohradníckeho regiónu.

Žiadateľ, ktorý je podnikateľom prevádzkujúcim vinársky podnik na území Slovenskej republiky.

Oprávnené náklady:

- Investície do hmotných a nehmotných aktív vo vinohradníckych a vinárskych poľnohospodárskych systémoch, s výnimkou operácií relevantných pre intervenciu 58.1, do spracovateľských zariadení a infraštruktúry vinárskych podnikov, ako aj marketingových štruktúr a nástrojov
- Hmotné a nehmotné investície do inovácie, teda do vývoja inovačných výrobkov, ktoré sú výsledkom výroby vína, aj vedľajších produktov výroby vína, do vývoja inovačných postupov a technológií výroby vinárskych produktov a digitalizácia týchto postupov a technológií, ako aj iné investície, ktoré dodávajú pridanú hodnotu v ktorejkoľvek fáze dodávateľského reťazca, a to aj z hľadiska výmeny vedomostí a príspevia k adaptácii na zmenu klímy
- Investície do hmotných a nehmotných aktív zamerané na posilnenie udržateľnosti výroby vína prostredníctvom:
 - i)lepšieho využívania a manažmentu vody
 - ii)prechodu na ekologickú poľnohospodársku výrobu
 - iii)zavedenia integrovaných výrobných techník
 - iv)nákupu zariadení na presné alebo digitalizované výrobné metódy
 - v)príspevia k ochrane pôdy a zvýšenie sekvestrácie uhlíka do pôdy
 - vi)tvorby alebo zachovania biotopov priaznivých pre biodiverzitu alebo zachovania krajiny vrátane ochrany historických prvkov
 - vii)znižovania vzniku odpadu a zlepšenia nakladania s ním
- Investície do poradenských služieb, najmä pokiaľ ide o podmienky zamestnávania, povinnosti zamestnávateľa a bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci

5.2.16.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia slúži k predovšetkým k modernizácii sektor vinohradníctva a vinárstva pomocou investícií do vinohradníckych a vinárskych systémov. Zároveň pomocou investícií do vývoja inovačných výrobkov a technológií v sektore sa posilní udržateľnosť výroby vína, príspeje k lepšiemu manažmentu vody, podporí sa prechod na ekologickú alebo integrovanú výrobu. Investícia podporí moderizáciu sektora pomocou využitia digitalizácie a presného poľnohospodárstva.

Vinohradnícke terasy patria k prvkom zachovania krajiny, často s historickým aspektom. Investície do obnovy a údržby vinohradníckych terás budú významným spôsobom pomáhať zachovať historické prvky v tvorbe krajiny.

Pomocou investícií do poradenstva v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa vytvoria lepšie podmienky zamestnanosti.

5.2.16.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

50 % oprávnených investičných nákladov v menej rozvinutých regiónoch

40% oprávnených investičných nákladov v iných regiónoch než menej rozvinutých.

Minimálne 5% oprávnených nákladov bude určených na environmentálne opatrenia.

5.2.16.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.16.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.16.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	58.2.1.
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora investícií do hmotných a nehmotných aktív v sektore vinohradníctva a vinárstva
Územný rozsah	Národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná suma
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Podpora investícií do hmotných a nehmotných aktív vo vinohradníckych a vinárskych poľnohospodárskych systémoch. Podpora hmotných a nehmotných investícií do inovácie, Podpora investícií do hmotných a nehmotných aktív zameraných na posilnenie udržateľnosti výroby vína. Podpora zlepšenia podmienok zamestnanosti.
Ukazovateľ výsledkov	R.9 Počet podporených jednotiek

5.2.16.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	0,00	11 733,33	8 800	7 040	7 040	34 613,33
	Plánovaný výstup	0	30	40	50	50	200
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	0,00	352 000	352 000	352 000	352 000	1 408 000

5.2.17. Poistenie úrody

Kód intervencie (ČŠ)	58.3
Názov intervencie	Poistenie úrody v sektore vinohradníctva a vinárstva
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Víno
Typ intervencie	Článok 58 d) Poistenie úrody proti stratám príjmu Článok 58 c) zelený zber
Indikátor výstupu	O.36

5.2.17.1.Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR

5.2.17.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

ŠC 1 Podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii

Sektorový cieľ

Článok 57 e) prispievanie k obnoveniu rovnováhy medzi ponukou a dopytom na trhu s vínom v Únii s cieľom predchádzať krízam na trhu

Článok 57 f) prispievanie k zaručeniu príjmov výrobcov v Únii, ktorí utrpeli straty v dôsledku prírodných katastrof, nepriaznivých poveternostných udalostí, zvierat, chorôb alebo v dôsledku napadnutia škodcami

Článok 57 k) prispievanie k zvýšeniu odolnosti výrobcov voči výkyvom na trhu

5.2.17.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 1.4 Zníženie volatility príjmov prostredníctvom riadenia rizík

5.2.17.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.5 Riadenie rizika

5.2.17.5.Podmienky oprávnenosti

Fyzické a právnicke osoby.

Žiadateľ, ktorý je podnikateľom prevádzkujúcim vinohradníctvo na registrovanej vinohradníckej ploche, ktorá je súčasťou vinohradníckych oblastí Slovenského vinohradníckeho regiónu.

Článok 58 d)

Poistenie úrody proti stratám príjmu zapríčinených nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodným katastrofám, nepriaznivými poveternostnými udalosťami, škodami spôsobenými zvieratami, chorobami rastlín alebo napadnutím škodcami

Článok 58 c) zelený zber, čo znamená úplné zničenie alebo odstránenie ešte nedozretých strapcov hrozna, a tým zníženie výnosu príslušnej plochy na nulu

Oprávnené náklady:

a) 80 % nákladov na poistné, ktoré výrobcovia zaplatia za poistenie proti stratám zapríčineným nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré možno prirovnať k prírodným katastrofám,

b) 50 % nákladov na poistné, ktoré výrobcovia zaplatia za poistenie proti:

i) stratám uvedeným v písmene a) a stratám spôsobeným inými nepriaznivými poveternostnými udalosťami,

ii) stratám spôsobeným zvieratami, chorobami rastlín alebo napadnutím škodcami.

c) náklady na zelený zber, teda úplné zničenie alebo odstránenie ešte nedozretých strapcov hrozna, a tým zníženie výnosu príslušnej plochy na nulu, pričom sem nepatrí neuskutočnenie zberu, teda ponechanie hrozna určeného na komerčné účely na rastline viniča na konci riadneho výrobného cyklu

Podpora na poistenie úrody bude žiadateľovi vyplatená po predložení dokladu o úhrade.

Oprávnenými nákladmi sú náklady na úhradu poistného zaplatené v priebehu daného kalendárneho roka.

5.2.17.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom intervencie je zvýšenie ochrany vinohradníkov pred stratami spôsobenými klimatickými podmienkami, zvieratami a škodcami, keďže kompletná strata úrody môže ohroziť konkurencieschopnosť vinohradníkov a spôsobiť ich likvidáciu; zníženie rizika trvalého ukončenia vinohradníctva a zároveň zníženie požiadavky na štátnu pomoc v prípade katastrof. Zelený zber ako inštitút na reguláciu úrody môže mať významný vplyv na reguláciu trhu.

5.2.17.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

- 80% z celkových nákladov na poistné podľa článku 59,5. a);
- 50% z celkových nákladov na poistné podľa článku 59, 5. b)

5.2.17.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.17.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia prílohy 2 Dohody WTO

5.2.17.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	58.3.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Poistenie v sektore vinohradníctva a vinárstva
Územný rozsah	Národný
Druh jednotkovej sumy	80% z celkových nákladov na poistné podľa článku 59,5. a); 50% z celkových nákladov na poistné podľa článku 59, 5. b)
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Intervencia pomáha predchádzať kríze v sektore vinohradníctva a vinárstva
Ukazovateľ výsledkov	R.5 Počet poistených výrobcov

5.2.17.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	0,00	6 666,66	5 333,33	5 000	5 000	21 999,99
	Plánovaný výstup	0	60	75	80	80	355
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	0,00	400 000	400 000	400 000	400 000	1 600 000

5.2.18. Informačné akcie týkajúce sa vína z Európskej únie podporujúce zodpovedné pitie vína alebo propagujúce schémy kvality EÚ – chránené zemepisné označenie a chránené označenie pôvodu

Kód intervencie (ČŠ)	58.4
Názov intervencie	Informačné akcie týkajúce sa vína z Európskej únie podporujúce zodpovedné pitie vína alebo propagujúce schémy kvality EÚ – chránené zemepisné označenie a chránené označenie pôvodu.
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Víno
Typ intervencie	Článok 58 h) Článok 58 i) Článok 58 j) Článok 58 k) Článok 58 l)
Indikátor výstupu	O.36

5.2.18.1.Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR

5.2.18.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

ŠC 1 Podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii

Sektorové ciele

Článok 57 g) zvýšenie predajnosti a konkurencie schopnosti vinárskych výrobkov Únie, predovšetkým prostredníctvom vývoja, inovačných výrobkov, postupov a technológií a dodávaním pridanej hodnoty v ktorejkoľvek fáze dodávateľského reťazca

Článok 57 i) prispieva k zvýšeniu informovanosti spotrebiteľov o zodpovednej konzumácii vína a o systémoch kvality Únie, týkajúcich sa vína

Článok 57 j) zlepšenie konkurencie schopnosti vinárskych výrobkov Únie v tretích krajinách vrátane otvárania a diverzifikácie trhov s vínom

5.2.18.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 1.1 Podpora príjmov poľnohospodárov

5.2.18.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.18.5.Podmienky oprávnenosti

Fyzické a právnicke osoby.

Žiadateľ, ktorý je podnikateľom prevádzkujúcim vinohradníctvo na registrovanej vinohradníckej ploche, ktorá je súčasťou vinohradníckych oblastí Slovenského vinohradníckeho regiónu.

Žiadateľ, ktorý je podnikateľom prevádzkujúcim vinársky podnik na území Slovenskej republiky.

Žiadateľ, ktorý je medziodvetvovou organizáciou uznanou v sektore vinohradníctva a vinárstva v súlade s nariadením 1308/2013

Oprávnené náklady:

- informačné akcie zamerané na podporu zodpovednej konzumácie vína alebo propagáciu systémov kvality Únie vzťahujúcich sa na označenie pôvodu a zemepisné označenia
- akcie, ktoré vykonávajú medziodvetvové organizácie uznané v súlade s nariadením (EÚ) 1308/2013, zamerané na zlepšenie reputácie viníc prostredníctvom vínnej turistiky vo výrobných regiónoch
- akcie, ktoré vykonávajú medziodvetvové organizácie uznané v súlade s nariadením (EÚ) 1308/2013 zamerané na zlepšenie vedomostí o trhu
- propagácia a komunikácia v tretích krajinách, ktorá zahŕňa jednu alebo viacero z týchto akcií a činností zameraných na zlepšenie konkurencie schopnosti sektora vinohradníctva a vinárstva a otváranie, diverzifikáciu alebo konsolidáciu trhov:
 - i. akcie zamerané na vzťahy s verejnosťou, propagáciu alebo reklamu, ktoré poukazujú najmä na vysokú úroveň výrobkov z Únie, predovšetkým pokiaľ ide o kvalitu, bezpečnosť potravín alebo životné prostredie
 - ii. účasť na podujatiach, veľtrhoch alebo výstavách s medzinárodným významom
 - iii. informačné kampane zamerané najmä na systémy kvality Únie vzťahujúce sa na označenie pôvodu, zemepisné označenia a ekologickú poľnohospodársku výrobu
 - iv. Štúdie o nových alebo existujúcich trhoch potrebných na rozšírenie a konsolidáciu odbytu
 - v. štúdie zamerané na vyhodnotenie výsledkov informačných a propagačných akcií
 - vi. vypracovanie technických podkladov vrátane laboratórnych skúšok a posúdení vzťahujúcich sa na enologické postupy, rastlinolekárske a hygienické pravidlá, ako aj iné požiadavky tretích krajín na dovoz výrobkov sektora vinohradníctva a vinárstvá v záujme zabránenia obmedzeniu prístupu na trhy tretích krajín alebo v záujme jeho umožnenia
- dočasná a regresívna pomoc na pokrytie administratívnych nákladov na zriadenie vzájomných fondov

5.2.18.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia je zameraná na podporu poskytovania informácií spotrebiteľom vzhľadom na systém Únie vzťahujúci sa na chránené označenia pôvodu a chránené zemepisné označenia, predovšetkým podmienky a účinky, v súvislosti s osobitnou kvalitou, povestou alebo inými charakteristickými črtami vína vyplývajúcimi z konkrétneho zemepisného prostredia alebo pôvodu, podporu zodpovednej konzumácie vína a na riziká spojené s konzumáciou alkoholu.

Intervencia je zameraná na nadviazanie vzťahov s verejnosťou formou propagácie alebo reklamy a ďalšie rozvíjanie informovanosti cieľových skupín, podporu účasti na podujatiach, veľtrhoch alebo výstavách s medzinárodným významom, informačné kampane zamerané na systémy kvality Únie vzťahujúce sa na označenie pôvodu, zemepisné označenie a ekologickú výrobu, zamerané na zdôraznenie originality; prieskumy nových trhov potrebných pre rozšírenie odbytu.

Intervencia podporuje činnosť medziodvetvových organizácií a podporuje dočasnou pomocou zriadenie vzájomných fondov.

5.2.18.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

50% z oprávnených výdavkov

5.2.18.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.18.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (zelená skupina)

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia prílohy 2 Dohody WTO

5.2.18.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	58.4.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora informačných akcií, zameraných na systémy kvality Únie a podpora akcií zameraných na zodpovednú konzumáciu vína
Územný rozsah	Národný
Druh jednotkovej sumy	Oprávnené náklady – 50%
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.1 Počet podporených akcií

5.2.18.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	0,00	30 000	22 500	18 000	18 000	88 500
	Plánovaný výstup	0	3	4	5	5	19
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	0,00	90 000	90 000	90 000	90 000	360 000

- 5.2.19. Akcie, ktoré vykonávajú medziodvetvové organizácie uznané členskými štátmi v sektore vinohradníctva a vinárstva v súlade s nariadením (EÚ) č. 1308/2013, zamerané na zlepšenie reputácie viníc Únie prostredníctvom podpory vínnej turistiky vo výrobných regiónoch;

Kód intervencie (ČŠ)	58.5
Názov intervencie	Akcie zamerané na zlepšenie reputácie viníc Únie prostredníctvom podpory vínnej turistiky vo výrobných regiónoch;
Kód intervenčného rozpočtu (ES)	
Sektor	Víno
Typ intervencie	Článok 58 i)
Indikátor výstupu	O.36

5.2.19.1.Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR

5.2.19.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

ŠC 1 Podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii

Sektorové ciele

Článok 57 a) zlepšenie hospodárskej udržateľnosti a konkurencieschopnosti výrobcov vína v Únii;

Článok 57 d) zlepšenie výkonnosti vinohradníckych a vinárskych podnikov Únie a ich prispôbenie požiadavkám trhu a zároveň zvýšenie ich dlhodobej konkurencieschopnosti, pokiaľ ide o výrobu a marketing vinárskych výrobkov vrátane úspor energie, celkovej energetickej efektívnosti a udržateľných postupov

Článok 57 g) zvýšenie predajnosti a konkurencieschopnosti vinárskych výrobkov Únie, predovšetkým prostredníctvom vývoja inovačných výrobkov, postupov a technológií a dodávaním pridanej hodnoty v ktorejkoľvek fáze dodávateľského reťazca,

Článok 57 j) zlepšenie konkurencie schopnosti vinárskych výrobkov Únie v tretích krajinách vrátane otvárania a diverzifikácie trhov s vínom

5.2.19.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 1.1 Podpora príjmov poľnohospodárov

5.2.19.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.19.5.Podmienky oprávnenosti

Žiadateľ, ktorý je medziodvetvovou organizáciou uznanou v sektore vinohradníctva a vinárstva v súlade s nariadením 1308/2013

Oprávnené náklady:

- akcie, ktoré vykonávajú medziodvetvové organizácie uznané v súlade s nariadením (EU) 1308/2013, zamerané na zlepšenie reputácie viníc prostredníctvom vínnej turistiky vo výrobných regiónoch
- akcie, ktoré vykonávajú medziodvetvové organizácie uznané v súlade s nariadením (EU) 1308/2013 zamerané na zlepšenie vedomostí o trhu

5.2.19.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia podporuje činnosť medziodvetvových organizácií, najmä čo sa týka zlepšenia reputácie viníc prostredníctvom vínnej turistiky a zlepšenia vedomostí o trhu.

5.2.19.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

50% z oprávnených výdavkov

5.2.19.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.19.9.Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia prílohy 2 Dohody WTO

5.2.19.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	58.5.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora akcií zameraných na zlepšenie reputácie vín Únie prostredníctvom podpory vínnej turistiky vo výrobných regiónoch;
Územný rozsah	Národný
Druh jednotkovej sumy	Oprávnené náklady – 50%
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	Počet podporených akcií

5.2.19.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	0,00	20 000	20 000	20 000	13 333	73 333
	Plánovaný výstup	0	2	2	2	3	9
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	0,00	40 000	40 000	40 000	40 000	160 000

Intervencie v sektore Včelárske výroby

Počty včelstiev na Slovensku sa podľa zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších prepisov evidujú v Centrálnom registri hospodárskych zvierat, ktorý prevádzkuje štátny podnik Plemenárske služby SR. Podrobnosti upravuje vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 285/2017 o identifikácii a registrácii včelstiev, podľa ktorej chovatelia nahlasujú počty včelstiev pripravené na prezimovanie v termíne k 5. septembru príslušného roka. V súčasnosti je pripravený návrh novej vyhlášky o identifikácii a registrácii včelstiev s predpokladanou účinnosťou v roku 2022, podľa ktorej chovatelia budú nahlasovať počty včelstiev pripravených na prezimovanie v termíne k 15. novembru príslušného roka. Povinnosť oznamovať informácie o identifikácii a registrácii včelstiev do Centrálného registra hospodárskych zvierat ukladá zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších prepisov.

Príprava návrhu intervencií v sektore včelárskych výrobkov prebiehala za spoluúčasti zástupcov organizácií v oblasti včelárstva, ktorí sa počas troch rokovaní pracovnej skupiny a na základe, skúseností

z predchádzajúcich období a očakávaných potrieb v budúcnosti spolupodielali a odsúhlasili navrhované intervencie. Pri rozpracovaní jednotlivých intervencií bol vzhľadom na súčasnú situáciu kladený dôraz najmä na intervencie súvisiace so zdravotným stavom včelstiev, podporou mladých včelárov, vzdelávaním a výskumom.

Zastúpenie v uvedenej pracovnej skupine mali zástupcovia troch z desiatich organizácií v oblasti včelárstva, ktoré združujú minimálne dvoch a viac registrovaných včelárov evidovaných v Centrálnom registri hospodárskych zvierat, pričom išlo o zastúpenie veľkej organizácie (Slovenský zväz včelárov), stredne veľkej organizácie (Spolok včelárov Slovenska) a malej organizácie (Včelársky ekologický spolok Slovenska). Celkovo išlo o zastúpenie 78,5% všetkých registrovaných včelárov na Slovensku (stav k 28.12.2021).

5.2.20. Technická asistencia

Kód intervencie (ČŠ)	55.1.1
Názov intervencie	Technická asistencia
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor včelárskych výrobkov – článok 42 písm. b)
Typ intervencie	Čl. 55 ods. 1. písm. a) poradenské služby, technická pomoc, odborná príprava, informácie a výmena najlepších postupov, a to aj prostredníctvom vytvárania sietí, pre včelárov a včelárske organizácie
Indikátor výstupu	O.37 Počet akcií alebo jednotiek na ochranu alebo zlepšenie včelárstva

5.2.20.1. Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.20.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

ŠC 6 Prispiieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

Prierezový cieľ Modernizovať poľnohospodárstvo a vidiek s podporou a zdieľaním vedomostí, inovácií

a digitálnych riešení v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach a podnecovaním ich využívania zo strany poľnohospodárov prostredníctvom lepšieho prístupu k výskumu, inovácii, výmene vedomostí a odbornej príprave

5.2.20.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 1 Podporiť sektory, ktoré majú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

Potreba 2 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbytu s akcentom na lokálne výrobky

5.2.20.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

Neuplatňuje sa

5.2.20.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnený žiadateľ: organizácia v oblasti včelárstva

Oprávnený konečný príjemca: organizácia v oblasti včelárstva alebo jej organizačná jednotka, fyzická osoba s odbornou spôsobilosťou, vzdelávacia inštitúcia

Kritéria oprávnenosti žiadateľa:

- Minimálny počet členov v rámci organizácie
- Minimálny počet včelstiev členov v rámci organizácie
- Podrobné kritériá budú definované v národnej legislatíve a príručkách platných pre daný typ intervencie.

Predmet podpory:

- poskytovanie poradenstva, konzultácie,
- zabezpečenie prednášky, seminára, konferencie, kurzu, krúžku, exkurzie, vzdelávania,
- obstaranie inštruktážnych pomôcok, zariadení alebo materiálov určených na použitie v rámci včelárskeho krúžku,
- vydávanie odborných tlačovín, manuálov, letákov,
- realizácia výstavy, súťaže,
- spolufinancovanie medzinárodných sietí spolupráce,
- zriadenie a prevádzkovanie internetového portálu, mobilnej aplikácie,
- zabezpečenie poskytovania pomoci pre konečných prijímateľov pomoci.

5.2.20.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Poradenské služby, technická pomoc, odborná príprava, informácie a výmena najlepších postupov, a to aj prostredníctvom vytvárania sietí, pre včelárov a včelárske organizácie môžu zlepšiť postavenie včelárov na trhu (ako aj v potravinovom reťazci).

5.2.20.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Celková finančná pomoc nepresiahne výdavky, ktoré vznikli prijímateľovi. Podrobné kritériá budú definované v národnej legislatíve – nariadení vlády SR.

5.2.20.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Celkový rozpočet na obdobie 2023-2027 (EÚ a SR spolu, v pomere 1:1): 3 856 430 EUR

5.2.20.9.Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO.

5.2.20.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	55.1.1.1

Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná čiastka na jedného príjemcu pomoci
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	Neuplatňuje sa

5.2.20.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	129,16	139,16	139,16	139,16	139,16	
	Plánovaný výstup (subjekt)	2 000	3 000	3 000	3 000	3 000	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	258 323	417 473	417 473	417 473	417 473	1 928 215
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky štátneho rozpočtu v EUR)	258 323	417 473	417 473	417 473	417 473	1 928 215

5.2.21. Investície

Kód intervencie (ČŠ)	55.1.2
Názov intervencie	Investície
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor včelárskych výrobkov – článok 42 písm. b)
Typ intervencie	Čl. 55 ods. 1. písm. b) investície do hmotných a nehmotných aktív, ako aj ďalšie akcie vrátane akcií zameraných na: i) boj proti škodcom a chorobám včelstiev, predovšetkým proti varoóze; ii) zabraňovanie škodám spôsobeným nepriaznivými poveternostnými udalosťami a na podporu vývoja a využívania postupov hospodárenia prispôsobených meniacim sa klimatickým podmienkam; iii) obnovenie stavu včelstiev v Únii vrátane šľachtienia včiel; iv) racionalizáciu sezónneho presunu včelstiev.
Indikátor výstupu	O.37 Počet akcií alebo jednotiek na ochranu alebo zlepšenie včelárstva

5.2.21.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.21.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

ŠC 6 Prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

Prierezový cieľ Modernizovať poľnohospodárstvo a vidiek s podporou a zdieľaním vedomostí, inovácií a digitálnych riešení v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach a podnecovaním ich využívania zo strany poľnohospodárov prostredníctvom lepšieho prístupu k výskumu, inovácii, výmene vedomostí a odbornej príprave

5.2.21.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 1 Podporiť sektory, ktoré majú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

Potreba 2 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky

5.2.21.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R. 35 Zachovanie včelstiev: podiel včelstiev podporovaných v rámci SPP

5.2.21.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnený žiadateľ:

organizácia v oblasti včelárstva

Oprávnený konečný príjemca:

včelár, včelársky začiatník, organizácia v oblasti včelárstva alebo jej organizačná jednotka, fyzická osoba s odbornou spôsobilosťou, vzdelávacia inštitúcia

Kritéria oprávnenosti žiadateľa:

- Minimálny počet členov v rámci organizácie
- Minimálny počet včelstiev členov v rámci organizácie
- Podrobné kritériá budú definované v národnej legislatíve a príručkách platných pre daný typ intervencie.

Predmet podpory:

b)

- obstaranie hmotného dlhodobého majetku v podobe technických pomôcok, zariadení a potrieb na získavanie, spracovanie, skladovanie a priamy predaj včelárskych výrobkov konečnému spotrebiteľovi ako napr. medomet, čerpadlo, plnička, nádoby na uskladnenie včelárskych výrobkov, regál, pult a pod.
- ochrana včelstiev, úl'ov alebo včelárskych zariadení pred poškodením alebo odcudzením,
- monitorovanie sezónneho stavu včelstiev,
- technické vybavenie včelnice strednej školy, vysokej školy, vzdelávacej inštitúcie alebo inej inštitúcie,
- technické vybavenie ukázkovej včelnice, ekologickej včelnice alebo pokusnej včelnice,
- investície do nových inovatívnych technológií zavádzajúce inovácie, pri ktorých sa využívajú znalosti, zručnosti a techniky, ktoré reagujú na nové technologické, hospodárske, sociálne a environmentálne potreby,
- investície do zvyšovania úrovne digitalizácie prevádzky, pri ktorých sa využívajú prvky elektrotechniky,
- investície do opatrení na minimalizáciu environmentálnej záťaže a jej trvalej udržateľnosti pri výrobe, napr. pri nahrádzaní plastov,

b) i

- preventívne opatrenia proti škodcom a chorobám včelstiev,
- obstaranie veterinárneho lieku alebo veterinárneho prípravku,
- aplikácia veterinárneho lieku alebo veterinárneho prípravku,
- obstaranie veterinárnej technickej pomôcky na aplikáciu veterinárneho lieku alebo veterinárneho prípravku, alebo iného ošetrenia včelstiev,
- prehliadka včelstiev odborne spôsobilou osobou s príslušným vzdelaním a pravidelným preškolením,
- laboratórne analýzy za účelom zistenia úhynu včiel,

b) ii

- zakladanie porastov s účelom na zabezpečenie prirodzenej potravy včiel,

b) iii

- obstaranie matky kranskej včely alebo obstaranie jej larvy v materskej bunke,
- obstaranie včelstva s matkou kranskej včely a obstaranie úl'ovej zostavy,

- príspevok do fondov zriadených včelárskymi organizáciami; účelom fondu je napr. zmiernenie škôd vzniknutých prispievateľom na ich včelárskom majetku pri chove včiel; základnou podmienkou fondu je štatút a dobrovoľná účasť,
- majetku pri chove včiel a s nimi súvisiacich činnostiach za podmienok stanovených
- týmto štatútom
- zriadenie a prevádzka oplodňovacej stanice,

b) iv

- obstaranie zariadenia na sezónny presun včelstiev,
- vypracovanie a realizácia projektu zabezpečenia efektívnych pastevných podmienok včelstiev.

5.2.21.6. *Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)*

Investície do hmotných a nehmotných aktív, ako aj ďalšie akcie vrátane akcií zameraných na boj proti škodcom a chorobám včelstiev, predovšetkým proti varoóze, zabraňovanie škodám spôsobeným nepriaznivými poveternostnými udalosťami a na podporu vývoja a využívania postupov hospodárenia prispôbených meniacim sa klimatickým podmienkam, obnovenie stavu včelstiev v Únii vrátane šľachtenia včiel a racionalizáciu sezónneho presunu včelstiev. môžu zlepšiť postavenie včelárov na trhu (ako aj v potravinovom reťazci).

5.2.21.7. *Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu*

Celková finančná pomoc nepresiahne výdavky, ktoré vznikli prijímateľovi. Podrobné kritériá budú definované v národnej legislatíve – nariadení vlády SR.

5.2.21.8. *Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie*

Celkový rozpočet na obdobie 2023-2027 (EÚ a SR spolu, v pomere 1:1): 3 811 500 EUR

5.2.21.9. *Súlad s WTO*

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO.

5.2.21.10. *Plánované jednotkové sumy – definícia*

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	55.1.2.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná čiastka na jedného príjemcu pomoci
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R. 35 Zachovanie včelstiev: podiel včelstiev podporovaných v rámci SPP

5.2.21.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	42,63	41,25	41,25	41,25	41,25	
	Plánovaný výstup (subjekt)	6 000	10 000	10 000	10 000	10 000	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	255 750	412 500	412 500	412 500	412 500	1 905 750
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky štátneho rozpočtu v EUR)	255 750	412 500	412 500	412 500	412 500	1 905 750

5.2.22. Podpora laboratórií

Kód intervencie (ČŠ)	55.1.3
Názov intervencie	Podpora laboratórií
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor včelárskych výrobkov – článok 42 písm. b)
Typ intervencie	Čl. 55 ods. 1. písm. c) akcie na podporu laboratórií na analýzu včelárskych výrobkov, úbytku včiel alebo poklesov produktivity a látok, ktoré môžu byť pre včely toxické
Indikátor výstupu	O.37 Počet akcií alebo jednotiek na ochranu alebo zlepšenie včelárstva

5.2.22.1.Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.22.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

ŠC 6 Prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

Prierezový cieľ Modernizovať poľnohospodárstvo a vidiek s podporou a zdieľaním vedomostí, inovácií a digitálnych riešení v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach a podnecovaním ich využívania zo strany poľnohospodárov prostredníctvom lepšieho prístupu k výskumu, inovácii, výmene vedomostí a odbornej príprave

5.2.22.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 1 Podporiť sektory, ktoré majú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

Potreba 2 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbytu s akcentom na lokálne výrobky

5.2.22.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

Neuplatňuje sa

5.2.22.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnený žiadateľ: organizácia v oblasti včelárstva

Oprávnený konečný príjemca: organizácia v oblasti včelárstva alebo jej organizačná jednotka, akreditované laboratórium

Kritéria oprávnenosti žiadateľa:

- Minimálny počet členov v rámci organizácie
- Minimálny počet včelstiev členov v rámci organizácie

- Podrobné kritériá budú definované v národnej legislatíve a príručkách platných pre daný typ intervencie.

Predmet podpory:

- zabezpečenie analýzy včelárskych výrobkov,
- vytvorenie a dopĺňanie databázy údajov o lokálne produkovaných medoch,
- zaobstaranie diagnostickej techniky na analýzu včelárskych výrobkov.

5.2.22.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Podporu laboratórií na analýzu včelárskych výrobkov, úbytku včiel alebo poklesov produktivity a látok, ktoré môžu byť pre včely toxické môžu zlepšiť postavenie včelárov na trhu (ako aj v potravinovom reťazci).

5.2.22.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Celková finančná pomoc nepresiahne výdavky, ktoré vznikli prijímateľovi. Podrobné kritériá budú definované v národnej legislatíve – nariadení vlády SR.

5.2.22.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Celkový rozpočet na obdobie 2023-2027 (EÚ a ŠR spolu, v pomere 1:1): 462 000 EUR

5.2.22.9.Súlاد s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO.

5.2.22.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	55.1.3.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná čiastka na jedného príjemcu pomoci
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	Neuplatňuje sa

5.2.22.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	103,33	100	100	100	100	
	Plánovaný výstup (akcia)	300	500	500	500	500	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	31 000	50 000	50 000	50 000	50 000	231 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky štátneho rozpočtu v EUR)	31 000	50 000	50 000	50 000	50 000	231 000

5.2.23. Spolupráca v oblasti výskumu

Kód intervencie (ČS)	55.1.4
Názov intervencie	Spolupráca v oblasti výskumu
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor včelárskych výrobkov – článok 42 písm. b)
Typ intervencie	Čl. 55 ods. 1. písm. e) - spolupráca so subjektmi špecializovanými na vykonávanie výskumných programov v oblasti včelárstva a včelárskych výrobkov
Indikátor výstupu	O.37 Počet akcií alebo jednotiek na ochranu alebo zlepšenie včelárstva

5.2.23.1. Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.23.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

ŠC 6 Prispiieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

Prierezový cieľ Modernizovať poľnohospodárstvo a vidiek s podporou a zdieľaním vedomostí, inovácií a digitálnych riešení v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach a podnecovaním ich využívania zo strany poľnohospodárov prostredníctvom lepšieho prístupu k výskumu, inovácii, výmene vedomostí a odbornej príprave

5.2.23.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 1 Podporiť sektory, ktoré majú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

Potreba 2 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbytu s akcentom na lokálne výrobky

5.2.23.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

Neuplatňuje sa

5.2.23.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnený žiadateľ: organizácia v oblasti včelárstva

Oprávnený konečný príjemca: organizácia v oblasti včelárstva alebo jej organizačná jednotka, inštitúcia zameraná na výskum v oblasti včelárskych výrobkov

Kritéria oprávnenosti žiadateľa:

- Minimálny počet členov v rámci organizácie
- Minimálny počet včelstiev členov v rámci organizácie
- Podrobné kritériá budú definované v národnej legislatíve a príručkách platných pre daný typ intervencie.

Predmet podpory:

- realizácia projektu aplikovaného výskumu orgánom uskutočňujúcim aplikovaný výskum v oblasti zdravia a výživy včelstiev, kvality a alternatívneho využitia včelárskych výrobkov

5.2.23.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Spolupráca so subjektmi špecializovanými na vykonávanie výskumných programov v oblasti včelárstva a včelárskych výrobkov môžu zlepšiť postavenie včelárov na trhu (ako aj v potravinovom reťazci).

5.2.23.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Celková finančná pomoc nepresiahne výdavky, ktoré vznikli prijímateľovi. Podrobné kritériá budú definované v národnej legislatíve – nariadení vlády SR.

5.2.23.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Celkový rozpočet na obdobie 2023-2027 (EÚ a SR spolu, v pomere 1:1): 554 400 EUR

5.2.23.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO.

5.2.23.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	55.1.4.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná čiastka na jedného príjemcu pomoci
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	Neuplatňuje sa

5.2.23.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	3 100	3 000	3 000	3 000	3000	
	Plánovaný výstup (akcia)	12	20	20	20	20	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	37 200	60 000	60 000	60 000	60 000	277 200
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky štátneho rozpočtu v EUR)	37 200	60 000	60 000	60 000	60 000	277 200

5.2.24. Marketing

Kód intervencie (ČŠ)	55.1.5
Názov intervencie	Marketing
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor včelárskych výrobkov – článok 42 písm. b)
Typ intervencie	Čl. 55 ods. 1. písm. f) - propagácia, komunikácia a marketing vrátane akcií na monitorovanie trhu a činností zameraných najmä na zvyšovanie informovanosti spotrebiteľov o kvalite včelárskych výrobkov
Indikátor výstupu	O.37 Počet akcií alebo jednotiek na ochranu alebo zlepšenie včelárstva

5.2.24.1. Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.24.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

ŠC 6 Prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

Prierezový cieľ Modernizovať poľnohospodárstvo a vidiek s podporou a zdieľaním vedomostí, inovácií a digitálnych riešení v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach a podnecovaním ich využívania zo strany poľnohospodárov prostredníctvom lepšieho prístupu k výskumu, inovácii, výmene vedomostí a odbornej príprave

5.2.24.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 1 Podporiť sektory, ktoré majú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

Potreba 2 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky

5.2.24.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

Neuplatňuje sa

5.2.24.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnený žiadateľ: organizácia v oblasti včelárstva

Oprávnený konečný príjemca: včelár, organizácia v oblasti včelárstva alebo jej organizačná jednotka

Kritéria oprávnenosti žiadateľa:

- Minimálny počet členov v rámci organizácie
- Minimálny počet včelstiev členov v rámci organizácie

- Podrobné kritériá budú definované v národnej legislatíve a príručkách platných pre daný typ intervencie.

Predmet podpory:

- zabezpečenie publikačnej, osvetovej a propagačnej činnosti súvisiacej so včelárstvom,
- zabezpečenie medových raňajok na materských školách a základných školách,
- vytvorenie databázy regionálnych včelárov a dodávateľov včelárskych výrobkov,
- spracovanie a propagácia farmárskej praxe priateľskej ku včelám,

5.2.24.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Propagácia, komunikácia a marketing vrátane akcií na monitorovanie trhu a činností zameraných najmä na zvyšovanie informovanosti spotrebiteľov o kvalite včelárskych výrobkov môžu zlepšiť postavenie včelárov na trhu (ako aj v potravinovom reťazci).

5.2.24.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Celková finančná pomoc nepresiahne výdavky, ktoré vznikli prijímateľovi. Podrobné kritériá budú definované v národnej legislatíve – nariadení vlády SR.

5.2.24.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Celkový rozpočet na obdobie 2023-2027 (EÚ a SR spolu, v pomere 1:1): 554 400 EUR

5.2.24.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO.

5.2.24.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	55.1.5.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná čiastka na jedného príjemcu pomoci
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	Neuplatňuje sa

5.2.24.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom 2023 – 2027
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	3 100	3 000	3 000	3 000	3 000	
	Plánovaný výstup (akcia)	12	20	20	20	20	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	37 200	60 000	60 000	60 000	60 000	300 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky štátneho rozpočtu v EUR)	37 200	60 000	60 000	60 000	60 000	300 000

5.2.25. Ostatné sektory

5.2.25.1.Zemiaky

Kód intervencie (ČŠ)	67.1
Názov intervencie	Investície do hmotných a nehmotných aktív umožňujúce zvýšenie efektívnosti riadenia objemov a zlepšenia kvality v sektore zemiakov
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Zemiaky
Typ intervencie	Ostatné sektory - Článok 67
Indikátor výstupu	O.35 – počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.1.1.Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.2.25.1.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

ŠC 4 Prispieť k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvencie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

ŠC 5 Podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemikálií

Sektorový cieľ

Čl.46 a) plánovanie a organizácia výroby , prispôsobenie výroby dopytu, najmä pokiaľ ide o kvantitu a kvalitu , optimalizácia výrobných nákladov a návratnosti investícií, ako aj stabilizácia výrobných cien

Čl. 46 b) koncentrácia ponuky a uvádzanie výrobkov na trh a to aj prostredníctvom priameho marketingu

Čl.46 c) zlepšenie stredno – a dlhodobej konkurencie schopnosti, najmä prostredníctvom modernizácie

Čl.46 d) výskum a vývoj udržateľných výrobných metód, najmä prostredníctvom modernizácie

Čl. 46 e) podpora, vývoj a uplatňovanie:

- ii) Výrobných metód a techník šetrných k životnému prostrediu,
- iii) Výrobných postupov odolných proti škodcom a chorobám,
- iv) Noriem v oblasti zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, ktoré presahujú rámec minimálnych požiadaviek stanovených v práve Únie a vo vnútroštátnom práve
- v) Znižovanie množstva odpadu a takeého používania vedľajších produktov a nakladania s nimi ktoré je šetrné k životnému prostrediu , vrátane ich opätovného použitia a zhodnotenia
- vi) Ochrany a zvyšovania biodiverzity a udržateľného využívania prírodných zdrojov , najmä pokiaľ ide o ochranu vody, pôdy a vzduchu

Čl. 46 f) prispievane k zmiernovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu

Čl. 46 j) predchádzanie krízam a riadenie rizika so zameraním na prevenciu a riešenie narušení trhov v relevantnom sektore

5.2.25.1.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

Potreba 4.1 Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

Potreba 5.1 Ochrana podzemných vôd pred negatívnymi vplyvmi poľnohospodárskej činnosti - nadmernou aplikáciou živín

Potreba 5.2 Zabránenie rizika prieniku pesticídov do vody, vypracovanie systému minimalizácie vstupov chemických prípravkov do poľnohospodárskej produkcie

Potreba 5.3 Zabránenie znižovania úrodnosti pôdy používaním protieróznych a pôdoochranných opatrení

5.2.25.1.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca

R. 11 Koncentrácia dodávok

R.16 Investície týkajúce sa klímy

R.22 Udržateľné využitie vody

R.26 Investície súvisiace s prírodnými zdrojmi: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú produktívnu a neproduktívnu investičnú podporu v rámci SPP súvisiacu so starostlivosťou o prírodné zdroje

5.2.25.1.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú skupiny výrobcov a uznané organizácie výrobcov podľa nariadenia 1308/2013.

Oprávnené náklady:

- 1) náklady ohľadom vypracovania plánu predaja, plánu výroby členov OV podľa požiadaviek trhu, vrátane vhodného softvéru a hardvéru, náklady na prieskum trhu na pravidelnej báze, náklady na zhodnotenie možnosti zavádzania nových produktov
- 2) náklady na agrotechnické analýzy, ako je rozbor pôdy (výber pôdy s vhodným zastúpením živín, bez kontaminácie cudzorodými látkami)
- 3) nákup zariadenia a strojového vybavenia pre zlepšenie kvality a obchodnej hodnoty produkcie vo výrobe; výdavky na pozberové technológie
- 4) investície na výstavbu chladiarenských skladov
- 5) obstaranie zariadenia pre skladovanie zemiakov s riadenou atmosférou alebo s chladením,
- 6) výdavky zlepšujúce hodnotu skladovaných produktov na predĺženie ich skladovateľnosti a shelf – life pri predaji.
- 7) vytvorenie/ posilnenie funkcie manažéra kvality, zodpovednosť za operácie vedúce k zlepšeniu kvality a zvýšeniu obchodnej hodnoty produkcie, vrátane agrotechnického monitoringu

- 8) dosiahnutie alebo obnova certifikátu v systémoch riadenia kvality, poradenstvo ohľadom certifikácie a náklady na audity spojené so systémami riadenia kvality
- 9) obstaranie technologickej linky na kontrolu kvality (monitorovacie a triediace zariadenia)
- 10) náklady ohľadom výskumného pestovania nových druhov a odrôd v našich klimatických podmienkach, rozšíriť možnosti pre pestovateľov
- 11) zavádzanie nových procesov do výroby prinášajúcich šetrenie výrobných zdrojov , alebo zvyšovania kvality prípadne zvyšovania obchodnej hodnoty produktov
- 12) náklady na budovanie závlahových systémov, vrátane kvapkovej závlahy, údržba funkčných závlahových systémov, ktoré prispievajú k šetreniu vodou
- 13) náklady na obstaranie liniek na recykláciu vody pri pozberovej úprave, čím prispievajú k šetreniu vodou
- 14) náklady na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov

5.2.25.1.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia má za cieľ motivovať zakladanie organizácií výrobcov v sektore zemiakov a posilnenie ich funkčnosti vplyvom vybraných opatrení. Podpora v tejto intervencii je cielená na investície do hnutelných a nehnuteľných aktív, najmä infraštruktúry a systémov na riadenie a zlepšovanie kvality výrobkov. Zároveň sa pomocou tejto intervencie budú posilňovať opatrenia zamerané na predchádzanie klimatickým zmenám, formou využitia energie z obnoviteľných zdrojov. Dôležitým faktorom je využívanie systémov, ktoré zabezpečia efektívne využitie vody, ako sú budovanie šetrných závlahových systémov a využitie recyklácie pri pozberovej úprave produkcie.

5.2.25.1.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

60% financovanie operačných fondov , ktoré sú tvorené z hodnoty objemu predanej produkcie vo výške 6%.

5.2.25.1.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.1.9. Súlad s WTO

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.25.1.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Príspevok do operačných fondov skupín výrobcov alebo organizácií výrobcov - zemiaky
Územný rozsah	Národný
Druh jednotkovej sumy	priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma je stanovená odhadom. Objem predanej produkcie sa líši každý rok, nie je možné naplánovať jednotkovú sumu na 5 rokov. Tento sektor nemá doteraz vytvorenú štruktúru organizácií výrobcov. Z celkovej sumy podpory bude tvoriť na intervenciu 90%, z čoho 15% bude na opatrenia, predchádzajúce zmene klímy.
Ukazovateľ výsledkov	Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.2. *Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom*

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	121118	191958,5	422541,5	794665,5	794665,5	503 197,88
	Plánovaný výstup	2	4	4	4	4	18
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	242 236	767 834	1 690 166	3 178 663	3 178 663	9 0 5 7 5 6 2

5.2.25.2. Predchádzanie krízam a riadenie rizika

Kód intervencie (ČŠ)	67.2
Názov intervencie	Predchádzanie krízam a riadenie rizika v sektore zemiakov
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Zemiaky
Typ intervencie	Ostatné sektory - Článok 67
Indikátor výstupu	O. 35 Počet podporených operačných programov

5.2.25.2.1. Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.2.25.2.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

ŠC 1 Podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Sektorový cieľ

Článok 46 j) predchádzanie krízam a riadenie rizika so zameraním na prevenciu a riešenie narušení trhov v relevantnom sektore;

5.2.25.2.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Intervencia poskytuje účinné nástroje na predchádzanie krízam a riadenie rizika pre organizácie výrobcov v sektore zemiakov. Nástroje riadenia rizika sú zamerané na poistenie úrody a na formu riadenia objemov produkcie.

Za predchádzanie krízam a riadenie rizika sa považuje aj administrácia operačných fondov.

5.2.25.2.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.5 Riadenie rizika: podiel poľnohospodárskych podnikov s podporovanými nástrojmi na riadenie rizika v rámci SPP

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.2.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú skupiny výrobcov a uznané organizácie výrobcov podľa nariadenia EÚ č.1308/2013.

Oprávnené náklady:

- náklady na vytvorenie, naplnenie a doplnenie vzájomných fondov zo strany organizácií výrobcov a združení organizácií výrobcov uznaných podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 alebo podľa článku 67 ods. 7 nariadenia EÚ o SP;
- investície do hmotných a nehmotných aktív umožňujúce zvýšenie efektívnosti riadenia objemov uvedených na trh, a to aj v prípade hromadného skladovania;
- hromadné skladovanie výrobkov vyrobených organizáciou výrobcov alebo jej členmi a v prípade potreby aj kolektívne spracovanie s cieľom uľahčiť uvedené skladovanie;
- poistenie úrody a produkcie, ktoré prispieva k zaručeniu príjmov výrobcov, ak nastanú straty v dôsledku prírodných katastrof, nepriaznivých poveternostných udalostí, chorôb alebo napadnutia škodcami, a súčasne sa ním zaručuje, že prijímatelia vykonajú potrebné opatrenia na predchádzanie riziku;

5.2.25.2.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia zabezpečuje plnenie opatrení na predchádzanie krízam a riadeniu rizika

5.2.25.2.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

60% financovanie operačných fondov , ktoré sú tvorené z hodnoty objemu predanej produkcie vo výške 6%.

5.2.25.2.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.2.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.25.2.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.2.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Predchádzanie krízam a riadenie rizika v sektore zemiakov
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná suma
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma je stanovená odhadom.
Ukazovateľ výsledkov	Počet podporených operačných programov

5.2.25.2.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	90 000	50 000	50 000	100 000	100 000	76666,66
	Plánovaný výstup	2	4	4	4	4	18
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	180 000	200 000	200 000	400 000	400 000	2 380 000

5.2.25.3. Zvýšenie obchodnej hodnoty a kvality výrobkov

Kód intervencie (ČŠ)	67.3
Názov intervencie	Zvýšenie obchodnej hodnoty a kvality výrobkov v sektore zemiakov
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Zemiaky
Typ intervencie	Ostatné sektory - Článok 67
Indikátor výstupu	O. 35 Počet podporených operačných programov

5.2.25.3.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.2.25.3.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

ŠC 2 Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencie schopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého a dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Sektorový cieľ

Čl. 46 g) zvýšenie obchodnej hodnoty a kvality výrobkov vrátane zlepšovania kvality výrobkov a vývoja výrobkov s chráneným označením pôvodu alebo chráneným zemepisným označením alebo výrobkov, na ktoré sa vzťahujú únijske alebo vnútroštátne systémy kvality uznané členskými štátmi
Čl. 46 h) propagácia a marketing výrobkov

5.2.25.3.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity

Potreba 2.3 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.25.3.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 Lepšia organizácia dodávateľského reťazca

R.11 Koncentrácia dodávok

5.2.25.3.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnenými žiadateľmi sú skupiny výrobcov a uznané organizácie výrobcov podľa nariadenia EÚ 1308/2013.

čl.47 a) investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum, experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie

xi) zlepšovanie kvality výrobkov

Čl.47 g) vykonávanie systémov kvality Únie a vnútroštátnych systémov kvality

Čl.47 h) vykonávanie systémov výsledovateľnosti a certifikácie, najmä sledovanie kvality výrobkov predávaných končným spotrebiteľom

Oprávnené náklady:

- preplatenie nákladov na manažment výsledovateľnosti
- náklady na obstaranie vhodného softvéru a hardvéru pre zabezpečenie výsledovateľnosti
- dosiahnutie alebo obnova certifikátu v systémoch riadenia kvality,
- náklady na poradenstvo ohľadom certifikácie a zvyšovania kvality produkcie
- náklady na audity spojené so systémami riadenia kvality
- obstaranie vhodného SW a HW pre riadenie kvality
- náklady spojené so získaním chráneného označenia, ako sú vypracovanie špecifikácie, prihlasovací proces
- náklady spojené s kontrolou dodržiavania podmienok používania chráneného označenia, aby sa zabezpečili požiadavky na oprávnenosť používania chránených označení

5.2.25.3.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Intervencia má za cieľ vybudovanie účinných systémov výsledovateľnosti produkcie od spotrebiteľa až na úroveň pestovateľskej jednotky. Intervencia má tiež za cieľ podporiť zapojenie sa organizácií výrobcov do systémov schém kvality Únie, najmä získania chránených označení pre produkciu zo špecifických oblastí SR. Vykonávanie systémov kvality prispieva k podpore predaja produkcie členov organizácií výrobcov. Podporuje sa zvyšovanie kvality produkcie a jej lepšia predajnosť.

5.2.25.3.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

50% financovanie operačných fondov, ktoré sú tvorené z hodnoty objemu predanej produkcie vo výške 6%.

5.2.25.3.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.3.9. Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Intervencie rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 2, 7, 11 a 12 prílohy 2 Dohody WTO

5.2.25.3.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.1.3
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Zvýšenie obchodnej hodnoty a kvality výrobkov v sektore zemiakov
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	Jednotková suma je stanovená odhadom. Objem predanej produkcie sa líši každý rok, nie je možné naplánovať jednotkovú sumu na 5 rokov. Tento sektor nemá doteraz

	vytvorenú štruktúru organizácií výrobcov. Z celkovej sumy podpory budú tvoriť na intervenciu 4%..
Ukazovateľ výsledkov	Počet podporených operačných programov

5.2.25.3.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	100 000	72 500	72 500	125 000	125 000	98888,88
	Plánovaný výstup	2	4	4	4	4	18
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	200 000	290 000	290 000	500 000	500 000	1 780 000

Intervencie v sektore Mlieko a mliečne výrobky

5.2.25.4. Zlepšovanie plánovania výroby a prispôsobenie sa dopytu

Kód intervencie (ČŠ)	67.4.1
Názov intervencie	Zlepšovanie plánovania výroby a prispôsobenie sa dopytu
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor Mlieko a mliečne výrobky – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 – písm. a) Investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.4.1. Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.4.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Sektorové ciele

Sektorový cieľ čl. 46 písm. a) plánovanie a organizácia výroby, prispôsobenie výroby odbytu, najmä pokiaľ ide o kvalitu a kvantitu, optimalizácia výrobných nákladov a návratnosti investícií, stabilizácia cien; uvedené ciele súvisia so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. a), b), c) a i);

5.2.25.4.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.25.4.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.4.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ č. 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Obstaranie hmotného a nehmotného majetku
2. Investície do IT (vrátane softvéru)
3. Systémy vysledovateľnosti a certifikácie, najmä sledovanie kvality výrobkov predávaných konečným spotrebiteľom
4. Investície súvisiace s operatívnym plánovaním
5. Náklady na vypracovanie trhových analýz (prieskum trhu)/marketingových stratégií
6. Náklady na vypracovanie plánov výroby a predaja
7. Náklady na analýzu možností zavádzania nových produktov/nové odbytové kanály

5.2.25.4.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je zabezpečiť trhovoorientovanú výrobu, kontrolu objemu výroby ako aj kontrolu typu vyrábaných produktov prostredníctvom riadneho plánovania výroby založenom na akciách zameraných na vytvorenie výroby založenej na dopyte.

Organizácie výrobcov by mali konať v súlade s požiadavkami trhu, preto je nevyhnutné zabezpečiť vhodné plánovanie výroby založené na prognóze ponuky a dopytu. Taktiež by sa mali zamerať na ponuku nových produktov a služieb.

5.2.25.4.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.4.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.4.9. Súlad s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 11 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcovi.

Pomoc spĺňa definície uvedené v odseku 11 Pomoc pri štrukturálnych úpravách poskytovaná prostredníctvom investičnej pomoci prílohy 2 k Dohode WTO. Pomoc sa bude poskytovať formou investičnej pomoci.

5.2.25.4.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.4.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	

Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore mlieko a mliečne výrobky
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.4.11. *Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom*

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	15 000	33 333,33	35 000	62 500	62 500	
	Plánovaný výstup	4	6	8	8	8	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	60 000	200 000	280 000	500 000	500 000	1 540 000

5.2.25.5. Koncentrácia ponuky a nové odbytové kanály

Kód intervencie (ČŠ)	67.4.2
Názov intervencie	Koncentrácia ponuky a nové odbytové kanály
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor Mlieko a mliečne výrobky – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 – písm. a) Investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.5.1. Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.5.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Sektorové ciele

Sektorový cieľ čl. 46 písm. b) koncentrácia ponuky a uvádzanie výrobkov na trh, a to aj prostredníctvom priameho marketingu; uvedené ciele súvisia so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. a), b) a c);

5.2.25.5.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.25.5.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.5.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Obstaranie hmotného a nehmotného majetku
2. Marketingové aktivity vrátane priameho marketingu a hľadania nových alternatívnym odbytových kanálov
3. Náklady na obstaranie zariadení na spoločné riadenie ponuky (napr. zariadenia na spoločný zvoz, chladenie, spracovanie alebo balenie)
4. Náklady na spoločné obstarávanie vstupov

5.2.25.5.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je prostredníctvom vytvárania organizácií výrobcov/skupín výrobcov, združení organizácií výrobcov koncentrovať ponuku a posilniť vyjednávaciu pozíciu voči odberateľom. Horizontálne spolupráce môžu prispieť k zlepšeniu logistiky, skladovania a spracovania výrobkov, môžu znížiť výrobné a transakčné náklady a zlepšiť inovačný potenciál.

5.2.25.5.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.5.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.5.9. Súlad s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 11 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcovi.

Pomoc spĺňa definície uvedené v odseku 11 Pomoc pri štrukturálnych úpravách poskytovaná prostredníctvom investičnej pomoci prílohy 2 k Dohode WTO. Pomoc sa bude poskytovať formou investičnej pomoci.

5.2.25.5.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.4.2.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore mlieko a mliečne výrobky
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	priemerná

Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.5.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	12 500	20 000	32 160,75	45 000	45 000	
	Plánovaný výstup	4	6	8	8	8	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	50 000	120 000	257 286	360 000	360 000	1147 286

5.2.25.6. Zlepšenie podmienok zamestnávania

Kód intervencie (ČŠ)	67.4.3
Názov intervencie	Zlepšenie podmienok zamestnávania
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor Mlieko a mliečne výrobky – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 písm. a) – Investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie: - xiii) zlepšenie podmienok zamestnávania a zabezpečenie súladu s povinnosťami zamestnávateľa, ako aj požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade so smernicami 89/391/EHS, 2009/104/ES a (EÚ) 2019/1152
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.6.1. Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.6.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 8 Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva

Sektorové ciele

46k) zlepšenie podmienok zamestnávania a presadzovanie povinností zamestnávateľa, ako aj požiadaviek bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade so smernicami 89/391/EHS, 2009/104/ES a (EÚ) 2019/1152

5.2.25.6.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba nebola zo SWOT analýzy odvodená.

5.2.25.6.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.6.5. *Podmienky oprávnenosti*

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Nákup ochranných pomôcok a odevov pre zamestnancov
2. Modernizácia spoločných zariadení zamestnancov
3. Poradenské služby a vzdelávacie aktivity (napr. školenia, semináre) pre zamestnancov za účelom informovanosti v oblasti pracovného práva, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

5.2.25.6.6. *Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)*

Cieľom tejto intervencie je zlepšenie podmienok zamestnávania a presadzovania povinností zamestnávateľa, vrátane bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pri práci.

5.2.25.6.7. *Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu*

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.6.8. *Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie*

5.2.25.6.9. *Súlad s WTO*

Odsek 2 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcovi. Podpora bude v súlade s písm. d) Prednáškové a poradenské služby odseku 2 Všeobecné služby prílohy 2 k Dohode WTO.

5.2.25.6.10. *Plánované jednotkové sumy – definícia*

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.4.3.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore mlieko a mliečne výrobky
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	priemerný
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov,

	miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.6.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	2 500	8 333,33	8 750	11 250	11 250	
	Plánovaný výstup	4	6	8	8	8	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	10 000	50 000	70 000	90 000	90 000	

5.2.25.7. Zlepšenie kvality výrobkov

Kód intervencie (ČŠ)	67.4.4
Názov intervencie	Zlepšenie kvality výrobkov
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor Mlieko a mliečne výrobky – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 písm. a) – Investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie: - xi) zlepšenie kvality výrobkov
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.7.1. Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.7.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 2 Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

Sektorové ciele

46g) zvýšenie obchodnej kvality a kvality výrobkov vrátane zlepšovania kvality výrobkov a vývoja výrobkov s chráneným označením pôvodu alebo chráneným zemepisným označením alebo výrobkov, na ktoré sa vzťahujú únijné alebo vnútroštátne systémy kvality uznané členskými štátmi; uvedené ciele súvisia so špecifickým cieľom stanoveným v článku 6 ods. 1 písm. b);

5.2.25.7.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

2.1 Zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov investíciami do modernizácie, inovácií a digitalizácie

5.2.25.7.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.7.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Investície do zariadení na zvýšenie kvality výrobkov
2. Nákup strojov/zariadení na čistenie priestorov výroby a v areáli organizácie výrobcov (napr. zariadenia na čistenie priestorov)
3. Zavádzanie manažmentu kvality alebo zlepšovanie už zavedeného manažmentu kvality vrátane investícií súvisiacich so zlepšením organizačnej štruktúry ako sú napr. moderné informačné a komunikačné systémy, informačné systémy na zabezpečenie výsledovateľosti
4. Osobné náklady v súvislosti s kontrolou kvality výrobkov
5. Náklady na testovanie a iné, ktoré súvisia s kontrolou kvality výrobkov a celkovo s opatreniami na zlepšenie kvality (napr. analýzy, monitorovanie kvality)
6. Poradenstvo a školenia v oblasti zvyšovania kvality

5.2.25.7.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je posilniť orientáciu na trhu prostredníctvom zvyšovania kvality výrobkov. Taktiež je cieľom zvyšovať podiel výrobkov, ktoré budú spĺňať vysoké požiadavky na kvalitu výrobkov. Zavedenie systémov kvality môže významným spôsobom prispieť k zvýšeniu kvality výrobkov a k zlepšeniu organizácie práce. Na druhej strane sú tu požiadavky trhu a taktiež možnosti organizácií výrobcov reagovať na tieto častokrát nové požiadavky trhu, ktoré idú nad rámec bežných požiadaviek na kvalitu výrobkov a samotné hygienické požiadavky.

5.2.25.7.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.7.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.7.9. Súlad s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 2 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcom. Podpora bude v súlade s odsekom 2 Všeobecné služby prílohy 2 k Dohode WTO.

5.2.25.7.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.4.4.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	

Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore mlieko a mliečne výrobky
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.7.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	3 750	13 624,83	12 500	18 750	18 750	
	Plánovaný výstup	4	6	8	8	8	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	15 000	81 749	100 000	150 000	150 000	496 749

5.2.25.8. Krízová komunikácia

Kód intervencie (ČŠ)	67.4.5
Názov intervencie	Krízová komunikácia
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor Mlieko a mliečne výrobky – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 2 písm. l) - komunikačné akcie zamerané na zvyšovanie povedomia a informovanie spotrebiteľov
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.8.1 Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.8.2 Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 1 Podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii

Sektorové ciele

46j) predchádzanie krízam a riadenie rizika so zameraním na prevenciu a riešenie narušení trhov v relevantnom sektore; uvedené ciele súvisia so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. a), b) a c);

5.2.25.8.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

1.4 Zníženie volatility príjmov prostredníctvom riadenia rizík

5.2.25.8.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.5 Riadenie rizika: podiel poľnohospodárskych podnikov s podporovanými nástrojmi na riadenie rizika v rámci SPP

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.8.5 Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Komunikačné opatrenia v čase krízy na zvýšenie informovanosti spotrebiteľov (napr. propagačné a informačné podujatia, reklamné materiály)

5.2.25.8.6 Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je posilniť komunikačné opatrenia v krízových situáciách za účelom zvyšovania povedomia a informovanosti spotrebiteľov.

5.2.25.8.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.8.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.8.9 Súlad s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 2 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcom. Podpora bude v súlade s písm. d) Prednáškové a poradenské služby odseku 2 Všeobecné služby prílohy 2 k Dohode WTO.

5.2.25.8.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.4.5.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore mlieko a mliečne výrobky
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.5 Riadenie rizika: podiel poľnohospodárskych podnikov s podporovanými nástrojmi na riadenie rizika v rámci SPP R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych

	trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.8.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	1 440,25	5 000	6 250	8 565,25	8 565,25	
	Plánovaný výstup	4	6	8	8	8	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	5 761,00	30 000	50 000	68 522	68 522	222 805,00

5.2.25.9. Efektívne riadenie objemov

Kód intervencie (ČŠ)	67.4.6
Názov intervencie	Efektívne riadenie objemov
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor Mlieko a mliečne výrobky – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 2 písm. b) - investície do hmotných a nehmotných aktív umožňujúce zvýšenie efektívnosti riadenia objemov uvedených na trh, a to aj v prípade hromadného skladovania
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.9.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.9.2 Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 1 Podporiť hospodársky udržateľný poľnohospodársky príjem a odolnosť poľnohospodárskeho sektora na celom území Únie s cieľom zvýšiť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a poľnohospodársku rozmanitosť, ako aj zabezpečiť hospodársku udržateľnosť poľnohospodárskej výroby v Únii

Sektorové ciele

46j) predchádzanie krízam a riadenie rizika so zameraním na prevenciu a riešenie narušení trhov v relevantnom sektore; uvedené ciele súvisia so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. a), b) a c);

5.2.25.9.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

1.4 Zníženie volatility príjmov prostredníctvom riadenia rizík

5.2.25.9.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.5 Riadenie rizika: podiel poľnohospodárskych podnikov s podporovanými nástrojmi na riadenie rizika v rámci SPP

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.9.5 Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Investície na obstaranie technológií a zariadení na skladovanie
2. Výdavky zlepšujúce hodnotu skladovaných produktov
3. Investície do hmotného a nehmotného majetku
4. Výdavky súvisiace so zavedením efektívneho modelu riadenia objemov výroby
5. Manažment riadenia objemu výroby

5.2.25.9.6 Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je zabezpečenie stabilizácie organizácie výrobcov a jej členov.

5.2.25.9.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.9.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.9.9 Súlad s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 11 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcovi.

Pomoc spĺňa definície uvedené v odseku 11 Pomoc pri štrukturálnych úpravách poskytovaná prostredníctvom investičnej pomoci prílohy 2 k Dohode WTO. Pomoc sa bude poskytovať formou investičnej pomoci.

5.2.25.9.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.4.6.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore mlieko a mliečne výrobky
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	

Ukazovateľ výsledkov	R.5 Riadenie rizika: podiel poľnohospodárskych podnikov s podporovanými nástrojmi na riadenie rizika v rámci SPP R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.9.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	2500	7 206,83	12 500	27 500	27 500	
	Plánovaný výstup	4	6	8	8	8	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	10 000	43 241	100 000	220 000	220 000	593 241,00

5.2.25.10. Výskum a vývoj

Kód intervencie (ČŠ)	67.4.7
Názov intervencie	Výskum a vývoj
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor Mlieko a mliečne výrobky – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 písm. a) – Investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.10.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.10.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 2 Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

CCO Prierezový cieľ Modernizovať poľnohospodárstvo a vidiek s podporou a zdieľaním vedomostí, inovácií a digitálnych riešení v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach a podnecovaním ich využívania zo strany poľnohospodárov prostredníctvom lepšieho prístupu k výskumu, inovácii, výmene vedomostí a odbornej príprave

Sektorové ciele

46d) výskum a vývoj udržateľných výrobných metód vrátane odolnosti proti škodcom, proti chorobám zvierat, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, inovačných postupov a výrobných techník, ktoré posilňujú hospodársku konkurencieschopnosť a podnecujú vývoj na trhu; uvedené ciele súvisia so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. a), b), c) a i);

5.2.25.10.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba nebola zo SWOT analýzy odvodená.

5.2.25.10.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.1 Zlepšenie výkonnosti prostredníctvom vedomostí a inovácie: počet osôb využívajúcich poradenstvo, odbornú prípravu, výmenu vedomostí alebo zúčastňujúcich sa v operačných skupinách európskeho partnerstva v oblasti inovácií (EIP) podporovaných z SPP s cieľom zlepšiť udržateľnú hospodársku, sociálnu a environmentálnu výkonnosť, klimatickú výkonnosť a výkonnosť v oblasti efektívneho využívania zdrojov

R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.10.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Podpora výskumu a vývoja napr. v oblastiach:
 - Zlepšenie využívania genetických zdrojov
 - Redukcia a likvidácia odpadu, zhodnocovanie odpadu, používanie biologicky odbúrateľných materiálov
 - Obalové materiály
 - Znižovanie emisií
 - Vývoj a využívanie plemien
 - Zvyšovanie odolnosti zvierat voči chorobám
2. Investície na technické vybavenie pre výskumnú činnosť a vývoj
3. Inovácia produktov a procesov
4. Zlepšenie postupov skladovania výrobkov
5. Inovácie vo výrobe
6. Rozvoj procesov šetrných k životnému prostrediu
7. Materiálové a personálne náklady
8. Náklady na spoluprácu a koordináciu výskumu a vývoja

5.2.25.10.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Táto intervencia je zameraná na implementáciu procesov prostredníctvom inovácií a výskumnej činnosti. Cieľom je dosiahnutie lepšej a efektívnejšej reakcie na situáciu na trhu, dosiahnúť konkurenčnú výhodu a prostredníctvom cielených výskumných činností optimalizovať svoju výrobu.

5.2.25.10.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.10.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.10.9. Súlad s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 2 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcovi. Podpora bude v súlade s písm. a) Výskum vrátane všeobecného výskumu odseku 2 Všeobecné služby prílohy 2 k Dohode WTO.

5.2.25.10.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.4.7.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore mlieko a mliečne výrobky
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.1 Zlepšenie výkonnosti prostredníctvom vedomostí a inovácie: počet osôb využívajúcich poradenstvo, odbornú prípravu, výmenu vedomostí alebo zúčastňujúcich sa v operačných skupinách európskeho partnerstva v oblasti inovácií (EIP) podporovaných z SPP s cieľom zlepšiť udržateľnú hospodársku, sociálnu a environmentálnu výkonnosť, klimatickú výkonnosť a výkonnosť v oblasti efektívneho využívania zdrojov R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.10.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	5 000	8 333,33	12 500	16 250	16 250	
	Plánovaný výstup	4	6	8	8	8	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	20 000	50 000	100 000	130 000	130 000	430 000

5.2.25.11. Zlepšenie hospodárenia s odpadom

Kód intervencie (ČŠ)	67.4.8
Názov intervencie	Zlepšenie hospodárenia s odpadom
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor Mlieko a mliečne výrobky – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 písm. a) – Investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie: - vii) znižovanie emisií a množstva odpadu a zlepšenie používania vedľajších produktov vrátane ich opätovného použitia zhodnotenia a zlepšenie nakladania s odpadom
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.11.1.Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.11.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 5 Podporiť udržateľný rozvoj a efektívny manažment prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch, a to aj znížením závislosti od chemických látok

Sektorové ciele

46e) podpora, vývoj a uplatňovanie - iv) znižovanie množstva odpadu a takého používania vedľajších produktov a nakladania s nimi, ktoré je šetrné k životnému prostrediu, vrátane ich opätovného použitia a zhodnotenia uvedené ciele súvisia so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. e), f), a i);

5.2.25.11.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba nebola zo SWOT analýzy odvodená.

5.2.25.11.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

R.26 – Investície súvisiace s prírodnými zdrojmi: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú produktívnu a neproduktívnu investičnú podporu v rámci SPP súvisiacu so starostlivosťou o prírodné zdroje

5.2.25.11.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Predchádzanie vzniku odpadu vo výrobe
2. Znižovanie plytvania napr. pri výrobe, balení a likvidácii obalových materiálov
3. Recyklácia organického odpadu
4. Investície do spracovania odpadu

5.2.25.11.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je zníženie množstva odpadu.

5.2.25.11.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.11.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.11.9.Súlad s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 11 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcovi.

Pomoc spĺňa definície uvedené v odseku 11 Pomoc pri štrukturálnych úpravách poskytovaná prostredníctvom investičnej pomoci prílohy 2 k Dohode WTO. Pomoc sa bude poskytovať formou investičnej pomoci.

5.2.25.11.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.4.8.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore mlieko a mliečne výrobky
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín

	výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch R.26 – Investície súvisiace s prírodnými zdrojmi: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú produktívnu a neproduktívnu investičnú podporu v rámci SPP súvisiacu so starostlivosťou o prírodné zdroje

5.2.25.11.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	5 000	23 333,33	27 500	31 250	31 250	
	Plánovaný výstup	4	6	8	8	8	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	20 000	140 000	220 000	250 000	250 000	880 000

5.2.25.12. Zvýšenie udržateľnosti a efektívnosti prepravy a skladovania

Kód intervencie (ČŠ)	67.4.9
Názov intervencie	Zvýšenie udržateľnosti a efektívnosti prepravy a skladovania
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor Mlieko a mliečne výrobky – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	- Článok 47 ods. 1 písm. e) - akcie na zvýšenie udržateľnosti a efektívnosti prepravy a skladovania výrobkov;
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.12.1.Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.12.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 4 Prispieť k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Sektorové ciele

46f) prispievanie k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako sa stanovuje v článku 6 ods. 1 písm. d);

5.2.25.12.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba nebola zo SWOT analýzy odvodená.

5.2.25.12.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

R.16 - Investície súvisiace s klímou: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú investičnú podporu z SPP prispievajúcu k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako aj k výrobe energie z obnoviteľných zdrojov alebo k výrobe biomateriálov

5.2.25.12.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Investície do udržateľných logistických systémov
2. Investície do zlepšenia a zachovania kvality spracovania, skladovania a prepravy
3. Výstavba chladiarenských a skladovacích priestorov šetrných ku klíme
4. Zlepšenie existujúcej technológie skladovania a to aj s ohľadom na ochranu klímy
5. Vybavenie dopravných prostriedkov
6. Tvorba konceptov na zníženie emisií
7. Investície do ustajňovacích priestorov vrátane technológií vrátane spracovania, balenia a pod.

5.2.25.12.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je posilnenie trvalej udržateľnosti a efektívnosti prepravy a skladovania. Zlepšenie existujúcich skladovacích technológií a alternatívne logistické postupy môžu viesť k zníženiu emisií.

5.2.25.12.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.12.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.12.9.Súlady s WTO

„Zelený kód“

Odsek 2 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcom. Podpora bude v súlade s písm. g) Služby poskytované v oblasti infraštruktúry odseku 2 Všeobecné služby prílohy 2 k Dohode WTO.

5.2.25.12.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.4.9.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore mlieko a mliečne výrobky
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	

Ukazovateľ výsledkov	R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch R.16 – Investície súvisiace s klímou: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú investičnú podporu z SPP prispievajúcu k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako aj k výrobe energie z obnoviteľných zdrojov alebo k výrobe biomateriálov

5.2.25.12.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	3 750	23 000	30 000	36 250	36 250	
	Plánovaný výstup	4	6	8	8	8	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	15 000	138 000	240 000	290 000	290 000	973 000

5.2.25.13. Šetrenie energiou, energetická efektívnosť, investície do alternatívnych druhov energií

Kód intervencie (ČŠ)	67.4.10
Názov intervencie	Šetrenie energiou, energetická efektívnosť, investície do alternatívnych druhov energií
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor Mlieko a mliečne výrobky – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 písm. a) – Investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie: - iv) zintenzívnenie šetrenia energiou, energetickej efektívnosti a používania energie z obnoviteľných zdrojov
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.13.1.Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.13.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 4 Prispieť k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Sektorové ciele

46f) prispievanie k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako sa stanovuje v článku 6 ods. 1 písm. d);

5.2.25.13.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

4.2 Znižovanie emisie skleníkových plynov a amoniaku

4.4 Zvyšovanie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie na celkovom objeme energií v poľnohospodárstve

5.2.25.13.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

R.16 – Investície súvisiace s klímou: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú investičnú podporu z SPP prispievajúcu k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako aj k výrobe energie z obnoviteľných zdrojov alebo k výrobe biomateriálov

5.2.25.13.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Investície súvisiace s optimalizáciou existujúcich systémov ako napr. pri výrobe, spracovaní, skladovaní
2. Investície do nových systémov a zariadení šetrných k životnému prostrediu napr. pri výrobe, spracovaní, skladovaní
3. Investície súvisiace úpravou strojov/zariadení na stroje/zariadenia s alternatívnym pohonom
4. Alternatívne zdroje energie (náklady na financovanie na zdroje energie vyrábané udržateľným spôsobom)
5. Poradenstvo v oblasti energetickej účinnosti

5.2.25.13.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je prispieť k ochrane klímy znížením emisií skleníkových plynov a úspore energie a využívaniu alternatívnych zdrojov energie.

5.2.25.13.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.13.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.13.9.Súlad s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 11 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcovi.

Pomoc spĺňa definície uvedené v odseku 11 Pomoc pri štrukturálnych úpravách poskytovaná prostredníctvom investičnej pomoci prílohy 2 k Dohode WTO. Pomoc sa bude poskytovať formou investičnej pomoci.

5.2.25.13.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.4.10.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore mlieko a mliečne výrobky

Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch R.16 – Investície súvisiace s klímou: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú investičnú podporu z SPP prispievajúcu k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako aj k výrobe energie z obnoviteľných zdrojov alebo k výrobe biomateriálov

5.2.25.13.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	5 000	26 666,67	27 500	32 500	32 500	
	Plánovaný výstup	4	6	8	8	8	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	20 000	160 00	220 000	260 000	260 000	920 000

5.2.25.14. Propagácia a marketing

Kód intervencie (ČŠ)	67.4.11
Názov intervencie	Propagácia a marketing
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor Mlieko a mliečne výrobky – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 písm. f) propagácia, komunikácia a marketing vrátane akcií a činností zameraných najmä na zvyšovanie informovanosti spotrebiteľov o systémoch kvality Únie a o význame zdravého stravovania a na diverzifikáciu a konsolidáciu trhov
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.14.1. Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.14.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 2 Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

Sektorové ciele

46h) propagácia a marketing; uvedené ciele súvisia so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. b), c) a i);

5.2.26.14.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

2.3 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky

5.2.26.14.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.26.14.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Propagácia priameho marketingu (napr. marketing, predajne, predajné autá, predajné automaty)
2. Obstaranie softvéru a hardvéru
3. Náklady súvisiace s vypracovaním marketingovej stratégie za účelom zlepšenia úrovne predaja (vecné, personálne náklady)
4. Náklady na vytvorenie loga a spoločnej marketingovej stratégie organizácie výrobcov
5. Investície súvisiace so zabezpečením prípravy produktov podľa potrieb trhu
6. Investície na vytvorenie potrebnej infraštruktúry a zabezpečenie logistiky

5.2.26.14.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Marketing výrobkov a jeho význam v súčasnosti rastie, pričom ho možno považovať za základnú funkciu organizácií výrobcov.

Organizácie výrobcov musia aktívne pristupovať k maloobchodu s vlastnou ponukou, novými (kvalitnými) výrobkami a službami, vyhľadávať kupujúcich, skúmať ich zvyky, prania a potreby. K hlavným marketingovým aktivitám patrí výskum, vývoj nových produktov, ich distribúcia, komunikácia so zákazníkom, tvorba cenovej politiky a poskytovanie služieb zákazníkovi. Kvalitný marketing by mal prebiehať kontinuálne, plánovane, v súlade s dlhodobou stratégiou firmy a s využitím všetkých dostupných nástrojov.

5.2.26.14.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.26.14.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.26.14.9.Súladi s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 2 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcov. Podpora bude v súlade s písm. f) Marketingové a propagačné služby odseku 2 Všeobecné služby prílohy 2 k Dohode WTO.

5.2.26.14.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.4.11.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore mlieko a mliečne výrobky
Územný rozsah	národný

Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.26.14.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	2 500	10 000	12 500	15 000	15 000	
	Plánovaný výstup	4	6	8	8	8	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	10 000	60 000	100 000	120 000	120 000	410 000

5.2.25.15. Odborná príprava, poradenstvo a výmena postupov

Kód intervencie (ČŠ)	67.4.12
Názov intervencie	Odborná príprava, poradenstvo a výmena postupov
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor Mlieko a mliečne výrobky – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 písm. c) - odborná príprava vrátane odborného poradenstva a výmeny najlepších postupov, predovšetkým v otázkach udržateľných techník kontroly chorôb, udržateľného používania veterinárnych liekov a zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, ako aj v otázkach používania organizovaných obchodných platforiem a komoditných búrz na spotovom a termínovom trhu
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.15.1.Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.15.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

CCO Modernizovať poľnohospodárstvo a vidiek s podporou a zdieľaním vedomostí, inovácií a digitálnych riešení v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach a podnecovaním ich využívania zo strany poľnohospodárov prostredníctvom lepšieho prístupu k výskumu, inovácii, výmene vedomostí a odbornej príprave

Sektorové ciele

46c) zlepšenie stredno- a dlhodobej konkurencieschopnosti, najmä prostredníctvom modernizácie; uvedený cieľ súvisí so špecifickým cieľom stanoveným v článku 6 ods. 1 písm. c);

5.2.25.15.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

3.3 Zvyšovanie efektívnosti potravinových vertikál prostredníctvom investícií do spracovateľských kapacít

5.2.25.15.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.1 Zlepšenie výkonnosti prostredníctvom vedomostí a inovácií: počet osôb využívajúcich poradenstvo, odbornú prípravu, výmenu vedomostí alebo zúčastňujúcich sa v operačných skupinách európskeho partnerstva v oblasti inovácií (EIP) podporovaných z SPP s cieľom zlepšiť udržateľnú

hospodársku, sociálnu a environmentálnu výkonnosť, klimatickú výkonnosť a výkonnosť v oblasti efektívneho využívania zdrojov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.15.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Poradenstvo, školenia a ďalšie vzdelávania týkajúce sa organizácie výrobcov týkajúce sa napr.: - cielenejšie zameranie na trh, - optimalizácia nákladov organizácie výrobcov, - inovatívne produkty, - optimalizácia procesov organizácie
2. Vzdelávanie a poradenstvo v oblasti napr.: - plánovanie produkcie, - manažment kvality, - zvyšovanie obchodných zručností, - znižovanie odpadu vo výrobe, - znižovanie používania veterinárnych liekov, - kontrola chorôb, - adaptácia na zmenu klímy a jej zmierňovanie
3. Ďalšie poradenstvo a školenia za účelom vytvárania spolupráce (napr. vzájomný vývoj a výskum, spoločný marketing, spoločné riadenie kvality)
4. Opatrenia v oblasti zlepšovania činnosti organizácií výrobcov, informačné akcie pre členov organizácií výrobcov a zvyšovanie záujmu o členstvo v organizácií výrobcov
5. Poradenstvo pre skupiny výrobcov s cieľom získať uznanie podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013
6. Poradenstvo v oblasti zakladania nových organizácií výrobcov, zlučovania existujúcich organizácií alebo umožnenia vstupu jednotlivých výrobcov do existujúcej organizácie výrobcov, zakladania združení organizácií výrobcov/nadnárodných organizácií výrobcov a pod.
7. Poskytovanie informácií členom organizácií výrobcov (vrátane informačných podujatí, reklamy pre potenciálnych členov)
8. Hardvér a softvér na správu členstva v organizácií výrobcov

5.2.25.15.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Poradenstvo, školenia a výmena osvedčených postupov môžu zlepšiť postavenie organizácií výrobcov na trhu (ako aj v potravinovom reťazci).

5.2.25.15.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.15.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.15.9.Súlad s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 11 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcov. Podpora bude v súlade s písm. f) Marketingové a propagačné služby odseku 2 Všeobecné služby prílohy 2 k Dohode WTO.

5.2.25.15.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.4.12.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore mlieko a mliečne výrobky
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.1 Zlepšenie výkonnosti prostredníctvom vedomostí a inovácie: počet osôb využívajúcich poradenstvo, odbornú prípravu, výmenu vedomostí alebo zúčastňujúcich sa v operačných skupinách európskeho partnerstva v oblasti inovácií (EIP) podporovaných z SPP s cieľom zlepšiť udržateľnú hospodársku, sociálnu a environmentálnu výkonnosť, klimatickú výkonnosť a výskonnosť v oblasti efektívneho využívania zdrojov R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.15.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	2 750	10 000	12 500	15 000	15 000	
	Plánovaný výstup	4	6	8	8	8	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	11 000	60 000	100 000	120 000	120 000	411 000

Sektorové intervencie Bravčové mäso

5.2.25.16. Zlepšovanie plánovania výroby a prispôsobenie sa dopytu

Kód intervencie (ČŠ)	67.5.1
Názov intervencie	Zlepšovanie plánovania výroby a prispôsobenie sa dopytu
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor bravčové mäso – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 – písm. a) Investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.16.1. Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.16.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Sektorové ciele

Sektorový cieľ čl. 46 písm. a) plánovanie a organizácia výroby, prispôsobenie výroby odbytu, najmä pokiaľ ide o kvalitu a kvantitu, optimalizácia výrobných nákladov a návratnosti investícií, stabilizácia cien; uvedené ciele súvisia so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. a), b), c) a i);

5.2.25.16.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.25.16.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.16.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov
Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

8. Obstaranie hmotného a nehmotného majetku
9. Investície do IT (vrátane softvéru)
10. Systémy vysledovateľnosti a certifikácie, najmä sledovanie kvality výrobkov predávaných konečným spotrebiteľom
11. Investície súvisiace s operatívnym plánovaním
12. Náklady na vypracovanie trhových analýz (prieskum trhu)/marketingových stratégií
13. Náklady na vypracovanie plánov výroby a predaja
14. Náklady na analýzu možností zavádzania nových produktov/nové odbytové kanály

5.2.25.16.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je zabezpečiť trhovoorientovanú výrobu, kontrolu objemu výroby ako aj kontrolu typu vyrábaných produktov prostredníctvom riadneho plánovania výroby založenom na akciách zameraných na vytvorenie výroby založenej na dopyte.

Organizácie výrobcov by mali konať v súlade s požiadavkami trhu, preto je nevyhnutné zabezpečiť vhodné plánovanie výroby založené na prognóze ponuky a dopytu. Taktiež by sa mali zamerať na ponuku nových produktov a služieb.

5.2.25.16.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.16.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.16.9.Súlady s WTO

„Zelený kód“

Odsek 11 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcom.

Pomoc spĺňa definície uvedené v odseku 11 Pomoc pri štrukturálnych úpravách poskytovaná prostredníctvom investičnej pomoci prílohy 2 k Dohode WTO. Pomoc sa bude poskytovať formou investičnej pomoci.

5.2.25.16.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.5.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	

Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore bravčové mäso
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.16.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	14 804	33 986,50	55 113,50	51 166	51 166	
	Plánovaný výstup	1	2	2	3	3	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	14 804	67 975	110 227	153 497	153 497	500 000

5.2.25.17. Koncentrácia ponuky a nové odbytové kanály

Kód intervencie (ČŠ)	67.5.2
Názov intervencie	Koncentrácia ponuky a nové odbytové kanály
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor bravčové mäso – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	článok 47 ods. 1 – písm. a) Investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.17.1.Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.17.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Sektorové ciele

Sektorový cieľ čl. 46 písm. b) koncentrácia ponuky a uvádzanie výrobkov na trh, a to aj prostredníctvom priameho marketingu; uvedené ciele súvisia so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. a), b) a c);

5.2.25.17.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.25.17.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.17.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Obstaranie hmotného a nehmotného majetku
2. Marketingové aktivity vrátane priameho marketingu a hľadania nových alternatívnym odbytových kanálov
3. Náklady na obstaranie zariadení na spoločné riadenie ponuky (napr. zariadenia na spoločný zvoz, chladenie, spracovanie alebo balenie)
4. Náklady na spoločné obstarávanie vstupov

5.2.25.17.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je prostredníctvom vytvárania organizácií výrobcov/skupín výrobcov, združení organizácií výrobcov koncentrovať ponuku a posilniť vyjednávaciu pozíciu voči odberateľom. Horizontálne spolupráce môžu prispieť k zlepšeniu logistiky, skladovania a spracovania výrobkov, môžu znížiť výrobné a transakčné náklady a zlepšiť inovačný potenciál.

5.2.25.17.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.17.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.17.9.Súlad s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 11 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcovi.

Pomoc spĺňa definície uvedené v odseku 11 Pomoc pri štrukturálnych úpravách poskytovaná prostredníctvom investičnej pomoci prílohy 2 k Dohode WTO. Pomoc sa bude poskytovať formou investičnej pomoci.

5.2.25.17.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.5.2.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore bravčové mäso
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	

Ukazovateľ výsledkov	R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.17.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	14 804	33 986,50	55 113,50	51 166	51 166	
	Plánovaný výstup	1	2	2	3	3	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	14 804	67 975	110 227	153 497	153 497	500 000

5.2.25.18. Zlepšenie podmienok zamestnávania

Kód intervencie (ČŠ)	67.5.3
Názov intervencie	Zlepšenie podmienok zamestnávania
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor bravčové mäso – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 písm. a) – Investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie: - xiii) zlepšenie podmienok zamestnávania a zabezpečenie súladu s povinnosťami zamestnávateľa, ako aj požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade so smernicami 89/391/EHS, 2009/104/ES a (EÚ) 2019/1152
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.18.1.Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.18.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 8 Podporiť zamestnanosť, rast, rodovú rovnosť vrátane účasti žien v poľnohospodárstve, sociálne začlenenie a miestny rozvoj vo vidieckych oblastiach vrátane obehového biohospodárstva a udržateľného lesného hospodárstva

Sektorové ciele

46k) zlepšenie podmienok zamestnávania a presadzovanie povinností zamestnávateľa, ako aj požiadaviek bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade so smernicami 89/391/EHS, 2009/104/ES a (EÚ) 2019/1152

5.2.25.18.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba nebola zo SWOT analýzy odvodená.

5.2.25.18.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.18.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

4. Nákup ochranných pomôcok a odevov pre zamestnancov
5. Modernizácia spoločných zariadení zamestnancov
6. Poradenské služby a vzdelávacie aktivity (napr. školenia, semináre) pre zamestnancov za účelom informovanosti v oblasti pracovného práva, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

5.2.25.18.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je zlepšenie podmienok zamestnávania a presadzovania povinností zamestnávateľa, vrátane bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pri práci.

5.2.25.18.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.18.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.18.9.Súlady s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 2 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcov. Podpora bude v súlade s písm. d) Prednáškové a poradenské služby odseku 2 Všeobecné služby prílohy 2 k Dohode WTO.

5.2.25.18.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.5.3.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore bravčové mäso
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcov a systémov kvality podporovaných z SPP

	R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.18.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	14 804	33 986,50	55 113,50	51 166	51 166	
	Plánovaný výstup	1	2	2	3	3	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	14 804	67 975	110 227	153 497	153 497	500 000

5.2.25.19. Zvýšenie udržateľnosti a efektívnosti prepravy a skladovania

Kód intervencie (ČŠ)	67.5.4
Názov intervencie	Zvýšenie udržateľnosti a efektívnosti prepravy a skladovania
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor bravčové mäso – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	- Článok 47 ods. 1 písm. e) - akcie na zvýšenie udržateľnosti a efektívnosti prepravy a skladovania výrobkov;
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.19.1.Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.19.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 4 Prispieť k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Sektorové ciele

46f) prispievanie k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako sa stanovuje v článku 6 ods. 1 písm. d);

5.2.25.19.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba nebola zo SWOT analýzy odvodená.

5.2.25.19.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

R.16 - Investície súvisiace s klímou: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú investičnú podporu z SPP prispievajúcu k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako aj k výrobe energie z obnoviteľných zdrojov alebo k výrobe biomateriálov

5.2.25.19.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Investície do udržateľných logistických systémov
2. Investície do zlepšenia a zachovania kvality spracovania, skladovania a prepravy
3. Výstavba chladiarenských a skladovacích priestorov šetrných ku klíme
4. Zlepšenie existujúcej technológie skladovania a to aj s ohľadom na ochranu klímy
5. Vybavenie dopravných prostriedkov
6. Tvorba konceptov na zníženie emisií
7. Investície do ustajňovacích priestorov vrátane technológií vrátane spracovania, balenia a pod.

5.2.25.19.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je posilnenie trvalej udržateľnosti a efektívnosti prepravy a skladovania. Zlepšenie existujúcich skladovacích technológií a alternatívne logistické postupy môžu viesť k zníženiu emisií.

5.2.25.19.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.19.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.19.9.Súlady s WTO

„Zelený kód“

Odsek 2 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcovi. Podpora bude v súlade s písm. g) Služby poskytované v oblasti infraštruktúry odseku 2 Všeobecné služby prílohy 2 k Dohode WTO.

5.2.25.19.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.5.4.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore bravčové mäso
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	

Ukazovateľ výsledkov	R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch R.16 – Investície súvisiace s klímou: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú investičnú podporu z SPP prispievajúcu k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako aj k výrobe energie z obnoviteľných zdrojov alebo k výrobe biomateriálov

5.2.25.19.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	14 804	33 986,50	55 113,50	51 166	51 166	
	Plánovaný výstup	1	2	2	3	3	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	14 804	67 975	110 227	153 497	153 497	500 000

5.2.25.20. Šetrenie energiou, energetická efektívnosť, investície do alternatívnych druhov energií

Kód intervencie (ČŠ)	67.5.5
Názov intervencie	Šetrenie energiou, energetická efektívnosť, investície do alternatívnych druhov energií
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor bravčové mäso – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 písm. a) – Investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie: - iv) zintenzívnenie šetrenia energiou, energetickej efektívnosti a používania energie z obnoviteľných zdrojov
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.20.1.Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.20.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 4 Prispieť k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

Sektorové ciele

46f) prispievanie k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako sa stanovuje v článku 6 ods. 1 písm. d);

5.2.25.20.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

4.2 Znižovanie emisie skleníkových plynov a amoniaku

4.4 Zvyšovanie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie na celkovom objeme energií v poľnohospodárstve

5.2.25.20.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

R.16 – Investície súvisiace s klímou: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú investičnú podporu z SPP prispievajúcu k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako aj k výrobe energie z obnoviteľných zdrojov alebo k výrobe biomateriálov

5.2.25.20.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Investície súvisiace s optimalizáciou existujúcich systémov ako napr. pri výrobe, spracovaní, skladovaní
2. Investície do nových systémov a zariadení šetrných k životnému prostrediu napr. pri výrobe, spracovaní, skladovaní
3. Investície súvisiace úpravou strojov/zariadení na stroje/zariadenia s alternatívnym pohonom
4. Alternatívne zdroje energie (náklady na financovanie na zdroje energie vyrábané udržateľným spôsobom)
5. Poradenstvo v oblasti energetickej účinnosti

5.2.25.20.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je prispieť k ochrane klímy znižovaním emisií skleníkových plynov a úspore energie a využívaniu alternatívnych zdrojov energie.

5.2.25.20.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.20.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.20.9.Súlad s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 11 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcov.

Pomoc spĺňa definície uvedené v odseku 11 Pomoc pri štrukturálnych úpravách poskytovaná prostredníctvom investičnej pomoci prílohy 2 k Dohode WTO. Pomoc sa bude poskytovať formou investičnej pomoci.

5.2.25.20.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.5.5.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	

Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore bravčové mäso
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch R.16 – Investície súvisiace s klímou: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú investičnú podporu z SPP prispievajúcu k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako aj k výrobe energie z obnoviteľných zdrojov alebo k výrobe biomateriálov

5.2.25.20.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	14 804	33 986,50	55 113,50	51 166	51 166	
	Plánovaný výstup	1	2	2	3	3	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	14 804	67 975	110 227	153 497	153 497	500 000

5.2.25.21. Propagácia a marketing

Kód intervencie (ČŠ)	67.5.6
Názov intervencie	Propagácia a marketing
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor bravčové mäso – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 písm. f) propagácia, komunikácia a marketing vrátane akcií a činností zameraných najmä na zvyšovanie informovanosti spotrebiteľov o systémoch kvality Únie a o význame zdravého stravovania a na diverzifikáciu a konsolidáciu trhov
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.21.1. Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.21.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 2 Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

Sektorové ciele

46h) propagácia a marketing; uvedené ciele súvisia so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. b), c) a i);

5.2.25.21.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

2.3 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky

5.2.25.21.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.21.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

7. Propagácia priameho marketingu (napr. marketing, predajne, predajné autá, predajné automaty)
8. Obstaranie softvéru a hardvéru
9. Náklady súvisiace s vypracovaním marketingovej stratégie za účelom zlepšenia úrovne predaja (vecné, personálne náklady)
10. Náklady na vytvorenie loga a spoločnej marketingovej stratégie organizácie výrobcov
11. Investície súvisiace so zabezpečením prípravy produktov podľa potrieb trhu
12. Investície na vytvorenie potrebnej infraštruktúry a zabezpečenie logistiky

5.2.25.21.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Marketing výrobkov a jeho význam v súčasnosti rastie, pričom ho možno považovať za základnú funkciu organizácií výrobcov.

Organizácie výrobcov musia aktívne pristupovať k maloobchodu s vlastnou ponukou, novými (kvalitnými) výrobkami a službami, vyhľadávať kupujúcich, skúmať ich zvyky, prania a potreby. K hlavným marketingovým aktivitám patrí výskum, vývoj nových produktov, ich distribúcia, komunikácia so zákazníkom, tvorba cenovej politiky a poskytovanie služieb zákazníkovi. Kvalitný marketing by mal prebiehať kontinuálne, plánovane, v súlade s dlhodobou stratégiou firmy a s využitím všetkých dostupných nástrojov.

5.2.25.21.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.21.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.21.9.Súlad s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 2 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcovi. Podpora bude v súlade s písm. f) Marketingové a propagačné služby odseku 2 Všeobecné služby prílohy 2 k Dohode WTO.

5.2.25.21.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.5.6.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	

Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore bravčové mäso
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.21.11. *Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom*

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	14 804	33 986,50	55 113,50	51 166	51 166	
	Plánovaný výstup	1	2	2	3	3	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	14 804	67 975	110 227	153 497	153 497	500 000

Sektorové intervencie Ovčie a kozie mäso

5.2.25.22. Zlepšovanie plánovania výroby a prispôsobenie sa dopytu

Kód intervencie (ČŠ)	67.6.1
Názov intervencie	Zlepšovanie plánovania výroby a prispôsobenie sa dopytu
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor ovčie a kozie mäso – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 – písm. a) Investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.22.1. Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.22.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Sektorové ciele

Sektorový cieľ čl. 46 písm. a) plánovanie a organizácia výroby, prispôsobenie výroby odbytu, najmä pokiaľ ide o kvalitu a kvantitu, optimalizácia výrobných nákladov a návratnosti investícií, stabilizácia cien; uvedené ciele súvisia so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. a), b), c) a i);

5.2.25.22.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.25.22.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.22.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Obstaranie hmotného a nehmotného majetku
2. Investície do IT (vrátane softvéru)
3. Systémy výsledovateľnosti a certifikácie, najmä sledovanie kvality výrobkov predávaných konečným spotrebiteľom
4. Investície súvisiace s operatívnym plánovaním
5. Náklady na vypracovanie trhových analýz (prieskum trhu)/marketingových stratégií
6. Náklady na vypracovanie plánov výroby a predaja
7. Náklady na analýzu možností zavádzania nových produktov/nové odbytové kanály

5.2.25.22.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je zabezpečiť trhovoorientovanú výrobu, kontrolu objemu výroby ako aj kontrolu typu vyrábaných produktov prostredníctvom riadneho plánovania výroby založenom na akciách zameraných na vytvorenie výroby založenej na dopyte.

Organizácie výrobcov by mali konať v súlade s požiadavkami trhu, preto je nevyhnutné zabezpečiť vhodné plánovanie výroby založené na prognóze ponuky a dopytu. Taktiež by sa mali zamerať na ponuku nových produktov a služieb.

5.2.25.22.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.22.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.22.9.Súladi s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 11 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcom.

Pomoc spĺňa definície uvedené v odseku 11 Pomoc pri štrukturálnych úpravách poskytovaná prostredníctvom investičnej pomoci prílohy 2 k Dohode WTO. Pomoc sa bude poskytovať formou investičnej pomoci.

5.2.25.22.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.6.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	

Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore ovčie a kozie mäso
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.22.11. *Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom*

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	14 804	67 975	55 113,50	76 748,50	76 748,50	
	Plánovaný výstup	1	1	2	2	2	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	14 804	67 975	110 227	153 497	153 497	500 000

5.2.25.23. Koncentrácia ponuky a nové odbytové kanály

Kód intervencie (ČŠ)	67.6.2
Názov intervencie	Koncentrácia ponuky a nové odbytové kanály
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor ovčie a kozie mäso – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	článok 47 ods. 1 – písm. a) Investície do hmotných a nehmotných aktív, výskum a experimentálne a inovačné výrobné metódy a iné akcie
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.23.1. Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.23.2. Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 3 Zlepšiť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci

Sektorové ciele

Sektorový cieľ čl. 46 písm. b) koncentrácia ponuky a uvádzanie výrobkov na trh, a to aj prostredníctvom priameho marketingu; uvedené ciele súvisia so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. a), b) a c);

5.2.25.23.3. Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

5.2.25.23.4. Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.23.5. Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

5. Obstaranie hmotného a nehmotného majetku
6. Marketingové aktivity vrátane priameho marketingu a hľadania nových alternatívnym odbytových kanálov
7. Náklady na obstaranie zariadení na spoločné riadenie ponuky (napr. zariadenia na spoločný zvoz, chladenie, spracovanie alebo balenie)
8. Náklady na spoločné obstarávanie vstupov

5.2.25.23.6. Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Cieľom tejto intervencie je prostredníctvom vytvárania organizácií výrobcov/skupín výrobcov, združení organizácií výrobcov koncentrovať ponuku a posilniť vyjednávaciu pozíciu voči odberateľom. Horizontálne spolupráce môžu prispieť k zlepšeniu logistiky, skladovania a spracovania výrobkov, môžu znížiť výrobné a transakčné náklady a zlepšiť inovačný potenciál.

5.2.25.23.7. Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.23.8. Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.23.9. Súlad s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 11 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcovi.

Pomoc spĺňa definície uvedené v odseku 11 Pomoc pri štrukturálnych úpravách poskytovaná prostredníctvom investičnej pomoci prílohy 2 k Dohode WTO. Pomoc sa bude poskytovať formou investičnej pomoci.

5.2.25.23.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.6.2.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore ovčie a kozie mäso
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	

Ukazovateľ výsledkov	R.9 - Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.23.11. Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	14 804	67 975	55 113,50	76 748,50	76 748,50	
	Plánovaný výstup	1	1	2	2	2	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	14 804	67 975	110 227	153 497	153 497	500 000

5.2.25.24. Propagácia a marketing

Kód intervencie (ČŠ)	67.6.3
Názov intervencie	Propagácia a marketing
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Sektor	Sektor ovčie a kozie mäso – článok 42 písm. f)
Typ intervencie	Článok 47 ods. 1 písm. f) propagácia, komunikácia a marketing vrátane akcií a činností zameraných najmä na zvyšovanie informovanosti spotrebiteľov o systémoch kvality Únie a o význame zdravého stravovania a na diverzifikáciu a konsolidáciu trhov
Indikátor výstupu	O.35 Počet organizácií výrobcov so schváleným operačným programom

5.2.25.24.1.Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa uplatňuje na celom území SR.

5.2.25.24.2.Súvisiace špecifické ciele, prierezový cieľ a relevantné sektorové ciele

Špecifické ciele

ŠC 2 Posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska, vrátane intenzívnejšieho zamerania sa na výskum, technológie a digitalizáciu

Sektorové ciele

46h) propagácia a marketing; uvedené ciele súvisia so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 6 ods. 1 písm. b), c) a i);

5.2.25.24.3.Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

2.3 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyť s akcentom na lokálne výrobky

5.2.25.24.4.Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhov, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP

R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.24.5.Podmienky oprávnenosti

Oprávnení žiadatelia: Organizácie výrobcov a ich združenia uznané podľa nariadenia EÚ 1308/2013 a skupiny výrobcov

Operačné programy musia spĺňať podmienky uvedené v článku 50 ods. 2, 4, 5, 6 a 8 nariadenia EÚ 2021/2115.

Predmet podpory:

1. Propagácia priameho marketingu (napr. marketing, predajne, predajné autá, predajné automaty)
2. Obstaranie softvéru a hardvéru
3. Náklady súvisiace s vypracovaním marketingovej stratégie za účelom zlepšenia úrovne predaja (vecné, personálne náklady)
4. Náklady na vytvorenie loga a spoločnej marketingovej stratégie organizácie výrobcov
5. Investície súvisiace so zabezpečením prípravy produktov podľa potrieb trhu
6. Investície na vytvorenie potrebnej infraštruktúry a zabezpečenie logistiky

5.2.25.24.6.Opis návrhu/požiadaviek intervencie, ktorá zabezpečuje účinný príspevok k plneniu osobitného cieľa (cieľov)

Marketing výrobkov a jeho význam v súčasnosti rastie, pričom ho možno považovať za základnú funkciu organizácií výrobcov.

Organizácie výrobcov musia aktívne pristupovať k maloobchodu s vlastnou ponukou, novými (kvalitnými) výrobkami a službami, vyhľadávať kupujúcich, skúmať ich zvyky, prania a potreby. K hlavným marketingovým aktivitám patrí výskum, vývoj nových produktov, ich distribúcia, komunikácia so zákazníkom, tvorba cenovej politiky a poskytovanie služieb zákazníkovi. Kvalitný marketing by mal prebiehať kontinuálne, plánovane, v súlade s dlhodobou stratégiou firmy a s využitím všetkých dostupných nástrojov.

5.2.25.24.7.Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Podľa článku 68 nariadenia EÚ 2021/2115 – 50 % resp. 60 % oprávnených nákladov

5.2.25.24.8.Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

5.2.25.24.9.Súlady s WTO

„Zelený kôš“

Odsek 2 prílohy 2 k Dohode WTO

Domáca podpora spĺňa požiadavky na vyňatie zo záväzkov na zníženie podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve. Podpora sa bude poskytovať prostredníctvom vládneho programu financovaného štátom a nebude zahŕňať prevody od spotrebiteľov a nebude mať vplyv na poskytnutie cenovej podpory výrobcovi. Podpora bude v súlade s písm. f) Marketingové a propagačné služby odseku 2 Všeobecné služby prílohy 2 k Dohode WTO.

5.2.25.24.10. Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	67.6.3.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	

Názov jednotkovej sumy	Platba za operačný program v sektore ovčie a kozie mäso
Územný rozsah	národný
Druh jednotkovej sumy	Priemerná
Vysvetlenie/zdôvodnenie	
Ukazovateľ výsledkov	R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov R.10 - Lepšia organizácia dodávateľského reťazca: podiel poľnohospodárskych podnikov zapojených do skupín výrobcov, organizácií výrobcov, miestnych trhoch, krátkych dodávateľských reťazcoch a systémov kvality podporovaných z SPP R.11 - Koncentrácia ponuky: podiel z hodnoty predávanej produkcie organizácií výrobcov alebo skupín výrobcov s operačnými programami v určitých sektoroch

5.2.25.24.11.Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2024 – 2028
Názov plánovanej jednotkovej sumy	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	14 804	67 975	55 113,50	76 748,50	76 748,50	
	Plánovaný výstup	1	1	2	2	2	
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	14 804	67 975	110 227	153 497	153 497	500 000

Sektorové intervencie - Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Celkom 2023 – 2027
Ovocie a zelenina	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	5 000 000	5 000 000	5 500 000	5 500 000	6 500 000	N/A	27 500 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Výdavky Únie v EUR)	5 000 000	5 000 000	5 500 000	5 500 000	6 500 000	N/A	27 500 000
Vinohradníctvo a vinárstvo	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	N/A	4 887 000	4 887 000	4 887 000	4 887 000	N/A	19 548 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (výdavky Únie v EUR)	N/A	4 887 000	4 887 000	4 887 000	4 887 000	N/A	19 548 000
Včelárstvo	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	619 473	999 973	999 973	999 973	999 973	N/A	4 619 365
	Ročná orientačná finančná alokácia (výdavky Únie v EUR)	619 473	999 973	999 973	999 973	999 973	N/A	4 999 865
Ostatné sektory	Plánovaná jednotková suma (výdavky Únie v EUR)	N/A	1 002 236	3 002 583	5 009 498	8 018 663	8 018 663	25 051 643
	Ročná orientačná finančná alokácia (výdavky Únie v EUR)	N/A	1 002 236	3 002 583	5 009 498	8 018 663	8 018 663	25 051 643

5.3 Intervencie do rozvoja vidieka - neprojektové

Zakladanie Agrolesníckeho Systému

Kód intervencie (ČŠ)	73.1
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Zakladanie agrolesníckeho systému
Typ intervencie	Neproduktívne investície (čl. 73)
Indikátor výstupu	O.21 Počet podporovaných neproduktívnych investičných operácií alebo jednotiek na farme
Príspevok k požiadavkám na oploenie pre/na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňa intervencia prenosové výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.1.1 Územný rozsah

Národný

Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
SR

5.3.1.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 4 Prispieť k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znižovaním emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

5.3.1.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 4.1 Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

Potreba 4.3 Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka

5.3.1.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.17 Zalesnená pôda

R.26 Investície súvisiace s prírodnými zdrojmi

5.3.1.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii

Touto intervenciou sa podporia 2 typy Agrolesníckych systémov hospodárenia na poľnohospodárskej pôde bez zámeru prevodu pozemku na lesný porast. Ide o nasledovné typy:

a.) pestovanie drevín na ornej pôde a b.) pestovanie drevín na TTP.

U oboch prístupoch v agrolesníckych systémoch sa dá realizovať líniová výsadba drevín.

Na TTP je predpoklad realizácie roztrúsenej výsadby, prípadne skupinovej výsadby drevín za účelom poskytnutia úkrytu pasúcim sa hospodárskym zvieratám a to buď pred vysokými teplotami alebo zlým počasím.

Dreviny a ich spoločenstvá na poľnohospodárskej pôde ako súčasť agrolesníckych systémov významne prispievajú k ochrane poľnohospodárskej pôdy pred eróziou a zlepšeniu štruktúry pôdy v krajine. V tomto smere je agrolesníctvo považované za vhodné adaptačné opatrenie. Agrolesnícke systémy tiež prispievajú k sekvestracii uhlíka, dreviny pomáhajú zadržiavať vodu v krajine, čím sa zabráňuje suchu a povodniam pri prívalových dažďoch, zmierňujú teplotné extrémny a celkovo prispievajú k zmierňovaniu dopadov zmeny klímy.

Intervencia prispieva k dosahovaniu stanovených potrieb, ktoré reagujú na identifikované slabé stránky SWOT ako sú malo krajinných prvkov a veľké parcely s monokultúrami, pôdy ohrozené eróziou a nízky obsah organického uhlíka v pôde.

Intervencia je prepojená s environmentálnymi, klimatickými a inými záväzkami týkajúce sa hospodárenia pre zabezpečenie agroenvironmentálno-klimatických cieľov.

Oprávnení príjemcovia

Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na poľnohospodárskej pôde evidovanej v LPIS.

Agrolesnícky systém bude mať dva typy hospodárenia: a.) pestovanie drevín na ornej pôde a b.) pestovanie drevín na TTP.

Podmienky oprávnenosti:

- plocha oprávneného hektára pri vstupe do záväzku je minimálne 1 ha;
- súhlas príslušnej organizácii ochrany prírody s realizáciou agrolesníckeho systému je potrebný, v prípade, ak sa výsadby drevín bude realizovať na plochách spadajúcich do oblasti Natura 2000 ako i CHKO;

Podmienky záväzku:

- výsadbu 100ks stromov na hektár na hektár realizovať v prvom roku záväzku najneskôr do 15. decembra;
- výsadbu drevín realizovať iba v medziach schváleného zoznamu pre agrolesnícke systémy uvádzaného vo vykonávacom nariadení;
- výsadbu drevín vo vzťahu k výberu drevín, typu a dizajnu výsadby realizovať v zmysle predkladaného plánu;
- líniovú výsadbu stromov realizovať v maximálnej šírke do 3 metrov obrábanej OP, prípadne OP ležiacej úhorom a TTP, s minimálnou vzdialenosťou línií, resp. pásov drevín 12 m, pričom minimálna vzdialenosť medzi stromami (spon stromov) je stanovená na 3 m;
- roztrúsenú výsadbu drevín na TTP realizovať za predpokladu, že minimálna vzdialenosť medzi stromami (spon stromov) je 8m; v prípade vytvárania skupiny drevín, táto nepresiahne počet 20 drevín, a súčasne tieto nepresiahnu 400m² plochy na 1 ha;

Všeobecné dodatočné informácie

V metodických usmerneniach budú stanovené technické tolerancie presnosti pri všetkých zadaných parametroch v rámci intervencie.

Výberové kritériá

Výberové kritériá sa budú uplatňovať na základe stupňa ohrozenia pôdy, tzv. erodovateľnosti.

5.3.1.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Neuplatňuje sa

5.3.1.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

	NON IACS
Forma podpory	jednorazové platby
Sadzba (sadzby) podpory (pre iné ako IACS) Suma (sumy) podpory (IACS)	ALS – OP (2468 EUR/ha/stromy– TTP (2498EUR/ha/stromy)
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Platby sa poskytujú na základe dodatočných nákladov. Výpočet platby vykonala odborná autorita – NPPC-VÚPOP. Metódy výpočtu výšky podpory sú uvádzané v prílohe č.. NSP a poskytujú sa v plnej napočítanej výške.

5.3.1.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Zakladanie agrolesníckeho systému
Typ podpory	x grant ☐ finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	x jednotná ☐ priemerná
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	Operácie
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	
Región (regióny):	Neuplatňuje sa
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 % Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.17, R.26
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? ☐ Áno x Nie

5.3.1.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:
x Áno ☐ Nie ☐ Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho
 ABER

5.3.1.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	výsadba vianočných stromčekov a výsadba rýchlorastúcich a okrasných drevín;

5.3.1.11 Súlad s WTO

Typ intervencie	Odkaz v tomto nariadení	Odsek prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
Investície	Čl. 73	12
11. Pomoc pri štrukturálnych úpravách poskytovaná prostredníctvom investičných pomoci		Objasnenie ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
a) Oprávnenosť na tieto platby sa určí na základe jasne stanovených kritérií vo vládnych programoch určených na pomoc pri finančnej alebo fyzickej reštrukturalizácii činností výrobcu v reakcii na objektívne preukázané štrukturálne nevýhody. Oprávnenosť na tieto programy môže byť založená aj na jasne definovanom vládnom programe reprivatizácie poľnohospodárskej pôdy.		Žiadateľ musí vstúpiť do záväzku a plniť stanovené požiadavky definované v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa
b) Výška týchto platieb v ktoromkoľvek danom roku nesúvisí s typom alebo objemom výroby (vrátane dobytčích jednotiek), ktorú výrobca realizuje v ktoromkoľvek roku po základnom období, ani nie je založená na inom, ako je stanovené v kritériu e) nižšie.		Výška jednorazovej platby je vypočítaná NPPC-VÚPOP. Ide o jednorazovú platbu na výsadbu drevín v zmysle stanovených podmienok definovaných v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa Výška platby teda nesúvisí s typom alebo objemom výroby (vrátane dobytčích jednotiek), ktorú výrobca realizuje v ktoromkoľvek roku po základnom období.
c) Výška týchto platieb v ktoromkoľvek danom roku nebude súvisieť s domácimi alebo medzinárodnými cenami platnými pre akúkoľvek výrobu uskutočnenú v ktoromkoľvek roku po základnom období alebo na základe týchto cien.		Výška jednorazovej platby je vypočítaná NPPC-VÚPOP. Ide o jednorazovú platbu na výsadbu drevín v zmysle stanovených podmienok definovaných v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa Výška platby teda nesúvisí s domácimi alebo medzinárodnými cenami platnými pre akúkoľvek výrobu uskutočnenú v ktoromkoľvek roku po základnom období alebo na základe týchto cien.
d) Platby sa uskutočňujú iba za časové obdobie potrebné na realizáciu investície, v súvislosti s ktorou sa poskytujú.		Platba je jednorazová a realizuje sa v prvom roku vstupu do záväzku v rámci tejto intervencie.

e) Platby nezakladajú ani nijakým spôsobom neurčujú poľnohospodárske výrobky, ktoré majú byť vyrobené príjemcami, s výnimkou ich povinnosti nevyrábať konkrétny produkt.	Jednorazová platba sa vzťahuje na výsadbu drevín v zmysle stanovených podmienok definovaných v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa
f) Platby sa obmedzia na sumu potrebnú na vyrovnanie štrukturálnej nevýhody.	Platba je jednorazová a realizuje sa v prvom roku vstupu do záväzku v rámci tejto intervencie a nevzťahuje sa na ňu obmedzenia potrebné na vyrovnanie štrukturálnej nevýhody.

5.3.1.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

ALS - OP	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plán. jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	2 468	0	2 468	0	0	0	2 468
	Max. odchýlka pre plan. jednotk. sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (voliteľný)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	740 400	0	1 974 400	0	0	0	2 714 800
	• Z toho sadzba príspevku A		718 188		1 915 168				2 633 356
	• Z toho sadzba príspevku B		22 212		59 232				814 44
ALS – TTP	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	469 191	0	1 251 178	0	0	0	1 720 369
	• Z toho sadzba príspevku A		459 640		1 225 708				1 685 348
	• Z toho sadzba príspevku B		9 551		25 470				35 021
Plán. jednotková suma č. 2 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	2 498	0	2 498	0	0	0	2 498
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 2 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 2 (voliteľný)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	249 800	0	374 700	0	0	0	624 500
	• Z toho sadzba príspevku A		242 306		363 459				605 765
	• Z toho sadzba príspevku B		7 494		11 241				18 735
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Príspevok Únie v EUR)	0	158 298	0	237 448	0	0	0	395 746
	• Z toho sadzba príspevku A		155 076		232 614				387 690
	• Z toho sadzba príspevku B		3 222		4 834				8 056
CELKOM	Plánovaný výstup	0	60	0	260	0	0	0	320
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	990 200		2 349 100				3 339 300

	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	627 489	0	1488 626	0	0	0	2 116 115
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Zakladanie líniových vegetačných prvkov

Kód intervencie (ČŠ)	73.2
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Zakladanie líniových vegetačných prvkov
Typ intervencie	Neproduktívne investície (čl. 73 (4) c.))
Indikátor výstupu	O.21 Počet operácií alebo jednotiek s podporou na neproduktívne investície v poľnohospodárskom podniku
Príspevok k požiadavkám na oplodenie pre/na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňa intervencia prenosové výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.2.1 Územný rozsah

Národný

Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.3.2.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 4 Prispieť k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

5.3.2.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 4.1 Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

Potreba 4.3 Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka

5.3.2.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov**R.17** Zalesnená pôda**R.26** Investície súvisiace s prírodnými zdrojmi**5.3.2.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii**

Stromoradia a vetrolamov. Intervencia prispeje k riešeniu identifikovanej slabej stránky v rámci SWOT analýzy “málo krajinných prvkov a veľké parcely s monokultúrami”. Cieľom je navádzať k postupnému zavádzaniu adaptačných opatrení vo väzbe na zmenu klímy. Predpokladáme so založením 70 km stromoradií a 16km vetrolamov pre tento účel. Platba bude poskytnutá len na plochu vytvoreného krajinného prvku.

Dreviny na poľnohospodárskej pôde významne prispievajú k ochrane poľnohospodárskej pôdy pred eróziou a zlepšeniu štruktúry pôdy v krajine. Taktiež prispievajú k sekvestracii uhlíka, dreviny pomáhajú zadržiavať vodu v krajine, čím sa zabráňuje suchu a povodniam pri príválových dažďoch, zmierňujú teplotné extrémy a celkovo prispievajú k zmierňovaniu dopadov zmeny klímy.

Intervencia je prepojená s environmentálnymi, klimatickými a inými záväzkami týkajúce sa hospodárenia pre zabezpečenie agroenvironmentálno-klimatických cieľov.

Oprávnení príjemcovia

Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na poľnohospodárskej pôde evidovanej v LPIS .

Podmienky oprávnenosti:

- plocha oprávneného hektára pri vstupe do záväzku je minimálne 0,3 ha ornej pôdy za účelom vytvorenia líniových vegetačných prvkov, ktoré po uplynutí 5 ročného záväzku budú zahrnuté v rámci GAEC 8 (Platba bude poskytnutá len na plochu vytvoreného krajinného prvku).
- súhlas príslušnej organizácii ochrany prírody s realizáciou líniových vegetačných prvkov je potrebný, v prípade, ak sa výsadby drevín bude realizovať na plochách spadajúcich do oblasti Natura 2000 ako i CHKO;

Podmienky záväzku:

- výsadbu drevín realizovať v prvom roku záväzku najneskôr do konca 15. decembra;
- výsadbu drevín realizovať iba v medziach schváleného zoznamu stromov a/alebo krovín pre líniové vegetačné prvky uvádzaného vo vykonávacom nariadení;
- výsadbu drevín vo vzťahu k výberu drevín, typu výsadby realizovať v zmysle predkladaného plánu;
- líniovú výsadbu drevín (stromoradie) realizovať v maximálnej šírke do 2 metrov obrábanej OP, prípadne ležiaca úhorom, pričom maximálna vzdialenosť medzi stromami (spon stromov) je stanovená v rozsahu 3 - 4 m;
- výsadba drevín vo forme vetrolamov realizovať v 2 radcoch stromov a kríkov v maximálnej šírke do 6 metrov OP, s maximálna vzdialenosť medzi stromami (spon stromov) stanovenou v rozsahu 3 - 4 m;
- maximálna dĺžka línie výsadby drevín pri stromoradií a vetrolamoch je stanovená na 300m na ha.

Všeobecné dodatočné informácie

V metodických usmerneniach budú stanovené technické tolerancie presnosti pri všetkých zadaných parametroch v rámci intervencie.

Výberové kritériá

Výberové	kritériá	sa	budú	uplatňovať
na základe stupňa ohrozenia pôdy, tzv. erodovateľnosti,				

5.3.2.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Neuplatňuje sa

5.3.2.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	jednorazové platby Ak je začiatkované b/c alebo d/: na výsadbu a prvotnú údržbu/ochranu novo vysadených drevín
Sadzba (sadzby) podpory (pre iné ako IACS) Suma (sumy) podpory (IACS)	stromoradie 20130 EUR/ha vetrolamy 35200 EUR/ha
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Platby sa poskytujú na základe dodatočných nákladov. Výpočet platby vykonala odborná autorita – NPPC-NPPC-VÚPOP. Metódy výpočtu výšky podpory sú uvádzané v prílohe č.. NSP a poskytujú sa v plnej napočítanej výške.

5.3.2.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.2.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Zakladanie líniových vegetačných prvkov
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	x jednotná o priemerná
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	Operácia
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	-
Región (regióny):	Neuplatňuje sa
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 % Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.17 a R.26
Prenesené výdavky	-

5.3.2.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:
x Áno o Nie o Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho
 ABER

5.3.2.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	výsadba vianočných stromčekov a výsadba rýchlorastúcich a okrasných drevín;

5.3.2.11 Súlad s WTO

Typ intervencie	Odkaz v tomto nariadení	Odsek prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
Investície	Čl. 73	12
11. Pomoc pri štrukturálnych úpravách poskytovaná prostredníctvom investičných pomoci		Objasnenie ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
a) Oprávnenosť na tieto platby sa určí na základe jasne stanovených kritérií vo vládných programoch určených na pomoc pri finančnej alebo fyzickej reštrukturalizácii činností výrobcu v reakcii na objektívne preukázané štrukturálne nevýhody. Oprávnenosť na tieto programy môže byť založená aj na jasne definovanom vládnom programe reprivatizácie poľnohospodárskej pôdy.		Žiadateľ musí vstúpiť do záväzku a plniť stanovené požiadavky definované v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa
b) Výška týchto platieb v ktoromkoľvek danom roku nesúvisí s typom alebo objemom výroby (vrátane dobytčích jednotiek), ktorú výrobca realizuje v ktoromkoľvek roku po základnom období, ani nie je založená na inom, ako je stanovené v kritériu e) nižšie.		Výška jednorazovej platby je vypočítaná NPPC-VÚ-POP. Ide o jednorazovú platbu na výsadbu drevín v zmysle stanovených podmienok definovaných v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa Výška platby teda nesúvisí s typom alebo objemom výroby (vrátane dobytčích jednotiek), ktorú výrobca realizuje v ktoromkoľvek roku po základnom období.
c) Výška týchto platieb v ktoromkoľvek danom roku nebude súvisieť s domácimi alebo medzinárodnými cenami platnými pre akúkoľvek výrobu uskutočnenú v ktoromkoľvek roku po základnom období alebo na základe týchto cien.		Výška jednorazovej platby je vypočítaná NPPC-VÚ-POP. Ide o jednorazovú platbu na výsadbu drevín v zmysle stanovených podmienok definovaných v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa Výška platby teda nesúvisí s domácimi alebo medzinárodnými cenami platnými pre akúkoľvek výrobu uskutočnenú v ktoromkoľvek roku po základnom období alebo na základe týchto cien.
d) Platby sa uskutočňujú iba za časové obdobie potrebné na realizáciu investície, v súvislosti s ktorou sa poskytujú.		Platba je jednorazová a realizuje sa v prvom roku vstupu do záväzku v rámci tejto intervencie.
e) Platby nezakladajú ani nijakým spôsobom neurčujú poľnohospodárske výrobky, ktoré majú byť		Jednorazová platba sa vzťahuje na výsadbu drevín v zmysle stanovených podmienok definovaných v SP

vyrobené príjemcami, s výnimkou ich povinnosti nevyrábať konkrétny produkt.	SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa
f) Platby sa obmedzia na sumu potrebnú na vyrovnanie štrukturálnej nevýhody.	Platba je jednorazová a realizuje sa v prvom roku vstupu do záväzku v rámci tejto intervencie a nevzťahuje sa na ňu obmedzenia potrebné na vyrovnanie štrukturálnej nevýhody.

5.3.2.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

LVP stromoradie	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	20 130	0	20 130	0	0	0	20 130
	Max. odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (voliteľný)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	201 300	0	221 430	0	0	0	422 730
	• Z toho sadzba príspevku A		195 261		214 787				410 048
	• Z toho sadzba príspevku B		6 039		6 643				12 682
LVP - vetro-lamy	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	127 563	0	140 320	0	0	0	267 884
	• Z toho sadzba príspevku A		124 967		137 464				262 431
	• Z toho sadzba príspevku B		2 596		2 856				5 453
	Plánovaná jednotková suma č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	35 200	0	35 200	0	0	0	35 200
	Max. odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 2 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
(viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaný výstup č. 2 (voliteľný)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	70 400	0	281 600	0	0	0	352 000
	• Z toho sadzba príspevku A		68 288		273 152				341 440
	• Z toho sadzba príspevku B		2 112		8 448				10 560
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Príspevok Únie v EUR)	0	44 612	0	178 450	0	0	0	223 062
	• Z toho sadzba príspevku A		43 704		174 817				218 521
CELKOM	• Z toho sadzba príspevku B		908		3 633				4 541
	Plánovaný výstup	0	13	0	18	0	0	0	31
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	271 700	0	503 030	0	0	0	774 730

	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	172 175	0	318 770	0	0	0	490 945
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy

Kód intervencie (ČŠ)	73.3
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy
Typ intervencie	Neproduktívne investície (čl. 73 (4) c.))
Indikátor výstupu	O.21 Počet operácií alebo jednotiek s podporou na neproduktívne investície v poľnohospodárskom podniku
Príspevok k požiadavkám na oploتنie pre/na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňa intervencia prenosové výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.3.1 Územný rozsah

Národný

Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.3.3.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 4 Prispieť k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

5.3.3.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 4.1 Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

Potreba 4.2 Znižovanie emisie skleníkových plynov

Potreba 4.3 Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka

5.3.3.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov**R.17** Zalesnená pôda**R.26** Investície súvisiace s prírodnými zdrojmi**5.3.3.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii**

Zalesňovanie je považované za jedno z mnohých opatrení, ktoré sú účinné pri napomáhaní zvýšenia absorpcie CO₂, a zároveň sa podporí hospodárenie v súlade s ekologickými zásadami priaznivými pre biodiverzitu.

Intervencia bude prispievať k ochrane pôdy (proti erózii) a napomáhať k zmierneniu zmeny klímy. Výsledky SWOT analýzy poukazujú na slabú stránku „vysoký podiel degradovanej poľnohospodárskej pôdy spôsobenej eróziou, následkom čoho dochádza k zhutneniu, zníženiu

obsahu humusových látok v pôde, obmedzení tvorby mikrobiálnej biomasy a neprirodzenému zníženiu biologickej aktivity v pôde.

Intervencia sa zameria na zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy zmiešanými drevinami pre zabezpečenie stability a ochrany územia poškodeného eróziou ako i zosunmi pôdy.

Podpora sa bude realizovať na ornej pôde vedenej v LPIS, ktorá je definovaná ako vhodná pre zalesnenie na základe typológie zalesňovania pôd (plochy s BPEJ 6.-9. skupine kvality) v súlade s národnou legislatívou. Pri zalesňovaní musia byť použité pôvodné druhy drevín a uprednostnené ich miestne proveniencie, ktoré sú vhodne adaptované na podmienky stanovišťa. Zalesnenie bude realizované len za podmienky predloženia súhlasu príslušnej authority (okresný úrad). Súhlas bude podmienený aj od osoby odborne spôsobilej na oblasť lesného hospodárenia a orgánu ochrany prírody.

Zalesnenie bude podliehať schvaľovacieho procesu v prípade žiadosti o prevod poľnohospodárskeho pozemku, ktorú žiadateľ plánuje zalesniť v zmysle národnej legislatívy. (EIA - v prípade, že pôjde o zalesňovanie nad 10ha (povinné hodnotenie), od 5 – 10ha (zisťovacie konanie).

Intervencia je prepojená s environmentálnymi, klimatickými a inými záväzkami týkajúce sa hospodárenia pre zabezpečenie agroenvironmentálno-klimatických cieľov.

Oprávnení príjemcovia: Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na poľnohospodárskej pôde evidovanej v LPIS .

Podmienky oprávnenosti:

- vstúpiť do intervencie so súvislou plochu minimálne 0,5 ha a maximálne 10 ha ornej pôdy evidovanej v LPIS, pričom kratšia časť plochy musí merať viac ako 50m;
- zalesňovanie realizovať na ornej pôde, ktorá je definovaná ako vhodná pre zalesnenie na základe typológie zalesňovania pôd (plochy s BPEJ 6.- 9. skupine kvality) v súlade s národnou legislatívou;
- súhlas príslušnej authority (okresný úrad) s realizáciou zalesňovania;

Podmienky záväzku:

- výsadbu drevín realizovať v prvom roku záväzku najneskôr do konca novembra;
- výsadba drevín iba v medziach schváleného zoznamu drevín pre zalesňovanie ornej pôdy uvádzaného vo vykonávacom nariadení;
- plocha ornej pôdy, ktorá sa plánuje zalesniť, musí byť v zmysle národných predpisov prevedená do PUPFL

5.3.3.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Neuplatňuje sa

5.3.3.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	jednorazové platby
Sadzba (sadzby) podpory (pre iné ako	

IACS) Suma (sumy) podpory (IACS)	2869 EUR/ha
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Platby sa poskytujú na základe dodatočných nákladov a straty príjmov. Výpočet platby vykonala odborná autorita – NPPC-NPPC-VÚPOP. Metódy výpočtu výšky podpory sú uvádzané v prílohe č.. NSP a poskytujú sa v plnej napočítanej výške.

5.3.3.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	7.3.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	x jednotná o priemerná
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	Operácia
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	-
Región (regióny):	Neuplatňuje sa
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 %, Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.17, R.26
Prenesené výdavky	-

5.3.3.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:
x Áno o Nie o Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho
 ABER

5.3.3.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	výsadba vianočných stromčekov a výsadba rýchlorastúcich a okrasných drevín;

5.3.3.11 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Typ intervencie	Odkaz v tomto nariadení	Odsek prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
Investície	Čl. 73	12
11. Pomoc pri štrukturálnych úpravách poskytovaná prostredníctvom investičných pomoci		Objasnenie ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
a) Oprávnenosť na tieto platby sa určí na základe jasne stanovených kritérií vo vládných programoch		Žiadateľ musí vstúpiť do záväzku a plniť stanovené požiadavky definované v SP SPP SR 2023 – 2027. ktorý bol schválený vo vláde SR dňa

určených na pomoc pri finančnej alebo fyzickej reštrukturalizácii činností výrobcu v reakcii na objektívne preukázané štrukturálne nevýhody. Oprávnenosť na tieto programy môže byť založená aj na jasne definovanom vládnom programe reprivatizácie poľnohospodárskej pôdy.	
b) Výška týchto platieb v ktoromkoľvek danom roku nesúvisí s typom alebo objemom výroby (vrátane dobytčích jednotiek), ktorú výrobca realizuje v ktoromkoľvek roku po základnom období, ani nie je založená na inom, ako je stanovené v kritériu e) nižšie.	Výška jednorazovej platby je vypočítaná NPPC-VÚ-POP. Ide o jednorazovú platbu na výsadbu drevín v zmysle stanovených podmienok definovaných v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa Výška platby teda nesúvisí s typom alebo objemom výroby (vrátane dobytčích jednotiek), ktorú výrobca realizuje v ktoromkoľvek roku po základnom období.
c) Výška týchto platieb v ktoromkoľvek danom roku nebude súvisieť s domácimi alebo medzinárodnými cenami platnými pre akúkoľvek výrobu uskutočnenú v ktoromkoľvek roku po základnom období alebo na základe týchto cien.	Výška jednorazovej platby je vypočítaná NPPC-VÚ-POP. Ide o jednorazovú platbu na výsadbu drevín v zmysle stanovených podmienok definovaných v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa Výška platby teda nesúvisí s domácimi alebo medzinárodnými cenami platnými pre akúkoľvek výrobu uskutočnenú v ktoromkoľvek roku po základnom období alebo na základe týchto cien.
d) Platby sa uskutočňujú iba za časové obdobie potrebné na realizáciu investície, v súvislosti s ktorou sa poskytujú.	Platba je jednorazová a realizuje sa v prvom roku vstupu do záväzku v rámci tejto intervencie.
e) Platby nezakladajú ani nijakým spôsobom neurčujú poľnohospodárske výrobky, ktoré majú byť vyrobené príjemcami, s výnimkou ich povinnosti nevyrábať konkrétny produkt.	Jednorazová platba sa vzťahuje na výsadbu drevín v zmysle stanovených podmienok definovaných v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa
f) Platby sa obmedzia na sumu potrebnú na vyrovnanie štrukturálnej nevýhody.	Platba je jednorazová a realizuje sa v prvom roku vstupu do záväzku v rámci tejto intervencie a nevzťahuje sa na ňu obmedzenia potrebné na vyrovnanie štrukturálnej nevýhody.

5.3.3.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	2 869	0	2 869	0	0	0	2 869
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (voliteľný)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	86 070	0	200 830	0	0	0	286 900
	• Z toho sadzba príspevku A		83 488		194 805				278 293
	• Z toho sadzba príspevku B		2 582		6 025				8 607
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	54 542	0	127 266	0	0	0	181 808
	• Z toho sadzba príspevku A		53 432		124 675				178 107
	• Z toho sadzba príspevku B		1 110		2 591				3 701
CELKOM	Plánovaný výstup	0	6	0	15	0	0	0	21
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	86 070	0	200 830	0	0	0	286 900
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	54 542	0	127 266	0	0	0	181 808
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Ochrana a údržba drevín v rámci založeného Agrolesníckeho systému

Kód intervencie (ČŠ)	70.1
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Ochrana a údržba drevín v rámci založeného Agrolesníckeho systému
Typ intervencie	Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia
Indikátor výstupu	O.16 Počet hektárov alebo počet ďalších jednotiek v rámci záväzkov údržby pre zalesňovanie a agrolesníctvo
Príspevok k požiadavkám na opлотenie pre/na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňuje táto intervencie prenesené výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.4.1 Územný rozsah

Národný

Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

SR

5.3.4.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 4 Prispieť k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie.

5.3.4.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba. 4.1 Prispôsobenie poľnohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

Potreba. 4.3 Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka

5.3.4.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.12 Prispôsobenie sa klimatickým zmenám

R.14 Zníženie emisií z pôdy a zlepšenie ukladania uhlíka v pôde a biomase

R.23 Udržateľné využívanie vody: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky zlepšiť vodnú bilanciu

5.3.4.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii

Touto intervenciou sa bude podporovať ochrana a údržba vysadených stromov vo vzťahu k intervencii „Zakladanie agrolesníckeho systému“, a to počas 5 rokov záväzku po výsadbe. Dreviny na ornej pôde významne prispievajú k ochrane poľnohospodárskej pôdy pred eróziou, zlepšeniu štruktúry pôdy a významným spôsobom zvyšujú diverzitu druhov v krajine. Dreviny

pomáhajú zadržiavať vodu v krajine, čím sa zabraňuje suchu a povodniám pri privalových dažďoch, zmierňujú teplotné extrémny a celkovo prispievajú k sekvestracii uhlíka, teda k zmierňovaniu dopadov zmeny klímy.

Oprávnení príjemcovia

Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na poľnohospodárskej pôde evidovanej v LPIS, pričom sa dobrovoľne zaviazujú plniť záväzok na obdobie 5 rokov.

Podmienky oprávnenosti:

- plocha oprávneného hektára, ktorá bola zaradená do intervencie „Zakladanie agrolesníckeho systému“.

Podmienky záväzku intervencie:

- zabezpečiť riadne ošetrovanie (ochranu a údržbu) vysadených drevín po dobu 5 rokov.
- počet životaschopných jedincov z vysadených drevín nesmie klesnúť pod úroveň 80%;

5.3.4.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Táto požiadavka sa neuplatňuje pre danú intervenciu v zmysle čl. 70. ods. 3 b.).

Špecifickosť oprávnenosti v súvislosti s regiónmi : Neuplatňuje sa

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	Neaplikuje sa
Typ platby	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Rozsah podpôr na úrovni príjemcov	ALS – OP (603 EUR/ha (stromy); – TTP (611 EUR/ha stromy)
Výpočtová metóda (len pre IACS opatrenia rozvoja vidieka)	Platby sa poskytujú na základe dodatočných nákladov. Výpočet platby vykonala odborná autorita – NPPC-VÚPOP. Metódy výpočtu výšky podpory sú uvádzané v prílohe č.. SP SPP a poskytujú sa v plnej napočítanej výške.

5.3.4.7 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	70.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (ES)	
Názov jednotkovej sumy	Ochrana a údržba drevín v rámci založeného Agrolesníckeho systému
Typ podpory	x grant ☐ finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	x jednotná ☐ priemerná
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektár
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	
Región (regióny):	NUTS 1
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 % Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.12, R.14, R.23
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? ☐ Áno x Nie

5.3.4.8 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:
x Áno ☐ Nie ☐ Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho

ABER

5.3.4.9 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Aký je model záväzku (záväzkov)	x založený na výsledkoch (s možnosťou výberu) ☐ založené na riadení ☐ hybridný (založený na riadení a výsledkoch)
Aká je doba trvania zmlúv?	5 rokov

5.3.4.10 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „zelenej skupiny“

Typ intervencie	Odkaz v tomto nariadení	Odsek prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
Investície	Čl. 70	12

Platby v rámci environmentálnych programov	Objasnenie ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
a) Oprávnenosť na tieto platby sa stanoví ako súčasť jasne vymedzeného vládneho programu na ochranu životného prostredia a ochrany prírody a je závislá od splnenia konkrétnych podmienok vládneho programu vrátane podmienok týkajúcich sa výrobných metód alebo vstupov.	Žiadateľ musí vstúpiť do záväzku na 5 rokov a plniť stanovené požiadavky definované v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa
b) Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady alebo stratu príjmu spojené s plnením vládneho programu.	Výška platby je vypočítaná NPPC-VÚPOP. Výpočet vychádza z dodatočných nákladov.

5.3.4.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

ALS_OP	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0		604	604	604	604	604	604
	Max. odchýlka pre plan. jednotk. sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (voliteľný)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	180 900	180 900	663 300	663 300	663 300	2 351 700
	• Z toho sadzba príspevku A			175 473	175 473	643 401	643 401	643 401	2 281 149
	• Z toho sadzba príspevku B			5 427	5 427	19 899	19 899	19 899	70 551
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	114 637	114 637	420 334	420 334	420 334	1 490 276
Plán. jednotk. suma č. 2 (viac ako 1 sadzba príspevku)	• Z toho sadzba príspevku A			112 303	112 303	411 777	411 777	411 777	1 459 937
	• Z toho sadzba príspevku B			2 334	2 334	8 557	8 557	8 557	30 339
	Plánovaná jednotková suma č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	0	0	0	0	0
	Max. odchýlka pre plan. jednotk. sumu č. 2 (EUR)	0	0	611	611	611	611	611	611
	Plánovaný výstup č. 2 (voliteľný)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	-	611 00	611 00	152 750	152 750	152 750	580 450
	• Z toho sadzba príspevku A			59 267	59 267	148 167	148 167	148 167	563 035
	• Z toho sadzba príspevku B			1 833	1 833	4 583	4 583	4 583	17 415
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	38 719	38 719	96 797	96 797	96 797	367 829
	• Z toho sadzba príspevku A			37 931	3 7931	94 827	94 827	94 827	360 343
	• Z toho sadzba príspevku B			788	788	1 970	1 970	1 970	7 486
	CELKOM								
	Plánovaný výstup	0	0	400	400	1350	1350	1350	1350
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	242 000	242 000	816 050	816 050	816 050	2 932 150
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	153 356	153 356	517 131	517 131	517 131	1 858 105

	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku

Kód intervencie (ČŠ)	70.2
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku
Typ intervencie	Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia
Indikátor výstupu	O.16 Počet hektárov alebo počet ďalších jednotiek v rámci záväzkov údržby pre zalesňovanie a agrolesníctvo
Príspevok k požiadavkám na oploenie pre/na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňa intervencia prenosové výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.5.1 Územný rozsah

Národný

Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.3.5.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 4 Prispieť k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

5.3.5.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 4.1 Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

Potreba 4.3 Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka

5.3.5.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.12 Prispôsobenie sa klimatickým zmenám

R.14 Zníženie emisií z pôdy a zlepšenie ukladania uhlíka v pôde a biomase

R.23 Udržateľné využívanie vody: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky zlepšiť vodnú bilanciú

5.3.5.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii

Touto intervenciou sa bude podporovať ochrana a údržba vysadených stromov vo vzťahu k intervencii „Zakladanie líniových vegetačných prvkov“, a to počas 5 rokov záväzku po výsadbe. Dreviny na ornej pôde významne prispievajú k ochrane poľnohospodárskej pôdy pred eróziou, zlepšeniu štruktúry pôdy a významným spôsobom zvyšujú diverzitu druhov v krajine. Dreviny pomáhajú zadržiavať vodu v krajine, čím sa zabráňuje suchu a povodňiam pri prívalových dažďoch, zmierňujú teplotné extrémny a celkovo prispievajú k sekvestracii uhlíka, teda k zmierňovaniu dopadov zmeny klímy.

Oprávnení príjemcovia

Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na poľnohospodárskej pôde evidovanej v LPIS, pričom sa dobrovoľne zaviazujú plniť záväzok na obdobie 5 rokov.

Podmienky oprávnenosti:

- plocha oprávneného hektára, ktorá bola zaradená do intervencie „Zakladanie líniových vegetačných prvkov“ ((Platba bude poskytnutá len na plochu vytvoreného krajinného prvku).

Podmienky záväzku intervencie:

- zabezpečiť riadne ošetrovanie (ochranu a údržbu) vysadených drevín po dobu 5 rokov;
- počet životaschopných jedincov z vysadených drevín nesmie klesnúť pod úroveň 90%.

5.3.5.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Táto požiadavka sa neuplatňuje pre danú intervenciu v zmysle čl. 70. ods. 3 b.).

Špecifickosť oprávnenosti v súvislosti s regiónmi : Neuplatňuje sa

5.3.5.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Sadzba (sadzby) podpory (pre iné ako IACS)	stromoradie (1552 EUR/ha); vetrolam (2005 EUR/ha)
Suma (sumy) podpory (IACS)	
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Platby sa poskytujú na základe dodatočných nákladov. Výpočet platby vykonala odborná autorita – NPPC-VÚPOP. Metódy výpočtu výšky podpory sú uvádzané v prílohe č.. SP SPP a poskytujú sa v plnej napočítanej výške.

5.3.5.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	70.2.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku
Typ podpory	x grant o finančný nástroj

Druh jednotkovej sumy	x jednotná o priemerná
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektár
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	-
Región (regióny):	NUTS 1
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 %, Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.12, R.14 a R.23
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? o Áno x Nie

5.3.5.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:
x Áno o Nie o Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho
 ABER

5.3.5.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Aký je model záväzku (záväzkov)	x založený na výsledkoch (s možnosťou výberu) o založené na riadení o hybridný (založený na riadení a výsledkoch)
Aká je doba trvania zmlúv?	5 rokov

5.3.5.11 Súlad s WTO

Typ intervencie	Odkaz v tomto nariadení	Odsek prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
Investície	Čl. 70	12
Platby v rámci environmentálnych programov		Objasnenie ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
a) Oprávnenosť na tieto platby sa stanoví ako súčasť jasne vymedzeného vládneho programu na ochranu životného prostredia a ochrany prírody a je závislá od splnenia konkrétnych podmienok vládneho programu vrátane podmienok týkajúcich sa výrobných metód alebo vstupov.		Žiadateľ musí vstúpiť do záväzku na 5 rokov a plniť stanovené požiadavky definované v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa

b) Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady alebo stratu príjmu spojené s plnením vládneho programu.	Výška platby je vypočítaná NPPC-VÚPOP. Výpočet vychádza z dodatočných nákladov.

5.3.5.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

LVP stromoradie	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0		1 552	1 552	1 552	1 552	1 552	1 552
	Max.odchýlka pre plán. jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (voliteľný)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	15 520	15 520	32 592	32 592	32 592	128 816
	• Z toho sadzba príspevku A			15 054	15 054	31 614	31 614	31 614	124 950
	• Z toho sadzba príspevku B			466	466	978	978	978	3 866
Plán. jednotk. suma č. 2 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	9 835	9 835	20 653	20 653	20 653	81 629
	• Z toho sadzba príspevku A			9 635	9 635	20 233	20 233	20 233	79 969
	• Z toho sadzba príspevku B			200	200	420	420	420	1 660
Plán. jednotk. suma č. 2 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
LVP - vetrolamy	Max. odchýlka pre plan. jednotkovú sumu č. 2 (EUR)	0	0	2 005	2 005	2 005	2 005	2 005	2 005
	Plánovaný výstup č. 2 (voliteľný)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	-	4 010	4 010	20 050	20 050	20 050	68 170
	• Z toho sadzba príspevku A			3 890	3 890	19 448	19 448	19 448	66 124
	• Z toho sadzba príspevku B			120	120	602	602	602	2046
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	2 541	2 541	12 706	12 706	12 706	43 200
	• Z toho sadzba príspevku A			2 489	2 489	12 447	12 447	12 447	42 319
	• Z toho sadzba príspevku B			52	52	259	259	259	881
CELKOM	Plánovaný výstup	0	0	13	13	31	31	31	31
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	19 530	19 530	52 642	52 642	52 642	19 6986

	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0		12 376,32	12 376,32	33 359	33 359	33 359	124 829,64
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Ochrana a údržba drevín v rámci zalesnenej poľnohospodárskej pôdy

Kód intervencie (ČŠ)	70.3
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Ochrana a údržba drevín v rámci zalesnenej poľnohospodárskej pôdy
Typ intervencie	Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia
Indikátor výstupu	O.16 Počet hektárov alebo počet ďalších jednotiek v rámci záväzkov údržby pre zalesňovanie a agrolesníctvo
Príspevok k požiadavkám na opлотenie pre/na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie ☒ Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňa intervencia prenosové výdavky z PRV	☐ Áno ☒ Čiastočne ☐ Nie

5.3.6.1 Územný rozsah

Národný

Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR**5.3.6.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO**

ŠC 4 Prispieť k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, a to aj znížením emisií skleníkových plynov a zvyšovaním sekvestrácie uhlíka, ako aj k podpore udržateľnej energie

5.3.6.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 4.1 Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

Potreba 4.2 Znižovanie emisie skleníkových plynov a amoniaku

Potreba 4.3 Podpora postupov na zvyšovanie sekvestrácie uhlíka

5.3.6.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R. 23 Udržateľné využívanie vody: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky zlepšiť vodnú bilanciu

R.30 Podpora udržateľného obhospodarovania lesov: podiel lesnej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky podporovať ochranu lesa a riadenie ekosystémových služieb

5.3.6.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii

Touto intervenciou sa bude podporovať ochrana a údržba zalesnenej poľnohospodárskej pôdy vo vzťahu k intervencii „Zalesnenie poľnohospodárskej pôdy“, a to počas 5 rokov záväzku po výsadbe.

Zároveň sa poskytne platba za stratu príjmu z poľnohospodárskej činnosti po dobu 10 rokov. Dreviny na ornej pôde významne prispievajú k ochrane poľnohospodárskej pôdy pred eróziou, zlepšeniu štruktúry pôdy a významným spôsobom zvyšujú diverzitu druhov v krajine. Dreviny pomáhajú zadržiavať vodu v krajine, čím sa zabráňuje suchu a povodňiam pri prívalových dažďoch, zmierňujú teplotné extrémny a celkovo prispievajú k sekvestracii uhlíka, teda k zmierňovaniu dopadov zmeny klímy.

Oprávnení príjemcovia

Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na poľnohospodárskej pôde evidovanej v LPIS, pričom sa dobrovoľne zaviazujú plniť záväzok na obdobie 5 rokov.

Podmienky oprávnenosti:

- plocha oprávneného hektára, ktorá bola zaradená do intervencie „Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy“;

Podmienky záväzku intervencie:

- zabezpečiť riadne ošetrovanie (ochranu a údržbu) vysadených drevín po dobu 5 rokov;
- počet životaschopných jedincov z vysadených lesných drevín nesmie klesnúť pod 80%.
- na zalesnenej ploche je potrebné hospodáriť podľa platného hospodárskeho plánu v zmysle národnej legislatívy.

5.3.6.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Táto požiadavka sa neuplatňuje pre danú intervenciu v zmysle čl. 70. ods. 3 b.).

Špecifickosť oprávnenosti v súvislosti s regiónmi : Neuplatňuje sa

5.3.6.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Sadzba (sadzby) podpory (pre iné ako IACS) Suma (sumy) podpory (IACS)	1 305 EUR/ha 153 EUR/ha prémie (strata zo zisku/za ukončenie poľnohospodárskej činnosti) 10 rokov
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Platby sa poskytujú na základe dodatočných nákladov. Výpočet platby vykonala odborná autorita – NPPC-VÚPOP. Metódy výpočtu výšky podpory sú uvádzané v prílohe č.. SP SPP a poskytujú sa v plnej napočítanej výške.

5.3.6.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	70.3.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	

Názov jednotkovej sumy	Ochrana a údržba drevín v rámci zalesnenej poľnohospodárskej pôdy
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	x jednotná o priemerná
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektár
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	-
Región (regióny):	NUTS 1
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 %, Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.23 R.30
Prenesené výdavky	Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy Projektové opatrenia z rokov 2004-2006: 74 013,43 EUR Neprojektové opatrenie z rokov 2007-2013: 110 278,86 EUR Spolu: 184 289,29

5.3.6.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:
x Áno o Nie o Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho [Povinné]
 ABER

5.3.6.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Aký je model záväzku (záväzkov)	x založený na výsledkoch (s možnosťou výberu) o založené na riadení o hybridný (založený na riadení a výsledkoch)
Aká je doba trvania zmlúv?	5 rokov

5.3.6.11 Súlad s WTO

Typ intervencie	Odkaz v tomto nariadení	Odsek prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
Investície	Čl. 70	12
Platby v rámci environmentálnych programov		Objasnenie ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
a) Oprávnenosť na tieto platby sa stanoví ako súčasť jasne vymedzeného vládneho programu na ochranu životného prostredia a ochrany prírody a je závislá od		Žiadateľ musí vstúpiť do záväzku na 5 rokov a plniť stanovené požiadavky definované v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa ...

splnenia konkrétnych podmienok vládneho programu vrátane podmienok týkajúcich sa výrobných metód alebo vstupov.	
b) Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady alebo stratu príjmu spojené s plnením vládneho programu.	Výška platby je vypočítaná NPPC-VÚPOP. Výpočet vychádza z dodatočných nákladov a straty príjmu.

5.3.6.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	-	1305	1305	1305	1305	1305	1305
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (voliteľný)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	63 030	96 434	78 430	152 955	132 739	130 500	654 088
	• Z toho sadzba príspevku A		61 139	93 541	76 077	148 367	128 757	126 585	634 466
	• Z toho sadzba príspevku B		1 891	2 893	2 353	4 588	3 982	3 915	1 962
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	39 942	61 110	49 701	96 928	84 117	82 698	414 496
	• Z toho sadzba príspevku A		39 129	59 866	48 689	94 955	82 405	81 014	406 058
	• Z toho sadzba príspevku B		813	1 244	1 012	1 973	1 712	1 684	8 438
(...)	Plánovaný výstup	-	100+212	30	100	100	100	100	100
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	63 030	96 434	78 430	152 955	132 739	130 500	654 088
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	39 942	61 110	49 701	96 928	84 117	82 698	414 496
	Z toho prenos	0	63 030,11	57 283,83	39 280,35	22 455,50	2 239,50	0	184 289,29

Ekologické poľnohospodárstvo

Kód intervencie (ČŠ)	70.4
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Ekologické poľnohospodárstvo
Typ intervencie	Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia
Indikátor výstupu	O.17 Počet hektárov alebo počet iných jednotiek, na ktoré plyní podpora na ekologické poľnohospodárstvo • Výmera (počet) podporených hektárov poľnohospodárskej pôdy v období prechodu na ekologické poľnohospodárstvo (obdobie konverzie) • Výmera (počet) podporených hektárov poľnohospodárskej pôdy v ekologickom poľnohospodárstve (udržanie ekologického poľnohospodárstva)
Príspevok k požiadavkám na opľotenie pre/na: Generačná obnova Životné prostredie LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňuje táto intervencie prenesené výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.7.1 Územný rozsah

Národný
Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti: SR

5.3.7.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 5 : Podporovať udržateľný rozvoj a efektívne riadenie prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch

5.3.7.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 5.2 Zabránenie rizika prieniku pesticídov do vody, vypracovanie systému minimalizácie vstupov chemických prípravkov do poľnohospodárskej produkcie

5.3.7.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.14 - Ukladanie uhlíka v pôdach a biomase: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky znižovať emisie, udržať alebo zvýšiť ukladanie uhlíka

(vrátane trvalého trávneho porastu, *trvalých plodín s trvalou zelenou pokrývkou*, poľnohospodárskej pôdy v *mokradiach a rašeliniskách*)

R.19 - Zlepšenie pôd: podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky riadenia v prospech šetrného obhospodarovania pôdy

R.21 - Ochrana kvality vody: podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky riadenia týkajúce sa kvality vody

R.22 - Udržateľné hospodárenie so živinami: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky súvisiace so zlepšením hospodárenia so živinami

R.24 Udržateľné a obmedzené používanie pesticídov: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované osobitné záväzky, ktoré majú za následok udržateľné používanie pesticídov s cieľom znížiť ich riziká a vplyvy, napr. únik pesticídov

R.29 Rozvoj ekologického poľnohospodárstva: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP) podporovanej z SPP na účely ekologického poľnohospodárstva, s rozčlenením na účely zachovania ekologického poľnohospodárstva a na účely konverzie naň

R.31 Zachovanie biotopov a druhov: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky na podporu zachovania alebo obnovy biodiverzity vrátane poľnohospodárskych postupov s vysokou prírodnou hodnotou.

Doplnkové ukazovatele

R.43 - Obmedzenie používania antimikrobiálnych látok: podiel jednotiek hospodárskych zvierat, na ktoré sa vzťahujú podporované opatrenia s cieľom obmedziť používanie antimikrobiálnych látok

R.44 - Zlepšenie životných podmienok zvierat: podiel jednotiek hospodárskych zvierat, na ktoré sa vzťahujú podporované opatrenia zamerané na zlepšenie životných podmienok zvierat

5.3.7.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencií

Intervencia je v súlade s cieľmi SPP ako i ostatnými prvkami zelenej dohody, predovšetkým so stratégiou F2F a stratégiou v oblasti biodiverzity na obdobie do roku 2030 a plánom cieľov v oblasti klímy do roku 2030.

Ekologické poľnohospodárstvo predstavuje systém trvalo udržateľného spôsobu hospodárenia s minimalizáciou nepoľnohospodárskych vstupov. Obmedzením vstupov prípravkov na ochranu rastlín prispieva intervencia k vyššej bezpečnosti potravín a zlepšeniu kvality vody.

Ekologické poľnohospodárstvo má jeden z najväčších vplyvov na podporu biodiverzity, a tiež prispieva k zachovaniu a zvýšeniu množstva organického uhlíka v pôde, kvality pôdy a vody. Ekologickým spôsobom obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy majú vysokú náročnosť na organické látky a v tejto súvislosti tu hrá významnú úlohu hnojenie organickými hnojivami. Zákazom používania dusíkatých priemyselných hnojív je pôdna výživa dusíkom realizovaná prostredníctvom mineralizácie dusíka práve z organických hnojív. Organické hnojenie prispieva k zvyšovaniu obsahu humusu v pôde a zlepšeniu bilancie uhlíka. Silnou redukciou chemickej ochrany rastlín a hnojenia dochádza k zníženiu nežiadúcej kontaminácie vôd a zároveň aj k zníženiu exportu nežiaducich látok do povrchových a ostatných vôd. Okrem toho prostredníctvom ekologického poľnohospodárstva sa zvyšuje schopnosť pôdy zadržiavať vodu, čo je významným faktorom v súvislosti s klimatickou zmenou (oteplovanie) najmä v oblastiach chudobných na zrážky.

Oprávnení príjemcovia: Príjemcami sú užívatelia pôdy evidovanej v LPIS, ktorí sa dobrovoľne zaviazu k realizácii podmienok v rámci záväzku a ktorí sú registrovaní v registri prevádzkovateľov ekologickej poľnohospodárskej výroby

Podmienky oprávnenosti:

- Minimálna vstupná výmera poľnohospodárskej pôdy ako oprávneného hektára do intervencie/záväzku je:
 - pri ornej pôde a TTP 1,0 ha,
 - pri zelenine, liečivých, aromatických a koreninových rastlinách, zemiakoch, jahodách 0,5 ha,
 - pri ovocnom sade a vinohrade 0,3 ha.
- Žiadateľ musí byť registrovaný v registri prevádzkovateľov ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“) v zmysle zákona č. 282/2020 Z. z. v znení zák. č. 350/2020 Z. z. o EPV vedenom Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym počas celej doby realizácie záväzku.
- Trvalý trávny porast:
Pri vstupe do záväzku bude požadované minimálne zaťaženie zvieratami (druh zvierat registrovaný v registri prevádzkovateľov EPV) bude posudzované v roku podania žiadosti o platbu z údajov CEHZ ako priemerná hodnota za retenčné obdobie od 1.6. do 30.9. Minimálne zaťaženie nesmie klesnúť pod 0,3 DJ/ha TTP.

Podmienky záväzku :

- dodržiavať pravidlá nariadenia EÚ č. 848/2018 a jeho vykonávacích a delegovaných predpisov
- dodržiavať podmienky zákona NR SR č. 282/2020 Z. z. v znení zák. č. 350/2020 Z. z. o EPV

Orná pôda:

- z podpory sú vylúčené plochy ponechané úhorom,
- z podpory sú vylúčené biopásky (založené za účelom plnenia celofarmovej ekoschémy)
- podporené budú len plochy ornej pôdy s plodinami pestovanými na potravinové a krmné účely a na produkciu bioosív.

Zelenina podporované budú všetky druhy zeleniny pestované na ornej pôde v SR.

Zemiaky:

- Pestovať zemiaky na tej istej ploche môže žiadateľ najskôr po troch rokoch.

Jahody:

- dodržiavať počet jedincov minimálne 2 000 ks/ha.

Liečivé, aromatické a koreninové rastliny:

- pestovať odporúčané druhy uvedené vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Ovocné sady s vyšším počtom jedincov rodiace:

- dodržiavať počet jedincov ovocných druhov na 1 ha sadu uvedený vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Ovocné sady s vyšším počtom jedincov mladé:

- dodržiavať počet jedincov ovocných druhov na 1 ha sadu uvedený vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Ovocné sady ostatné rodiace:

- dodržiavať počet jedincov ovocných druhov na 1 ha sadu uvedený vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Ovocné sady zmiešané krajínovotvorné:

- V sade môžu byť vysadené rôzne druhy ovocných stromov a/alebo krov, ich celkový počet musí byť najmenej 150 ks stromov na 1 ha sadu alebo 900 ks ovocných krov na 1 ha sadu. Žiadateľ si vyberie druhy zo zoznamu uvedenom vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Vinohrady rodiace:

- zabezpečiť minimálnu hustotu krov viniča vo vinohrade (min. 1800 ks/ha)

Vinohrady mladé:

- zabezpečiť minimálnu hustotu krov viniča vo vinohrade (min. 1800 ks/ha)

Trvalý trávny porast základná platba:

- zaťaženie zvieratami (druh zvierat registrovaný v registri prevádzkovateľov EPV) bude posudzované v roku podania žiadosti o platbu z údajov CEHZ ako priemerná hodnota za retenčné obdobie od 1.6. do 30.9. požadované zaťaženie min. 0,3 DJ/ha TTP.

Trvalý trávny porast s neredukovanou platbou:

- zaťaženie zvieratami (druh zvierat registrovaný v registri prevádzkovateľov EPV) bude posudzované v roku podania žiadosti o platbu z údajov CEHZ ako priemerná hodnota za retenčné obdobie od 1.6. do 30.9. Požadované zaťaženie od 0,5 DJ/ha TTP.

Výberové kritériá:

Pri pretlaku žiadostí budú uplatnené výberové kritériá založené na veľkosti (výmere pôdy) žiadateľa, umiestnenia jeho pôdy z hľadiska chránených území a i. Podrobné kritériá budú uvedené vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Sankčný mechanizmus:

Pri zistení porušenia podmienok intervencie budú voči žiadateľovi uplatnené sankcie (podľa miery a závažnosti porušenia bude zníženie /krátenie platby, nepriznanie platby a i.). Podrobnosti budú uvedené vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Ktorá oblasť je oprávnená?	Celá Slovenská republika

5.3.7.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Podmienky intervencie sú nad rámec podmienok GAEC.

Intervencia nadväzuje na základné podmienky štandardu GAEC 4, GAEC 6, GAEC 7, GAEC 9.

Minimálne požiadavky na používanie hnojív musia zahŕňať, okrem iného, vybrané postupy zavedené na základe smernice 91/676/EHS pre poľnohospodárske podniky mimo pásem ohrozených dusičnanmi;

minimálne požiadavky týkajúce sa používania prípravkov na ochranu rastlín musia zahŕňať, okrem iného, požiadavky mať povolenie na používanie prípravkov a spĺňať povinnosti spojené s odbornou prípravou, požiadavky na bezpečné skladovanie, kontrolu strojov na aplikáciu a pravidlá na používanie pesticídov v blízkosti vody a iných citlivých lokalitách, ako sa stanovuje vnútroštátnymi právnymi predpismi

Špecifickosť oprávnenosti v súvislosti s regiónmi: Neuplatňuje sa

5.3.7.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	Neaplikuje sa
Typ platby	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Rozsah podpôr na úrovni príjemcov	Výška podpory predstavuje % z vypočítanej platby uvedené pri jednotlivkej platbe Orná pôda 170 €/ha, 75,22% z vypočítanej platby Zelenina 795 €/ha, 100% z vypočítanej platby Zemiaky 735 €/ha, 100% z vypočítanej platby Jahody 1 111 €/ha, 100% z vypočítanej platby Lieč., arom., korenin. rastliny 417 €/ha, 100% z vypočítanej platby Ovocné sady vyšší počet jedincov rodiace 904 €/ha, 100% z vypočítanej platby Ovocné sady vyšší počet jedincov mladé 554 €/ha, 100% z vypočítanej platby Ovocné sady ostatné rodiace 814 €/ha, 100% z vypočítanej platby Ovocné sady zmiešané krajínotvorné 497 €/ha, 50% z vypočítanej platby Vinohrady rodiace 762 €/ha, 100% z vypočítanej platby Vinohrady mladé 468 €/ha, 100% z vypočítanej platby Trvalý trávny porast základná platba 96€/ha, 75,6% z vypočítanej platby Trvalý trávny porast neredukovaná platba 127€/ha, 100% z vypočítanej platby
Výpočtová metóda (len pre IACS opatrenia rozvoja vidieka)	Výpočet realizovaný nezávislou inštitúciou NPPC-VÚPOP Všetky hektárové platby sú 100% z vyrátanej príslušnej platby, okrem ornej pôdy, kde je to 75,22% z vyrátanej platby a pri TTP, kde je to v dvoch kategóriách podľa zaťaženia zvierat 75,6%, resp. 100% z vyrátanej platby. Pri ovocných sadoch zmiešaných krajínotvorných je platba na úrovni 50% vypočítanej platby. Výšky platieb sú rovnaké pre obdobie prechodu na ekologické poľnohospodárstvo (obdobie konverzie) a v ekologickom poľnohospodárstve (udržanie ekologického poľnohospodárstva).

5.3.7.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	70.4.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Ekologické poľnohospodárstvo
Typ podpory	○ grant ○ finančný nástroj x jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Druh jednotkovej sumy	○ jednotná x priemerná Priemerné jednotkové sumy v jednotlivých rokoch uvedené vo finančnej tabuľke sú vypočítané

	ako vážený priemer, ktorý vychádza z veľkosti plochy (ha) odhadovanej vo výstupe vo vzťahu k ročnej alokácii pre intervenciu. Z dôvodu ponechania väčšej flexibility medzi jednotlivými operáciami, nakoľko samotná intervencia zahŕňa 12 operácií.
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektár
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	
Región (regióny):	Neuplatňuje sa
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 %, Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.14, R.19, R.21, R.24, R.29
Prenesené výdavky	Sú v jednotkovej sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? ☐ Áno ☒ Nie

5.3.7.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:
☐ Áno ☒ **Nie** ☐ Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho

5.3.7.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Aký je model záväzku (záväzkov)	☒ založený na výsledkoch (s možnosťou výberu) ☐ založené na riadení ☐ hybridný (založený na riadení a výsledkoch)
Aká je doba trvania zmlúv?	Žiadateľ sa zaväzuje plniť podmienky podpory po dobu 5 rokov od vstupu do opatrenia s možnosťou ďalšieho predĺženia.

5.3.7.11 Súlad s WTO

Intervencia je v súlade s bodom 12 prílohy 2 Dohody WTO o poľnohospodárstve.

Typ intervencie	Odkaz v tomto nariadení	Odsek prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
	Čl. 70	12
Platby v rámci environmentálnych programov		Objasnenie ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)

a) Oprávnenosť na tieto platby sa stanoví ako súčasť jasne vymedzeného vládneho programu na ochranu životného prostredia a ochrany prírody a je závislá od splnenia konkrétnych podmienok vládneho programu vrátane podmienok týkajúcich sa výrobných metód alebo vstupov.	Žiadateľ musí vstúpiť do záväzku na 5 rokov a plniť stanovené požiadavky definované v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa
b) Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady alebo stratu príjmu spojené s plnením vládneho programu.	Výška platby je vypočítaná NPPC-VÚPOP. Výpočet vychádza z dodatočných nákladov a straty príjmu.

5.3.7.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	132,29	132,59	133,30	133,68	134,37	128,40	-
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 O.18 (voliteľný)	-	257 130	270 000	270 000	270 000	270 000	12 870	270 000
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR) Z toho sadzba príspevku 64% Z toho sadzba príspevku 43%	-	34 016 600	35 799 300	35 992 000	36 093 800	36 279 800	1 652 500	179 834 000
		-	32 996 102,00	34 725 321,00	34 912 240,00	35 010 986,00	35 191 406,00	1 602 925,00	174 438 980
		-	1 020 498,00	1 073 979,00	1 079 760,00	1 082 814,00	1 088 394,00	49 575,00	5 395 020
		-	21 556 319,42	22 686 016,41	22 808 130,40	22 872 641,06	22 990 509,26	1 047 189,25	113 960 805,80

	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR) Z toho sadzba príspevku 64%								
	Z toho sadzba príspevku 43%	-	21 117 505,28	22 224 205,44	22 343 833,60	22 407 031,04	22 522 499,84	1 025 872,00	111 640 947,20
		-	438 814,14	461 810,97	464 296,80	465 610,02	468 009,42	21 317,25	2 319 858,60
CELK OM	Plánovaný výstup	-	257130	270 000	270 000	270 000	270 000	12 870	270 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	34 016 600,00	35 799 300	35 992 000	36 093 800	36 279 800	1 652 500	179 834 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	-	21 556 319,42	22 686 016,41	22 808 130,40	22 872 641,06	22 990 509,26	1 047 189,25	113 960 805,80
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Agroenvironmentálno-klimatická intervencia - Precízne hnojenie orných pôd

Kód intervencie (ČŠ)	70.5
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných zdrojov
Typ intervencie	Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia
Indikátor výstupu	O. 14 Počet hektárov (s výnimkou lesného hospodárstva) alebo počet iných jednotiek, na ktoré sa vzťahujú environmentálne/klimatické záväzky presahujúce rámec povinných požiadaviek
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňuje táto intervencia prenesené výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.8.1 Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

SR

5.3.8.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 5 Podporovať udržateľný rozvoj a efektívne riadenie prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch

5.3.8.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 5.1 Ochrana podzemných vôd pred negatívnymi vplyvmi poľnohospodárskej činnosti - nadmernou aplikáciou živín

5.3.8.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.21 Ochrana kvality vody: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky týkajúce sa kvality vodných útvarov

R.22 Udržateľné hospodárenie so živinami: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky súvisiace so zlepšením hospodárenia so živinami

5.3.8.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii

Intervencia rieši potrebu optimalizovať dávky hnojenia na základe rozborov pôdy a znižovanie vyplavovania živín do podzemných vôd (hlavne fosfor a dusík). Slovenská republika má, zákonom

č.305/2015 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanovené chránené vodohospodárske oblasti, ktorý upravuje aj aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín, ktorých použitie je v chránenej oblasti zakázané, zoznam je zverejnený vo Vestníku MPRVSR Ide o významné územie prirodzenej akumulácie povrchových vôd a podzemných vôd, na ktorom sa prirodzeným spôsobom tvoria a obnovujú zásoby povrchových vôd a podzemných vôd. Vyhlásených je 11 vodohospodársky chránených veľkoplošných oblastí podzemných vodných zdrojov. Jednou z týchto oblastí je aj Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) Žitný ostrov. Oproti ostatným oblastiam je atypická tým, že je to najväčšia oblasť zdrojov podzemných vôd v strednej Európe a na druhej strane, že táto oblasť patrí z hľadiska poľnohospodárskej výroby k najúrodnejším lokalitám SR. Uvedená lokalita je v zmysle dusičnanovej smernice ES č. 91/676/EEC tiež zaradená do zraniteľných oblastí SR. Keďže ochrana vodných zdrojov má širší záber, umožňuje sa zapojiť do podpory aj žiadateľom hospodáriacim aj mimo CHVO.

Cieľom navrhovanej podpory je zosúladiť na jednej strane ochranu vodných zdrojov a na strane druhej stáročia realizovanú poľnohospodársku činnosť pri optimálnom využívaní živín.

Precízne hnojenie (alebo presné hnojenie poľnohospodárskych pôd) podložené relevantnými ročnými analytickými rozbormi obsahu minerálneho dusíka v pôde, na základe analytických rozborov pôdy a príslušného oševného postupu, prispeje k zabezpečeniu ochrany podzemných vodných zdrojov a na druhej strane k pokračovaniu poľnohospodárskej činnosti.

Z pohľadu výživy plodín je jedným z kľúčových parametrov obsah dusíka. Jeho stanovenie je veľmi dôležité pre optimalizáciu použitia dusíkatých hnojív a môže výrazne zvýšiť výnosy, znížiť náklady a zároveň obmedziť dopad poľnohospodárskej výroby na životné prostredie.

Pre zabezpečenie zásoby živín pre pestované plodiny na celej parcele na rovnakej úrovni (najčastejšie P, K, ale aj N a ďalších prvkov) podľa aktuálnej zásoby, resp. potreby na tej-ktorej časti parcely sa vytvoria pre vegetáciu rovnaké výživové podmienky. Vypracovanie plánu hnojenia, v podrobnejšom členení, pre konkrétne diely pôdnych blokov a pestované plodiny s ohľadom na limitné dávky dusíka pri jednotlivých plodinách, stanovené v zákone č. 136/2000 Z.z. o hnojivách je nad rámec baseline podmienok.

Realizácia týchto postupov bude každoročne monitorovaná príslušnými inštitúciami zodpovednými za monitoring obsahu dusičnanov v podzemných vodách. Výsledky analytických rozborov budú zasielané kontrolnej organizácii. Dodržiavať podmienky intervencie na výmere nahlásenej pri zaradení do záväzku, je žiadateľ povinný 5 rokov.

Výberové kritéria:

Pri vyššom počte žiadostí, nad finančnú alokáciu, budú uplatnené výberové kritériá založené na veľkosti (výmere pôdy) žiadateľa, umiestnenia jeho pôdy z hľadiska chránených území, CHVO a i. Podrobné kritériá budú uvedené vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Sankčný mechanizmus:

Pri zistení porušenia podmienok intervencie budú voči žiadateľovi uplatnené sankcie (podľa miery a závažnosti porušenia bude zníženie /krátenie platby, nepriznanie platby a i.). Podrobnosti budú uvedené vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Oprávnení príjemcovia

Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na poľnohospodárskej pôde evidovanej v LPIS a zaviazu sa plniť záväzok 5 rokov.

Podmienky oprávnenosti

Vstup do podpory so všetkými ornými pôdami (DPB) podniku oprávneného hektára okrem plôch, na ktorých je podmienka v súlade s kondicionalitou/GAEC 4,

Podmienky intervencie:

- v prvom roku realizácie záväzku (jar 20xx) najneskôr do 15. mája, zabezpečiť celkový rozbor ornej pôdy na obsah Nmin, P,K, pH a následne v tom istom roku (jeseň 20xx) odber a rozbor pôdy na obsah Nmin. (realizovaný systémom GPS)
- v následných 2 až 5 roku záväzku zabezpečiť jesenný rozbor ornej pôdy na obsah Nmin. (realizovaný systémom GPS); (1 priemerná vzorka z 10 ha p.p. aj zo začiatých),
- každoročne na základe výsledkov jesenného rozboru obsahu Nmin vypracovať mapu zásob,
- na základe týchto podkladov stanoviť plán hnojenia (podľa osevného postupu) v podrobnejšom členení na diely pôdnych blokov za hospodársky rok s ohľadom na limitné dávky dusíka(príloha č. 3 zákona 136/2000 Z.z. o hnojivách).

Špecifickosť oprávnenosti v súvislosti s regiónmi: Neuplatňuje sa

Aké oblasti sú oprávnené na podporu?	x Poľnohospodárska plocha definovaná pre plán SPP - o Poľnohospodárska pôda vrátane poľnohospodárskej plochy a mimo nej (ak je začiatnutá, uviesť pole pre opis) - o nepoľnohospodárska pôda – ak je vybratá, vysvetlite

5.3.8.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Intervencia nadväzuje na základné podmienky štandardov

GAEC 4 - vytvorenie nárazníkových zón pozdĺž vodných tokov,

SMR 2, čl. 4 a 5 smernice 91/676/EEC - ide o podmienky ustanovené v §10b a §10c zákona č. 136/2000 Z.z. o hnojivách v znení neskorších predpisov.

Minimálne požiadavky na používanie hnojív musia zahŕňať, okrem iného, vybrané postupy zavedené na základe smernice 91/676/EHS pre poľnohospodárske podniky mimo pásem ohrozených dusičnanmi;

Minimálne požiadavky týkajúce sa používania prípravkov na ochranu rastlín musia zahŕňať, okrem iného, požiadavky mať povolenie na používanie prípravkov a splňať povinnosti spojené s odbornou prípravou, požiadavky na bezpečné skladovanie, kontrolu strojov na aplikáciu a pravidlá na používanie pesticídov v blízkosti vody a iných citlivých lokalitách, ako sa stanovuje vnútroštátnymi právnymi predpismi

5.3.8.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	Neaplikuje sa
Typ platby	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu

Rozsah podpôr na úrovni príjemcov	66,70 €/ha (99,56%)
Výpočtová metóda (len pre IACS opatrenia rozvoja vidieka)	Výška kompenzačných platieb na realizáciu precízneho hnojenia vyplýva zo zvýšených dodatočných nákladov na každoročný rozbor pôdnych vzoriek so systémom určenia cez GPS, vypracovanie máp zásob živín, vypracovanie programov aplikácie živín na základe rozborov pôdy – máp zásob živín - osevného postupu – povolených maximálnych dávok živín pre jednotlivé plodiny. Výpočet platieb certifikuje nezávislý orgán. NPPC

5.3.8.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	70.5.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Precízne hnojenie orných pôd
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	x jednotná o priemerná. Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektáre
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	
Región (regióny):	Národný
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64% Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.21, R.22
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? o Áno x Nie

5.3.8.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:
o Áno **x Nie** o Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho

5.3.8.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Aký je model záväzku (záväzkov)	o založený na výsledkoch (s možnosťou výberu) x založené na riadení o hybridný (založený na riadení a výsledkoch)
Aká je doba trvania zmlúv?	5 rokov

5.3.8.11 Súlad s WTO

Typ intervencie	Odkaz v tomto nariadení	Odsek prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)

Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia	Čl. 70	12

<i>Platby v rámci environmentálnych programov</i>	<i>Objasnenie ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)</i>
a) Oprávnenosť na tieto platby sa stanoví ako súčasť jasne vymedzeného vládneho programu na ochranu životného prostredia a ochrany prírody a je závislá od splnenia konkrétnych podmienok vládneho programu vrátane podmienok týkajúcich sa výrobných metód alebo vstupov.	Žiadateľ musí vstúpiť do záväzku na 5 rokov, počas ktorých musí plniť stanovené podmienky definované v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa
b) Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady alebo stratu príjmu spojené s plnením vládneho programu.	Výška platby je vypočítaná nezávislou organizáciou /Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum. Výpočet vychádza z dodatočných nákladov a straty príjmu.

5.3.8.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plán. jednotk. suma č. 1 (Celkové verej. výdavky v EUR)	-	66,7	66,7	66,7	66,7	66,7	-	-
	Max. odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 2 (voliteľný)	-	45 000	75 500	75 500	75 500	75 000	30 500	75 500
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	3 001 500	5 035 850	5 035 850	5 035 850	5 035 850	2 034 350	25 179 250,00
	- Z toho sadzba príspevku A		2 911 455	4 884 774,5	4 884 774,5	4 884 774,5	4 884 774,5	1 973 319,5	24 423 872,50
	- Z toho sadzba príspevku B		90 045	151 075,5	151 075,5	151 075,5	151 075,5	61 030,5	755 377,50
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	-	1 902 050,55	3 191 218,15	3 191 218,15	3 191 218,15	3 191 218,15	1 289 167,60	15 956 090,75
	- Z toho sadzba príspevku A		1 863 331,20	3 126 255,68	3 126 255,68	3 126 255,68	3 126 255,68	1 262 924,48	15 631 278,40
	- Z toho sadzba príspevku B		38 719,35	64 962,47	64 962,47	64 962,47	64 962,47	26 243,12	324 812,35
CELKOM	Plánovaný výstup	-	45 000	75 500	75 500	75 500	75 000	30 500	75 500
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	3 001 500	5 035 850,00	5 035 850,00	5 035 850,00	5 035 850,00	2 034 350,00	25 179 250,00
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	-	1 902 050,55	3 191 218,15	3 191 218,15	3 191 218,15	3 191 218,15	1 289 167,60	15 956 090,75
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Agroenvironmentálno-klimatická intervencia – Šetrné hospodárenie na ornej pôde

Kód intervencie (ČŠ)	70.6
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vinohradoch
Typ intervencie	Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia
Indikátor výstupu	O.14 Počet hektárov (s výnimkou lesného hospodárstva) alebo počet iných jednotiek, na ktoré sa vzťahujú environmentálne/klimatické záväzky presahujúce rámec povinných požiadaviek
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňuje táto intervencia prenesené výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.9.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
SR

5.3.9.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 5 Podporovať udržateľný rozvoj a efektívne riadenie prírodných zdrojov, ako sú voda, pôda a vzduch

5.3.9.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 5.1 Ochrana podzemných vôd pred negatívnymi vplyvmi poľnohospodárskej činnosti - nadmernou aplikáciou živín

Potreba 5.2 Zabránenie rizika prieniku pesticídov do vody, vypracovanie systému minimalizácie vstupov chemických prípravkov do poľnohospodárskej produkcie

5.3.9.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.14 Ukladanie uhlíka v pôdach a biomase: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky znížovať emisie alebo udržať alebo zvýšiť ukladanie uhlíka (vrátane trvalého trávneho porastu, trvalých plodín s trvalou zelenou pokrývkou, poľnohospodárskej pôdy v mokradiach a rašeliniskách)

R19 Zlepšenie pôd: podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky riadenia v prospech šetrného obhospodarovania pôdy

R21 Ochrana kvality vody: podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky riadenia týkajúce sa kvality vody

R.22 Udržateľné a znížené používanie pesticídov: Podiel UAA týkajúcej sa podpory záväzku, ktoré vedú k udržateľnému používaniu pesticídov aby sa znížilo riziko a vplyv pesticídov ako aj prienik

R.24 Udržateľné a znížené používanie pesticídov

5.3.9.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii Oprávnení príjemcovia

Intervencia reflektuje na potrebu identifikovanú SWOT analýzou, navrhnúť postupy a riešenia na znižovanie rizika prieniku pesticídov do vodných zdrojov, napr. riešiť podporu pre hospodárenie, ktoré rešpektuje ochranu vôd aj pri aplikácii pesticídov na poľnohospodársku produkciu. Je potrebné vypracovať systém minimalizácie vstupov chemických prípravkov do poľnohospodárskej produkcie na zabránenie nadbytočných aplikácií chemických prípravkov do pôdy. Cieľom intervencie je aj zachovanie rozmanitosti živočíšnych a rastlinných druhov vylúčením syntetických chemických pesticídov a zníženie resp. vylúčenie minerálnych hnojív a tým prispieť aj k znižovaniu emisií skleníkových plynov. Podporou environmentálne šetrných postupov v kombinácii s obmedzením vstupov hnojivých látok sa sleduje tiež zníženie kontaminácie pôdy. Pôda predstavuje významný sekundárny zdroj kontaminácie podzemných a povrchových vôd, kam sa reziduá prípravkov na ochranu rastlín dostávajú vplyvom eróznej činnosti vetra, odtokom či splavovaním z pôdy. Pôvodné účinné látky pesticídov sa taktiež postupne rozkladajú, niektoré ich metabolity sú v pôde mobilnejšie, a môžu tak ľahko kontaminovať podzemné vody. Efektívnym nástrojom je zisťovanie obsahu dusíka v pôde, čím sa čiastočne eliminuje dávka dodávaných hnojív v súlade s potrebami pestovaných plodín.

Intervencia Šetrné postupy ide navrhnutými podmienkami nad rámec podmienok kondicionality aj zákonných noriem. Spoločným znakom pre všetky opatrenia v rámci tejto intervencie je stanovenie účinných látok, ktoré nesmú byť používané. Spoločným prvkom je aj rôzna miera obmedzenia používania herbicídov a prípravkov na ochranu rastlín.

Operácia Hospodárenie na ornej pôde bez použitia chemických vstupov má za cieľ podnietiť poľnohospodárov postupne začať hospodáriť aj bez chemických vstupov prípravkov na ochranu rastlín a chemických hnojív, avšak za miernejších podmienok ako aj podmienok, ktoré sa vyžadujú pri ekologickom poľnohospodárstve.

Hlavným prínosom Šetrného postupu pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd a v ovocných sadoch je používanie prípravkov na ochranu rastlín určených pre ekologické poľnohospodárstvo, neaplikovať zakázané prípravky na ochranu rastlín, každoročne zabezpečiť rozbor plodov na vybrané pesticídne látky a rozbor pôdných vzoriek na vybrané ťažké kovy.

Na zamedzenie kumulácie dusičnanov v zelenine a zemiakoch v dôsledku nadmerného obsahu dusíka v pôde sa pri plánovaní hnojenia dusíkom musí započítať aj množstvo minerálneho dusíka v pôde (N_{min}). Dôležité je tiež používať štandardné osivo zelenín a certifikované sadivo konzumných zemiakov. Ďalej je zavedená povinnosť, pri šetrných postupoch v ovocných sadoch, sledovať meteorologické prvky (teplota, vlhkosť ... atď.) a výskyt škodcov, čím intervencia nadväzuje na podmienky integrovanej ochrany rastlín (IOR) a následné vyhodnocovanie týchto údajov a vykonávanie agrotechnických operácií (postreky, preventívne opatrenia) na základe tohto hodnotenia, čím dochádza k optimalizácii používania ako preventívnych metód, tak aj aplikácií prípravkov na ochranu rastlín.

Pri šetrných postupoch vo vinohradoch je kladený dôraz na optimalizáciu používania prípravkov na ochranu rastlín, a to formou obmedzenia aplikácií konvenčných prípravkov proti najčastejším chorobám a škodcom a povinnom používaním ekologických prípravkov na ochranu rastlín, zakázaná je aplikácia stanovených chemických prípravkov na ochranu rastlín.

O všetkých činnostiach sa vedú záznamy. Trvanie záväzkov intervencie je 5 rokov na stanovenej výmere v záväzku.

Rozdelenie na Operácie:

Operácia Hospodárenie na ornej pôde bez použitia chemických vstupov
Operácia Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde
Operácia Šetrné postupy v ovocných sadoch
Operácia Šetrné postupy vo vinohradoch

Oprávnení príjemcovia

Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na poľnohospodárskej pôde evidovanej v LPIS, pričom sa dobrovoľne zaviazujú plniť záväzok na obdobie 5 rokov.

Operácia Hospodárenie na ornej pôde bez použitia chemických vstupov

Žiadateľ o zaradenie do operácie nahlasuje do záväzku výmeru, na ktorej bude pestovať zeleninu, zemiaky alebo jahody a túto výmeru musí dodržať každoročne počas trvania záväzku - 5 rokov.

Podmienky oprávnenosti:

- vstúpiť do operácie so všetkými dielmi pôdnych blokov ornej pôdy v podniku, oprávneného hektára na podporu.

Podmienky operácie:

- úplné vzdanie sa používania chemických prípravkov na ochranu rastlín na všetkých plochách podniku (povolené len zo zoznamu EPV a biologické POR; používanie moreného osiva je povolené,
- úplné vzdanie sa používania minerálnych dusíkatých hnojív,
- viesť evidenciu na každý diel pôdneho bloku ako boli plochy ošetrované; hlásenie zasielať aj o nulovej spotrebe podľa národnej legislatívy (zákon č. 405/2011 Z. z.).

Operácia Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde

Žiadateľ o zaradenie do operácie nahlasuje do záväzku výmeru, na ktorej bude pestovať zeleninu, zemiaky alebo jahody a túto výmeru musí dodržať každoročne počas trvania záväzku - 5 rokov.

Podmienky oprávnenosti:

- vstúpiť do operácie s výmerou minimálne 0,3 ha ornej pôdy/oprávneného hektára, na ktorej bude pestovaná zelenina, zemiaky alebo jahody.

Podmienky operácie :

- neaplikovať účinné látky (Diflufenican, Flufenacet, Imazamox, Malathion, Metaldehyd, Nicosulfuron, Terbutylazine, Ziram),
- nahradiť každoročne najmenej 1 krát prípravky na ochranu rastlín zo zoznamu pre ekologické poľnohospodárstvo [záznamy o aplikácii v evidencii], prednostné použitie biologické prípravky na ochranu rastlín,
- zabezpečiť v prvom roku odber pôdnych vzoriek a stanovenie obsahu ťažkých kovov (Pb, Cd, Hg, akreditovanou organizáciou, (odber priemerných vzoriek z každého dielu pôdneho bloku),

- zabezpečiť 2x za záväzok (1. a 4. rok) odbery vzorky jedného druhu zeleniny, zemiakov alebo jahôd a ich rozbor na obsah ťažkých kovov (Pb, Cd, Hg,) akreditovanou organizáciou (limitné hodnoty nesmú byť presiahnuté),
- zabezpečiť každoročne, pred zberom plodiny, odber vzorky z každého pestovaného druhu zeleniny a zemiakov a ich rozbor na obsah rezíduí pesticídov a dusičnanov akreditovanou inštitúciou (limitné hodnoty nesmú byť presiahnuté),
- zabezpečiť pred každým výsevom alebo výsadbou podporovaného druhu zeleniny odber a rozbor pôdy na obsah N_{min}, P a pH a K; v prípade zakrytých plôch pod sklom, fóliou 1x za 5 rokov,
- používať herbicídy dva krát za vegetačné obdobie pestovanej plodiny, spôsob aplikácie bude doplnený
- používať certifikované osivo/sadivo,
- viesť záznamy, najmä dátum výsevu, výsadby, zberu jednotlivých druhov pestovanej zeleniny zemiakov a jahôd.

Pri pestovaní zeleniny na ploche, ktorá je menšia ako 5 ha, vzorka sa odoberie z toho druhu zeleniny, ktorý sa pestuje na prevažnej výmere, na ktorú sa požaduje platba.

Špecifické, doplnkové podmienky pre pestovanie jahôd:

- vysadiť jahody na ploche, na ktorej boli pred výsadbou pestované obilniny, bielkovinové plodiny, alebo po zelenom hnojení. Nepovolené predplodiny sú zemiaky, kukurica, cukrová repa,
- každoročne zabezpečiť do 30. septembra údržbu porastu jahôd (odstránenie starých listov) mulčovaním alebo kosením,
- sledovať a zaznamenávať každodenne od 1. marca do 30. októbra meteorologické prvky a výskyt škodcov a chorôb,
- zabezpečiť odber a analytický rozbor jednej priemernej vzorky jahôd zameraný na zistenie obsahu rezíduí pesticídov prítomných v plodoch akreditovanou inštitúciou.

Operácia Šetrné postupy v ovocných sadoch

Podmienky oprávnenosti:

- vstúpiť do operácie s výmerou minimálne 0,3 ha ovocného sadu ; minimálny počet jedincov na ha ovocného sadu bude stanovený (podporený bude produkčný sad minimálny počet jedincov /ostatný sad minimálny počet jedincov /mladý v 1 až 3 roku po výsadbe).

Podmienky oprávnenosti :

- neaplikovať účinné látky (Cypermethrin Deltamethrin, Isopirazam, Lambda-cyhalothrin (povolený pre hrušky a orechy) Metaldehyd, Propyzamide, Tau-fluvalinate (povolený pre orechy),
- nahradiť každoročne najmenej 1 krát prípravky na ochranu rastlín zo zoznamu pre ekologické poľnohospodárstvo [záznamy o aplikácii v evidencii,], prednostné použitie biologické prípravky na ochranu rastlín,
- neaplikovať herbicídy v medziradi a v manipulačnom priestore,
- použiť najviac 2 aplikácie herbicídu v príkmennom páse za vegetačné obdobie, spôsob aplikácie bude doplnený
- zabezpečiť celoročne zelený kryt v každom druhom medziradi ovocného sadu bylinným porastom, alebo porastom s medonosnými bylinami,
- zabezpečiť v prvom roku záväzku odber pôdných vzoriek a stanovenie obsahu ťažkých kovov (Pb, Cd, Hg,) akreditovanou organizáciou, z každého dielu pôdneho bloku, (limitné hodnoty nesmú byť presiahnuté)

- zabezpečiť 2x za zväzok (1. a 4. rok) odbery vzorky ovocia a ich rozbor na obsah ťažkých kovov (Cd, Pb, Hg.) akreditovanou inštitúciou (1 reprezentatívna /priemerná vzorka na každých začatých 20 ha ovocného sadu), (limitné hodnoty nesmú byť presiahnuté)
- zabezpečiť každoročne odbery vzorky ovocia a ich rozbor na obsah rezíduí pesticídov akreditovanou organizáciou,
- zabezpečiť rozbor listových vzoriek akreditovanou inštitúciou na zisťovanie výživových parametrov minimálne raz za 4 roky,
- viesť záznamy v elektronickej alebo písomnej forme.

Doplňkové podmienky:

- sledovať vývoj vlhkosti a teploty vzduchu počas vegetačného obdobia vyhodnocovať priebežne sledované údaje z meteorologických prvkov, škodcov a chorôb a agrotechnické zásahy vykonávať na základe tohoto vyhodnotenia.

Operácia Šetrné postupy vo vinohradoch

Podmienky oprávnenosti: vstúpiť do operácie s výmerou minimálne 0,3 ha vinohradu/spon jedincov.

Podmienky operácie:

rodiače vinohrady:

- neaplikovať účinné látky (Cypermethrin, Deltamethrin, Dithianon (povolený v prípade klasifikácie prípravku na ochranu rastlín ako Vt5), Fluopicolid, Lambda-cyhalothrin, Metaldehyd, Metalaxyl, Pirimicarb, Propyzamide, Tau-fluvalinate, Zeta-cypermethrin,
- neaplikovať herbicídy v medziradi a manipulačných plochách; na príkmenné pásy je možné použiť 2 aplikácie za rok (spôsob aplikácie bude doplnený),
- vykonať 1 krát za rok mechanickú kultiváciu príkmenného pásu,
- vykonať mechanickú údržbu medziradia a manipulačného priestoru najneskôr do 15. augusta,
- zabezpečiť ozelenenie každého druhého medziradia medzplodinami v stanovenom období, zo zoznamu medziplodín pre priame platby,
- každoročne aplikovať najviac 6 aplikácií prípravkov na ochranu rastlín, proti perenospóre,
- každoročne aplikovať najviac 6 aplikácií prípravkov na ochranu rastlín, , proti múčnatke,
- každoročne aplikovať najviac 2 aplikácie prípravkov na ochranu rastlín, proti plesni sivej po 1. auguste,
- používať proti obaľovačom len biologické prípravky na ochranu rastlín alebo pomocné prípravky,
- zabezpečiť každoročne odbery priemernej vzorky plodov a ich rozbor na obsah zakázaných rezíduí pesticídov; jedna priemerná vzorka sa odoberá z každých aj začatých 20 ha vinohradu,
- použiť najviac 50 kg/ha dusíka ročne vrátane maštalného hnoja,
- viesť záznamy v elektronickej alebo písomnej forme.

mladé vinohrady 1. až 3. rok:

- zákaz použitia herbicídov v medziradi vinohradu,
- zákaz použitia akaricídov a insekticídov,
- použiť maximálne 3 aplikácie chemických prípravkov na ochranu rastlín za rok proti perenospóre,
- použiť maximálne 2 aplikácie chemických prípravkov na ochranu rastlín za rok proti múčnatke,

- v prípade potreby použiť najmenej dva postreky biologickými prípravkami na ochranu rastlín a pomocnými prípravkami proti peronospóre a najmenej 2 postreky proti múčnatke viniča za rok,
- aplikovať zelené hnojenie, minimálne jedenkrát vysiatím a zapravením vŕkovitých rastlín do pôdy najmenej v množstve 80 kg/ha osiva.

Výberové kritériá:

Pri väčšom počte žiadostí nad finančnú alokáciu, budú uplatnené výberové kritériá založené na veľkosti (výmere pôdy) žiadateľa, umiestnenia jeho pôdy z hľadiska chránených území, chránené vodohospodárske oblasti a i. Podrobné kritériá budú uvedené vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Sankčný mechanizmus:

Pri zistení porušenia podmienok intervencie budú voči žiadateľovi uplatnené sankcie (podľa miery a závažnosti porušenia bude zníženie /krátenie platby, nepriznanie platby a i.). Podrobnosti budú uvedené vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Špecifickosť oprávnenosti v súvislosti s regiónmi: Neuplatňuje sa

Ktorá oblasť je oprávnená?	x	Pol'nohospodárska plocha definovaná pre plán SPP
	○	Pol'nohospodárska pôda vrátane pol'nohospodárskej plochy a mimo nej (ak je začiatkovaná, uviesť pole pre opis)
	○	nepol'nohospodárska pôda – ak je vybratá, vysvetlite

5.3.9.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Intervencia nadväzuje na základné podmienky štandardov

GAEC4 - vytvorenie nárazníkových zón pozdĺž vodných tokov

GAEC6 - minimálne pokrytie pôdy, aby nebola pôda počas najcitlivejších období ponechaná bez porastu

SMR 2, čl. 4 a 5 smernice 91/676/EEC - ide o podmienky ustanovené v §10b a §10c zákona č. 136/2000 Z.z. o hnojivách v znení neskorších predpisov.

Minimálne požiadavky na používanie hnojív musia zahŕňať, okrem iného, vybrané postupy zavedené na základe smernice 91/676/EHS pre poľnohospodárske podniky mimo pásem ohrozených dusičnanmi a požiadavky týkajúce sa znečisťovania fosforom;

minimálne požiadavky týkajúce sa používania prípravkov na ochranu rastlín musia zahŕňať, okrem iného, požiadavky mať povolenie na používanie prípravkov a splňať povinnosti spojené s odbornou prípravou, požiadavky na bezpečné skladovanie, kontrolu strojov na aplikáciu a pravidlá na používanie pesticídov v blízkosti vody a iných citlivých lokalitách, ako sa stanovuje vnútroštátnymi právnymi predpismi

5.3.9.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	Neaplikuje sa
Typ platby	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu

Rozsah podpôr na úrovni príjemcov	Hospodárenie na ornej pôde - 165 €/ha (98,80 %) Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny – 422 €/ha, zemiakov 310€/ha a jahôd 454€/ha, Šetrné postupy v ovocných sadoch rodiace- 530€/ha, mladé - 245€/ha, ostatné – 322€/ha, Šetrné postupy vo vinohradoch rodiace- 601€/ha, mladé-343€/ha.
Výpočtová metóda (len pre IACS opatrenia rozvoja vidieka)	Výška podpory je stanovená na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu v dôsledku prijatých záväzkov. Výška podpory sa odvíja od straty príjmu spôsobenou najmä vyššou prácnosťou operácií a nižším hektárovým výnosom pri tomto systéme hospodárenia a dodatočných nákladov napr. na mechanickú kultiváciu, osev medziradií u trvalých kultúr, práce pri pestovaní zeleniny atď. Očakávaný rozsah bol stanovený na základe analýzy skúseností v programovom období 2014-2020, ale aj po zohľadnení výmery v LPIS, ktorá je spôsobilá pre poskytnutie podpory danej operácie.

5.3.9.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	70.6.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Šetrné hospodárenie na ornej pôde
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná Vzhľadom k tomu, že táto intervencia je zložená z niekoľkých operácií, bola za jednotkovú čiastku zvolená priemerná výška platby na hektár. Pre jej stanovenie sa vychádzalo z čiastkových výšok platieb pre jednotlivé operácie a očakávaného rozsahu týchto operácií. Výška podpory je stanovená na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu v dôsledku prijatých záväzkov. Výška podpory sa odvíja od straty príjmu spôsobenou najmä vyššou prácnosťou operácií a nižším hektárovým výnosom pri tomto systéme hospodárenia a dodatočných nákladov napr. na mechanickú kultiváciu, osev medziradií u trvalých kultúr, práce pri pestovaní zeleniny... atď. Očakávaný rozsah bol stanovený na základe analýzy skúseností v programovom období 2014-2020, ale aj po zohľadnení výmery v LPIS, ktorá je spôsobilá pre poskytnutie podpory danej operácie. Stanovenie jednotkovej čiastky na úrovni dielčích sadzieb platby pre jednotlivé operácie by znížilo flexibilitu intervencie.
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektár
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	
Región (regióny):	Národný
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64% Iné regióny 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.14, R.19, R.21, R.22, R.24

Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? x Nie

5.3.9.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:
 ○ Áno **x Nie** ○ Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho

5.3.9.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Aký je model záväzku (záväzkov)	○ založený na výsledkoch (s možnosťou výberu) x založené na riadení ○ hybridný (založený na riadení a výsledkoch)
Aká je doba trvania zmlúv?	5 rokov

5.3.9.11 Súlad s WTO

Typ intervencie	Odkaz v tomto nariadení	Odsek prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia	Čl. 70	12

Platby v rámci environmentálnych programov	Objasnenie ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
a) Oprávnenosť na tieto platby sa stanoví ako súčasť jasne vymedzeného vládneho programu na ochranu životného prostredia a ochrany prírody a je závislá od splnenia konkrétnych podmienok vládneho programu vrátane podmienok týkajúcich sa výrobných metód alebo vstupov.	Žiadateľ musí vstúpiť do záväzku na 5 rokov, počas ktorých musí plniť stanovené podmienky definované v SP SPP SR 2023 – 2027, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa
b) Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady alebo stratu príjmu spojené s plnením vládneho programu.	Výška platby je vypočítaná nezávislou organizáciou /Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum. Výpočet vychádza z dodatočných nákladov a straty príjmu.

5.3.9.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	375,63	375,63	375,63	375,63	375,63	-	375,63
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (voliteľný) ha	-	34 050	34 050	34 050	34 050	34 050	-	34 050
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	12 790 201,51	12 790 201,51	12 790 201,51	12 790 201,51	12 790 201,51	-	63 951 007,55
	- Z toho sadzba príspevku A - Z toho sadzba príspevku B		12 406 495,46 383 706,05	12 406 495,46 383 706,05	12 406 495,46 383 706,05	12 406 495,46 383 706,05	12 406 495,46 383 706,05		62 032 477,30 1 918 530,25
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	-	8 105 150,69	8 105 150,69	8 105 150,69	8 105 150,69	8 105 150,69	-	40 525 753,47
	- Z toho sadzba príspevku A - Z toho sadzba príspevku B		7 940 157,09 164 993,60	7 940 157,09 164 993,60	7 940 157,09 164 993,60	7 940 157,09 164 993,60	7 940 157,09 164 993,60		39 700 785,47 824 968,00
CELKOM	Plánovaný výstup (ha)	-	34 050	34 050	34 050	34 050	34 050	-	34 050
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	12 790 201,51	12 790 201,51	12 790 201,51	12 790 201,51	12 790 201,51	-	63 951 007,55
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	-	8 105 150,69	8 105 150,69	8 105 150,69	8 105 150,69	8 105 150,69	-	40 525 753,47
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Agroenvironmentálno-klimatická intervencia– Ochrana a zachovanie biodiverzity

Kód intervencie (ČŠ)	70.7
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Ochrana a zachovanie biodiverzity
Typ intervencie	Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia
Indikátor výstupu	O.14 Počet hektárov (s výnimkou lesného hospodárstva) alebo počet iných jednotiek, na ktoré sa vzťahujú environmentálne alebo klimatické záväzky presahujúce rámec povinných požiadaviek
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňuje táto intervencia prenesené výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.10.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
SR

5.3.10.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 6 Prispiet' k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinu;

5.3.10.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 6.1 Zlepšiť stav biotopov a druhov s dôrazom na územiach sústavy Natura 2000 a na územiach s vysokou prírodnou hodnotou

Potreba 6.2 Zachovať a udržiavať biotopy poloprirodných a prírodných trávnych porastov: Zachovať a udržiavať biotopy poloprirodných a prírodných trávnych porastov, podporiť biodiverzitu na plochách trvalých trávnych porastov a obnoviť prírodné ekosystémy

5.3.10.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.14 Ukladanie uhlíka v pôdach a biomase: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky znižovať emisie alebo udržať alebo zvýšiť ukladanie uhlíka (vrátane trvalého trávneho porastu, trvalých plodín s trvalou zelenou pokrývkou, poľnohospodárskej pôdy v mokradiach a rašeliniskách)

R.31 - Zachovanie biotopov a druhov: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky na podporu zachovania alebo obnovy biodiverzity vrátane poľnohospodárskych postupov s vysokou prírodnou hodnotou

R.33 - Zlepšenie riadenia sústavy Natura 2000: podiel celkovej plochy sústavy Natura 2000, na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky

5.3.10.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii

Intervencia reaguje na značný pokles biodiverzity u niektorých skupín živočíchov viazaných na poľnohospodársku pôdu najmä TTP a na stratu rôznych stanovišť vzácných biotopov na území Slovenska.

Operácie v rámci intervencie prispievajú k ochrane životného prostredia k zachovaniu biodiverzity ochrane pôdy a tým k eliminácii dopadov klimatickej zmeny. Podporné operácie zvyšujú obsah humusu v pôde, tým zvyšujú aj viazanie uhlíka v pôde, ako aj zvyšujú vodozadržnú schopnosť pôdy. Znížením alebo vylúčením aplikácie minerálnych hnojív a prípravkov na ochranu rastlín sa znižuje tvorba skleníkových plynov. Uvedené typy operácií majú vplyv aj znižovanie uvoľňovania resp. sekvestráciu oxidu uhličitého.

Cieľom podpory dropa veľkého v stanovených chránených vtáčích územiach je realizovať oševné postupy s mozaikovým usporiadaním poľnohospodárskych kultúr a stanoveným percentuálnym zastúpením príslušných plodín, ktoré vytvárajú vhodné životné podmienky pre dropa veľkého. Povoľuje sa aplikácia len určitých stanovených prípravkov na ochranu rastlín, ktoré nemajú vplyv na chránený druh. Povolené POR budú uvedené vo vnútroštátnom právnom predpise V prípade údržby a hospodárenia na vymedzených plochách je nevyhnutné zabezpečiť ochranu populácie tak, že sa kosba vykonáva od stredu parcely k jej okrajom a s použitím výstražných systémov na odplašenie dropov.

Prostredníctvom intervencie je umožnené vykonávať poľnohospodársku činnosť aj na plochách cenných stanovišť 7 typov poloprárodných a prírodných trávnych porastov, hlavne v územiach európskeho významu a územiach s vysokou prírodnou hodnotou. Operácia tiež prispieva k zvyšovaniu biologickej rôznorodosti a ekologickej stabilite krajiny.

Podpora na ochranu sysľa pasienkového má za cieľ realizovať poľnohospodárske aktivity na presne stanovených lokalitách trávnych porastov umožňujúce záchranu populácie sysľa pasienkového a zachovanie jeho biotopov na Slovensku. Stanovené manažovanie trávnych porastov predstavuje kosba lúk a spásanie pasienkov hospodárskymi zvieratami s cieľom vytvorenia optimálnych podmienok pre biotopy sysľa, vylúčenie chemických látok, obmedzenie hnojenia organickými hnojivami a vylúčenie nevhodných úprav terénu. Plnenie týchto nadštandardných podmienok je v súlade s ekologickými nárokmi sysľa pasienkového.

Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu podporí osobitné metódy hospodárenia na trávnych porastoch mozaikovým kosením, so zameraním na vytváranie podmienok pre druhy živočíchov a rastlín európskeho významu. Do podpory budú spadať plochy trvalých trávnych porastov v územiach európskeho významu s 2. a 3. stupňom ochrany evidovaných v LPIS.

Ochrana prírodných a poloprárodných biotopov trvalých trávnych porastov – intervenciou sa bude motivačným spôsobom pokračovať v ochrane biotopov na TTP, a prispeje k ochrane druhov vtáctva na TTP najmä hniezd na zemi hniezdiacich dravcov.

Oprávnení príjemcovia:

Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku **činnosť a zaviazu sa plniť záväzok na obdobie 5 rokov na výmere záväzku.**

Rozdelenie na operácie:

Operácia Ochrana biotopu dropa veľkého

Operácia Ochrana biotopu sysľa pasienkového

Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu – mozaikové kosenie

Operácia Ochrana poloprárodných a prírodných trávnych porastov

Operácia Ochrana biotopu dropa veľkého (*Otis tarda*)

Podmienky oprávnenosti:

- vstúpiť do operácie minimálne s 1 ha ornej pôdy oprávneného hektára nachádzajúceho sa v CHVÚ Lehnice alebo CHVÚ Sysľovské polia.

Podmienky operácie:

- stanovený oseedný postup v zastúpení:
 - podiel lucerna min 10 %,
 - podiel úhor min 5 %,
 - ozimné obilniny minimálne 25 %,
 - hrach min 5 %,
 - podiel tráv na ornej pôde je minimálne 10% a polovica výmery tráv kosených po 1.7
 - podiel repky minimálne 15 %,
 - spolu kukurica, slnečnica nesmú presiahnuť 15%,
- úplné vylúčiť aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín (Vt1-5)- vestník MPRVSR,
- kosiť a vykonávať žatevné práce vždy od stredu smerom k okrajom alebo od jednej strany pozemku k druhej strane pozemku; pri kosbe a žatve používať výstražné zariadenia (reťazové závesy),
- trávne porasty na OP hniezdiskách dropa kosiť od 1. júla príslušného roka,
- po žatve obilnín a repky minimálne 30 % strnísk zaorať až v septembri a ponechať ich nepoorané v letných mesiacoch (júl a august), alebo ich osiať medziplodinami.

Operácia Ochrana biotopu sysľa pasienkového (*Spermophilus citellus*)

Podmienky oprávnenosti:

- vstúpiť do operácie minimálne s 1 ha trávnych porastov oprávneného hektára nachádzajúceho sa v stanovených lokalitách,
- potvrdenie príslušnej organizácii ochrany prírody o výskyte sysľa pasienkového na konkrétnych dieloch pôdnych blokov.

Podmienky operácie (podmienky aplikácie):

- neaplikovať žiadne hnojivá (povolené je len hnojenie pasúcimi sa zvieratami),
- neaplikovať žiadne prípravky na ochranu rastlín.

Podmienky kosenia:

- prvú kosbu trávnych porastov vykonať v termíne do 15.júna,
- druhú kosbu vykonať do 15. augusta; pokosenú biomasu odstrániť (v odôvodnených prípadoch),
- kosť trávny porast na dieloch pôdnych blokov od stredu ku krajom alebo od jednej strany pozemku k druhej strane pozemku,
- druhá kosba trávnych porastov môže byť nahradená pasením podľa podmienok pasenia.

Podmienky pasenia:

- pastvu začať najneskôr do 30. apríla a pásť najmenej do 30. septembra,
- pasenie zabezpečiť tak, aby plochy trávnych porastov v období od 1. septembra do 30 novembra nepresahovali výšku 20 cm (oplôtkové pasenie je povolené).

Dodatočné podmienky:

- zakázané je mulčovanie, diskovanie a odvodňovanie trávnych porastov, odstraňovanie nedopaskov, obnova TTP orbou a senážovania.

Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu**Podmienky oprávnenosti:**

- vstúpiť do operácie minimálne s 1 ha trávnych porastov v územiach európskeho významu s 2. a 3. stupňom ochrany oprávneného hektára na podporu (GIS referenčná vrstva).

Podmienky operácie:

- vykonať prvú kosbu trávnych porastov najneskôr do 15. júla príslušného roka, pričom sa pokosí 70% plochy dielu pôdneho bloku (tolerancia $\pm 10\%$) alebo jeho užívanej časti (Vytvára sa tak mozaika pokosených plôch s dočasne nepokosenými plochami),
- zvyšné nepokosené plochy trávneho porastu sa pokosia v období od 15. augusta do 30. septembra Individuálne alebo v rámci druhej kosby; nepokosený zvyšok ako aj mláďa môžu byť po prvej kosbe dopášané,
- nepokosené časti trávneho porastu nesmú byť v dvoch po sebe nasledujúcich rokoch umiestnené v tej istej časti pôdneho bloku,
- ponechať pokosenú hmotu na pozemku po dobu 2 až 14 dní; pokosenú hmotu po vysušení z plochy odstrániť.

Operácia Ochrana poloprírodných a prírodných trávnych porastov**Kategórie biotopov trávnych porastov sú nasledovné (7):**

A: Teplo a suchomilné trvalé trávne porasty (Tr1, Tr2, Tr3, Tr4, Tr5, Sl1 Sl3, Sl4, Pi1, Pi2, Pi5, Kr1 a Kr2)

B: Mezofilné trvalé trávne porasty (Lk1, Lk3, Tr8b)

C: Horské kosné lúky (Lk2)

D: Vlhkomilné porasty nižších plôch (Lk7, Lk9, Lk10, Lk11,)

E: Nížinné aluviálne lúky (Lk8)

F: Vlhkomilné porasty vyšších polôh, slatinné a bezkolencové lúky (Lk4, Lk5, Lk6, Ra3, Ra5, Ra6, Ra7, Sl2)

G: Vysokohorské trávne porasty (Tr8a, Al1, Al3, Al6, Al8)

Podmienky oprávnenosti:

- vstúpiť do operácie s minimálne 1 ha biotopu trávneho porastu oprávneného hektára.

Podmienky intervencie:**aplikácia hnojív a prípravkov na ochranu rastlín:**

- zákaz použitia minerálnych hnojív a hnojovice na všetkých typoch trávnych biotopov,

- obmedzené použitie organických hnojív podľa typu tráv B,C; maximálna dávka organických hnojív je 50 kg N/ha biotopu raz za 2 roky (exkrementy pasúcich sa zvierat sa do limitu nezapočítavajú),
- na celej ploche biotopu vylúčiť používanie prípravkov na ochranu rastlín.

spôsoby kosenia:

- prvú kosbu trávnych porastov je potrebné vykonať najneskôr do 31. júla (v odôvodnených prípadoch posunutia kosieb dáva súhlas príslušná organizácia ochrany prírody),
- kosiť maximálne 2-krát ročne je možné typy B,C,D,E,F. 1-krát ročne je **možné** kosiť typy A a G; pre typ (A,C,F,G) sa vykoná kosba ručné alebo s pomocou ľahkých mechanizmov; trávne porasty je potrebné kosiť smerom od stredu k okrajom porastu alebo od jednej strany pozemku na druhú stranu.

podmienky pasenia:

- pasenie je vylúčené pre typ F; v odôvodnených prípadoch povolené so súhlasom príslušnej organizácii ochrany prírody,
- pasenie pre porasty typu C a E je možné iba po prvej kosbe v rámci záväzkového obdobia na dopásanie mláďzí; pri porastoch typu C, môže byť prvá kosba nahradená vypasením plochy hospodárskymi zvieratami (uvedené nahradenie kosenia pasením, je možné len so súhlasom príslušnej organizácii ochrany prírody),
- dodržiavanie zásady šetrného košarovania (min. plocha na 1DJ – 10m², pravidelné denné prekladanie košiarov); pri pasení mladého HD je možnosť využívania nočného košiara umiestneného stabilne (so súhlasom príslušnej organizácii ochrany prírody),
- dodržanie zaťaženia zvieratami (polygastre a kone) maximálne 1,9 DJ/ha; oplôtkové pasenie je povolené, pričom musí byť dodržané povolené zaťaženie, ktoré sa prepočítava na celkovú plochu oploteného areálu.

Dodatočné záväzky:

- na plochách biotopov je povinné zaťaženie zvieratami (polygastre a kone) najmenej 0,3 DJ/ha stanové ako priemer za retenčné obdobie od 1.6. do 30. 9. každého roka záväzku,
- na plochách biotopov je zakázaný vykonať prísev; v prípadoch poškodenia biotopov je možné aplikovať postupy ekologickej obnovy (napr. nastielanie sena z okolitého biotopu, použitie lokálnej semennej zmesi vhodnej pre daný biotop, prenos mačiny z okolitého biotopu),
- zakázané je diskovanie alebo orba a odvodňovanie TP,
- mulčovanie je možné na rovnakej ploche 1 krát počas trvania záväzku ako doplnkové agrotechnické opatrenie zamerané proti šíreniu náletových drevín.

Výberové kritériá:

Pri väčšom počte žiadostí nad finančnú alokáciu, budú uplatnené výberové kritériá založené na veľkosti (výmere pôdy)žiadateľa, umiestnenia jeho pôdy z hľadiska chránených území, CHVO a i. Podrobné kritériá budú uvedené vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Pre operácie Ochrana biotopu dropa veľkého, Ochrana biotopu sysľa pasienkového a Ochrana prírodných a poloprírodných trvalých porastov nebudú uplatňované výberové kritériá.

Sankčný mechanizmus:

Pri zistení porušenia podmienok intervencie budú voči žiadateľovi uplatnené sankcie (podľa miery a závažnosti porušenia bude zníženie /krátenie platby, nepriznanie platby a i.). Podrobnosti budú uvedené vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Špecifickosť oprávnenosti v súvislosti s regiónmi: Neuplatňuje sa

Ktorá oblasť je oprávnená?	x Poľnohospodárska plocha definovaná pre plán SPP - o Poľnohospodárska pôda vrátane poľnohospodárskej plochy a mimo nej (ak je začiatkovaná, uviesť pole pre opis) - o nepoľnohospodárska pôda – ak je vybratá, vysvetlite

5.3.10.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Intervencia nadväzuje na základné podmienky štandardov

GAEC 1, GAEC 9, SMR3 a SMR4

Minimálne požiadavky na používanie hnojív musia zahŕňať, okrem iného, vybrané postupy zavedené na základe smernice 91/676/EHS pre poľnohospodárske podniky mimo pásem ohrozených dusičnanmi a požiadavky týkajúce sa znečisťovania fosforom,

minimálne požiadavky týkajúce sa používania prípravkov na ochranu rastlín musia zahŕňať, okrem iného, požiadavky mať povolenie na používanie prípravkov a splňať povinnosti spojené s odbornou prípravou, požiadavky na bezpečné skladovanie, kontrolu strojov na aplikáciu a pravidlá na používanie pesticídov v blízkosti vody a iných citlivých lokalitách, ako sa stanovuje vnútroštátnymi právnymi predpismi.

5.3.10.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	Neaplikuje sa
Typ platby	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Rozsah podpôry na úrovni príjemcov	Ochrana dropa veľkého – 250€/ha (72 % platby) Ochrana sysľa pasienkového 125€/ha TTP v ÚEV mozaika 62€/ha Polopr. a príř. TP --1. typ 87€/ha 2 typ: 202€/ha
Výpočtová metóda (len pre IACS opatrenia rozvoja vidieka)	Výška podpory je stanovená na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu v dôsledku prijatých záväzkov. Výška podpory sa odvíja od straty príjmu spôsobenou najmä vyššou prácnosťou operácií a nižším hektárovým výnosom pri tomto systéme hospodárenia a dodatočných nákladov napr. mechanické potláčanie burín, odklad kosenia, spôsoby kosby, pasenia ako aj spôsoby hospodárenia atď. Očakávaný rozsah bol stanovený na základe analýzy skúseností v programovom období 2014-2020, ale aj po zohľadnení výmery v LPIS, ktorá je spôsobilá pre poskytnutie podpory danej operácie.

5.3.10.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	70.7.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Ochrana a zachovanie biodiverzity
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný Vzhľadom k tomu, že táto intervencia je zložená z niekoľkých operácií, bola za jednotkovú čiastku zvolená priemerná výška platby na hektár. Pre jej stanovenie sa vychádzalo z dielčích výšok platieb pre jednotlivé operácie a očakávaného rozsahu týchto operácií. Stanovenie jednotkovej čiastky na úrovni dielčích sadzieb platby pre jednotlivé operácie by znížilo flexibilitu intervencie.
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektáre
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	
Región (regióny):	Národný
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 % Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.14, R.31, R.33
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? x Nie

5.3.10.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:
o Áno **x Nie** o Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho

5.3.10.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Aký je model záväzku (záväzkov)	o založený na výsledkoch (s možnosťou výberu) x založené na riadení o hybridný (založený na riadení a výsledkoch)
Aká je doba trvania zmlúv?	5 rokov s možnosťou predĺženia

5.3.10.11 Súlad s WTO

Typ intervencie	Odkaz v tomto nariadení	Odsek prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia	Čl. 70	12

Odsek 12 prílohy 2 k dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“): Platby v rámci environmentálnych programov	Objasnenie ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
a) Oprávnenosť na tieto platby sa stanoví ako súčasť jasne vymedzeného vládneho programu na ochranu životného prostredia a ochrany prírody a je závislá od splnenia konkrétnych podmienok vládneho programu vrátane podmienok týkajúcich sa výrobných metód alebo vstupov.	Žiadateľ musí vstúpiť do záväzku na 5 rokov a plniť stanovené požiadavky definované v SP SPP SR 2023 – 2027, na rovnakej výmere plochy, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa
b) Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady alebo stratu príjmu spojené s plnením vládneho programu	Výška platby je vypočítaná nezávislou organizáciou. Výpočet vychádza z dodatočných nákladov a straty príjmu.

5.3.10.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	95,7	95,7	95,7	95,7	95,7	-	-
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (voliteľný)	-	208 553	208 553	208 553	208 553	208 553	-	-
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	19 958 522,10	19 958 522,10	19 958 522,10	19 958 522,10	19 958 522,10	-	99 792 610,50
	- Z toho sadzba príspevku A - Z toho sadzba príspevku B		19 359 766,44 598 755,66	19 359 766,44 598 755,66	19 359 766,44 598 755,66	19 359 766,44 598 755,66	19 359 766,44 598 755,66	-	96 798 832,19 2 993 778,32
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	-	12 647 715,45	12 647 715,45	12 647 715,45	12 647 715,45	12 647 715,45	-	63 238 577,27
	- Z toho sadzba príspevku A - Z toho sadzba príspevku B		12 390 250,52 257 464,94	12 390 250,52 257 464,94	12 390 250,52 257 464,94	12 390 250,52 257 464,94	12 390 250,52 257 464,94	-	61 951 252,60 1 287 324,68
	Plánovaný výstup	-	208 553	208 553	208 553	208 553	208 553	-	208 553
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	19 958 522,10	19 958 522,10	19 958 522,10	19 958 522,10	19 958 522,10	-	99 792 610,50
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	-	12 647 715,45	12 647 715,45	12 647 715,45	12 647 715,45	12 647 715,45	-	63 238 577,27
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Agroenvironmentálno-klimatická intervencia – Zatrávňovanie ornej pôdy

Kód intervencie (ČŠ)	70.8
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Zatrávňovanie ornej pôdy
Typ intervencie	Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia
Indikátor výstupu	O.14 Počet hektárov (s výnimkou lesného hospodárstva) alebo počet iných jednotiek, na ktoré sa vzťahujú environmentálne alebo klimatické záväzky presahujúce rámec povinných požiadaviek
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňuje táto intervencia prenesené výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.11.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
SR

5.3.11.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 6 Prispiet' k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinu;

5.3.11.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 6.1 Zlepšiť stav biotopov a druhov s dôrazom na územiach sústavy Natura 2000 a na územiach s vysokou prírodnou hodnotou

Potreba 6.2 Zachovať a udržiavať biotopy poloprirodných a prírodných trávnych porastov: Zachovať a udržiavať biotopy poloprirodných a prírodných trávnych porastov, podporiť biodiverzitu na plochách trvalých trávnych porastov a obnoviť prírodné ekosystémy

5.3.11.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.14 Ukladanie uhlíka v pôdach a biomase: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky znižovať emisie alebo udržať alebo zvýšiť ukladanie uhlíka (vrátane trvalého trávneho porastu, trvalých plodín s trvalou zelenou pokrývkou, poľnohospodárskej pôdy v mokradiach a rašeliniskách)

R.31 - Zachovanie biotopov a druhov: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky na podporu zachovania alebo obnovy biodiverzity vrátane poľnohospodárskych postupov s vysokou prírodnou hodnotou

5.3.11.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii

Intervencia reaguje na značný pokles biodiverzity u niektorých skupín živočíchov viazaných na poľnohospodársku pôdu najmä TTP a na stratu rôznych stanovišť vzácnych biotopov na území Slovenska. Intervencia prispieva k zachovaniu biodiverzity na pôdach málo úrodných a podmáčaných a tým k zmierneniu na zmenu klímy. Zachovaním resp. zvýšením obsahu humusu v pôde, sa zvyšuje aj viazanie uhlíka v pôde a zvyšuje vodozadržnú schopnosť pôdy. Znížením alebo vylúčením aplikácie minerálnych hnojív a prípravkov na ochranu rastlín sa znižuje tvorba skleníkových plynov. Uvedené typy operácií majú vplyv aj znižovanie uvoľňovania resp. sekvestráciu oxidu uhličitého.

Menej úrodné pôdy dodnes ostali po scelení menších polí súčasťou veľkých pôdných blokov. Táto prax sa týka všetkých nížin na Slovensku a biotopov, ktoré sa viažu na tieto lokality, napr. ľabtuška poľná v CHVÚ Dolné Považie, CHVÚ Ostrovné lúky, CHVÚ Medzibodrožie a CHVÚ Ondavská rovina.

Cieľom podpory je realizovať poľnohospodárske postupy tak, aby umožnili menej intenzívne využívanie častí pôdných blokov (prioritne s menej úrodnými pôdami), ktoré sú hniezdiskami ľabtušky poľnej. Na časti ornej pôdy dôjde k obnove trávnych porastov, ktoré vzhľadom k umiestneniu na menej úrodných pôdach budú mať charakter riedkej vegetácie, ktorá je optimálnym biotopom ľabtušky. Dlhodobé umiestnenie trávnych porastov bez rozorania prispeje na podporu biodiverzity ako aj k plneniu klimatických cieľov prostredníctvom sekvestrácie uhlíka.

do pôdy vysoký adaptačný a mitigačný potenciál voči zmene klímy.

Podpora je tiež zameraná na plochy, ktoré sú dnes podmáčanou ornou pôdou, vylúčiť zásahy do mokradí v hniezdnom období a zároveň zmeniť dnes nevyhovujúci intenzívny spôsob obhospodarovania obnovením trávnych porastov a následne pastvy hospodárskych zvierat.

Živočíchy obývajúce mokrade patria medzi najohrozenejšie, kde vtáacie druhy, ktoré patria medzi najrýchlejšie ubúdajúce, sú viazané práve na mokrade. Mnohé z mokradí boli v minulosti odvodnené alebo došlo k výraznej zmene ich vodného režimu, pričom negatívny dopad zhoršuje aj prebiehajúca zmena klímy. Mokrade utrpeli aj pri intenzifikácii hospodárenia v predchádzajúcich desaťročiach, kedy menšie mokrade, zvyšky mŕtvych ramien či poľné depresie boli rozorané a scelené s väčšími pôdnymi blokmi napriek tomu, že bývajú pravidelne zaplavované. V rokoch s vyššou hladinou podzemných vôd sa hospodárenie na podmáčaných plochách nielenže neoplatí, ale zasiate osivo ani nevyklíči kvôli stojatej vode, alebo nie je možné pozbierať úrodu. Absencia nastavenia vhodných rámcov hospodárenia na týchto plochách vedie k tomu, že tieto podmáčané a zatápané lokality sú pravidelne rozorávané hneď po poklese hladiny.

Medzi ubúdajúce vtáacie druhy viažuce sa na tieto mokrade patria kalužiaky červenonohé, šišily bocianovité, šabliarky modronohé, cibíky chochlaté, breháre čiernochvosté. Pre prežívanie týchto druhov je nevyhnutné v rokoch s dostatkom vody vylúčiť rozoranie a odvodnenie týchto mokradí a zásahy do ich bezprostredného okolia. Na rozsiahlejších mokradiach s rozlohou nad 5 ha, ktoré bývajú zaplavované pravidelne je optimálne v prípade záujmu poľnohospodárskych subjektov zmeniť doterajší nevhodný spôsob hospodárenia, ktorý vedie k opakovanému znehodnoteniu úrody a pôdu zatrávniť a zmeniť na extenzívne pasienky, teda na taký spôsob, ktorým boli takéto plochy nevhodné na intenzívne poľnohospodárstvo využívané v minulosti.

Na podporu budú oprávnené stanovené plochy mokradí, alúvií orných pôd najmä v chránených územiach. Predpokladaná výmera: 7 023 ha

Oprávnení príjemcovia:

Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodárku **činnosť** a zaviazu sa plniť záväzok na obdobie 5 rokov na výmere záväzku.

Podmienky oprávnenosti:

- vstúpiť do záväzku s minimálne 5 ha ornej pôdy oprávneného hektára, nachádzajúcej sa v stanovených lokalitách

Podmienky operácie:

- na ploche väčšej ako 5 ha založiť trávne porasty, pričom plochy so založenými trávnymi porastmi vysiať osivom v pomere tráv najviac 83 %, d'atelinovín minimálne 12 % a pomer iných kvitnúcich bylín minimálne 5 %, (zmes s hmotnosťou x kg/ha)
- výsev trávneho porastu sa uskutoční najneskôr do konca marca príslušného roku
- zákaz aplikácie prípravkov na ochranu rastlín a hnojív (okrem exkrementov pasúcich sa zvierat)
- trávny porast sa po založení neobnovuje, nerozoráva, iba v prípade ak osiatie nebolo úspešné,
- mulčovanie je na založenom trávnom poraste vylúčené,
- prvá kosba trvalých trávnych porastov sa vykoná v riadnom termíne na ploche najviac 80% výmery trávneho porastu; minimálne 20 % z výmery trávneho porastu sa pokosí v termíne od 1. júla, do výpočtu podielov sa nezarátavajú časti na ktorých sa pasú hospodárske zvieratá,

Výberové kritériá:

Pri väčšom počte žiadostí nad finančnú alokáciu, budú uplatnené výberové kritériá založené na veľkosti (výmere pôdy) žiadateľa, umiestnenia jeho pôdy z hľadiska chránených území, a i. Podrobné kritériá budú uvedené vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Sankčný mechanizmus:

Pri zistení porušenia podmienok intervencie budú voči žiadateľovi uplatnené sankcie (podľa miery a závažnosti porušenia bude zníženie /krátenie platby, nepriznanie platby a i.). Podrobnosti budú uvedené vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Špecifickosť oprávnenosti v súvislosti s regiónmi: Neuplatňuje sa

Ktorá oblasť je oprávnená?	x Poľnohospodárska plocha definovaná pre plán SPP - o Poľnohospodárska pôda vrátane poľnohospodárskej plochy a mimo nej (ak je začlenená, uviesť pole pre opis) - o nepoľnohospodárska pôda – ak je vybratá, vysvetlite

5.3.11.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Intervencia nadväzuje na základné podmienky štandardov GAEC 1, GAEC 9, SMR3 a SMR4

Minimálne požiadavky na používanie hnojív musia zahŕňať, okrem iného, vybrané postupy zavedené na základe smernice 91/676/EHS pre poľnohospodárske podniky mimo pásom ohrozených dusičnanmi a požiadavky týkajúce sa znečisťovania fosforom,

minimálne požiadavky týkajúce sa používania prípravkov na ochranu rastlín musia zahŕňať, okrem iného, požiadavky mať povolenie na používanie prípravkov a spĺňať povinnosti spojené s odbornou prípravou, požiadavky na bezpečné skladovanie, kontrolu strojov na aplikáciu a pravidlá na používanie pesticídov v blízkosti vody a iných citlivých lokalitách, ako sa stanovuje vnútroštátnymi právnymi predpismi.

5.3.11.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	Neaplikuje sa
Typ platby	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Rozsah podpôr na úrovni príjemcov	299 €/ha
Výpočtová metóda (len pre IACS opatrenia rozvoja vidieka)	Výška podpory je stanovená na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu v dôsledku prijatých záväzkov. Výška podpory sa odvíja od straty príjmu z ornej pôdy, z nákladov na založenie trávneho porastu, zo zníženej produkcie tráv a dodatočných nákladov na spôsoby kosby, pasenia ako aj spôsoby hospodárenia atď. Očakávaný rozsah bol stanovený na základe analýzy po zohľadnení výmery v LPIS, ktorá je spôsobilá pre poskytnutie podpory danej operácie.

5.3.11.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	70.8.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Zatrávnenie ornej pôdy
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	x jednotná o priemerná Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektáre
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	
Región (regióny):	Národný
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 % Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.14, R.31,
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? x Nie

5.3.11.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:

- o Áno **x Nie** o Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho

5.3.11.10 *Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie*

Aký je model záväzku (záväzkov)	- o založený na výsledkoch (s možnosťou výberu) x založené na riadení - o hybridný (založený na riadení a výsledkoch)
Aká je doba trvania zmlúv?	5 rokov s možnosťou predĺženia

5.3.11.11 *Súlad s WTO*

Typ intervencie	Odkaz v tomto nariadení	Odsek prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia	Čl. 70	12

Odsek 12 prílohy 2 k dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“): Platby v rámci environmentálnych programov	Objasnenie ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)
a) Oprávnenosť na tieto platby sa stanoví ako súčasť jasne vymedzeného vládneho programu na ochranu životného prostredia a ochrany prírody a je závislá od splnenia konkrétnych podmienok vládneho programu vrátane podmienok týkajúcich sa výrobných metód alebo vstupov.	Žiadateľ musí vstúpiť do záväzku na 5 rokov a plniť stanovené požiadavky definované v SP SPP SR 2023 – 2027, na rovnakej výmere plochy, ktorý bol schválený vo vláde SR dňa
b) Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady alebo stratu príjmu spojené s plnením vládneho programu	Výška platby je vypočítaná nezávislou organizáciou. Výpočet vychádza z dodatočných nákladov a straty príjmu.

5.3.11.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	299	299	299	299	299	299	-
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (voliteľný)	-	3 000	7 023	7 023	7 023	7 023	4023	7 023
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	897 000	2 099 877	2 099 877	2 099 877	2 099 877	1 202 877	10 499 385,00
	- Z toho sadzba príspevku A		870 090	2 036 880,69	2 036 880,69	2 036 880,69	2 036 880,69	1 166 790,69	10 184 403,45
	- Z toho sadzba príspevku B		26 910	62 996,31	62 996,31	62 996,31	62 996,31	36 086,31	314 981,55
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	-	568 428,90	1 330 692,055	1 330 692,055	1 330 692,055	1 330 692,055	762 263,1549	6 653 460,17
	- Z toho sadzba príspevku A		556 857,60	1 303 603,642	1 303 603,642	1 303 603,642	1 303 603,642	746 746,0416	6 518 018,21
	- Z toho sadzba príspevku B		11 571,30	27 088,4133	27 088,4133	27 088,4133	27 088,4133	15 517,1133	135 442,07
	Plánovaný výstup	-	3000	7 023	7 023	7 023	7 023	4023	7 023
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	897 000	2 099 877	2 099 877	2 099 877	2 099 877	1 202 877	10 499 385,00
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	-	568 428,90	1 330 692,055	1 330 692,055	1 330 692,055	1 330 692,055	762 263,1549	6 653 460,27
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-

Chov a udržanie ohrozených plemien hospodárskych zvierat

Kód intervencie (ČŠ)	70.9
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Chov a udržanie ohrozených plemien hospodárskych zvierat
Typ intervencie	Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia
Indikátor výstupu	O.19 Počet projektov na podporu genetických zdrojov
Príspevok k požiadavkám na oplodenie pre/na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňuje táto intervencie prenesené výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.12.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
SR

5.3.12.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 6: Prispieť k ochrane biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

5.3.12.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 6.5 Podpora chovu ohrozených plemien hospodárskych zvierat

5.3.12.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.25 Environmentálny prínos v sektore živočíšnej výroby: Podiel dobytčích jednotiek (VDJ) na základe podporených záväzkov k zlepšeniu environmentálnej udržateľnosti

5.3.12.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii

Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii Chov a udržanie ohrozených plemien hospodárskych zvierat má za cieľ podporiť také plemená zvierat, ktorých stavy klesli pod kritickú úroveň. Ich zachovanie prispieva k rôznorodosti plemien v rámci druhu často chovaných iba v príslušnom regióne. Identifikáciu ohrozených druhov v SR z národnej databázy živočíšnych genetických zdrojov EFABIS, ktorá je prepojená na európsku a celosvetovú databázu živočíšnych genetických zdrojov (DAD-IS) zbilancovala príslušná odborná autorita SR, ktorou je Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav živočíšnej výroby. Pôvodné plemená hospodárskych zvierat chované na Slovensku majú nižšiu úžitkovosť nie len oproti špecializovaným plemenám, ale aj oproti celej populácii chovaného druhu hospodárskych zvierat na Slovensku. Platba je vypočítaná na základe nižších výnosov z chovu týchto zvierat.

V tabuľke sú uvedené počty čistokrvných plemenníc registrovaných v plemenných knihách alebo registroch, tak ako boli uvedené v k 31.12.2020. Počty plemenníc v ostatných členských štátoch EÚ uvádzame tak, ako ich za posledné 3 roky uviedli celosvetovej databáze DAD-IS jednotlivé členské krajiny EÚ.

Tab. Zoznam a počty čistokrvných plemenníc ohrozených druhov zvierat

Druh/Plemeno	Počet čistokrvných plemenníc registrovaných v PK	Počet plemenníc v ČŠ EÚ	Stav ohrozenosti podľa efektívnej veľkosti populácie (čistokrvné)
HD / Slovenský pinzgauský dobytok	1 479	11 289 (AT, DE, IT)	Ohrozené
HD / Maďarský stepný dobytok	19	6 980 (HU)	Kriticky ohrozené
Ovce / Valaška, pôvodný typ	907	1 797 (CZ, DE)	Ohrozené
Ovce / Askánske merino	68	82 (BG)	Kriticky ohrozené
Ovce / Cigája	5 613	1 867 (CZ, HR)	Ohrozené
Ovce / Zošľachtená valaška	8 175	--	Ohrozené
Ovce / Slovenská dojná	3 982	--	Ohrozené
Kozy / Biela krátkosrstá	708	2 140 (CZ)	Ohrozené
Kozy / Hnedá krátkosrstá	81	820 (CZ)	Kriticky ohrozené
Ošipané / Mangalica lastovičia	41	907 (HU)	Kriticky ohrozené
Mangalica blond	15	3992 (HU)	Kriticky ohrozené
Mangalica red	18	1 616 (HU)	Kriticky ohrozené
Kone / Slovenský teplokrvník	857	2 900 (CZ)	Kriticky ohrozené
Kone / Hucul	133	2 002 (CZ, PL, DE, AT, HU)	Kriticky ohrozené
Kone / Lipican	165	2 606 (SI, AT, NL, IT, DE, CZ, HU, FR)	Kriticky ohrozené
Kone / Nonius	28	920 (HU)	Kriticky ohrozené

Kone / Furioso	161	585 (HU)	Kriticky ohrozené
Kone / Shagya-Arab	154	1 657 (FR, HU, CZ, AT, BG)	Kriticky ohrozené
Kone / Norik muránskeho typu	137	--	Kriticky ohrozené
Kone / Slovenský športový pony	84	--	Kriticky ohrozené

Oprávnený žiadateľ:

Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.

Podmienky oprávnenosti:

Príjemcovia podpory v rámci operácie Chov a udržanie ohrozených plemien hospodárskych zvierat sú počas trvania záväzku povinní udržať stav zvierat v minimálnom počte 1 DJ za oprávnené druhy a plemená zvierat. Meniť druhy a plemená hospodárskych zvierat nie je možné počas jedného roku záväzku.

Podporené plemená zvierat:

- Hovädzí dobytok - slovenský pinzgauský dobytok, maďarský stepný dobytok
- Ovce - pôvodná valaška, Askánske merino, zošľachtená valaška, cigája
- Kozy - biela krátkosrstá koza, hnedá krátkosrstá koza
- Kone - slovenský teplokrvník, Hucul, Furioso, Nonius, slovenský športový pony, Lipican, Shagya-arab, Norik muránskeho typu
- Ošípané – mangalica

Podmienky záväzku:

Podmienky pre hovädzí dobytok, ovce, kozy a kone:

- zvieratá sú chované na podniku v retenčnom období od 1.5. do 31.12. roku (dočasné účasti do 14 dní na výstavách a súťažiach sú povolené). Obmeny, náhrady a stiahnutia sú hlásené PPA. Meniť druhy a plemená hospodárskych zvierat je možné iba medziročne, nie počas uvedeného obdobia
- platba sa poskytne na počet zvierat (DJ) v záväzku najviac na počet zvierat k 1.5. roka.
- zvieratá sú zapísané v plemennej knihe, alebo plemenárskej evidencii príslušnej chovateľskej organizácii v SR v súlade s národnou legislatívou. Potvrdenie o zápise sa predkladá platobnej agentúre pri podaní prvej žiadosti a priebežne k 15.1. nasledovného roka.

Podmienky pre ošípané:

- platba za ošípané sa poskytne na počet pripustených prasničiek, prasníc a kancov zapísaných v plemennej knihe na základe inventarizácie chovateľa za obdobie od 1.5. do 31.12. roku (dočasné účasti do 14 dní na výstavách a súťažiach sú započítavané do evidencie bez prerušenia), Meniť druhy a plemená hospodárskych zvierat je možné iba medziročne, nie počas uvedeného obdobia,

- platba sa poskytnie na počet zvierat (DJ) v záväzku najviac na počet zvierat k 1.5. roka, náhrady zvierat nie je potrebné hlásiť platobnej agentúre, určia sa podľa inventarizácie chovateľa
- zvieratá sú zapísané v plemennej knihe, alebo plemenárskej evidencii príslušnej chovateľskej organizácii v SR v súlade s národnou legislatívou. Potvrdenie o zápise sa predkladá platobnej agentúre pri podaní prvej žiadosti a priebežne k 15.1. nasledovného roka.

Dodatočné záväzky:

- vedenie inventarizácie pre ošípané

Zoznam pripustených prasničiek, prasníc a kancov zapísaných v plemennej knihe (inventarizácia).

V zozname sa uvedie plemenárske označenie ošípanej (identifikačné údaje zvierat'a), dátum od kedy je zviera zaradené (prasnička pripustením, prasnica posledným oprasením pred prvým zápisom do inventarizácie, kanec zápisom do plemennej knihy). Ak uvedené udalosti nastali pred prísunom do chovu, tak sa uvádza dátum prísunu do chovu. Informácia o zápise zvierat'a do plemennej knihy a plemeno. Dátum vyradenia z chovu (odsun z chovu, úhyn, kastrácia ...)

Kombinovateľnosť

Intervencia je vzájomne plne kombinovateľná aj s ostatnými intervenciami.

5.3.12.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Požiadavky na podporu pre Chov a udržanie ohrozených plemien hospodárskych zvierat presahujú podmienky SMR 9, SMR 10, SMR 11.

5.3.12.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	neaplikuje sa
Typ platby	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Rozsah podpôr na úrovni príjemcov	- slovenský pinzgauský dobytok (v chove dojníc) 400 EUR/DJ, - slovenský pinzgauský dobytok (v chove dojčiacich kráv) 200 EUR/DJ - maďarský stepný dobytok 171 EUR/DJ, - pôvodná valaška 200 EUR/DJ, - Askánske merino, zošľachtená valaška, cigája, biela krátkosrstá koza, hnedá krátkosrstá koza 200 EUR/DJ, - slovenský teplokrvník, Hucul, Furioso, Nonius, slovenský športový pony, Lipican, Shagya-arab, Norik muránskeho typu 200 EUR/DJ, - mangalica 340 EUR/DJ.
Výpočtová metóda (len pre IACS opatrenia rozvoja vidieka)	Platby poskytujú na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu. Výpočet platby vykonala odborná autorita – NPPC- Výskumný ústav živočíšnej výroby. Platby sa nebudú realizovať v úplnej vypočítanej výške. Platby sú prepočítané na DJ pomocou koeficientov na sledovanie indikátorov výstupu.

5.3.12.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	70.9.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba pre ohrozené plemien hospodárskych zvierat
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný Vzhľadom na rozsah intervencie a podporu pre rôzne druhy hospodárskych zvierat nie je vhodné používať pre plánovanie jednotnú výšku podpory, ale je vhodnejšie použiť priemernú jednotkovú sumu.
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/DJ
Zodpovedajúca jednotka výstupu	Dobytčia jednotka
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	Priemerná jednotková suma 220 EUR/DJ je vypočítaná ako vážený priemer, ktorý vychádza z počtu dobytčích jednotiek odhadovaných vo výstupe vo vzťahu k ročnej alokácii pre intervenciu.
Región (regióny):	Neuplatňuje sa
Sadzb (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 % Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.25
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? x Nie

5.3.12.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: **x Nie**

5.3.12.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Aký je model záväzku (záväzkov)	o založený na výsledkoch (s možnosťou výberu) x založené na riadení (s možnosťou výberu) o hybridný (založený na riadení a výsledkoch)
Aká je doba trvania zmlúv?	Záväzky sa prijímajú na obdobie jedného roka s možnosťou opakovania počas programového obdobia. Obdobie záväzku sa určí v národnej legislatíve. Jednoročné záväzky môžu byť vhodnejšie z pohľadu prilákania nových chovateľov ohrozených druhov zvierat a prispieť ku zvýšeniu početnosti ohrozených druhov zvierat.

5.3.12.11 Súlad s WTO

Intervencia je v súlade s bodom 12 prílohy 2 Dohody WTO o poľnohospodárstve.

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (zelená skupina)

12. Platby v rámci environmentálnych programov a) Oprávnenosť na tieto platby sa stanoví ako súčasť jasne vymedzeného vládneho programu na ochranu životného prostredia a ochrany prírody a je závislá od splnenia konkrétnych podmienok vládneho programu vrátane podmienok týkajúcich sa výrobných metód alebo vstupov. b) Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady alebo stratu príjmu spojené s plnením vládneho programu.	Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity Znižovanie genetickej diverzity variet plodín a plemien hospodárskych zvierat, vedie k erózii genetickej základne, na ktorej je závislá výživa ľudí a zvierat. Preto je potrebné jej znižovanie zastaviť a zvrátiť a podporovať používanie tradičných poľnohospodárskych variet, špecifických pre určitý región, udržiavanie a rozvoj rozmanitosti genetických zdrojov, napr. lokálne prispôbensených rás a kultivarov, a tradičných plemien. Pôvodné plemená hospodárskych zvierat chované na Slovensku majú nižšiu úžitkovosť nie len oproti špecializovaným plemenám, ale aj oproti celej populácie chovaného druhu hospodárskych zvierat na Slovensku. Platba je vypočítaná na základe nižších výnosov z chovu týchto zvierat.

5.3.12.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	220	220	220	220	220	-	
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 O. 19 (voliteľný)		5 450	5 450	5 450	5 450	5 450	-	5 450
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000		6 000 000
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %		1 164 000	1 164 000	1 164 000	1 164 000	1 164 000	-	5 820 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%		36 000	36 000	36 000	36 000	36 000		180 000
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	-	760 440	760 440	760 440	760 440	760 440		3 802 200
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %		744 960	744 960	744 960	744 960	744 960	-	3 724 800
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%		15 480	15 480	15 480	15 480	15 480		77 400
CELKOM	Plánovaný výstup	-	5450	5450	5450	5450	5450	-	5450
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	-	6 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	-	760 440	760 440	760 440	760 440	760 440	-	3 802 200
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov

Kód intervencie (ČŠ)	70.10
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov: - Operácia zameraná na chránené vtáacie územia, - Operácia zameraná na územia európskeho významom, - Operácia zameraná na ochranu hlucháňa hôrneho (<i>Tetrao urogallus</i>)
Typ intervencie	Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia
Indikátor výstupu	O.15 Počet ha (využívaných na účely lesného hospodárstva), na ktoré sa vzťahujú záväzky v oblasti životného prostredia/klímy presahujúce rámec povinných požiadaviek
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	○ Áno x Nie x Áno ○ Nie ○ Áno x Nie
Zahŕňa táto intervencie prenesené výdavky z PRV	○ Áno ○ Čiastočne x Nie

5.3.13.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.3.13.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 6 - Prispiet' k ochrane biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

5.3.13.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 6.1 Zlepšiť stav biotopov a druhov s dôrazom na územiach sústavy Natura 2000 a na územiach s vysokou prírodnou hodnotou

Potreba 6.3 Podporovať ekologickú rozmanitosť v krajine vytváraním a udržiavaním krajinných prvkov a ekologizačných plôch

Potreba 6.4 Podporenie ochrany biodiverzity lesných ekosystémov

5.3.13.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.30 Podpora udržateľného obhospodarovania lesov: podiel lesnej pôdy, na ktorú sa vzťahujú záväzky podporovať ochranu lesa a riadenie ekosystémových služieb

R.33 Zlepšenie riadenia sústavy Natura 2000: podiel celkovej plochy sústavy Natura 2000, na ktorú sa vzťahujú podporované záväzky

5.3.13.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencií

Intervencia vychádza z cieľov EÚ v SPP a nariadenia EÚ 2021/2115, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov. Intervencia reflektuje Stratégiu EÚ v oblasti ochrany biodiverzity do roku 2030, ktorá si kladie za cieľ dosiahnuť ochranu biodiverzity lesníckych oblastí. Intervencia je taktiež v súlade s Prioritným akčným rámcom financovania Natura 2000 v SR 2021-2027.

Operácie LESK CHVÚ a ÚEV

Cieľom opatrenia je poskytnutie podpory súkromným a verejným obhospodarovateľom lesov alebo združeniam súkromných alebo verejných obhospodarovateľov lesa za vykonávanie lesníckoenviromnetálnych a klimatických záväzkov. Poskytnuté platby presahujú príslušné povinné požiadavky stanovené zákonom o lesoch a zákonom o ochrane prírody a krajiny SR. Cielené manažovanie chránených lesných oblastí s nadštandardnými postupmi zabezpečuje zachovanie a zvýšenie biologickej diverzity v územiach Natura 2000 a tým aj v oblastiach s vysokou prírodnou hodnotou. Žiadateľ sa zaväzuje plniť podmienky podpory po dobu 5 rokov od vstupu do opatrenia s možnosťou ďalšieho predĺženia.

Operácia LEKS ochrana hlucháňa hôrneho (*Tetrao urogallus*)

Cieľom podpory v chránených vtáčích územiach je realizovať postupy, ktoré vhodnými výchovnými zásahmi do lesných porastov buď priamo vytvoria vhodný biotop pre hlucháňa hôrneho, alebo vytvoria predpoklad na obnovu biotopu hlucháňa v nadchádzajúcom programovom období. V prípade realizácie na dostatočnej rozlohe lesných porastov má toto opatrenie predpoklad zastaviť úbytok hlucháňa hôrneho a zastabilizovať jeho populáciu tak, aby jej prežívanie na Slovensku bolo dlhodobo udržateľné. Z tohto opatrenia budú následne benefitovať aj ďalšie druhy, ktoré obývajú rovnaké biotopy horských lesov.

Podmienky oprávnenosti operácií:

Podmienky oprávnenosti pre operáciu LEKS CHVÚ:

1. vstúpiť do opatrenia minimálne s 1 ha lesného porastu v stanovenom chránenom vtáčom území.
2. mať schválený Program starostlivosti o lesy (lesný hospodársky plán).

Podmienky oprávnenosti pre operáciu LEKS ÚEV:

1. vstúpiť do opatrenia minimálne s 1 ha lesného porastu vo 4 . a/ alebo v 3.stupni ochrany nachádzajúceho sa v ÚEV.
2. mať schválený Program starostlivosti o lesy (lesný hospodársky plán).

Podmienky oprávnenosti pre operáciu LEKS ochranu hlucháňa hôrneho:

1. vstúpiť do operácie minimálne s 1 ha lesného porastu v stanovenej územnej pôsobnosti oblastí biotopov, do ktorých zasahujú biotopy hlucháňa hôrneho.
2. Operácia sa bude realizovať v porastoch mimo piateho stupňa ochrany, a podmienkou je mať schválený Program starostlivosti o lesy (lesný hospodársky plán), podľa ktorého musí byť vek porastu v čase vstupu do záväzku 20-50 rokov. V prípade viacetážových porastov ide o vek hornej etáže. Operáciu je možné vykonávať len v hospodárskych lesoch a lesoch osobitného určenia.

Oprávnený žiadateľ pre operácie:

Súkromní a verejní obhospodarovatelia lesa alebo združenia súkromných a verejných obhospodarovateľov lesa s právnou subjektivitou.

Podmienky záväzkov operácií:

Príjemcovia podpory v rámci operácie LEKS CHVÚ sú povinní počas trvania záväzku dodržiavať nasledovné špecifické podmienky záväzku:

1. pri obnovnej ťažbe lesných porastov vo fáze dorubu, ponechať minimálne o 10 ks živých stojacich stromov na 1 ha viac, ako sa stanovuje vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy s priemernou hrúbkou kmeňa hlavnej úrovne predmetného JPRL. Stromy ponechávať prioritne v bioskupinách. Smrek obyčajný je možné ponechať od 5. vegetačného stupňa. Medzi stromami ponechanými na dožitie nesmú byť invázne dreviny.
2. na ploche odkrytej obnovnou ťažbou po dorube dosiahnuť zabezpečené prirodzené zmladenie, alebo prirodzené dreviny z podsadiet na minimálne 65 % obnovovanej plochy s výnimkou plôch vzniknutých náhodnými škodlivými činiteľmi.
3. ponechať časť stanovištne prirodzených pionierskych drevín na dožitie a neodstraňovať ich v rámci výchovných a obnovných zásahov pokiaľ ich zastúpenie nepresiahne 10 % pri výchovných a 3% pri obnovných zásahoch.
4. na lesných pozemkoch, ktoré sú predmetom podpory, vylúčiť používanie prípravkov na ochranu rastlín s výnimkou použitia feromónových odparníkov, netoxických prípravkov na ošetrovanie kmeňov po ťažbe a aplikácii na drevnú hmotu (v prípade jej napadnutia hmyzom), uskladnenú na odvozných miestach, so súhlasom príslušnej organizácie ochrany prírody.
5. pri ťažbe používať biologicky odbúrateľný olej na mazanie reťazovej časti ťažbového stroja alebo motorovej pily.
6. pri obnovnej ťažbe ponechať dutinové a hniezdne stromy, ak budú takto označené príslušnou organizáciou ochrany prírody, pre vtáky, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ maximálne o 7 ks/ha viac, ako sa stanovuje vo všeobecných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy s tým, že tieto stromy sa nesmú zhodovať so stromami z 1. záväzku.
7. ponechať minimálne 5 m³ hrubej drevnej hmoty na hektár obnovovanej plochy ako odumreté drevo v lesných porastoch s vekom začatia obnovy. Myslí sa „hrubé odumreté drevo“, stojace alebo ležiace so strednou hrúbkou dosahujúcou minimálne hrúbku stredného kmeňa hornej etáže.
8. na hniezdných lokalitách ohrozených druhov vtákov vylúčiť (spravidla na 5 mesiacov, v rozmedzí od 16. 2. do 31.8. podľa pokynov príslušnej organizácie ochrany prírody uvedených v doklade o výskyte druhu) lesohospodársku činnosť najmä ťažbu dreva, približovanie dreva, stavbu a rekonštrukciu lesných ciest a pohyb mechanizmov, s výnimkou ich prejazdu. Za lokalitu je považované príslušné JPRL, ktorá je predmetom záväzku, v ktorom je príslušnou organizáciou ochrany prírody evidovaný výskyt ohrozených druhov vtákov.

Príjemcovia podpory v rámci operácie LEKS ÚEV sú povinní počas trvania záväzku dodržiavať nasledovné špecifické podmienky záväzku:

1. pri obnovnej ťažbe lesných porastov vo fáze dorubu, ponechať minimálne o 10 ks živých stojacich stromov na 1 ha viac (prioritne v bioskupinách), ako sa stanovuje vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy s priemernou hrúbkou kmeňa hlavnej úrovne predmetného JPRL. Smrek obyčajný je možné

- ponechať od 5. vegetačného stupňa. Medzi stromami ponechanými na dožitie nesmú byť invázne dreviny.
- na ploche odkrytej obnovnou ťažbou po dorube dosiahnuť zabezpečené prirodzené zmladenie, alebo prirodzené dreviny z podsadiet na minimálne 65 % obnovovanej plochy s výnimkou plôch vzniknutých náhodnými škodlivými činiteľmi.
 - ponechať časť stanovištné prirodzených pionierskych drevín na dožitie a neodstraňovať ich v rámci výchovných a obnovných zásahov pokiaľ ich zastúpenie nepresiahne 10 % pri výchovných a 3% pri obnovných zásahoch.
 - pri obnovnej ťažbe ponechať dutinové a hniezdne stromy, ak budú takto označené príslušnou organizáciou ochrany prírody, pre druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV minimálne o 7 ks/ha viac, ako sa stanovuje vo všeobecných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy s tým, že tieto stromy sa nesmú zhodovať so stromami z 1.
 - ponechať minimálne 5 m³ hrubej drevnej hmoty na hektár obnovovanej plochy ako odumreté drevo v lesných porastoch s vekom začatia obnovy. Myslí sa „hrubé odumreté drevo“, stojace alebo ležiace so strednou hrúbkou dosahujúcou minimálne hrúbku stredného kmeňa hornej etáže.
 - pri ťažbe používať biologicky odbúrateľný olej na mazanie reťazovej časti ťažbového stroja alebo motorovej pily.

Príjemcovia podpory v rámci operácie LEKS ochranu hlucháňa hôrneho sú povinní počas trvania záväzku dodržiavať nasledovné špecifické podmienky záväzku:

- Vytvárať mozaikovité rozmiestnenie rozvoľnených a hustejších častí lesného porastu (pracovných polí) pri realizácii pestovných zásahov v jednotlivých lesných porastoch pri dodržaní zásad prebierky s nerovnomernou intenzitou. Prebierku v určených porastoch vykonávať s dostatočnou intenzitou tak, aby sa dosiahlo znížené zakmenenie porastu v skupinách mozaiky so silnejším zásahom, maximálne prípustné je však zníženie na úroveň 0,7. Celková plošná intenzita zásahu sa môže pohybovať od 30 do 70 % plochy porastu.
- Pre podporu čučoriedkových zárastov vytvárať čistiny (porastové medzery) s výmerou 2 až 20 árov. Ich celková výmera však nesmie prekročiť 15% výmery porastu.
- Udržiavať jarabinu a iné primiešané dreviny v podiele minimálne 10% z celkového výmery porastu (ak je ich menej, tak ponechať všetky).
- Plochy so zníženým zakmenením prepojiť nerovnomernými prepojovacími koridormi. Pre tento účel je možné využiť aj približovacie linky a spojiť tak prepojenie takýchto plôch s rozčlenením porastu. Šírka približovacích liniek sa bude pohybovať na úrovni 3-5 m podľa zvolenej technológie ťažby. Linky je potrebné viesť nerovnomerne, prípadne meniť ich šírku v jednotlivých úsekoch.
- Lesohospodársku činnosť realizovať len v období od 1. augusta do 31. januára budúceho roka a vylúčiť akúkoľvek rušivú činnosť mimo tohto obdobia.
- Ponechávať odumreté vyschnuté stojace aj ležiace stromy s hrúbkou zodpovedajúcou strednej hrúbke porastu a vyššou v počte najmenej o 10 ks na hektár viac (keď ich je menej, tak všetky), ako sa stanovuje vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy. Stromy nesmú zasahovať do trasy liniek.
- Pri zásahoch ponechávať cieľové stromy, ktorými sú hlbokozavetvené smrek, jedle, jarabina a brezy.

Výberové kritériá:

Výberové kritériá pre operáciu LEKS CHVÚ:

Uprednostnené budú subjekty podľa nasledovných podmienok:

1. súbeh plôch chráneného vtáčieho územia a územia európskeho významu (ak realizuje podmienky pre operáciu CHVÚ),
2. plocha lesného pozemku s väčším počtom chránených druhov vtákov v zostupnej tendencii (doklad poskytuje príslušná organizácia ochrany prírody),
3. plocha lesného pozemku v záväzku ochrany v zostupnej tendencii.

Výberové kritériá pre operáciu LEKS ÚEV:

Uprednostnené budú subjekty podľa nasledovných podmienok:

1. súbeh plôch chráneného vtáčieho územia a územia európskeho významu (ak realizuje podmienky pre operáciu CHVÚ),
2. plocha lesného pozemku v 4. stupni územnej ochrany v zostupnej tendencii podľa veľkosti a aktuálneho stavu (búdú sa uprednostňovať biotopy v zlom a nevyhovujúcom stave).
3. plocha lesného pozemku v 3. stupni územnej ochrany v zostupnej tendencii podľa veľkosti a aktuálneho stavu (búdú sa uprednostňovať biotopy v zlom a nevyhovujúcom stave).

Výberové kritériá pre operáciu LEKS ochrana hlucháňa hôrneho:

Uprednostnené budú subjekty podľa nasledovných podmienok:

1. veľkosť plôch lesného pozemku, s ktorým žiadateľ vstupuje do záväzku (v zostupnom poradí).

Vybrané druhy vtákov pre operáciu LEKS CHVÚ:

Dravce a sovy: včelár lesný (*Pernis apivorus*), haja tmavá (*Milvus migrans*), haja červená (*Milvus milvus*), orliak morský (*Haliaeetus albicilla*), hadiar krátkoprstý (*Circaetus gallicus*), orol krikľavý (*Clanga pomarina*), orol kráľovský (*Aquila heliaca*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), sokol rároh (*Falco cherrug*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), výr skalný (*Bubo bubo*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*)

Brodivce: bocian čierny (*Ciconia nigra*)

Dutinové hniezdiče: žlna sivá (*Picus canus*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), d'ateľ prostredný (*Leipicus medius*), d'ateľ bieločrptý (*Dendrocopos leucotos*), d'ateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), muchárik bieločrptý (*Ficedula albicollis*)

Lesné kury: hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*), tetrov hôľniak (*Lyrurus tetrix*)

Prepojenie na relevantnú národnú legislatívu

- zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Špecifickosť oprávnenosti v súvislosti s regiónmi : Neuplatňuje sa

5.3.13.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Operácia zameraná na LEKS - chránené vtáčie územia,

Názov Operácie Operácia zameraná na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov – chránené vtáčí územia Oblasť podpory: Podpora biodiverzity v lesných oblastiach Podmienka záväzku:	a) Kondicionality (GAEC)	b1) Minimálne požiadavky na hnojivá, POR, AW	b2) Národná legislatíva (Legislatíva EU)	c) Podmienky údržby poľnoh. plôch	d) Platby podľa čl.28 - intervencia Podmienka	Výsledok ***
pri obnovnej ťažbe lesných porastov vo fáze doruby, ponechať minimálne o 10 ks živých stojacich stromov na 1 ha viac, ako sa stanovuje vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy s priemernou hrúbkou kmeňa hlavnej úrovne predmetného JPRL. Stromy ponechávať prioritne v bioskupinách. Smrek obyčajný je možné ponechať od 5. vegetačného stupňa. Medzi stromami ponechanými na dožitie nesmú byť invázne dreviny	Nestanovuje	Nestanovuje	V nasledovných CHVÚ je vyhláškam MŽP SR stanovená podmienka ponechania 3 ks živých stromov: CHVÚ Bukovské vrchy CHVÚ Košická kotlina, CHVÚ Medzibodrožie Žiadateľ bude môcť vstúpiť do opatrenia len vtedy, ak bude plniť podmienky záväzku nad rámec všeobecných právnych predpisov resp. PSL.	Nestanovuje	Zatiaľ nestanovuje	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
na ploche odkrytej obnovnou ťažbou po dorube dosiahnuť zabezpečené prirodzené zmladenie, alebo prirodzené dreviny z podsadiet na minimálne 65 % obnovovanej plochy s výnimkou plôch vzniknutých náhodnými škodlivými činiteľmi	nestanovuje	nestanovuje	Zákon o lesoch: prirodzená obnova, pri ktorej vzniká lesný porast zo semena alebo výmladkov stromov. Obhospodarovateľ lesa obnovuje lesné porasty sústavne a včas stanovištne vhodnými lesnými drevinami s uprednostňovaním prirodzenej obnovy tak, aby následný lesný porast splnil kritériá zabezpečeného lesného porastu.	nestanovuje	nestanovuje	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
ponechať časť stanovištne prirodzených pionierskych drevín na dožitie a neodstraňovať ich v rámci výchovných a obnovných zásahov pokiaľ ich zastúpenie nepresiahne 10 % pri výchovných a 3% pri obnovných zásahoch	nestanovuje	nestanovuje	nestanovuje	nestanovuje	nestanovuje	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce

na lesných pozemkoch, ktoré sú predmetom podpory, vylúčiť používanie prípravkov na ochranu rastlín s výnimkou použitia feromónových odparníkov, netoxických prípravkov na ošetrovanie kmeňov po ťažbe a aplikácii na drevnú hmotu (v prípade jej napadnutia hmyzom), uskladnenú na odvozných miestach, so súhlasom príslušnej organizácii ochrany prírody	nestanovuje	nestanovuje	Niektoré Program starostlivosti CHVÚ premietnuté do programu starostlivosti o lesy stanovujú zákaz aplikácie chemických látok. Žiadateľ bude môcť vstúpiť do opatrenia len vtedy, ak mu záväzok nevyplyva aj z PSL.	nestanovuje	nestanovuje	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
pri ťažbe používať biologicky odbúrateľný olej na mazanie reťazovej časti ťažbového stroja alebo motorovej pily	nestanovuje	nestanovuje	nestanovuje	nestanovuje	nestanovuje	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
pri obnovnej ťažbe ponechať dutinové a hniezdne stromy, ak budú takto označené príslušnou organizáciou ochrany prírody, pre vtáky, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ maximálne o 7 ks/ha viac, ako sa stanovuje vo všeobecných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy s tým, že tieto stromy sa nesmú zhodovať so stromami z 1. záväzku	Nestanovuje	Nestanovuje	V zmysle legislatívy SR (vyhlášok MŽP SR) je v CHVÚ stanovené ponechať dutinové a hniezdne stromy, len, ak tak určí obnovný úrad životného prostredia: 1. Bukovské vrchy 2. Cerova vrchovina 3. Horná Orava 4. Poľana 5. Košická kotlina 6. Medzibodrožie 7. Tribeč Niektoré PS CHVÚ premietnuté do PSL stanovujú takúto povinnosť. Žiadateľ bude môcť vstúpiť do opatrenia len vtedy, ak bude plniť podmienky záväzku nad rámec všeobecne právnych predpisov resp. PSL.	Nestanovuje	Zatiaľ nestanovuje	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
ponechať minimálne 5 m ³ hrubej drevnej hmoty na hektár obnovovanej plochy ako odumreté drevo v lesných porastoch s vekom začatia obnovy. Myslí sa „hrubé odumreté drevo“, stojace alebo ležiace so strednou hrúbkou dosahujúcou minimálne hrúbku stredného kmeňa hornej etáže.	Nestanovuje	Nestanovuje	Nestanovuje sa	Nestanovuje	Zatiaľ nestanovuje	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
na hniezdnych lokalitách ohrozených druhov vtákov vylúčiť (spravidla na 5 mesiacov, v rozmedzí od 16. 2. do 31.8. podľa pokynov príslušnej organizácii ochrany prírody uvedených v doklade o výskyte druhu) lesohospodársku činnosť najmä	nestanovuje	nestanovuje	V zmysle legislatívy SR (vyhlášky MŽP SR) je lesohospodárska činnosť v intenciách stanoveného záväzku nerealizovateľná	nestanovuje	nestanovuje	podmienka jednoznačne

ťažbu dreva, približovanie dreva, stavbu a rekonštrukciu lesných ciest a pohyb mechanizmov, s výnimkou ich prejazdu. Za lokalitu je považované príslušné JPRL, ktorá je predmetom záväzku, v ktorom je príslušnou organizáciou ochrany prírody evidovaný výskyt ohrozených druhov vtákov			v nasledovných CHVÚ len, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia : 1. Bukovské vrchy, 2. Cerová vrchovina – Porimavie, 3. Horná Orava, 4. Košická kotlina, 5. Kráľová, 6. Malé Karpaty, 7. Ostrovné lúky, 8. Poiplie, 9. Tatry, 10. Trábeč.			presahuje uvedené rámce

Operácia zameraná na LEKS - územia európskeho významom

Názov operácie: Operácia zameraná na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov – Územie európskeho významu Oblasť podpory: Podpora biodiverzity v lesných oblastiach Podmienka:	Kondicion alita (GAEC)	b1) Minimálne požiadavk y na hnojivá, POR, AW	b2) Národná legislatíva (Legislatíva EU)	c) Podmien ky údržby poľnoh. plôch	d) Platby podľa čl.28 - intervencia Podmienka	Výsledok ***
pri obnovnej ťažbe lesných porastov vo fáze dorubu, ponechať minimálne o 10 ks živých stojacich stromov na 1 ha viac (prioritne v bioskupinách), ako sa stanovuje vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy s priemernou hrúbkou kmeňa hlavnej úrovne predmetného JPRL. Smrek obyčajný je možné ponechať od 5. vegetačného stupňa. Medzi stromami ponechanými na dožitie nesmú byť invázne dreviny	Nestanovuj e	Nestanovuj e	nestanovuje	Nestanovuj e	Zatiaľ nestanovuj e	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
na ploche odkrytej obnovnou ťažbou po dorube dosiahnuť zabezpečené prirodzené zmladenie, alebo prirodzené dreviny z podsadiieb na minimálne 65 % obnovovanej plochy s výnimkou plôch vzniknutých náhodnými škodlivými činiteľmi	nestanovuj e	nestanovuj e	Zákon o lesoch: prirodzená obnova, pri ktorej vzniká lesný porast zo semena alebo výmladkov stromov. Obhospodarovateľ lesa obnovuje lesné porasty sústavne a včas stanovíšte vhodnými lesnými drevinami s uprednostňovaním prirodzenej obnovy tak, aby následný lesný porast splnil kritériá zabezpečeného lesného porastu.	nestanovuj e	nestanovuj e	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
ponechať časť stanovištné prirodzených pionierskych drevín na dožitie a neodstraňovať ich v rámci výchovných a obnovných zásahov pokiaľ ich zastúpenie nepresiahne 10 % pri výchovných a 3% pri obnovných zásahoch	nestanovuj e	nestanovuj e	nestanovuje	nestanovuj e	nestanovuj e	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
pri obnovnej ťažbe ponechať dutinové a hniezdne stromy, ak budú takto označené príslušnou organizáciou ochrany prírody, pre druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV minimálne o 7 ks/ha viac, ako sa stanovuje vo všeobecných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy s tým, že tieto stromy sa nesmú zhodovať so stromami z 1.	nestanovuj e	nestanovuj e	Nestanovuje	nestanovuj e	nestanovuj e	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce

ponechať minimálne 5 m ³ hrubej drevnej hmoty na hektár obnovovanej plochy ako odumreté drevo v lesných porastoch s vekom začatia obnovy. Myslí sa „hrubé odumreté drevo“, stojace alebo ležiace so strednou hrúbkou dosahujúcou minimálne hrúbku stredného kmeňa hornej etáže	nestanovuje	nestanovuje	nestanovuje	nestanovuje	nestanovuje	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
pri ťažbe používať biologicky odbúrateľný olej na mazanie reťazovej časti ťažbového stroja alebo motorovej pily	nestanovuje	nestanovuje	nestanovuje	nestanovuje	nestanovuje	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce

Operácia zameraná na ochranu hlucháňa hôrneho

Názov operácie: Operácia zameraná na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov – ochrana hlucháňa hôrneho Oblasť podpory: Podpora biodiverzity v lesných oblastiach Podmienka záväzku:	Kondicio nalita (GAEC)	b1) Minimálne požiadavk y na hnojivá, POR, AW	b2) Národná legislatíva (Legislatíva EU)	c) Podmie nky údržby poľnoh. plôch	d) Platb y podľa čl.28 - interve ncia Podmie nka	Výsledok ***
vytvárať mozaikovitú rozmiestnenie rozvoľnených a hustejších častí lesného porastu (pracovných polí) pri realizácii pestovných zásahov v jednotlivých lesných porastoch pri dodržaní zásad prebierky s nerovnomernou intenzitou. Prebierku v určených porastoch vykonávať s dostatočnou intenzitou tak, aby sa dosiahlo znížené zakmenenie porastu v skupinách mozaiky so silnejším zásahom, maximálne prípustné je však zníženie na úroveň 0,7. Celková plošná intenzita zásahu sa môže pohybovať od 30 do 70 % plochy porastu	Nestanov uje sa	Nestanovuj e sa	Zákon o lesoch: Výchova lesa prečistkami a prebierkami sa vykonáva v rozsahu odporúčanom programom starostlivosti o lesy alebo podľa návrhu hospodára (Záväzky operácie musia ísť nad rámec PSL).	Nestanov uje sa	nestano vuje sa	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
Pre podporu čučoriedkových zárastov vytvárať čistiny (porastové medzery) s výmerou 2 až 20 árov. Ich celková výmera však nesmie prekročiť 15% výmery porastu	Nestanov uje sa	Nestanovuj e sa	Nestanovuje sa	Nestanov uje sa	Nestan ovuje sa	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
Udržiavať jarabinu a iné primiešané dreviny v podiely minimálne 10% z celkového výmery porastu (ak je ich menej, tak ponechať všetky)	Nestanov uje sa	Nestanovuj e sa	Nestanovuje sa	Nestanov uje sa	Nestan ovuje sa	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
Plochy so zníženým zakmenením prepojiť nerovnomernými prepojavacími koridormi. Pre tento účel je možné využiť aj približovacie linky a spojiť tak prepojenie takýchto plôch s rozčlenením porastu. Šírka približovacích liniek sa bude pohybovať na úrovni 3-5 m podľa zvolenej technológie ťažby. Linky je potrebné viesť nerovnomerne, prípadne meniť ich šírku v jednotlivých úsekoch	Nestanov uje sa	Nestanovuj e sa	Zákon o lesoch: Zakazuje sa viesť cesty, zväžnice a približovacie linky korytami drobných vodných tokov v pozdĺžnom smere.	Nestanov uje sa	Nestan ovuje sa	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce

Lesohospodársku činnosť realizovať len v období od 1. augusta do 31. januára budúceho roka a vylúčiť akúkoľvek rušivú činnosť mimo tohto obdobia	Nestanovuje sa	Nestanovuje sa	V zmysle legislatívy SR (vyhlášky MŽP SR) je lesohospodárska činnosť v intenciách stanoveného záväzku nerealizovateľná v nasledovných CHVÚ len, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia : 11. Horná Orava, 12. Tatry, 13. Poľana.	Nestanovuje sa	Nestanovuje sa	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
Ponechávať odumreté vyschnuté stojace aj ležiace stromy s hrúbkou zodpovedajúcou strednej hrúbke porastu a vyššou v počte najmenej o 10 ks na hektár viac (keď ich je menej, tak všetky), ako sa stanovuje vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy. Stromy nesmú zasahovať do trasy liniek	Nestanovuje sa	Nestanovuje sa	Niektoré PS CHVÚ premietnuté do PSL stanovujú takúto povinnosť. Žiadateľ bude môcť vstúpiť do opatrenia len vtedy, ak bude plniť podmienky záväzku nad rámec zákonnej legislatívy resp. PSL.	Nestanovuje sa	Nestanovuje sa	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce
Pri zásahoch ponechávať cieľové stromy, ktorými sú hlbokozavetvené smrek, jedle, jarabina a brezy	Nestanovuje sa	Nestanovuje sa	Nestanovuje sa	Nestanovuje sa	Nestanovuje sa	podmienka jednoznačne presahuje uvedené rámce

5.3.13.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	Neaplikuje sa
Typ platby	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Rozsah podpôr na úrovni príjemcov	LEKS CHVÚ – 123,75 €/ha LEKS ÚEV – 111,44 €/ha LEKS ochrana hlucháňa hôrneho - 147,4 €/ha
Výpočtová metóda (len pre IACS opatrenia rozvoja vidieka)	Platby sa poskytujú na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu. Výpočet platby bol realizovaný nezávislou inštitúciou – Národné lesnícke centrum. Výška podpory predstavuje 100% z vypočítanej platby

5.3.13.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	70.10.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov – chránené vtáčie územia
Typ podpory	x grant ○ finančný nástroj ○ jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Druh jednotkovej sumy	x jednotná ○ priemerná
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektáre
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	
Región (regióny):	Neuplatňuje sa
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny - 64 % Iné regióny - 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.30, R.33
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? ○ Áno x Nie

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	70.10.2
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov – územia európskeho významu
Typ podpory	x grant ○ finančný nástroj ○ jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Druh jednotkovej sumy	x jednotná ○ priemerná
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektáre

Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	
Región (regióny):	Neuplatňuje sa
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny - 64 % Iné regióny - 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.30, R.33
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? x Nie

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	70.10.3
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov – ochrana hlucháňa hôrneho
Typ podpory	x grant ○ finančný nástroj ○ jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Druh jednotkovej sumy	x jednotná ○ priemerná
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektáre
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	
Región (regióny):	Neuplatňuje sa
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny - 64 % Iné regióny - 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.30, R.33
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? x Nie

5.3.13.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: **x Áno** ○ Nie ○ Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho

Druh nástroja štátnej pomoci, ktorý sa má použiť pri vyrovnaní: ABER

Zdroje EPFRV (€): 13 091 291,45

Národné zdroje (€): 7 567 208,55

5.3.13.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Aký je model záväzku (záväzkov)	○ založený na výsledkoch (s možnosťou výberu) x založené na riadení ○ hybridný (založený na riadení a výsledkoch) Žiadateľ sa zaväzuje plniť všetky záväzky v uvedených operáciách nad rámec opatrení stanovených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, resp. v jednotlivých programoch starostlivosti o lesy. Napr. záväzok operácie ponechať o 10 stromov viac (operácie LEKS CHVÚ a ÚEV), ako sa stanovuje vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, resp. v jednotlivých programoch starostlivosti o lesy. Ak napr. program starostlivosti o lesy stanovuje povinnosť ponechať 5 stromov na konkrétnej

	JPRL, žiadateľ je povinných ponechať spolu 15 stromov. Niektoré záväzky sa vo všeobecne právnych predpisoch a programoch starostlivosti o lesy nevyskytujú. Preto stačí, ak ich žiadateľ bude plniť v rámci samotnej podmienky záväzku (nemusí ísť nad rámec žiadnej zákonnej požiadavky).
Aká je doba trvania zmlúv?	Žiadateľ sa zaväzuje plniť podmienky podpory po dobu 5 rokov od vstupu do opatrenia s možnosťou ďalšieho predĺženia.

5.3.13.11 Súlad s WTO

Intervencia je v súlade s bodom 12 prílohy 2 Dohody WTO o poľnohospodárstve.

Právo získať takéto platby je stanovené ako súčasť jasne definovaného vládneho programu na ochranu životného prostredia alebo konzervačného programu a bude závisieť od plnenia špecifických podmienok v súlade s vládny programom. Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady alebo stratu príjmu spojenú s plnením vládneho programu.

5.3.13.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
	Operácia zameraná na chránené vtáčie územia								
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	123,75	123,75	123,75	123,75	123,75	-	-
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (voliteľný)	-	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	-	22 000
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	2 722 500	2 722 500	2 722 500	2 722 500	2 722 500	-	13 612 500
	- Z toho sadzba príspevku A - Z toho sadzba príspevku B		2 640 825 81 675	2 640 825 81 675	2 640 825 81 675	2 640 825 81 675	2 640 825 81 675		13 204 125 408 375
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	-	1 725 248,25	1 725 248,25	1 725 248,25	1 725 248,25	1 725 248,25	-	8 626 241,25
	- Z toho sadzba príspevku A		1 690 128	1 690 128	1 690 128	1 690 128	1 690 128		8 450 640
	- Z toho sadzba príspevku B		35 120,25	35 120,25	35 120,25	35 120,25	35 120,25		175 601,25
	Operácia zameraná na územia európskeho významu	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
	Plánovaná jednotková suma č. 2	-	111,44	111,44	111,44	111,44	111,44	-	-

Plánovaná jednotková suma č. 2)	(Celkové verejné výdavky v EUR)								
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 2 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 2 (voliteľný)	-	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	-	10 000
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	1 114 400	1 114 400	1 114 400	1 114 400	1 114 400	-	5 572 000
	- Z toho sadzba príspevku A - Z toho sadzba príspevku B		1 080 968 33 432	1 080 968 33 432	1 080 968 33 432	1 080 968 33 432	1 080 968 33 432		5 404 840 167 160
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2(Príspevok Únie v EUR)	-	706 195,28	706 195,28	706 195,28	706 195,28	706 195,28	-	3 530 976,4
	- Z toho sadzba príspevku A		691 819,52	691 819,52	691 819,52	691 819,52	691 819,52		3 459 097,6
	- Z toho sadzba príspevku B		14 375,76	14 375,76	14 375,76	14 375,76	14 375,76		71 878,8
	Operácia zameraná na ochranu hlucháňa hôrneho	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 3	Plánovaná jednotková suma č. 3 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	147,4	147,4	147,4	147,4	147,4	-	147,4
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 3 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-

	Plánovaný výstup č. 3 (voliteľný)	-	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	-	2 000
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 3 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	294 800	294 800	294 800	294 800	294 800	-	1 474 000
	- Z toho sadzba príspevku A		285 956	285 956	285 956	285 956	285 956		1 429 780
	- Z toho sadzba príspevku B		8 844	8 844	8 844	8 844	8 844		44 220
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 3 (Príspevok Únie v EUR)	-	186 814,76	186 814,76	186 814,76	186 814,76	186 814,76	-	934 073,8
	- Z toho sadzba príspevku A		183 011,84	183 011,84	183 011,84	183 011,84	183 011,84		915 059,2
	- Z toho sadzba príspevku B		3 802,92	3 802,92	3 802,92	3 802,92	3 802,92		19 014,6
CELKOM	Plánovaný výstup	-	34 000	34 000	34 000	34 000	34 000	-	34 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	4 131 700	4 131 700	4 131 700	4 131 700	4 131 700	-	20 658 500
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	-	2 618 258,29	2 618 258,29	2 618 258, 29	2 618 258,29	2 618 258,29	-	13 091 291,45
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Zlepšenie životných podmienok zvierat

Kód intervencie (ČŠ)	70.11
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Podpora dobrých životných podmienok zvierat
Typ intervencie	Environmentálne, klimatické a iné záväzky týkajúce sa hospodárenia
Indikátor výstupu	O.18 Počet jednotiek hospodárskych zvierat, na ktoré plyní podpora na dobré životné podmienky zvierat, zdravie alebo posilnené opatrenia v oblasti biologickej bezpečnosti
Príspevok k požiadavkám na opлотenie pre/na • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňuje táto intervencie prenesené výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.14.1 Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

SR

5.3.14.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 9: Zlepšiť reakcie poľnohospodárstva EÚ na požiadavky spoločnosti týkajúce sa potravín a zdravia vrátane bezpečných a výživných potravín produkovaných udržateľným spôsobom, plytvania potravinami, ako aj dobrých životných podmienok zvierat

5.3.14.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 9.1 Rozšírenie chovov zvierat s dobrými životnými podmienkami zvierat

5.3.14.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.43 - Obmedzenie používania antimikrobiálnych látok: podiel jednotiek hospodárskych zvierat, na ktoré sa vzťahujú podporované opatrenia s cieľom obmedziť používanie antimikrobiálnych látok

R.44 - Zlepšenie životných podmienok zvierat: podiel jednotiek hospodárskych zvierat, na ktoré sa vzťahujú podporované opatrenia zamerané na zlepšenie životných podmienok zvierat

5.3.14.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii

Intervencia vychádza z cieľov EÚ v SPP a nariadenia EÚ, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov. Podpora bude mať charakter špecifickej platby na zviera. Intervencia je v súlade s cieľmi SPP ako i ostatnými prvkami zelenej dohody, predovšetkým so Stratégiou EÚ F2F „Z farmy na stôl“. Stratégia EK Z farmy na stôl si kladie za cieľ znížiť predaj antimikrobiálnych látok na polovicu (Predaj veterinárnych antimikrobiálnych látok na Slovensku vyjadrený v miligramoch na korekčnú jednotku populácie (mg/PCU) bol v roku 2018 na úrovni 49,3 mg/PCU,

výrazne nižšej ako priemer EÚ (118,3 mg/PCU). Intervencia je taktiež v súlade s Národným akčným plánom na zníženie antimikrobionálnej rezistencie. Intervencia významne reaguje na slabú stránku v podobe vysokej koncentrácia zvierat v stajniach.

Zlepšenie podmienok ustajnenia oviec a kôz

Ovce a kozy trávia v ustajňovacom priestore významnú časť roka. V ňom realizujú všetky svoje životné potreby. Plocha, na ktorej ich realizujú je veľmi dôležitým faktorom pre pohodlie zvierat. Ustajňovacie priestory pre jednotlivé druhy a kategórie zvierat sú ustanovené nariadením vlády SR č. 322/2003 Z. z. o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely v platnom znení. Podpora pre Zlepšenie podmienok ustajnenia zvierat je smerovaná do zväčšenia ustajňovacieho priestoru minimálne o 15% pre každý typ ustajnenia s výnimkou ustajnenia v individuálnom pôrodnom koterci. Realizáciou opatrenia sa zabezpečí zlepšenie podmienok ustajnenia zvýšením ich životného priestoru nad rámec štandardu. Ustajnenie na hlbokú podstielku vytvára podmienky pre „zaparenie“, medzipaznechtového priestoru a tým zvyšuje riziko vzniku ochorenia - Nákazlivé krívanie oviec. Opatrenie zabezpečí zvieratám zvýšenú starostlivosť o paznechty zvýšenou kontrolou a preháňaním cez dezinfekčný brod sa zabezpečí zlepšenie zdravotného stavu končatín. Z dôvodu prevencie bude podporované koprologické vyšetrenie na zistenie prítomnosti vnútorných parazitov. Včasný odhalenie parazitov v stáde zabezpečí lepší zdravotný stav oviec a kôz. Zdravie zvierat a ich dobré životné podmienky sú navzájom prepojené, pri chove zvierat v dobrých životných podmienkach je väčšia pravdepodobnosť, že zvieratá sú a zostanú zdravé. Zlepšenie životných podmienok v chovoch zvierat môžu prispieť k splneniu cieľa znížiť používanie antimikrobiálnych látok v chovoch zvierat.

Sprísnené štandardy výrobných metód sú v dvoch oblastiach:

1. podmienky ustajnenia, ako sú zvýšené priestorové nároky, rozloha plôch,
2. postupy, ktoré zvyšujú odolnosť a životnosť zvierat.

Vzdanie sa skorého odstavu jahniat a kozliat od bahníc a kôz

Veľmi skorý odstav jahniat a kozliat sa vykonáva z ekonomických dôvodov vo veku 2 až 4 dní, prípadne hneď po narodení. Náhrada materinského mlieka sa realizuje pri veľmi skorom odstave využitím tekutých mliečnych prípravkov. Opatrením sa zabezpečí, že mláďatá nebudú odstavené od matky hneď po pôrode a kŕmené náhradnou výživou vo forme mliečnych kŕmnych zmesí.

V období pôrodov bude zabezpečená zvýšená starostlivosť o zvieratá. V prvých dňoch po narodení je dôležité umožniť, aby sa vyvinuli prirodzené reflexy cicania. V ďalšom období zároveň bude pre mláďatá zabezpečený prirodzený zdroj výživy vo forme mlieka cicaním od matky po dobu minimálne 40 dní od narodenia. Zdravie zvierat a ich dobré životné podmienky sú navzájom prepojené, pri chove zvierat v dobrých životných podmienkach je väčšia pravdepodobnosť, že zvieratá sú a zostanú zdravé. Zlepšenie životných podmienok v chovoch zvierat môžu prispieť k splneniu cieľa znížiť používanie antimikrobiálnych látok v chovoch zvierat.

Sprísnené štandardy výrobných metód sú v dvoch oblastiach:

1. krmivá v súlade s prirodzenými potrebami zvierat,
2. neskorý odstav.

Používanie natívneho mlieka vo výžive teliat

Predpokladom úspechu pri odchove teliat je dobrý zdravotný stav pri správnej výžive. Výskumy ukázali, že po ukončení mledzivovej výživy kŕmenie teliat natívnym mliekom má pozitívny vplyv na tvorbu epitelových buniek mliekotvorného parenchýmu mliečnej žľazy a budúcu produkciu

mlieka. Po ukončení mledzivovej výživy teliat je štandardom na Slovensku telatá napájať mliekom pripravovaným z mliečnych kŕmnych zmesí, ktoré nahrádzajú cenovo náročné surové kravské mlieko. Pritom najprirodzenejším spôsobom výživy teliat počas mliečnej výživy je napájanie natívnym mliekom, ktoré im zabezpečuje plnohodnotnú výživu, dobrý zdravotný stav a menšiu chorobnosť. Natívne mlieko okrem pre teľa prirodzenejšieho zloženia poskytuje podstatne viac biologicky aktívnych zložiek (hormónov, imunitných látok, rastových stimulátorov) potrebných pre dokončenie vývoja regulačných a tkanivových systémov a dobrého zdravotného stavu po narodení. Telatá sa budú napájať cumľom, čím sa uspokojí ich prirodzená potreba na cicanie. Zdravie zvierat a ich dobré životné podmienky sú navzájom prepojené, pri chove zvierat v dobrých životných podmienkach je väčšia pravdepodobnosť, že zvieratá sú a zostanú zdravé. Zlepšenie životných podmienok v chovoch zvierat môžu prispieť k splneniu cieľa znížiť používanie antimikrobiálnych látok v chovoch zvierat.

Sprísnené štandardy výrobných metód sú v dvoch oblastiach:

1. krmivá v súlade s prirodzenými potrebami zvierat,
2. podmienky umožňujúce prejav prirodzeného správania.

Zlepšenie podmienok ustajnenia dojníc

V mliekových stádach sa zväčšuje telesný rámec dojníc, čo znásobuje potrebu väčšej plochy. Zvieratá sa chovajú v ustajňovacom priestore, kde často trávajú celý život. V ňom realizujú všetky svoje životné potreby. Plocha, na ktorej ich realizujú je veľmi dôležitým faktorom pre pohodlie zvierat. Ustajňovacie priestory pre dojnice v zmysle platnej legislatívy, stanovovali podmienku pre veľkosť plochy na jednu dojnicu pri voľnom ustajnení a jednoradových boxoch (s uzatvorenou prednou stenou 5,13 m², pri protiahlych boxoch 4,86 m² a pri kotercovom ustajnení 6,25 m² (nariadenie vlády 322/2003 Z. z. o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely v znení nariadenia vlády č. 365/2014 Z. z.). Realizáciou opatrenia sa zabezpečí zlepšenie podmienok ustajnenia zvýšením ich životného priestoru nad rámec európskeho a slovenského štandardu. Opatrenie zabezpečí kravám podmienky pre ich prirodzené správanie, pocit bezpečia, pohodlia a obmedzí agresívne správanie medzi nimi a zvýši celkový komfort v chove dojníc. Zmení sa aj pomer kŕmnych miest k počtu ustajnených zvierat a na jedno kŕmne miesto bude pripadať menej kráv, čo zníži konkurenciu medzi kravami, stres a agresivitu. Kravy kŕmny režim nebudú musieť prispôbiť na dlhé využívanie kŕmneho miesta a skracovať dobu žrania. Kravy pri prirodzenom žraní strávia pri žľabe 5 hodín denne. Pri využívaní každého kŕmneho miesta dvomi kravami (pomer kŕmnych miest k počtu ustajnených zvierat 1:2, čo umožňuje naša norma) stoja kravy pri žľabe 10 hodín denne. Pri zúžení pomeru na 1:1,5 sa táto doba skráti na 7,5 hodiny, čo umožní kravám efektívnejšie využívať čas na odpočinok (Brestenský, V. a kol. 2015, Chov hospodárskych zvierat. Publikácie NPPC-VÚŽV, 23, 367 s. ISBN978-80-89418-41-1). Podpora pre zlepšenie starostlivosti o dojnice je smerovaná do zväčšenia ustajňovacieho priestoru na dojnicu minimálne o 15 % plochy priestoru pre každý typ ustajnenia. V zimnom období bude napájanie zvierat zabezpečené temperovanou vodou za pomoci vyhrievaných napájačiek. Zdravie zvierat a ich dobré životné podmienky sú navzájom prepojené, pri chove zvierat v dobrých životných podmienkach je väčšia pravdepodobnosť, že zvieratá sú a zostanú zdravé. Zlepšenie životných podmienok v chovoch zvierat môžu prispieť k splneniu cieľa znížiť používanie antimikrobiálnych látok v chovoch zvierat. Sprísnené štandardy výrobných metód sú v dvoch oblastiach:

1. podmienky ustajnenia, ako sú zvýšené priestorové nároky, rozloha plôch,
2. starostlivosť o vodu.

Zlepšenie životných podmienok prasničiek, prasníc a prasiatok

Cieľom operácie je zlepšiť životné podmienky prasníc a prasničiek po pripustení zväčšením plochy minimálne o 10 % oproti štandardu a zabezpečiť zvýšenú starostlivosť o zdravie prasníc a prasiatok

po narodení. Očakávané prínosy z realizácie tejto operácie budú v zlepšení pohody a zdravotného stavu prasníc, prasných prasničiek a ciciakov a znížení úhynu a stresu prasiatok pri odstav. Zväčšenie plochy koterca minimálne o 10 % oproti štandardu pri chove prasníc a prasničiek (nariadenie vlády SR č. 735/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošípaných, v ktorej sú implementované normy smernice Rady č. 120/2008 stanovuje rozmery plôch 2,475 m² pre prasnice a 1,804 m² pre prasničky s počtom v koterci do 5 ks, 2,25 pre prasnice a 1,64 m² pre prasničky s počtom v koterci 6 - 39 ks a 2,025 m² pre prasnice a 1,476 m² pre prasničky s počtom v koterci 40 a viac ks) je žiaduce z hľadiska zlepšenia kŕmenia a napájania a tiež z pohľadu zlepšenia hierarchických vzťahov v stáde. Zamedzí sa tým tiež agresívnym prejavom prasníc voči sebe navzájom, ale aj voči ošetrovateľskému personálu. Taktiež sa zníži riziko poranenia prasníc. Pri väčšej chovnej ploche dochádza k výraznejším prejavom ruje, zlepšením reflexu nehybnosti prasníc, ako aj možnosti rýchlejšej inseminácie (intenzívnejšie sťahy maternice umožňujú skrátenie pripúšťania). Vážnym prelomom v živote ošípaných je odstav. Pre prasiatka vytvára až štvornásobnú záťaž, pretože strácajú matku, úplne prechádzajú na pevnú potravu, prichádzajú do nového prostredia a stretávajú sa s cudzími prasiatkami. Z uvedeného dôvodu je lepšie robiť odstav pri starších prasiatkach s vyššou živou hmotnosťou, aby odstav ľahšie prekonali. Predĺženie doby od narodenia po odstav minimálne na 30 dní je predĺženie o dva dni oproti dobe stanovenej v nariadení vlády č. 735/2002 Z. z.. Zdravie zvierat a ich dobré životné podmienky sú navzájom prepojené, pri chove zvierat v dobrých životných podmienkach je väčšia pravdepodobnosť, že zvieratá sú a zostanú zdravé. Zlepšenie životných podmienok v chovoch zvierat môžu prispieť k splneniu cieľa znížiť používanie antimikrobiálnych látok v chovoch zvierat.

Sprísnené štandardy výrobných metód sú v dvoch oblastiach:

1. podmienky ustajnenia, ako sú zvýšené priestorové nároky, rozloha plôch,
2. neskorý odstav.

Zlepšenie ustajňovacej pohody výkrmových ošípaných

Cieľom operácie je zlepšiť životné podmienky zvierat v kategórii výkrmových ošípaných navýšením priestoru v koterci minimálne o 10 % nad rámec požiadaviek uvedených v nariadení vlády SR č. 735/2002 Z.z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošípaných. V nariadení vlády SR č. 735/2002 Z. z. sú implementované normy smernice Rady č. 120/2008.

Zlepšenie životných podmienok výkrmových ošípaných sa prejaví v znížení pôsobenia stresu, znížením agresivity (znížením ohryzovania chvostov, uší a nepokoja v koterci), zlepšením zdravotného stavu, znížením úhynov a spotreby liečiv pri odchove. V súvislosti so zväčšením životného priestoru a znížením počtu zvierat na jednotku plochy sa výrazne zníži negatívny vplyv prehustenia ošípaných, čím sa zabezpečia aj lepšie podmienky pre ochladzovanie v teplom počasí. Zdravie zvierat a ich dobré životné podmienky sú navzájom prepojené, pri chove zvierat v dobrých životných podmienkach je väčšia pravdepodobnosť, že zvieratá sú a zostanú zdravé. Zlepšenie životných podmienok v chovoch zvierat môžu prispieť k splneniu cieľa znížiť používanie antimikrobiálnych látok v chovoch zvierat.

Sprísnené štandardy výrobných metód sú v dvoch oblastiach:

1. podmienky ustajnenia, ako sú zvýšené priestorové nároky, rozloha plôch,
2. neskorý odstav.

Zlepšenie podmienok vo výkrme hydiny

Od začiatku intenzívneho výkrmu kurčiat na mäso sú vysoké požiadavky na maximálny rast, nízku spotrebu krmiva a dobrú jatočnú výťažnosť, pričom tieto parametre by mal brojler dosiahnuť vo veľmi rozdielnych podmienkach prostredia a situácii na trhu. Preto je v chove výkrmových kurčiat snaha minimalizovať dĺžku výkrmu pod fyziologicky únosnú úroveň, zvyšovať zaťaženie

podlahovej plochy, zvyšovať počet turnusov pri skracovaní doby asanácie prostredia medzi dvomi turnusmi, a tak zvyšovať ekonomickú efektívnosť chovu. To sa negatívne odráža na chovateľských podmienkach chovu výkrmových kurčiat, na vzniku etopatií, porúch tvorby a kvality svaloviny a zhoršením zdravotného stavu kurčiat. Cieľom je zlepšiť životné podmienky v chove kurčiat na mäso znížením zaťaženia ustajňovacej plochy, znížením počtu produkčných cyklov a zabezpečením minimálne 38 dňovej doby výkrmu kurčiat. Účelom je kompenzovať chovateľom výkrmových kurčiat na mäso straty súvisiace so zavedením opatrení a chovateľských postupov, ktoré sú nad rámec príslušnej národnej legislatívy a v súlade s akceptovaním medzinárodných zásad týkajúcich sa životných podmienok a pohody výkrmových kurčiat na mäso. Týmto sa zabezpečí trvalo lepšia pohoda chovaných kurčiat. Stanovená dĺžka výkrmu v jednom turnuse je minimálne 38 dní, čo v porovnaní s priemernou štandardnou dĺžkou výkrmu 35 dní predstavuje predĺženie výkrmu minimálne o tri dni. Tým sa upraví regulácia výživy kurčiat tak, aby sa umožnil rovnomerný rast kostry a svalstva. V opačnom prípade dochádza poškodzovaniu behákov, skĺznutiu pätovej šľachy, posedávaním kurčiat na podlahe a zvýšením výskytu prsných otlakov. Ďalším prínosom pre chované kurčatá je zníženie zaťaženia podlahovej plochy zo strednej povolenej hustoty, 39 kg/m² na max. 30 kg/m² a tým zvýšenie životného priestoru pre kurčatá, čo vytvorí podmienky pre väčšou pohodu kurčiat, zníženie stresu a úhynu. Predĺženie obdobia asanácie prostredia a prípravy na nový turnus na 14 dní umožňuje zlepšenie zoohygieny a zlepšuje životné podmienky naskladňovaných jednoduchých kurčiat. Zdravie zvierat a ich dobré životné podmienky sú navzájom prepojené, pri chove zvierat v dobrých životných podmienkach je väčšia pravdepodobnosť, že zvieratá sú a zostanú zdravé. Zlepšenie životných podmienok v chovoch zvierat môžu prispieť k splneniu cieľa znížiť používanie antimikrobiálnych látok v chovoch zvierat.

Sprísnené štandardy výrobných metód sú v dvoch oblastiach:

1. podmienky ustajnenia, ako sú zvýšené priestorové nároky, rozloha plôch,
2. neskorý odstav – predĺženie doby výkrmu.

Oprávnený žiadateľ:

Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.

Všeobecné podmienky oprávnenosti:

Dodržať počas obdobia záväzku minimálny počet DJ pre realizovanú operáciu.

Mať k dispozícii prístup farmára do CEHZ.

Podmienky oprávnenosti a záväzku pre jednotlivé operácie:

Zlepšenie podmienok ustajnenia oviec a kôz

Zabezpečiť celkovú ustajňovaciu plochu na ovce a kozy ustajnené v skupinách

- 0,81 m²/ovcu, kozu
- 1,38 m²/bahnicu s jedným jahňat'om, kozu s jedným kozľat'om,
- 1,5 m²/bahnicu s dvomi jahňatami a 0,46 m² na tretie a ďalšie jahňa vo viacpočetnom vrhu,
- 1,61 m²/kozku s dvomi kozľatami a 0,345 m² na tretie a ďalšie kozľa vo viacpočetnom vrhu,

Zabezpečiť celkovú ustajňovaciu plochu na hlboknej podstielke 0,58 m²/ jarku, kozičku.

Zabezpečiť individuálnu kontrolu a v prípade potreby úpravu paznechtov 1 x za 3 mesiace.

Zabezpečiť prevádzanie oviec a kôz minimálne 1 krát za tri mesiace cez dezinfekčný brod.

Viesť evidenciu o brodení, kontrole a úprave paznechtov.

Zabezpečiť akreditovanou inštitúciou 1 koprologické vyšetrenie zmesnej vzorky náhodne vybraných zvierat na zistenie prítomnosti vnútorných parazitov 1 krát za 6 mesiacov na každých 200

oviec a kôz. (odporúčaný postup odberu vzorky bude uvedený v usmerneniach k poskytovaniu podpory).

- Realizovať podmienky záväzku so všetkými zvieratami za vybraný druh a kategóriu za farmu. Minimálny počet 2 DJ na vstup do záväzku.

Platba sa poskytne do výšky záväzku najviac na:

počet oviec a kôz samičieho pohlavia od 24 mesiacov veku k 1.5. roka podľa CEHZ

Za potencionálne oprávnené zviera sa považuje:

- ovca a koza samičieho pohlavia od 24 mesiacov veku.

Platbu je možné poskytnúť, ak je dodržané retenčné obdobie chovu pre ovce a kozy od 1.5 do 28.2. roka (stiahnutie, obmena a náhrada sa vykonáva na základe údajov z CEHZ, účasti do 14 dní na výstavách a súťažiach sú povolené).

Doplňkové informácie pre posúdenie plnenia podmienok:

- Náčrtok, alebo plán ustajňovacích priestorov s uvedením rozmerov a fotografická dokumentácia.
- Viest' evidenciu o brodení, kontrole a úprave paznechtov.
- Doklady o výsledkoch koprologického vyšetrenie na zistenie prítomnosti vnútorných parazitov.

Vzdanie sa skorého odstavu jahniat a kozliat od bahníc a kôz

Vzdať sa veľmi skorého odstavu a zabezpečiť prístup jahniat a kozliat po dobu minimálne 40 dní po narodení k mlieku cicaním od matky.

Zabezpečiť vedenie evidencie o priebehu pôrodu – denník kotenía s informáciou o odstave.

Realizovať podmienky záväzku so všetkými zvieratami za vybraný druh a kategóriu za farmu (s výnimkou prípadu, ak došlo k úhynu, alebo k strate mlieka bahnice, na farme nemôže byť zároveň aj chov nedojných oviec a kôz zameraný na produkciu jahniat). Minimálny počet 2 DJ na vstup do záväzku.

Platba sa poskytne do výšky záväzku najviac na:

počet bahníc a kôz samičieho pohlavia od 12 mesiacov veku k 1.5. roka podľa CEHZ.

Za potencionálne oprávnené zviera sa považuje:

ovca a koza samičieho pohlavia od 12 mesiacov veku.

Platbu je možné poskytnúť, ak je dodržané retenčné obdobie chovu pre ovce a kozy od 1.5 do 28.2. roka (stiahnutie, obmena a náhrada sa vykonáva na základe údajov z CEHZ, účasti do 14 dní na výstavách a súťažiach sú povolené).

Doplňkové informácie pre posúdenie plnenia podmienok:

Zabezpečiť vedenie evidencie o priebehu pôrodu – denník kotenía s informáciou o odstave.

Používanie natívneho mlieka vo výžive teliat

Používať v období mliečnej výživy od veku 6 dní na kŕmenie teliat (jalovičiek a/alebo býčkov) minimálne 42 dní natívne mlieko, namiesto kŕmenia mliečnymi kŕmnymi zmesami a zabezpečiť napájanie saním.

- spracovať plán kŕmenia teliat natívnym mliekom na podniku (vzdať sa kŕmenia teliat mliečnymi kŕmnymi zmesami na celom podniku vo všetkých chovoch na podniku)

Platba sa poskytne do výšky záväzku, najviac na počet teliat do výšky počtu dojníc v podniku k 1.5. roka podľa CEHZ. Minimálny počet 2 DJ na vstup do záväzku.

- Za potencionálne oprávnené zviera sa považuje teľa, ktoré sa na podniku narodilo v priebehu záväzku, jeho matka je označená ako dojnica v CEHZ, ktoré bolo na podniku minimálne 47 dní (deň narodenia sa počíta do počtu dní, deň presunu na iný podnik sa nepočíta do počtu dní).
- Obdobie záväzku sa určí v národnej legislatíve. V prípade teliat u ktorých v priebehu jednoročného záväzku nebola dodržaná podmienka držania na podniku 47 dní z dôvodu skončenia obdobia záväzku sa podpora poskytne, ak žiadateľ vstúpi do záväzku opakovane aj v nasledovnom roku.

Doplňkové informácie pre posúdenie plnenia podmienok:

- Plán kŕmenia teliat ktorý bude obsahovať informácie o spôsobe a postupe kŕmenia teliat (napr. informácia či je mlieko po nadojení ochladzované, či je ohrievané, ošetrované (pasterizácia, okysľovanie..) a spôsob podávania teľatám – vedro s cumľom, automat a podobne.)

Zlepšenie podmienok ustajnenia dojníc

Zabezpečiť celkovú ustajňovaciu plochu na dojnicu:

- pri jednoradových boxoch 5,90 m²/dojnicu,
- pri protiahlych boxoch 5,58 m²/dojnicu a
- pri kotercovom ustajnení 7,19 m²/dojnicu.

Zabezpečiť v zimnom období napájanie temperovanou vodou.

Vstúpiť do záväzku so všetkými dojnicami za farmu. Minimálny počet 10 DJ na vstup do záväzku.

Platba sa poskytne do výšky záväzku, najviac na:

- počet dojníc k 1.5. roka podľa CEHZ
- Za potencionálne oprávnené zviera sa považuje:
- Dojnica, samica HD, ktorá sa otelila a mala živo alebo mŕtvo narodené teľa, nemá 100 % podiel mäsových plemien, je v CEHZ označená ako dojnica (nie je chovaná bez dojného využitia, jej mlieko sa nepoužíva len na výživu teliat).
- Platbu je možné poskytnúť, ak je dodržané retenčné obdobie chovu od 1.5. do 31.12. roka (stiahnutie, obmena a náhrada sa vykonáva na základe údajov z CEHZ, účasti do 14 dní na výstavách a súťažiach sú povolené).

Doplňkové informácie pre posúdenie plnenia podmienok:

Náčrtok, alebo plán ustajňovacích priestorov s uvedením rozmerov a fotografická dokumentácia.

Zlepšenie životných podmienok prasničiek, prasníc a prasiatok

Zabezpečiť pre prasnice a pripustené prasničky ustajnené v skupinovom koterci plochu:

počet v skupinovom koterci ks	prasnice plocha v m ² /kus	pripustené prasničky plocha v m ² /kus
Do 5	2,72	1,98
6 – 39	2,48	1,80
Od 40	2,23	1,62

Zabezpečiť odstav ciciakov najskôr 30 dní od narodenia.

Platba sa poskytne do výšky záväzku, najviac na počet prasníc a prasničiek k 31.5. roka. Počet prasníc a prasničiek, na ktoré je možno poskytnúť podporu sa určí na základe priemerných

mesačných stavov za obdobie od mája do februára nasledovného roka. Minimálny počet 5 DJ na vstup do záväzku.

prasníčkou samica ošípanej po dosiahnutí pohlavnej dospelosti, po pripustení a pred prvým oprasením,

prasnica samica ošípanej po prvom oprasení,

Doplňková evidencia:

počet pripustených prasníčiek na konci mesiaca (doplňkový údaj k stavu prasníc)

informácie o odstave:

poradové číslo turnusu (ak nejde o turnusový spôsob, tak každé oprasenie je evidované pod samostatným poradovým číslom), dátum naskladnenia, číslo prasnice, dátum oprasenia, dátum odstavu ciciakov.

Zlepšenie ustajňovacej pohody výkrmových ošípaných

Zabezpečiť pre výkrmové ošípané plochu

Hmotnosť ošípanej kg	plocha v m ² /kus
20-30	0,33
30-50	0,44
50-85	0,61
85-110	0,72
nad 110	1,10

Do operácie môžu vstúpiť len žiadatelia s prasiatkami, ktoré pochádzajú z chovu v ktorom sa realizuje „Zlepšenie životných podmienok prasníčiek, prasníc a prasiatok po narodení“ a/alebo boli zahrnuté do operácie v PRV 2014-20 „Zlepšenie životných podmienok prasníc a prasiatok po narodení“ podľa § 39 písm. c) nariadenia vlády SR č. 75/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Platba sa poskytne do výšky záväzku, najviac na počet výkrmových ošípaných, ktoré žiadateľ uvedie v žiadosti o zaradenie do záväzku. Počet výkrmových ošípaných, na ktoré je možno poskytnúť podporu sa určí na základe CEHZ za výkrmové ošípané presunuté na bitúnok, exportované, použité pre vlastnú spotrebu a predané drobným chovateľom na zabitie alebo dokŕmenie počas obdobia záväzku. Minimálny počet 10 DJ na vstup do záväzku.

Doplňková evidencia:

informácie o presune na bitúnok: vedenie informácie o počte výkrmových ošípaných z celkového presunu,

informácie o presune ošípanej iným chovateľom – rozlíšenie odstavčiat a ošípaných z výkrmu,

Zlepšenie podmienok vo výkrme hydiny

Zaťaženie podlahovej plochy môže predstavovať max. 30,0 kg/m² pri hlbokaj podstielke; toto zaťaženie je žiadateľ povinný dodržiavať na turnusoch, ktoré sú predmetom záväzku;

Zabezpečiť aby doba čistenia, dezinfekcie a prípravy haly na nový turnus nebola kratšia ako 14 dní a počet turnusov nesmie prekročiť 6 opakovaní za obdobie záväzku v jednej hale.

Dĺžka výkrmu nesmie byť kratšia ako 38 dní/1 turnus, pričom prvým výkrmovým dňom je deň naskladnenia (v prípade liahnutia v hale sa za naskladnenie považuje deň ukončenia liahnutia hydiny). Do výkrmových dní sa neráta deň vyskladnenia.

Platba sa poskytne najviac na počet kurčiat, ktoré žiadateľ uvedie v žiadosti o zaradenie do záväzku. Počet kurčiat, na ktoré je možno poskytnúť podporu sa určí za vyskladnené výkrmové kurčatá podľa evidencie. Nahlásený počet dobytčích jednotiek sa určí podľa počtu naskladnených zvierat za turnusy, ktoré sú predmetom záväzku. Počet zvierat oprávnených na platbu sa určí podľa počtu vyskladnených zvierat. Rozdiel v počte medzi naskladnenými a vyskladnenými kurčatami spôsobený úhynom, sa považuje za stiahnutie nahlásených počtov. Minimálny počet 35 DJ na vstup do záväzku. V prípade, ak vyskladnenie turnusu bude vykonané po skončení obdobia záväzku, bude možné poskytnúť podporu za DJ v prípade, ak sa žiadateľ opakovane prihlási do záväzku.

Doplňková evidencia:

evidencia turnusov výkrmu hydiny samostatne za každý chovný priestor : identifikácia chovného priestoru, Turnus č., Dátum naskladnenia vajec¹³, Dátum naskladnenia, Naskladnené množstvo (ks), Plocha chovného priestoru (m²), Počet dobytčích jednotiek, Dátum vyskladnenia, Vyskladnené množstvo (ks), Úhyn (ks), Vyskladnené množstvo (kg), Konečné zaťaženie plochy chov. priestoru (kg/m²),

Doplňkové informácie pre posúdenie plnenia podmienok:

Náčrtok ustajňovacích priestorov s uvedením rozmerov a fotografická dokumentácia.

Výberové kritériá

V prípade predloženia požiadaviek presahujúcich možnosti rozpočtu na intervenciu môžu byť uplatnené výberové kritériá na zaradenie do podpory pre vybrané operácie. Osobitne sa môžu zohľadniť výberové kritériá s ohľadom na rozpočet v závislosti od regiónu. Prednostne sa uplatní princíp výberu subjektov zaradených do ekologického poľnohospodárstva s príslušným druhom zvierat. Výberové kritériá, tam kde to je relevantné zohľadnia aj plnenie ďalších oblastí welfare nad rámec podmienok záväzku (napr. prístup do vonkajšieho prostredia pre ustajnené zvieratá, podstielanie slamou a pod.), prípadne sa zohľadnia aj povolené čiastočné kombinácie pre ovce a kozy. Následne sa zaradia subjekty podľa počtu dobytčích jednotiek s uprednostnením stredných a malých počtov DJ. Výberové kritériá budú presne definované v národnej legislatíve.

Kombinovateľnosť

Operácie sú vzájomne plne kombinovateľné navzájom aj s ostatnými intervenciami (platba sa poskytne v plnej výške) s výnimkou prípadov nepovolenej kombinácie a čiastočnej kombinácie.

Nepovolená kombinácia na jednom zvierati v rovnakom dni retenčného obdobia:

- Zlepšenie podmienok ustajnenia dojníc a Zlepšenie podmienok v chove hovädzieho dobytku pasením (intervencia 31.2).

V prípade čiastočnej kombinácie sa platba poskytuje v zníženej výške. Čiastočná kombinácia sa uplatňuje pri kombinácii operácií Zlepšenie podmienok ustajnenia oviec a kôz a Vzdanie sa skorého odstavu jahniat a kozliat od bahníc a kôz navzájom, prípadne v kombinácii s intervenciou Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov (intervencia 31.2), realizovaný ovcami a kozami v jednom chove.

¹³ V prípade liahnutia v hale

5.3.14.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Požiadavky na Podporu dobrých životných podmienok zvierat presahujú podmienky SMR 9, SMR 10, SMR 11, Nariadenie vlády č. 322/2003 Z. z. v platnom znení, o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely, nariadenia vlády SR č. 735/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošípaných, nariadenia vlády SR č. 275/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne pravidlá na ochranu kurčiat chovaných na produkciu mäsa.

5.3.14.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	neaplikuje sa
Typ platby	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Rozsah podpôr na úrovni príjemcov	Zlepšenie podmienok ustajnenia oviec a kôz 212 EUR/ DJ (pri čiastočnej kombinácii 169 EUR/DJ), Vzdanie sa skorého odstavu jahniat a kozliat od bahníc a kôz 208 EUR/DJ (pri čiastočnej kombinácii 166 EUR/DJ), Používanie natívneho mlieka vo výžive teliat 62 EUR/ DJ, Zlepšenie podmienok ustajnenia dojnic 245 EUR/ DJ, Zlepšenie životných podmienok prasničiek, prasníc a prasiatok 157 EUR/ DJ, Zlepšenie ustajňovacej pohody výkrmových ošípaných 64 EUR/ DJ, Zlepšenie podmienok vo výkrme hydiny 75 EUR/ DJ.
Výpočtová metóda (len pre IACS opatrenia rozvoja vidieka)	Platby poskytujú na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu. Výpočet platby vykonala odborná autorita – NPPC- Výskumný ústav živočíšnej výroby. Platby sa nebudú realizovať v úplnej vypočítanej výške.

Doplňujúce vysvetlenia:

Koeficienty prepočtu zvierat na dobytné jednotky

Druhy hospodárskych zvierat	Koeficient [DJ]
Hovädzí dobytok starší ako dva roky a kone staršie ako šesť mesiacov	1
Hovädzí dobytok vo veku od šesť mesiacov do dvoch rokov	0,6
Hovädzí dobytok vo veku do šiestich mesiacov	0,4
Ovce a kozy	0,15
Chovné prasnice s hmotnosťou viac ako 50 kg	0,5
Ostatné ošípané	0,3
Nosnice	0,014
Výkrmové kurčatá chované na mäso	0,0046

5.3.14.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	70.11.1

Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Podpora dobrých životných podmienok zvierat
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný Vzhľadom na rozsah intervencie a jej zloženie z viacerých dielčích častí na podporu pre rôzne druhy hospodárskych zvierat nie je vhodné používať pre plánovanie jednotnú výšku podpory, ale je vhodnejšie použiť priemernú jednotkovú sumu.
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/DJ
Zodpovedajúca jednotka výstupu	Dobytčia jednotka
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	Priemerná jednotková suma 119,82 EUR/DJ je vypočítaná ako vážený priemer, ktorý vychádza z počtu dobytčích jednotiek odhadovaných vo výstupe vo vzťahu k ročnej alokácii pre intervenciu.
Región (regióny):	Neuplatňuje sa
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 % Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.43, R.44
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? x Nie

5.3.14.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:
o Áno x Nie o Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho

5.3.14.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Aký je model záväzku (záväzkov)	o založený na výsledkoch (s možnosťou výberu) x založené na riadení ((s možnosťou výberu)) o hybridný (založený na riadení a výsledkoch)
Aká je doba trvania zmlúv?	Záväzky sa prijímajú na obdobie jedného roka s možnosťou opakovania počas programového obdobia. Obdobie záväzku sa určí v národnej legislatíve. Jednoročné záväzky sú osvedčeným postupom z obdobia 2014 až 2020. Umožňujú chovateľom primeranú flexibilitu.

5.3.14.11 Súlad s WTO

Intervencia je v súlade s bodom 12 prílohy 2 Dohody WTO o poľnohospodárstve.

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (zelená skupina)

12. Platby v rámci environmentálnych programov a) Oprávnenosť na tieto platby sa stanoví ako súčasť jasne vymedzeného vládneho programu na ochranu životného prostredia a ochrany prírody a je závislá od splnenia konkrétnych podmienok vládneho programu vrátane podmienok týkajúcich sa výrobných metód alebo vstupov. b) Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady alebo stratu príjmu spojené s plnením vládneho programu.	Národný akčný plán antimikrobiálnej rezistencie v Slovenskej republike Zdravie zvierat a ich dobré životné podmienky sú navzájom prepojené, pri chove zvierat v dobrých životných podmienkach je väčšia pravdepodobnosť, že zvieratá sú a zostanú zdravé. Dobré životné podmienky zvierat a opatrenia biologickej bezpečnosti (biosecurity) v chovoch zvierat môžu prispieť k splneniu cieľa znížiť používanie antimikrobiálnych látok v chovoch zvierat. Dôležité je zlepšenie chovateľských podmienok zvierat pomocou organizačných opatrení urobených za účelom zníženia negatívnych vplyvov prostredia, zlepšenia zdravotného stavu zvierat, zníženia počtu zákrokov veterinárneho lekára a minimalizácie použitia liečiv. Základné odporúčané opatrenia, ktoré môžu pomôcť predísť chorobám a znížiť potrebu používania antimikrobiálnych látok u všetkých druhov zvierat: zlepšenie podmienok chovu vybudovaním primeraných priestorov, vytvorením vhodného prostredia pre zvieratá v súlade s požiadavkami na dobré životné podmienky zvierat ... Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady a stratu príjmu na základe prijatých záväzkov.

5.3.14.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)		119,82	119,82	119,82	119,82	119,82	-	-
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 O.18 (voliteľný)	-	387 331,00	387 331,00	387 331,00	387 331,00	387 331,00		
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR) Z toho sadzba príspevku 64% Z toho sadzba príspevku 43%	-	46 410 000,00	46 410 000,00	46 410 000,00	46 410 000,00	46 410 000,00	-	232 050 000,00
		-	45 017 700,00	45 017 700,00	45 017 700,00	45 017 700,00	45 017 700,00	-	225 088 500,00
		-	1 392 300,00	1 392 300,00	1 392 300,00	1 392 300,00	1 392 300,00	-	6 961 500,00
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR) Z toho sadzba príspevku 64%	-	29 410 017,00	29 410 017,00	29 410 017,00	29 410 017,00	29 410 017,00	-	147 050 085,00

	Z toho sadzba príspevku 43%	-	28 811 328,00	28 811 328,00	28 811 328,00	28 811 328,00	28 811 328,00	-	144 056 640,00
		-	598 689,00	598 689,00	598 689,00	598 689,00	598 689,00	-	2 993 445,00
CELKOM	Plánovaný výstup	-	387 331,00	387 331,00	387 331,00	387 331,00	387 331,00	-	-
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	46 410 000,00	46 410 000,00	46 410 000,00	46 410 000,00	46 410 000,00	-	232 050 000,00
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	-	29 410 017,00	29 410 017,00	29 410 017,00	29 410 017,00	29 410 017,00	-	147 050 085,00
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC)

Kód intervencie (ČS)	71.1
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC)
Typ intervencie	Prírodné alebo iné osobitné obmedzenia jednotlivých oblastí
Indikátor výstupu	O. 12 - počet hektárov, na ktoré plyní podpora na oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami, vrátane rozčlenenia podľa typu oblastí
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa táto intervencia prenesené výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.15.1 Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

SR

5.3.15.2 Súvisiace špecifické ciele/CCO

ŠC 1 Podporovať prijateľné poľnohospodárske príjmy a odolnosť na celom území Únie v záujme zlepšenia potravinovej bezpečnosti

5.3.15.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 3 Zvyšovanie tvorby príjmov poľnohospodárskych podnikov v ANC oblastiach

5.3.15.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.4 - Prepojenie podpory príjmu s normami a osvedčenými postupmi: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahuje podpora príjmu a ktorá podlieha kondicionalite

R.7 Zintenzívnenie podpory poľnohospodárskym podnikom v oblastiach s osobitnými potrebami: percentuálny podiel dodatočnej podpory na hektár v oblastiach s osobitnými potrebami (v porovnaní s priemerom)

5.3.15.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii

Platby v horských oblastiach alebo v iných oblastiach s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) sú zamerané na odškodnenie poľnohospodárov za nevýhody, ktorým je ich poľnohospodárska výroba vystavená v dôsledku prírodných alebo iných špecifických obmedzení oproti oblastiach, ktoré takéto znevýhodnenie nemajú. Takáto kompenzácia straty príjmov a ďalších nákladov umožní poľnohospodárom pokračovať vo využívaní poľnohospodárskej pôdy,

udržiavanie krajiny, ako aj v zachovaní a realizácii udržateľných poľnohospodárskych systémov v príslušných oblastiach s predchádzaním opúšťania pôdy a strate biodiverzity.

Oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) na výmere 1 127 776 ha predstavujú 61% z celkovej využívanej plochy poľnohospodárskej pôdy (UAA). Z celkovej výmery ANC je 637 656 ha orných pôd, 481 825 ha trvalých trávnych porastov a 8 295 ha trvalých kultúr. Priemerné zaťaženie pôdy polygastrickými a monogastrickými zvieratami vedenými v CEHZ predstavuje 0,25 DJ/ha. Náročnosť a nákladovosť živočíšnej výroby v ANC oblastiach (materiálové náklady a náklady na prácu) a ekonomické výsledky majú v mnohých prípadoch za následok rušenie chovov zvierat. Tento proces sa ďalej premieta aj do opúšťania pôdy. Na zastavenie a zvrátenie tohto stavu reflektuje nový návrh podporného systému v ANC oblastiach. Rozčlenenie oblastí podpory v zmysle poľnohospodárskych systémov je na poľnohospodárske systémy so živočíšnym zameraním a poľnohospodárske systémy s rastlinným zameraním. Kriteriaálnou hodnotou pre určenie farmy do príslušnej kategórie je chov zvierat vedených v CEHZ v stanovenom retenčnom období (od 1.6. do 30.9.). Pri hodnote rovnjej alebo väčšej ako 0,25 DJ/ha ide o systém so živočíšnym zameraním a ak je táto hodnota nižšia ako 0,25 DJ/ha jedná sa o systém s rastlinným zameraním.

V ANC oblastiach budú platby diferencované podľa jednotlivých subkategórií ANC a podľa systému zamerania. Uplatnené budú tiež krátenie a degresivita platieb podľa veľkosti oprávnenej plochy.

Oprávnení príjemcovia:

Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe spĺňajúce definíciu aktívneho farmára.

Konkrétne podmienky oprávnenosti:

- Žiadateľ obhospodaruje minimálnu výmeru 1 ha poľnohospodárskej plochy v ANC
- Žiadateľ podá žiadosť na minimálnu výmeru 1 ha poľnohospodárskej plochy v ANC

Iba ak je vybraté O12 (článok 71)

Ktorá oblasť je oprávnená?	x Horské oblasti (podľa článku 32 (1a) nariadenia (EÚ) č.1305/2013) Horské oblasti sú členené na štyri subkategórie: H1, H2, H3, H4. [zoznam oblastí uvedený v Prílohe č. 2 k nariadeniu vlády SR č. 75/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov, link na mapové podklady: gsaa.mpsr.sk].
	x Oblasti s prírodnými obmedzeniami, inými ako horské (podľa článku 32 (1b) nariadenia (EÚ) č. 1305/2013] v členení na 6 subkategórií: BK1, BK2, BK3, BK4, BK5, BKA [zoznam oblastí uvedený v Prílohe č. 2 k nariadeniu vlády SR č. 75/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov, link na mapové podklady: gsaa.mpsr.sk]
	x Oblasti ovplyvnené inými obmedzeniami špecifickými pre oblasť (podľa článku 32 (1c) nariadenia (EÚ) č. 1305/2013] v členení na 3 subkategórie OS1, OS2, OS3 [zoznam oblastí uvedený v Prílohe č. 2 k nariadeniu vlády SR č. 75/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov, link na mapové podklady: gsaa.mpsr.sk]
	○ všetky oblasti s prírodnými alebo inými špecifickými obmedzeniami ○ iné

5.3.15.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Táto požiadavka sa neuplatňuje pre danú intervenciu.

Špecifickosť oprávnenosti v súvislosti s regiónmi : Neuplatňuje sa

5.3.15.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS																																																																																																																														
Forma podpory	Neaplikuje sa																																																																																																																														
Typ platby	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu																																																																																																																														
Rozsah podpôr na úrovni príjemcov	ANC platby do výmery 450 ha sú poskytované v plnej vypočítanej výške (100%).																																																																																																																														
	Na výmere 450-900 ha sú platby poskytované v čiastočnej výške t.z. 71,5 % z vypočítanej platby.																																																																																																																														
	Nad výmeru 900 ha sú platby poskytované v čiastočnej výške t.z. 60,5 % z vypočítanej platby.																																																																																																																														
	Degresivita z rozsahu (% zo základnej platby):																																																																																																																														
	<table><tr><td>Do 450 ha</td><td colspan="2">nad 450 - 900ha</td><td colspan="2">nad 900 - 1800 ha</td><td colspan="2">nad 1800 ha</td></tr><tr><td>100%</td><td colspan="2">89%</td><td colspan="2">79%</td><td colspan="2">67%</td></tr></table>										Do 450 ha	nad 450 - 900ha		nad 900 - 1800 ha		nad 1800 ha		100%	89%		79%		67%																																																																																																								
	Do 450 ha	nad 450 - 900ha		nad 900 - 1800 ha		nad 1800 ha																																																																																																																									
	100%	89%		79%		67%																																																																																																																									
	Platby (v EUR/ha)																																																																																																																														
	<table><tr><td>Výmera</td><td colspan="2">1-450 ha</td><td colspan="2">nad 450 - 900 ha</td><td colspan="2">nad 900 - 1800 ha</td><td colspan="2">nad 1800 ha</td></tr><tr><td>V %</td><td>100 %</td><td>100 %</td><td>63,64 %</td><td>63,64 %</td><td>47,80 %</td><td>47,80 %</td><td>40,54 %</td><td>40,54 %</td></tr><tr><td>PS</td><td>ŽŽ</td><td>RZ</td><td>ŽŽ</td><td>RZ</td><td>ŽŽ</td><td>RZ</td><td>ŽŽ</td><td>RZ</td></tr><tr><td>H1</td><td>226</td><td>61</td><td>143,83</td><td>38,82</td><td>108,02</td><td>29,15</td><td>91,61</td><td>24,73</td></tr><tr><td>H2</td><td>202</td><td>55</td><td>128,55</td><td>35,00</td><td>96,55</td><td>26,29</td><td>81,88</td><td>22,29</td></tr><tr><td>H3</td><td>184</td><td>50</td><td>117,10</td><td>31,82</td><td>87,94</td><td>23,90</td><td>74,58</td><td>20,27</td></tr><tr><td>H4</td><td>156</td><td>42</td><td>99,28</td><td>26,73</td><td>74,56</td><td>20,07</td><td>63,23</td><td>17,02</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>BK1</td><td>64</td><td>17</td><td>40,73</td><td>10,82</td><td>30,59</td><td>8,13</td><td>25,94</td><td>6,89</td></tr><tr><td>BK2</td><td>93</td><td>25</td><td>59,19</td><td>15,91</td><td>44,45</td><td>11,95</td><td>37,70</td><td>10,13</td></tr><tr><td>BK3</td><td>60</td><td>16</td><td>38,18</td><td>10,18</td><td>28,68</td><td>7,65</td><td>24,32</td><td>6,49</td></tr><tr><td>BK4</td><td>112</td><td>30</td><td>71,28</td><td>19,09</td><td>53,53</td><td>14,34</td><td>45,40</td><td>12,16</td></tr><tr><td>BK5</td><td>109</td><td>29</td><td>69,37</td><td>18,46</td><td>52,10</td><td>13,86</td><td>44,18</td><td>11,76</td></tr></table>										Výmera	1-450 ha		nad 450 - 900 ha		nad 900 - 1800 ha		nad 1800 ha		V %	100 %	100 %	63,64 %	63,64 %	47,80 %	47,80 %	40,54 %	40,54 %	PS	ŽŽ	RZ	ŽŽ	RZ	ŽŽ	RZ	ŽŽ	RZ	H1	226	61	143,83	38,82	108,02	29,15	91,61	24,73	H2	202	55	128,55	35,00	96,55	26,29	81,88	22,29	H3	184	50	117,10	31,82	87,94	23,90	74,58	20,27	H4	156	42	99,28	26,73	74,56	20,07	63,23	17,02										BK1	64	17	40,73	10,82	30,59	8,13	25,94	6,89	BK2	93	25	59,19	15,91	44,45	11,95	37,70	10,13	BK3	60	16	38,18	10,18	28,68	7,65	24,32	6,49	BK4	112	30	71,28	19,09	53,53	14,34	45,40	12,16	BK5	109	29	69,37	18,46	52,10	13,86	44,18	11,76
	Výmera	1-450 ha		nad 450 - 900 ha		nad 900 - 1800 ha		nad 1800 ha																																																																																																																							
V %	100 %	100 %	63,64 %	63,64 %	47,80 %	47,80 %	40,54 %	40,54 %																																																																																																																							
PS	ŽŽ	RZ	ŽŽ	RZ	ŽŽ	RZ	ŽŽ	RZ																																																																																																																							
H1	226	61	143,83	38,82	108,02	29,15	91,61	24,73																																																																																																																							
H2	202	55	128,55	35,00	96,55	26,29	81,88	22,29																																																																																																																							
H3	184	50	117,10	31,82	87,94	23,90	74,58	20,27																																																																																																																							
H4	156	42	99,28	26,73	74,56	20,07	63,23	17,02																																																																																																																							
BK1	64	17	40,73	10,82	30,59	8,13	25,94	6,89																																																																																																																							
BK2	93	25	59,19	15,91	44,45	11,95	37,70	10,13																																																																																																																							
BK3	60	16	38,18	10,18	28,68	7,65	24,32	6,49																																																																																																																							
BK4	112	30	71,28	19,09	53,53	14,34	45,40	12,16																																																																																																																							
BK5	109	29	69,37	18,46	52,10	13,86	44,18	11,76																																																																																																																							

	<table><tr><td>BA</td><td>75</td><td>20</td><td>47,73</td><td>12,73</td><td>35,85</td><td>9,56</td><td>30,40</td><td>8,11</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>OS1</td><td>73</td><td>20</td><td>46,46</td><td>12,73</td><td>34,89</td><td>9,56</td><td>29,59</td><td>8,11</td></tr><tr><td>OS2</td><td>36</td><td>10</td><td>22,91</td><td>6,36</td><td>17,21</td><td>4,78</td><td>14,59</td><td>4,05</td></tr><tr><td>OS3</td><td>65</td><td>17</td><td>41,37</td><td>10,82</td><td>31,07</td><td>8,60</td><td>26,35</td><td>7,30</td></tr></table>	BA	75	20	47,73	12,73	35,85	9,56	30,40	8,11										OS1	73	20	46,46	12,73	34,89	9,56	29,59	8,11	OS2	36	10	22,91	6,36	17,21	4,78	14,59	4,05	OS3	65	17	41,37	10,82	31,07	8,60	26,35	7,30
BA	75	20	47,73	12,73	35,85	9,56	30,40	8,11																																						
OS1	73	20	46,46	12,73	34,89	9,56	29,59	8,11																																						
OS2	36	10	22,91	6,36	17,21	4,78	14,59	4,05																																						
OS3	65	17	41,37	10,82	31,07	8,60	26,35	7,30																																						
Výpočtová metóda (len pre IACS opatrenia rozvoja vidieka)	Výpočet platieb realizovala nezávislá autorita – NPPC -Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva. Znížená intenzita hospodárenia v jednotlivých typoch znevýhodnenia v porovnaní s produkčnými oblasťami bola základom pre určenie základnej platby. Metodika výpočtu výšky základnej platby vychádza z predpokladu, že závažnosť prírodného znevýhodnenia sa premieta do produkčných a ekonomických parametrov výroby, čo vytvára diferencie medzi jednotlivými typmi ANC oblastí. Pre diferenciáciu príspevkov jednotlivých subtypov sa použila výnosovosť. Pre určenie veľkosti rozdielov v úrovni hospodárenia a diferenciácie kompenzácie subjektov v jednotlivých poľnohospodárskych systémoch bol simulovaný výpočet výšky vyrovnávacích príspevkov. Použila sa metodika výpočtu vychádzajúca z porovnania pridanej hodnoty a vybraných nákladov faktorov.																																													

5.3.15.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (MS)	71.1.1
Kód rozpočtu jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami - horské oblasti
Typ podpory	x grant
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný: Vzhľadom na členenia základných kategórií ANC na jednotlivé subkategórie a poľnohospodárske systémy nie je vhodné používať pre plánovanie jednotnú výšku podpory, ale je vhodnejšie použiť priemernú jednotkovú sumu.
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektáre
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	Indikátor výstupu (O.12) stanovuje rozčlenenie hektárov podľa typu oblastí, preto sú priemerné jednotkové sumy rozdelené: Horské oblasti (H): 127,68 EUR/ha vypočítaná ako vážený priemer za túto kategóriu Ostatné oblasti (BK): 26,36 EUR/ha vypočítaná ako vážený priemer za túto kategóriu. Špecifické oblasti (OS): 20,44 EUR/ha vypočítaná ako vážený priemer za túto kategóriu.

	ANC: 65,57 EUR/ha vypočítaná ako vážený priemer za všetky oblasti
Miera príspevku	Menej rozvinuté regióny 64% Iné regióny 43%
Ukazovateľ výsledku	R.4, R.7
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? x Nie

Kód jednotkovej sumy (MS)	71.1.2
Kód rozpočtu jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami - oblasti s prírodnými obmedzeniami, inými ako horské
Typ podpory	x grant
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný: Vzhľadom na členenia základných kategórií ANC na jednotlivé subkategórie a poľnohospodárske systémy nie je vhodné používať pre plánovanie jednotnú výšku podpory, ale je vhodnejšie použiť priemernú jednotkovú sumu.
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektáre
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	Indikátor výstupu (O.12) stanovuje rozčlenenie hektárov podľa typu oblastí, preto sú priemerné jednotkové sumy rozdelené: Horské oblasti (H): 127,68 EUR/ha vypočítaná ako vážený priemer za túto kategóriu Ostatné oblasti (BK): 26,36 EUR/ha vypočítaná ako vážený priemer za túto kategóriu. Špecifické oblasti (OS): 20,44 EUR/ha vypočítaná ako vážený priemer za túto kategóriu. ANC: 65,57 EUR/ha vypočítaná ako vážený priemer za všetky oblasti
Miera príspevku	Menej rozvinuté regióny 64% Iné regióny 43%
Ukazovateľ výsledku	R.4, R.7
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? x Nie

Kód jednotkovej sumy (MS)	71.1.3
Kód rozpočtu jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami - Oblasti ovplyvnené inými obmedzeniami špecifickými pre oblasť

Typ podpory	x grant
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný: Vzhľadom na členenia základných kategórií ANC na jednotlivé subkategórie a poľnohospodárske systémy nie je vhodné používať pre plánovanie jednotnú výšku podpory, ale je vhodnejšie použiť priemernú jednotkovú sumu.
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektáre
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	Indikátor výstupu (O.12) stanovuje rozčlenenie hektárov podľa typu oblastí, preto sú priemerné jednotkové sumy rozdelené: Horské oblasti (H): 127,68 EUR/ha vypočítaná ako vážený priemer za túto kategóriu Ostatné oblasti (BK): 26,36 EUR/ha vypočítaná ako vážený priemer za túto kategóriu. Špecifické oblasti (OS): 20,44 EUR/ha vypočítaná ako vážený priemer za túto kategóriu. ANC: 65,57 EUR/ha vypočítaná ako vážený priemer za všetky oblasti
Miera príspevku	Menej rozvinuté regióny 64% Iné regióny 43%
Ukazovateľ výsledku	R.4, R.7
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia x Nie

5.3.15.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:
o Áno **x Nie** o Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho

5.3.15.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Netýka sa.

5.3.15.11 Súlad s WTO

PRÍLOHA II (nariadenia EÚ o SP) VNÚTORNÁ PODPORA V RÁMCI WTO PODĽA ČLÁNKU 10

Odsek prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve („zelený kôš“)

13. Platby v rámci regionálnych programov pomoci	Plnenie
a) Oprávnenosť na tieto platby je obmedzená na výrobcov v znevýhodnených regiónoch. Každý takýto región musí byť jasne označenou súvislou geografickou oblasťou s definovateľnou ekonomickou a administratívnou identitou, ktorá sa	ANC oblasti boli vymedzené podľa čl. 32 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 na úrovni LAU 2, v členení na horské, ostatné a špecifické.

považuje za znevýhodnenú na základe nestranných a objektívnych kritérií jasne stanovených v zákonoch alebo iných právnych predpisoch, ktoré poukazujú, že ťažkosti regiónu vychádzajú z viac ako dočasných okolností.	
b) Výška týchto platieb v ktoromkoľvek danom roku nesúvisí s typom alebo objemom výroby (vrátane dobyčích jednotiek), ktorú výrobca uskutočnil v ktoromkoľvek roku po základnom období, alebo na základe iného typu, ako je zníženie tejto výroby.	Výška platieb nie je závislá na intenzite výroby v danom roku. Princíp diferenciácie platieb podľa poľnohospodárskych systémov je založený na dosahovaní podnikateľských ziskov na hektár pričom subjekty s intenzitou chovu do 0,25 DJ/ha dosahujú vyššieho zisku než priemerná farma v ANC a farmy nad 0,25 DJ/ha dosahujú nižšieho podnikateľského zisku než priemerná farma. Platby v takto diferencovaných systémoch sa medziročne nemenia.
c) Výška týchto platieb v ktoromkoľvek danom roku nebude súvisieť s domácimi alebo medzinárodnými cenami platnými pre akúkoľvek výrobu uskutočnenú v ktoromkoľvek roku po základnom období alebo na základe týchto cien.	Výška platieb v ktoromkoľvek roku nesúvisí s cenami pre výrobu.
d) Platby sú dostupné iba výrobcom v oprávnených regiónoch, sú však všeobecne dostupné všetkým výrobcom v týchto regiónoch.	Nárok na platby majú všetci oprávnení beneficianti vo vymedzených oblastiach.
e) Ak to súvisí s výrobnými faktormi, platby sa uskutočňujú s klesajúcou tendenciou nad prahovou úrovňou príslušného faktora. (degresivita platieb)	Uplatňujú sa degresívne platby stanovené formou úspory z rozsahu.
f) Platby sa obmedzia na mimoriadne náklady alebo stratu príjmov z poľnohospodárskej výroby v predpísanej oblasti.	Platby zohľadňujú iba stratu príjmu a dodatočné náklady.

5.3.15.12 Plánované čiastky jednotiek - finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č.1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	127,68	127,68	127,68	127,68	127,68	-	-
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (ha)	-	445 312	445 312	445 312	445 312	445 312	-	445 312
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	56 858 531	56 858 531	56 858 531	56 858 531	56 858 531	-	284 292 655
	• Z toho sadzba príspevku 64%		56 858 531	56 858 531	56 858 531	56 858 531	56 858 531		284 292 655
	• Z toho sadzba príspevku 43%		0	0	0	0	0		0
Plánovaná jednotková suma č. 2 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	-	36 389 460	36 389 460	36 389 460	36 389 460	36 389 460	-	181 947 300
	• Z toho sadzba príspevku A		36 389 460	36 389 460	36 389 460	36 389 460	36 389 460	-	181 947 300
	• Z toho sadzba príspevku B		0	0	0	0	0		0
	Plánovaná jednotková suma č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	26,36	26,36	26,36	26,36	26,36	-	-
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 2 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 2 (ha)	-	529 987	529 987	529 987	529 987	529 987	-	529 987
Plánovaná jednotková suma č. 2 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	13 968 416	13 968 416	13 968 416	13 968 416	13 968 416	-	69 842 080
	• Z toho sadzba príspevku A		13 725 113	13 725 113	13 725 113	13 725 113	13 725 113	-	68 625 565
	• Z toho sadzba príspevku B		243 303	243 303	243 303	243 303	243 303		1 216 515
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Príspevok Únie v EUR)	-	8 888 692	8 888 692	8 888 692	8 888 692	8 888 692	-	44 443 460
			8 784 072	8 784 072	8 784 072	8 784 072	8 784 072		43 920 360

	• Z toho sadzba príspevku A • Z toho sadzba príspevku B	-	104 620	104 620	104 620	104 620	104 620	-	523 100
Plánovaná jednotková suma č. 3 (viac ako 1 sadzba príspevku)	Plánovaná jednotková suma č. 3 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	20,44	20,44	20,44	20,44	20,44	-	-
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 3 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 3 (ha)	-	152 476	152 476	152 476	152 476	152 476	-	152 476
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 3 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	3 116 632	3 116 632	3 116 632	3 116 632	3 116 632	-	15 583 160
	• Z toho sadzba príspevku A • Z toho sadzba príspevku B	-	2 972 840	2 972 840	2 972 840	2 972 840	2 972 840	-	14 864 200
		-	143 792	143 792	143 792	143 792	143 792	-	718 960
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 3 (Príspevok Únie v EUR)	-	1 964 449	1 964 449	1 964 449	1 964 449	1 964 449	-	9 822 245
	• Z toho sadzba príspevku A • Z toho sadzba príspevku B	-	1 902 618	1 902 618	1 902 618	1 902 618	1 902 618	-	9 513 090
		-	61 831	61 831	61 831	61 831	61 831	-	309 155
ANC	Plánovaná jednotková suma ANC	-	63,83	63,83	63,83	63,83	63,83	-	-
CELKOM	Plánovaný výstup – ha	-	1 127 775	1 127 775	1 127 775	1 127 775	1 127 775	-	1 127 775
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	73 943 579	73 943 579	73 943 579	73 943 579	73 943 579	-	369 717 895
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	-	47 242 601	47 242 601	47 242 601	47 242 601	47 242 601	-	236 213 005
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Platba v rámci sústavy Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP)

Kód intervencie (ČŠ)	72.1
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Platba v rámci sústavy Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP)
Typ intervencie	Osobitné znevýhodnenia jednotlivých oblastí vyplývajúce z určitých povinných požiadaviek
Indikátor výstupu	O.13 – počet hektárov, na ktoré sa čerpá podpora v rámci siete Natura 2000
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa táto intervencia prenesené výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne x Nie

5.3.16.1 Územný rozsah

Národný

Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.3.16.2 Súvisiace špecifické ciele

ŠC 1 Podporovať prijateľné poľnohospodárske príjmy a odolnosť na celom území Únie v záujme zlepšenia potravinovej bezpečnosti

ŠC 6 - Prispieť k ochrane biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

5.3.16.3 Potreba, ktorú rieši intervencia

Potreba 1.3 Zvyšovanie tvorby príjmov pôdohospodárskych podnikov v oblastiach s osobitými znevýhodneniami

Potreba: 6.1 Zlepšiť stav biotopov a druhov s dôrazom na územiach sústavy Natura 2000 a na územiach s vysokou prírodnou hodnotou

5.3.16.4 Ukazovateľ výsledkov

R.4 - Prepojenie podpory príjmu s normami a osvedčenými postupmi: podiel využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP), na ktorú sa vzťahuje podpora príjmu a ktorá podlieha kondicionalite

R.7 - Zintenzívnenie podpory poľnohospodárskym podnikom v oblastiach s osobitnými potrebami: percentuálny podiel dodatočnej podpory na hektár v oblastiach s vyššími potrebami (v porovnaní s priemerom)

5.3.16.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii

Obhospodarovanie poľnohospodárskych pôd – trvalých trávnych porastov na územiach Natura 2000 (ÚEV) spadajúcich do 4. a 5. stupňa ochrany podľa podmienok stanovených pre podporu. Podpora pre poľnohospodárov spojená so smernicami 92/43/ EHS a 2009/147/ES sa v rámci tohto opatrenia poskytuje iba v súvislosti so znevýhodnením v dôsledku požiadaviek, ktoré presahujú rámec dobrých poľnohospodárskych a environmentálnych podmienok stanovených v strategickom pláne v časti - Prvky spoločné pre viacero intervencií. Úplným zákazom používania chemických prípravkov a dodatkových hnojív opatrenie významne prispieva k zlepšeniu stavu povrchových a podzemných vôd. Taktiež sa na plochách s trvalými trávnatými porastmi takmer úplne zamedzuje pôsobeniu vodnej erózie a je výrazne znížený odtok povrchovej vody.

Oprávnený žiadateľ:

Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.

Podmienky oprávnenosti:

1. vstúpiť do podopatrenia minimálne s 1 ha trvalých trávnych porastov (LPIS) - ÚEV vo 4. a/alebo 5.stupni ochrany

Príjemcovia podpory sú povinní počas trvania záväzku dodržiavať nasledovné špecifické podmienky záväzku:

1. Neaplikovať na trvalých trávnych porastoch žiadne chemické látky a žiadne dodatkové hnojivá (povolené je iba hnojenie pasúcimi sa zvieratami),
2. neumiestňovať na trvalých trávnatých porastoch košiar, stavbu alebo iné zariadenie na ochranu hospodárskych zvierat (výnimka je možná len pre dočasné košarovanie so súhlasom príslušnej organizácii ochrany prírody).

Špecifickosť oprávnenosti v súvislosti s regiónmi

Neuplatňuje sa

Ktorá oblasť je oprávnená?	x	Poľnohospodárska plocha Natura 2000
	☐	Lesná plocha Natura 2000
	☐	iné vymedzené chránené prírodné oblasti s environmentálnymi obmedzeniami uplatniteľnými na poľnohospodárstvo alebo lesy, ktoré prispievajú k implementácii článku 10 smernice 92/43/EHS
	☐	Poľnohospodárske oblasti zahrnuté do vodohospodárskych plánov (Rámcová smernica o vode)

5.3.16.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Intervencia zameraná na podporu oblastí NATURA 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP) presahuje normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy GAEC 1 a 10 a režim v záujme klímy a životného prostredia – Šetrné obhospodarovanie trvalých trávnych porastov.

5.3.16.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	
Typ platby	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Rozsah podpôr na úrovni príjemcov	Natura 2000 na TTP: 84 €/ha
Výpočtová metóda (len pre IACS opatrenia rozvoja vidieka)	Natura 2000 na TTP Platby poskytujú na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu. Výpočet platby bol realizovaný nezávislou inštitúciou - NPPC – Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy. Výška podpory predstavuje 100% z vypočítanej platby.

5.3.16.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	72.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba v rámci sústavy Natura 2000 – na poľnohospodárskej pôde (TTP)
Typ podpory	x grant ○ finančný nástroj x jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Druh jednotkovej sumy	x jednotná ○ priemerná
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektáre
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	
Región (regióny):	NUTS 1
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny - 64 % Iné regióny - 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.4, R.7
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? x Nie

5.3.16.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci:
○ Áno **x Nie** ○ Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho

Druh nástroja štátnej pomoci, ktorý sa má použiť pri vyrovnaní: ABER

5.3.16.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Nestanovuje sa

5.3.16.11 *Súlada s WTO*

Intervencia je v súlade s bodom 12 prílohy 2 Dohody WTO o poľnohospodárstve.

Právo získať takéto platby je stanovené ako súčasť jasne definovaného vládneho programu na ochranu životného prostredia alebo konzervačného programu a bude závisieť od plnenia špecifických podmienok v súlade s vládny programom. Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady alebo stratu príjmu spojenú s plnením vládneho programu.

5.3.16.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok Intervencia zameraná na podporu oblastí NATURA 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	84	84	84	84	84	-	-
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (voliteľný)	-	2 215	2 215	2 215	2 215	2 215	-	2 215
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	186 060	186 060	186 060	186 060	186 060		930 300
	- Z toho sadzba príspevku A		180 478,2	180 478,2	180 478,2	180 478,2	180 478,2		902 391
	- Z toho sadzba príspevku B		5 581,8	5 581,8	5 581,8	5 581,8	5 581,8		27 909
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	-	117 906,25	117 906,25	117 906,25	117 906,25	117 906,25	-	589 531,25
	- Z toho sadzba príspevku A		115 506,05	115 506,05	115 506,05	115 506,05	115 506,05		577 530,25
	- Z toho sadzba príspevku B		2 400,2	2 400,2	2 400,2	2 400,2	2 400,2		12 000,1
CELKOM	Plánovaný výstup	-	2 215	2 215	2 215	2 215	2 215	-	2 215
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	186 060	186 060	186 060	186 060	186 060	-	930 300
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	-	117 906,25	117 906,25	117 906,25	117 906,25	117 906,25		589 531,25

	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Platba v rámci sústavy Natura 2000 na lesnej pôde

Kód intervencie (ČŠ)	72.2
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Platba v rámci sústavy Natura 2000 na lesných pozemkoch
Typ intervencie	Osobitné znevýhodnenia jednotlivých oblastí vyplývajúce z určitých povinných požiadaviek
Indikátor výstupu	O.13 – počet hektárov, na ktoré sa čerpá podpora v rámci siete Natura 2000
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie ☒ Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa táto intervencie prenesené výdavky z PRV	☐ Áno ☐ Čiastočne ☒ Nie

5.3.17.1 Územný rozsah

Národný

Krajina NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.3.17.2 Súvisiace špecifické ciele

ŠC 1 Podporovať prijateľné poľnohospodárske príjmy a odolnosť na celom území Únie v záujme zlepšenia potravinovej bezpečnosti

ŠC 6 Prispieť k ochrane biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

5.3.17.3 Potreba, ktorú rieši intervencia

Potreba 1.3 Zvyšovanie tvorby príjmov pôdohospodárskych podnikov v oblastiach s osobitými znevýhodneniami

Potreba: 6.1 Zlepšiť stav biotopov a druhov s dôrazom na územiach sústavy Natura 2000 a na územiach s vysokou prírodnou hodnotou

5.3.17.4 Ukazovateľ výsledkov

R.7 Zintenzívnenie podpory poľnohospodárskym podnikom v oblastiach s osobitnými potrebami: percentuálny podiel dodatočnej podpory na hektár v oblastiach s vyššími potrebami (v porovnaní s priemerom)

5.3.17.5 Špecifický dizajn, požiadavky a podmienky oprávnenosti intervencii

Intervencia vychádza z cieľov EÚ v SPP a nariadenia EÚ, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov. Intervencia reflektuje Stratégiu EÚ v oblasti ochrany biodiverzity do roku 2030, ktorá si kladie za cieľ dosiahnuť ochranu biodiverzity lesníckych oblastí. Intervencia je taktiež v súlade s Prioritným akčným rámcom financovania Natura 2000 v SR 2021-2027

Starostlivosť o lesné pozemky v územiach Natura 2000 (ÚEV) spadajúcich do 5. stupňa ochrany a lesné pozemky mimo území Natura 2000 spadajúcich do 5. stupňa ochrany podľa podmienok stanovených pre podporu. Z výsledkov realizovanej analýzy vyplýva, že v 5. stupni ochrany v ÚEV sa nachádza 25 000 ha lesných pozemkov s lesným porastom súkromných vlastníkov lesa. Ďalších 1 000 ha území s 5. stupňom ochrany je mimo sústavy Natura 2000 (5% plôch oprávnených na podporu)

Oprávnený žiadateľ:

Súkromní obhospodarovatelia lesa alebo združenie súkromných obhospodarovateľov lesa s právnou subjektivitou.

Podmienky oprávnenosti:

Vstúpiť do intervencie minimálne s 1 ha lesného porastu v ÚEV a 5. stupni ochrany + 5% plôch mimo ÚEV v 5. stupni ochrany (vrstva v GIS lesov)

Príjemcovia podpory sú povinní počas trvania záväzku dodržiavať nasledovné špecifické podmienky záväzku:

1. nezasahovať do lesného porastu a nepoškodiť vegetačný a pôdny kryt (v prípade kalamitných situácií môže byť drevná hmota odstránená z ciest a turistických chodníkov).

Špecifickosť oprávnenosti v súvislosti s regiónmi

Neuplatňuje sa

Ktorá oblasť je oprávnená?	○ Poľnohospodárska plocha Natura 2000 x Lesná plocha Natura 2000 ○ iné vymedzené chránené prírodné oblasti s environmentálnymi obmedzeniami uplatniteľnými na poľnohospodárstvo alebo lesy, ktoré prispievajú k implementácii článku 10 smernice 92/43/EHS ○ Poľnohospodárske oblasti zahrnuté do vodohospodárskych plánov (Rámcová smernica o vode)

5.3.17.6 Identifikácia príslušných baseline prvkov

Intervencia zameraná na podporu oblastí NATURA 2000 na lesných pozemkoch presahuje rámec príslušných noriem dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu stanovených podľa hlavy III kapitoly 1 oddielu 2 nariadenia Rady č...., ako aj podmienok stanovených na údržbu poľnohospodárskej plochy v súlade s článkom 4 ods. 1 písm. a) nariadenia Rady č.....

5.3.17.7 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	IACS
Forma podpory	
Typ platby	jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu

Rozsah podpôry na úrovni príjemcov	Natura 2000 na lesných pozemkoch: 43,20 €/ha
Výpočtová metóda (len pre IACS opatrenia rozvoja vidieka)	Natura 2000 na lesných pozemkoch Platby poskytujú na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu. Výpočet platby bol realizovaný nezávislou inštitúciou – NLC. Výška podpory predstavuje 100% z vypočítanej platby.

5.3.17.8 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	72.2.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Platba v rámci sústavy Natura 2000 na lesných pozemkoch
Typ podpory	x grant ○ finančný nástroj x jednotkové náklady na základe dodatočných nákladov a ušlého príjmu
Druh jednotkovej sumy	x jednotná ○ priemerná
Plánovaná hodnota jednotkovej sumy na prvý rok	0 eur/ha
Zodpovedajúca jednotka výstupu	hektáre
Vysvetlenie a odôvodnenie súvisiace s hodnotou jednotkovej sumy	
Región (regióny):	NUTS 1
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny - 64 % Iné regióny - 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.7
Prenesené výdavky	Sú v jednotková sume zahrnuté prenesené výdavky z predchádzajúceho obdobia? x Nie

5.3.17.9 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: **x Áno** ○ Nie ○ Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho

Druh nástroja štátnej pomoci, ktorý sa má použiť pri vyrovnaní: ABER

Zdroje EPFRV (€): 3 620 044,5

Národné zdroje (€): 2 092 507,5

5.3.17.10 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Nestanovuje sa

5.3.17.11 Súlad s WTO

Intervencia je v súlade s bodom 12 prílohy 2 Dohody WTO o poľnohospodárstve.

Právo získať takéto platby je stanovené ako súčasť jasne definovaného vládneho programu na ochranu životného prostredia alebo konzervačného programu a bude závisieť od plnenia

špecifických podmienok v súlade s vládny programom. Výška platby je obmedzená na mimoriadne náklady alebo stratu príjmu spojenú s plnením vládneho programu.

5.3.17.12 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok Intervencia zameraná na podporu oblastí NATURA 2000 na lesných pozemkoch	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	43,20	43,20	43,20	43,20	43,20	-	-
	Maximálna odchýlka pre plánovanú jednotkovú sumu č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (voliteľný)	-	26 447	26 447	26 447	26 447	26 447	-	26 447
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR) - Z toho sadzba príspevku A - Z toho sadzba príspevku B	-	1 142 510,4	1 142 510,4	1 142 510,4	1 142 510,4	1 142 510,4	-	5 712 552
			1 108 235,1	1 108 235,1	1 108 235,1	1 108 235,1	1 108 235,1		5 541 175,5
			34 275,3	34 275,3	34 275,3	34 275,3	34 275,3		171 376,5
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR) - Z toho sadzba príspevku A - Z toho sadzba príspevku B	-	724 008,9	724 008,9	724 008,9	724 008,9	724 008,9	-	3 620 044,5
			709 270,5	709 270,5	709 270,5	709 270,5	709 270,5		3 546 352,5
			14 738,4	14 738,4	14 738,4	14 738,4	14 738,4		73 692
CELKOM	Plánovaný výstup	-	26 447	26 447	26 447	26 447	26 447		26 447
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	-	1 142 510,4	1 142 510,4	1 142 510,4	1 142 510,4	1 142 510,4		5 712 552
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	-	724 008,9	724 008,9	724 008,9	724 008,9	724 008,9		3 620 044,5

	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

5.4 Intervencie na rozvoj vidieka - projektové

Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch

Kód intervencie (ČŠ)	73.4
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch
Typ intervencie	Investície - článok 73
Indikátor výstupu	O.20 Počet podporených produktívnych investícií na farmách: počet projektov, v prípade kombinovaných projektov, počet operácií spolu
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	○ Áno x Nie ○ Áno x Nie ○ Áno x Nie
Zahrňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.1.1 Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.4.1.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 2

ŠC 3

ŠC 4

ŠC 9

5.4.1.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.1 Zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov investíciami do modernizácie, inovácií a digitalizácie.

Potreba 2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity.

Potreba 2.3 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky.

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovou silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály.

Potreba 4.4 Zvyšovanie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie na celkovom objeme energií v poľnohospodárstve.

Potreba 9.1 Rozšírenie chovov zvierat s dobrými životnými podmienkami zvierat.

Potreba 9.2 Zníženie rizika pre zdravie obyvateľstva a zdravie zvierat plynúce z prítomnosti rezíduí pesticídov v potravinách a krmivách pre zvieratá.

5.4.1.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.3 - Digitalizácia poľnohospodárstva: Podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prostredníctvom SPP využívajú podporu na digitálne poľnohospodárske technológie.

R.9 - Modernizácia fariem: Podiel fariem, ktoré získali podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti zdrojov.

R.15 - Obnoviteľná energia z poľnohospodárstva, lesníctva a iných obnoviteľných zdrojov: Podporované investície do kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov vrátane jej výroby z biologického materiálu (v MW).

5.4.1.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

a) *Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:*

Cieľom intervencie je zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov na SR a taktiež na spoločnom trhu EÚ a zároveň posilniť spoločenskú udržateľnosť a environmentálnu ochranu prostredníctvom investícií vo výrobe, nových technológií, inovácií a digitalizácie.

V rámci grantov bude dôraz na investície na zlepšenie životných podmienok zvierat v chovoch, ako aj investície súvisiace s ekologickou výrobou a výrobou produktov s označením kvality.

Investície na využitie biomasy, ako zdroja energie, budú šetrné voči životnému prostrediu, v súlade s politikou potravinovej bezpečnosti a s potrebou zvýšenia obsahu organického uhlíka v poľnohospodárskej pôde. Primárne bude podporené spracovanie odpadov v rámci vlastnej produkcie podniku.

Podporená bude prvovýroba s dôrazom na pestovanie špeciálnych plodín a iných plodín náročných na prácu a chov hospodárskych zvierat a taktiež spracovanie vlastných produktov a odbyt svojej produkcie.

Cieľom je taktiež investičná stimulácia horizontálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály. Budú podporené existujúce a novovytvorené skupiny výrobcov a organizácii výrobcov.

Oprávnené investície:

1. Investície v prvovýrobe (rastlinná výroba so zameraním na špeciálne plodiny a iné plodiny náročné na prácu a živočíšna výroba) - výstavba, rekonštrukcia, modernizácia objektov na poľnohospodársku produkciu, obstaranie techniky a technológií, vybavenia skladov a manipulačných hál. Zahŕňa aj technologické a súvisiace stavebné investície na energetickú transformáciu najmä vedľajších produktov z poľnohospodárstva a biologicky rozložiteľných odpadov a taktiež aj zariadenia na výrobu energie z iných obnoviteľných zdrojov s cieľom využitia všetkej vyprodukovanej energie vo vlastnom podniku.
2. Investície do spracovania vlastných produktov prvovýroby (ANNEX I spracovanie) - výstavba, rekonštrukcia, modernizácia objektov určených na spracovanie vlastnej produkcie, obstaranie techniky a technológií, vybavenia skladov a manipulačných hál.
3. Investície do odbytových miest/kanálov pre vlastné produkty prvovýroby a spracovania vlastných produktov prvovýroby - investície na vybudovanie a zariadenie vlastných podnikových predajní alebo iných odbytových miest. Obstaranie nákladných, osobných alebo špeciálnych automobilov, prívesov a návesov.
4. Investície v rámci horizontálnej spolupráce:
 - o Investície do skladovacích kapacít – výstavba, rekonštrukcia, modernizácia objektov, obstaranie techniky a technológií skladov a manipulačných hál. Obstaranie zariadení určených na pozberovú úpravu a prípravu produkcie na prvý predaj;
 - o Investície do spracovania produkcie členov - výstavba, rekonštrukcia, modernizácia objektov, obstaranie techniky a technológií určených na spracovanie nepredajnej časti produkcie;

- o Investície do nákladných dopravných prostriedkov – obstaranie nákladných, osobných alebo špeciálnych automobilov, prívesov a návesov, manipulačných vozíkov potrebných pre logistiku produktov ŠRV a ŽV;
 - o Investície do odbytových miest - investície na vybudovanie a zariadenie vlastných podnikových predajní alebo iných odbytových miest.
5. V prípade finančného nástroja a osobitnej formy grantu poskytovanej súbežne s finančnými nástrojmi: investície v rastlinnej aj živočíšnej výrobe zamerané na zabezpečenie výrobných faktorov, zvýšenie tvorby pridanej hodnoty v poľnohospodárskych podnikoch, ako aj udržateľné využívanie vody a pôdy.

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií;
- Podpora sa vzťahuje len na hmotné a nehmotné investície do aktív podniku;
- Investícia je v súlade so súvisiacou legislatívou SR a EÚ;
- V prípade investícií do výroby energie, všetka vyrobená energia sa spotrebuje vo vlastnom podniku (posudzuje sa len vopred podľa priemernej ročnej spotreby všetkých typov energií daného podniku). Táto podmienka nie je v rozpore s požiadavkou pripojenia zariadenia do elektrifikačnej sústavy;
- V prípade investícií do výroby energie z biomasy sa min. 50 % odpadového tepla využije na dodávky využiteľného tepla;
- V prípade investícií do výroby energie z biomasy min. 50 % vstupov do spracovania na výrobu energie pochádza z vedľajších produktov poľnohospodárstva a/alebo z biologicky rozložiteľných odpadov;
- V prípade investícií do výroby energie z biomasy min. 70% vstupov do spracovania na výrobu energie pochádza z vlastného podniku;
- V prípade investícií do výroby energie je podmienkou súlad s národnou legislatívou v oblasti podpory využívania obnoviteľných zdrojov energie.

Bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu:

- podpora ekologických investícií a technológií do poľnohospodárstva, napr. technológií na ciele aplikácie prípravkov na ochranu rastlín, mechanické ošetrovanie rastlín;
- budovanie/rekonštrukcie skladovacích kapacít pre hospodárske hnojivá, lepšia aplikácia hnoja a splaškového kalu, budovanie kompostární;
- technológie a opatrenia v krajine zamerané na ochranné a preventívne činnosti (na zabránenie a prevenciu erózie, podpora šetrných technológií a infraštruktúry pre manažment krajiny), inovatívne a digitálne investície;
- žiadateľ má ekologickú produkciu, integrovanú výrobu, je v zraniteľných oblastiach, je zapojený do opatrenia dobré životné podmienky zvierat, je zapojený do Agroenvironmentálne klimatické opatrenia – ohrozené druhy zvierat;
- investície sa týkajú produktov so značkou kvality alebo majú iný certifikát kvality alebo chránené označenie pôvodu, chránené zemepisné označenie alebo označenie zaručená tradičná špecialita;
- investície zamerané na zvýšenie efektívnosti, zníženie energetickej náročnosti a robotizácie;
- investície na energetickú transformáciu najmä vedľajších produktov z poľnohospodárstva a biologicky rozložiteľných odpadov.

b) *Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:*

Oprávnení prijímateľa pre granty, alebo koneční príjemcovia pre finančné nástroje:

1. Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.

2. Právnické osoby združujúce poľnohospodárov (pestovateľov špeciálnych plodín a plodín náročných na prácu a chovateľov hospodárskych zvierat), ktoré majú v predmete činnosti obchodné a/alebo logistické činnosti a tieto zabezpečujú pre svojich členov: Tieto subjekty sú schválené ako organizácia výrobcov alebo skupina výrobcov PPA alebo MPRV SR podľa platnej legislatívy SR alebo EÚ.

Oprávnený prijímateľ pre finančné nástroje: holdingový fond

Finančný sprostredkovateľ pre finančné nástroje: komerčné banky pôsobiace v SR podľa zákona č. 483/2001 Z.z.

5.4.1.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	NON IACS
Forma podpory a typ platby	Forma podpory Grant: úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	Základná intenzita pomoci 50% V osobitných prípadoch je intenzita pomoci nasledovná: - digitálne technológie 65%; - predmet investície priamo súvisí s ekologickou produkciou 65%. Nemusí sa výlučne vzťahovať len na takéto produkty; - ak sa investícia vzťahuje na produkty označením kvality – politika kvality EÚ (chránené označenie pôvodu, chránené zemepisné označenie, zaručená tradičná špecialita,) a politika kvality SR (Značka kvality): 60 % Nemusí sa výlučne vzťahovať len na takéto produkty; - technológie na využívanie obnoviteľných zdrojov energie 60 %. - investície do vlastného spracovania 60 %; - malé farmy v prípade oprávnených výdavkov do 500 000 EUR 80 %; - preventívne opatrenia pred katastrofami, katastrofickými udalosťami a nepriaznivými poveternostnými udalosťami 80 %; - ochranné opatrenia pred škodami spôsobenými zverou a divými zvieratami 80 %.
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia.

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	NON IACS
Forma podpory a typ platby	Forma podpory

	Finančný nástroj - záručný nástroj (portfóliová záruka prvej straty) v kombinácii s bonifikáciou úrokov a bonifikáciou časti instiny
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	Intenzita pomoci nepresiahne 65 %. Intenzita pomoci bude vypočítaná ako ekvivalent hrubého grantu.
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma na operáciu vyplýva z nasledovného: - Alokácia na finančné nástroje. - Náklady za riadenie a poplatky za riadenie pre holdingový fond. - Predpoklad využitia alokácie na osobitné formy grantov implementované spolu s finančnými nástrojmi. - Výška multiplikátora. - Predpokladaná priemerná výška úveru. - Počet úverov poskytnutých konečným príjemcom.

5.4.1.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: *Nie*

5.4.1.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	Pre granty je neoprávnené: - nákup práv na poľnohospodársku výrobu; - nákup platobných nárokov; - nákup pôdy v hodnote presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov; - nákup hospodárskych zvierat, jednoročné rastliny a ich výsadba; - úroková sadzba dlhu, s výnimkou grantov poskytovaných vo forme dotácie úrokovej sadzby alebo dotácie záručného poplatku; Pre finančné nástroje je neoprávnené: - nákup pôdy v hodnote presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov.
Obsahuje investícia zavlažovanie?	Nie

5.4.1.9 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované*
- výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie*
- výška podpory sa neodvíja od cien produkcie*
- podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená*
- podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky*
- výška podpory je nepresiahne hodnotu investície*

5.4.1.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.4.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície).
Región (regióny):	-
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 % Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.3 Digitalizácia poľnohospodárstva: Podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prostredníctvom SPP využívajú podporu na digitálne poľnohospodárske technológie. R.9 Modernizácia fariem: Podiel fariem, ktoré získali podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti zdrojov. R.15 Obnoviteľná energia z poľnohospodárstva, lesníctva a iných obnoviteľných zdrojov: Podporované investície do kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov vrátane jej výroby z biologického materiálu (v MW).
Prevod výdavkov z PRV:	nie

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.4.2
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška na jednu operáciu (zdroj SP SPP)
Typ podpory	o grant x finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na jednu operáciu (úver) závisí od výšky úveru a tá od predmetu projektu (závisí od typu investície)
Región (regióny):	-
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.3 Digitalizácia poľnohospodárstva: Podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prostredníctvom SPP využívajú podporu na digitálne poľnohospodárske technológie. R.9 Modernizácia fariem: Podiel fariem, ktoré získali podporu na reštrukturalizáciu a

	modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti zdrojov. R.15 Obnoviteľná energia z poľnohospodárstva, lesníctva a iných obnoviteľných zdrojov: Podporované investície do kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov vrátane jej výroby z biologického materiálu (v MW).
Prevod výdavkov z PRV:	nie

5.4.1.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma - pre granty	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)			250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	
	Max. plán. jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	
	Plánovaný výstup č. 1 - Počet podporených produktívnych investícií	0	0	5	45	50	50	50	200
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	1 265 000	11 385 000	12 650 000	12 650 000	12 650 000	50 600 000
	• Z toho sadzba príspevku - MRR			1 206 450	10 858 050	12 064 500	12 064 500	12 064 500	48 258 000
	• Z toho sadzba príspevku - IR			57 450	517 050	574 500	574 500	574 500	2 298 000
Plánovaná jednotková suma pre finančné nástroje	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	796 832	7 171 483	7 968 315	7 968 315	7 968 315	31 873 260
	• Z toho sadzba príspevku - MRR 64%			772 128	6 949 152	7 721 280	7 721 280	7 721 280	30 885 120
	• Z toho sadzba príspevku - IR 43%			24 704	222 331	247 035	247 035	247 035	988 140
	Plánovaná jednotková suma č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)			88 757,39	88 757,39	88 757,39	88 757,39	89 285,71	
	Max. odchýlka pre plán. jednotk. sumu č. 2 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	
	Plánovaný výstup č. 2 (voliteľný)	-	-	65	582	647	647	647	2 588
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	5 745 000	51 705 000	57 450 000	57 450 000	57 450 000	229 800 000
	- Z toho sadzba príspevku - MRR			5 553 500	49 981 500	55 535 000	55 535 000	55 535 000	222 140 000
	- Z toho sadzba príspevku - IR			191 500	1 723 500	1 915 000	1 915 000	1 915 000	7 660 000
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	3 636 585	32 729 265	36 365 850	36 365 850	36 365 850	145 463 400
	- Z toho sadzba príspevku - MRR 64%			3 554 240	31 988 160	35 542 400	35 542 400	35 542 400	142 169 600
	- Z toho sadzba príspevku - IR 43%			82 345	741 105	823 450	823 450	823 450	3 293 800
CELKOM	Plánovaný výstup	0	0	70	627	697	697	697	2788
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	7 010 000	63 090 000	70 100 000	70 100 000	70 100 000	280 400 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	4 433 417	39 900 748	44 334 165	44 334 165	44 334 165	177 336 660
	Z toho prenos	0	0	0	0	0	0	0	0
	Z toho na účely min. finančnej alokácie stanovenej v prílohe X	0	0	0	0	0	0	0	0

Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch – mladý poľnohospodár

Kód intervencie (ČŠ)	73.5
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch – mladý poľnohospodár
Typ intervencie	Investície - článok 73
Indikátor výstupu	O.20 Počet podporených produktívnych investícií na farmách: počet projektov, v prípade kombinovaných projektov, počet operácií spolu
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☒ Áno ☐ Nie ☐ Áno ☒ Nie ☐ Áno ☒ Nie
Zahrňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.2.1 Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.4.2.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 2

ŠC 3

ŠC 4

ŠC 7

ŠC 9

5.4.2.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.1 Zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov investíciami do modernizácie, inovácií a digitalizácie.

Potreba 2.2 Podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomické, sociálne a environmentálne benefity.

Potreba 2.3 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výroby.

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovou silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály.

Potreba 4.4 Zvyšovanie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie na celkovom objeme energií v poľnohospodárstve.

Potreba 7.3 Zmiernenie vysokej finančnej medzery mladých poľnohospodárov, t.j. potreba zlepšiť prístup k financovaniu pracovného kapitálu a investícií pre životaschopné farmy mladých poľnohospodárov.

Potreba 9.1 Rozšírenie chovov zvierat s dobrými životnými podmienkami zvierat.

Potreba 9.2 Zníženie rizika pre zdravie obyvateľstva a zdravie zvierat plynúce z prítomnosti rezíduí pesticídov v potravinách a krmivách pre zvieratá.

5.4.2.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.3 - Digitalizácia poľnohospodárstva: Podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prostredníctvom SPP využívajú podporu na digitálne poľnohospodárske technológie.

R.9 - Modernizácia fariem: Podiel fariem, ktoré získali podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti zdrojov

R.15 - Obnoviteľná energia z poľnohospodárstva, lesníctva a iných obnoviteľných zdrojov: Podporované investície do kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov vrátane jej výroby z biologického materiálu (v MW)

5.4.2.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

a) *Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:*

Cieľom intervencie je zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov na SR a taktiež na spoločnom trhu EÚ a zároveň posilniť spoločenskú udržateľnosť a environmentálnu ochranu prostredníctvom investícií vo výrobe, nových technológií, inovácií a digitalizácie.

V rámci grantov bude dôraz na investície na zlepšenie životných podmienok zvierat v chovoch, ako aj investície súvisiace s ekologickou výrobou a výrobou produktov s označením kvality.

Investície na využitie biomasy ako zdroja energie budú šetrné voči životnému prostrediu, v súlade s politikou potravinovej bezpečnosti a s potrebou zvýšenia obsahu organického uhlíka v poľnohospodárskej pôde.

Podporená bude prvovýroba s dôrazom na pestovanie špeciálnych plodín a iných plodín náročných na prácu a chov hospodárskych zvierat a taktiež spracovanie vlastných produktov a odbyt svojej produkcie.

Oprávnené investície:

1. Investície v prvovýrobe (rastlinná výroba so zameraním na špeciálne plodiny a iné plodiny náročné na prácu a živočíšna výroba) - výstavba, rekonštrukcia, modernizácia objektov na poľnohospodársku produkciu, obstaranie techniky a technológií, vybavenia skladov a manipulačných hál. Zahŕňa aj technologické a súvisiace stavebné investície na energetickú transformáciu najmä vedľajších produktov z poľnohospodárstva a biologicky rozložiteľných odpadov a taktiež aj zariadenia na výrobu energie z iných obnoviteľných zdrojov s cieľom využitia všetkej vyprodukovanej energie vo vlastnom podniku.
2. Investície do spracovania vlastných produktov prvovýroby (ANNEX I spracovanie) - výstavba, rekonštrukcia, modernizácia objektov určených na spracovanie vlastnej produkcie, obstaranie techniky a technológií, vybavenia skladov a manipulačných hál.
3. Investície do odbytových miest/kanálov pre vlastné produkty prvovýroby a spracovania vlastných produktov prvovýroby - investície na vybudovanie a zariadenie vlastných podnikových predajní alebo iných odbytových miest. Obstaranie nákladných, osobných alebo špeciálnych automobilov, prívesov a návěsov.
4. V prípade finančného nástroja a osobitnej formy grantu poskytovanej súbežne s finančnými nástrojmi: investície v rastlinnej aj živočíšnej výrobe zamerané na zabezpečenie výrobných faktorov a rozbeh podnikania mladých poľnohospodárov a malých fariem, zvýšenie tvorby pridanej hodnoty v poľnohospodárskych podnikoch, ako aj udržateľné využívanie vody a pôdy.

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií;

- Podpora sa vzťahuje len na hmotné a nehmotné investície do aktív podniku;
- Investícia je v súlade so súvisiacou legislatívou SR a EÚ;
- V prípade investícií do výroby energie, všetka vyrobená energia sa spotrebuje vo vlastnom podniku (posudzuje sa len vopred podľa priemernej ročnej spotreby všetkých typov energií daného podniku). Táto podmienka nie je v rozpore s požiadavkou pripojenia zariadenia do elektrifikačnej sústavy;
- V prípade investícií do výroby energie z biomasy sa min. 50 % odpadového tepla využije na dodávky využiteľného tepla;
- V prípade investícií do výroby energie z biomasy min. 50 % vstupov do spracovania na výrobu energie pochádza z vedľajších produktov poľnohospodárstva a/alebo z biologicky rozložiteľných odpadov;
- V prípade investícií do výroby energie z biomasy min. 70% vstupov do spracovania na výrobu energie pochádza z vlastného podniku;
- V prípade investícií do výroby energie je podmienkou súlad s národnou legislatívou v oblasti podpory využívania obnoviteľných zdrojov energie.

Bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu:

- podpora ekologických investícií a technológií do poľnohospodárstva, napr. technológií na cielenú aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín, mechanické ošetrovanie rastlín;
- budovanie/rekonštrukcie skladovacích kapacít pre hospodárske hnojivá, lepšia aplikácia hnoja a splaškového kalu, budovanie kompostární;
- technológie a opatrenia v krajine zamerané na ochranné a preventívne činnosti (na zabránenie a prevenciu erózie, podpora šetrných technológií a infraštruktúry pre manažment krajiny), inovatívne a digitálne investície;
- žiadateľ má ekologickú produkciu, integrovanú výrobu, je v zraniteľných oblastiach, je zapojený do opatrenia dobre životné podmienky zvierat, je zapojený do Agroenvironemntálne klimatické opatrenia – ohrozené druhy zvierat;
- investície sa týkajú produktov so značkou kvality alebo majú iný certifikát kvality alebo chránené označenie pôvodu, chránené zemepisné označenie alebo označenie zaručená tradičná špecialita;
- investície zamerané na zvýšenie efektívnosti, zníženie energetickej náročnosti a robotizácie;
- investície na energetickú transformáciu najmä vedľajších produktov z poľnohospodárstva a biologicky rozložiteľných odpadov.

b) Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:

Oprávnení prijímateľa pre granty, alebo koneční príjemcovia pre finančné nástroje:

1. Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe – mladý poľnohospodár v zmysle bodu 4.1.5.

Oprávnený prijímateľ pre finančné nástroje: holdingový fond

Finančný sprostredkovateľ pre finančné nástroje: komerčné banky pôsobiace v SR podľa zákona č. 483/2001 Z.z.

5.4.2.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	NON IACS

Forma podpory a typ platby	Grant: úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	Intenzita pomoci 80% v prípade oprávnených výdavkov do 500 000 EUR
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia.

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	NON IACS
Forma podpory a typ platby	Forma podpory Finančný nástroj - záručný nástroj (portfóliová záruka prvej straty) v kombinácii s bonifikáciou úrokov a bonifikáciou časti istiny
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	Intenzita pomoci nepresiahne 65 %. Intenzita pomoci bude vypočítaná ako ekvivalent hrubého grantu.
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma na operáciu vyplýva z nasledovného: - Alokácia na finančné nástroje. - Náklady za riadenie a poplatky za riadenie pre holdingový fond. - Predpoklad využitia alokácie na osobitné formy grantov implementované spolu s finančnými nástrojmi. - Výška multiplikátora. - Predpokladaná priemerná výška úveru. - Počet úverov poskytnutých konečným príjemcom.

5.4.2.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: *Nie*

5.4.2.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	Pre granty je neoprávnené: - nákup práv na poľnohospodársku výrobu; - nákup platobných nárokov; - nákup pôdy v hodnote presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov; - nákup hospodárskych zvierat, jednoročné rastliny a ich výsadba; - úroková sadzba dlhu, s výnimkou grantov poskytovaných vo forme dotácie úrokovej sadzby alebo dotácie záručného poplatku.

Obsahuje investícia zavlážovanie?	Nie

5.4.2.9 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované*
- b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie*
- c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie*
- d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená*
- e) podpora nie je podmienená záväzkom prijemcu produkovať nejaké výrobky*
- f) výška podpory je nepresiahne hodnotu investície*

5.4.2.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.5.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície).
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 % Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.3 Digitalizácia poľnohospodárstva: Podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prostredníctvom SPP využívajú podporu na digitálne poľnohospodárske technológie. R.9 Modernizácia fariem: Podiel fariem, ktoré získali podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti zdrojov. R.15 Obnoviteľná energia z poľnohospodárstva, lesníctva a iných obnoviteľných zdrojov: Podporované investície do kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov vrátane jej výroby z biologického materiálu (v MW).
Prevod výdavkov z PRV:	nie

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.5.2
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	

Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška na jednu operáciu (zdroj SP SPP)
Typ podpory	○ grant x finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	○ jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na jednu operáciu (úver) závisí od výšky úveru a tá od predmetu projektu (závisí od typu investície).
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.3 Digitalizácia poľnohospodárstva: Podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prostredníctvom SPP využívajú podporu na digitálne poľnohospodárske technológie. R.9 Modernizácia fariem: Podiel fariem, ktoré získali podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti zdrojov. R.15 Obnoviteľná energia z poľnohospodárstva, lesníctva a iných obnoviteľných zdrojov: Podporované investície do kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov vrátane jej výroby z biologického materiálu (v MW).
Prevod výdavkov z PRV:	nie

5.4.2.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma - pre granty	Plánovaná jednotková suma č. 1 (CVV v EUR)				250 000	250 000	250 000	250 000	
	Max. plán. jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	
	Plánovaný výstup č. 1 - Počet podporených produktívnych investícií	0	0	0	10	10	10	10	40
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	2 680 000	2 680 000	2 680 000	2 680 000	10 720 000
	• Z toho sadzba príspevku - MRR				2 555 916	2 555 916	2 555 916	2 555 916	10 223 664
	• Z toho sadzba príspevku - IR				124 084	124 084	124 084	124 084	496 336
Plánovaná jednotková suma pre finančné nástroje	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	1 689 142,5	1 689 142,5	1 689 143,5	1 689 142,5	6 756 570
	• Z toho sadzba príspevku - MRR 64%				1 635 786,25	1 635 786,25	1 635 786,25	1 635 786,25	6 543 145
	• Z toho sadzba príspevku - IR 43%				53 356,25	53 356,25	53 357,25	53 356,25	213 425
	Plánovaná jednotková suma č. 2 (CVV v EUR)				88 757,39	88 757,39	88 757,39	89 107,44	
	Max. odchýlka pre plán. jednotk. sumu č. 2 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	
	Plánovaný výstup č. 2 (voliteľný)	-	-	-	137	137	137	137	548
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	12 216 042,25	12 216 042,25	12 216 042,25	12 216 042,25	48 864 169
	- Z toho sadzba príspevku - MRR				11 650 438,5	11 650 438,5	11 650 438,5	11 650 438,5	46 601 754
	- Z toho sadzba príspevku - IR				565 603,75	565 603,75	565 603,75	565 603,75	2 262 415
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	7 699 489,5	7 699 489,5	7 699 489,5	7 699 489,5	30 797 958
	- Z toho sadzba príspevku - MRR 64%				7 456 280,5	7 456 280,5	7 456 280,5	7 456 280,5	29 825 122
	- Z toho sadzba príspevku - IR 43%				243 209	243 209	243 209	243 209	972 836
CELKOM	Plánovaný výstup	0	0	0	147	147	147	147	588
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	14 896 042,25	14 896 042,25	14 896 042,25	14 896 042,25	59 584 169
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	9 388 632	9 388 632	9 388 632	9 388 632	37 554 528
	Z toho prenos	0	0	0	0	0	0	0	0
	Z toho na účely min. finančnej alokácie stanovenej v prílohe XII	0	0	0	4 694 316	4 694 316	4 694 316	4 694 316	18 777 264

Vertikálna spolupráca prvovýrobcov a spracovateľov

Kód intervencie (ČŠ)	73.6
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Vertikálna spolupráca prvovýrobcov a spracovateľov
Typ intervencie	Investície - článok 73
Indikátor výstupu	O.24 Počet podporených produktívnych investícií mimo fariem
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.3.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.4.3.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 3
ŠC 8

5.4.3.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.3 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výroby

Potreba 3.1 Stimulácia horizontálnej a vertikálnej organizovanosti poľnohospodárskych prvovýrobcov vyvažujúcej trhovú silu nadväzujúcich článkov potravinovej vertikály

Potreba 3.2 Rozvoj alternatívnych odbytových kanálov založených na priamom predaji spotrebiteľovi, na regionálnej forme predaja z dvora a skrátených regionálnych odbytových reťazcoch.

Potreba 8.1 Posilnenie podnikateľských aktivít, služieb a infraštruktúry na vidieku

5.4.3.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.39 Rozvoj vidieckej ekonomiky: počet podporených vidieckych podnikov vrátane podnikov v oblasti bio-hospodárstva

5.4.3.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Cieľom intervencie sú investície na podporu zlepšenia pozície prvovýrobcov v hodnotovom (poľnohospodársko-potravinárskom) reťazci, nadviazanie a prehĺbenie spolupráce prvovýrobcov a

spracovateľov v regionálnom kontexte, spolupráce odbytových organizácií prvovýrobcov a spracovateľov a obchodu, nachádzanie a rozvoj alternatívnych odbytových kanálov, zabezpečenie priameho predaja spotrebiteľovi, miestnej formy predaja a skrátenie miestnych odbytových reťazcov.

Projekty zabezpečujúce naplnenie cieľa „zlepšenie pozície prvovýrobcov v hodnotovom reťazci“, tzn. oprávnené projekty sú také, ktorých predmet sa týka priamo oblasti, v rámci ktorej:

- spracovateľ spolupracuje s odbytovou organizáciou (aktuálna zmluva, resp. budúca zmluva); alebo
- spracovateľ spolupracuje s prvovýrobcom na základe dvoj a viacročnej zmluvy (aktuálna zmluva, resp. budúca zmluva); alebo
- spracovateľ spolupracuje s prvovýrobcom na lokálnej úrovni (lokálny: spracovanie prebieha na území kraja alebo v susediacom kraji od miesta prvovýroby); (aktuálna zmluva, resp. budúca zmluva), alebo
- ide o spoločnú investíciu prvovýrobcu a spracovateľa, resp. odbytovej organizácie a spracovateľa (možné pri nehnuteľnostiach), alebo
- sa spracováva produkcia z ekologickej prvovýroby, resp. spracovania produktov živočíšnej výroby z chovov v záväzku „dobré životné podmienky zvierat“

Bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu:

- zapojenie viacerých subjektov do projektu,
- výroba produktov s označením kvality,
- zameranie na lokálne predajne a lokálne predajné miesta.

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií.
- Podpora sa vzťahuje len na hmotné a nehmotné investície do aktív podniku.
- Podporená činnosť priamo súvisí alebo priamo nadväzuje na produkciu poľnohospodárskych produktov (produkty Prílohy I ZFEÚ).
- Výstupom výrobného procesu, ku ktorému sa podpora viaže je:
 - o poľnohospodársky produkt (produkt Prílohy I ZFEÚ), alebo
 - o iná potravina podľa zákona o potravinách, alebo
 - o iný produkt pre poľnohospodársku výrobu.

Oprávnené investície:

- a) Investície do spracovania poľnohospodárskych produktov (všetky investície súvisiace s výrobou a výrobnými postupmi).
- b) Investície do skladovacích kapacít pre vlastné produkty/ produkty členov združenia.
- c) Investície do nákladných dopravných prostriedkov na prevoz vstupných produktov do vlastného spracovania a/alebo pre odbyt vlastných produktov/produktov členov združenia.
- d) Investície do odbytových miest a marketingu pre vlastné produkty/produkty členov združenia.
- e) Investície spracovateľov do zberu suroviny a úpravy pred prvým vlastným spracovaním.

b) Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:

Oprávnení prijímateľa:

1. Fyzické a právnické osoby podnikajúce v spracovaní poľnohospodárskych výrobkov.
2. Právnické osoby združujúce prvovýrobcov a spracovateľov zabezpečujúce služby v oblasti logistiky, marketingu a odbytu pre svojich členov.

5.4.3.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	NON IACS
Forma podpory a typ platby	• Grant : úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	Pre oblasť výroby produktov Prílohy I ZFEÚ: Základná intenzita pomoci 50 %. V osobitných prípadoch je intenzita pomoci nasledovná: • V prípade spoločnej investície prvovýrobcu a spracovateľa, alebo odbytovej organizácie a spracovateľa (spoločné vlastníctvo je možné pri nehnuteľnostiach): 65 %. • Ak sa investícia týka ekologickej produkcie: 65 %. Nemusí sa výlučne vzťahovať len na takéto produkty. • Ak sa investícia vzťahuje na produkty označením kvality – politika kvality EÚ (chránené označenie pôvodu, chránené zemepisné označenie, zaručená tradičná špecialita,) a politika kvality SR (Značka kvality): 60 %. Nemusí sa výlučne vzťahovať len na takéto produkty. • Ak sa investícia týka integrovanej produkcie, produkcie živočíšnej výroby v schéme “dobrých životných podmienok zvierat”: 60 %. Nemusí sa výlučne vzťahovať len na takéto produkty Pre oblasť výroby produktov mimo Prílohy I ZFEÚ: • Pre kraje SR okrem BA kraja: Podľa aktuálnych ustanovení GBER a regionálnej mapy pomoci. • Pre BA kraj: rovnaké ako pre oblasť výroby produktov Prílohy I ZFEÚ pri rešpektovaní obmedzenia podľa nariadenia o pomoci de minimis. Kombinovane intenzita pomoci môže byť max. 65% z oprávnených výdavkov.
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Predmetom projektu môže byť viacero technologických investícií, alebo stavebné investície, ktoré môžu byť realizované ako spoločná investícia viacerých subjektov. Priemerná jednotková suma je stanovená na základe skúseností z predchádzajúceho obdobia.

5.4.3.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho.

○ Notifikácia x **GBER** ○ **ABER** x **de minimis**

Suma EPFRV (€): 12 000 000
 Národné spolufinancovanie (€): 7 000 000

5.4.3.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	• nákup práv na poľnohospodársku výrobu; • nákup platobných nárokov; • nákup pôdy v hodnote presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov; • úroková sadzba dlhu; • búracie práce.

5.4.3.9 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované
- b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie
- c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie
- d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená
- e) podpora nie je podmienená záväzkom prijemcu produkovať nejaké výrobky
- f) výška podpory je nepresiahne hodnotu investície

5.4.3.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	73.6.1
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície)
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64% Iné regióny 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.39 Rozvoj vidieckej ekonomiky: počet vidieckych podnikov, vrátane podnikov v oblasti bio-hospodárstva, podporených zo SPP
Prevod výdavkov z PRV:	nie

5.4.3.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)				400 000	350 000	350 000	350 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	0	10	20	20	20	70
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	4 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000	25 000 000
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %				4 000 000	6 300 000	7 000 000	7 000 000	24 300 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%				0	700 000	0	0	700 000
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	2 560 000	4 333 000	4 480 000	4 480 000	15 853 000
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %				2 560 000	4 032 000	4 480 000	4 480 000	15 552 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%				0	301 000	0	0	301 000
	Plánovaný výstup	0	0	0	10	20	20	20	70
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	4 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000	25 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	2 560 000	4 333 000	4 480 000	4 480 000	15 853 000
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Intervencia: Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch

Kód intervencie (ČŠ)	73.7
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch
Typ intervencie	Investície - článok 73
Indikátor výstupu	O.24 Počet podporených produktívnych investícií mimo fariem
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	○ Áno x Nie ○ Áno x Nie ○ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.4.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.4.4.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 3
ŠC 8

5.4.4.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 2.3 Posilniť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie a jej odbyt s akcentom na lokálne výrobky

Potreba 3.3 Zvyšovanie efektívnosti potravinových vertikál prostredníctvom investícií do spracovateľských kapacít

Potreba 8.1 Posilnenie podnikateľských aktivít, služieb a infraštruktúry na vidieku

5.4.4.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.15 - Obnoviteľná energia z poľnohospodárstva, lesníctva a iných obnoviteľných zdrojov

R.39 Rozvoj vidieckej ekonomiky: počet podporených vidieckych podnikov vrátane bio-hospodárstva

5.4.4.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Cieľom intervencie je investičná podpora zameraná na zvyšovanie pridanej hodnoty vytváratej v agropotravinárskom sektore a zlepšovanie potravinovej bezpečnosti (food security). Podporené sú

investície do rozširovania existujúcich kapacít v spracovateľskom sektore a predovšetkým sa podporia investície do spracovania ekologickej výroby, investície do výroby produktov s označením kvality, investície zamerané na zníženie nárokov na životné prostredie, zvýšenie energetickej efektívnosti, či digitalizácie a robotizácie výroby. Investície tým prispievajú k hospodárskemu rastu aj v sektore poľnohospodárskej prvovýroby. Rozšírenie kapacít prispieva zároveň k udržaniu zamestnanosti v sektore. Zavádzanie nových technológií a inovácií v potravinárstve zvyšuje produktivitu práce a kvalitu pracovných miest. Investície prispievajú k zvýšeniu konkurencieschopnosti spracovateľských podnikov, čím sa zvýši podiel sektora na tvorbe celkového HDP. Uvedeným sa dosiahne národný cieľ zvýšenia potravinovej sebestačnosti.

Bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu:

- zapojenie viacerých subjektov do projektu,
- výroba produktov s označením kvality,
- spracovanie produktov z ekologického poľnohospodárstva,
- spracovanie produktov zo schém zameraných na enviroklimatické ciele,
- digitalizácia a robotizácia,
- zvýšenie energetickej efektivity výroby,
- zníženie záťaže na životné prostredie.

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií.
- Podpora sa vzťahuje len na hmotné a nehmotné investície do aktív podniku.
- Investícia je oprávnená, ak sa ňou rozšíria existujúce kapacity spracovateľského podniku, nie reštrukturalizácia.
- Podporená činnosť priamo súvisí alebo priamo nadväzuje na produkciu poľnohospodárskych produktov (produkty Prílohy I ZFEÚ).
- Výstupom výrobného procesu, ku ktorému sa podpora viaže je:
 - o poľnohospodársky produkt (produkt Prílohy I ZFEÚ), alebo
 - o iná potravina podľa zákona o potravinách, alebo
 - o iný produkt pre poľnohospodársku výrobu.

Oprávnené investície:

Investície do rozšírenia vlastných kapacít podniku súvisiace so spracovaním poľnohospodárskych produktov (Príloha I ZFEÚ spracovanie aj spracovanie mimo Prílohy I ZFEÚ):

- investície v rámci vlastného výrobného procesu (všetky typy investícií súvisiace s výrobou) spracovania poľnohospodárskej produkcie,
- investície do odbytu, marketingu a logistiky pre vlastné produkty spracovania poľnohospodárskej produkcie,
- investície do skladovania vlastných produktov spracovania poľnohospodárskej produkcie.

b) Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:

Oprávnení prijímatelia: Fyzické a právnické osoby podnikajúce v spracovaní poľnohospodárskych výrobkov.

5.4.4.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	NON IACS
Forma podpory a typ platby	Grant: úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	Pre oblasť výroby produktov Prílohy I ZFEÚ: Základná intenzita pomoci 50 %. V osobitných prípadoch je intenzita pomoci nasledovná: • ak sa investícia týka spracovania ekologickej produkcie: 65 %. Nemusí sa výlučne vzťahovať len na takéto produkty. • Ak sa investícia vzťahuje na produkty označením kvality – politika kvality EÚ (chránené označenie pôvodu, chránené zemepisné označenie, zaručená tradičná špecialita,) a politika kvality SR (Značka kvality): 60 %. Nemusí sa výlučne vzťahovať len na takéto produkty. • Ak sa investícia týka spracovania produktov z integrovanej produkcie, produkcie živočíšnej výroby v schéme “dobrých životných podmienok zvierat”: 60 % Nemusí sa výlučne vzťahovať len na takéto produkty. • Ak ide o investície do robotizácie, digitalizácie a zvyšovania energetickej efektívnosti: 60 %. Pre oblasť výroby produktov mimo Prílohy I ZFEÚ • Pre kraje SR okrem BA kraja: Podľa aktuálnych ustanovení GBER a regionálnej mapy pomoci. • Pre BA kraj: rovnaké ako pre oblasť výroby produktov Prílohy I ZFEÚ pri rešpektovaní obmedzenia podľa nariadenia o pomoci de minimis. Kombinovane intenzita pomoci môže byť max. 65% z oprávnených výdavkov.
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Predmetom projektu môže byť viacero technologických investícií, alebo stavebné investície, ktoré môžu byť realizované ako spoločná investícia viacerých subjektov. Priemerná jednotková suma je stanovená na základe skúseností z predchádzajúceho obdobia.

5.4.4.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho.

○ Notifikácia x **GBER** ○ **ABER** x **de minimis**

Suma EPFRV (€): 38 030 400 €

Národné spolufinancovanie (€): 21 969 600 €

5.4.4.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	• nákup platobných nárokov; • nákup pôdy v hodnote presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov; • úroková sadzba dlhu; • búracie práce • investícia vedúca k reštrukturalizácii podniku (útlmu existujúcich podnikateľských činností)

5.4.4.9 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované*
- b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie*
- c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie*
- d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená*
- e) podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky*
- f) výška podpory je nepresiahne hodnotu investície*

5.4.4.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	73.7.1
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície)
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.39
Prevod výdavkov z PRV:	

5.4.4.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)				350 000	350 000	350 000	375 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	0	30	50	70	60	210
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	10 500 000 Z toho:	17 500 000 Z toho:	24 500 000 Z toho:	22 500 000 Z toho:	75 000 000 Z toho:
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %				10 500 000	17 500 000	23 500 000	21 300 000	72 800 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%				0	0	1 000 000	1 200 000	2 200 000
CELKO M	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	6 720 000 Z toho:	11 200 000 Z toho:	15 470 000 Z toho:	14 148 000 Z toho:	47 538 000 Z toho:
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %				6 720 000	11 200 000	15 040 000	13 632 000	46 592 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%				0	0	430 000	516 000	946 000
	Plánovaný výstup	0	0	0	30	50	70	60	210
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	10 500 000	17 500 000	24 500 000	22 500 000	75 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	6 720 000	11 200 000	15 470 000	14 148 000	47 538 000
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Investície v poľnohosp. podnikoch na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku

Kód intervencie (ČŠ)	73.8
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Investície v poľnohospodárskych podnikoch na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku
Typ intervencie	Investície - článok 73
Indikátor výstupu	O.20 Počet produktívnych investícií na farmách: počet projektov
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.5.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.4.5.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 4, ŠC 5

5.4.5.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 4.2 Znižovanie emisií skleníkových plynov a amoniaku

5.4.5.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.16 Investície súvisiace s klímou: podiel fariem prijímajúcich investičnú pomoc prispievajúcu k zmierneniu zmien klímy, adaptácie na zmenu klímy, obnoviteľnej energie alebo produkcie biomateriálov

5.4.5.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Podpora redukcie emisií skleníkových plynov a amoniaku z poľnohospodárstva prostredníctvom investícií do zariadení a budov v živočíšnej výrobe a rastlinnej výrobe v súlade s opatreniami podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy. Podporené sú investície za účelom:

- organizačných zmien vo výrobe a nových technických zariadení, ktoré zvýšia frekvenciu zhŕňania organických hnojív,

- zlepšenia ventilačnej účinnosti ventilačných zariadení v zmysle aplikácie filtračných systémov na existujúci ventilačný systém v ustajnení hospodárskych zvierat,
- zavedenia nových ventilačných zariadení spolu s filtračnými systémami v ustajnení hospodárskych zvierat,
- výstavby nových a zmeny existujúcich technologických zariadení a stavieb pre uskladňovanie organických hnojív,
- zavádzania techník zapracovania organických hnojív do pôdy s preferenciou najlepších dostupných techník,
- lepšieho nakladania s organickými hnojivami.

Oprávnené investície:

- na zvýšenie frekvencie zhrňovania hnoja a čistenie roštov v systémoch ustajnenia pre dobytok a ošípané – zabudované systémy a technológie v zmysle Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy,
- inštalácia pásov na odstraňovanie trusu a sušenie trusu v zariadeniach na chov nosníc v kliebkach a chov nosníc bez kliebok,
- zavedenie filtrovania vzduchu v budovách pre ustajnenie ošípaných a hydiny (vrátane súvisiacich investícií do ventilačných zariadení): napr. systémy nútenej ventilácie s aplikáciou filtračných zariadení na ventilačný systém vrátane zabudovania záložného zdroja energie na zachovanie kontinuity vetrania pri výpadku prúdu,
- uskladnenie organických hnojív: prekrytie, skladovacie vaky, chladenie
- zapracovanie organických hnojív do pôdy: napr. linka na zapracovanie hnojovice (traktor, cisterna); technika na podpovrchové zapracovanie ako napr. injektáž; linka na zapracovanie hnoja (traktor, rozmetadlo, pluh na zaoranie, nakladač),
- lepšie nakladanie s organickými hnojivami: separátor na využitie separátu na podstielanie, vrátane zariadenia na hygienizáciu.

Bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu:

- zraniteľné oblasti,
- podniky v živočíšnej výrobe.

Príslušná legislatíva:

- zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách a vyhláška č. 215/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach,
- zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší a vyhláška č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší,
- Kódex správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy, Vestník Ministerstva životného prostredia SR, časť 2, ročník 2020.

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií.
- Podpora sa vzťahuje len na hmotné a nehmotné investície do aktív podniku.
- Oprávnené sú investície nad rámec legislatívnych požiadaviek (nad rámec ustanovení prílohy 7 vyhlášky č. 410/2012 Z. z.):
 - Technológie na zvýšenie frekvencie zhrňovania hnoja vedúce k zníženiu emisií viac ako 20% a zároveň len techniky 1. kategórie podľa Kódexu správnej

poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy.

- Technológie na odstraňovanie trusu a sušenie trusu v zariadeniach na chov nosníc vedúce k zníženiu emisií viac o ako 20% a zároveň len techniky 1. kategórie podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy.
- Technológie filtrovania vzduchu v budovách pre ustajnenie hospodárskych zvierat vedúce k zníženiu emisií viac o ako 20% a zároveň len techniky 1. kategórie podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy.
- Skladovacie kapacity pre kvapalné hospodárske hnojivá: investície vedúce k zníženiu emisií viac ako o 40% a zároveň len techniky 1. kategórie podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy (pevné veko alebo strecha, pružný kryt, plávajúca fólia, plávajúce plastové dlaždice, umelá kôra – ílový granulát a iné, vaky na skladovanie).
- Novovytvárané skladovacie kapacity pre kvapalné hospodárske hnojivá povolené od 1.1.2022: investície vedúce k zníženiu emisií viac ako 60% a zároveň len techniky 1. kategórie podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy (pevné veko alebo strecha, pružný kryt, vaky na skladovanie).
- Skladovanie kapacity pre tuhé hospodárske hnojivá: investície vedúce k zníženiu emisií viac ako o 40% podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy (pevný kryt, plastový kryt).
- Technológie pre zapracovanie kvapalných hospodárskych hnojív do pôdy: investície vedúce k zníženiu emisií viac ako o 30% podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy.
- Separátor na využitie separátu na podstielanie pri čiastočne zaroštovanej podlahe s vodným kanálom a kanálom na hnoj so šikmými stenami podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe na znižovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy.

b) *Oprávnení žiadatelia a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:*

Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe, ktoré chovajú hospodárske zvieratá a/alebo pestujú poľnohospodárske plodiny na poľnohospodárskej pôde

5.4.5.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu	NON IACS
Forma podpory a typ platby	• Grant: úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom

Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	80%
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Predmetom projektu môže byť viacero technologických investícií, alebo stavebné investície aj vo väčších chovoch hospodárskych zvierat. Priemerná jednotková suma je stanovená podľa obdobných investícií z predchádzajúceho obdobia.

5.4.5.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: **Nie**

5.4.5.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	• nákup práv na poľnohospodársku výrobu; • nákup platobných nárokov; • nákup pôdy v hodnote presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov; • úroková sadzba dlhu; • búracie práce.

5.4.5.9 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované*
- výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie*
- výška podpory sa neodvíja od cien produkcie*
- podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená*
- podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky*
- výška podpory je nepresiahne hodnotu investície*

5.4.5.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.8.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície)
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R16

5.4.5.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)				300 000	300 000	300 000	300 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	0	10	30	40	20	100
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	3 000 000 Z toho: 3 000 000 0	9 000 000 Z toho: 9 000 000 0	12 000 000 Z toho: 11 000 000 1 000 000	6 000 000 Z toho: 6 000 000 0	30 000 000 Z toho: 29 000 000 1 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	1 920 000 Z toho: 1 920 000 0	5 760 000 Z toho: 5 760 000 0	7 470 000 Z toho: 7 040 000 430 000	3 840 000 Z toho: 3 840 000 0	18 990 000 Z toho: 18 560 000 430 000
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 % - Z toho sadzba príspevku IR 43%								
CELKOM	Plánovaný výstup	0	0	0	10	30	40	20	100
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	3 000 000	9 000 000	12 000 000	6 000 000	30 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	1 920 000	5 760 000	7 470 000	3 840 000	18 990 000
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Produktívne investície do rozširovania a budovania nových závlah na farmách

Kód intervencie (ČŠ)	73.9
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Produktívne investície do rozširovania a budovania nových závlah na farmách
Typ intervencie	Investície čl. 73 a čl. 74
Indikátor výstupu	O.20 Počet podporených produktívnych investícií na farmách: počet projektov
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.6.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti:
Celá SR

5.4.6.2 Súvisiace špecifické ciele**ŠC 2****5.4.6.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia**

Potreba 2.1 Zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov investíciami do modernizácie, inovácií a digitalizácie

5.4.6.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

5.4.6.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

V dôsledku zmeny klímy sa na Slovensku začínajú výraznejšie prejavovať zmeny priestorového a sezónneho prerozdelenia zrážok. Z pohľadu dlhodobej udržateľnosti je preto nevyhnutné zamerať sa na prevenciu sucha a podporu produkcie v oblastiach postihnutých suchom. Využívanie vody v poľnohospodárstve (najmä v rastlinnej výrobe ako intenzifikačného faktora) je vzhľadom k podnebiu nedostatočné a neustále klesá.

Sieť funkčných závlah by mala pokrývať celkové zberové plochy plodín špeciálnej rastlinnej výroby, vrátane prognózy ich rastu, a to predovšetkým ovocia mierneho pásma, zeleniny na ornej pôde, cukrovej repy a zemiakov. Pestovanie špeciálnych plodín by teda malo byť sústredené v oblastiach, ktoré majú vhodné pôdno-klimatické podmienky, vhodné stanovištné podmienky (morfológiu terénu, hydrofyzikálne charakteristiky pôdneho prostredia, hydrologické pomery, vybudovanú sieť závlah a odvodnenia).

V roku 1989 bol vybudovaný štátny systém vysokotlakových závlah poľnohospodárskej pôdy, jeho výmera v súčasnosti činí 319 tis. ha. Podľa údajov zo š.p. Hydromeliorácie je z uvedenej výmery až 53% systémov nefunkčných, 31,3% obmedzene funkčných a len 15% plne funkčných. Revitalizácia závlahových zariadení má zahŕňať investície na rozširovanie a budovanie nových závlahových systémov na farmách, a taktiež investície do obstarania a modernizácie zavlažovacej techniky na farmách. Tento nedostatočný závlahový systém brzdí efektivitu rastlinnej výroby, pričom v priemere rokov 2012 až 2017 sa používal len na 1,29% celkovo využívannej poľnohospodárskej pôdy.

Intervencia zahŕňa rozširovanie a budovanie nových závlahových systémov na farmách, a taktiež investície do obstarania a modernizácie zavlažovacej techniky na farmách. Investície budú v súlade s cieľom udržania/dosiahnutia dobrého stavu vôd z hľadiska množstva. Prioritne sa podporia závlahy pre pestovanie plodín špeciálnej rastlinnej výroby a krmovín pre živočíšnu výrobu. Závlahy zvýšia efektivitu výroby a zachovania pestovania plodín špeciálnej rastlinnej výroby. Zvýšenie efektivity výroby vedie k zvýšeniu konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov. Investície budú v súlade s národnou legislatívou (v rámci povoloňovacieho konania podľa zákona zákona o vodách a zákona o ochrane prírody a krajiny).

PODMIENKY OPRÁVNENOSTI:

Podmienky oprávnenosti v zmysle čl. 74 nariadenia (EÚ) 2021/2115

Článok 74, bod 3: “Zariadenia na meranie vody umožňujúce meranie spotreby vody na úrovni podporovanej investície sú už zavedené alebo sa zavedú ako súčasť investície”. Táto podmienka bude splnená ak:

- zariadenie na meranie spotreby vody umožňujúce meranie vody na úrovni podporovanej investície je zavedené alebo sa zavedie ako súčasť predmetnej investície,

Článok 74, bod 4: “Členské štáty môžu poskytnúť podporu na investíciu do vylepšenia existujúcich zavlažovacích inštalácií alebo prvku zavlažovacej infraštruktúry len vtedy, ak:

- a)sa v rámci posúdenia ex ante dospeje k záveru, že daná investícia má s ohľadom na technické parametre existujúcich inštalácií alebo infraštruktúry potenciál dosiahnuť úspory vody;*
- b)sa v prípade, že investícia má vplyv na útvary podzemnej alebo povrchovej vody, ktorých stav bol v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený za horší ako dobrý z dôvodov súvisiacich s množstvom vody, dosiahne účinné zníženie spotreby vody, čo prispeje k dosiahnutiu dobrého stavu týchto vodných útvarov, ako sa stanovuje v článku 4 ods. 1 smernice 2000/60/ES” ”.*

Tieto podmienky budú splnené ak:

- v prípade investície do existujúcich hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja): ex ante analýza preukazujúca dosiahnutie potenciálnej úspory vody min. o 5%. Táto podmienka sa nevzťahuje na takú investíciu, ktorá sa týka len zvýšenia energetickej efektívnosti, alebo vytvorenia nádrže, alebo využitia recyklovanej vody, ak investícia neovplyvní útvary povrchovej alebo podzemnej vody. (ak je relevantné),
- v prípade investície do existujúcich detailných závlahových zariadení: ex ante analýza preukazujúca dosiahnutie potenciálnej úspory vody min. o 5%. Táto podmienka sa nevzťahuje na takú investíciu, ktorá sa týka len zvýšenia energetickej efektívnosti, alebo využitia recyklovanej vody, ak investícia neovplyvní útvary povrchovej alebo podzemnej vody (ak je relevantné).

Článok 74, bod 6: "Členské štáty môžu poskytnúť podporu na investíciu, ktorá povedie k čistému zväčšeniu zavlažovanej plochy a má vplyv na daný útvar podzemnej alebo povrchovej vody len vtedy, ak:

a) stav vodného útvaru nie je v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený z dôvodov týkajúcich sa množstva vody za horší ako dobrý; a

b) analýza vplyvu na životné prostredie preukazuje, že daná investícia nebude mať výrazný negatívny vplyv na životné prostredie; túto analýzu vplyvu na životné prostredie vykoná alebo schváli príslušný orgán a môže sa vzťahovať aj na skupiny podnikov. "

Článok 74, bod 7: Členské štáty môžu poskytnúť podporu na investíciu do vytvorenia alebo rozšírenia nádrže na účely zavlažovania len za predpokladu, že to nepovedie k výraznému negatívnemu vplyvu na životné prostredie.

Tieto podmienky budú splnené ak:

- v prípade investície do nových hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja): právoplatné rozhodnutie podľa § 16a ods.1 vodného zákona, ktoré preukazuje, že realizáciou činnosti nedôjde k zhoršeniu stavu vodného útvaru a vodný útvar nebol v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený za menej ako dobrý z dôvodov týkajúcich sa množstva vody, (ak je relevantné)
- v prípade investície do rozšírenia hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja): právoplatné rozhodnutie podľa § 16a ods.1 vodného zákona, ktoré preukazuje, že realizáciou činnosti nedôjde k zhoršeniu stavu vodného útvaru a vodný útvar nebol v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený za menej ako dobrý z dôvodov týkajúcich sa množstva vody, (ak je relevantné)
- v prípade každej investície do hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja) ak si projekt vyžaduje: stavebné ohlásenie, stavebné povolenie, vyjadrenie a rozhodnutie/stanovisko podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (ak je relevantné).

Podmienky oprávnenosti v zmysle zákona o vodách:

- povolenie na osobitné užívanie vôd podľa §21 vodného zákona,
- v prípade každej investície do hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja) je potrebné vyjadrenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 28 vodného zákona.
- V prípade projektu budovania nových zdrojov vody pre závlahy z podzemných vôd v oblasti, kde existuje závlahová infraštruktúra vo vlastníctve štátu, je potrebné potvrdenie správcu hydromelioračných zariadení vo vlastníctve štátu, že v danom prípade by bolo napojenie na povrchový zdroj technicky nemožné alebo ekonomicky nerealizovateľné.
- V prípade projektu budovania nových zdrojov vody pre závlahy z podzemných vôd, kde neexistuje závlahová infraštruktúra štátu, sa na každý projekt sa uplatnia podmienky v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov, tzn. podľa rozlohy plochy pre závlahy závisí, či je povinné zisťovacie konanie a či je povinné hodnotenie vplyvov na životné prostredie. V rámci posudzovania vplyvov sa vždy budú posudzovať nasledovné varianty: odber povrchových vôd, odber z existujúcich hydromelioračných zariadení a odber z podzemných vôd.

Oprávnené investície:

1. Investície do rozširovania a budovania novej infraštruktúry závlahových systémov (hlavné závlahové zariadenia) na farmách:
 - Rozširovanie, budovanie novej rúrovej siete;
 - budovanie čerpacích staníc vrátane obstarania novej techniky;
2. Investície do nových malých lokálnych zdrojov vody pre potreby závlah na farmách:
 - nové čerpacie stanice a napojenie infraštruktúry na zdroj štrkoviská, ak sa preukáže, že napojenie na povrchový zdroj je technicky nemožné alebo ekonomicky neúnosné;
 - modernizácia/rekonštrukcia a budovanie nových akumulčných nádrží (do 5 000 m³);
3. Investície do rozširovania a budovania vlastných studní na farmách vrátane čerpadiel a rúrovej siete, ak sa preukáže, že napojenie na povrchový zdroj je technicky nemožné alebo ekonomicky neúnosné.
4. Investície do závlahových detailov (koncových zariadení na zavlažovanie).
5. Investície do nových/rozšírenie existujúcich vodozádržných opatrení na akumuláciu vôd a zdržanie dažďových vôd v otvorenej poľnohospodárskej krajine na farmách pre účely závlah.

Investície do infraštruktúry mimo závlahového obvodu, alebo investície, ktorými sa zvýšia odbery vody, alebo sa rozšíri priemer potrubí, sú „rozšírením závlah“. Prepojenie závlahových obvodov, ak ide o rovnaký zdroj vody (nezmenená kvantita povolených odberov), nie je rozšírením závlah.

ZACIELENIE INTERVENCIE (bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu):

- bodové zvýhodnenie pre pestovateľov špeciálnych plodín a plodín náročných na prácu, pestovateľov krmovín pre vlastnú živočíšnu výrobu;
- bodové zvýhodnenie pre podniky postihnuté pôdnym suchom v mieste hospodárenia podniku (potvrdenie o postihnutí pôdnym suchom v mieste hospodárenia podniku vydané SHMÚ)

b) Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:

1. Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.

5.4.6.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma podpory a typ platby	Grant: úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	- investície do závlahových detailov (koncových zariadení na zavlažovanie): 50% - investície do závlahových detailov (koncových zariadení na zavlažovanie), ak oprávneným prijímateľom je mladý/malý poľnohospodár: 65% - investície do hlavnej infraštruktúry závlahových systémov: 75%
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a	Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia.

metódy výpočtu	

5.4.6.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: **Nie**

5.4.6.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	a) nákup platobných nárokov; b) nákup pôdy; c) úroková sadzba dlhu, s výnimkou grantov poskytovaných vo forme dotácie úrokovej sadzby alebo dotácie záručného poplatku;
Obsahuje investícia zavlažovanie?	Áno.

5.4.6.9 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované
- b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie
- c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie
- d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená
- e) podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky
- f) výška podpory je nepresiahne hodnotu investície

5.4.6.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.9.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície).
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.9
Prevod výdavkov z PRV	Nie.

5.4.6.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma Priemerná výška podpory na projekt	Plánovaná jednotková suma (Celkové verejné výdavky v EUR)				250 000	250 000	250 000	250 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup (projekt) Počet podporených produktívnych investícií na farmách	0	0	0	10	8	8	7	33
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	2 500 000	2 000 000	2 000 000	1 750 000	8 250 000
	• z toho sadzba príspevku MRR				2 250 000	2 000 000	1 750 000	1 750 000	7 750 000
	• z toho sadzba príspevku IR				250 000	0	250 000	0	500 000
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	1 547 500	1 280 000	1 227 500	1 120 000	5 175 000
	• z toho sadzba príspevku MRR 64 %				1 440 000	1 280 000	1 120 000	1 120 000	4 960 000
	• z toho sadzba príspevku IR 43%				107 500	0	107 500	0	215 000
	Plánovaný výstup	0	0	0	10	8	8	7	33
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	2 500 000	2 000 000	2 000 000	1 750 000	8 250 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	1 547 500	1 280 000	1 227 500	1 120 000	5 175 000
	Z toho prenos	0	0	0	0	0	0	0	0

Produktívne investície do rozširovania a budovania novej infraštruktúry závlah mimo fariem

Kód intervencie (ČŠ)	73.10
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Produktívne investície do rozširovania a budovania novej infraštruktúry závlah mimo fariem
Typ intervencie	Investície čl. 73 a čl.74
Indikátor výstupu	O.24
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	○ Áno x Nie x Áno ○ Nie ○ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.7.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.4.7.2 Súvisiace špecifické ciele**ŠC 2****5.4.7.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia**

Potreba 4.1 Prispôsobenie poľnohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

5.4.7.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.9 Modernizácia poľnohospodárskych podnikov: podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré prijímajú investičnú podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu vrátane zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov

5.4.7.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Sucho je prírodný fenomén, nedostatok vody je naopak výrazne podmienený antropogénnou aktivitou. Vzhľadom na očakávané dopady klimatickej zmeny na hydrologické pomery bude rásť potreba využívania hydrozavlažovacích a zádržných zariadení vrátane malých vodných nádrží, resp. akumulčných nádrží. Strategickým cieľom v oblasti hydromeliórií je vytváranie optimálnych podmienok hospodárenia s vodou v produkčných regiónoch Slovenska na posilnenie konkurencieschopnosti nášho poľnohospodárstva a zabezpečenie potrebnej potravinovej bezpečnosti a sebestačnosti prostredníctvom obnovy hydromeliórií.

Revitalizácia závlahových zariadení má zahŕňať investície na rozširovanie a budovanie nových závlahových systémov mimo fariem. Tento nedostatočný závlahový systém brzdí efektivitu rastlinnej výroby, pričom v priemere rokov 2012 až 2017 sa používal len na 1,29% celkovo využívanej poľnohospodárskej pôdy.

Hydrozavlažovacie a zádržné zariadenia vrátane malých akumulčných vodných nádrží ako regulačný prvok poľnohospodárskej sústavy predstavujú primárne stabilizačný faktor a sekundárne aj intenzifikačný faktor poľnohospodárskej produkcie. V závlahových podmienkach v obdobiach sucha je predikcia udržania priemerných úrod zavlažovaných plodín s možným nárastom produkcie o 10% – 20% aj v priemerných rokoch.

Intervencia zahŕňa investície na rozširovanie a budovanie nových závlahových systémov mimo fariem. Investície budú v súlade s cieľom udržania/dosiahnutia dobrého stavu vôd z hľadiska množstva. Závlahy zvýšia efektivitu výroby a zachovania pestovania plodín špeciálnej rastlinnej výroby. Zvýšenie efektivity výroby vedie k zvýšeniu konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov. Investície budú v súlade s národnou legislatívou (v rámci povoloňacieho konania podľa zákona o vodách a zákona o ochrane prírody a krajiny).

PODMIENKY OPRÁVNENOSTI:

Podmienky oprávnenosti v zmysle nariadenia (EÚ) 2021/2115:

Článok 74, bod 3: “Zariadenia na meranie vody umožňujúce meranie spotreby vody na úrovni podporovanej investície sú už zavedené alebo sa zavedú ako súčasť investície”. Táto podmienka bude splnená ak:

- zariadenie na meranie spotreby vody umožňujúce meranie vody na úrovni podporovanej investície je zavedené alebo sa zavedie ako súčasť predmetnej investície,

Článok 74, bod 4: “Členské štáty môžu poskytnúť podporu na investíciu do vylepšenia existujúcich zavlažovacích inštalácií alebo prvku zavlažovacej infraštruktúry len vtedy, ak:

a) sa v rámci posúdenia ex ante dospeje k záveru, že daná investícia má s ohľadom na technické parametre existujúcich inštalácií alebo infraštruktúry potenciál dosiahnuť úspory vody;

b)sa v prípade, že investícia má vplyv na útvary podzemnej alebo povrchovej vody, ktorých stav bol v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený za horší ako dobrý z dôvodov súvisiacich s množstvom vody, dosiahne účinné zníženie spotreby vody, čo prispeje k dosiahnutiu dobrého stavu týchto vodných útvarov, ako sa stanovuje v článku 4 ods. 1 smernice 2000/60/ES”.

Tieto podmienky budú splnené ak:

- v prípade investície do existujúcich hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja): ex ante analýza preukazujúca dosiahnutie potenciálnej úspory vody min. o 5%. Táto podmienka sa nevzťahuje na takú investíciu, ktorá sa týka len zvýšenia energetickej efektívnosti, alebo vytvorenia nádrže, alebo využitia recyklovanej vody, ak investícia neovplyvní útvary povrchovej alebo podzemnej vody, (ak je relevantné)
- v prípade investície do existujúcich detailných závlahových zariadení: ex ante analýza preukazujúca dosiahnutie potenciálnej úspory vody min. o 5%. Táto podmienka sa nevzťahuje na takú investíciu, ktorá sa týka len zvýšenia energetickej efektívnosti, alebo využitia recyklovanej vody, ak investícia neovplyvní útvary povrchovej alebo podzemnej vody (ak je relevantné).

Článok 74, bod 6: “Členské štáty môžu poskytnúť podporu na investíciu, ktorá povedie k čistému zväčšeniu zavlažovanej plochy a má vplyv na daný útvar podzemnej alebo povrchovej vody len vtedy, ak:

a)stav vodného útvaru nie je v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený z dôvodov týkajúcich sa množstva vody za horší ako dobrý; a

b)analýza vplyvu na životné prostredie preukazuje, že daná investícia nebude mať výrazný negatívny vplyv na životné prostredie; túto analýzu vplyvu na životné prostredie vykoná alebo schváli príslušný orgán a môže sa vzťahovať aj na skupiny podnikov. ”

Článok 74, bod 7: Členské štáty môžu poskytnúť podporu na investíciu do vytvorenia alebo rozšírenia nádrže na účely zavlažovania len za predpokladu, že to nepovedie k výraznému negatívnemu vplyvu na životné prostredie.

Tieto podmienky budú splnené ak:

- v prípade investície do nových hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja): právoplatné rozhodnutie podľa § 16a ods.1 vodného zákona, ktoré preukazuje, že realizáciou činnosti nedôjde k zhoršeniu stavu vodného útvaru a vodný útvar nebol v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený za menej ako dobrý z dôvodov týkajúcich sa množstva vody, (ak je relevantné)
- v prípade investície do rozšírenia hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja): právoplatné rozhodnutie podľa § 16a ods.1 vodného zákona, ktoré preukazuje, že realizáciou činnosti nedôjde k zhoršeniu stavu vodného útvaru a vodný útvar nebol v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený za menej ako dobrý z dôvodov týkajúcich sa množstva vody, (ak je relevantné)

- v prípade každej investície do hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja) ak si projekt vyžaduje: stavebné ohlásenie, stavebné povolenie, vyjadrenie a rozhodnutie/stanovisko podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (ak je relevantné).

Podmienky oprávnenosti v zmysle zákona o vodách:

- povolenie na osobitné užívanie vôd podľa §21 vodného zákona,
- v prípade každej investície do hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja) vyjadrenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 28 vodného zákona.
- V prípade projektu budovania nových zdrojov vody pre závlahy z podzemných vôd v oblasti, kde existuje závlahová infraštruktúra vo vlastníctve štátu, je potrebné potvrdenie správcu hydromelioračných zariadení vo vlastníctve štátu, že v danom prípade by bolo napojenie na povrchový zdroj technicky nemožné alebo ekonomicky nerealizovateľné.
- V prípade projektu budovania nových zdrojov vody pre závlahy z podzemných vôd, kde neexistuje závlahová infraštruktúra štátu, sa na každý projekt sa uplatnia podmienky v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov, tzn. podľa rozlohy plochy pre závlahy závisí, či je povinné zisťovacie konanie a či je povinné hodnotenie vplyvov na životné prostredie. V rámci posudzovania vplyvov sa vždy budú posudzovať nasledovné varianty: odber povrchových vôd, odber z existujúcich hydromelioračných zariadení a odber z podzemných vôd.

Oprávnené investície:

1. Investície do nových malých lokálnych zdrojov vody pre potreby závlah mimo fariem:
 - *nové čerpacie stanice a napojenie infraštruktúry na zdroj štrkoviská, ak sa preukáže, že napojenie na povrchový zdroj je technicky nemožné alebo ekonomicky neúnosné;*
 - *rozširovanie a budovanie nových akumulčných nádrží (do 5 000 m³);*
 - *rozširovanie alebo budovanie nových studní vrátane čerpadiel a novej rúrovej siete, ak sa preukáže, že napojenie na povrchový zdroj je technicky nemožné alebo ekonomicky neúnosné*
2. Investície do rozširovania a budovania novej infraštruktúry závlahových systémov (hlavné závlahové zariadenia) mimo fariem. Investície do infraštruktúry mimo závlahového obvodu, alebo investície, ktorými sa zvýšia odbery vody, alebo sa rozšíri priemer potrubí, sú „rozšírením závlah“.:
 - *Rozširovanie, budovanie novej rúrovej siete;*
 - *budovanie čerpacích staníc vrátane obstarania novej techniky*

Pozn.: Prepojenie závlahových obvodov, ak ide o rovnaký zdroj vody (nezmenená kvantita povolených odberov), nie je rozšírením závlah.

b) *Oprávnení žiadatelia a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:*

Oprávnené prijímatelia:

1. Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.
2. Právnické osoby (aj nepodnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe), ktoré majú v správe hydromelioračné zariadenia.

Zacielenie intervencie (bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu):

- bodové zvýhodnenie pre projekty závlah pre podniky postihnuté pôdnym suchom v mieste hospodárenia podniku (potvrdenie o postihnutí pôdnym suchom v mieste hospodárenia podniku vydané SHMÚ)

5.4.7.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma podpory a typ platby	Grant: úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	• investície do závlahových detailov (koncových zariadení na zavlažovanie): 50%, • investície do závlahových detailov (koncových zariadení na zavlažovanie), ak oprávneným prijímateľom je mladý/malý poľnohospodár: 65% , • investície do hlavnej infraštruktúry závlahových systémov: 75%.
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia.

5.4.7.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: *Nie*

5.4.7.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	a) nákup platobných nárokov; b) nákup pôdy; c) úroková sadzba dlhu, s výnimkou grantov poskytovaných vo forme dotácie úrokovej sadzby alebo dotácie záručného poplatku;
Obsahuje investícia zavlažovanie?	áno

5.4.7.9 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované
- b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie
- c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie
- d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená
- e) podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky
- f) výška podpory je nepresiahne hodnotu investície

5.4.7.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.10.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný: Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície).

Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R. 9
Prevod výdavkov z PRV	nie

5.4.7.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma	Plánovaná jednotková suma (Celkové verejné výdavky v EUR)				500 000	500 000	500 000	500 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	0	3	3	2	2	10
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	1 500 000 Z toho: 1 250 000 250 000	1 500 000 Z toho: 1 500 000 0	1 000 000 Z toho: 1 000 000 0	1 000 000 Z toho: 1 000 000 0	5 000 000 Z toho: 4 750 000 250 000
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	907 500 Z toho: 800 000 107 500	960 000 Z toho: 960 000 0	640 000 Z toho: 640 000 0	640 000 Z toho: 640 000 0	3 147 500 Z toho: 3 040 000 107 500
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 % - Z toho sadzba príspevku IR 43%								
CELKOM	Plánovaný výstup	0	0	0	5	10	10	10	35
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	1 500 000	1 500 000	1 000 000	1 000 000	5 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	907 500	960 000	640 000	640 000	3 147 500
	Z toho prenos	0	0	0	0	0	0	0	0

Produktívne investície do rekonštrukcie a modernizácie existujúcej infraštruktúry závlah

Kód intervencie (ČŠ)	73.11
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Produktívne investície do rekonštrukcie a modernizácie existujúcej infraštruktúry závlah
Typ intervencie	Investície čl. 73 a čl. 74
Indikátor výstupu	O.24
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.8.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti:
Celá SR

5.4.8.2 Súvisiace špecifické ciele**ŠC 5****5.4.8.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia**

Potreba 2.1 Zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov investíciami do modernizácie, inovácií a digitalizácie

Potreba 4.1 Prispôsobenie poľnohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

5.4.8.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.27 Výkonnosť v súvislosti so životným prostredím a klímou prostredníctvom investícií do vidieckych oblastí: počet operácií, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľov v oblasti environmentálnej udržateľnosti, zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na ňu vo vidieckych oblastiach

5.4.8.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Sucho v r. 2018 naplno odhalilo problém s chýbajúcimi a nefunkčnými závlahovými systémami na Slovensku. V minulosti fungovali na asi 300 tisíc hektároch, dnes je to asi len pätina. Významný vplyv na spotrebu vody v poľnohospodárstve majú hlavne zastarané závlahové systémy. Ich rekonštrukciou a modernizáciou vedie k potenciálnej úspore vody.

Problematikou sucha a narušených kapacít vodných zdrojov sa zaoberá „Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody“, ktorého cieľom je predchádzať suchu preventívnymi opatreniami, eliminovať negatívne dôsledky zmeny klímy a zdôrazňuje implementáciu adaptačných opatrení ako napríklad modernizáciu závlahových systémov. Sucho je prírodný fenomén, nedostatok vody je naopak výrazne podmienený antropogénnou aktivitou. Vzhľadom na očakávané

dopady klimatickej zmeny na hydrologické pomery bude rásť potreba využívania hydrozavlažovacích a zádržných zariadení vrátane malých vodných nádrží, resp. akumulčných nádrží.

Hydromeliorácie predstavujú súbor opatrení, činností, stavieb a zariadení zaisťujúcich zlepšenie prírodných podmienok využívania pôdy úpravou režimu vody v pôde. Hydromeliorácie zahŕňujú hlavne problematiku odvodnenia, závlah a protieróznej ochrany pôdy.

V súčasnosti platí na Slovensku „*Koncepcia revitalizácie hydromelioračných sústav na Slovensku*“ MPRV SR schválená uznesením vlády č. 573/2014 uvádza identifikáciu najnutnejšej siete závlah a odvodnenia, vychádza z kritického rozsahu závlah a odvodnenia na Slovensku.

Na Slovensku sú využívané vysokotlakové závlahy (postrekové a kvapkové). Na Slovensku sa nevyužívajú gravitačné závlahy. Podpora rekonštrukcie a modernizácie závlahovej infraštruktúry vedie k potenciálnej úspory vody v poľnohospodárstve, skutočná úspora závisí od stavu konkrétneho zariadenia. Súlad investícií s cieľmi zachovania/udržania dobrého stavu vôd je zabezpečený súladom s národnou legislatívou (v rámci povolovacích konaní v zmysle zákona o vodách, zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, zákona o ochrane prírody a krajiny). Podmienkou oprávnenosti je právoplatné rozhodnutie podľa § 16a ods.1 vodného zákona, ktoré preukazuje, že stav vodného útvaru nebol v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený za menej ako dobrý z dôvodov týkajúcich sa množstva vody. Oprávnené sú investície do rekonštrukcie a modernizácie existujúcich závlahovej infraštruktúry, čím sa prispeje k efektívnejšiemu využívaniu vody v sektore a zredukovaniu potenciálnych strát.

PODMIENKY OPRÁVNENOSTI:

Podmienky oprávnenosti v zmysle nariadenia (EÚ) 2021/2115

Článok 74, bod 3: *“Zariadenia na meranie vody umožňujúce meranie spotreby vody na úrovni podporovanej investície sú už zavedené alebo sa zavedú ako súčasť investície”*. Táto podmienka bude splnená ak:

- zariadenie na meranie spotreby vody umožňujúce meranie vody na úrovni podporovanej investície je zavedené alebo sa zavedie ako súčasť predmetnej investície

Článok 74, bod 4: *“Členské štáty môžu poskytnúť podporu na investíciu do vylepšenia existujúcich zavlažovacích inštalácií alebo prvku zavlažovacej infraštruktúry len vtedy, ak:*

- a) *sa v rámci posúdenia ex ante dospeje k záveru, že daná investícia má s ohľadom na technické parametre existujúcich inštalácií alebo infraštruktúry potenciál dosiahnuť úspory vody;*
- b) *sa v prípade, že investícia má vplyv na útvary podzemnej alebo povrchovej vody, ktorých stav bol v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený za horší ako dobrý z dôvodov súvisiacich s množstvom vody, dosiahne účinné zníženie spotreby vody, čo prispeje k dosiahnutiu dobrého stavu týchto vodných útvarov, ako sa stanovuje v článku 4 ods. 1 smernice 2000/60/ES”* .

Tieto podmienky budú splnené ak:

- v prípade investície do existujúcich hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja): ex ante analýza preukazujúca dosiahnutie potenciálnej úspory vody min. o 5%. Táto podmienka sa nevzťahuje na takú investíciu, ktorá sa týka len zvýšenia energetickej efektívnosti, alebo vytvorenia nádrže, alebo využitia recyklovanej vody, ak investícia neovplyvní útvary povrchovej alebo podzemnej vody. (ak je relevantné). Vodoprávne povolenie zohľadňuje stav vodného útvaru.
- v prípade investície do existujúcich detailných závlahových zariadení: ex ante analýza preukazujúca dosiahnutie potenciálnej úspory vody min. o 5%. Táto podmienka sa nevzťahuje na takú investíciu, ktorá sa týka len zvýšenia energetickej efektívnosti, alebo

využitia recyklovanej vody, ak investícia neovplyvní útvary povrchovej alebo podzemnej vody (ak je relevantné)

Článok 74, bod 6: “Členské štáty môžu poskytnúť podporu na investíciu, ktorá povedie k čistému zväčšeniu zavlažovanej plochy a má vplyv na daný útvar podzemnej alebo povrchovej vody len vtedy, ak:

- a) stav vodného útvaru nie je v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený z dôvodov týkajúcich sa množstva vody za horší ako dobrý; a*
- b) analýza vplyvu na životné prostredie preukazuje, že daná investícia nebude mať výrazný negatívny vplyv na životné prostredie; túto analýzu vplyvu na životné prostredie vykoná alebo schváli príslušný orgán a môže sa vzťahovať aj na skupiny podnikov. ”*

Článok 74, bod 7: Členské štáty môžu poskytnúť podporu na investíciu do vytvorenia alebo rozšírenia nádrže na účely zavlažovania len za predpokladu, že to nepovedie k výraznému negatívne mu vplyvu na životné prostredie.

Tieto podmienky budú splnené ak:

- v prípade investície do nových hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja): právoplatné rozhodnutie podľa § 16a ods.1 vodného zákona, ktoré preukazuje, že realizáciou činnosti nedôjde k zhoršeniu stavu vodného útvaru a vodný útvar nebol v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený za menej ako dobrý z dôvodov týkajúcich sa množstva vody. (ak je relevantné)
- v prípade investície do rozšírenia hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja): právoplatné rozhodnutie podľa § 16a ods.1 vodného zákona, ktoré preukazuje, že realizáciou činnosti nedôjde k zhoršeniu stavu vodného útvaru a vodný útvar nebol v príslušnom pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia označený za menej ako dobrý z dôvodov týkajúcich sa množstva vody. (ak je relevantné)
- v prípade každej investície do hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja) ak si projekt vyžaduje: stavebné ohlásenie, stavebné povolenie, vyjadrenie a rozhodnutie/stanovisko podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (ak je relevantné)

Podmienky oprávnenosti v zmysle zákona o vodách:

- povolenie na osobitné užívanie vôd podľa §21 vodného zákona, ktoré zohľadňuje súčasný stav vodných útvarov
- v prípade každej investície do hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja) vyjadrenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 28 vodného zákona

Oprávnené investície:

Investície do existujúcej infraštruktúry závlahových systémov (hlavné závlahové zariadenia):

- výmena/modernizácia/rekonštrukcia rúrovej siete;
- modernizácia/rekonštrukcia čerpacích staníc vrátane obstarania novej techniky;

V rámci investícií do existujúcej infraštruktúry závlahových systémov sa investície môžu týkať len existujúcich vybudovaných zariadení. Investície do infraštruktúry mimo závlahového obvodu, alebo investície, ktorými sa zvýšia odbery vody, alebo sa rozšíri priemer potrubí, sú „rozšírením závlah“. Prepojenie závlahových obvodov, ak ide o rovnaký zdroj vody (nezmenená kvantita povolených odberov), nie je rozšírením závlah.

ZACIELENIE INTERVENCIE (bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu):

- bodové zvýhodnenie pre investície do rekonštrukcií a modernizácie pred budovaním nových štruktúr;
- bodové zvýhodnenie pre pestovateľov špeciálnych plodín a plodín náročných na prácu, pestovateľov krmovín pre vlastnú živočíšnu výrobu;
- bodové zvýhodnenie pre podniky postihnuté pôdnym suchom v mieste hospodárenia podniku (potvrdenie o postihnutí pôdnym suchom v mieste hospodárenia podniku vydané SHMU)

b) Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:

1. Hydromeliorácie, š.p.
2. Slovenská poľnohospodárska univerzita, ako správca hydromelioračných zariadení.
3. Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.
4. Právnické osoby (aj nepodnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe), ktoré majú v správe hydromelioračné zariadenia.

5.4.8.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma podpory a typ platby	Grant: úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	• infraštruktúrne preventívne investície mimo poľnohospodárskeho podniku: 100% • infraštruktúrne preventívne investície ak prijímateľmi sú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe : 75%
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia.

5.4.8.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: **Nie**

5.4.8.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	b) nákup platobných nárokov; b) nákup pôdy; c) úroková sadzba dlhu, s výnimkou grantov poskytovaných vo forme dotácie úrokovej sadzby alebo dotácie záručného poplatku;
Obsahuje investícia zavlažovanie?	Áno.

5.4.8.9 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované*
- b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie*
- c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie*
- d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená*
- e) podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky*
- f) výška podpory je nepresiahne hodnotu investície*

5.4.8.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.11.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície).
Región (regióny):	-
Sadzbá (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.27
Prevod výdavkov z PRV	Nie.

5.4.8.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 Priemerná výška podpory na projekt	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)				557 670	500 000	500 000	500 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (projekt) Počet podporených produktívnych investícií na farmách	0	0	0	13	10	10	3	36
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	7 250 000	5 000 000	5 000 000	1 500 000	18 750 000
	• z toho sadzba príspevku MRR 64 %				7 000 000	5 000 000	4 750 000	1 500 000	18 250 000
	• z toho sadzba príspevku IR 43%				250 000	0	250 000	0	500 000
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	4 587 500	3 200 000	3 147 500	960 000	11 895 000
	• z toho sadzba príspevku MRR 64 %				4 480 000	3 200 000	3 040 000	960 000	11 680 000
	• z toho sadzba príspevku IR 43%				107 500	0	107 500	0	215 000
	Plánovaný výstup	0	0	0	13	10	10	3	36
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	7 250 000	5 000 000	5 000 000	1 500 000	18 750 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	4 587 500	3 200 000	3 147 500	960 000	11 895 000
	Z toho prenos	0	0	0	0	0	0	0	0

Investície do vodozádržných opatrení mimo fariem

Kód intervencie (ČŠ)	73.12
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Investície do vodozádržných opatrení mimo fariem
Typ intervencie	Investície čl. 73
Indikátor výstupu	O.23 počet podporených neproduktívnych investícií mimo fariem: počet projektov
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.9.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.4.9.2 Súvisiace špecifické ciele**ŠC 4****5.4.9.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia**

Potreba 4.1 Prispôsobenie poľnohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

5.4.9.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.27 Výkonnosť v súvislosti so životným prostredím a klímou prostredníctvom investícií do vidieckych oblastí: počet operácií, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľov v oblasti environmentálnej udržateľnosti, zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na ňu vo vidieckych oblastiach

5.4.9.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

b) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Sucho má významný vplyv na produkčný potenciál pôd. Mapy prekryvu potvrdzujú opakovaný výskyt lokálneho a celoplošného sucha. Významne sa zmenilo rozdelenie atmosférických zrážok a ich intenzita. Príčinou zvýšeného výskytu sucha v SR sú v tomto kontexte aj zvyšujúce sa teploty. Z pohľadu dlhodobého negatívneho efektu sú prívalové dažde a sucho chápané nielen ako významné pôdohospodárske hrozby, ale aj ako environmentálne hrozby. Extrémne závažné a veľmi závažné suchá sú hlavným faktorom značnej nerovnomernosti zrážkových úhrnov, čo má za následok zvýšenie ročných úhrnov potenciálnej evapotranspirácie, a to najmä na juhu Slovenska v priemere o 125 mm. Vplyvom týchto klimatických procesov narastá výskyt extrémnych denných úhrnov zrážok, čo má za následok rast výskytu lokálnych povodní najmä v južnej časti Slovenska. Pozorovaním klimatických procesov je možné konštatovať, že došlo k radikálnemu rozšíreniu územia, na ktorom je možné badať výskyt mimoriadne závažného a veľmi závažného sucha.

Na zmiernenie negatívnych dôsledkov prírodných katastrofických udalostí a nepriaznivých zrážkových pomerov na potenciál poľnohospodárskej výroby a jej adaptácia na prebiehajúce klimatické zmeny, potenciálnych povodní, zaplavenia poľnohospodárskej krajiny by mali byť podporované preventívne opatrenia investičného charakteru, ktoré by na hydromelioračných kanáloch a na ich zariadeniach zabezpečili ochranu poľnohospodárskej pôdy a príľahlej krajiny pred ich nepriaznivými účinkami. Tieto hydromelioračné kanály a čerpacie stanice môžu zohrať významnú úlohu v prevencii pred škodami na poľnohospodárskej produkcii spôsobenými záplavami a zamokrením poľnohospodárskej pôdy, a v poľnohospodárskej krajine v širšom poňatí, ako sú obce, podnikateľské aktivity, infraštruktúra, pričom sa zabezpečí, aby neohrozili existujúce mokradné lokality a ekosystémy. Na druhej strane je potrebné podporiť rekonštrukciu, modernizáciu, opravu a dobudovanie stavidiel na takých hydromelioračných kanáloch, ktoré majú kapacitný potenciál aj na zadržanie vody v danej oblasti v období sucha ako aj na privedenie vody do oblastí z nedostatkom vodných zdrojov.

Štátny podnik Hydromeliorácie spravuje 5 851 km odvodňovacích kanálov, ktoré boli vybudované na odvodnenie poľnohospodárskej pôdy a 24 odvodňovacích čerpacích staníc na odvádzanie vnútorných vôd z poľnohospodárskej pôdy a krajiny. Tieto kanály a zariadenia vybuďoval štát a sú v jeho vlastníctve ako hydromelioračný majetok. Za posledných 20 rokov sa na základe rozširovania intravilánov obcí cca 10,6 % odvodňovacích kanálov postupne včlenilo priamo do intravilánov, prípadne priamo ovplyvňuje hydrologický režim prítoku vody do obcí, a tak ich pôvodný účel je nahradený protipovodňovým významom pre ochranu obcí. Tieto kanály už teda vodohospodárske služby neposkytujú len subjektom hospodáriacim na poľnohospodárskej pôde, ale aj obciam, kde plnia aj nepoľnohospodárske úlohy. Z tohto pohľadu je možné odvodňovacie kanály rozdeliť na kanály v extraviláne, kanály čiastočne v extraviláne a intraviláne a kanály v intraviláne obcí. Vzhľadom na ich vek, technický stav a pôvodné projektované parametre však v súčasnosti môžu tieto funkcie naplňať iba po kapacitnej rekonštrukcii a stavebnej a technologickej obnove. S ohľadom na potrebu zabezpečenia vhodnej pôdnej vlhkosti na území cca 46000 ha obnovou ochrany poľnohospodárskej pôdy, je potrebné komplexne rekonštruovať celkom 512,656 km hydromelioračných kanálov a zrekonštruovať 3 stabilné čerpacie stanice a doplniť systémy o 10 mobilných čerpacích staníc, pričom budovanie nových melioračných kanálov nebude podporované.

Cieľom návrhu obnovy, rekonštrukcie hydromelioračných kanálov je kontrolovateľná úroveň voľnej hladiny vody v kanáloch a podpovrchovej (podzemnej) vody, s umožnením využiť retenčnú kapacitu, blízkosť zdroja vody, využiť procesy k zmierňovaniu negatívnych vplyvov hydrologických extrémov. Berúc do úvahy identifikované stanovištné a pôdno-klimatické podmienky, sa vykoná obnova siete hydromelioračných kanálov s doplnením zariadení o regulačné objekty, ktoré umožnia v kanály retenciu vody pre zníženie vodného deficitu v obdobiach sucha v poľnohospodárskej krajine, aktívnu reguláciu odtoku vody a privádzanie vody do oblastí s jej nedostatkom.

Pred realizáciou projektu prebieha schvaľovací proces, v rámci ktorého si uplatňujú záväzné požiadavky orgány ochrany prírody a orgány vodnej správy.

PODMIENKY OPRÁVNENOSTI:

- V prípade každej investície ak si projekt vyžaduje: stavebné ohlásenie, stavebné povolenie, povolenie orgánu štátnej vodnej správy na zmenu vodnej stavby podľa zákona o vodách; vyjadrenie a rozhodnutie/stanovisko podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
- V prípade každej investície do hlavných závlahových zariadení (infraštruktúra, zdroje vody a zariadenia na čerpanie zo zdroja) vyjadrenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 28 vodného zákona.
- Preukázanie, že projekt prešiel posúdením v súlade s čl. (4.7), (8), (9) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorá ustanovuje rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky, a že príslušné zmierňujúce opatrenia sú navrhnuté.

- Zhodnotenie prekryvu záplav a aridity daného územia s tým, že každý jednotlivý projekt preukáže, ako rieši (resp. eliminuje) suchá.
- Dodržanie a preukázanie súladu čl. 6 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (ak je to relevantné) a zabezpečenie súladu s národnou legislatívou, ktorá upravuje dodržanie podmienok povinne vyplývajúce zo zákona č. 543/2002 Z .z. o ochrane prírody a krajiny.

Oprávnené investície: Investície do vodozadržných zariadení: rekonštrukcia odvodňovacích kanálov zameraná na doplnenie funkcie umožňujúcu retenciu drenážnych resp. vnútorných vôd v koryte odvodňovacieho kanála a súbežne v pôdnom profile pozemkov jeho zberného územia.

b) *Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:*

Oprávnené prijímateľa:

1. Hydromeliorácie, š.p.
2. Slovenská poľnohospodárska univerzita, ako správca hydromelioračných zariadení.
3. Právnické osoby, ktoré majú v správe hydromelioračné zariadenia.

5.4.9.6 *Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu*

Forma podpory a typ platby	Grant: úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	• infraštruktúrne preventívne investície: 100% • infraštruktúrne preventívne investície ak prijímateľmi sú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe : 75%
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia.

5.4.9.7 *Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci*

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: *Nie*

5.4.9.8 *Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie*

Čo nie je oprávnené na podporu?	b) nákup platobných nárokov; b) nákup pôdy; c) úroková sadzba dlhu, s výnimkou grantov poskytovaných vo forme dotácie úrokovej sadzby alebo dotácie záručného poplatku;
Obsahuje investícia zavlažovanie?	áno

5.4.9.9 *Súlad s WTO*

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované*
- b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie*
- c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie*
- d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená*
- e) podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky*
- f) výška podpory je nepresiahne hodnotu investície*

5.4.9.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.12.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície).
Región (regióny):	-
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R. 27
Prevod výdavkov z PRV	nie

5.4.9.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1 Priemerná výška podpory na projekt	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)				500 000	500 000	500 000	500 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 2 (projekt) počet podporených neproduktívnych investícií mimo fariem	0	0	0	3	3	3	3	12
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	6 000 000
	- z toho sadzba príspevku MRR 64 % - z toho sadzba príspevku IR 43%				z toho: 1 500 000 0	z toho: 1 500 000 0	z toho: 1 500 000 0	z toho: 1 000 000 500 000	z toho: 5 500 000 500 000
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	960 000	960 000	960 000	855 000	3 735 000
	- z toho sadzba príspevku MRR 64 % - z toho sadzba príspevku IR 43%				z toho: 960 000 0	z toho: 960 000 0	z toho: 960 000 0	z toho: 640 000 215 000	z toho: 3 520 000 215 000
	Plánovaný výstup	0	0	0	3	3	3	3	12
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	6 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	960 000	960 000	960 000	855 000	3 735 000
	Z toho prenos	0	0	0	0	0	0	0	0

Intervencia: Investície do zvyšovania vodozadržnej funkcie lesa

Kód intervencie (ČŠ)	73.13
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Investície do zvyšovania vodozadržnej funkcie lesa
Typ intervencie	Investície - článok 73
Indikátor výstupu	O.23 Počet podporených neproduktívnych investícií mimo fariem: počet operácií
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.10.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.4.10.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 4

5.4.10.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 4.7 Zvyšovanie vodozadržnej funkcie lesa a akumulácia vody v lesnej krajine

5.4.10.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.18 investičná podpora pre lesnícky sektor: Celkové investície na zlepšenie výkonnosti lesníckeho sektoru

R.27 Výkonnosť v oblasti životného prostredia/klímy prostredníctvom investícií do vidieckych oblastí

5.4.10.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

- a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Zvyšovanie vodozadržnej schopnosti lesov je adaptačným opatrením na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, akými sú prívalové dažde a taktiež aj opatrením na zmiernenie klimatických zmien, keďže spomalenie odtoku vody a zadržanie vody v lese prispieva k zlepšeniu vitality lesov. Intervencia synergicky pôsobí k intervencii zavádzania postupov PBHL a to spomaľovaním odtoku vody z lesa.

Oprávnené investície na lesnej pôde:

- A. výstavba/rekonštrukcia vodozádržných zariadení v lese pre akumuláciu a spomalenie odtoku (akumulačné a sedimentačné nádrže, poldre, objekty zahrádzania bystrín (§27 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch), vrátane obnovy retenčného priestoru, vsakovacie jamy nadväzujúce na priepusty lesnej cestnej siete);
- B. revitalizácia a sanácia nepoužívanej lesnej dopravnej siete (líniové rozrušenie nepoužívaných lesných ciest na podporu vsakovania vody do lesného porastu);

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií
- Podpora sa vzťahuje len na neproduktívne investície a preventívne investície
- Obhospodarovateľ lesa hospodári v súlade s Programom starostlivosti o les
- Nadväznosť na § 27 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch

b) *Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:*

Fyzické a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy alebo správca drobných vodných tokov, ktorého zakladateľom alebo zriaďovateľom je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

5.4.10.6 *Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu*

	NON IACS
Forma podpory a typ platby	Grant: úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	100 % na všetky oprávnené činnosti
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia.

5.4.10.7 *Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci*

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: **Áno**

Druh nástroja štátnej pomoci, ktorý sa má použiť pri vyrovnaní:

○ Notifikácia ○ GBER **x ABER** ○ de minimis

Suma EPFRV (€): 4 396 000

Národné spolufinancovanie (€): 2 604 000

5.4.10.8 *Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie*

Čo nie je oprávnené na podporu?	• nákup platobných nárokov; • nákup pôdy • úroková sadzba dlhu

5.4.10.9 *Súlady s WTO*

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- *Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO*

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

a) *podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované v tomto SP SPP*

- b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie
 c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie
 d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená
 e) podpora nie je podmienená záväzkom prijemcu produkovať nejaké výrobky
 f) výška podpory nepresiahne hodnotu investície

5.4.10.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.13.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant ○ finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	○ jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície)
Región (regióny):	-
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.18, R.27
Prevod výdavkov z PRV	nie

5.4.10.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)				200 000	200 000	200 000	200 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	0	5	10	10	10	35
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	1 000 000 Z toho: 1 000 000 0	2 000 000 Z toho: 2 000 000 0	2 000 000 Z toho: 2 000 000 0	2 000 000 Z toho: 1 600 000 400 000	7 000 000 Z toho: 6 600 000 400 000
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	640 000 Z toho: 640 000 0	1 280 000 Z toho: 1 280 000 0	1 280 000 Z toho: 1 280 000 0	1 196 000 Z toho: 1 024 000 172 000	4 396 000 Z toho: 4 224 000 172 000
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 % - Z toho sadzba príspevku IR 43%								
CELKOM	Plánovaný výstup	0	0	0	5	10	10	10	35
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	1 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	7 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	640 000	1 280 000	1 280 000	1 196 000	4 396 000
	Z toho prenos	0	0	0	0	0	0	0	0

Integrované projekty správnej praxe prírody blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – neproduktívne investície)

Kód intervencie (ČŠ)	73.14
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Integrované projekty správnej praxe prírody blízkeho hospodárenia v lesoch
Typ intervencie	Investície - článok 73
Indikátor výstupu	O.23 Počet podporených neproduktívnych investícií mimo fariem: počet operácií
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.11.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Intervencia sa vzťahuje len na lesy v I.-IV. stupni ochrany prírody podľa § 11 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

5.4.11.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 4

5.4.11.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 4.5 Podpora adaptačných a mitigačných opatrení v lesoch v súvislosti so zmenou klímy

Potreba 6.4 Podporenie ochrany biodiverzity lesných ekosystémov

5.4.11.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.18 investičná podpora pre lesnícky sektor: Celkové investície na zlepšenie výkonnosti lesníckeho sektoru

R.27 Výkonnosť v oblasti životného prostredia/klímy prostredníctvom investícií do vidieckych oblastí

5.4.11.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie

Táto intervencia bude implementovaná súbežne spolu s intervenciou „Integrované projekty správnej praxe prírody blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – produktívne investície)“. Podporené budú komplexné projekty prispievajúce k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na klimatické zmeny. Investície prispievajú k prechodu na Prírodu blízke hospodárenie v lesoch a k zavádzaniu postupov Prírody blízkeho hospodárenia v lesoch do praxe. Projekty zabezpečia na podporených plochách zmenu spôsobu hospodárenia smerom k jemnejšiemu postupom, čo sa zrealizuje úpravou alebo

zmenou Programu starostlivosti o les. Oprávnené investície sú v súlade s hlavnými mitigačnými a adaptačnými opatreniami stanovenými v Stratégii adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Intervencia pôsobí synergicky k ozdravným opatreniam v lesoch a k opatreniam za zvýšenie vodozadržnej funkcií lesov.

Oprávnené investície:

- A. pestovné neproduktívne a/alebo preventívne činnosti:
 - a. spolupôsobenie pri prirodzenej obnove s cieľom podporiť prirodzený vznik následných porastov stanovištne vhodných drevín
 - b. čistenie plôch po ťažbe
 - c. umelá obnova zahrňujúca aj podsadby, predsadby, podsejby s cieľom zmeny drevinovej skladby pri prebudove lesa na PBHL smerom k pôvodnej drevinovej skladbe odpovedajúcej daným prírodným podmienkam, zohľadňujúc prirodzené zastúpenie drevín lesných typov daného stanovišťa alebo prirodzene klimaticky migrujúce pôvodné dreviny
 - d. ochrana individuálna pred negatívnym pôsobením buriny a zveri na rast drevín
 - e. oplôtky na plošnú ochranu drevín pred nepriaznivým pôsobením zveri
 - f. prečistky a plecie ruby s cieľom postupne vytvárať drevinovú, výškovú a hrúbkovú rozrôznenosť porastov, resp. ich častí primeranou redukciou ich hustoty, ako jeden z faktorov ich stability pri udržaní ekologicky a ekonomicky optimálneho podielu spevňujúcich drevín

Bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu inintegrovaných projektov:

1. Ekologickejšie technológie (lanovky, kone)
2. Vyšší podiel oprávnených výdavkov na pestovné činnosti
3. Podiel oprávnených výdavkov na investície do lesnej dopravnej siete tvorí max. 20 % celkových oprávnených výdavkov integrovaného projektu
4. Žiadateľ obhospodaruje certifikovaný les (podľa % obhospodarovanej výmery)
5. Uprednostnenie lesov v I. a II. stupni ochrany prírody
6. Uprednostnenie projektov s vyšším počtom hlavných drevín podľa modelu hospodárenia (podpora druhovej rôznorodosti)

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií
- Súlad projektu s Programom starostlivosti o les, ktorý je základným predpokladom pre udržateľné obhospodarovanie lesov a tento záväzný dokument zohľadňuje pripomienky orgánu štátnej správy ochrany prírody. Súlad projektu s Program starostlivosti o les zabezpečí zároveň aj súlad projektu s klimatickými a environmentálnymi cieľmi a s udržateľnými princípmi obhospodarovania lesov podľa Paneurópskych usmernení pre zalesňovanie a obnovu lesov
- Stanovisko Národného lesníckeho centra vo fáze prípravy projektu o súlade so stanovenou Metodikou pre integrované projekty prírode blízkeho hospodárenia v lesoch, ktorá bude súčasťou výzvy. Metodika pre integrované projekty prírode blízkeho hospodárenia v lesoch bude obsahovať rámcové podmienky oprávnenosti vrátane podmienok vykonávania oprávnených činností projektov a spôsobov preukazovania ich splnenia pre potreby administratívnej finančnej kontroly a finančnej kontroly na mieste. Metodika pre integrované projekty prírode blízkeho hospodárenia v lesoch bude vychádzať z národnej Koncepcie prírode blízkeho hospodárenia v lesoch SR
- Minimálna výmera plochy lesných porastov zahrnutých do jedného integrovaného projektu je 50 ha.

- Pri poslednej žiadosti o platbu prijímateľ predloží platobnej agentúre výpis z Programu starostlivosti o les o vykonanej úprave/zmene Programu starostlivosti o les na plochách, na ktorých sa realizoval projekt
- Investícia do výstavby/rekonštrukcie lesnej dopravnej siete (ako súčasť komplexného projektu spolu s produktívnymi investíciami) musí zahŕňať minimálne požiadavky na priečne a pozdĺžne odvodnenie v zmysle príslušnej STN a technické opatrenia na spomalenie odtoku

b) *Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:*

Fyzické a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy v I.-IV. stupni ochrany prírody

5.4.11.6 *Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu*

	NON IACS
Forma podpory a typ platby	• Grant: (a) úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom (b) jednotkové náklady Základ pre stanovenie jednotkových nákladov: spravodlivá, nestranná a overiteľná metóda výpočtu založená na štatistických údajoch, iných objektívnych informáciách alebo odbornom posudku alebo overených údajoch o jednotlivých prijímateľoch z minulosti
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	100% na všetky oprávnené činnosti tejto intervencie v lesoch v I. a II. stupni ochrany 65% na všetky oprávnené činnosti tejto intervencie v lesoch v III. A IV. stupni ochrany Jednotkové stupnice nákladov pre výkony činností pestovných opatrení: • čistenie plôch po ťažbe vo výške 710 €/ha • spolupôsobenie pri prirodzenej obnove vo výške 325 €/ha; • podsadby vo výške 1 805 €/ha (táto suma platí pre minimálny počet 5 000 ks sadeníc/ha; pri nižšom počte sadeníc/ha sa kráti o sumu 36 € za každých, aj začatých, 100 ks sadeníc/ha; • umelá obnova lesa vo výške 1 805 €/ha; • ochrana mladých lesných porastov výžinom buriny vo výške 190 €/ha; • ochrana mladých lesných porastov proti zveri repelentom vo výške 150 €/ha; • ochrana mladých lesných porastov proti zveri oplocovaním vo výške 3 365 €/km; • prečistky vo výške 190 €/ha • plecie rube vo výške 230 €/ha
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia a zohľadňuje komplexnosť projektov, ktoré budú pozostávať z viacerých typov investícií

5.4.11.7 *Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci*

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: Áno

Druh nástroja štátnej pomoci, ktorý sa má použiť:

○ Notifikácia ○ GBER x **ABER** ○ de minimis

Suma EPFRV (€): 9 547 500 €
 Národné financovanie (€): 5 452 500 €

5.4.11.8 *Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie*

Čo nie je oprávnené na podporu?	• nákup platobných nárokov; • nákup pôdy • úroková sadzba dlhu • nákup zvierat na iný účel ako na prácu v lese

5.4.11.9 *Súlady s WTO*

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- *Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO*

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované v tomto SP SPP

b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie

c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie

d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená

e) podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky

f) výška podpory nepresiahne hodnotu investície

5.4.11.10 *Plánované jednotkové sumy – definícia*

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.14.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný: Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typov investícií zahrnutých do komplexného projektu)
Región (regióny):	-
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.18, R.27
Prevod výdavkov z PRV	nie

5.4.11.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)				250 000	250 000	250 000	250 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	0	2	10	18	30	60
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	500 000 Z toho:	2 500 000 Z toho:	4 500 000 Z toho:	7 500 000 Z toho:	15 000 000 Z toho:
	- Z toho sadzba príspevku MRR				500 000	2 250 000	4 500 000	7 500 000	14 750 000
	- Z toho sadzba príspevku IR				0	250 000	0	0	250 000
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	320 000 Z toho:	1 547 500 Z toho:	2 880 000 Z toho:	4 800 000 Z toho:	9 547 500 Z toho:
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %				320 000	1 440 000	2 880 000	4 800 000	9 440 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%				0	107 500	0	0	107 500
	Plánovaný výstup	0	0	0	2	10	18	30	60
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	500 000	2 500 000	4 500 000	7 500 000	15 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	320 000	1 547 500	2 880 000	4 800 000	9 547 500
	Z toho prenos	0	0	0	0	0	0	0	0

Integrované projekty správnej praxe prírody blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – produktívne investície)

Kód intervencie (ČŠ)	73.15
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Integrované projekty správnej praxe prírody blízkeho hospodárenia v lesoch
Typ intervencie	Investície - článok 73
Indikátor výstupu	O.24 Počet podporených produktívnych investícií mimo fariem: počet operácií
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	○ Áno x Nie ○ Áno x Nie ○ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.12.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti:

Intervencia sa vzťahuje len na lesy v I.-IV. stupni ochrany prírody podľa § 11 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

5.4.12.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 8

5.4.12.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 4.5 Podpora adaptačných a mitigačných opatrení v lesoch v súvislosti so zmenou klímy
Potreba 6.4 Podporenie ochrany biodiverzity lesných ekosystémov

5.4.12.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.18 investičná podpora pre lesnícky sektor: Celkové investície na zlepšenie výkonnosti lesníckeho sektoru

5.4.12.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

- a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie

Táto intervencia bude implementovaná súbežne spolu s intervenciou „Integrované projekty správnej praxe prírody blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – neproduktívne investície)“. Podporené budú komplexné projekty prispievajúce k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na klimatické zmeny. Investície prispievajú k prechodu na Prírodu blízke hospodárenie v lesoch a k zavádzaniu postupov Prírody blízkeho hospodárenia v lesoch do praxe. Projekty zabezpečia na podporených plochách zmenu spôsobu hospodárenia smerom k jemnejším postupom, čo sa zrealizuje úpravou alebo zmenou Programu starostlivosti o les. Oprávnené investície sú v súlade s hlavnými mitigačnými a adaptačnými opatreniami stanovenými v Stratégii adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé

dôsledky zmeny klímy. Intervencia pôsobí synergicky k ozdravným opatreniam v lesoch a k opatreniam za zvýšenie vodozadržnej funkcií lesov.

Oprávnené investície:

- A. lesohospodárske činnosti zabezpečujúce dlhodobú zmenu typu lesa vekových tried na typ lesa hrúbkových tried (les hrúbkovo a výškovo diferencovaný s druhovou pestrosťou):
 - a. výchovná ťažba nad 50 rokov, s cieľom dosiahnuť priestorovú diferenciáciu, statickú stabilitu a pestré štruktúry porastov
- B. výstavba/rekonštrukcia lesnej dopravnej siete vrátane priečného a pozdĺžneho odvodnenia lesných ciest:
 - a. Budovanie novej lesnej dopravnej siete kategórii 3L za účelom sprístupnenia porastov, v ktorých a realizujú činnosti podľa bodu A a C
 - b. Rekonštrukcia lesnej dopravnej siete kategórii približovacie lesné cesty 2L a 3L, s cieľom zlepšenia ich technických parametrov, najmä vo vzťahu k zabezpečeniu úpravy vodného režimu na nich
- C. obstaranie novej lesnej techniky potrebnej pre šetrné obhospodarovanie lesov. Zahŕňa aj nákup koní pre sústreďovanie dreva v lese.

Bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu:

- 1. Ekologickejšie technológie (lanovky, kone)
- 2. Vyšší podiel oprávnených výdavkov na pestovné činnosti
- 3. Podiel oprávnených výdavkov na investície do lesnej dopravnej siete tvorí max. 20 % celkových oprávnených výdavkov integrovaného projektu
- 4. Žiadateľ obhospodaruje certifikovaný les (podľa % obhospodarovanej výmery)
- 5. Uprednostnenie lesov v I. a II. stupni ochrany prírody
- 6. Uprednostnenie projektov s vyšším počtom hlavných drevín podľa modelu hospodárenia (podpora druhovej rôznorodosti)

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií
- Súlad projektu s Programom starostlivosti o les, ktorý je základným predpokladom pre udržateľné obhospodarovanie lesov a tento záväzný dokument zohľadňuje pripomienky orgánu štátnej správy ochrany prírody. Súlad projektu s Program starostlivosti o les zabezpečí zároveň aj súlad projektu s klimatickými a environmentálnymi cieľmi a s udržateľnými princípmi obhospodarovania lesov podľa Paneurópskych usmernení pre zalesňovanie a obnovu lesov
- Stanovisko Národného lesníckeho centra vo fáze prípravy projektu o súlade so stanovenou Metodikou pre integrované projekty prírode blízkeho hospodárenia v lesoch, ktorá bude súčasťou výzvy. Metodika pre integrované projekty prírode blízkeho hospodárenia v lesoch bude obsahovať rámcové podmienky oprávnenosti vrátane podmienok vykonávania oprávnených činností projektov a spôsobov preukazovania ich splnenia pre potreby administratívnej kontroly a kontroly na mieste. Metodika pre integrované projekty prírode blízkeho hospodárenia v lesoch bude vychádzať z národnej Koncepcie prírode blízkeho hospodárenia v lesoch Slovenskej republiky
- Minimálna výmera plochy lesných porastov zahrnutých do projektu je 50 ha.
- Pri poslednej žiadosti o platbu prijímateľ predloží platobnej agentúre výpis z Programu starostlivosti o les o vykonanej úprave/zmene Programu starostlivosti o les na plochách, na ktorých sa realizoval projekt
- Investícia do výstavby/rekonštrukcie lesnej dopravnej siete (ako súčasť komplexného projektu spolu s produktívnymi investíciami) musí zahŕňať minimálne požiadavky na

priečne a pozdĺžne odvodnenie v zmysle príslušnej STN a technické opatrenia na spomalenie odtoku

b) *Oprávnění žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné*

Fyzické a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy v I.-IV. stupni ochrany prírody

5.4.12.6 *Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu*

	NON IACS
Forma podpory a typ platby	Grant: (a) úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom (b) jednotkové náklady Základ pre stanovenie jednotkových nákladov: spravodlivá, nestranná a overiteľná metóda výpočtu založená na štatistických údajoch, iných objektívnych informáciách alebo odbornom posudku alebo overených údajoch o jednotlivých prijímateľoch z minulosti
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	A. lesohospodárske opatrenia na zmenu typu lesa: 25% B. lesná dopravná sieť: - fyzické osoby; MSP; obecné podniky do 249 zamestnancov a obratom do 50 mil. €: 75% - ostatní prijímatelia: 65% C. lesnícka technika: 50 %
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia a zohľadňuje komplexnosť projektov, ktoré budú pozostávať z viacerých typov investícií

5.4.12.7 *Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci*

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: Áno

Druh nástroja štátnej pomoci, ktorý sa má použiť pri vyrovnaní:

○ Notifikácia ○ GBER x **ABER** ○ de minimis

Suma EPFRV (€): 6 347 500 €

Národné financovanie (€): 3 652 500 €

5.4.12.8 *Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie*

Čo nie je oprávnené na podporu?	- nákup platobných nárokov; - nákup pôdy - úroková sadzba dlhu - nákup zvierat na iný účel ako na prácu v lese

5.4.12.9 *Súlady s WTO*

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované v tomto SP SPP

b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie

c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie

d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená

e) podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky

f) výška podpory nepresiahne hodnotu investície

5.4.12.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.15.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný: Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typov investícií zahrnutých do komplexného projektu)
Región (regióny):	-
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.18
Prevod výdavkov z PRV	nie

5.4.12.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)				250 000	250 000	250 000	250 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	0	2	10	18	10	40
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	500 000 Z toho: 500 000 0	2 500 000 Z toho: 2 250 000 250 000	4 500 000 Z toho: 4 500 000 0	2 500 000 Z toho: 2 500 000 0	10 000 000 Z toho: 9 750 000 250 000
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	320 000 Z toho: 320 000 0	1 547 500 Z toho: 1 440 000 107 500	2 880 000 Z toho: 2 880 000 0	1 600 000 Z toho: 1 600 000 0	6 347 500 Z toho: 6 240 000 107 500
	- Z toho sadzba príspevku MRR - Z toho sadzba príspevku IR								
CELKOM	Plánovaný výstup	0	0	0	2	10	18	10	40
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	500 000	2 500 000	4 500 000	2 500 000	10 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	320 000	1 547 500	2 880 000	1 600 000	6 347 500
	Z toho prenos	0	0	0	0	0	0	0	0

Projekty ozdravných opatrení v lesoch

Kód intervencie (ČŠ)	73.16
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Projekty ozdravných opatrení v lesoch
Typ intervencie	Investície – článok 73
Indikátor výstupu	O.23 Počet podporených neproduktívnych investícií mimo fariem: počet operácií
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.13.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.4.13.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 4

5.4.13.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 4.6 Zlepšenie zdravotného stavu lesov a vitality lesných spoločenstiev

Potreba 6.4 Podporenie ochrany biodiverzity lesných ekosystémov

5.4.13.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.18 investičná podpora pre lesnícky sektor: Celkové investície na zlepšenie výkonnosti lesníckeho sektoru

R.17 Zalesnená pôda: Podporená plocha na zalesnenie, agro-lesníctvo a obnovu lesov vrátane rozčlenenia

R.27 Výkonnosť v oblasti životného prostredia/klímy prostredníctvom investícií do vidieckých oblastí

5.4.13.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

- a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie

Intervencia priamo reaguje na zdravotný stav lesov a rozsah škôd v lesoch spôsobený biotickými a abiotickými škodlivými činiteľmi. Podpora sa poskytne na komplex činností obnovy, ochrany a obrany lesných ekosystémov voči synergickému účinku pôsobenia škodlivých činiteľov a nežiadúcim dôsledkom zmeny klímy. Táto intervencia pôsobí synergicky s intervenciou PBHL v oblasti mitigácie a adaptácie lesných ekosystémov na zmenu klímy. Podporené projekty budú mať

zároveň významný prínos k zvyšovaniu kapacity lesov pre sekvestráciu CO₂, keďže zdravotný stav lesov a ich odolnosť a stabilita zohráva v tejto oblasti významnú úlohu.

Oprávnené investície:

- A. postupy v obnove a výchove lesa poškodeného pôsobením škodlivého činiteľa:
 - a. príprava plôch na obnovu lesa (čistenie plôch po ťažbe)
 - b. spolupôsobenie pri prirodzenej obnove s cieľom podporiť prirodzený vznik následných porastov stanovištne vhodných drevín
 - c. umelá obnova zahrňujúca aj podsadby, pedsadby, podsejby s cieľom zmeny drevinovej skladby smerom k pôvodnej drevinovej skladbe odpovedajúcej daným prírodným podmienkam, zohľadňujúc prirodzené zastúpenie drevín lesných typov daného stanovišťa alebo prirodzene klimaticky migrujúce pôvodné dreviny
 - d. prečistky a plecie rube s cieľom postupne vytvárať drevinovú, výškovú a hrúbkovú rozrôznenosť porastov, resp. ich častí primeranou redukciou ich hustoty, ako jeden z faktorov ich stability pri udržaní ekologicky a ekonomicky optimálneho podielu spevňujúcich drevín
- B. realizácia ochranných a obranných opatrení v lesoch, s dôrazom na zvýšenie ich odolnosti a adaptačné schopnosti na budúce klimatické podmienky, vrátane podpory obstarania potrebného technického vybavenia a výkonu činností
 - a. Ochrana mladých lesných porastov proti burine (výžin) a zveri (individuálna)
 - b. Ochrana mladých lesných porastov proti zveri (oplôtky)
 - c. Inštalácia, monitorovanie a odstraňovanie feromónových lapačov,
 - d. Inštalácia, monitorovanie a asanácia lapákov.

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií
- Súlad projektu s Programom starostlivosti o les, ktorý je základným predpokladom pre udržateľné obhospodarovanie lesov a tento záväzný dokument zohľadňuje pripomienky orgánu štátnej správy ochrany prírody. Súlad projektu s Program starostlivosti o les zabezpečí zároveň aj súlad projektu s klimatickými a environmentálnymi cieľmi a s udržateľnými princípmi obhospodarovania lesov podľa Paneurópskych usmernení pre zalesňovanie a obnovu lesov
- Oprávnené sú investície len v poškodených porastoch, čo sa dokladuje potvrdením o rozsahu poškodenia príslušným orgánom štátnej správy lesného hospodárstva
- Súhlasné stanovisko Národného lesníckeho centra vo fáze prípravy projektu

Bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu:

1. Uprednostnenie projektov s vyšším počtom hlavných drevín podľa modelu hospodárenia (podpora druhej rôznorodosti)
 - b) *Oprávnení žiadatelia a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné*

Fyzické a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy

5.4.13.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

	NON IACS
Forma podpory a typ platby	Grant: (a) úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom

	(b) jednotkové náklady Základ pre stanovenie jednotkových nákladov: spravodlivá, nestranná a overiteľná metóda výpočtu založená na štatistických údajoch, iných objektívnych informáciách alebo odbornom posudku alebo overených údajoch o jednotlivých prijímateľoch z minulosti
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	100% Jednotkové stupnice nákladov pre výkony činností: • čistenie plôch po ťažbe vo výške 710 €/ha • spolupôsobenie pri prirodzenej obnove vo výške 325 €/ha; • podsadby vo výške 1 805 €/ha (táto suma platí pre minimálny počet 5 000 ks sadeníc/ha; pri nižšom počte sadeníc/ha sa kráti o sumu 36 € za každých, aj začatých, 100 ks sadeníc/ha); • umelá obnova lesa vo výške 1 805 €/ha; • ochrana mladých lesných porastov výžinom buriny vo výške 190 €/ha; • ochrana mladých lesných porastov proti zveri repelentom vo výške 150 €/ha; • ochrana mladých lesných porastov proti zveri oplocovaním vo výške 3 365 €/km; • prečistky vo výške 190 €/ha • plecie rube vo výške 230 €/ha • nákup a inštalácia feromónových lapačov vo výške 41 €/ks • kladenie lapákov vo výške 7,50 €/ks • podkôrníkový pozorovateľ* - zabezpečuje monitoring feromónových lapačov a lapákov, odstraňovanie feromónových lapačov, ako aj monitoring stavu lesa z hľadiska zabezpečenia jeho ochrany vo výške 1 685 €/človekomesiac (možné uplatniť max. počas 6. mesiacov v rámci kalendárneho roka) • asanácia lapákov odkôrnením vo výške 6 €/lapák *výška podpory na podkôrníkového pozorovateľa je stanovená na výmeru 2 000 ha/podkôrníkový pozorovateľ, pri nižšej výmere lesných pozemkov je potrebné výšku podpory alikvotne krátiť.
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia a zohľadňuje komplexnosť projektov, ktoré budú pozostávať z viacerých typov investícií

5.4.13.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: Áno

Druh nástroja štátnej pomoci, ktorý sa má použiť:

○ Notifikácia ○ GBER x **ABER** ○ de minimis

Suma EPFRV: 12 695 000

Národné spolufinancovanie (€): 7 305 000

5.4.13.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	• nákup platobných nárokov; • nákup pôdy • úroková sadzba dlhu • nákup zvierat na iný účel ako na prácu v lese

5.4.13.9 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované v tomto SP SPP

b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie

c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie

d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená

e) podpora nie je podmienená záväzkom prijemcu produkovať nejaké výrobky

f) výška podpory nepresiahne hodnotu investície

5.4.13.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	73.16.1
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typov investícií zahrnutých do projektu)
Región (regióny):	-
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.17, R.18, R.27
Prevod výdavkov z PRV	nie

5.4.13.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)				400 000	400 000	400 000	400 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	0	10	10	20	10	50
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	4 000 000 Z toho:	4 000 000 Z toho:	8 000 000 Z toho:	4 000 000 Z toho:	20 000 000 Z toho:
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %				4 000 000	4 000 000	7 500 000	4 000 000	19 500 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%				0	0	500 000	0	500 000
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	2 560 000 Z toho:	2 560 000 Z toho:	5 015 000 Z toho:	2 560 000 Z toho:	12 695 000 Z toho:
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %				2 560 000	2 560 000	4 800 000	2 560 000	12 480 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%				0	0	215 000	0	215 000
	Plánovaný výstup	0	0	0	10	10	20	10	50
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	4 000 000	4 000 000	8 000 000	4 000 000	20 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	2 560 000	2 560 000	5 015 000	2 560 000	12 695 000
	Z toho prenos	0	0	0	0	0	0	0	0

Projekty pozemkových úprav

Kód intervencie (ČS)	73.17
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Projekty pozemkových úprav
Typ intervencie	Investície čl. 73
Indikátor výstupu	O.23 Počet podporených neproduktívnych investícií mimo fariem: počet projektov, v prípade kombinovaných projektov, počet operácií spolu
Príspevok k požiadavkám na opлотenie pre/na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	

5.4.14.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.4.14.2 Súvisiace špecifické ciele

ŠC 2

5.4.14.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 5.4 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom za účelom stabilizácie územia

Potreba 7.2 zabezpečenie lepšieho prístupu mladých poľnohospodárov k pôde

5.4.14.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

5.4.14.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Realizácia pozemkových úprav je dôležitá vzhľadom na zamedzenie prebiehajúcich negatívnych procesov vo vidieckej a poľnohospodárskej krajine ako sú: nezrovnalosti v evidencii pozemkového vlastníctva, čo vedie k tomu, že súčasní obhospodarovatelia pozemkov nemajú možnosť uzatvoriť korektné nájomné zmluvy k reálnym pozemkom; nízka podpora rozvoja malých podnikov osobitne SHR; nevysporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom tvoriacich existujúcu infraštruktúru (väčšina súčasných poľných a lesných ciest nie je majetkovoprávne usporiadaná). Tieto problémy riešia práve pozemkové úpravy, ktoré prispievajú k:

- zníženiu fragmentácie pozemkového vlastníctva;

- obnove evidencie pozemkov a podpore hospodárenia na pozemkoch;
- vytvoreniu novej evidencie pozemkového vlastníctva na zabezpečenie súladu medzi pozemkami produkčných celkov z LPIS a údajmi v katastri nehnuteľností so skutkovým stavom v teréne;
- vytvoreniu podmienok pre korektné nájomné vzťahy k pozemkom ako základný predpoklad pre poskytovanie priamych platieb na pôdu;
- podpore hospodárenia na upravených pozemkoch, čo vytvára predpoklad pre rozvoj trhu s pôdou s cieľom zlepšenia podmienok obhospodarovania pozemkov za účelom zlepšenia podnikania na pôde.

Pozemkové úpravy vo všeobecnosti zahŕňajú vypracovanie a vykonanie projektu pozemkových úprav a následnú realizáciu spoločných zariadení a opatrení. Samotné vypracovanie a vykonanie projektu pozemkových úprav pozostáva z troch častí: spracovanie úvodných podkladov, spracovanie projektu a vykonanie (bližšie 9 dodacích etáp). Projekt je ukončený právoplatným rozhodnutím schválenia vykonania projektu pozemkových úprav, na základe ktorého sa projekt zapíše do katastra nehnuteľností a tým je definitívne skončený.

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií
- Budú uplatňované kritéria spôsobilosti definované platnými právnymi, metodickými a technickými predpismi. Oprávnené sú len tie činnosti, ktoré zabezpečia kontinuitu pozemkových úprav v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ
- Podpora sa vzťahuje len na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými aktivitami v rámci intervencie.

Oprávnené investície:

- Vypracovanie projektov pozemkových úprav

b) Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:

- Prijímateľ finančnej pomoci: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.
- Konečný prijímateľ nefinančnej pomoci:
 - Priamy – štátna správa v oblasti pozemkových úprav a ochrany poľnohospodárskej pôdy.
 - Nepriamy – obhospodarovatelia a vlastníci pôdy a miestna územná samospráva.

5.4.14.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma podpory a typ platby	Grant: úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	100%
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Priemerné jednotkové sumy vychádzajú zo skúseností z predchádzajúceho obdobia: • priemerná výška nákladov na uskutočnenie projektu pozemkových úprav - 350 tis. EUR / katastrálne územie

5.4.14.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: **Nie**

5.4.14.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	a) nákup platobných nárokov; b) nákup pôdy; c) úroková sadzba dlhu
Obsahuje investície zavlažovanie?	Nie.

5.4.14.9 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované*
- b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie*
- c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie*
- d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená*
- e) podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky*
- f) výška podpory je nepresiahne hodnotu investície*

5.4.14.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.17.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	grant
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície)
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64%. Iné regióny: 43%.
Ukazovateľ výsledkov	
Prevod výdavkov z PRV	

5.4.14.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma	Plánovaná jednotková suma Celkové verejné výdavky v EUR)				359 375	350 000	350 000	350 000	-
	Max. plánovaná jednotková suma (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
Vypracovani e projektov pozemkovýc h úprav	Plánovaný výstup č. 1 (projekt)	0	0	0	32	60	25	25	142
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	11 500 000	21 000 000	8 750 000	8 750 000	50 000 000
	• z toho sadzba príspevku MRR				11 150 000	20 300 000	8 400 000	8 400 000	48 250 000
	• z toho sadzba príspevku IR				350 000	700 000	350 000	350 000	1 750 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	7 286 500	13 293 000	5 526 500	5 526 500	31 632 500
CELKOM	• z toho sadzba príspevku MRR 64 %				7 136 000	12 992 000	5 376 000	5 376 000	30 880 000
	• z toho sadzba príspevku IR 43%				150 500	301 000	150 500	150 500	752 500
CELKOM	Plánovaný výstup	0	0	0	32	60	25	25	142
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	11 500 000	21 000 000	8 750 000	8 750 000	50 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	7 286 500	13 293 000	5 526 500	5 526 500	31 632 500
	Z toho prenos				0	0	0	0	0

Budovanie spoločných zariadení a opatrení – prvky zelenej a modrej infraštruktúry

Kód intervencie (ČŠ)	73.18
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Budovanie spoločných zariadení a opatrení – prvky zelenej a modrej infraštruktúry
Typ intervencie	Investície čl. 73
Indikátor výstupu	O.23 Počet podporených neproduktívnych investícií mimo fariem: počet projektov, v prípade kombinovaných projektov, počet operácií spolu
Príspevok k požiadavkám na oplatenie pre/na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	

5.4.15.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.4.15.2 Súvisiace špecifické ciele**ŠC 5****5.4.15.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia**

Potreba 4.1 Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie

Potreba 5.3 Zabránenie znižovania úrodnosti pôdy používaním protieróznych opatrení

Potreba 6.3 Podporovať ekologickú rozmanitosť v krajine vytváraním a udržiavaním krajinných prvkov a ekologizačných plôch

5.4.15.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.27 Výkonnosť v oblasti životného prostredia/klímy prostredníctvom investícií do vidieckych oblastí: Počet operácií prispievajúcich k environmentálnej udržateľnosti, zmierneniu zmien klímy a adaptácii na zmenu klímy vo vidieckych oblastiach

5.4.15.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

b) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Pozemkové úpravy v predmetnom katastrálnom území možno považovať za skončené až po vybudovaní všetkých spoločných zariadení a opatrení navrhnutých v projekte pozemkových úprav, čím sa pozemky vstupujúce do pozemkových úprav stávajú lepšie prístupnými, budovaním protivodňových objektov sa zabráňuje odplavovaniu ornice, pomocou vodohospodárskych stavieb

sa regulujú vodné toky a pomocou ekologických zariadení sa zabráňuje vodnej a veternej erózií a tým sa zvyšuje a chráni kvalita pôdy.

Spoločné zariadenia a opatrenia, ktoré budú podporené v rámci tejto intervencie:

- protierózne opatrenia slúžiace na ochranu pôdy pred veternou eróziou a vodnou eróziou a súvisiace stavby (zatrávnenia, zalesnenia, vetrolamy, vsakovacie pásy, terasy, prehrádzky a priehady, atď.),
- opatrenia na ochranu životného prostredia, ktoré spočívajú hlavne vo vytvorení ekologickej stability a podmienok biodiverzity krajiny (biokoridory, biocentrá interakčné prvky, sprievodná zeleň atď.),
- vodohospodárske opatrenia, ktoré zabezpečujú krajinu pred prívalovými vodami a podmáčaním a zabezpečujú zdroj vody na krytie vlahového deficitu (nádrže, poldre, odvodnenia a závlahy),

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viaceré intervencie
- Budú uplatňované kritéria spôsobilosti definované platnými právnymi, metodickými a technickými predpismi. Oprávnené sú len tie činnosti, ktoré zabezpečia kontinuitu pozemkových úprav v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ
- Podpora sa vzťahuje len na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými aktivitami v rámci intervencie.
- Podpora sa vzťahuje len na neproduktívne investície.

Oprávnené investície:

- Investície do spoločných opatrení a zariadení - prvky zelenej a modrej infraštruktúry.

b) *Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:*

- Prijímateľ finančnej pomoci: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce.
- Konečný prijímateľ nefinančnej pomoci:
 - Priamy – štátna správa v oblasti pozemkových úprav a ochrany poľnohospodárskej pôdy.
 - Nepriamy – obhospodarovatelia a vlastníci pôdy a miestna územná samospráva.

5.4.15.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

Forma podpory a typ platby	Grant: úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	100%
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Priemerné jednotkové sumy vychádzajú zo skúseností z predchádzajúceho obdobia: • priemerná výška nákladov na projekt pre spoločné zariadenia a opatrenia - 500 tis. EUR / katastrálne územie

5.4.15.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: **Nie**

5.4.15.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	a) nákup platobných nárokov; b) nákup pôdy; c) úroková sadzba dlhu
Obsahuje investície zavlažovanie?	Nie.

5.4.15.9 Súlad s WTO

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované*
- b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie*
- c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie*
- d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená*
- e) podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky*
- f) výška podpory je nepresiahne hodnotu investície*

5.4.15.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.18.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície)
Región (regióny):	Celé územie SR (NUTS 1)
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64%. Iné regióny: 43%.
Ukazovateľ výsledkov	R.27
Prevod výdavkov z PRV	

5.4.15.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma	Plánovaná jednotková suma (Celkové verejné výdavky v EUR)				500 000	500 000	500 000	500 000	-
	Max. odchýlka pre plán. jednotková sumu (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup (projekt)	0	0	0	20	20	20	20	80
Investície do spoločných opatrení a zariadení - prvky zelenej a modrej infraštruktúry	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	10 000 000 z toho: 10 000 000 0	10 000 000 z toho: 10 000 000 0	10 000 000 z toho: 9 000 000 1 000 000	10 000 000 z toho: 10 000 000 0	40 000 000 z toho: 39 000 000 1 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	6 400 000 z toho: 6 400 000 0	6 400 000 z toho: 6 400 000 0	6 190 000 z toho: 5 760 000 430 000	6 400 000 z toho: 6 400 000 0	25 390 000 z toho: 24 960 000 430 000
CELKOM	Plánovaný výstup	0	0	0	20	20	20	20	80
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	40 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	6 400 000	6 400 000	6 190 000	6 400 000	25 390 000
	Z toho prenos				0	0	0	0	0

Intervencia: Investície do biohospodárstva

Kód intervencie (ČŠ)	73.20
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Investície do biohospodárstva
Typ intervencie	Investície - článok 73
Indikátor výstupu	O.24 Počet podporených produktívnych investícií mimo fariem
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.16.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.4.16.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 8

5.4.16.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 4.1 Prispôsobenie pôdohospodárstva na zmenu klímy a zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

Potreba 8.1 Posilnenie podnikateľských aktivít, služieb a infraštruktúry na vidieku

Potreba 8.4 Zvyšovať efektívnosť výrobných faktorov v lesnom hospodárstve

5.4.16.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.15 - Obnoviteľná energia z poľnohospodárstva, lesníctva a iných obnoviteľných zdrojov

R.39 Rozvoj vidieckej ekonomiky: počet vidieckych podnikov vrátane podnikov v oblasti biohospodárstva s podporou zo SPP

5.4.16.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Cieľom intervencie je investičná podpora podnikateľských činností zameraných na využitie a spracovanie najmä lokálnych produktov z poľnohospodárstva a lesníctva v záujme udržateľného rozvoja a s priamym pozitívnym vplyvom na životné prostredie alebo zmiernenie zmien klímy. Podporené budú technologické investície a súvisiace investície do nehmotného majetku a súvisiace stavebné investície.

Oblasti biohospodárstva:

- znižovanie záťaže na životné prostredie vo výrobe potravín: šetrenie vody, znižovanie emisií škodlivých látok, znižovanie emisií skleníkových plynov, čistenie odpadových vôd, ekologické spracovanie odpadov, znižovanie množstva odpadov
- znižovanie energetickej náročnosti vo výrobe potravín vrátane tepelného hospodárstva a prevádzky budov, využívania odpadného a nízkopotenciálneho tepla, využívania obnoviteľných zdrojov energie vo výrobnom procese
- ekologizácia výroby potravín: nahradenie neekologických spotrebných materiálov/ surovín ekologickými spotrebnými materiálmi/ surovinami a inovácie zamerané na zvýšenie stupňa zhodnotenia primárnych surovín, medziproduktov a finálnych výrobkov
- cirkulárne biohospodárstvo : zhodnotenie vedľajších produktov/odpadov zo spracovania poľnohospodárskych produktov/v lesnom hospodárstve na iné finálne výrobky, alebo v rámci výrobného procesu podniku
- zníženie miery plytvania potravinami
- znižovanie množstva obalov vo výrobe/odbyte potravín
- ekologické a biodegradovateľné obaly vo výrobe/odbyte potravín
- investície do výroby produktov z biomasy, ktoré nahrádzajú produkty vyrobené z fosílnych palív, pri zohľadnení ekologických limitov a ochrany biodiverzity
- SMART (inteligentné) obaly s pridanými funkciami ochrany potravinárskych výrobkov
- využívanie biomasy z poľnohospodárstva a lesníctva pri výrobe produktov v iných odvetviach (napr. chemický, papierenský, farmaceutický, stavebný priemysel a iné)
- využívanie inovatívnych technológií podporujúcich komplexné využitie biomasy, dendromasy, pričom v prípade výroby energie, bude vyrobená energia využitá v rámci vlastného výrobného procesu (nebude príspevkom do elektrizačnej sústavy)
- kaskádové využitie drevnej biomasy v preferenciou reťazca mechanické spracovanie - chemické spracovanie – recyklácia výrobkov po ukončení doby životnosti.
- opätovné využitie výrobkov z dreva na pôvodné účely (Remanufacturing = repasácia)
- recyklácie dreva, výrobkov z dreva alebo produktov vyrobených na báze dreva (Recycling = opätovné využitie na iné účely napr. výroba aglomerovaných materiálov z dreva a drevného odpadu);
- výroba kombinovaných kompozitných materiálov z dreva a plastu, ktoré bude možné opätovne použiť a ľahko zrecyklovať
- diverzifikácia technológií spracovania dreva so zameraním na nízko-objemové produkčné jednotky, buď samostatné alebo ako súčasť regionálneho priemyselného systému – podpora priemyselnej symbiózy v kontexte Industry 4.0

Bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu:

- História prijímateľa
- Zameranie projektu z pohľadu vstupov v tomto poradí:
 1. opätovné využitie biologickej suroviny (suroviny z poľnohospodárstva/lesníctva)
 2. recyklácia biologickej suroviny (suroviny z poľnohospodárstva/lesníctva)
 3. využitie novej biologickej suroviny (suroviny z poľnohospodárstva/lesníctva)

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií
- Podpora sa vzťahuje len na hmotné a nehmotné investície do aktív podniku:
 - o technológie a stroje
 - o stavebné investície

- o dlhodobý nehmotný majetok (ako napr. patenty, softwér, licencie, autorské práva, ochranné známky)

Oprávnené investície:

- Investície, kde podporená činnosť priamo súvisí alebo priamo nadväzuje na spracovanie, pričom vstupom do spracovania sú:
 - o produkty poľnohospodárstva, alebo
 - o produkty z lesného hospodárstva, alebo
 - o vedľajšie produkty a odpady z poľnohospodárskej výroby, alebo
 - o vedľajšie produkty a odpady zo spracovania poľnohospodárskych produktov, alebo
 - o vedľajšie produkty a odpady zo spracovania produktov lesného hospodárstva
 - Investície, kde výstupom činnosti, na ktorú sa investícia viaže, môže byť poľnohospodársky produkt (Produkt Prílohy I ZFEÚ) aj nepoľnohospodársky produkt (neuvedený na Prílohe I ZFEÚ)
 - Investície, keď účel podporovaných činností – v rámci stanovených oblastí biohospodárstva - napĺňa aspoň jedno z nasledujúcich:
 - o zvyšovanie efektivity výroby
 - o zlepšenie konkurencieschopnosti
- b) *Oprávnení žiadatelia a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné*
- Fyzické osoby a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.
 - Fyzické osoby a právnické osoby podnikajúce v spracovaní produktov poľnohospodárstva.
 - Fyzické osoby a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy.
 - Fyzické osoby a právnické osoby podnikajúce v spracovaní produktov lesného hospodárstva.

5.4.16.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

	NON IACS
Forma podpory a typ platby	Grant: úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	Pre oblasť výroby produktov Prílohy I ZFEÚ: 65% Pre oblasť výroby produktov mimo Prílohy I ZFEÚ • Pre kraje SR okrem BA kraja: Podľa aktuálnych ustanovení GBER a regionálnej mapy pomoci; max. do 65% • Pre BA kraj: 65% pri rešpektovaní obmedzenia podľa nariadenia o pomoci de minimis
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Predmetom projektu môže byť viacero technologických investícií, alebo stavebné investície, ktoré môžu byť realizované ako spoločná investícia viacerých subjektov. Priemerná jednotková suma je stanovená na základe skúseností z predchádzajúceho obdobia.

5.4.16.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho

o Notifikácia x **GBER** o ABER x **de minimis**

Suma EPFRV (€): 18 990 000

Národné spolufinancovanie (€): 11 010 000

5.4.16.8 *Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie*

Čo nie je oprávnené na podporu?	• nákup platobných nárokov; • nákup pôdy v hodnote presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov; • úroková sadzba dlhu; • búracie práce • investícia vedúca k reštrukturalizácii podniku (útlmu existujúcich podnikateľských činností)

5.4.16.9 *Súlady s WTO*

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

- *Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO*

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované

b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie

c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie

d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená

e) podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky

f) výška podpory nepresiahne hodnotu investície

5.4.16.10 *Plánované jednotkové sumy – definícia*

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.20.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície)
Región (regióny):	-
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.39
Prevod z PRV	nie

5.4.16.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)				400 000	400 000	400 000	400 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	0	5	10	30	30	75
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)				2 000 000	4 000 000	12 000 000	12 000 000	30 000 000
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 % - Z toho sadzba príspevku IR 43%	0	0	0	Z toho: 2 000 000 0	Z toho: 3 600 000 400 000	Z toho: 12 000 000 0	Z toho: 12 000 000 0	Z toho: 29 600 000 400 000
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)				1 280 000	2 476 000	7 680 000	7 680 000	19 116 000
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 % - Z toho sadzba príspevku IR 43%	0	0	0	Z toho: 1 280 000 0	Z toho: 2 304 000 172 000	Z toho: 7 680 000 0	Z toho: 7 680 000 0	Z toho: 18 944 000 172 000
	Plánovaný výstup	0	0	0	5	10	30	30	75
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	2 000 000	4 000 000	12 000 000	12 000 000	30 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	1 280 000	2 476 000	7 680 000	7 680 000	19 116 000
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500ha a podpora podnikania v lesníctve (produktívne investície)

Kód intervencie (ČŠ)	73.21
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500ha a podpora podnikania v lesníctve (produktívne investície)
Typ intervencie	Investície - článok 73
Indikátor výstupu	O.24 Počet podporených produktívnych investícií mimo fariem: počet operácií
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	○ Áno x Nie ○ Áno x Nie ○ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.17.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.4.17.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 8

5.4.17.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 8.3 Podpora trvalo udržateľného obhospodarovania lesov vrátane diverzifikácie lesnej výroby k nedrevným produktom a využívaniu ekosystémových služieb

Potreba 8.4 Zvyšovať efektívnosť výrobných faktorov v lesnom hospodárstve

5.4.17.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.18 investičná podpora pre lesnícky sektor: Celkové investície na zlepšenie výkonnosti lesníckeho sektoru

5.4.17.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

- a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Investičná podpora pre obhospodarovateľov lesov s výmerou do 500 ha a investičná podpora pre poskytovateľov služieb v lesníctve prispeje k modernejším, efektívnejším a ekologickejšým postupom v obhospodarovaní lesov.

Oprávnenosť investícií:

- A. Lesná infraštruktúra (výstavba, rekonštrukcia lesnej dopravnej siete) vrátane priečného a pozdĺžneho odvodnenia

- B. Investície do techniky a technológií v lesnom hospodárstve. Zahŕňa aj nákup koní pre sústreďovanie dreva v lese.

Bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu:

1. V prípade investícií do techniky a lesnej dopravnej siete pre obhospodarovateľov lesa spoločná realizácia projektu viacerých obhospodarovateľov lesa
2. Realizácia ostatných investícií v rámci projektu (produktívnych aj neproduktívnych) za podmienky, že výška investície na neproduktívne investície zamerané na obnovu lesa, ochranu lesa a pestovné opatrenia dosiahne výšku minimálne 35 % z celkovej investície.
3. V prípade investícií do techniky a technológií pre poskytovateľov služieb, spolupráca so subjektom so záväzkom uplatňovať Prírodu blízkeho hospodárenia v lese
4. Ekologickejšie technológie (lanovky, kone)
5. Žiadateľ obhospodaruje certifikovaný les (podľa % obhospodarovanej výmery)

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií
- Súlad projektu s Programom starostlivosti o les, ktorý je základným predpokladom pre udržateľné obhospodarovanie lesov a tento záväzný dokument zohľadňuje pripomienky orgánu štátnej správy ochrany prírody. Súlad projektu s Program starostlivosti o les zabezpečí zároveň aj súlad projektu s klimatickými a environmentálnymi cieľmi a s udržateľnými princípmi obhospodarovania lesov podľa Paneurópskych usmernení pre zalesňovanie a obnovu lesov
- Investícia do výstavby/rekonštrukcie lesnej dopravnej siete musí zahŕňať minimálne požiadavky na priečne a pozdĺžne odvodnenie v zmysle príslušnej STN a technické opatrenia na spomalenie odtoku.

b) Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné

1. Fyzické osoby a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy s výmerou do 500 ha;
2. Subjekty združujúce fyzické osoby a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy s výmerou do 500 ha;
3. Subjekty spĺňajúce podmienku mikro, malých a stredných podnikov, ktoré poskytujú služby pre akýchkoľvek obhospodarovateľov lesov

5.4.17.6 *Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu*

	NON IACS
Forma podpory a typ platby	Grant: (a) úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba (podpory na úrovni prijímateľa)	A. lesná dopravná sieť: 75% B. investície do techniky a technológií v lesnom hospodárstve 50%
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Predmetom projektu môže byť technologická investícia, alebo stavebná investícia, ktoré môžu byť realizované aj ako spoločná investícia viacerých subjektov. Priemerná jednotková suma je stanovená na základe skúseností z predchádzajúceho obdobia.

5.4.17.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: Áno

○ Notifikácia ○ GBER **x ABER** ○ de minimis

Suma EPFRV (€): 6 316 000

Národné spolufinancovanie (€): 3 684 000

5.4.17.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	• nákup platobných nárokov; • nákup pôdy; • úroková sadzba dlhu; • búracie práce • investícia zameraná na komerčné služby v cestovnom ruchu • nákup zvierat na iný účel ako na prácu v lese

5.4.17.9 Súlad s WTO

- ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO (Green box)

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované
- výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie
- výška podpory sa neodvíja od cien produkcie
- podpora sa poskytuje len na realizáciu investície, a teda je časovo ohraničená
- podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky
- výška podpory nepresiahne hodnotu investície

5.4.17.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.21.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant ○ finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	○ jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície)
Región (regióny):	-
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.18
Prevod z PRV	-

5.4.17.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)					200 000	200 000	200 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	0	0	10	20	20	50
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	0	2 000 000	4 000 000	4 000 000	10 000 000
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %					2 000 000	4 000 000	3 600 000	9 600 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%					0	0	400 000	400 000
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	0	1 280 000	2 560 000	2 476 000	6 316 000
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %					1 280 000	2 560 000	2 304 000	6 144 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%					0	0	172 000	172 000
CELKOM	Plánovaný výstup	0	0	0	0	10	20	20	50
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	0	2 000 000	4 000 000	4 000 000	10 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	0	1 280 000	2 560 000	2 476 000	6 316 000
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500ha (neproduktívne investície)

Kód intervencie (ČŠ)	73.22
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500ha a podpora podnikania v lesníctve
Typ intervencie	Investície - článok 73
Indikátor výstupu	O.23 Počet podporených neproduktívnych investícií mimo fariem: počet operácií
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie x Áno ☐ Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.18.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.4.18.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 4, 8

5.4.18.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 8.3 Podpora trvalo udržateľného obhospodarovania lesov vrátane diverzifikácie lesnej výroby k nedrevným produktom a využívaniu ekosystémových služieb

Potreba 8.4 Zvyšovať efektívnosť výrobných faktorov v lesnom hospodárstve

Potreba 6.4 Podpora ochrany biodiverzity lesných ekosystémov

Potreba 4.5 Podpora adaptačných a mitigačných opatrení v lesoch v súvislosti so zmenou klímy

5.4.18.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.18 investičná podpora pre lesnícky sektor: Celkové investície na zlepšenie výkonnosti lesníckeho sektoru

R.27 Výkonnosť v oblasti životného prostredia/klímy prostredníctvom investícií do vidieckych oblastí

5.4.18.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

- a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie

Investičná podpora pre obhospodarovateľov lesov s výmerou do 500 ha prispeje k modernejším, efektívnejším a ekologickejšým postupom v obhospodarovaní lesov.

Oprávnenosť investícií:

- A. Podpora obhospodarovania lesa: pestovanie a ochrana lesa:
- spolupôsobenie pri prirodzenej obnove lesa s cieľom podporiť prirodzený vznik následných porastov stanovištne vhodných drevín,
 - čistenie plôch po ťažbe,
 - umelá obnova lesa zahrňujúca aj podsadby, pedsadby, podsejby smerom k pôvodnej drevinovej skladbe odpovedajúcej daným prírodným podmienkam
 - ochrana mladých lesných porastov -vyžívanie,
 - ochrana mladých lesných porastov - ochrana voči zveri (individuálna),
 - oplocovanie mladých lesných porastov
 - prečistky a plecie ruby s cieľom postupne vytvárať drevinovú, výškovú a hrúbkovú rozrôznenosť porastov, resp. ich častí primeranou redukciou ich hustoty, ako jeden z faktorov ich stability pri udržaní ekologicky a ekonomicky optimálneho podielu spevňujúcich drevín
- B. Občianska a turistická infraštruktúra okrem komerčných služieb (náučné chodníky a značenia, pozorovateľne, odpočívárne, prístrešky, altánky, sociálne zariadenia, učebne pre lesnú pedagogiku, cyklotrasy a pod.)

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií
- Súlad projektu s Programom starostlivosti o les, ktorý je základným predpokladom pre udržateľné obhospodarovanie lesov a tento záväzný dokument zohľadňuje pripomienky orgánu štátnej správy ochrany prírody. Súlad projektu s Program starostlivosti o les zabezpečí zároveň aj súlad projektu s klimatickými a environmentálnymi cieľmi a s udržateľnými princípmi obhospodarovania lesov podľa Paneurópskych usmernení pre zalesňovanie a obnovu lesov

Bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu:

- Žiadateľ obhospodaruje certifikovaný les (podľa % obhospodarovanej výmery)
 - Uprednostnenie projektov s vyšším počtom hlavných drevín podľa modelu hospodárenia (podpora druhovej rôznorodosti)
- b) *Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné*
- Fyzické osoby a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy s výmerou do 500 ha;
 - Subjekty združujúce fyzické osoby a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy s výmerou do 500 ha;

5.4.18.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

	NON IACS
Forma podpory a typ platby	Grant: (a) úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom (b) jednotkové náklady Základ pre stanovenie jednotkových nákladov: spravodlivá, nestranná a overiteľná metóda výpočtu založená na štatistických údajoch, iných objektívnych informáciách alebo odbornom posudku alebo overených údajoch o jednotlivých prijímateľoch z minulosti
Sadzba (podpory na úrovni prijímateľa	A. podpora obhospodarovania lesa - pestovanie a ochrana lesa: 65% B. občianska a turistická infraštruktúra 90%

	Jednotkové stupnice nákladov pre výkony činností: • čistenie plôch po ťažbe vo výške 710 €/ha • spolupôsobenie pri prirodzenej obnove vo výške 325 €/ha; • podsadby vo výške 1 805 €/ha (táto suma platí pre minimálny počet 5 000 ks sadeníc/ha; pri nižšom počte sadeníc/ha sa kráti o sumu 36 € za každých, aj začatých, 100 ks sadeníc/ha; • umelá obnova lesa vo výške 1 805 €/ha; • ochrana mladých lesných porastov výžinom buriny vo výške 190 €/ha; • ochrana mladých lesných porastov proti zveri repelentom vo výške 150 €/ha; • ochrana mladých lesných porastov proti zveri oplocovaním vo výške 3 365 €/km; • prečistky vo výške 190 €/ha • plecie rube vo výške 230 €/ha • nákup a inštalácia feromónových lapačov vo výške 41 €/ks • kladenie lapákov vo výške 7,50 €/ks • podkôrníkový pozorovateľ* - zabezpečuje monitoring feromónových lapačov a lapákov, odstraňovanie feromónových lapačov, ako aj monitoring stavu lesa z hľadiska zabezpečenia jeho ochrany vo výške 1 685 €/človekomesiac (možné uplatniť max. počas 6. mesiacov v rámci kalendárneho roka) • asanácia lapákov odkôrnením vo výške 6 €/lapák *výška podpory na podkôrníkového pozorovateľa je stanovená na výmeru 2 000 ha/podkôrníkový pozorovateľ, pri nižšej výmere lesných pozemkov je potrebné výšku podpory alikvotne krátiť.
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Predmetom projektu môžu byť pestovné a ochranné činnosti v lese, ako aj prvky občianskej vybavenosti, ktoré môžu byť realizované aj ako spoločná investícia viacerých subjektov. Priemerná jednotková suma je stanovená na základe skúseností z predchádzajúceho obdobia.

5.4.18.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: Áno

○ Notifikácia ○ GBER **x ABER** ○ de minimis

Suma EPFRV (€): 6 316 000 €

Národné spolufinancovanie (€): 3 684 000 €

5.4.18.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	• nákup platobných nárokov; • nákup pôdy; • úroková sadzba dlhu; • búracie práce • investícia zameraná na komerčné služby v cestovnom ruchu

5.4.18.9 Súlad s WTO

- ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO (Green box)

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované
- b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie
- c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie
- d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície, a teda je časovo ohraničená
- e) podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky
- f) výška podpory nepresiahne hodnotu investície

5.4.18.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	73.22.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície)
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.18, R.27
Prevod z PRV	-

5.4.18.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)					200 000	200 000	200 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	0	0	10	20	20	50
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	0	2 000 000	4 000 000	4 000 000	10 000 000
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %					2 000 000	4 000 000	3 600 000	9 600 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%					0	0	400 000	400 000
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	0	1 280 000	2 560 000	2 476 000	6 316 000
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %					1 280 000	2 560 000	2 304 000	6 144 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%					0	0	172 000	172 000
	Plánovaný výstup	0	0	0	0	10	20	20	50
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	0	2 000 000	4 000 000	4 000 000	10 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	0	1 280 000	2 560 000	2 476 000	6 316 000
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Intervencia: Získavanie a udržanie mladých poľnohospodárov

Kód intervencie (ČŠ)	75.1
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Získavanie a udržanie mladých poľnohospodárov
Typ intervencie	čl. 75
Indikátor výstupu	O.25 Počet mladých poľnohospodárov s podporou na začatie činnosti
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☒ Áno ☐ Nie ☐ Áno ☐ Nie ☐ Áno ☐ Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.19.1 Územný rozsah:

Národný

5.4.19.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 7

5.4.19.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 7.1 Generačná obnova a podpora získania a udržania mladých poľnohospodárov v sektore
Potreba 7.3 Zmiernenie vysokej finančnej medzery mladých poľnohospodárov t. j. potreba zlepšiť prístup k financovaniu pracovného kapitálu a investícií pre životaschopné farmy mladých poľnohospodárov

5.4.19.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.36 Generačná obnova: Počet mladých poľnohospodárov začínajúcich svoju činnosť s podporou zo SPP vrátane členenia podľa pohlavia.

5.4.19.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Intervencia vychádza z cieľov SPP, konkrétne z nariadenia EÚ 2021/2115, ktorým sa stanovujú pravidlá na podporu strategických plánov vypracovaných členskými štátmi rámci SPP a financovaných z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu na rozvoj vidieka (EPFRV). Jedným zo špecifických cieľov SPP je omladenie poľnohospodárskeho sektora. Táto intervencia sa jednoduchou formou implementácie podpory snaží na jednej strane prilákať nových mladých ľudí začať podnikáť v poľnohospodárstve a na druhej strane sa však vzhľadom na špecifickosť (riskantnosť) podnikania v agrosektore taktiež snaží stabilizovať MP, ktorí už v sektore podnikajú (majú oprávnenie podnikáť), avšak nie dlhšie ako 5 rokov pred prvým podaním ŽoNFP na túto intervenciu. Uvedenou podporou sa prispeje k:

- zvýšeniu konkurencieschopnosti agrosektora, keďže mladí ľudia sú nositeľmi nových nápadov, inovácií, nových prístupov a riešení;
- spomaleniu odchodu mladých ľudí do miest, čím sa zmierni vyľudňovanie vidieka, a tým jeho ďalšie zaostávanie;
- zvýšeniu/udržaniu zamestnanosti/podnikania mladých ľudí na vidieku;
- omladeniu, a tým oživeniu vidieka;
- rozvoju podnikania na vidieku a tlaku na podporu ďalších investícií do infraštruktúry vidieka.

Podmienky oprávnenosti:

1. prvé založenie poľn. podniku počas 5 (kalendárnych) rokov¹ predchádzajúcich prvému podaniu ŽoNFP na túto intervenciu². Prvým založením poľn. podniku sa rozumie aj prvé prevzatie kontroly nad poľn. podnikom, ktorého existencia môže presahovať obdobie uvedené v predchádzajúcom odseku.

Za prvé prevzatie sa nepovažuje situácia, ak MF pred prvým prevzatím založil iný poľn. podnik.

Za prvé založenie sa nepovažuje situácia, ak MF pred prvým založením prevzal iný poľn. podnik.

Dátum založenia/prevzatia poľn. podniku:

- dátum založenia nového poľn. podniku mladým poľnohospodárom v zmysle zákona č. 513/1991 Zb. (t. j. dátum zápisu podniku do OR SR alebo do evidencie SHR).
 - dátum ustanovenia MP za vedúceho predstaviteľa v existujúcom poľn. podniku (prípád prevzatia podniku).
2. Preukázanie vzdelania pri podaní ŽoNFP alebo pred II. (poslednou) žiadosťou o platbu v zmysle bodu c) definície oprávneného žiadateľa, t. j. žiadateľ preukáže pri podaní ŽoNFP alebo pred II.(poslednou) ŽoP, že má buď:
 - a. ukončené stredné alebo vysokoškolské vzdelanie v SR alebo obdobné vzdelanie v inom členskom štáte EÚ s poľnohospodárskym, potravinárskym, veterinárnym, lesníckym alebo environmentálnym zameraním alebo
 - b. absolvovaný akreditovaný vzdelávací kurz v SR alebo obdobný kurz v inom členskom štáte EÚ zameraný na poľnohospodárske podnikanie a súčasne min. 18 mesačnú prax v poľnohospodárskej prvovýrobe

V prípade nesplnenia tejto podmienky je žiadateľ povinný vrátiť I. splátku.

3. Predloženie podnikateľského plánu na obdobie max. 5 rokov, **ktorý musí byť zameraný na špeciálnu RV a/alebo ŽV^{3[1]}** a ktorý obsahuje min. nasledovné informácie:
 - a. opis situácie a zamerania poľn. podniku ku dňu podania ŽoNFP;
 - b. opis plánovaného zamerania činnosti podniku na špeciálnu RV, ŽV a/alebo spracovanie vlastnej poľnohospodárskej produkcie, pričom vstupom aj výstupom spracovania musí byť produkt uvedený na prílohe I k Zmluve o fungovaní EÚ(spracovanie rýb, kôrovcov a mäkkýšov je neoprávnené), dokazujúci realizovateľnosť plánu;
 - c. **opis investície, ktorá sa zrealizuje na farme a ktorá musí byť vo výške min. 50% NFP a ktorá zahŕňa:**

¹ Napr. ak uzávierka výzvy je 15.5.2025, na podporu je oprávnený MP, ktorý založil poľn. podnik/prevzal kontrolu nad poľn. podnikom 1.1.2020 alebo neskôr.

² Ak žiadateľ v danom období prvýkrát založil/prevzal viacero poľn. podnikov naraz, na podporu je oprávnený len 1 poľn. podnik.

³ Zameranie podnikateľského plánu na špeciálnu RV a/alebo živočíšnu výrobu znamená, že hlavnou činnosťou celého podniku po zrealizovaní podnikateľského plánu bude špeciálna RV a/alebo ŽV.

- **investície do stavieb, techniky, technológií na farme a/alebo**
 - **mzdy (včítane odvodov) pracujúcich na farme vrátane sezónnych pracovníkov.**
- d. ak je to potrebné, údaje o zámere dosiahnuť požadované vzdelanie v zmysle bodu c) definície oprávneného žiadateľa;
- e. údaje o iných plánovaných investíciách, poradenstve.

Podmienkou vyplatenia II. (poslednej) splátky podpory je správna realizácia podnikateľského plánu, ktorou sa rozumie zabezpečenie aktivít uvedených v podnikateľskom pláne. V prípade nesplnenia tejto podmienky je žiadateľ povinný vrátiť I. splátku.

ZACIELENIE INTERVENCIE (bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu):

- 1. vzdelanie pri podaní ŽoNFP** (vzdelanie/kurz+prax pri podaní ŽoNFP)
- 2. generačná obnova v prípade prevzatia podniku** (napr. *V prípade prevzatia poľn. podniku vek poľnohospodára, od ktorého MP prevzal podnik, je v roku prevzatia poľn. podniku min. 64 rokov. V prípade, že poľn. podnik, ktorý prevzal MP, vlastnilo viacero poľnohospodárov, musí mať v roku prevzatia poľn. podniku min. 64 rokov aspoň jeden z nich*)
- 3. príspevok k prierezovým témam politiky rozvoja vidieka** (vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi, spomalenie vyludňovania vidieka, podpora podnikania žien, podpora mikro a malých podnikov a pod.: napr. *Projekt sa realizuje v najmenej rozvinutých okresoch; žiadateľom je žena¹; zvýhodnenie mikropodniku a pod.*)
- 4. systém hospodárenia** (napr. ekologické poľnohospodárstvo, integrovaná produkcia, životné podmienky zvierat a pod.: napr. *Žiadateľ je ku dňu podania I. ŽoP registrovaný ako prevádzkovateľ ekologickej poľnohospodárskej výroby podľa <https://www.uksup.sk/ooepv-registracia-ekologickych-prevadzkovatelov>. V prípade prevzatia podniku je postačujúce, ak predmetný podnik registroval pôvodný vlastník.*)
- 5. Podnikateľský plán zahŕňa predaj z dvora, spracovanie vlastnej produkcie.**
- 6. Podnikateľská história v poľnohospodárskej prvovýrobe (rastlinná a/alebo živočíšna výroba) max. 2 roky pred podaním žiadosti** (napr. *Žiadateľ prvýkrát založil/prevzal poľn. podnik počas 2 kalendárnych rokov predchádzajúcich prvému podaniu ŽoNFP na túto intervenciu. - t. j. zvýhodnenie tých MP, ktorí podnikajú v agrosektore kratšie vzhľadom na to, že majú vyššie náklady spojené s rozbehom podnikania než tí, ktorí podnikajú dlhšie ako 2 roky pred podaním ŽoNFP max. však 5 rokov.*)

KOMPLEMENTARITA S INÝMI INTERVENCAMI SP:

Túto intervenciu dopĺňa:

- a) intervencia na rozvoj vidieka „*Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch*” (ŠC 2), v rámci ktorej je vyčlenená alokácia vo výške 85,6 mil. EUR pre projekty žiadateľov, spĺňajúcich definíciu MP, s vyššou intenzitou podpory;

¹ V prípade PO, kde členom štatutárneho orgánu je viacero FO, ktoré ku dňu podania ŽoNFP nemajú 40 rokov, (t. j. nedosiahli 41 rokov), aspoň jednou z týchto FO je žena.

- b) intervencia na rozvoj vidieka „Výmena poznatkov a informácií” (prierezový cieľ “modernizácia”), v rámci ktorej je vyčlenená alokácia pre MP vo výške 20% z celkovej alokácie na vzdelávanie a poradenstvo, t. j. 2,8 mil. EUR;
- c) intervencia vo forme priamych platieb „Doplnková podpora príjmu pre MP“ s alokáciou vo výške 12,2 mil. EUR.

b) *Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:*

Oprávnený žiadateľ: mladý poľnohospodár definovaný v kapitole 4, t. j.: MP je **fyzická osoba**, ktorá **ku dňu podania ŽoNFP**:

- a. nemá viac ako 40 rokov (t. j. nemá 41 rokov) a zároveň
- b. je vedúcim predstaviteľom poľnohospodárskeho podniku¹ a zároveň
- c. má ukončené stredné alebo vysokoškolské vzdelanie v SR alebo obdobné vzdelanie v inom členskom štáte EÚ s poľnohospodárskym, potravinárskym, veterinárnym, lesníckym alebo environmentálnym zameraním
ALEBO

má absolvovaný akreditovaný vzdelávací kurz v SR alebo obdobný kurz v inom členskom štáte EÚ zameraný na poľnohospodárske podnikanie a zároveň najmenej 18² mesiacov praxe³ v poľnohospodárskej prvovýrobe.

V prípade, že žiadateľ nevie ku dňu podania ŽoNFP preukázať vzdelanie/kurz+prax v zmysle bodu c., je možné, aby si ho doplnil a preukázal najneskôr ku dňu podania II. (poslednej) ŽoP.

*Ak je podnik **právnická osoba**:*

- jej vedúcim predstaviteľom v zmysle bodu b) musí byť FO, ktorá **ku dňu podania ŽoNFP** spĺňa kumulatívne nasledovné podmienky:
 - o nemá viac ako 40 rokov, t. j. nemá 41 rokov;
 - o má vzdelanie/kurz+prax v zmysle bodu c) definície oprávneného žiadateľa;
 - o je členom štatutárneho orgánu danej PO;
 - o má právo na min. 50% zisku⁴ danej PO.

Ak členom štatutárneho orgánu PO je viacero FO, ktoré nemajú ku dňu podania ŽoNFP viac ako 40 rokov (t. j. nemajú 41 rokov), je postačujúce, ak právo na min. 50% zisku danej PO dosahujú spoločne, avšak podmienka vzdelania/kurz+prax v zmysle bodu c. definície oprávneného žiadateľa sa vzťahuje na každého z nich.

5.4.19.6 *Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu*

	If NON IACS
Forma podpory a typ platby	Grant: paušálna platba Aký je základ pre stanovenie? čl. 75(4)

¹ V zmysle zákona č. 513/1991 Zb. (Obchodný zákonník).

² Obdobia praxe sa môžu spočítavať, t. j. nemusí ísť o nepretržitú prax.

³ Splnenie podmienky praxe sa preukazuje v zmysle platnej právnej úpravy napr. pracovnou zmluvou, dohodou o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, potvrdením zamestnávateľa alebo iným obdobným dokladom. Doklad vydaný v inom členskom štáte EÚ s výnimkou Česka musí byť úradne preložený do slovenského jazyka. V prípade, že ide o výkon činnosti SHR, preukázanie praxe sa preukazuje osvedčením o zápise do evidencie SHR.

⁴ V spoločenskej zmluve môže byť uvedený aj iný pomer rozdelenia zisku ako je podiel spoločníkov na spoločnosti.

Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	a. 50 000€/poľn. podnik – podnikateľský plán zameraný na špeciálnu RV a/alebo ŽV; b. 70 000€/poľn. podnik – podnikateľský plán zameraný na špeciálnu RV a/alebo ŽV a súčasne na spracovanie vlastnej poľnohospodárskej produkcie, pričom vstupný aj výstupný produkt spracovania musí byť produktom uvedeným na prílohe I k Zmluve o fungovaní EÚ). V prípade nesplnenia tejto podmienky, t. j. ak podnikateľský plán obsahoval aj spracovanie vlastnej produkcie, ale žiadateľ nakoniec spracovanie nerealizoval, je žiadateľ povinný vrátiť I. splátku. Podpora sa vypláca v dvoch splátkach: • I. splátka: 50% po nadobudnutí účinnosti zmluvy o poskytnutí NFP, • II. splátka: 50% po správnej realizácii podnikateľského plánu. Zdôvodnenie výšky podpory/metóda výpočtu: <i>Podpora, pôvodne navrhnutá vo výške 70 000€, je prispôsobená cenovej hladine Slovenska meranej prostredníctvom parity kúpnej sily (PPP) a zároveň odzrkadľuje infláciu, keďže v PRV SR 2014-2022 je paušálna suma stanovená na úrovni 50 000€. V rámci konzultácií s partnermi k intervenčnej stratégii sa však zohľadnila požiadavka ASYF, SPPK a AKS na zníženie tejto podpory na 50 000€, ktorú títo najvýznamnejší zástupcovia mladých poľnohospodárov považujú za dostatočnú pre tento typ intervencie a zároveň sa tak vytvorí priestor pre podporu väčšieho počtu mladých poľnohospodárov vzhľadom na limitovaný rozpočet intervencie. Zároveň sa v rámci konzultácií s partnermi k tejto intervencii zohľadnila požiadavka ASYF zvýšiť podporu pre tých mladých poľnohospodárov, ktorých podnikateľský plán bude zahŕňať aj spracovanie vlastnej poľnohospodárskej produkcie, na 70 000€.</i>
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Nerelevantné.

5.4.19.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: **Nie**

5.4.19.8 Ďalšie informácie špecifické pre tento typ intervencie

Na podporu nie je oprávnený žiadateľ, ktorý získal podporu z podopatrenia 6.1 PRV SR 2014-2022.

5.4.19.9 Súlad s WTO

Ods.2 prílohy 2 Dohody WTO o poľnohospodárstve (Green Box).

Vysvetlenie ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 Dohody WTO o poľnohospodárstve v zmysle čl. 10 tohto nariadenia:

Intervencia je v súlade s ods. 2 prílohy 2 Dohody WTO o poľnohospodárstve, pretože:

- zahŕňa výdavky, ktoré sú v prospech poľnohospodárstva;
- nezahŕňa priame platby pre výrobcov alebo spracovateľov;
- nemá negatívny vplyv na obchod, ani výrobu;

- je súčasťou národného programu financovaného z verejných financií;
- nemá formu podpory ceny výrobku.

5.4.19.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	75.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Paušálna výška podpory na projekt (prvovýroba)
Typ podpory	x grant ○ finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	x jednotná ○ priemerná
Sadzba (-y) príspevku	64% - MRR, 43% - OR
Prevod z PRV	-

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	75.1.2
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Paušálna výška podpory na projekt (prvovýroba aj spracovanie)
Typ podpory	x grant ○ finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	x jednotná ○ priemerná
Sadzba (-y) príspevku	64% - MRR, 43% - OR
Prevod z PRV	-

5.4.19.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Paušálna výška podpory na projekt (prvovýroba)	Plánovaná jednotková suma (Celkové verejné výdavky v EUR)			50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	-
	Max.odchýlka pre plán. jednotk. sumu (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup (voliteľný)	0	0	32	49	81	163	325	650
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	1 600 000	2 450 000	4 050 000	8 150 000	16 250 000	32 500 000
	- Z toho sadzba príspevku - MRR			1 560 000	2 388 750	3 948 750	7 946 250	15 843 750	31 687 500
	- Z toho sadzba príspevku - OR			40 000	61 250	101 250	203 750	406 250	812 500
Paušálna výška podpory na projekt (prvovýroba, aj spracovanie)	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	1 015 600	1 555 138	2 570 738	5 173 213	10 314 688	20 629 377
	- Z toho sadzba príspevku 64% - MRR			998 400	1 528 800	2 527 200	5 085 600	10 140 000	20 280 000
	- Z toho sadzba príspevku 43% - OR			17 200	26 338	43 538	87 613	174 688	349 377
	Plánovaná jednotková suma (Celkové verejné výdavky v EUR)			70 000	70 000	70 000	70 000	70 000	-
	Max.odchýlka pre plán. jednotkovú sumu (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup (voliteľný)	0	0	16	16	50	81	187	350
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	1 120 000	1 120 000	3 500 000	5 670 000	13 090 000	24 500 000
	- Z toho sadzba príspevku - MRR			1 120 000	1 120 000	3 440 500	5 499 900	12 745 733	23 926 133
	- Z toho sadzba príspevku - OR			0	0	59 500	170 100	344 267	573 867
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	716 800	716 800	2 227 505	3 593 079	8 305 304	15 559 488
	- Z toho sadzba príspevku 64% - MRR			716 800	716 800	2 201 920	3 519 936	8 157 269	15 312 725
	- Z toho sadzba príspevku 43% - OR			0	0	25 585	73 143	148 035	246 763
CELKOM	Plánovaný výstup	0	0	48	65	131	244	512	1 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	2 720 000	3 570 000	7 550 000	13 820 000	29 340 000	57 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	1 732 400	2 271 938	4 798 243	8 766 292	18 619 992	36 188 865
	Z toho prenos	0	0	0	0	0	0	0	0
	Z toho na účely dosiahnutia min. finančnej alokácie stanovenej v prílohe XII	0	0	1 732 400	2 271 938	4 798 243	8 766 292	18 619 992	36 188 865

Finančné príspevky na komerčné poistné pre poistné schémy v poľnohospodárstve

Kód intervencie (ČŠ)	76.1
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Finančné príspevky na komerčné poistné pre poistné schémy v poľnohospodárstve
Typ intervencie	čl. 76
Indikátor výstupu	O.9 Počet jednotiek, na ktoré sa vzťahujú nástroje na riadenie rizík podporené zo SPP: počet poistených fariem
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie
Zahrňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.20.1 Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.4.20.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:**ŠC 1****5.4.20.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia****Potreba 1.4** Zníženie volatility príjmov prostredníctvom riadenia rizík.

Podpora v zmysle uvedenej intervencie bude slúžiť na zmiernenie následkov produkčného rizika poľnohospodárov, teda výpadkov v objeme produkcie (škoda na úrode) alebo zníženia alebo zhoršenia stavu hospodárskych zvierat (škoda na hospodárskych zvieratách) spôsobených následkom presne špecifikovaných nepriaznivých udalostí. V dôsledku uvedeného má dôjsť k výraznému zlepšeniu predvídateľnosti poľnohospodárskych príjmov a následného plánovania poľnohospodárskej produkcie, čím sa prispeje k zlepšeniu hospodárskej udržateľnosti výroby v poľnohospodárskych podnikoch.

5.4.20.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov**R.5** Riadenie rizík: Podiel fariem, ktoré získali podporu na nástroje riadenia rizík.**5.4.20.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti**

a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Na Slovensku bolo 25 660 fariem v roku 2016 (Eurostat). Priemerná veľkosť farmy je 80,7 ha. Podiel poľnohospodárov s komerčným poistením je na Slovensku nízky. Hlavnými prekážkami sú cena poistenia, vysoká spoluúčasť pri poistnej udalosti a nesúlad medzi ponukou a dopytom po

poistných produktoch (Európska komisia, 2017). V roku 2018 bolo poistených v komerčných poisťovniach 1478 poľnohospodárskych podnikov a náhrady škôd za poistné udalosti boli vyplatené 551 podnikom (VÚEPP, 2019). V roku 2018 poistné za zvieratá a rastliny predstavovalo 7,5 mil. EUR (SWOT analýza, jún 2021). Podľa informačných listov z roku 2017 malo komerčné poistenie 701 fariem a celková hodnota poistného trhu tvorila pre poistenie poľnohospodárskej produkcie a hospodárskych zvierat 7,5 mil. EUR (IL MPRV SR), kým podľa informácií slovenských poisťovní tvorilo poistenie rastlín a zvierat 10,5 mil. EUR (Analýza rizikovosti v poľnohospodárstve SR, máj 2020). Podpora poistenia cez SP SPP 2023-2027 by mala viesť k značnému nárastu poistených fariem a celkového objemu vynaložených finančných prostriedkov na poistenie úrody a zvierat oproti súčasnému stavu (Intervenčná stratégia SP SPP 2023-2027).

Prostredníctvom tejto intervencie budú poskytnuté finančné príspevky pre poľnohospodárov, ktorí vykonávajú poľnohospodársku činnosť v SR (fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe) v rámci systémov poistenia poľnohospodárskej produkcie na území Slovenskej republiky. Poistenie poľnohospodárskej produkcie je v SR zabezpečené prostredníctvom komerčných poisťovní. Činnosť komerčných poisťovní v SR upravuje najmä zákon č. 39/2015 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Táto intervencia nie je obmedzená na špecifický sektor poľnohospodárstva alebo na konkrétnu územnú oblasť v rámci SR. Táto intervencia sa vzťahuje len na príspevok na poistenie rizík poľnohospodárskej produkcie, resp. stavu hospodárskych zvierat. Táto intervencia sa nevzťahuje na oblasť poistenia rizík poľnohospodárskych príjmov. Príspevok podľa tejto intervencie nie je možné poskytnúť, ak pre danú poľnohospodársku produkciu v tej istej veci sa poskytol poľnohospodárovi príspevok, podpora alebo iná forma pomoci na poistné alebo na iný kompenzačný mechanizmus pri stratách na poľnohospodárskej produkcii alebo príjme v zmysle časti pre sektorové intervencie tohto dokumentu, platných schém štátnej pomoci alebo z iných verejných zdrojov alebo ak je evidovaná podaná žiadosť v takejto veci. Súbeh podpory poistenia poľnohospodárskej produkcie (vrátane poistenia hospodárskych zvierat) podľa tejto intervencie a podpory poistenia poľnohospodárskych príjmov financovaných z verejných zdrojov v tej istej veci alebo čiastočne zhodnej veci je možný v zmysle tejto intervencie len v prípade (výnimka zo znenia predchádzajúceho ustanovenia), ak podporená poistná zmluva na poistenie poľnohospodárskych príjmov nezohľadňuje pokles príjmov poľnohospodára v dôsledku straty na poľnohospodárskej produkcii (plnenia v zmysle uvedených dvoch druhov poistných zmlúv sa musia navzájom vylučovať) a ak takýto súbeh nevylučuje normatívne ustanovenie, ktoré upravuje poskytovanie podpory poistného z verejných zdrojov pri poistení príjmov poľnohospodárov. Výška poskytnutej podpory v zmysle tejto intervencie sa pomerne kráti v prípadoch, pri ktorých sa má podporená poistná zmluva podľa tejto intervencie a iná z verejných zdrojov podporená poistná zmluva čiastočne vecne prekrývať. Poskytovateľ pri poskytovaní podpory v zmysle tejto intervencie je povinný postupovať tak, aby sa predišlo nadmernej kompenzácii strát produkcie a príjmov poľnohospodárov z poľnohospodárskej produkcie.

Podmienky oprávnenosti:

Typy oprávnených nástrojov na riadenie rizika:

V rámci tejto intervencie je možné požiadať o podporu pri poistných produktoch pre poľnohospodárov na:

- poistenie poľných plodín,
- poistenie hospodárskych zvierat,
- poistenie špeciálnych plodín, ovocia, zeleniny.

Jednotlivé druhy poistných zmlúv bude možné uzatvoriť podľa ponuky poistných produktov pre rôzne poľnohospodárske plodiny a hospodárske zvieratá. Zoznam konkrétnych poľnohospodárskych plodín alebo hospodárskych zvierat, na ktorá sa bude vzťahovať podpora

poistenia bude bližšie špecifikovaný vo výzve. Prostredníctvom tejto intervencie sa podporia len riziká poľnohospodárskej produkcie (vrátane možnosti poistenia hospodárskych zvierat) a nie riziká poľnohospodárskych príjmov, napr. z dôvodu cenovej nestálosti danej kategórie poľnohospodárskeho produktu. Podporu prostredníctvom tejto intervencie nie je možné poskytnúť na poistenie poľnohospodárskej infraštruktúry, ako napríklad poľnohospodárskych budov, skladov, strojov a podobne. Táto intervencia sa nevzťahuje na poistenie úrody viniča a produkcie viniča.

Stanovenie faktorov aktivujúcich kompenzáciu:

Podpora podľa tejto intervencie sa poskytuje na poistné zmluvy, ktorými sa poisťujú straty spôsobené:

- nepriaznivou poveternostnou udalosťou a inými živelnými rizikami (napr. požiar, explózia, víchrica, prudký vietor, vyzimovanie, jarný mráz, zimný mráz, jesenný mráz, ľadovec, sucho, zaplavenie, povodeň, záplava, zosuv pôdy, pád stožiarov a iných predmetov a pod.),
- chorobou zvierat alebo rastlín (napr. ochorenia a nákazy infekčného charakteru alebo spôsobené parazitom a pod.),
- zamorením škodcami, akútnou otravou hospodárskych zvierat,
- environmentálnou nehodou.

Podpora môže byť poskytnutá na poistenie jedného z horeuvedených rizík, ale aj na poistenie kombinácie viacerých horeuvedených rizík. Počet rizík, ktoré je možné kombinovať nie je obmedzený, môže byť ale bližšie špecifikovaný vo výzve.

Podpora môže byť poskytnutá výlučne na skutočne zaplatené poistné, ktorého výška je potvrdená poisťovňou, ktorá vykonáva poistenie poľnohospodárskej produkcie v SR. Príspevok sa poskytne výlučne len na poistenie poľnohospodárskej produkcie (poistenie úrody, hospodárskych zvierat), ktoré poskytujú komerčné poisťovne preukázateľne pôsobiace v SR v zmysle platnej legislatívnej úpravy SR a súvisiacej legislatívy EÚ. Poskytnutie podpory nie je podmienené tým, že poistná zmluva sa má dojednať s poisťovňou, ktorá má sídlo v SR. Poskytnutie záruk pre prípad strát alebo škody na poľnohospodárskej produkcii od iných subjektov ako komerčné poisťovne nemôže byť predmetom podpory podľa tejto intervencie.

Poistením pre účely tejto intervencie sa považuje výlučne len zmluvný vzťah, písomne zaznamenaný prostredníctvom poistnej zmluvy medzi poistiteľom (poisťovňou) a poistníkom (fyzická a právnická osoba, ktorá podniká v poľnohospodárskej prvovýrobe). V zmluve musia byť definované podmienky, za ktorých je poistiteľ povinný vyplatiť dohodnutej osobe poistné plnenie. Protihodnotou k tomuto záväzku sú platby (platba), ktoré musí poistník uhradiť poistiteľovi (poistné). Poistné zmluvy musia byť navrhnuté tak, aby zohľadňovali potreby konkrétneho predmetu poistenia. Náležitosti poistnej zmluvy sú v súčasnosti dané v ôsmej časti, pätnástej hlave Občianskeho zákonníka.

Podporené môžu byť len poistné zmluvy uzatvorené s komerčnými poisťovňami preukázateľne pôsobiacimi v SR a ktoré spĺňajú všetky predpísané náležitosti v zmysle platnej legislatívy.

Poistná zmluva musí okrem náležitostí vyžadovaných platnou legislatívou SR (Občiansky zákonník) povinne obsahovať v zmysle legislatívy EÚ podmienku, že poisťovňa poskytne odškodnenie len na krytie strát, ktoré prekračujú prahovú hodnotu vo výške najmenej 20 % priemernej ročnej produkcie poľnohospodára za predchádzajúce trojročné obdobie alebo priemeru za trojročné obdobie na základe predchádzajúcich piatich rokov s vylúčením najvyššieho a najnižšieho údaja. Poisťovne musia zabezpečiť, aby táto podmienka bola obsahom poistnej zmluvy, ktorá môže byť predmetom podpory podľa tejto intervencie.

Pojem priemernej ročnej produkcie poľnohospodára je možné definovať pre účely tejto intervencie podľa znenia platného nariadenia EÚ o Strategických plánoch SPP aj tým spôsobom, aby vychádzal

z priemernej ročnej produkcie z konkrétnej parcely alebo z priemernej ročnej produkcie konkrétnej poistenej plodiny poľnohospodára. Pre poistenie zvierat je pre tento prípad možné vychádzať pri stanovení priemernej ročnej produkcie poľnohospodára aj z konkrétneho miesta poistenia s uvedením čísla konkrétnej farmy alebo chovu a tiež aj z konkrétnej kategórie zvierat na danej farme alebo v danom chove.

Podpora môže byť v zmysle tejto intervencie poskytnutá len na podklade takých komerčných poistných zmlúv na poistenie poľnohospodárskej produkcie (vrátane poistenia hospodárskych zvierat), ktoré okrem už vyššie uvedených podmienok obsahujú:

- identifikačné údaje poistenej fyzickej osoby podnikajúcej v poľnohospodárskej prvovýrobe alebo právnickej osoby podnikajúcej v poľnohospodárskej prvovýrobe a výšku dojedaného poistného,
- uvedenie miesta, na ktoré sa vzťahuje poistenie a to presnou identifikáciou parciel alebo chovu hospodárskych zvierat, alebo iným spôsobom, na základe ktorého je možné bez pochybností určiť miesto na ktoré sa vzťahuje poistenie,
- poistné riziká, na ktoré sa vzťahuje poistenie a na ktoré je možné poskytnúť podporu v zmysle tejto intervencie,
- dojednaný rozsah rizík, za ktorý poistenému poist'ovňa poskytne v prípade poistnej udalosti a ustanovenie, že výška poskytnutého poistného plnenia nemôže presiahnuť výšku škody, ktorá bola spôsobená poistnou udalosťou,
- druh poistenia (špecifikácia konkrétneho druhu poistených poľných plodín, hospodárskych zvierat alebo špeciálnych plodín),
- dobu trvania poistenia, ktorá môže byť pre účely poskytnutia podpory podľa tejto intervencie určená maximálne na jednoročné obdobie a to s uvedením kalendárneho roka, na ktorý sa poistná zmluva alebo jej príloha vzťahuje, pričom aj dlhodobé poistné zmluvy (na dobu neurčitú) sa považujú za takéto poistné zmluvy vhodné pre účely poskytnutia podpory podľa tejto intervencie, ak sú tieto dlhodobé poistné zmluvy na ročnej báze aktualizované, a to počas platnosti podpory v zmysle tohto dokumentu,
- ustanovenie, v zmysle ktorého úhrnná výška poskytnutej náhrady na základe podporenej zmluvy o poistení poľnohospodárskej produkcie (vrátane poistenia hospodárskych zvierat) v zmysle tejto intervencie a prípadne inej zmluvy o poistení poľnohospodárskeho príjmu v rovnakej veci, nepresiahne výšku reálne vzniknutej škody poľnohospodára v danej veci,
- zakotvenie práv a povinností zmluvných strán v zmysle ktorých, ak je tá istá vec poistená pre rovnaký prípad u viacerých poistiteľov a ak prevyšuje úhrn poistných súm poistnú hodnotu veci alebo ak prevyšuje úhrn súm, ktoré by z uzavretých poistných zmlúv z tej istej udalosti poistitelia boli povinní plniť (viacnásobné poistenie), je každý z poistiteľov povinný poskytnúť plnenie do výšky hodnoty veci alebo dohodnutej poistnej sumy len v pomere sumy, ktorú by bol povinný plniť podľa svojej zmluvy, k sumám, ktoré by boli úhrnom povinní plniť všetci poistitelia (§ 807 Občianskeho zákonníka),
- ustanovenie, v zmysle ktorého sa poist'ovňa zaviaže, že pri poskytovaní poistného plnenia žiadateľovi bude postupovať tak, aby sa predišlo nadmernej kompenzácii strát na poľnohospodárskej produkcii poisteného poľnohospodára (vrátane poistenia hospodárskych zvierat) a bude poskytovať poistné plnenie len do výšky skutočne vzniknutej a preukázanej škody poľnohospodára a v prípade ak má byť škoda poľnohospodára prednostne uhradená alebo už bola uhradená vcelku alebo z časti cez iný kompenzačný mechanizmus, tak poistné plnenie neposkytne v časti, v ktorej už škoda bola uhradená alebo má byť prednostne uhradená,
- zakotvenie práv a povinností zmluvných strán v zmysle ktorých, pokiaľ je vec poistená pre tú istú dobu zároveň iným poistením proti jednotlivým osobitným nebezpečenstvám,

poskytne poisťiteľ plnenie z poistnej udalosti spôsobenej takým osobitným nebezpečenstvom - ak má vôbec povinnosť nahradiť škodu - pokiaľ poistený nemohol dosiahnuť plnenie z poistenia pre prípad takého osobitného nebezpečenstva (§ 808 Občianskeho zákonníka).

Pre účely poskytnutia príspevku je žiadateľ povinný predložiť originál uzatvorenej poistnej zmluvy alebo jeho overenú kópiu a originál alebo overenú kópiu potvrdenia o výške zaplateného poistného.

Príspevok bude poskytnutý všetkým oprávneným prijímateľom, ktorí si podajú žiadosť o príspevok v príslušnom kalendárnom roku v termíne od 1.3. do 31.5. aktuálneho roku a spĺňajú podmienky pre poskytnutie príspevku. Výška príspevku bude určená na základe výšky zaplateného poistného (vo výške 60% zo zaplateného poistného). V prípade ak by mala v danom roku výška príspevku za všetky podané žiadosti presiahnuť výšku disponibilných finančných prostriedkov, nedochádza k zníženiu počtu podporených subjektov, ale k pomernému zníženiu intenzity poskytnutej podpory.

Výskyt nepriaznivej poveternostnej udalosti, iného živelného rizika alebo vypuknutie choroby zvierat alebo rastlín, zamorenie škodcami, akútnej otravy hospodárskych zvierat alebo environmentálnej nehody (ďalej ako „nepriaznivá udalosť“) musí byť ako taký oficiálne potvrdený v súlade s podmienkami a spôsobom určenými v poistnej zmluve, na ktorú sa poskytuje podpora na poistné v zmysle tejto intervencie. Vo výzve je možné podľa potreby vopred stanoviť kritériá, na základe ktorých sa určí, že došlo k oficiálnemu uznaniu nepriaznivej udalosti.

b) Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:

Oprávnení prijímateľa - fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.

Oprávnení prijímateľa musia vykonávať svoju poľnohospodársku činnosť v súlade s vnútroštátnym právom SR a právom EÚ. Pre účely poskytnutia príspevku prijímateľovi sa oprávnenie na podnikanie v poľnohospodárskej prvovýrobe musí preukázať príslušným spôsobom v zmysle predpisov vnútroštátneho práva a práva EÚ (napríklad zápis oprávnenia na predmetnú podnikateľskú činnosť v Obchodnom registri, Živnostenskom registri, prípadne v inej legislatívne upravenej evidencii, resp. preukázanie tejto skutočnosti iným zákonným spôsobom). Oprávnení prijímateľa musia v čase podania žiadosti aj reálne vykonávať podnikateľskú činnosť v poľnohospodárskej prvovýrobe. Pre účely potvrdenia tejto skutočnosti sú oprávnení prijímateľa povinní predložiť príslušné doklady, napr. účtovnú závierku za obdobie, ktoré bezprostredne predchádza obdobiu, za ktoré sa žiada príspevok, prípadne preukázať uvedenú skutočnosť iným spôsobom, ktorý bude špecifikovaný vo výzve. Príspevok môže byť poskytnutý len pre poľnohospodársku prvovýrobu, ktorá sa vykonáva na území Slovenskej republiky. Podrobnosti budú upravené v príslušnej výzve.

5.4.20.6 *Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu*

Podpora sa poskytuje vo forme grantu ako úhrada skutočne zaplateného poistného na základe poistnej zmluvy uzatvorenej s komerčnými poisťovňami, ktoré pôsobia v SR.

	If NON IACS
Forma podpory a typ platby	Grant: úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom

Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	Príspevok na poistenie vo výške 60 % zaplateného poistného.
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma predstavuje zaokrúhlenú predpokladanú priemernú výšku preplácaného príspevku pre jednu farmu na komerčné poistné zaplatené pre poisťovne jednou farmou. Údaj je určený na základe zaplatených súm poistného na poistenie poľnohospodárskej produkcie za roky 2017 a 2018 a počtu subjektov - fariem ktoré mali uzatvorenú poistnú zmluvu na poľnohospodársku produkciu a teda zaplatili poistné poisťovniam za obdobie rokov 2017 a 2018. Suma je stanovená na základe údajov, ktoré sa nachádzajú v Intervenčnej stratégii Strategického plánu SPP a z údajov analytickej štúdie vypracovanej pre účely MPRV SR z roku 2020.

5.4.20.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: Nie

5.4.20.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Kompenzácia strát. Aká prahová hodnota sa používa na spustenie kompenzácie	Podporu je možné poskytnúť len na krytie strát, ktoré prekračujú prahovú hodnotu vo výške najmenej 20 % priemernej ročnej produkcie poľnohospodára za predchádzajúce trojročné obdobie alebo priemeru za trojročné obdobie na základe predchádzajúcich piatich rokov s vylúčením najvyššieho a najnižšieho údaja. V prípade škôd na stavoch hospodárskych zvierat, pod priemernou ročnou produkciou je potrebné rozumieť priemerný stav hospodárskych zvierat za horeuvedené definované obdobie. Podmienku priemernej ročnej produkcie, resp. priemerného stavu hospodárskych zvierat poľnohospodára je možné pre účely poskytnutia podpory určiť buď pre celú organizačnú zložku poľnohospodára alebo určiť aj pre konkrétnu plodinu, konkrétny chov hospodárskych zvierat, kategóriu zvierat na danej farme alebo v danom chove, konkrétnu parcelu alebo druh poľnohospodárskej produkcie (rastlinná výroba, živočíšna výroba, špeciálne plodiny) s prihliadnutím na konkrétny poistný produkt poisťovne pri ktorom sa poskytuje podpora. Uvedená podmienka pre prahovú hodnotu priemernej ročnej produkcie, , resp. priemerného stavu hospodárskych zvierat poľnohospodára pre poskytnutie poistného plnenia musí byť uvedená aj v poistnej zmluve v súvislosti s ktorou sa poskytuje podpora podľa tejto intervencie.
Aká metodika sa používa na výpočet strát a spúšťacích faktorov kompenzácie?	Zmeranie rozsahu spôsobenej straty na poľnohospodárskej produkcii v dôsledku poistnej udalosti v zmysle tejto intervencie možno prispôbiť konkrétnym špecifikám každého druhu produktu, ktorý ponúkajú komerčné poisťovne a ktoré zároveň zodpovedajú podmienkam v zmysle tejto intervencie. Straty na poľnohospodárskej produkcii sa určujú obhliadkou poisťovne na mieste samom v zmysle zmluvných podmienok stanovených poisťovňami a to určením percentuálneho podielu úbytku na poľnohospodárskej produkcii. Zmeranie rozsahu spôsobenej straty možno vykonať aj s využitím biologických indexov (množstvo strát na biomase) alebo ekvivalentných

	indexov strát na úrode, ktoré sa určia na úrovni poľnohospodárskeho podniku, miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni, alebo indexov počasia (vrátane množstva zrážok a teploty), ktoré sa určia na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni. Prepojenie databáz verejných inštitúcií navzájom a verejných inštitúcií a poisťovní pre potvrdzovanie poistného krytia a platieb poistného, zoznamu poľnohospodárskych pozemkov, parciel a výmer, jednotnej metodiky poisťovní a štátu pri oceňovaní škôd bude realizované v prípade, ak uvedená možnosť bude v čase realizácie tohto programového dokumentu legislatívne upravená a umožnená vnútroštátnym právom alebo právom EÚ a budú zabezpečené technické podmienky na takéto prepojenie a využitie. Pri určení výšky straty na poľnohospodárskej produkcii je možné vychádzať aj z priemernej ročnej poľnohospodárskej produkcie poľnohospodára v zmysle úradných štatistických údajov. Priemerná poľnohospodárska produkcia pre uvedené účely musí byť stanovená v zmysle platnej normatívnej úpravy a za relevantné obdobie, vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Pod pojmom strata treba rozumieť aj pojmy reálna škoda, skutočne vzniknutá škoda alebo škoda na poľnohospodárskej produkcii (vrátane škody na hospodárskych zvieratách), kde sa tieto pojmy uvádzajú v texte tejto intervencie.
Aký typ nástroja riadenia rizík sa používa?	Poistenie
Aké je pokrytie konkrétnych strát?	Riziká produkcie.
	- o poistenie poľných plodín, - o poistenie hospodárskych zvierat, - o poistenie špeciálnych plodín, ovocia a zeleniny.
Aké sú opatrenia nato, aby sa zabránilo nadmernej kompenzáci tohto príspevku?	Podpora môže byť poskytnutá výlučne na základe predloženia originálu alebo overenej kópie uzatvorenej poistnej zmluvy a predloženia originálu alebo overenej kópie potvrdenia o skutočnej úhrade poistného na poľnohospodárske poistenie v zmysle podmienok tejto intervencie, čo vylučuje možnosť nadmernej kompenzácie tohto príspevku, z dôvodu úmyselného alebo neúmyselného poskytnutia nesprávnych údajov o výške zaplateného poistného zo strany žiadateľa. Žiadateľ je povinný pripojiť k žiadosti čestné prehlásenie, že v rovnakej veci alebo čiastočne zhodnej veci mu nebol poskytnutý príspevok, podpora alebo iná forma pomoci na straty na poľnohospodárskej produkcii alebo príjme v zmysle platných schém štátnej pomoci alebo v zmysle časti 5.2 (Sektorové intervencie) tohto dokumentu, prípadne iná podpora poistenia poľnohospodárskej produkcie alebo príjmu z verejných zdrojov, a že v takej veci nie je evidovaná ani podaná žiadosť. Poskytovateľ je v zmysle postupu uvedeného v časti 5.4.21.5 tejto intervencie povinný si overiť čestné vyhlásenie žiadateľa vo všetkých dostupných relevantných databázach alebo zoznamoch, ktoré sa týkajú poskytovania akejkoľvek podpory poistenia poľnohospodárskej produkcie alebo príjmov poľnohospodárov, ktorá je poskytovaná z verejných zdrojov. Pred poskytnutím príspevku v zmysle tejto intervencie poskytovateľ príspevku overí v dostupných databázach a zoznamoch, či žiadateľovi už nebol v tej istej veci alebo v čiastočne zhodnej veci poskytnutý príspevok, podpora alebo iná forma pomoci na poistné alebo na iný kompenzačný mechanizmus podľa platných

	schém štátnej pomoci, v zmysle časti pre Sektorové intervencie tohto dokumentu alebo z iných verejných zdrojov, alebo či žiadateľ nemá podanú žiadosť o poskytnutie takéhoto príspevku, podpory alebo inej formy pomoci. Žiadateľ je povinný pripojiť k žiadosti čestné prehlásenie, že v rovnakej veci alebo čiastočne zhodnej veci mu nebol poskytnutý príspevok, podpora alebo iná forma pomoci na poistné alebo na iný kompenzačný mechanizmus pre straty na poľnohospodárskej produkcii alebo príjme v zmysle platných schém štátnej pomoci alebo v zmysle časti pre Sektorové intervencie tohto dokumentu, prípadne z iných verejných zdrojov, a že v takej veci nie je evidovaná ani podaná žiadosť.

5.4.20.9 Súlad s WTO

- Článok 6 Dohody WTO o poľnohospodárstve (Amber box).

Vysvetlenie toho, či a ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 Dohody WTO o poľnohospodárstve (zelená skupina)

Intervencia obsahuje podmienky odlišné od ustanovenia ods. 7 a 8 prílohy 2 Dohody WTO o poľnohospodárstve.

Podporu je možné poskytnúť na krytie strát, ktoré prekročujú prahovú hodnotu 20 %. Konkrétne nastavenie podmienok a výšky poskytnutej kompenzácie strát poľnohospodára bude bližšie definované v podporených poistných zmluvách, pričom poisťovne sú v zmysle zákona (Občiansky zákonník, zákon o poisťovníctve) oprávnené ponúkať len poistné produkty, ktoré sú v súlade s legislatívnou úpravou Slovenskej republiky a v súlade s právom EÚ. Podporené poistné zmluvy zároveň budú musieť povinne obsahovať definované požiadavky na obsah zmluvy, ktoré sú uvedené v texte tejto intervencie

5.4.20.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	76.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška sumy preplácaného poistného
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory závisí od rozsahu poistenia, ktorú si zvolí poľnohospodár (farma) a tiež od výšky poistenej poľnohospodárskej produkcie a počtu poistených hospodárskych zvierat.
Región (regióny):	-
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64%. Iné regióny: 43%.
Ukazovateľ výsledkov	R.5
Prevod z PRV	Nie.

5.4.20.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)		4 000	4 000	4 000	4 000	4 000		
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)								
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	0	10 000
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	0	40 000 000
	• Z toho sadzba príspevku - MRR		7 500 000	7 500 000	7 500 000	7 500 000	7 500 000		37 500 000
	• Z toho sadzba príspevku - OR		500 000	500 000	500 000	500 000	500 000		2 500 000
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	5 015 000	5 015 000	5 015 000	5 015 000	5 015 000	0	25 075 000
	• Z toho sadzba príspevku 64% - MRR		4 800 000	4 800 000	4 800 000	4 800 000	4 800 000		24 000 000
	• Z toho sadzba príspevku 43% - OR		215 000	215 000	215 000	215 000	215 000		1 075 000
	Plánovaný výstup		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000		10 000
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)		8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000		40 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)		5 015 000	5 015 000	5 015 000	5 015 000	5 015 000		25 075 000
	Z toho prenos								

Spolupráca - LEADER

Kód intervencie (ČŠ)	77.1
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	LEADER - Implementácia stratégie miestneho rozvoja, chod MAS a animácie
Typ intervencie	čl. 77
Indikátor výstupu	O.31 Počet podporovaných stratégií miestneho rozvoja LEADER alebo prípravných akcií
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	○ Áno x Nie ○ Áno x Nie x Áno ○ Nie
Zahrňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.21.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti:

Intervencia Spolupráca – LEADER sa implementuje na celom území SR s výnimkou prímestských častí Bratislavy a Košíc do 5000 obyvateľov (vrátane) a obcí nad 20 000 obyvateľov. Obce nad 20 000 obyvateľov môžu byť súčasťou MAS, avšak podporené budú len subjekty na ich území. Oprávneným územím v rámci SR je územie MAS, ktoré je založené a pracuje na princípoch LEADER a ktorému bola schválená stratégia miestneho rozvoja a udelený štatút MAS v programovom období 2023 – 2027.

5.4.21.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

ŠC 8

5.4.21.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Potreba 8.2 Budovanie kapacít a podpora miestnych komunít, rozvoj spolupráce a aktivizácie vidieckeho územia

5.4.21.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.38 LEADER: Podiel vidieckej populácie, na ktorý sa vzťahujú stratégie MAS

Po výbere stratégii miestneho rozvoja sa upraví SP SPP a to základe obsahu stratégií, ktoré identifikujú ďalšie ukazovatele výsledku do ktorých sa očakáva, že LEADER prispeje. Predpoklad je, že LEADER bude prispievať k nasledovným výsledkovým ukazovateľom:

R.37 Rast a pracovné miesta vo vidieckych oblastiach: nové pracovné miesta podporované v projektoch SPP

R. 41 Prepájanie európskeho vidieka: podiel vidieckeho obyvateľstva, ktoré využíva výhody zlepšeného prístupu k službám a infraštruktúre prostredníctvom podpory SPP

R. 42 Podporovanie sociálneho začlenenia: počet osôb, na ktoré sa vzťahujú podporované projekty sociálneho začlenenia

5.4.21.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

a) *Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:*

Prístup LEADER v rámci rozvoja vidieka predstavuje nástroj na zapájanie miestnych aktérov do rozhodovania o sociálnom, environmentálnom a ekonomickom rozvoji svojho územia najmä vo vzťahu k riešeniu otázok zamestnanosti, vytvárania podmienok pre rozvoj vidieckeho hospodárstva, zvyšovania kvality života obyvateľov vidieckych obcí, ochrany prírodných a kultúrnych hodnôt vidieka ako odozva na identifikované potreby územia. Predpokladom pre dosiahnutie požadovaných výsledkov implementácie intervencie LEADER je, že budú dosiahnuté výstupy prostredníctvom ktorých sa zabezpečí socio-ekonomický rozvoj vidieckych území a zvýši sa kvalita života vidieckeho obyvateľstva prostredníctvom podpory podnikateľského sektora s cieľom udržania existujúcich a tvorbou nových pracovných miest. Prínosom implementácie intervencie LEADER bude, že umožní riešiť problémy a potreby v miestnom kontexte a to prostredníctvom mobilizácie všetkých relevantných politík a aktérov na území MAS.

V súlade s čl. 31 nariadenia (EÚ) 2021/1060 sa v podmienkach SR v rámci miestneho rozvoja vedeného komunitou, ktorého súčasťou je aj intervencia LEADER spadajúca pod Spoločnú poľnohospodársku politiku bude uplatňovať monofondová stratégia miestneho rozvoja, ktorá bude financovaná z prostriedkov EPFRV.

Územie Slovenska je charakteristické vidieckou sídelnou štruktúrou s veľkým počtom malých obcí. Až 42 % populácie Slovenska žije na vidieku, a preto aj v rámci intervencie LEADER je kladený dôraz na posilnenie spolupráce medzi obcami, a to prostredníctvom ich vzájomného prepojenia v rámci MAS.

Aj napriek rozsiahlemu potenciálu, ktorý sa na slovenskom vidieku nachádza (pomerný dostatok pracovnej sily, rozsiahle prírodné bohatstvo, nevyužívané materiálne zdroje, bohatá kultúrna, etnografická a historická tradícia) je stále ťažšie v súčasnosti zabezpečiť pre vidiecke obyvateľstvo životnú úroveň porovnateľnú s mestskými aglomeráciami.

Vidiecke oblasti v SR čelia štrukturálnym problémom, ako napríklad nedostatok atraktívnych pracovných príležitostí, chýbajúce zručnosti, nedostatočné investície do prepojitelnosti, infraštruktúry a základných služieb, ako aj odchod mladých ľudí z vidieka. Práve preto sa prostredníctvom prístupu LEADER bude kladť dôraz na posilnenie sociálno-ekonomickej štruktúry v týchto oblastiach. Zároveň poskytovanie podpory pre podniky v širšom priestore sociálnej ekonomiky na vidieku bude mať pozitívny sociálny vplyv na napĺňanie komunitného záujmu.

V rámci intervencie LEADER sa podporia stratégie miestneho rozvoja na subregionálnej úrovni t. j. podpora oblastného (miestneho) prístupu v rámci súvislého vidieckeho územia, s počtom obyvateľov MAS vyšším ako 15 000 a nižším alebo rovný 150 000 a hustotou obyvateľstva do 150 obyv./km². Územie MAS, na ktoré sa vzťahuje stratégia miestneho rozvoja, pokrýva súvislé územie ohraničujúce katastre všetkých zahrnutých obcí, akceptovanou výnimkou môže byť, ak je súvislosť územia prerušená vojenským obvodom. Z podpory sú vylúčené obce s počtom obyvateľov nad 20 000. Tieto môžu byť súčasťou MAS, ale nemôžu byť príjemcom podpory. Príjemcom podpory tiež nemôžu byť organizácie nimi zriadené, avšak subjekty z ich území môžu byť príjemcom podpory.

Implementáciu stratégií miestneho rozvoja budú vykonávať MAS. Minimálny počet obcí tvoriacich MAS je 15. MAS bude združovať verejných a súkromných partnerov, tak aby boli vyvážené a zastúpené miestne záujmové skupiny, ktoré vzišli z rôznych sociálno-ekonomických sektorov, napr.: profesionálne a stavovské organizácie a zväzy, občania, obyvatelia a ich miestne organizácie, environmentálne združenia, poskytovatelia kultúrnych, zdravotníckych a obecných služieb,

združenia zamerané na mladých ľudí, ženy, dôchodcov a iné ohrozené skupiny obyvateľstva, mladí ľudia a pod.

MAS bude vykonávať nasledovné úlohy:

- a) budovanie kapacít miestnych aktérov na vytváranie a vykonávanie operácií,
- b) vypracovanie nediskriminačného a transparentného výberového konania projektov a podmienok účasti, ktorými sa zabráni vzniku konfliktu záujmov a zabezpečí sa, aby žiadna záujmová skupina nemala kontrolu nad rozhodnutiami o výbere projektov t. j. MAS je zoskupenie predstaviteľov verejných a súkromných miestnych spoločensko - hospodárskych záujmov, v ktorých na úrovni rozhodovania nemajú ani orgány verejnej moci, ani žiadna záujmová skupina viac ako 49% hlasovacích práv,
- c) príprava a uverejnenie výziev na predkladanie žiadostí,
- d) posúdenie žiadostí, výber operácií, stanovenie výšky podpory a predloženie žiadostí orgánu zodpovednému za konečné overenie oprávnenosti pred schválením,
- e) monitorovanie pokroku dosiahnutého pri plnení cieľov stratégie miestneho rozvoja,
- f) hodnotenie plnenia stratégie miestneho rozvoja,
- g) aktualizácia stratégie miestneho rozvoja,
- h) publicita a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch stratégie miestneho rozvoja,
- i) spolupráca s riadiacim orgánom, platobnou agentúrou, národnou sieťou SPP ako aj s ďalšími inštitúciami v súvislosti s riadením, kontrolou a monitorovaním realizácie stratégie miestneho rozvoja.

Riadiaci orgán zabezpečí:

- riadenie procesov spojených s implementáciou Intervencie LEADER,
- vypracovanie riadiacej dokumentácie spojenej s implementáciou Intervencie LEADER v súčinnosti s platobnou agentúrou,
- koordináciu výziev na výber MAS,
- ďalšie činnosti, ktoré sú potrebné pre efektívnu implementáciu Intervencie LEADER.

Platobná agentúra zabezpečí:

- konečné overenie oprávnenosti žiadostí,
- kontrolu žiadostí o platbu,
- administratívnu finančnú kontrolu a vecnú kontrolu realizácie projektov;
- činnosti spojené s monitorovaním a hodnotením implementácie Intervencie LEADER na národnej úrovni;
- ďalšie činnosti, ktoré sú potrebné pre efektívnu implementáciu Intervencie LEADER na základe požiadaviek Riadiaceho orgánu.

Dôraz na riadenie je ústredným v prístupe Leader a MAS je mechanizmom, prostredníctvom ktorého sa uplatňujú nové prístupy k riadeniu miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach. Tak ako každá organizácia je riadená určitým spôsobom, je potrebné, aby aj MAS prostredníctvom jednotlivých orgánov organizačnej štruktúry realizovala projekty a činnosti, ktoré sú rozpracované v stratégii miestneho rozvoja t. j. MAS bude mať vytvorenú minimálnu štruktúru orgánov a ich právomocí (riadiaci a implementačný proces) v zmysle podmienok riadiacej dokumentáci s cieľom nastavenia správneho riadenia svojej štruktúry a činnosti.

Prístup zdola nahor je jednou z efektívnych možností zapojenia miestnych obyvateľov na vidieku do rozhodovacieho procesu t. j. ich aktívna účasť pri riešení ekonomických, sociálnych a ekologických problémov vidieka, resp. ich územia. Podľa tohto prístupu je potrebné budovanie kapacít, ktoré znamená: mobilizáciu miestneho obyvateľstva na vypracovaní stratégie miestneho rozvoja, vypracovanie kritérií výberu pre projekty, vyhlasovanie výziev, posúdenie žiadostí vrátane výberu operácií a stanovenie výšky podpory, monitorovanie a hodnotenie stratégie miestneho rozvoja.

Uľahčovanie inovácií prostredníctvom prístupu LEADER má dôležitú úlohu v stimulačných a novátorských prístupoch k rozvoju vidieka. Túto inováciu podnecuje aj to, že MAS sú v rozhodovaní o projektoch, ktoré chcú podporiť, slobodné a flexibilné. Samotné MAS majú priestor na inovatívne riešenia pri animovaní územia či nových spôsoboch propagácie územia. Inšpiratívne nápady môžu byť prenášané aj prostredníctvom spolupráce a zdieľania skúseností, či už na národnej alebo medzinárodnej úrovni. Priestor na realizovanie projektov s inovatívnym charakterom môže byť tiež v rámci projektov spolupráce miestnych aktérov, v rámci ktorých budú môcť na miestnej úrovni vzniknúť napr. experimentálne pilotné projekty. MAS sa môžu stať platformami pre sociálne inovácie, napr. podporou projektov sociálnych podnikov, ktoré umožnia ľuďom nájsť si zamestnanie v sociálnych službách pre seniorov, ženy, hendikepované osoby a pod. Nato aby sa podporovali inovatívne projekty si môže MAS stanoviť špecifické výberové kritériá pre tieto projekty čím sa podporí inovácia v rámci územia t.j. s ohľadom na miestne potreby a potenciál bude MAS zahŕňať inovačné prvky v miestnom kontexte vo svojej stratégii miestneho rozvoja (inovácie v rámci stratégie). Úspešné nápady sa následne môžu analyzovať, zdokumentovať a prenášať prostredníctvom rôznych sietí subjektov LEADER na úrovni EÚ, regionálnej a vnútroštátnej úrovni.

Integrované a viacsektorové akcie v rámci stratégie miestneho rozvoja budú navzájom prepojené a koordinované ako súdržný celok na národnej úrovni (stanovenie demarkácii a synergii). Stratégie miestneho rozvoja okrem oblastí podpory v rámci SP SPP stanovia aj financovanie projektov z iných EÚ fondov, regionálnych alebo miestnych samospráv čím sa zabezpečí komplementarita a synergia projektov v rámci intervencie LEADER. V rámci takto stanoveného integrovaného prístupu bude zabezpečená aj zásada zamedzenia dvojitého financovania oprávnených výdavkov toho istého výdavku.

Vytváranie sietí môže zahŕňať spoluprácu medzi subjektmi dodávateľského reťazca pri zriaďovaní a rozvoji krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov, spoluprácu medzi malými hospodárskymi subjektmi pri rozvoji služieb a marketingu v oblasti cestovného ruchu a spoluprácu v oblasti lesníctva. Vytváranie sietí bude podporené aj v rámci animácií ako prostriedok prenosu osvedčených postupov a príkladov dobrej praxe, šírenia inovácií a zlepšovania spolupráce medzi ľuďmi, projektmi a vidieckymi oblasťami.

Spolupráca znamená viac než len vytvorenie siete. Spolupráca medzi MAS znamená, že MAS sa podieľa na realizácii spoločného projektu s inou MAS v rámci SR alebo s MAS z členského štátu, príp. partnerstvom vo vidieckom území z tretích krajín. Projekty spolupráce musia obsahovať konkrétny spoločný projekt, ideálne riadený pod spoločnou štruktúrou.

Spolupráca by mala poskytovať prístup k novým myšlienkam, poučenie sa od iných regiónov alebo krajín, stimulovať a podporovať inovácie, získať prostriedky a zručnosti na zlepšenie implementácie. Konkrétne projekty spolupráce by mali mať za výsledok skutočnú "pridanú hodnotu" pre územie MAS.

Cieľom podporovaných oblastí v rámci intervencie LEADER je:

- docieľiť udržateľný rozvoj vidieckych oblastí,
- znížiť rozdiely v životnej úrovni medzi vidieckymi a inými oblasťami a tým zamedziť vyľudňovaniu vidieka,
- rozvíjať kapacity a spoluprácu na miestnej úrovni s cieľom spoločného riešenia miestnych problémov,
- zabezpečiť infraštruktúru a vybavenosť vidieckych oblastí, tak aby sa zabezpečil ich ekonomický rozvoj,
- rozvíjať podnikanie na vidieku s cieľom udržať alebo vytvárať pracovné miesta a poskytovať služby tak, aby sa vidiek stal atraktívnym miestom na život a prácu,
- vytvárať podmienky na spoločenský, kultúrny a športový život na vidieku,

- zlepšiť životaschopnosť lesov, ktoré prispievajú k zvyšovaniu environmentálnych funkcií lesa.

K naplneniu špecifického cieľa 8 bude prispievať intervencia LEADER prostredníctvom:

1. LEADER: Implementácia stratégie miestneho rozvoja, chod MAS a animácie – cieľom je realizácia jednotlivých priorít a aktivít definovaných v stratégiách miestneho rozvoja prijímateľmi projektov v rámci územia MAS a podpora prevádzkovej činnosti a animácii schválených MAS.
2. LEADER: Vykonávanie projektov spolupráce – cieľom je podpora projektov spolupráce medzi územiaми MAS v rámci SR alebo územiaми MAS v rámci členských štátov EÚ, príp. tretích krajín t. j. realizácia konkrétnej spoločnej aktivity s jasne definovaným prínosom pre danú oblasť realizovaná spoločne.

- b) Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:

Oprávnenosť žiadateľa (prijímateľa): Oprávneným žiadateľom na implementáciu stratégie miestneho rozvoja je verejno – súkromné partnerstvo s právnou subjektivitou (občianske združenie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov), ktoré je založené a pracuje na princípoch LEADER. Oprávnený žiadateľ projektov bude v súlade s definovanými oprávnenými žiadateľmi v rámci stratégie miestneho rozvoja (subjekty zo súkromného, občianskeho a verejného sektora v zmysle podmienok v riadiacej dokumentácii podľa jednotlivých oblastí podpory a/alebo aktivít), ktoré musia pôsobiť na území MAS, t.zn. mať na území trvalý alebo prechodný pobyt, sídlo alebo prevádzku.

Podmienky oprávnenosti pre MAS

V rámci Implementácie stratégie miestneho rozvoja, chod MAS, animácie a spolupráca bude MAS pridelená finančná alokácia, ktorá zahŕňa výdavky na realizáciu projektov žiadateľov v rámci územia MAS, výdavky týkajúce sa chodu MAS a animácií, výdavky na realizáciu projektov spolupráce MAS. Vzorec na výpočet finančnej alokácie pre príslušnú MAS bude vychádzať z charakteristík územia MAS a je nasledovný:

$$(\text{počet obyvateľov MAS}) * X + (\text{rozloha územia MAS}) * Y + (\text{počet obcí MAS}) * Z$$

X - počet obyvateľov MAS váha 50%

Y – rozloha územia MAS váha 15%

Z – počet obcí MAS váha 35%

Výber MAS:

Budú vyhlásené dve výzvy na výber MAS v rámci programovacieho obdobia 2023 – 2027:

1. **Výzva na predkladanie námetu pre inštitucionálne a funkčné manažovanie činnosti MAS:**
Oprávnený žiadateľ: verejno – súkromné partnerstvo s právnou subjektivitou (občianske združenie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov), ktoré je založené a pracuje na princípoch LEADER.

Podmienky oprávnenosti:

- a) Počet obyvateľov verejno – súkromného partnerstva musí byť vyšší ako 15 000 a nižší alebo rovný 150 000.
- b) Obec nesmie byť členom dvoch a viac verejno – súkromných partnerstiev v zmysle podmienok stanovených v riadiacej dokumentácii.
- c) Hustota obyvateľstva celého územia verejno – súkromného partnerstva nesmie byť vyššia ako 150 obyv./km².
- d) Z podpory sú vylúčené obce s počtom obyvateľov nad 20 000. Tieto môžu byť súčasťou verejno – súkromného partnerstva, ale nemôžu byť príjemcom podpory. Príjemcom

podpory tiež nemôžu byť organizácie nimi zriadené, avšak subjekty z ich území môžu byť príjemcom podpory. V prípade, ak je členom verejno – súkromného partnerstva obec s počtom obyvateľov nad 20 000, do počtu obyvateľov verejno-súkromného partnerstva sa započítava len 20 000 obyvateľov.

- e) Z podpory sú vylúčené všetky krajské mestá s výnimkou prímestských častí Bratislavy a Košíc do 5 000 obyvateľov (vrátane).
- f) Musia byť predložené všetky doklady o formovaní územia verejno – súkromného partnerstva spolu so súhlasom všetkých zahrnutých obcí t. j. uznesenie zastupiteľstva všetkých obcí vyjadrujúce súhlas so zaradením do územia a prijatie obce ako člena MAS.
- g) Minimálny počet obcí tvoriacich verejno – súkromného partnerstva je 15 (obce môžu byť zastúpené aj združením, príp. mikroregiónom). Ak je obec zastúpená združením, prípadne mikroregiónom, nemôže súčasne vystupovať ako samostatný člen verejno – súkromného partnerstva.
- h) Verejno – súkromné partnerstvo má vytvorenú minimálnu štruktúru orgánov a ich právomocí (riadiaci a implementačný proces) stanovené v riadiacej dokumentácii.
- i) Verejno – súkromné partnerstvo je zoskupenie predstaviteľov verejných a súkromných miestnych spoločensko-hospodárskych záujmov, v ktorých na úrovni rozhodovania nemajú ani orgány verejnej moci, ani žiadna záujmová skupina viac ako 49% hlasovacích práv.
- j) Členovia verejno – súkromného partnerstva musia pôsobiť na území MAS, t.z. mať na území trvalý alebo prechodný pobyt, sídlo alebo prevádzku.
- k) Územie verejno – súkromného partnerstva, na ktoré sa vzťahuje stratégia miestneho rozvoja, pokrýva súvislé územie ohraničujúce katastre všetkých zahrnutých obcí, akceptovanou výnimkou môže byť, ak je súvislosť územia prerušená vojenským obvodom.

2. Výzva na predkladanie žiadosti o schválenie stratégie miestneho rozvoja a udelenie štatútu MAS:

Oprávnený žiadateľ: verejno – súkromné partnerstvo s právnou subjektivitou (občianske združenie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov), ktoré je založené a pracuje na princípoch LEADER a ktorému bol schválený námet pre inštitucionálne a funkčné manažovanie činnosti MAS.

Podmienky oprávnenosti:

- a) Počet obyvateľov MAS musí byť vyšší ako 15 000 a nižší alebo rovný 150 000.
- b) Hustota obyvateľstva celého územia MAS nesmie byť vyššia ako 150 obyv./km².
- c) Minimálny počet obcí tvoriacich MAS je 15 (obce môžu byť zastúpené aj združením, príp. mikroregiónom). Ak je obec zastúpená združením, prípadne mikroregiónom, nemôže súčasne vystupovať ako samostatný člen MAS.
- d) Z podpory sú vylúčené všetky krajské mestá s výnimkou prímestských častí Bratislavy a Košíc do 5 000 obyvateľov (vrátane).
- e) Z podpory sú vylúčené obce s počtom obyvateľov nad 20 000, tieto môžu byť súčasťou verejno – súkromného partnerstva, ale nemôžu byť príjemcom podpory, príjemcom podpory tiež nemôžu byť organizácie nimi zriadené, pričom subjekty z ich území môžu byť príjemcom podpory. V prípade, ak je členom verejno – súkromného partnerstva obec s počtom obyvateľov nad 20 000, do počtu obyvateľov verejno – súkromného partnerstva sa započítava len 20 000 obyvateľov.
- f) Predloženie stratégie miestneho rozvoja ktorá obsahuje minimálne náležitosti uvedené v nariadení EU 2021/1060, čl.32 (1).

Hodnotiace kritériá pre schválenie stratégie miestneho rozvoja a udelenie štatútu MAS:

- a) Budovanie partnerstva
 - b) Hodnotenie kvality stratégie miestneho rozvoja (vypracovanie stratégie miestneho rozvoja s jasne formulovanými cieľmi a aktivitami, ktoré budú prispievať k podpore miestneho rozvoja)
 - c) Monitoring a hodnotenie
 - d) Prínos stratégie k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia a napĺňaniu cieľov SP SPP
 - e) Doplnkovosť stratégie voči iným strategickým dokumentom na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni a príspevok k napĺňaniu jednotlivých ukazovateľov SPP
- Podrobné hodnotiace kritériá pre schválenie stratégie miestneho rozvoja a udelenie štatútu MAS budú stanovené v riadiacej dokumentácii.
- Prvé kolo výberu stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou sa uskutoční v priebehu 12 mesiacov od dátumu rozhodnutia o schválení SP SPP v zmysle čl. 32 (3) nariadenia EÚ 2021/1060.

Cieľom Intervencie LEADER je podporovať aktivity vychádzajúce z prístupu na miestnej úrovni, ktorých cieľom je riešiť potreby jednotlivých subregionálnych oblastí MAS. V rámci Implementácie stratégie miestneho rozvoja budú oprávnené oblasti podpory, ktoré budú po výbere stratégií miestneho rozvoja rozpracované v riadiacej dokumentácii na základe potrieb MAS. Indikatívne oblasti podpory sú stanovené s ohľadom na výstupy SWOT analýzy a preto môžu priniesť pridanú hodnotu pre vidiek v súlade s cieľmi SPP. MAS sa rozhodnú v rámci svojich stratégií miestneho rozvoja, aké oblasti podpory budú implementovať tak, aby boli v súlade s miestnymi potrebami. MAS budú na základe svojich analýz a svojho endogénneho potenciálu môcť implementovať oblasti podpory, ktoré sú v súlade s miestnymi potrebami, ktoré nemusia byť identické ako ostatné intervencie SP SPP, s výnimkou podpory mladých a malých farmárov, kde budú podmienky v súlade s podmienkami a cieľmi Intervencii SP SPP zameranej na malých a mladých farmárov. Zároveň platí, že má ísť o malé projekty s finančným príspevkom do 100 000 €, ktoré tak budú prirodzene dopĺňať aktivity väčšieho rozsahu realizované prostredníctvom ostatných Intervencií SP SPP. Subjekty z územia MAS budú oprávnené žiadať o podporu aj na úrovni národných výziev pre jednotlivé Intervencie SP SPP za podmienky využitia len jedného zdroja financovania daného výdavku. Projekty v rámci jednotlivých oblastí podpory, ktoré si MAS vo svojej stratégii miestneho rozvoja stanovila musia byť v súlade s príslušnými článkami nariadenia EÚ 2021/2115, musia zohľadňovať dohodnuté pravidlá komplementarity medzi ostatnými fondmi a EPFRV, ako aj dodržiavať podmienku, že rovnaký výdavok nesmie byť prefinancovaný z viacerých zdrojov.

Indikatívne oblasti podpory:

Priorita 1: Zvyšovanie produktivity poľnohospodárskych a spracovateľských podnikov

Zameranie na zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov na spoločnom trhu EÚ a na posilnenie spoločenskej udržateľnosti a environmentálnej ochrany prostredníctvom investícií, nových technológií, inovácií a digitalizácie. Podpora môže byť zameraná napr.: na produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch, investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch, investície do závlah a vodozádržných opatrení. Zároveň sa podpora môže zameriavať aj na špeciálnu rastlinnú a živočíšnú výrobu a spracovanie vlastných produktov prvovýroby (ANNEX I spracovanie) a odbyt svojej produkcie a pod. Pre spracovateľské podniky sa môžu investície zamerať do rozširovania existujúcich kapacít v spracovateľskom sektore, do spracovania ekologickejšej výroby, do výroby produktov s označením kvality, na zníženie nárokov na životné prostredie a zvýšenie energetickej efektívnosti, digitalizácie a robotizácie výroby, do rozšírenia vlastných kapacít podniku súvisiace so spracovaním poľnohospodárskych produktov a pod. V rámci závlah a vodozádržných opatrení sa môžu podporiť závlahy ako také a ich obnova v nadväznosti na nové synergické technológie, napr. pre špeciálnu výrobu ako sú agrokruhy, taktiež použitie nových technológií nenáročných na vodu, napr. zavedenie kvapkových závlah, ako aj na nové typy závlah orientované na jednotlivé rastliny, prípadne systémy spojené

s obrábaním a pod. Podporené môžu byť aj podniky, ktoré spĺňajú podmienky o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby.

Priorita 2: Tvorba pridanej hodnoty, pracovných príležitostí a príjmov s cieľom rozvoja vidieckej ekonomiky

Zameranie na rozvoj podnikateľských aktivít, napríklad prostredníctvom diverzifikácie ekonomických činností v poľnohospodárskych a lesníckych podnikoch, zakladaním nových a rozvojom existujúcich podnikov nepoľnohospodárskeho alebo nelesníckeho podniku vo vidieckej oblasti, hmotných a nehmotných investícií, ktoré súvisia s cestovným ruchom a agroturistikou, doplnkovou výrobou nepoľnohospodárskeho charakteru, spracovaním produktov, ktorých výstup spracovania nespadá do prílohy I ZFEÚ (vstupom spracovania môže byť aj produkt, ktorý spadá do prílohy I ZFEÚ za podmienky, že je vstupom zároveň aj produkt, ktorý nespadá do prílohy I ZFEÚ). Podpora môže byť zameraná aj na predaj produktov konečnému spotrebiteľovi za podmienky, že sa budú predávať produkty, ktoré nie sú uvedené v prílohe I ZFEÚ, resp. v kombinácii s produktami, ktoré sú uvedené v prílohe I ZFEÚ pričom musia prevládať produkty, ktoré nie sú uvedené v prílohe I ZFEÚ, predaj produktov uvedených aj neuvedených v prílohe I ZFEÚ konečnému spotrebiteľovi, predaj vlastných produktov nepoľnohospodárskeho a nelesného charakteru (vrátane zariadenia mobilných predajných miest) a výrobkov a/alebo produktov iných poľnohospodárov a obhospodarovateľov lesa za účelom ekonomického rozvoja územia MAS.

Sieťovaním a spolupracou na miestnej úrovni sa môže podporiť spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi (mikropodnikmi) v odvetví poľnohospodárstva, v potravinovom reťazci, sektore lesného hospodárstva a v sektore cestovného ruchu pri organizácii spoločných pracovných procesov a pri rozvoji služieb a marketingu v oblasti cestovného ruchu a pod. Podporené môžu byť aj podniky zriadené v zmysle podmienok o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.

Priorita 3: Rozvoj obcí, spoločenského a komunitného života

Zameranie na podporu rozvoja miestnej infraštruktúry a miestnych základných služieb vrátane služieb v oblasti voľného času a kultúry, obnovy dedín a činností zameraných na obnovu a skvalitnenie kultúrneho a prírodného dedičstva a vidieckych krajinných oblastí, ako napríklad: miestna infraštruktúra, miestne základné služby, služby v oblasti voľného času a kultúry, obnova dedín, skvalitnenie kultúrneho a prírodného dedičstva a vidieckych krajinných oblastí, dopravné siete, občianska a technická vybavenosť, smart riešenia v nadväznosti na prístup ku kvalitným verejným službám a kvalitnej infraštruktúre s cieľom rozvoja inteligentného vidieka, zariadenia pre voľný čas, obnova a udržiavanie spoločného a kultúrneho bohatstva a iných kultúrne a historicky významných zaujímavosti vidieka, a pod.

V rámci sociálnej inklúzie by sa podpora mala zameriavať napr. na ľudské zdroje na vidieku prostredníctvom aktivít zameraných na aktívnu komunitu s cieľom aktivizácie miestnych ľudských zdrojov, posilňovania lokálnej identity a budovania komunity prostredníctvom mäkkých akcií v súvislosti s inovatívnymi formami vzdelávania a trávenia voľného času (ako napríklad mládežnícke kluby, kluby pre seniorov, centrá voľného času, kluby ľudovej tvorivosti, materské centrá, tematické tábory, kultúrne aktivity apod.), ochotnícku, divadelnícku, folklórnu činnosť, zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov, informovania a formovania postojov obyvateľov v oblasti životného prostredia, budovania environmentálneho povedomia, ochrany prírody, ekologickej výchovy, krajínovotvorby, zachovanie tradícií a pod., šírenie príkladov dobrej praxe na podporu remeselných zručností, spracovanie miestnej produkcie apod., realizáciu stálych výstav na prezentáciu historických, kultúrnych, technických pamiatok a prvkov ľudového umenia a pod. Cieľom aktivít má byť odstraňovanie bariér, ktoré vedú k izolácii seniorov, mládeže, matiek s deťmi, žien, znevýhodnených osôb alebo zraniteľných osôb z verejného, spoločenského a pracovného života. Ide o podporu „mäkkých“ faktorov, ktoré vedú k aktívnej účasti v komunite, spájaniu medzigeneračných väzieb, podpore a rozvíjaniu zručnosti vo vidieckych oblastiach. Podporené môžu byť aj podniky zriadené v zmysle podmienok o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.

Priorita 4: Ochrana životného prostredia a zmierňovanie klimatických zmien

Zameranie na podporu napríklad investícií do zlepšenia životaschopnosti lesov, ktoré prispievajú k zvyšovaniu environmentálnych funkcií lesa prostredníctvom spoločenského potenciálu lesov. S cieľom ochrany životného prostredia a zmierňovania klimatických zmien je možná napríklad podpora umelej obnovy a výchovy ochranných lesov a lesov osobitného určenia, budovania a obnovy občianskej a poznávacej infraštruktúry v lesných ekosystémoch a zlepšenia hniezdnych príležitostí vtákov v lese a iných prvkov zvyšujúcich biodiverzitu lesných ekosystémov a pod.

Podmienky oprávnenosti v rámci Implementácie stratégie miestneho rozvoja pre oprávnených žiadateľov projektov (podľa relevantnosti k oblasti podpory):

1. Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií.
2. Projekt, ktorý je predmetom žiadosti o NFP, musí spĺňať časovú oprávnenosť realizácie projektu, t. j. maximálnu celkovú dĺžku realizácie projektu stanovenú na 18 mesiacov od nadobudnutia platnosti a účinnosti zmluvy o poskytnutí NFP.
3. Projekt musí prispievať k dosiahnutiu cieľov a zámerov stratégie miestneho rozvoja a byť v súlade s cieľmi SPP.
4. Oprávnené sú projekty zamerané na činnosti v zmysle Klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) týka sa len podpory zakladania nových a rozvoj existujúcich podnikov na vidieku.
5. Vyplatenie záverečnej žiadost' o platbu je podmienené predložením kópie Potvrdenia o registrácii projektu do kompetenčného centra AKIS.
6. Nie je umožnené umelé rozdeľovanie jednotlivých projektov na etapy, t. z. každý samostatný projekt musí byť po ukončení realizácie funkčný, životaschopný a pod.
7. Podmienky oprávnenosti stanovené RO v súlade s nariadením 2021/2115 a vykonávacím nariadením EÚ.

MAS si môže stanoviť pre každú oblasť podpory vlastné podmienky oprávnenosti, ktoré následne budú zapracované v riadiacej dokumentácii.

V rámci oblasti podpory **chodu MAS a animácií** budú pre MAS oprávnené nasledovné aktivity, ktoré súvisia s vykonávaním činností v súlade s čl. 33, ods.2 nariadenia (EÚ) 2021/1060:

1. prevádzkové náklady MAS spojené s implementáciou stratégie miestneho rozvoja:
 - a. personálne a administratívne náklady súvisiace s administratívnou činnosťou v rámci MAS,
 - b. štúdie a analýzy dotknutého územia zamerané na aktualizáciu stratégie,
 - c. prevádzková činnosť,
 - d. vypracovanie stratégie miestneho rozvoja,
 - e. monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia stratégie miestneho rozvoja,
 - f. vedenie zložiek projektov a uchovávanie dokladov,
 - g. vzdelávanie zamestnancov a členov MAS zamerané na rozširovanie vedomostí a v rámci riadenia, manažmentu, zlepšenia kvality zručností ľudského kapitálu pri vykonávaní stratégie miestneho rozvoja,
 - h. sieťovanie MAS,
 - i. vypracovanie stratégie miestneho rozvoja územia v maximálnej výške 7 000 EUR.
2. animácia MAS:
 - a. publicita, propagácia a informovanie o dotknutej oblasti a o stratégii miestneho rozvoja,
 - b. výmena informácií medzi miestnymi aktérmi,
 - c. informačné akcie pre širokú verejnosť zamerané na poskytovanie informácií a zručností pri príprave žiadosti

- d. informačné akcie pre členov MAS a verejnosť s cieľom osvojovania príkladov dobrej praxe pre účely rozširovania vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie miestneho rozvoja zamerané na: posilnenie miestneho partnerstva, aktivizáciu územia, rozvíjanie spolupráce, participatívne metódy zamerané na mobilizáciu aktérov územia, manažment pre udržateľnosť projektov a efektívne riadenie projektov a pod.,
- e. vzdelávanie potenciálnych prijímateľov zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri príprave projektov.

Podmienky oprávnenosti v rámci oblasti podpory Chodu MAS a animácii:

1. Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií.
2. Vyplatenie záverečnej žiadost' o platbu je podmienené predložením kópie Potvrdenia o registrácii projektu do kompetenčného centra AKIS.
3. Podmienky oprávnenosti stanovené RO v súlade s nariadením EÚ 2021/2115 a vykonávacím nariadením EÚ.

V rámci oblasti podpory **vykonávanie projektov spolupráce** je cieľom stimulovať MAS k spolupráci v rámci členských krajín tak, aby sa vytvorili integrované prístupy k miestnemu rozvoju, rozšíriť miestne pohľady a zlepšiť tak vykonávanie stratégie miestneho rozvoja, priniesť do územia nové poznatky, zvýšiť inovačný charakter činností miestneho rozvoja a prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti prostredníctvom budovania kapacít a nových partnerov, šírením inovácií, know-how a nových zručností v rámci marketingu a propagácie služieb a produktov, investícií súvisiacich so zvýšením atraktívnosti a propagácii objektov kultúrneho a prírodného dedičstva, podporou vidieckej turistiky vo väzbe na lokálne, resp. regionálne špecifické atraktivity, budovaním kapacít v rámci prenosu praktických skúseností pri rozvoji vidieka, prevádzkovou činnosťou súvisiacou s realizáciou projektu spolupráce. Výber projektov spolupráce bude vykonávať MAS.

Podporené budú 2 typy spolupráce:

1. Národná – MAS, ktorá je vybraná a schválená na implementáciu stratégie miestneho rozvoja v období 2023-2027 v spojení s inou schválenou MAS,
2. Nadnárodná – MAS, ktorá je vybraná a schválená na implementáciu stratégie miestneho rozvoja v období 2023-2027 v spojení s inou schválenou MAS v EÚ, ktorá realizuje stratégiu miestneho rozvoja území EÚ a/alebo území tretích krajín (uplatňuje sa podmienka, že musí pôsobiť na vidieckom území).

Podmienky oprávnenosti v rámci oblasti podpory vykonávanie projektov spolupráce:

1. Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií.
2. Vyplatenie záverečnej žiadost' o platbu je podmienené predložením kópie Potvrdenia o registrácii projektu do kompetenčného centra AKIS.
3. Partneri projektu spolupráce musia predložiť zmluvu o spolupráci.
4. Projekt musí prispievať k dosiahnutiu cieľov a zámerov stratégie miestneho rozvoja a byť v súlade s cieľmi SPP.
5. Podmienky oprávnenosti stanovené RO v súlade s nariadením EÚ 2021/2115 a vykonávacím nariadením EÚ.

Monitorovanie a hodnotenie stratégie miestneho rozvoja

Monitorovanie a hodnotenie je potrebné na posúdenie, či sú napĺňané ciele stratégie miestneho rozvoja. MAS vypracuje monitorovanie a hodnotenia stratégie miestneho rozvoja na základe vlastných stanovených ukazovateľov, ktoré majú prispieť k napĺňaniu stratégie miestneho rozvoja. Zároveň v stratégii miestneho rozvoja bude vypracovaný hodnotiaci rámec (plán, druhy a postupy hodnotenia stratégie, spôsob zapracovania výsledkov hodnotenia do stratégie). V rámci

sebahodnotenia MAS nastaví postupy vrátane popisu spôsobov overovania, frekvencie a získavania monitorovacích ukazovateľov v nasledovných oblastiach:

- implementácie stratégie miestneho rozvoja vrátane 7 kľúčových znakov LEADER,
- implementačného procesu,
- riadiaceho procesu,
- propagácie a vzdelávanie členov MAS.

Riadiaci orgán na programovej úrovni nastaví povinné ukazovatele a to základe schválených stratégií miestneho rozvoja, ktoré identifikujú ďalšie ukazovatele výsledku do ktorých sa očakáva, že LEADER prispeje na úrovni SP SPP.

5.4.21.6 *Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu*

	If NON IACS
Forma podpory a typ platby	Grant : (a) úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom (b) jednotkové náklady (c) paušálne financovanie V rámci niektorých oblastí podpory sa na projekty bude poskytovať zálohová platba do výšky 50 % oprávnených nákladov.
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	Miera podpory bude stanovená pre jednotlivé oblasti podpory v súlade s mierami podpory za podmienok právneho rámca EÚ a SR. Miery podpory pre konkrétne typy projektov budú uvedené v riadiacej dokumentácii berúc do úvahy: - nariadenie EÚ 2021/2115, čl. 73 ods. 4 (v prípade investícií), - nariadenie EÚ 2021/2115, čl. 73 ods. 4, písm. c) iv) až do 100 % v prípade neproduktívnych investícií. Oblasť podpory Chod MAS a animácie: MAS: 100 %. Oblasť podpory Vykonávanie projektov spolupráce: MAS: 100 %. <u>Schéma de minimis</u> Pre každú pomoc poskytnutú v rámci jednotlivých priorít a oblastí podpory, ktorá nespadá do rozsahu čl. 42 ZFEÚ bude vypracovaná schéma minimálnej pomoci v súlade s nariadením Komisie (EÚ) č.1407/2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 ZFEÚ na pomoc de minimis.
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Režim a podmienky uplatňovania výdavkov budú uvedené v riadiacej dokumentácii. V rámci intervencie LEADER bude možné výdavky projektu rozdeliť z hľadiska vykazovania nasledovne: • výdavky vykazované metódou skutočne vynaložených a zaplatených výdavkov; • zjednodušené vykazovanie výdavkov (štandardná stupnica jednotkových nákladov, paušálne financovanie). Paušálne financovanie bude nasledovné podľa relevantnosti a podľa typu oblasti zamerania projektov: a) systém paušálneho financovania, pri ktorom sa na určitú kategóriu nákladov, napr. na náklady na zamestnancov, uplatní paušálna sadzba stanovená v riadiacej dokumentácii s cieľom vypočítať ostatné náklady, b) paušálne financovanie nepriamych nákladov: - paušálna sadzba oprávnených priamych nákladov (konkrétne percento sa stanoví v riadiacej dokumentácii v rámci paušálnej sadzby na nepriame výdavky);

	- paušálna sadzba oprávnených priamych nákladov na zamestnancov (konkrétne percento sa stanoví v riadiacej dokumentácii). V prípade využitia zjednodušeného vykazovania výdavkov (najmä pri aplikácii paušálneho financovania výdavkov) sa výdavky projektu delia na priame a nepriame výdavky. Vecné vymedzenie kategórie nepriamych výdavkov bude zadefinované v metodickej príručke. V rámci zjednodušeného vykazovania výdavkov nie je povinné predkladať účtovné doklady za účelom preukázania skutočnej výšky vynaložených prostriedkov vykázaných prostredníctvom zjednodušenej metódy. Využitie zjednodušenej metódy však nezabavuje prijímateľa povinnosti riadneho vedenia účtovníctva alebo zjednodušenej účtovnej evidencie v súlade s platnou legislatívou daného štátu. V prípade paušálnych sadzieb sa overuje či prijímateľ správne uplatnil výšku paušálnej sadzby vyplývajúcu zo zmluvy o poskytnutí NFP, a či správne uviedol čiastku výdavkov, ktoré sú základom pre vypočítanie paušálnych sadzieb. Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia. Vyššie uvedeným nie je dotknuté právo platobnej agentúry v odôvodnených prípadoch overiť ďalšie skutočnosti súvisiace s projektom a aplikáciou zjednodušeného vykazovania výdavkov, a to najmä pri zohľadnení identifikovaných rizík, alebo ako dôsledok auditných zistení, alebo podnetov od tretích strán.

5.4.21.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: **Áno**
Druh nástroja štátnej pomoci, ktorý sa má použiť pri schvaľovaní: **de minimis**

Suma EPFRV (€): 63 095 100,34

Národné spolufinancovanie (€): 36 928 838,06

5.4.21.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Čo nie je oprávnené na podporu?	<u>Neoprávnené sú oblasti podpory a výdavky, ktoré nie sú uvedené v stratégii miestneho rozvoja príslušnej MAS, výdavky stanovené v riadiacej dokumentácii a zároveň (podľa relevantnosti oblasti podpory):</u> Priorita 1: Zvyšovanie produktivity poľnohospodárskych a spracovateľských podnikov • nákup práv na poľnohospodársku výrobu; • nákup platobných nárokov; • nákup pôdy v hodnote presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov; • nákup hospodárskych zvierat, jednoročné rastliny a ich výsadba; • úroková sadzba dlhu, s výnimkou grantov poskytovaných vo forme dotácie úrokovej sadzby alebo dotácie záručného poplatku; • búracie práce; • investícia vedúca k reštrukturalizácii podniku (útlmu existujúcich podnikateľských činností); • nákup pôdy (ak relevantné); • daň z pridanej hodnoty okrem prípadov, ak nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych predpisov o DPH; • výdavky uvedené v riadiacej dokumentácii ako neoprávnené výdavky; • bankové poplatky, úroky z úveru, finančné pokuty, súdne výdavky, výdavky spojené so zriadením záložného práva;

	• výdavky vynaložené pred podaním žiadosti o NFP na MAS. Priorita 2: Tvorba pridanej hodnoty, pracovných príležitostí a príjmov s cieľom rozvoja vidieckej ekonomiky • nákup práv na poľnohospodársku výrobu; • nákup platobných nárokov; • nákup pôdy v hodnote presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov; • bankové poplatky, úroky z úveru, finančné pokuty, súdne výdavky, výdavky spojené so zriadením záložného práva; • daň z pridanej hodnoty okrem prípadov, ak nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych predpisov o DPH, • kúpa nehnuteľného majetku za sumu presahujúcu 30 % celkových oprávnených nákladov na príslušnú operáciu; • výdavky vynaložené pred podaním žiadosti o NFP na MAS; • výdavky, ktoré nespádajú pod činnosti uvedené v Klasifikácii ekonomických činností (SK NACE) v zmysle podmienok riadiacej dokumentácie; • výdavky na vlastnú prácu žiadateľa; • výdavky na podporu spolupráce medzi dodávateľskými reťazcami produktov rybolovu a akvakultúry; • výdavky uvedené v riadiacej dokumentácii ako neoprávnené výdavky; • výdavky vynaložené pred podaním žiadosti o NFP na MAS. Priorita 3: Rozvoj obcí, spoločenského a komunitného života • kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku; • nákup nehnuteľností s výnimkou nákupu pozemkov (pod stavbami), ktoré sú predmetom projektu, pričom žiadateľ si môže uplatniť výdavky na nákup pozemkov v hodnote zistenej znaleckým posudkom, max. však do výšky 10% oprávnených výdavkov na výstavbu, resp. technické zhodnotenie príslušných stavieb; • vzdelávacie aktivity, ktoré sú organizované v rámci existujúceho školského systému na úrovni stredných, vyšších a vysokých škôl, (vrátane špecializačného a kvalifikačného štúdia), jazykové kurzy; • poradenské a konzultačné služby; • bankové poplatky, úroky z úveru, finančné pokuty, súdne výdavky, výdavky spojené so zriadením záložného práva; • daň z pridanej hodnoty okrem prípadov, ak nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych predpisov o DPH; • výdavky uvedené v riadiacej dokumentácii ako neoprávnené výdavky; • výdavky vynaložené pred podaním žiadosti o NFP na MAS. Priorita 4: Ochrana životného prostredia a zmierňovanie klimatických zmien • kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku; • kúpa nehnuteľného majetku; • zalesňovanie po ťažbe; • investície do zariadení, ktorých hlavným účelom je výroba a čerpanie energie z obnoviteľných zdrojov; • investície na priemyselného spracovanie dreva; • poradenské a konzultačné služby; • bankové poplatky, úroky z úveru, finančné pokuty, súdne výdavky, výdavky spojené so zriadením záložného práva;

	• daň z pridanej hodnoty okrem prípadov, ak nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych predpisov o DPH; • výdavky uvedené v riadiacej dokumentácii ako neoprávnené výdavky; • výdavky vynaložené pred podaním žiadosti o NFP na MAS. Oblasť podpory Chod MAS a animácie • vzdelávacie aktivity, ktoré sú organizované v rámci existujúceho školského systému na úrovni stredných, vyšších a vysokých škôl, (vrátane špecializačného a kvalifikačného štúdia), jazykové kurzy, • výdavky vynaložené pred podaním žiadosti o schválenie stratégie miestneho rozvoja a udelenie štatútu MAS (okrem výdavkov na vypracovanie stratégie miestneho rozvoja územia), • DPH s výnimkou prípadov, keď nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych právnych predpisov o DPH, • hotovostné platby zahŕňajúce výdavky na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, vrátane výdavkov súvisiacich s obstaraním tohto majetku, • úroky z dlžných súm, • tvorba sociálneho fondu, • výdavky na právne služby prijímateľa voči poskytovateľovi, • pomerná časť personálnych výdavkov, ktorá nezodpovedá pracovnej činnosti spojenej s administratívnou činnosťou v rámci MAS, • nákup nákladných a osobných vozidiel, • výdavky nad povinné limity oprávnených výdavkov, • výdavky, pri ktorých sa zistí konflikt záujmov pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb, • refundovateľné, refundované alebo inak preplatené dane, clá a dovozné prirážky, kurzové straty, • poradenské a konzultačné služby s výnimkou výdavkov spojených s vypracovaním stratégie miestneho rozvoja, • stavebné a rekonštrukčné výdavky súvisiace s kancelárskymi priestormi v rámci chodu MAS, • technické prehliadky a servisné práce súvisiace s údržbou motorového vozidla, • bankové poplatky, úroky z úveru, finančné pokuty, súdne výdavky, výdavky spojené so zriadením záložného práva, • výdavky uvedené v riadiacej dokumentácii ako neoprávnené výdavky. Oblasť podpory Vykonávanie projektov spolupráce • vzdelávacie aktivity, ktoré sú organizované v rámci existujúceho školského systému na úrovni stredných, vyšších a vysokých škôl, (vrátane špecializačného a kvalifikačného štúdia), jazykové kurzy; • DPH s výnimkou prípadov, keď nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych právnych predpisov o DPH; • hotovostné platby zahŕňajúce výdavky na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, vrátane výdavkov súvisiacich s obstaraním tohto majetku; • úroky z dlžných súm; • tvorba sociálneho fondu; • výdavky na právne služby prijímateľa voči poskytovateľovi;

	• pomerná časť personálnych výdavkov, ktorá nezodpovedá pracovnej činnosti spojenej s vykonávaním projektu spolupráce; • nákup nákladných a osobných vozidiel; • výdavky nad povinné limity oprávnených výdavkov; • výdavky na nákup nehnuteľností a pozemkov pod stavbami; • výdavky súvisiace s rekonštrukciou stavieb a budov evidovaných Pamiatkovým úradom SR v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok a lokalít UNESCO; • výdavky, ktoré nesúvisia s územím LEADER; • výdavky na projekt spolupráce, ktorého cieľom nie je konkrétna spoločná činnosť s jasne definovaným prínosom (výstupom) pre danú oblasť, ktorá je realizovaná spoločne; • nákup použitého DHM a DNM; • výdavky, ktoré sa týkajú všeobecnej prevádzky partnerov projektu spolupráce bez väzby na projekt spolupráce; • poradenské a konzultačné služby; • daň z pridanej hodnoty okrem prípadov, ak nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych predpisov o DPH; • výdavky uvedené v riadiacej dokumentácii ako neoprávnené výdavky.
Dodatočné otázky	○ <i>Maximálna výška NFP pre projekty</i> v rámci stratégie miestneho rozvoja je stanovená na 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt. ○ <i>Celkové náklady na chod MAS</i> a animačné náklady nesmú presiahnuť 25% celkových verejných výdavkov na implementáciu stratégie miestneho rozvoja. ○ <i>Animačné náklady</i> musia tvoriť maximálne 25% z celkových verejných výdavkov v rámci chodu MAS a animácií. ○ MAS je povinná stanoviť bodovacie kritériá pre výber projektov, ktoré zabezpečia podporu kvalitných projektov pričom zahrnie aj nasledovné kritériá/princípy v závislosti od typu oblasti podpory: - inovácie na miestnej úrovni (inovácie sa nemusia týkať len technologických alebo výrobných procesov, či zavádzania informačných a komunikačných technológií. Inovácie môžu zahŕňať nové služby, nové výrobky. Inováciou sú aj nové prístupy pri rozvoji územia či aktívne zapájanie skupín, ktoré doteraz neboli súčasťou rozhodovania o území MAS) - potreba projektu pre územie MAS (zameranie projektu na problémy/nedostatky, ktoré je potrebné riešiť s ohľadom na ciele stratégie miestneho rozvoja), - očakávaný prínos/dopad projektu na územie/obyvateľstvo MAS, - prepojenie projektu s ekonomickými, environmentálnymi a sociálnymi cieľmi. Zároveň MAS stanoví minimálnu prahovú hodnotu, ktorú musí projekt dosiahnuť, aby bol oprávnený, prípadne stanoví podmienku, že ak niektoré z bodovacích kritérií nespĺňa (resp. hodnotenie je 0), nemôže byť schválený (aspekt kvality). Požiadavky riadiaceho orgánu na bodovacie kritériá pre výber projektov budú stanovené v závislosti od výberu podporovaných aktivít zo strany MAS tak, aby spĺňali kvalitatívnu úroveň a podmienky EÚ a SR legislatívy (kritériá stanovené RO a voliteľné kritériá stanovené MAS). Bodovacie kritériá pre

	výber projektov podliehajú schváleniu riadiaceho orgánu za súčinnosti platobnej agentúry. Stanovením vlastných bodovacích kritérií pre výber projektov zo strany MAS sa zabezpečí pridaná hodnota LEADER (podpora inovácií na miestnej úrovni, prispôsobenie sa miestnym potrebám, podpora projektov, z ktorých bude mať prospech územie a obyvatelia MAS, prepojenie projektov s ekonomickými, environmentálnymi a sociálnymi cieľmi) čo by sa nedosiahlo implementáciou ostatných intervencií SP SPP okrem Intervencie LEADER. ○ S cieľom zjednodušenia implementácie overenie splnenia podmienok oprávnenosti projektov vykoná platobná agentúra v konaní o žiadosti len raz, a to k momentu, kedy jej splnenie overuje. Platobná agentúra neoveruje splnenie všetkých podmienok oprávnenosti k momentu predloženia žiadosti. Ak však z popisu alebo charakteru konkrétnej podmienky oprávnenosti vyplýva, že má byť splnená k momentu predloženia žiadosti, alebo k akémukoľvek inému momentu v priebehu konania, overuje platobná agentúra jej splnenie práve k tomuto momentu kedykoľvek v priebehu konania. MAS určí vo výzve, prípadne platobná agentúra v riadiacej dokumentácii, ktorú podmienku oprávnenosti bude overovať k momentu predloženia žiadosti alebo k vyššie uvedenému inému momentu.
Aká je pridaná hodnota cielenej metódy LEADER?	Implementáciou intervencie LEADER dochádza k maximálnemu využitiu potenciálu vidieckych oblastí v SR prostredníctvom lokálne orientovaného prístupu s cieľom zapájať miestnych aktérov do rozhodovania o sociálnom, environmentálnom a ekonomickom rozvoji svojho územia a to najmä vo vzťahu k riešeniu lokálnych otázok zamestnanosti, vytvárania podmienok pre rozvoj vidieckeho hospodárstva, zvyšovania kvality života obyvateľov vidieckych obcí, ochrany prírodných a kultúrnych hodnôt vidieka. Za pridanú hodnotu LEADER možno považovať spôsob, akým tento prístup prispieva k rozvoju územia, t. z. prostredníctvom aktívnych ľudí, ktorí svoje územie a obyvateľov dôkladne poznajú, sa v území budú realizovať projekty menšieho charakteru, ktoré by sa často krát prostredníctvom dopytovo orientovaných výziev ani nerealizovali. Pridaná hodnota Intervencie LEADER v porovnaní s ostatnými Intervenciami SP SPP je aj v procese výberu projektov kde je možné prostredníctvom výberových kritérií cielene podporiť projekty, ktoré budú mať najväčší význam a prospech pre územie MAS. Podpora inovatívnych projektov podľa špecificky stanovených kritérií vytvára pridanú hodnotu s ohľadom na miestne potreby. Stupeň flexibility pri navrhovaní oblastí podpory v rámci stratégie miestneho rozvoja prispieva k pridanej hodnote LEADER, nakoľko sa prispôbujú miestnym podmienkam a potrebám (v SP SPP sú uvedené len príklady aktivít, ktoré môže MAS zahrnúť do svojich stratégií, rozsah podpory aktivít je uvoľnený a pre MAS flexibilný). Flexibilita sa týka aj nastavenia podmienok oprávnenosti, čím sa poskytnú širšie možnosti pre projekty využiť kreatívny potenciál miestnej komunity. Priestor na realizovanie projektov s inovatívnym charakterom môže byť aj v rámci rozsahu spolupráce na miestnej alebo európskej úrovni, v rámci ktorého budú môcť na miestnej úrovni vznikať napr. experimentálne pilotné projekty. Pridaná hodnota implementácie LEADER sa prejaví v zlepšenom sociálnom kapitále na miestnej úrovni nakoľko MAS prostredníctvom nasledovných aspektov: • koordinuje rozvoj svojho územia za účasti obyvateľov aj členov MAS, • vypracuje stratégiu miestneho rozvoja za účasti verejnosti (občania, podnikatelia, samospráva, profesné a záujmové skupiny, zástupcovia

	jednotlivých sektorov a pod.) a projekty, ktoré z nej vyplývajú vychádzajú priamo z komunity, • definuje úlohy a zodpovednosti jednotlivých orgánov na miestnej úrovni s cieľom zabezpečiť realizáciu stratégie miestneho rozvoja, • dozerá na realizáciu stratégie miestneho rozvoja, • navrhuje a schvaľuje jednotlivé orgány MAS, manažment/manažéra územia, • zabezpečuje pravidelné monitorovanie, • vytvára a podporuje sieťovanie a spoluprácu (oblasť podpory vykonávanie projektov spolupráce) čím sa sa posilňuje vzájomná podpora a dôvera v rámci partnerstva MAS na všetkých úrovniach, • realizuje efektívnu správu finančných prostriedkov a investícií v území, nakoľko o projektoch rozhodujú miestni aktéri prostredníctvom zapojenia socio – ekonomických partnerov v rozhodovacích procesoch (spolupráca verejného, súkromného a občianskeho sektora), • posilňuje dosahy projektov podporených stratégiou miestneho rozvoja na územie z dôvodu nižšej prahovej hodnoty na získanie prístupu k financovaniu (maximálna podpora 100 000 EUR), projekty zodpovedajú presne potrebám príslušného územia MAS, jedinečnosť projektov, jednoduchší systém rozhodovania o projektoch v porovnaní s inými režimami podpory, rozšírenie skupiny možných príjemcov a zvýšená mobilizácia na miestnej úrovni, aby sa zúčastnili na procese rozvoja územia.
Opíšte, ako sa prostredníctvom modelu vykonávania zabezpečia základné požiadavky a zásady súvisiace s prístupom LEADER	Implementáciou Intervencie LEADER sa na miestnej úrovni budú spájať rôzne projekty a myšlienky, aktéri i zdroje, ktoré prispievajú k rozvoju územia, t. z. prostredníctvom aktívnych ľudí, ktorí svoje územie a obyvateľov dôkladne poznajú, sa v území podarí realizovať projekty menšieho charakteru, ktoré by sa často prostredníctvom dopytovo orientovaných výziev nerealizovali. Základné požiadavky a zásady súvisiace s prístupom LEADER budú zabezpečené nasledovným modelom: V území vzniknú miestne akčné skupiny ako partnerstvá spájajúce subjekty verejných a súkromných záujmov, ktoré budú rozhodovať o pridelovaní finančných prostriedkov na realizáciu projektov v zmysle povinností a úloh vyplývajúcich z nariadenia (EÚ) 2021/1060. Počet obyvateľov MAS musí byť vyšší ako 15 000 a nižší alebo rovný 150 000. MAS zároveň musí byť zoskupenie predstaviteľov verejných a súkromných miestnych spoločensko-hospodárskych záujmov, v ktorých na úrovni rozhodovania nemajú ani orgány verejnej moci, ani žiadna záujmová skupina viac ako 49% hlasovacích práv a územie MAS, na ktoré sa vzťahuje stratégia miestneho rozvoja, pokrýva súvislé územie, spoločensky súdržné, pre ktoré sa vypracuje na základe poznania silných a slabých stránok, hrozieb a príležitostí endogénneho potenciálu a identifikácie hlavných problémov stratégie miestneho rozvoja. Zapojením miestnych aktérov ako obyvateľstva, ekonomických a záujmových skupín a reprezentantov verejných a súkromných inštitúcií sa realizácia stratégií miestneho rozvoja a následných projektov bude implementovať prístupom zdola nahor. Intervencia LEADER podporí aj novátorské prístupy k rozvoju vidieckych oblastí v SR, nakoľko MAS sú v rozhodovaní o aktivitách, ktoré chcú podporiť, slobodné a flexibilné, za splnenia určitých podmienok EÚ a SR legislatívy. Výmena dosiahnutých výsledkov, skúseností a know-how medzi MAS, vidieckymi oblasťami, správami a organizáciami zainteresovanými na rozvoji vidieka v SR a v rámci EÚ bude dosiahnutá prostredníctvom realizácie animácií v rámci chodu MAS a projektmi spolupráce. Spolupráca medzi MAS bude

	dosiahnutá aj realizáciou spoločných projektov spolupráce na národnej a nadnárodnej úrovni.
Plánuje sa multifinancovanie?	☐ Áno ☒ Nie
Uplatní sa možnosť stanovenia hlavného fondu?	☐ Áno ☒ Nie

5.4.21.9 Súlad s WTO

Oprávnené činnosti v rozsahu poľnohospodárstva sú v súlade s ods. 11 prílohy 2 k dohode WTO o poľnohospodárstve.

Aktivity rešpektujú všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované.

5.4.21.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	77.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná suma vyplatená na stratégiu miestneho rozvoja
Typ podpory	grant
Druh jednotkovej sumy	Priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> V rámci implementácie stratégie miestneho rozvoja, chod MAS a animácie bude MAS pridelená finančná alokácia, ktorá zahŕňa výdavky na realizáciu projektov žiadateľov v rámci územia MAS, výdavky týkajúce sa chodu MAS a animácií a výdavky na projekty spolupráce MAS. Jednotný princíp pre uplatnenie jednotkovej sumy sa nebude aplikovať, pretože výpočet finančnej alokácie pre príslušnú MAS bude vychádzať z charakteristík príslušného územia MAS a je nasledovný: $(\text{počet obyvateľov MAS}) * X + (\text{rozloha územia MAS}) * Y + (\text{počet obcí MAS}) * Z$ X - počet obyvateľov MAS váha 50% Y – rozloha územia MAS váha 15% Z – počet obcí MAS váha 35%
Sadzba (-y) príspevku	Z toho sadzba príspevku MRR: 64% Z toho sadzba príspevku IR: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.38
Prevod výdavkov z PRV	-

5.4.21.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	2 564 716	2 564 716	2 564 716	2 564 716	2 564 716,	2 564 716	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (projekt)	0	0,1	5	26	18	14	1,9	65
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	256 472	12 823 582	66 682 626	46 164 895	35 906 029	4 872 961	166 706 564
	Z toho sadzba príspevku MRR 64 %		246 213	12 310 639	64 015 321	44 318 299	34 469 788	4 678 043	160 038 301
	Z toho sadzba príspevku IR 43%		10 259	512 943	2 667 305	1 846 596	1 436 241	194 918	6 668 263
Počet podporovaných stratégií miestneho rozvoja LEADER	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	161 987	8 099 375	42 116 746	29 157 747	22 678 248	3 077 762	105 291 866
	Z toho sadzba príspevku MRR 64 %	0	157 576	7 878 809	40 969 805	28 363 711	22 060 664	2 993 947	102 424 513
	Z toho sadzba príspevku IR 43%	0	4 411	220 566	1 146 941	794 036	617 584	83 815	2 867 353
CELKOM	Plánovaný výstup	0	0,1	5	26	18	14	1,9	65
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	256 472	12 823 582	66 682 626	46 164 895	35 906 029	4 872 961	166 706 565
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	161 987	8 099 375	42 116 746	29 157 747	22 678 248	3 077 762	105 291 865
	Z toho prenos	0	0	0	0	0	0	0	0

Operačné skupiny Európskeho inovačného partnerstva

Kód intervencie (ČŠ)	77.2
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Operačné skupiny Európskeho inovačného partnerstva
Typ intervencie	Spolupráca - článok 77
Indikátor výstupu	O.1 Počet projektov operačných skupín EIP
Príspevok k stanovenému min. % z finančnej alokácie na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	Áno, v plnej miere/ áno, čiastočne/ nie

5.4.22.1 Územný rozsah

Národný
NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti
Celá SR

5.4.22.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

Prierezový cieľ

5.4.22.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia

Priorita Zvýšenie úrovne výmeny znalostí a miery inovácií v pôdohospodárstve

5.4.22.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov

R.1 Posilnenie výkonu prostredníctvom znalostí a inovácií: počet osôb benefitujúcich z podpory poradenstva, školení, výmeny znalostí alebo participujúcich v operačných skupinách EIP alebo iných skupinách, či aktivitách spolupráce

R.28 Environmentálna alebo klimatická výkonnosť prostredníctvom vedomostí

5.4.22.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti

- a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Podpora implementácie projektov operačných skupín Európskeho inovačného partnerstva pre pôdohospodársku produktivitu a udržateľnosť. Projekt operačnej skupiny je zameraný na rozvoj inovačných riešení v pôdohospodárstve. Inovácie sa týkajú vstupov, procesov, postupov, alebo výstupov z poľnohospodárskej činnosti, alebo vývoja, či spracovania poľnohospodárskych produktov alebo obhospodarovania lesov. Témy projektov vychádzajú z aktuálnych potrieb z praxe. Projekt musí prispievať aspoň k jednému zo špecifických cieľov Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Projekty vo všeobecnosti prispievajú k zlepšeniu produktivity v pôdohospodárstve a zároveň k zabezpečeniu udržateľnosti činností v pôdohospodárstve. Projekt operačnej skupiny má jednoznačne zadefinované východiská, postup riešenia a predpokladané

výsledky. Operačné skupiny môžu pôsobiť na nadnárodnej úrovni. Operačné skupiny šíria výsledky svojich projektov, najmä prostredníctvom siete Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Do projektu operačnej skupiny môžu vstúpiť poradcovia v pôdohospodárstve v pozícii koordinátorov projektov, alebo v pozícii spolupracujúcich subjektov a externých konzultantov.

Projekt operačnej skupiny sa zameriava na aspoň jednu z týchto oblastí:

- Prvovýroba poľnohospodárskych produktov.
- Spracovanie poľnohospodárskych produktov.
- Lesníctvo.

Bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu:

- V prípade projektov, ktoré získali certifikáciu v podobe známky excelentnosti v rámci programu Horizont 2020 alebo Horizont Európa alebo ktoré boli vybrané v rámci programu LIFE+, nebudú kritériá uplatnené, resp. v rámci bodovacích kritérií v príslušnej výzve projekt získa plný počet bodov.
- Operačné skupiny budú posudzované predovšetkým podľa: personálnych kapacít (oblasti pôsobenia partnerov, zloženie partnerstva); miery aktuálnosti témy vo vzťahu k potrebám z praxe a prepojenia na špecifické ciele; miery zapojenosti členov operačnej skupiny do všetkých fáz projektu; miery využitia výsledkov projektu; spôsobu šírenia výsledkov projektu.

Podmienky oprávnenosti:

- Všeobecné podmienky oprávnenosti spoločné pre viacej intervencií.
- Integrácia do AKIS – registrácia projektu cez platformu Inovačného transférového centra, koordinácia s inými projektmi operačných skupín s podobným zameraním prostredníctvom Národného kompetenčného centra; koordinácia aktivít šírenia výsledkov s Národným kompetenčným centrom.
- Výsledky a výstupy projektu operačnej skupiny sú voľne šíriteľné.
- Projekt operačnej skupiny je zameraný na aspoň jeden špecifický cieľ SPP.
- Operačná skupina pozostáva min. z 2 neprepojených subjektov.
- Operačná skupina pozostáva min. z 1 subjektu vykonávajúceho podnikateľské činnosti v pôdohospodárstve.
- Operačná skupina má operatívny charakter, je kreovaná za účelom implementácie konkrétneho projektu.
- Projekt operačnej skupiny je samostatný a ucelený projekt a je odlišiteľný od iných prebiehajúcich aktivít spolupráce členov operačnej skupiny.

Rozsah oprávnených výdavkov projektov operačných skupín:

- Neinvestičné výdavky na založenie operačnej skupiny – sieťovanie a vypracovanie zámeru projektu.
- Investičné výdavky súvisiace s predmetom projektu, ktoré sú v súlade s investičnými intervenciami SP SPP.
- Neinvestičné výdavky súvisiace s fungovaním Operačnej skupiny EIP počas trvania projektu.

b) Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné

Fyzické osoby s právnou subjektivitou a právnické osoby pôsobiace v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci, a/alebo v lesnom hospodárstve a iní aktéri, ktorí prispievajú k splneniu špecifických cieľov a prispievajú k naplňovaniu všeobecných cieľov SPP vrátane medziodvetvových organizácií, mimovládnych organizácií, vedeckých a výskumných organizácií a poradenských subjektov v pôdohospodárstve. Oprávnení prijímatelia sú členmi operačnej skupiny.

5.4.22.6 *Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu*

	NON IACS
Forma podpory a typ platby	Grant: (a) úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	- Investície: • Základná intenzita pomoci 65 % • Neproduktívne investície zamerané na enviroklimatické ciele: 100% • Preventívne investície pred negatívnymi dôsledkami prírodných katastrof, nepriaznivých poveternostných udalostí alebo katastrofických udalostí: 100% - Neinvestičné výdavky: 100% V prípade aktivít nad rámec výroby produktov Prílohy I ZFEÚ budú zohľadnené ustanovenia nariadení GBER a ABER. De minimis bude uplatnená len na oblasť potravinárstva v BA kraji (kde nemôže byť uplatnená GBER). ABER bude uplatnená pre oblasť lesníctva pre celú SR.
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Predmetom projektu môže byť viacero druhov investícií, ako aj prevádzkové náklady. Priemerná jednotková suma je stanovená na základe skúseností z predchádzajúceho obdobia.

5.4.22.7 *Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci*

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: Zmiešané – podporované činnosti môžu spadať do pôsobnosti článku 42 TFEU alebo mimo neho

○ Notifikácia **x GBER x ABER x de minimis**

Suma EPFRV (€): 6 615 000

Národné spolufinancovanie (€): 3 885 000

5.4.22.8 *Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie*

Čo nie je oprávnené na podporu?	• nákup platobných nárokov; • nákup pôdy v hodnote presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov; • úroková sadzba dlhu; • búracie práce • investícia vedúca k reštrukturalizácii podniku (útlmu existujúcich podnikateľských činností) • nákup zvierat na iné účely ako na ochranu pred predátormi alebo na prácu v lese

5.4.22.9 *Súlad s WTO*

Výber príslušného odseku prílohy 2 WTO pre opatrenia „green box“

Ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO

Vysvetlenie toho, ako intervencia rešpektuje príslušné ustanovenia prílohy 2 k Dohode WTO o poľnohospodárstve, ako je uvedené v článku 10 tohto nariadenia a v prílohe II k tomuto nariadeniu (green box)

Intervencia rešpektuje všetky príslušné ustanovenia ods. 11 prílohy 2 Dohody WTO:

- a) podmienky oprávnenosti sú jednoznačne nadefinované
- b) výška podpory sa neodvíja od objemu produkcie
- c) výška podpory sa neodvíja od cien produkcie
- d) podpora sa poskytuje len na realizáciu investície a teda je časovo ohraničená
- e) podpora nie je podmienená záväzkom príjemcu produkovať nejaké výrobky
- f) výška podpory je nepresiahne hodnotu investície

5.4.22.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	77.2.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant o finančný nástroj
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na projekt závisí od predmetu projektu (závisí od typu investície)
Región (regióny):	Neuplatňuje sa
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny 64 % Iné regióny 43 %
Ukazovateľ výsledkov	R.1, R.28
Prevod výdavkov z PRV	

5.4.22.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)				250 000	250 000	250 000	250 000	-
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	0	6	10	20	20	56
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	0	1 500 000	2 500 000	5 000 000	5 000 000	14 000 000
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %				1 500 000	2 500 000	5 000 000	4 500 000	13 500 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%				0	0	0	500 000	500 000
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR)	0	0	0	960 000	1 600 000	3 200 000	3 095 000	8 855 000
	- Z toho sadzba príspevku MRR 64 %				960 000	1 600 000	3 200 000	2 880 000	8 640 000
	- Z toho sadzba príspevku IR 43%				0	0	0	215 000	215 000
	Z toho prenos	-	-	-	-	-	-	-	-

Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania

Kód intervencie (ČŠ)	78.1
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania
Typ intervencie	Výmena poznatkov a informácií čl. 78
Indikátor výstupu	O.33 Počet podporených operácií alebo jednotiek v oblasti odbornej prípravy, poradenstva a zvyšovania povedomia
Príspevok k požiadavkám na oplatenie pre/na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	nie

5.4.23.1 *Územný rozsah*

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

CeláSR

5.4.23.2 *Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:***Prierezový cieľ**5.4.23.3 *Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia***Potreba** Podpora ďalšieho vzdelávania, poradenstva, vzájomnej koordinácie a prepojenia**Potreba 7.4** Zabezpečenie kvalitného vzdelávania a poradenstva pre mladých poľnohospodárov5.4.23.4 *Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov***R.1** Zvyšovanie výkonu prostredníctvom znalostí a inovácií: Počet osôb využívajúcich podporu v oblasti poradenstva, školení, výmeny znalostí alebo účasti v operačných skupinách EIP alebo iných skupinách / akciách spolupráce5.4.23.5 *Opis intervencie a podmienky oprávnenosti*

- a) *Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:*

Intervencia prostredníctvom rôznorodných vzdelávacích a demonštračných aktivít (prezenčné/online vzdelávacie kurzy, semináre, školenia, workshopy, e-learning + krátkodobé, jednorázové odborné informačné a demoštračné činnosti) prispeje ku kvalite ďalšieho odborného vzdelávania v sektore pôdohospodárstva.

Študijné materiály vytvorené pre tieto aktivity budú poskytnuté Národnému kompetenčnému centru AKIS pre sprístupnenie verejnosti.

Účasť na týchto vzdelávacích aktivitách bude otvorená pre všetky subjekty a môže tak prispieť k začatiu podnikania nových subjektov v pôdohospodárstve.

Rozsah tém vzdelávania: celoživotné odborné vzdelávanie zamerané na poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a podnikanie na vidieku (pričom nepôjde o formálne vzdelávanie, ktoré je súčasťou školského systému).

Prioritné témy vzdelávania:

- vzdelávanie mladých farmárov,
- zadržiavanie vody v krajine,
- hospodárenie s pôdou prospešné pre krajinu a klímu,
- podpora vzniku odbytových organizácií výrobcov,
- precízne poľnohospodárstvo,
- sociálne poľnohospodárstvo,
- ekologické poľnohospodárstvo,
- udržateľné využívanie prírodných zdrojov,
- ochrana životného prostredia, environmentálne vzdelávanie a budovanie povedomia,
- udržateľné, nízko-uhlíkové a obehové biohospodárstvo,
- uplatňovanie dobrých životných podmienok zvierat,
- prírode blízke hospodárenie v lesoch,
- záchrana lesných generických zdrojov,
- obnova potenciálu lesa,
- zlepšenie stavu biotopov NATURA 2000,
- vodozádržné funkcie lesov,
- zlepšenie konkurencieschopnosti a obhospodarovania lesov malých výmer,
- záchrana lesných genetických zdrojov,
- vzdelávanie v oblasti inovácií,
- digitalizácia poľnohospodárstva,
- multifunkčné poľnohospodárstvo,
- klimaticky odolné poľnohospodárstvo,
- zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov prostredníctvom zavádzania technologických a netechnologických inovácií,
- welfare riešenia v živočíšnej výrobe,
- riešenia pre adaptáciu na klimatickú zmenu,
- sieťovanie a spolupráca v lokálnych produkčných reťazcoch.

Doplnkovosť:

- zvyšovaním kvalifikácie subjektov pôsobiacich v sektore pôdohospodárstva prispieva k zlepšeniu implementácie ostatných intervencií SP SPP,
- z alokácie bude 20% vyčlenených na vzdelávanie mladých poľnohospodárov.

Prepojenia na legislatívu:

- Zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Typy podporovaných aktivít z hľadiska časového rozsahu:

- Vzdelávacie aktivity (dlhodobé vzdelávacie kurzy).
- Demonštračné a informačné aktivity (krátkodobé odborné informačné vzdelávacie a demoštračné aktivity napr. podpora demonštračných fariem - podporované budú predovšetkým subjekty, ktoré predstavia nové inovatívne a účinné riešenia v predmetnej oblasti).

Podmienky oprávnenosti

- vzdelávacia aktivita musí byť v súlade s aspoň jedným špecifickým cieľom SPP,

- vzdelávacia aktivita musí spĺňať minimálny rozsah stanovený RO (minimálna dĺžka trvania aktivity, minimálny počet účastníkov) ,
- poskytovateľ vzdelávania musí mať primerané personálne kapacity v zmysle zákona o celoživotnom vzdelávaní,
- súčasť platformy AKIS.

Oprávnené výdavky:

personálne náklady, materiálno-technické náklady, náklady súvisiace s autorskými zmluvami pre študijný materiál, režijné náklady (podporné aktivity projektu), ubytovacie náklady, cestovné náklady, prenájom školiacich priestorov a potrebnej techniky projektu, investičné aktivity spojené s realizáciou demonštračnej aktivity.

Bodovacie/zvýhodňovacie kritériá pre výber projektov – princípy výberu:

V prípade vzdelávacích programov, ktoré získali akreditáciu (štátne overenie spôsobilosti vzdelávacej inštitúcie uskutočňovať vzdelávací program na základe splnenia podmienok ustanovených zákonom 568/2009 Z.Z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov) Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR nebudú musieť preukazovať/dokladovať v rámci kritérií v príslušnej výzve ich splnenie.

Uplatnia sa výberové kritériá postredníctvom ktorých sa vyberú len vzdelávacie aktivity ktoré najlepšie prispievajú k stanoveným cieľom. Budú posudzované predovšetkým tieto kritériá:

- kvalita poskytovateľa vzdelávania (disponuje/vie zabezpečiť materiálne, technické a priestorové zabezpečenie vzdelávacieho programu, história poskytovateľa vzdelávania/skúsenosti s organizáciou vzdelávania prostredníctvom referencií a príkladov dobrej praxe);
- tematické zameranie vzdelávania (či je stanovená téma podložená prieskumom dopytu po vzdelávaní/ aktuálna a potrebná z pohľadu požiadaviek sektora);
- zameranie projektu na inovácie.

b) Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:

Príjemcovia nefinančnej pomoci (účastníci aktivít): poľnohospodári a obhospodarovatelia lesov a tiež aj všetky iné fyzické osoby a právnické osoby, ktoré budú mať záujem o účasť na vzdelávacích aktivitách

Oprávnený prijímateľ nenávratného finančného príspevku je poskytovateľ vzdelávania, ktorý poskytuje bezplatne vzdelávanie účastníkom vzdelávacích aktivít (príjemcom nefinančnej pomoci).

5.4.23.6 Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu

	NON IACS
Forma podpory a typ platby	Grant: (a) úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjemcom (b) jednotkové náklady Jednotkové náklady sú stanovené na základe spravodlivej, nestrannej a overiteľnej metóde výpočtu založenej na štatistických údajoch, iných objektívnych informáciách alebo odbornom posudku.
Sadzbá podpory na úrovni prijímateľa	100% z oprávnených výdavkov Jednotkové náklady sa uplatňujú na vybrané nasledovné položky: Ubytovanie a strava: 73 EUR /účastník vzdelávacej aktivity na 1 noc Materiálno - technické vybavenie (miestnosť pre min. 25 osôb s technickým vybavením: 119 EUR/deň

	Propagačné materiály (diár, zápisník, usb kľúč, taška, pero) 43 EUR/účastník vzdelávacej aktivity
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia.

5.4.23.7 Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: Nie
Vzdelávacie aktivity sú prístupné každej fyzickej a právnickej osobe bez obmedzenia. Nie je naplnený princíp selekcie, a preto nejde o štátnu pomoc.

5.4.23.8 Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie

Netýka sa.

5.4.23.9 Súlad s WTO

Intervencia je v súlade s ods. 2 prílohy 2 k dohode WTO o poľnohospodárstve (finančná pomoc sa poskytuje poskytovateľom vzdelávania, poľnohospodári dostávajú nepriamu pomoc)

5.4.23.10 Plánované jednotkové sumy – definícia

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	78.1.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant
Druh jednotkovej sumy	x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na jednu vzdelávaciu/demoštračnú aktivitu bude vychádzať z jej obsahu a časovej náročnosti.
Región (regióny):	-
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.1
Prevod výdavkov z PRV	-

5.4.23.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
	Maximálna plánovaná jednotková suma č. 1 (EUR)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	10	30	40	60	60	200
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR) z toho MRR 64 %	0	0	500 000 Z toho: 450 000	1 500 000 Z toho: 1 350 000	2 000 000 Z toho: 1 800 000	3 000 000 Z toho: 2 700 000	3 000 000 Z toho: 2 700 000	10 000 000 Z toho: 9 000 000
	z toho IR 43%			50 000	150 000	200 000	300 000	300 000	1 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR) z toho MRR 64 %	0	0	309 500 Z toho: 288 000	928 500 Z toho: 864 000	1 238 000 Z toho: 1 152 000	1 857 000 Z toho: 1 728 000	1 857 000 Z toho: 1 728 000	6 190 000 Z toho: 5 760 000
	z toho IR 43%			21 500	64 500	86 000	129 000	129 000	430 000
CELKOM	Plánovaný výstup	0	0	10	30	40	60	60	200
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	0	500 000	1 500 000	2 000 000	3 000 000	3 000 000	10 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	0	309 500	928 500	1 238 000	1 857 000	1 857 000	6 190 000
	Z toho prenos								

Prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva

Kód intervencie (ČŠ)	78.2
Kód intervenčného rozpočtu (EK)	
Názov intervencie	Prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva
Typ intervencie	Výmena poznatkov a informácií čl. 78
Indikátor výstupu	O.33 Počet podporených operácií alebo jednotiek v oblasti odbornej prípravy, poradenstva a zvyšovania povedomia
Príspevok k požiadavkám na oplatenie pre/na: • Generačná obnova • Životné prostredie • LEADER	☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie ☐ Áno x Nie
Zahŕňa intervencia prevod výdavkov z PRV?	Áno, v plnej miere/ áno, čiastočne/ nie

5.4.24.1 Územný rozsah

Národný

NUTS 1

Opis územnej pôsobnosti

Celá SR

5.4.24.2 Súvisiace špecifické ciele/Prierezový cieľ:

Prierezový cieľ

5.4.24.3 Potreba (potreby), ktorú rieši intervencia**Potreba** Podpora ďalšieho vzdelávania, poradenstva, vzájomnej koordinácie a prepojenia**7.4** Zabezpečenie kvalitného vzdelávania a poradenstva pre mladých poľnohospodárov**5.4.24.4 Ukazovateľ (ukazovatele) výsledkov****R.1** Zvyšovanie výkonu prostredníctvom znalostí a inovácií: Počet osôb využívajúcich podporu v oblasti poradenstva, školení, výmeny znalostí alebo účasti v operačných skupinách EIP alebo iných skupinách / akciách spolupráce**R.2** Prepojenie poradenských a znalostných systémov: Počet poradcov, zapojených do poľnohospodárskych znalostných a inovačných systémov AKIS**R.28** Environmentálna a klimatická výkonnosť prostredníctvom znalostí: Počet osôb (FO a PO) benefitujúcich z poradenstva, školení a výmeny znalostí súvisiace s environmentálno-klimatickou výkonnosťou**5.4.24.5 Opis intervencie a podmienky oprávnenosti**

- a) Opis intervencie a jej cieľa vrátane jej špecifického zamerania, princípov výberu, prepojenia na príslušnú legislatívu, doplnkovosť s ostatnými intervenciami/súbormi operácií v oboch pilieroch a ďalšie relevantné informácie:

Podpora využívania odborného poradenstva v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva. Poradenstvo poskytujú poradcovia, ktorí majú vhodnú kvalifikáciu, sú pravidelne vzdelávaní a sú nezávislí vo vzťahu k oblasti, v ktorej poskytujú poradenstvo.

Účasť na týchto aktivitách bude otvorená pre všetky subjekty a môže tak prispieť k začatiu podnikania nových subjektov v pôdohospodárstve.

Rozsah tém poradenstva: poradenské aktivity zamerané na poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo podľa potrieb identifikovaných vo swot analýze.

Podporované aktivity:

- Individuálne poradenstvo (ukazovateľ R.1 a v osobitných prípadoch aj R.28).
- Zvyšovanie kvality poskytovateľov poradenstva (ukazovateľ R.2).

Doplňkovosť: zvyšovanie kvalifikácie subjektov pôsobiacich v sektore pôdohospodárstva prispieva k zlepšeniu implementácie ostatných intervencií SP SPP.

Prepojenia na legislatívu:

- zákon č. 280/2017 Z. z. z o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka.

Podporované aktivity:

- Individuálne poradenstvo (ukazovateľ R.1 a v osobitných prípadoch aj R.28).
- Zvyšovanie kvality poskytovateľov poradenstva (ukazovateľ R.2).

Oprávnené výdavky:

Individuálne poradenstvo:

1. personálne náklady,
2. dopravné výdavky,
4. špecifické náklady (nevyhnutné služby, obstaranie dokumentácie....).

Zvyšovanie kvality poskytovateľov poradenstva:

1. náklady organizácií súvisiace s výberom poradcov,
2. náklady súvisiace s aktivitami zvyšujúcimi odbornosť poradcu (školenia pre poradcov, účasť na odborných podujatiach).

Podmienky oprávnenosti:

- každá poradenská služba musí byť v súlade s aspoň jedným špecifickým cieľom SPP,
 - projekt musí zahŕňať minimálne jednu z požiadaviek v zmysle čl. 15 bodu 4 nariadenia EÚ o strategických plánoch SPP:
- a) všetky požiadavky, podmienky a záväzky týkajúce sa hospodárenia vzťahujúce sa na poľnohospodárov a iných prijímateľov stanovené v strategickom pláne SPP vrátane požiadaviek a noriem v rámci kondicionality a podmienok pre intervencie, ako aj informácie o finančných nástrojoch a podnikateľských plánoch stanovených podľa strategického plánu SPP;
 - b) požiadavky, ktoré stanovili členské štáty na vykonanie smernice 92/43/EHS, smernice 2000/60/ES, článku 55 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 (38), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/50/ES (39), smernice 2009/128/ES, smernice 2009/147/ES, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 (40), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 (41) a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 (42);
 - c) poľnohospodárske postupy, ktoré bránia šíreniu antimikrobiálnej rezistencie, ako sa uvádzajú v oznámení Komisie z 29. júna 2017 s názvom „Európsky akčný plán „jedno zdravie“ proti antimikrobiálnej rezistencii (AMR)“;
 - d) predchádzanie riziku a riadenie rizika;

- e) podporu inovácie predovšetkým na účely prípravy a vykonávania projektov operačných skupín EIP, ako sa uvádza v článku 127 ods. 3;
 - f) digitálne technológie v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach, ako sa uvádza v článku 114 písm. b);
 - g) udržateľné hospodárenie so živinami vrátane najneskôr od roku 2024 využívania nástroja udržateľnosti poľnohospodárskeho podniku pre živiny, čo je akákoľvek digitálna aplikácia, ktorá poskytuje aspoň:
 - i) bilanciu hlavných živín na úrovni jednotlivých polí;
 - ii) právne požiadavky týkajúce sa živín;
 - iii) údaje o pôde založené na dostupných informáciách a analýzach;
 - iv) údaje z integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS) relevantné pre hospodárenie so živinami;
 - h) podmienky zamestnávania, povinnosti zamestnávateľa, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a sociálnu podporu v poľnohospodárskych komunitách.
- poradca musí byť súčasťou platformy AKIS (aby boli poradenskému systému v primeranom čase k dispozícii predovšetkým výsledky z výskumných projektov (systém tvorby informačnej základne musí byť sústavne inovovaný) + digitálna platforma AKIS - informačné zdroje pre poradenstvo prístupné poradcom),
 - poradenstvo musí byť neutranné,
 - poradcovia musia spĺňať základné odborné kritéria spôsobilosti poskytovať poradenské služby určené riadiacim orgánom – musia byť dostatočne kvalifikovaní a primerane vyškolení a nemôžu byť vystavení konfliktu záujmov.

Princípy výberu:

- poskytované poradenské služby musia byť, s cieľom zabezpečenia kvality poskytovaného poradenstva, v súlade s poradenskými službami definovanými v katalógu;
 - katalóg bude obsahovať vybrané poradenské služby z pohľadu minimálnych požiadaviek na rozsah, kvalitu poradenstva a súladu s podmienkami podľa nariadenia EÚ;
 - poradenstvo musí reflektovať na aktuálne technologické a vedecké informácie získané prostredníctvom výskumu a inovácií;
 - poskytovateľ poradenstva - poradca ktorý disponuje adekvátnym vzdelaním, praxou a nie je vystavený konfliktu záujmov;
 - v prípade inštitúcií pre výber poradcov bude podmienkou: kvalifikovaní zamestnanci, technické zabezpečenie, koncepcia vzdelávania pôdohospodárskych poradcov;
 - v prípade vzdelávania poradcov bude podmienkou: kvalita lektora, aktuálnosť informácií získaných prostredníctvom výskumu a inovácií.
- a) *Oprávnení žiadateľa a špecifické kritériá oprávnenosti podľa žiadateľa a oblasti, ak je to relevantné:*

Individuálne poradenstvo:

Prijímatelia:

- príjmom finančnej pomoci budú poskytovatelia poradenstva,
- príjmom nefinančnej pomoci všetky FO a PO (poľnohospodári, lesohospodári, potravinári, MSP na vidieku, iné podniky).

Zvyšovanie kvality poskytovateľov poradenstva

1. výber poradcov,

- príjmom finančnej pomoci bude/ú organizácia/e, oprávnená/é k odbornej príprave poradcov,
- príjmom nefinančnej pomoci budú poradcovia.

2. účasť poradcov na seminároch, školeniach, kurzoch, koučingu, e-learningu, konferenciách, workshopoch na farmách v SR i v zahraničí, podporujúcich zvyšovanie kvality poradcu v oblasti v ktorej poskytuje poradenské služby)

- príjmom finančnej pomoci budú poradcovia,
- príjmom nefinančnej pomoci budú poradcovia.

5.4.24.6 *Forma a miera podpory/prémie/metódy výpočtu*

	If NON IACS
Forma podpory a typ platby	Grant: (a) úhrada oprávnených nákladov skutočne vynaložených príjmom (b) jednotkové náklady Jednotkové náklady sú stanovené na základe spravodlivej, nestrannej a overiteľnej metóde výpočtu založenej na štatistických údajoch, iných objektívnych informáciách alebo odbornom posudku.
Sadzba podpory na úrovni prijímateľa	100% Jednotkové náklady: - Výkon poradenstva 35 EUR/hod. - Dopravné náklady 0,3 EUR/km.
Vysvetlenie základu jednotkovej sumy (súm) a metódy výpočtu	Jednotková suma vychádza zo skúseností z predchádzajúceho obdobia.

5.4.24.7 *Informácie týkajúce sa posúdenia štátnej pomoci*

Intervencia nespadá do pôsobnosti článku 42 TFEU a podlieha posúdeniu štátnej pomoci: **Nie**
Poradenstvo je prístupné pre každú fyzickú a právnickú osobu bez obmedzenia.

5.4.24.8 *Dodatočné otázky/informácie týkajúce sa druhu intervencie*

Netýka sa

5.4.24.9 *Súladi s WTO*

Intervencia je v súlade s ods. 2 prílohy 2 k dohode WTO o poľnohospodárstve (finančná pomoc sa poskytuje poskytovateľom poradenstva, poľnohospodári dostávajú nepriamu pomoc)

5.4.24.10 *Plánované jednotkové sumy – definícia*

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	78.2.1
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant
Druh jednotkovej sumy	○ jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i>

	Výška podpory na jednu poradenskú službu vychádza z obsahu poradenstva a časovej náročnosti poskytnutého poradenstva.
Región (regióny):	-
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.1 Zvyšovanie výkonu prostredníctvom znalostí a inovácií: Počet osôb využívajúcich podporu v oblasti poradenstva, školení, výmeny znalostí alebo účasti v operačných skupinách EIP alebo iných skupinách / akciách spolupráce R.28 Environmentálna a klimatická výkonnosť prostredníctvom znalostí: Počet osôb (FO a PO) benefitujúcich z poradenstva, školení a výmeny znalostí súvisiace s environmentálno-klimatickou výkonnosťou
Prevod výdavkov z PRV	-

Kód jednotkovej sumy (ČŠ)	78.2.2
Rozpočtový kód jednotkovej sumy (EK)	
Názov jednotkovej sumy	Priemerná výška podpory na projekt
Typ podpory	x grant
Druh jednotkovej sumy	o jednotná x priemerná <i>Vysvetlenie, prečo jednotný princíp nie je možný:</i> Výška podpory na zvýšenie kvalifikácie poradcov závisí od typu vzdelávacej aktivity a jej rozsahu.
Región (regióny):	-
Sadzba (-y) príspevku	Menej rozvinuté regióny: 64% Iné regióny: 43%
Ukazovateľ výsledkov	R.2 Prepojenie poradenských a znalostných systémov: Počet poradcov, zapojených do poľnohospodárskych znalostných a inovačných systémov AKIS
Prevod výdavkov z PRV	-

5.4.24.11 Plánované jednotkové sumy – finančná tabuľka s výstupom

	Finančný rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Celkom 2023 – 2029
Plánovaná jednotková suma č. 1	Plánovaná jednotková suma č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR)	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	
	Max. plán. jednotková suma č. 1 (EUR)								
	Plánovaný výstup č. 1 (nepovinný)	0	0	200	400	600	650	650	2 500
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Celkové verejné výdavky v EUR) z toho MRR 64 %	0	0	300 000	600 000	900 000	975 000	975 000	3 750 000
	z toho IR 43%			300 000	600 000	870 000	915 000	915 000	3 600 000
				0	0	30 000	60 000	60 000	150 000
Plánovaná jednotková suma č. 2	Ročná orientačná finančná alokácia č. 1 (Príspevok Únie v EUR) z toho MRR 64 %	0	0	192 000	384 000	569 700	611 400	611 400	2 368 500
	z toho IR 43%			192 000	384 000	556 800	585 600	585 600	2 304 000
				0	0	12 900	25 800	25 800	64 500
	Plánovaná jednotková suma č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR)	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	
	Max. plán. jednotková suma č. 2 (EUR)								
	Plánovaný výstup č. 2 (nepovinný)	0	250	0	0	0	0	0	250
CELKOM	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Celkové verejné výdavky v EUR) z toho MRR 64 %	0	250 000	0	0	0	0	0	250 000
	z toho IR 43%		250 000						250 000
			0						0
	Ročná orientačná finančná alokácia č. 2 (Príspevok Únie v EUR) z toho MRR 64 %	0	160 000	0	0	0	0	0	160 000
	z toho IR 43%		160 000						160 000
			0						0
CELKOM	Plánovaný výstup	0	250	200	400	600	650	650	2 750
	Ročná orientačná finančná alokácia (Celkové verejné výdavky v EUR)	0	250 000	300 000	600 000	900 000	975 000	975 000	4 000 000
	Ročná orientačná finančná alokácia (Príspevok Únie v EUR)	0	160 000	192 000	384 000	569 700	611 400	611 400	2 528 500
	Z toho prenos								

6 FINANČNÝ PLÁN

6.1 Prehľadová tabuľka - Vid' príloha I

7.1 Identifikácia orgánov správy a riadenia

Typ orgánu	Názov orgánu	EAG F	EAFR D	Meno zodpovednej osoby	Adresa	Email
Príslušný orgán	MPRV SR	áno	áno	Zuzana Nouzovská, generálna tajomníčka služobného úradu Lillian Šánerová, poverená vykonávaním funkcie GR	Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava	zuzana.nouzovska@land.gov.sk lillian.sanerova@land.gov.sk
Riadiaci orgán	MPRV SR	áno	áno	Katarína Mihaľová, generálna riaditeľka sekcie rozvoja vidieka a priamych platieb	Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava	katarina.mihalova@land.gov.sk
Platobná agentúra	PPA	áno	áno	Jozef Kiss, generálny riaditeľ	Hraničná 12, 815 26, Bratislava	jozef.kiss@apa.sk
Koordinálny orgán	-					
Certifikačný orgán	PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o.	Áno	Áno	Silvia Marušincová, Director	Karadžičova 2, 815 32 Bratislava	silvia.marusincova@pwc.com

Stručný opis zriadenia a organizácie príslušného orgánu

Úlohy príslušného orgánu plní Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, konkrétne generálny tajomník služobného úradu prostredníctvom kancelárie generálneho tajomníka služobného úradu a sekcia rozpočtu a financovania, ktorá zodpovedá za určenie a odňatie určenia certifikačného orgánu a zabezpečenie toho, aby bol vždy určený certifikačný orgán.

Príslušný orgán je v zmysle čl. 8 nariadenia EÚ o financovaní, riadení a monitorovaní Spoločnej poľnohospodárskej politiky zodpovedný za udeľovanie, preskúmavanie a odnímanie akreditácie platobnej agentúry a vymenovanie certifikačného orgánu uvedeného v článku 12.

Príslušný orgán rozhoduje prostredníctvom formálneho aktu o udelení alebo na základe preskúmania o odňatí akreditácie platobnej agentúry vzhľadom na preskúmanie akreditačných kritérií, ktoré má prijať Komisia v súlade s článkom 11 vyššie uvedeného nariadenia. Príslušný orgán bezodkladne informuje Komisiu o akreditáciách a odňatiach akreditácie.

Iné orgány:

Typ orgánu	Názov orgánu	EAGF	EAFRD	Meno zodpovednej osoby	Adresa	Email
Monitorovací výbor	Monitorovací výbor	áno	áno	Katarína Mihaľová, generálna riaditeľka sektora rozvoja vidieka a priamych platieb MPRV SR	Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava	katarina.mihalova@land.gov.sk
Iné delegované a sprostredkovateľské orgány, ktoré nie sú uvedené v nariadení, s opisom ich úlohy Orgán kontroly delegovaných činností	PPA MPRV SR		áno	Jozef Kiss, generálny riaditeľ	Hraničná 12, 815 26, Bratislava Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava	jozef.kiss@apa.sk
Kontrolný orgán	PPA	áno	áno	Jozef Kiss, generálny riaditeľ	Hraničná 12, 815 26, Bratislava	jozef.kiss@apa.sk
Koordinácia AKIS vrátane poradenstva pre farmy – príslušný koordináčny orgán	MPRV SR	áno	áno	Katarína Mihaľová, generálna riaditeľka sektora rozvoja vidieka a priamych platieb	Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava	katarina.mihalova@land.gov.k
Pracovník pre komunikáciu v pláne SPP (porovnaj článok 43 (2) CPR)	MPRV SR	áno	áno	Katarína Mihaľová, generálna riaditeľka sektora rozvoja vidieka a priamych platieb	Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava	katarina.mihalova@land.gov.k

7.1 Opis systémov monitorovania a reportingu

Zber dát a ich uchovávanie bude prebiehať na viacerých úrovniach:

NonIACS EAGF:

Povinné ukazovatele pre Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF) a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) a taktiež zvolené kvantifikované ukazovatele budú evidované v platobnom a informačnom systéme PPA. Dáta od žiadateľov budú získavané

prostredníctvom elektronického formulára žiadosti na úrovni intervencií alebo operačných programov podľa požiadaviek a ukazovateľov opísaných v kapitole 5.

Non IACS EAFRD:

Zber údajov bude prebiehať prostredníctvom elektronického formulára, ktorý žiadateľ vyplní na úrovni Žiadosti o podporu a v čase podania prvej ŽoP (Žiadosti o platbu)

Väčšina údajov bude zozbieraná na úrovni Žiadosti o podporu. Zbierané budú ukazovatele „R“ a „O“. R- jedinečný počet žiadateľov, započítaný pri prvej platbe. O ukazovatele sa budú vykazovať na úrovni ŽoP. Zvyšné údaje sa budú sledovať počas doby udržateľnosti cez monitorovacie správy projektu. Údaje budú uchovávané v informačnom systéme.

IACS EAGF a EAFRD

Zber dát a ich úchova bude realizovaná zo žiadostí a systémov IACS, GSAA, CEHZ a AMS.

V strednodobom horizonte sa predpokladá zavedenie nových aplikácií a funkcionalít v oblasti výmeny dát medzi farmárom a platobnou agentúrou a posilnenie monitorovacích systémov.

Údaje sa budú vykazovať za finančný rok **n**, t. j. od 16.10. roku **n-1** do 15.10. roku **n**.

Za spracovanie Výročnej správy o výkonnosti zodpovedá zdieľane platobná agentúra a riadiaci orgán. Platobná agentúra zodpovedá za zostavenie správy a jej predloženie EK, spracováva účtovnú závierku a komunikuje s certifikačným orgánom. Riadiaci orgán zodpovedá za spracovanie hodnotiacej časti správy, zdôvodnenie odchýlok oproti plánovaným ukazovateľom a vypracovanie akčných plánov. Výročná správa o výkonnosti bude predkladaná vo februári nasledujúceho roka.

PPA bude zverejňovať všetky dostupné dáta v zmysle legislatívnych požiadaviek. S cieľom zvýšiť transparentnosť implementácie SPP budú agendové informačné systémy posilnené tak, aby boli dostupné verejnosti v štruktúrovanej forme, v čo najväčšom možnom rozsahu.

7.2 Informácie o systémoch kontroly a sankciách

IACS - Integrovaný administratívny a riadiaci systém

*Používa sa IACS na riadenie a kontrolu intervencií vo vinárskom sektore, ako sa ustanovuje v hlave III nariadenia (EÚ) 2021/2115? **Áno x***

Ak áno, opíšte, ako sa v rámci IACS kontrolujú a riadia tieto intervencie.

IS IACS, resp. príslušný IS bude využívaný pri opatreniach: Odrodová konverzia vinohradov vrátane vyklčovania, relokácia vinohradov, zlepšenie agrotechniky vinohradov, predovšetkým zavedenie postupov vedúcich k udržateľnej produkcii.

IS bude využívaný takým spôsobom a na taký účel, aby administratívne a kontrolné postupy uplatňované na tieto intervencie boli zlučiteľné s uvedeným integrovaným systémom, a to najmä pokiaľ ide o tieto prvky:

- a) systémy identifikácie poľnohospodárskych pozemkov;
- b) kontroly na mieste
- c) kontroly plnenia podmienok kondicionality

*Používa sa IACS na riadenie a kontrolu kondicionality? **Áno x***

Ak áno, opíšte, ako sa v rámci IACS kontroluje a riadi kondicionalita (vrátane toho, či a ako sa na tento účel používa monitorovací systém oblasti).

V systéme IACS bude kondicionalita kontrolovaná systémom administratívnych kontrol pre 100% žiadateľov, pre tie podmienky kondicionality, ktoré sú kontrolovateľné administratívne.

Kontrola podmienok kondicionality bude kontrolovaná aj formou kontroly na mieste na vzorke žiadateľov. Veľkosť vzorky bude stanovená legislatívou. Výsledky kontrol budú v systéme IACS resp. moduloch IACS určených na administrovanie kontrol evidované a administrované formou správ z kontroly, v rámci ktorých bude možné vyhodnotiť plnenie podmienok kondicionality v zmysle požiadaviek platnej legislatívy.

Pre podmienky, kde to bude aplikovateľné, bude postupne zavedená aj kontrola plošným monitoringom.

Na základe všetkých typov kontrol budú v prípade zistených porušení podmienok administrované sankcie u žiadateľov so zisteným porušením podmienok kondicionality v zmysle požiadaviek platnej legislatívy.

Článok 63 (4)(d) HZR umožňuje ČŠ definovať „poľnohospodársku parcelu“. Uvedte definíciu pojmu „poľnohospodársky pozemok“ vo vašom členskom štáte.

„Poľnohospodársky pozemok“ je súvislá poľnohospodárska plocha v podniku a na ktorej sa pestuje najviac jedna skupina plodín.

Ak sa však v kontexte intervencií podľa nariadenia EÚ 2021/2115 v rámci skupiny plodín vyžaduje osobitné vyhlásenie o využití plochy je „poľnohospodársky pozemok“ súvislá plocha jednej plodiny v podniku; ak nie je uvedené inak, súčasťou je aj plocha nevyhnutne potrebná na obhospodarovanie pestovaných plodín (napr. manipulačné plochy, zberové priestory v poraste, závlahové plochy).

7.3.1.1 Všetky prvky IACS stanovené v nariadení sú stanovené a fungujú

7.3.1.1.1 Identifikačný systém pre poľnohospodárske pozemky (LPIS) [čl. 64(1)(a) HZR]

Uvedte akékoľvek informácie týkajúce sa fungovania LPIS (napr. výber referenčného pozemku, presnosť použitých ortozobrazení atď.), ktoré považujete za dôležité oznámiť Komisii.

- pre celú SR bude využívaný jeden LPIS
- 3 ročný cyklus aktualizácie na základe ortozobrazenia v presnosti min. 0,25m
- využíva systém fyzických blokov
- každému dielu pôdneho bloku je automaticky priradený jednoznačný identifikátor
- každý diel nesie informáciu o spôsobe užívania
- MEA(maximum eligible area) je vypočítavaná pre všetky intervencie

Ak váš členský štát prevádzkuje viac ako jeden systémov LPIS, uvedte, koľko rôznych systémov LPIS existuje

Nie je relevantné

7.3.1.1.2 Systém geopriestorových žiadostí (GSAA) a systém žiadostí podľa zvierat (GSAA) [čl. 64(1)(b) HZR]

Uvedte akékoľvek informácie týkajúce sa fungovania žiadosti o pomoc, ktoré považujete za dôležité oznámiť Komisii.

- pre celú SR a pre všetky IACS intervencie je využívané jedno GSAA
- logovanie do systému sa realizuje podľa rôznej úrovne prístupu
- dostupné sú najnovšie ortozobrazenia v rámci cyklu, satelitné snímky a snímky misie Sentinel 2
- v aplikácii sú predpripravené formuláre na základe predchádzajúceho roku jednotnej žiadosti a aktuálneho stavu LPIS

- žiadateľovi sú k dispozícii upozornenia a nápovede pre korektné vyplnenie žiadosti
- príjemca si môže stiahnuť a vytlačiť svoju žiadosť v PDF a xls. forme
- aplikácia zaznamenáva a vizualizuje vykonané priestorové zmeny a zmeny deklarácie
- je možné vizualizovať historické okamihy (jednotlivé podania, zmena LPIS, vznik duplicitnej žiadosti)

7.3.1.1.3 Uplatňujete beznárokový systém (v zmysle článku 63 (4) (f)) HZR?

a) Pre intervencie podľa plochy? **Nie x**

Ak áno, uveďte intervencie podľa plôch, na ktoré sa uplatňuje beznárokový systém.

Nie je relevantné.

Opíšte, ako funguje beznárokový systém intervencií podľa plôch.

Nie je relevantné.

b) Pre intervencie podľa zvierat? **Áno x**

Ak áno, uveďte intervencie podľa zvierat, na ktoré sa uplatňuje beznárokový systém.

Intervencia Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov

Intervencia Zlepšenie životných podmienok zvierat

Intervencie Viazanej podpory príjmu (Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka, Platba na ovce a kozy)

Prechodná vnútroštátna pomoc (na zvieratá)

7.3.1.1.4 Opíšte, ako funguje beznárokový systém intervencií podľa zvierat.

Beznárokový systém sa využije v intervencii Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov, intervencii Zlepšenie životných podmienok zvierat pre hovädzí dobytok (okrem operácie Používanie natívneho mlieka vo výžive teliat), ovce a kozy, v intervenciách viazanej podpory príjmu (Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka, Platba na ovce a kozy) a v prechodnej vnútroštátnej pomoci na zvieratá. Žiadateľ nebude v žiadosti uvádzať individuálne označenie zvierat.

V podmienkach intervencií sú definované potencionálne oprávnené zvieratá. Je určený dátum ku ktorému sa určí maximálny počet zvierat za chov – farmu podľa evidencie zvierat (evidencia zvierat - CEHZ). V podmienkach intervencií je uvedené aj retenčné obdobie, v ktorom sa sleduje počet zvierat ako ich denný stav. Zvieratá v retenčnom období, ktoré už nebudú spĺňať definíciu potencionálne oprávneného zvieratá, alebo sú vyradené z chovu budú na základe CEHZ automaticky nahrádzané (náhrada a obmena zvierat) iným zvieratám (účasti do 14 dní na výstavách a súťažiach sú povolené a nevyžadujú náhradu).

Za nahlásený počet zvierat sa bude považovať priemerný počet potencionálne oprávnených zvierat, ktorý sa určí na základe denného stavu v retenčnom období (denný stav sa berie maximálne do výšky k prvému dňu retenčného obdobia) a počtu dní retenčného obdobia. Priemerný počet sa zaokrúhli na dve desatinné miesta nadol. Rovnakým spôsobom sa vypočíta aj nahlásený počet dobytčích jednotiek (dobytčie jednotky – DJ).

Za určený počet zvierat sa bude považovať priemerný počet potencionálne oprávnených zvierat (u ktorých sa nezistilo porušenie podmienok oprávneného zvieratá), ktorý sa určí na základe denného stavu v retenčnom období (denný stav sa berie maximálne do výšky k prvému dňu retenčného obdobia) a počtu dní retenčného obdobia. Priemerný počet sa zaokrúhli na dve desatinné miesta nadol. Rovnakým spôsobom sa vypočíta aj určený počet DJ.

Beznárokový systém v Intervencii Zlepšenie životných podmienok zvierat operácia Používanie natívneho mlieka vo výžive teliat. Žiadateľ nebude v žiadosti uvádzať individuálne označenie

zvierat. Nahlásený počet zvierat sa určí ako súčet počtu teliat narodených na podniku, ktoré dodržali podmienku predpísaného počtu dní chovu na podniku do výšky počtu dojníc k prvému dňu retenčného obdobia. Určený počet zvierat sa určí ako súčet počtu teliat narodených na podniku, ktoré dodržali podmienku predpísaného počtu dní chovu na podniku do výšky počtu dojníc k prvému dňu retenčného obdobia a u ktorých sa nezistilo porušenie podmienok oprávneného zvierat'a. Prepočet na DJ sa zaokrúhli na dve desatinné miesta nadol.

7.3.1.1.5 Systém monitorovania plôch [článok 64 (1)(c) HZR]

Systém monitorovania plôch (AMS) bude implementovaný v súlade s minimálnymi požiadavkami vyplývajúcimi z vykonávacieho nariadenia Komisie.

7.3.1.1.6 Systém kontroly a sankcií [Čl. 64(e) HZR]

7.3.1.1.6.1 Opis systému (systémov) kontroly a sankcií pre intervencie IACS

Intervencie IACS EAGF

PPA bude mať nastavený systém kontrol, ktorý bude zahŕňať administratívne systematické kontroly, a tiež aj kontroly na mieste.

Administratívne kontroly

Po prijatí žiadostí jednotlivých intervencií a zápise údajov do IACS sa bude vykonávať 100 % kontrola úplnosti a správnosti podania, t. j. či bola žiadosť podaná v súlade s podmienkami, či bola podpísaná, či obsahuje všetky povinné prílohy a pod.

Následne sa vykoná administratívna softvérová kontrola (SWK), v rámci ktorej sa overí splnenie všetkých podmienok oprávnenosti a kondicionality. Ide o kontrolu žiadostí medzi sebou (napr. či na tú istú poľn. plochu nepodali žiadosť viacerí žiadatelia), kontrolu žiadosti so všetkými dostupnými registrami ako LPIS, Register ovocných sádov, Centrálnu evidenciu hospodárskych zvierat a pod. a zohľadnenie výsledkov vykonaných kontrol.

Kontroly na mieste

Kontrolné vzorky budú zahŕňať žiadosti vybrané náhodným výberom a rizikovou analýzou.

V rámci výberu kontrolných vzoriek bude snaha výber realizovať tak, aby boli kontroly na jednotlivé intervencie vykonané integrovane, aby sa zamedzilo nadmernému počtu návštev žiadateľov a zbytočnej administratívnej záťaži pre žiadateľov a platobnú agentúru. Rozsah kontrolných vzoriek bude nastavený v zmysle legislatívy.

Okrem základných kontrolných vzoriek budú žiadosti vyberané na kontrolu aj z dôvodu manuálneho výberu, a to v prípade, že na žiadosti bude pretrvávajúť chyba, ktorú nie je možné vyriešiť administratívne.

Kontroly na mieste budú vo všeobecnosti vykonávané ako neoznamované. V prípade potreby bude možné kontrolu oznámiť, ak oznámenie neohrozí účel kontroly.

Po oznámení kontroly nebude možné v prípadoch nesúladu vykonať zo strany žiadateľa stiahnutie celej žiadosti alebo tej časti žiadosti, ktorej sa nesúlad týka.

Podmienky oprávnenosti pre plošné intervencie budú kontrolované buď kontrolou na mieste alebo kontrolou pomocou leteckých ortofotomáp nasnímaných v roku podania žiadosti.

Rozsah podmienok oprávnenosti, ktoré bude potrebné kontrolovať na mieste, bude prípadne redukovaný zavádzaním systému plošného monitoringu pre tie podmienky oprávnenosti, ktoré bude možné kontrolovať plošným monitoringom.

V prípade kontroly intervencií týkajúcich sa zvierat, ak bude stanovené retenčné obdobie, ktoré nie je po celý kalendárny rok, budú kontroly na mieste realizované tak, že minimálne 50% kontrol bude vykonaných v retenčnom období. Aj naďalej bude využívaný princíp delegovania kontrol na mieste na štátne inštitúcie, ktoré majú na základe národnej legislatívy oprávnenie vykonávať štátne kontroly v rezorte pôdohospodárstva.

Plnenie všetkých podmienok oprávnenosti stanovených právnymi predpismi bude kontrolované na základe súborov kontrolovateľných ukazovateľov, ktoré budú určené Pôdohospodárkou platobnou agentúrou alebo externou inštitúciou vykonávajúcou delegované činnosti. Pre výkon kontrol budú stanovené jednotné metodiky na jednoznačné vyhodnotenie podmienok oprávnenosti.

V prípade, že žiadateľ zabráni vykonať kontrolu na mieste, alebo žiadateľ bude ohrozovať zdravie alebo život kontrolu vykonávajúceho pracovníka, nebude kontrola vykonaná s označením, že došlo k neumožneniu kontroly.

Žiadateľ bude po ukončení kontroly na mieste oboznámený s výsledkami kontroly prostredníctvom správy z kontroly na mieste, ktorá mu bude zaslaná v listinnej alebo elektronickej podobe, prípadne mu bude odovzdaná osobne pracovníkom vykonávajúcim kontrolu. Žiadateľ bude mať právo vyjadriť sa k výsledkom z kontroly na mieste.

Výsledky kontrol na mieste budú evidované v elektronickej podobe v IACS alebo moduloch IACS určených na administrovanie kontrol na mieste.

PPA vykoná kontrolu kvality kontrol na mieste na úrovni minimálne 1% zo vzorky kontrol.

Sankčné systémy, vrátane doložky o obchádzaní budú nastavené legislatívou na národnej úrovni.

Intervencie IACS EAFRD

PPA bude mať nastavený systém kontrol, ktorý bude zahŕňať administratívne systematické kontroly, a tiež aj kontroly na mieste.

Systém administratívnych kontrol

Po prijatí žiadostí jednotlivých intervencií a zápise údajov do IACS sa bude vykonávať 100 % kontrola úplnosti a správnosti podania, t. j. či bola žiadosť podaná v súlade s podmienkami, či bola podpísaná, či obsahuje všetky povinné prílohy a pod.

Následne sa vykoná administratívna softvérová kontrola (SWK), v rámci ktorej sa overí splnenie všetkých podmienok oprávnenosti a kondicionality. Ide o kontrolu žiadostí medzi sebou (napr. či na tú istú poľn. plochu nepodali žiadosť viacerí žiadatelia), kontrolu žiadostí so všetkými dostupnými registrami ako LPIS, Register ovocných sádov, Register ekologickej výroby, Centrálnu evidenciu hospodárskych zvierat a pod a zohľadnenie výsledkov vykonaných kontrol.

Kontroly na mieste

Kontrolné vzorky budú zahŕňať žiadosti vybrané náhodným výberom a rizikovou analýzou.

V rámci výberu kontrolných vzoriek bude snaha výber realizovať tak, aby boli kontroly na jednotlivé intervencie vykonané integrovane, aby sa zamedzilo nadmernému počtu návštev žiadateľov a zbytočnej administratívnej záťaži pre žiadateľov a platobnú agentúru. Rozsah kontrolných vzoriek bude nastavený v zmysle legislatívy.

Okrem základných kontrolných vzoriek budú žiadosti vyberané na kontrolu aj z dôvodu manuálneho výberu, a to v prípade, že na žiadosti bude pretrvávať chyba, ktorú nie je možné vyriešiť administratívne.

Kontroly na mieste budú vo všeobecnosti vykonávané ako neoznamované. V prípade potreby bude možné kontrolu oznámiť, ak oznámenie neohrozí účel kontroly.

Po oznámení kontroly nebude možné v prípadoch nesúladu vykonať zo strany žiadateľa stiahnutie celej žiadosti alebo tej časti žiadosti, ktorej sa nesúlad týka.

Podmienky oprávnenosti pre plošné intervencie budú kontrolované buď kontrolou na mieste alebo kontrolou pomocou leteckých ortofotomáp nasnímaných v roku podania žiadosti.

Rozsah podmienok oprávnenosti, ktoré bude potrebné kontrolovať na mieste, bude prípadne redukovaný zavádzaním systému plošného monitoringu pre tie podmienky oprávnenosti, ktoré bude možné kontrolovať plošným monitoringom.

V prípade kontroly intervencií týkajúcich sa zvierat, ak bude stanovené retenčné obdobie, ktoré nie je po celý kalendárny rok, budú kontroly na mieste realizované tak, že minimálne 50% kontrol bude

vykonaných v retenčnom období. Aj naďalej bude využívaný princíp delegovania kontrol na mieste na štátne inštitúcie, ktoré majú na základe národnej legislatívy oprávnenie vykonávať štátne kontroly v rezorte pôdohospodárstva.

Plnenie všetkých podmienok oprávnenosti stanovených právnymi predpismi bude kontrolované na základe súborov kontrolovateľných ukazovateľov, ktoré budú určené Pôdohospodárkou platobnou agentúrou alebo externou inštitúciou vykonávajúcou delegované činnosti. Pre výkon kontrol budú stanovené jednotné metodiky na jednoznačné vyhodnotenie podmienok oprávnenosti.

V prípade, že žiadateľ zabráni vykonať kontrolu na mieste, alebo žiadateľ bude ohrozovať zdravie alebo život kontrolu vykonávajúceho pracovníka, nebude kontrola vykonaná s označením, že došlo k neumožneniu kontroly.

Žiadateľ bude po ukončení kontroly na mieste oboznámený s výsledkami kontroly prostredníctvom správy z kontroly na mieste, ktorá mu bude zaslaná v listinnej alebo elektronickej podobe, prípadne mu bude odovzdaná osobne pracovníkom vykonávajúcim kontrolu. Žiadateľ bude mať právo vyjadriť sa k výsledkom z kontroly na mieste.

Výsledky kontrol na mieste budú evidované v elektronickej podobe v IACS alebo moduloch IACS určených na administrovanie kontrol na mieste.

PPA vykoná kontrolu kvality kontrol na mieste na úrovni minimálne 1% zo vzorky kontrol.

Sankčné systémy, vrátane doložky o obchádzaní budú nastavené legislatívou na národnej úrovni.

7.3.1.1.7 Systém identifikácie a registrácie platobných nárokov, ak je to vhodné [article 64(f) HZR]

Sú splnené požiadavky stanovené v článku 71 HZR? **Áno x**

7.3.1.1.8 Systém na identifikáciu a registráciu zvierat v zmysle článku 63 (4c) [článok 64 (1) (g) HZR]

Pre identifikáciu a registráciu zvierat slúži Centrálna evidencia hospodárskych zvierat (CEHZ), ktorý zabezpečuje plnenie povinností evidencie vyplývajúce z európskej a národnej legislatívy.

7.3.1.1.9 Máte k dispozícii systém na identifikáciu a registráciu zvierat uvedený v článku 64 (1) (g) HZR? **Áno x**

Centrálna evidencia hospodárskych zvierat (CEHZ) eviduje: chovy a zariadenia, majiteľov a držiteľov, zvieratá a udalosti, ktoré sa ich týkajú, pohyby (presuny) zvierat a veterinárne úkony a kontroly. CEHZ je súčasťou IACS a poskytuje informácie pre plemenárske a chovateľské organizácie ako aj pre štatistické a vedecké účely.

Uved'te, či sa IACS implementuje na centrálnej alebo regionálnej úrovni.

IACS je implementovaný na centrálnej úrovni.

Iné ako IACS

7.3.2.1 *Stručný opis systému sankcií pre intervencie mimo IACS v súlade so zásadami účinnosti, proporcionality a odradzovania*

Sektorové intervencie

V sektore ovocia a zeleniny platobná agentúra uplatní sankcie:

- a) ak sa zistí, že krátená suma podpory ohľadom operačného programu organizácií výrobcov je väčšia ako suma - 3 % zo žiadanej sumy podpory. Tento výpočet sankcie bude implementovaný v samotnom protokole o výpočte pomoci a v samotných postupoch pri administratívnej kontrole;
- b) ak sa zistí, že organizácia výrobcov alebo združenie organizácia výrobcov spáchali podvod v súvislosti s pomocou, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia delegovaného nariadenia k sektorovým intervenciám, platobná agentúra navrhne zrušenie uznania

takejto organizácie alebo združenia; PPA vylúči dotknuté akcie z udeľovania podpory v rámci príslušného operačného programu a vymôže celú sumu pomoci, ktorá už bola v súvislosti s takýmito akciami vyplatená;

- c) na základe prvostupňových kontrol týkajúcich sa stiahnutí z trhu;
- d) vyplývajúce z nedodržovania kritérií na získanie uznania.

V kontrolných postupoch administratívnej kontroly je vypracovaný postup pre identifikáciu umelo vytvorených podmienok pre získanie pomoci a aj postup v prípade vyšetrovania zo strany vnútroštátneho orgánu v súvislosti s obvinením z podvodu týkajúceho sa pomoci, až do času kým nie je o obvinení rozhodnuté.

V sektore vinohradníctva a vinárstva:

- a) žiadateľ je povinný v priebehu troch rokov od 1. januára roka nasledujúceho po kalendárnom roku, v ktorom mu bola poskytnutá platba, dodržiavať určité podmienky kondicionality, ktoré pozostávajú z povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia a udržiavania poľnohospodárskej pôdy v dobrom poľnohospodárskom a environmentálnom stave. Ak sa preukáže, že tieto podmienky neboli splnené, žiadateľovi je uložená povinnosť vyplatené finančné prostriedky vrátiť, alebo vypočítaná príslušná percentuálna sankcia.
- b) žiadateľ povinný vrátiť finančné prostriedky v prípade, ak mu boli vyplatené za realizáciu čiastkovej operácie, ale celková operácia nebola dokončená.

V sektore včelárstva

V prípade zistenia porušenia legislatívy, podvodu alebo vážneho zanedbania, za ktoré sú zodpovední príjemcovia pomoci, vrátia neoprávnené platby.

Projektové intervencie

Nastavenie a uplatňovanie sankcií bude v programovom období 2023 – 2027 vychádzať z tzv. katalógu sankcií platnom v programovom období 2014-2022, tzn. že sankcie za porušenie pravidiel poskytnutia nenávratnej finančnej pomoci budú presne odstupňované podľa závažnosti zistenia. Závažnosť a prislúchajúca sankcia je presne špecifikovaná popisom pochybenia v sankčnom katalógu. Sankcie zatriedené do 3 kategórií nasledovne:

1. Sankcie za porušenie pravidiel a postupov vo verejnom obstarávaní, a to pre zákazky vyhlásené podľa zákona o verejnom obstarávaní.
2. Sankcie za porušenie pravidiel a postupov obstarávania týkajúce sa obstarávania tovarov, stavebných prác a služieb.
Sankcie z porušenia pravidiel vo vyššie uvedených dvoch kategóriách sú v rozsahu 5%, 10%, 25% a 100%.
3. Sankcie za porušenie vybraných povinností vyplývajúce zo zmluvy o nenávratnej finančnej pomoci.
Sankcie z porušenia pravidiel podľa tejto kategórie sú v rozsahu od 0,05% do 100%..

Z preventívneho a odstrašujúceho účinku bude ponechaná možnosť vylúčenia žiadateľa z možnosti uchádzať sa o nenávratnú finančnú pomoc na určité obdobie v prípade presne špecifikovaných porušení pravidiel poskytovania nenávratnej finančnej pomoci alebo v prípade uvádzania nepravdivých údajov za účelom získania nenávratnej finančnej pomoci.

7.3.2.2 Stručný opis systému kontroly pre iné ako IACS (metódy kontroly, krížové kontroly atď.)

Iné ako IACS EAGF

Sektorové intervencie

V rámci sektorových intervencií budú vykonávané administratívne kontroly, krížové kontroly, kontroly na mieste vykonávané PPA a kontroly na mieste vykonávané externými inštitúciami na základe zmlúv o delegovaných činnostiach.

Sektor ovocia a zeleniny:

1. administratívne kontroly žiadosti o uznanie organizácií výrobcov, schválenia operačného programu a jeho zmeny, o poskytnutí čiastkovej a následnej platby

Všetky záznamy o admin. kontrolách na princípe kontroly štyroch očí budú zaznamenané v informačnom systéme a predovšetkým v predmetnom protokole. V protokole budú uvedené všetky povinné náležitosti na základe európskych a slovenských predpisov. Administratívne kontroly žiadostí o poskytnutie pomoci zahŕňajú overenie výročnej správy o vykonávaní operačného programu zaslanej spolu so žiadosťou o poskytnutie pomoci, hodnoty predávanej výroby, príspevkov do operačného fondu a vzniknutých výdavkov, overenie presnej korelácie nárokováných výdavkov s dodanými výrobkami a poskytnutými službami; overenie súladu uskutočnených opatrení s opatreniami zahrnutými v schválenom operačnom programe a dodržiavania uložených finančných alebo iných stropov a maximálnych súm.

2. delegované činnosti na iné orgány v rezorte pôdohospodárstva:

a) v prípade sťahovania výrobkov z trhu - kontroly zhody s obchodnými normami ovocia a zeleniny vykonáva Štátna veterinárna a potravinová správa SR;

b) overenie realizácií opatrení operačného programu týkajúcich sa zlepšenia kvality výrobkov vykonáva Štátna veterinárna a potravinová správa SR.

3. krížové kontroly s programami rozvoja vidieka, štátnej pomoci a propagačnými programami

Krížová kontrola bude vykonávaná na základe podkladov príslušných odborných útvarov podľa žiadosti o informáciu, kde sú uvedené všetky organizácie výrobcov vykonávajúce svoj operačný program a taktiež ich členovia s identifikačnými údajmi. Predložené podklady od odborných útvarov budú obsahovať zoznamy všetkých non IACS intervencií a propagačné programy, vyplatenú štátnu pomoc organizácií výrobcov a ich členov. Na základe týchto podkladov sa overí, či žiadateľ neprijal žiadne duplicitné finančné zdroje EÚ alebo vnútroštátne finančné zdroje. Záznamom o tejto krížovej kontrole na princípe štyroch očí bude protokol, kde budú uvedené aj všetky overené výdavky žiadosti o následnú platbu OV.

4. Kontroly na mieste

Kontroly na mieste budú vykonávané pred vyplatením žiadateľa, a v súlade s požiadavkou, po preštudovaní adekvátnych príloh predložených administrátorom žiadosti. Medzi prílohy s ktorými sa každý kontrolór oboznámi pred vykonaním kontroly na mieste (v rámci opatrenia financovanie OP) patria: operačný program príslušnej OV, zoznam výdavkov- podľa opatrení, žiadosť o následnú platbu. Následne bude vykonaná kontrola na mieste, ktorá začína v sídle spoločnosti respektíve v sídle, v ktorom má daná OV vedené účtovníctvo pre celú OV.

Pri uznávaní OV, NOV (národná organizácia výrobcov) alebo ZOV (združenie organizácie výrobcov) budú KS preverované základné podmienky, ktoré musí žiadateľ splniť aby mohol danú OV založiť, súlad zistených skutočností na mieste s operačným programom predloženým pri podaní žiadosti. KS bude preverovať poľnohospodárske plochy, poľnohospodársku činnosť, produkciu a VMP žiadateľa v rámci predchádzajúcich 3 rokov s cieľom preverenia či neboli vytvorené umelé podmienky zo strany žiadateľa.

Pri schvaľovaní OP KS bude preverovať základné podmienky pre fungovanie OV, produkciu, fungovanie a VMP danej OV, primeranosť a realizovateľnosť OP vzhľadom na zistený stav OV. KS preveruje merateľnosť a primeranosť daných cieľov v OP.

Pri Financovaní OV sa bude najskôr vykonávať účtovná a evidenčná kontrola v sídle OV, preverovať základné podmienky pre fungovanie OV, produkcia a dosiahnuté VMM, operačný fond a spôsob financovania, hlasovacie práva členov, fungovanie a prispievanie členov do OV. KS po kontrole účtovníctva, overí dané opatrenia na mieste v sídle členov OV, preverí obstaranie, využitie a prínos daného opatrenia v rámci fungovania člena, resp. OV. Krížovou kontrolou u členov preverí

správnosť a úplnosť údajov uvedených v žiadosti o následnú platbu a taktiež preverí či neboli žiadateľom vytvorené umelé podmienky.

Sektor včelárstva:

V rámci sektorovej intervencie, časť včelárstvo sa budú vykonávať kontroly na overenie splnenia podmienok na poskytnutie finančných prostriedkov. Tieto kontroly pozostávajú zo 100%-nej administratívnej kontroly u všetkých schválených žiadateľov o pomoc a z kontrol na mieste. Predmetom kontroly na mieste je overenie správneho vykonávania opatrení zahrnutých do včelárskeho programu, predovšetkým opatrení týkajúcich sa investícií a služieb ako aj toho, či skutočne vzniknuté náklady zodpovedajú finančnej podpore, o ktorú sa žiada.

Kontroly na mieste budú vykonávané minimálne pri 5 % konečných prijímateľov pomoci, ktorí podali svoje žiadosti cez schváleného žiadateľa. Vzorka na kontrolu sa vyberie rizikovou analýzou a náhodným výberom. V prípade potreby budú vykonávané neohlásené kontroly na mieste pre overenie splnenia podmienok aj v priebehu podporného obdobia.

Kontroly na mieste sa môžu nahradiť alternatívnymi kontrolami prostredníctvom vyžiadaných fotografií, videohovorov alebo akýchkoľvek iných prostriedkov, ktoré by mohli slúžiť na podporu pri overovaní správneho vykonávania intervencie.

Prostredníctvom krížovej kontroly sa zabezpečí aby nedochádzalo k dvojitému financovaniu.

Sektor vinohradníctva a vinárstva:

1. administratívne kontroly žiadosti

V rámci sektorovej intervencie v sektore vinohradníctva a vinárstva sa budú vykonávať kontroly na overenie splnenia podmienok na poskytnutie podpory u 100 % žiadateľov. Administratívne kontroly budú vykonávané pri schvaľovaní žiadostí, ako aj po realizácii viacročných opatrení, po prijatí žiadostí o vyplatenie podpory.

2. delegované činnosti na iné orgány v rezorte pôdohospodárstva:

Kontroly na mieste sa týkajú 100 % žiadostí o podporu a budú sa vykonávať pred schválením žiadosti a pred vyplatením podpory. Kontroly bude vykonávať delegovaná inštitúcia – Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave, ktorý pri kontrole na mieste odborne posúdi podanú žiadosť a pred vyplatením podpory aj realizáciu a ukončenie opatrenia v súlade so schválenou žiadosťou.

3. krížové kontroly s inými intervenciami a schémami štátnej pomoci

Krížová kontrola sa bude vykonávať na základe vzájomnej výmeny informácií o realizovaných podporných schémach ako aj o konkrétnych podporených operáciách realizovaných jednotlivými žiadateľmi. Na krížovú kontrolu sa budú využívať aj externé informačné zdroje, napríklad www.crz.gov.sk, www.crp.gov.sk. Pri opatreniach v sektore vína sa overí, či žiadateľ neprijal žiadne duplicitné finančné zdroje EÚ alebo SR.

4. kontrola na mieste - PPA:

Kontroly na mieste sa týkajú 100 % žiadostí o podporu a budú sa vykonávať pred schválením žiadosti a pred vyplatením podpory. Kontroly bude vykonávať platobná agentúra a pri kontrole na mieste preverí, či žiadatelia splnili všetky podmienky a či podporované operácie aj skutočne zrealizovali v zmysle schválených žiadostí.

5. kontrola plnenia podmienok kondicionality – žiadatelia v rámci intervencií: odrodová konverzia vinohradov vrátane vyklčovania, relokácia vinohradov, zlepšenie agrotechniky vinohradov, predovšetkým zavedenie postupov vedúcich k udržateľnej produkcii, budú povinní v priebehu troch rokov od 1. januára roka nasledujúceho po kalendárnom roku, v ktorom mu bola poskytnutá platba, dodržiavať pravidlá kondicionality, ktoré pozostávajú z povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia a udržiavania poľnohospodárskej pôdy v dobrom poľnohospodárskom a environmentálnom stave. Kontrola dodržania podmienok kondicionality sa bude kontrolovať pravidelne 2x do mesiaca v IS IACS.

7.3.2.3 Iné ako IACS EAFRD

Administratívne kontroly

Administratívne kontroly projektových podpôr budú vykonávané v rámci hodnotenia projektov, zmenového konania a v rámci administratívnej finančnej kontroly žiadosti o platbu. Všetky administratívne kontroly budú vykonávané na princípe 4 očí. Predmetom administratívnej kontroly bude každá žiadosť o NFP/žiadosť o platbu.

1. administratívna kontrola pri hodnotení projektov:

Kontroly sa budú vykonávať na overenie splnenia podmienok na poskytnutie podpory u 100 % žiadateľov pri schvaľovaní žiadostí o NFP vrátane prípadného overenia splnenia podmienok VO/O.

2. administratívna kontrola v rámci zmenového konania:

V prípade, že predmetom zmenového konania budú aj podmienky oprávnenosti resp. plnenie podmienok VO/O bude v rámci tohto konania vykonaná administratívna kontrola s cieľom overenia splnenia príslušných podmienok.

3. administratívna finančná kontrola žiadosti o platbu:

Kontroly sa budú vykonávať na overenie nárokovateľnosti refundácie investovaných finančných prostriedkov v rámci projektu za cieľom overenia splnenia podmienok na poskytnutie podpory a dodržania zmluvných podmienok. Predmetom kontroly budú všetky žiadosti o platbu.

Finančné kontroly na mieste:

Výkon kontroly bude realizovaný na základe požiadavky, po preštudovaní adekvátnych príloh predložených administrátorom žiadosti. Kontrolné skupiny (ďalej len "KS") pre výkon finančnej kontroly na mieste budú zostavované po predchádzajúcej analýze možného konfliktu záujmov a za dodržania pravidiel rotácie a princípu 4 očí. Pri investičných projektoch budú na kontrolu využívané aj údaje z bezpilotných lietadiel resp. dronov UVA/UAS.

Finančnou kontrolou na mieste (ďalej len „FKnM“) je podľa § 9 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) orgán verejnej správy oprávnený overovať finančnú operáciu alebo jej časť v rámci ktorej získava dôkazy, preveruje a zisťuje skutočnosti, ktoré považuje za potrebné na účely overenia jej súladu najmä s osobitnými predpismi alebo medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, na základe ktorých sa Slovenskej republike poskytujú finančné prostriedky zo zahraničia, zmluvami uzatvorenými orgánom verejnej správy, rozhodnutiami vydanými na základe osobitných predpisov, vnútornými predpismi alebo inými podmienkami poskytnutia verejných financií.

FKnM vykonávajú aspoň dvaja zamestnanci orgánu verejnej správy, členovia kontrolnej skupiny na základe písomného poverenia vydaného štatutárnym orgánom orgánu verejnej správy alebo ním písomne splnomocneným vedúcim zamestnancom.

Na vykonávanie FKnM sa použijú ustanovenia základných pravidiel finančnej kontroly.

Oprávnená osoba pri vykonávaní FKnM je podľa § 20 zákona oprávnená okrem iného vyžadovať a odoberať od povinnej osoby alebo od osoby, ktorá je vo vzťahu k finančnej operácii alebo jej časti dodávateľom výkonov, tovarov, prác alebo služieb, alebo akejkoľvek inej osoby, ktorá má informácie, doklady alebo iné podklady, ktoré sú potrebné na výkon finančnej kontroly, ak ich poskytnutie nebráni osobitný predpis (ďalej len "tretia osoba") v určenej lehote originály alebo úradne osvedčené kópie dokladov, písomnosti, záznamy dát na pamäťových médiách prostriedkov výpočtovej techniky, ich výpisov, výstupov, vyjadrenia, informácie, dokumenty a iné podklady súvisiace s finančnou kontrolou namiesto a vyhotovovať si ich kópie a nakladať s nimi, vyžadovať od povinnej osoby alebo od tretej osoby súčinnosť v rozsahu oprávnení podľa zákona.

Zákon upravuje v § 22 postup pri zistených nedostatkoch z FKnM. Oprávnená osoba vypracuje návrh čiastkovej správy alebo návrh správy a čiastkovú správu alebo správu. Ak sa vykonáva administratívna finančná kontrola aj FKnM tej istej finančnej operácie alebo jej časti, je možné

vypracovať spoločný návrh čiastkovej správy alebo spoločný návrh správy a spoločná čiastková správa alebo spoločná správa z administratívnej finančnej kontroly a FK nM.

FK nM je skončená dňom zaslania správy povinnej osobe. Zaslaním čiastkovej správy je skončená tá časť FK nM, ktorej sa čiastková správa týka. Ak je FK nM zastavená z dôvodov hodných osobitného zreteľa, FK nM je skončená vyhotovením záznamu s uvedením dôvodov je zastavenia. Oprávnená osoba bezodkladne zašle záznam povinnej osobe; to neplatí, ak povinná osoba zanikla. Pri výkone FK nM je nevyhnutné poskytnutie všetkých potrebných informácií, najmä o postupoch a všetkých kontrolách vykonávaných v súvislosti s operáciami vybranými na financovanie pre platobnú agentúru pred schválením platieb.

Aplikácia, ktorá bude vyhotovená a dostupná na Webovej stránke PPA zároveň žiadateľa upozorní na podmienky, ktoré musí v rámci plniť a na chyby, ktorých by sa mohol v prípade nesprávnej deklarácie dopustiť. Je tým tam zaistená predbežná kontrola podávanej žiadosti o danú intervenciu. V prípade zabránenia FK nM, kedy nebude možné overiť žiadnu podmienku alebo žiadateľ nebude spolupracovať, neumožní výkon príp. bude ohrozovať na zdraví či na živote kontrolujúceho pracovníka, potom sa kontrola nevykoná s označením, že došlo k zabráneniu kontroly.

V prípade nesúčinnosti žiadateľa pri FK nM, kedy nebude možné overiť jednu alebo viac podmienok, takáto podmienka bude považovaná za nespĺnenú.

Žiadateľ bude s výsledkami FK nM oboznámený vo forme návrhu Správy z FK nM podľa § 22 ods. 1 zákona, ktorý bude žiadateľovi zaslaný v elektronickej alebo listinnej podobe, prípadne môže byť odovzdaný aj osobne.

Žiadateľ bude mať právo proti Návrhu Správy z FK nM podať námietky k zisteným nedostatkom, s ktorými sa kontrolná skupina vysporiada v samotnej správe z FK nM. Zákonným postupom je zaistené právo žiadateľa sa vyjadriť k výsledkom kontroly na mieste.

Ústredie PPA vykoná supervíziu na mieste (kontrolu kvality FK nM) na úrovni minimálne 2 % minimálnej miery kontrol a supervíziu Správy z FK nM.

Ústredie PPA určuje podľa zásady rotácie, vyhodnocovania určených kritérií (napr. pravidelným zisťovaním a identifikovaním konfliktu záujmov) kontrolné skupiny na jednotlivý výkon FK nM. Kontrolujúcemu pracovníkovi, ktorý vykonáva FK nM, budú príslušné informácie poskytnuté pred začatím kontroly na mieste

FK nM sa vykonáva ohlásená, v prípade potreby neohlásená. V prípade výberu viacerých intervencií k FK nM u jedného žiadateľa bude v prípade potreby koordinovaný súbeh týchto kontrol v jednom termíne. FK nM bude možné oznámiť, avšak tak, aby nebol účel kontroly ohrozený. Kontrolná skupina ohlásí prijímateľovi FK nM najmenej tri pracovné dni vopred zaslaním Oznámenia o vykonaní FK nM. Ak je už žiadateľovi oznámený úmysel vykonať FK nM, tak v prípadoch nesúladu, nebude možné späťvzatie žiadosti alebo zmenu žiadosti povoliť v predmete ktorých sa nesúlad týka.

Pre programové obdobie 2023-2027 bude obdobné nastavenie a uplatňovanie sankcií ako tomu bolo v období 2014-2020, t. j. sankcie budú stanovené pre žiadateľov úplne transparentne.

FK nM

Celková miera vykonávaných FK nM sa bude líšiť podľa jednotlivých intervencií a bude zohľadňovať aj princíp náhodnej a rizikovej vzorky tak, aby bol zabezpečený reprezentatívny a adekvátny rozsah kontrol. FK nM budú vykonávané v súlade s platnými európskymi i národnými predpismi. Podmienky oprávnenosti, záväzky a ďalšie podmienky budú overované metódou fyzickej kontroly na mieste. Zároveň bude na overenie plnenia podmienok spôsobilosti, záväzkov a ďalších podmienok využívaný princíp výkonu viacerých návštev na mieste a dodatočných kontrol v priebehu roka, pokiaľ nebude možné všetko overiť počas jednej návštevy. V odôvodnených prípadoch bude na základe zmluvy o delegovaných kompetenciách využívaný princíp delegovania kontrol na mieste na štátne inštitúcie zriadené zákonom zaisťujúce zo zákona výkon najvyššej štátnej moci v špecifických oblastiach poľnohospodárskeho rezortu, ďalej špecializované akreditované subjekty v oblasti stavebníctva, nákupu strojov a príslušných technológií, oprávnenej technickej vybavenosti žiadateľa, prípadne služby výskumných vedeckých inštitúcií. Plnenie

všetkých platných podmienok stanovených právnymi predpismi bude kontrolované podľa sústavy overiteľných ukazovateľov, ktoré budú určené PPA alebo delegovaným subjektom, t. j. pre výkon FKnM budú stanovené jednotné metodiky resp. manuály k výkonu FKnM pre jednoznačné postupy kontrolnej skupiny pri vyhodnocovaní správnosti a oprávnenosti transakcií realizovaných prijímateľom v priebehu realizácie operácie.

PPA bude evidovať dôvody pre výber každého žiadateľa pre FKnM. Kontrolujúcemu pracovníkovi, ktorý vykonáva kontrolu na mieste, budú príslušné informácie poskytnuté pred začatím FKnM. Plnenie všetkých platných podmienok stanovených právnymi predpismi bude kontrolované podľa sústavy overiteľných ukazovateľov, ktoré budú určené PPA alebo delegovaným subjektom.

7.3.2.4 Pravidlá verejného obstarávania

Stručný opis dodržiavania pravidiel verejného obstarávania:

Proces verejného obstarávania/obstarávania bude realizovaný v súlade s platnou vnútroštátnou legislatívou a bude usmernený metodickou dokumentáciou, zverejnenou na stránke poskytovateľa. V rámci metodickej dokumentácie budú pre zjednodušenie uvedené postupy obstarávania. V zmysle digitalizačnej stratégie poskytovateľa bude použitý IT nástroj, prostredníctvom ktorého bude prebiehať celý proces obstarávania.

Pri použití zjednodušeného vykazovania nákladov vo forme jednotkových cien, paušálnych sadzieb nebude potrebné uskutočňovať obstarávanie.

Pre overenie prípadného porušenia podmienok verejného obstarávania/obstarávania, posúdenie prípadného konfliktu záujmov bude zavedený IT nástroj, ktorý by mal pomôcť s identifikáciou podozrení na porušenia.

Pri nedodržaní pravidiel týkajúcich sa verejného obstarávania, PPA zabezpečí, aby sa výška tej časti pomoci, ktorá sa nemá vyplatiť alebo sa má odňať, určila na základe závažnosti nedodržania pravidiel a v súlade so zásadou proporcionality. PPA zabezpečí, aby zákonnosť a správnosť transakcie bola dotknutá len do tej výšky, v ktorej sa časť pomoci nemá vyplatiť alebo sa má odňať. PPA bude používať nástroj na hĺbkovú analýzu údajov na posúdenie rizík, ktoré predstavujú projekty, prijímatelia, dodávatelia a zmluvy, v snahe zabezpečiť minimálne administratívne zaťaženie a účinnú ochranu finančných záujmov Únie. Uvedený nástroj na hĺbkovú analýzu údajov sa môže použiť aj s cieľom zabrániť obchádzaniu pravidiel uvedených v príslušných nariadeniach.

7.4 Kondicionalita

7.4.1.1 Kontrolný systém kondicionality

7.4.1.1.1 Opis kontrolného systému kondicionality

Systém kondicionality nadväzuje na predchádzajúci systém krížového plnenia realizovaný v predošlom programovom období a obsahuje základné normy týkajúce sa životného prostredia, zmeny klímy, verejného zdravia, platných pracovných podmienok a podmienok zamestnávania, zdravia zvierat a rastlín a dobrých životných podmienok zvierat a pravidiel sociálnej kondicionality v oblasti zamestnanosti a zdravia a bezpečnosti práce. Podmienky jednotlivých noriem GAEC zohľadňujú o. i. osobitosti krajiny, klimatické a pôdne podmienky a vhodnú agrotechnickú prax. Súčasťou kondicionality sú aj podmienky SMR stanovené na základe smerníc a nariadení Európskeho parlamentu a Rady uvedených v prílohe 3 nariadenia EÚ o Strategických plánoch SPP. Novou kontrolovanou zložkou bude dodržiavanie podmienok v oblasti zamestnanosti, zdravia a bezpečnosti práce. Administratívna sankcia za zistené porušenie podmienok kondicionality bude uplatnená v kalendárnom roku zistenia porušenia a jej výška bude stanovená tak, aby bola primeraná a aby mala odrádzajúci účinok. Systém obsahuje aj sledovanie opakovania tých istých porušení na zohľadnenie prísnejšej administratívnej sankcie resp. prehodnotenie nedbanlivostného porušenia na úmyselné v zmysle požiadaviek platnej legislatívy.

Systém administratívnych kontrol, bude nastavený v závislosti od podmienok kondicionality. To, čo nie je možné s istotou skontrolovať administratívne napr. pomocou relevantných dokladov od žiadateľa, bude skontrolované doplnkovo formou kontroly na mieste, prípadne systému monitorovania plôch.

7.4.1.1.2 Typy kontrol

Ak sa dá uplatniť, kto kontroloval:

SMR/GAEC	Typy kontrol
SMR 1	kontrola na mieste
SMR 2	kontrola na mieste
SMR 3	kontrola na mieste
SMR 4	kontrola na mieste
SMR 5	kontrola na mieste
SMR 6	kontrola na mieste
SMR 7	kontrola na mieste
SMR 8	kontrola na mieste
SMR 9	kontrola na mieste
SMR 10	kontrola na mieste
SMR 11	kontrola na mieste
GAEC 1	kontrola na mieste/prípadne systém monitorovania plôch
GAEC 2	kontrola na mieste/prípadne systém monitorovania plôch
GAEC 3	kontrola na mieste/prípadne systém monitorovania plôch
GAEC 4	kontrola na mieste
GAEC 5	kontrola na mieste
GAEC 6	kontrola na mieste/prípadne systém monitorovania plôch
GAEC 7	kontrola na mieste
GAEC 8	kontrola na mieste
GAEC 9	kontrola na mieste

7.4.1.2 Systém sankcií pre kondicionalitu

7.4.1.2.1 Opis systému sankcií pre kondicionalitu

Systém sankcií bude stanovený legislatívou SR.

7.4.1.2.2 Uplatnenie systému varovania?

Áno ☒ Nie ☐

7.4.1.2.3 Definícia a uplatňovanie „opakovaného výskytu“ (výpočet a pokrytý časový rozsah):

Systém sankcií bude stanovený legislatívou SR.

7.4.1.2.4 Definícia a uplatňovanie „nedbanlivosti“

Systém sankcií bude stanovený legislatívou SR.

7.4.1.2.5 Definícia a uplatňovanie „intencionality“

Systém sankcií bude stanovený legislatívou SR.

7.4.1.2.6 Príslušné kontrolné orgány zodpovedné za kontroly postupov kondicionality, zákonné požiadavky na riadenie,

Príslušné kontrolné orgány zodpovedné za kontroly postupov kondicionality sú Pôdohospodárska platobná agentúra, Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky, Štátna veterinárna a potravinová správa.

SMR/GAEC	Názov platobnej agentúry	Názov kontrolného orgánu	Meno osoby zodpovednej za kontrolu	Adresa	Email
SMR 1	Pôdohospodárska platobná agentúra	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky	Štefánia Buschbacher, Ing.	Matúškova 21, 833 16 Bratislava	Stefania.Buschbacher@uksup.sk
SMR 2	Pôdohospodárska platobná agentúra	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky	Štefánia Buschbacher, Ing.	Matúškova 21, 833 16 Bratislava	Stefania.Buschbacher@uksup.sk
SMR 3	Pôdohospodárska platobná agentúra	Pôdohospodárska platobná agentúra	PhDr. Pavel Kelemen	Hraničná 12, 815 26, Bratislava	pavel.kelemen@apa.sk
SMR 4	Pôdohospodárska platobná agentúra	Pôdohospodárska platobná agentúra	PhDr. Pavel Kelemen	Hraničná 12, 815 26, Bratislava	pavel.kelemen@apa.sk
SMR 5	Pôdohospodárska platobná agentúra	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky	Štefánia Buschbacher, Ing.	Matúškova 21, 833 16 Bratislava	Stefania.Buschbacher@uksup.sk
		Štátna veterinárna a potravinová správa	RNDr. Martin Babič, PhD.	Botanická 17, 842 13 Bratislava	Martin.Babic@svps.sk
SMR 6	Pôdohospodárska platobná agentúra	Štátna veterinárna a potravinová správa	RNDr. Martin Babič, PhD.	Botanická 17, 842 13 Bratislava	Martin.Babic@svps.sk
SMR 7	Pôdohospodárska platobná agentúra	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky	Štefánia Buschbacher, Ing.	Matúškova 21, 833 16 Bratislava	Stefania.Buschbacher@uksup.sk
SMR 8	Pôdohospodárska platobná agentúra	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky	Štefánia Buschbacher, Ing.	Matúškova 21, 833 16 Bratislava	Stefania.Buschbacher@uksup.sk

SMR 9	Pôdohospodárska platobná agentúra	Štátna veterinárna a potravinová správa	RNDr. Martin Babič, PhD.	Botanická 17, 842 13 Bratislava	Martin.Babic@svps.sk
SMR 10	Pôdohospodárska platobná agentúra	Štátna veterinárna a potravinová správa	RNDr. Martin Babič, PhD.	Botanická 17, 842 13 Bratislava	Martin.Babic@svps.sk
SMR 11	Pôdohospodárska platobná agentúra	Štátna veterinárna a potravinová správa	RNDr. Martin Babič, PhD.	Botanická 17, 842 13 Bratislava	Martin.Babic@svps.sk
GAEC 1	Pôdohospodárska platobná agentúra	Pôdohospodárska platobná agentúra	PhDr. Pavel Kelemen	Hraničná 12, 815 26, Bratislava	pavel.kelemen@apa.sk
GAEC 2	Pôdohospodárska platobná agentúra	Pôdohospodárska platobná agentúra	PhDr. Pavel Kelemen	Hraničná 12, 815 26, Bratislava	pavel.kelemen@apa.sk
GAEC 3	Pôdohospodárska platobná agentúra	Pôdohospodárska platobná agentúra	PhDr. Pavel Kelemen	Hraničná 12, 815 26, Bratislava	pavel.kelemen@apa.sk
GAEC 4	Pôdohospodárska platobná agentúra	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky	Štefánia Buschbacher, Ing.	Matúškova 21, 833 16 Bratislava	Stefania.Buschbacher@uksup.sk
GAEC 5	Pôdohospodárska platobná agentúra	Pôdohospodárska platobná agentúra	PhDr. Pavel Kelemen	Hraničná 12, 815 26, Bratislava	pavel.kelemen@apa.sk
GAEC 6	Pôdohospodárska platobná agentúra	Pôdohospodárska platobná agentúra	PhDr. Pavel Kelemen	Hraničná 12, 815 26, Bratislava	pavel.kelemen@apa.sk
GAEC 7	Pôdohospodárska platobná agentúra	Pôdohospodárska platobná agentúra	PhDr. Pavel Kelemen	Hraničná 12, 815 26, Bratislava	pavel.kelemen@apa.sk
GAEC 8	Pôdohospodárska platobná agentúra	Pôdohospodárska platobná agentúra	PhDr. Pavel Kelemen	Hraničná 12, 815 26, Bratislava	pavel.kelemen@apa.sk
GAEC 9	Pôdohospodárska platobná agentúra	Pôdohospodárska platobná agentúra	PhDr. Pavel Kelemen	Hraničná 12, 815 26, Bratislava	pavel.kelemen@apa.sk

7.5 Sociálna kondicionalita

Sociálna kondicionalita sa bude uplatňovať od r. 2025.

8.1 Modernizácia: AKIS a digitálne technológie

Celkové predpokladané organizačné usporiadanie AKIS

AKIS na národnej úrovni z pohľadu aktuálneho stavu možno vnímať ako systém s existujúcou štruktúrou, aktérmi a organizáciami, ktorá vykazuje absenciu vzájomného prepojenia, synergii, vzájomnej spolupráce, ako aj nedostatočný prístup k informáciám a ich výmene. Za najslabšiu stránku možno považovať nedostatočnú koordináciu jednotlivých zložiek platformy AKIS, ktorá by podporovala jednotlivých aktérov systému a uľahčovala výmenu informácií. Pre AKIS na Slovensku je charakteristické slabé vzájomné prepojenie jeho existujúcich pilierov a zaradenie nových zložiek do systému.

Ako je znázornené na nižšie uvedenej schéme, v súčasnosti existujú silné vertikálne väzby medzi jednotlivými aktérmi, zodpovednými parciálne za poradenstvo, vzdelávanie a prenos poznatkov do praxe, ktoré si jednotliví nositelia manažujú vo svojej réžii, avšak neexistuje medzi nimi žiadna horizontálna prepojenosť, čím sa tento systém stáva nevýkonným a rozdrobeným. Chýba jasná prepojenosť na celoživotné vzdelávanie, ale aj na odborné stredoškolské vzdelávanie, ktoré sa musia stať významnou zložkou celého systému.

Neexistuje horizontálna prepojenosť, každá z vertikál si rieši svoje poradenstvo a prenos poznatkov

Za účelom odstránenia uvedených nedostatkov dôjde **k posilneniu a centralizovaniu AKIS-u do systému, ktorý na vertikálnej aj horizontálnej úrovni využije existujúcich aktérov zastrešujúcich jeho hlavné piliere** (bližší prehľad aktérov v SWOT analýze). Kľúčovým prvkom fungujúceho AKIS bude **integrácia všetkých intervencií a poradcov do tohto systému**.

Nový systém AKIS sa zároveň synergicky a koherentne prepojí s národnými a úijnými nástrojmi na podporu inovácií a výskumu, posilní budovanie **funkčného systému holistického poradenstva** a rozšíri témy poradenstva podľa potrieb, pričom sa zameria na reálne potreby, ktoré bude systematicky zisťovať cez novovzniknuté regionálne štruktúry. Súčasne vybuduje komplexnú digitálnu platformu a vytvorí nástroje, ktoré znížia administratívnu záťaž pri implementácii SPP a v neposlednom rade posilní budovanie operačných skupín EIP-AGRI.

Dosiahnutie uvedených cieľov sa zabezpečí predovšetkým:

- organizačným usporiadaním existujúceho AKIS (vychádzajúceho zo => SWOT),
- spoluprácou poradcov, vedcov a siete SPP,
- systémom poskytovania inovačných podporných služieb,
- rozvojom digitálnych technológií v pôdohospodárstve a na vidieku.

V súvislosti s uvedeným dôjde k založeniu Národného pôdohospodárskeho kompetenčného centra, ktoré vznikne na základe plánovanej transformácie Agroinštitútu Nitra, štátneho podniku (vzdelávanie, správa pôdohospodárskeho poradenského systému) a Agentúry pre rozvoj vidieka (Národná sieť rozvoja vidieka), ktorá sa predpokladá uskutočniť do konca roka 2022. Národné pôdohospodárske kompetenčné centrum bude priamo riadené a koordinované zo strany ministerstva. Hlavným cieľom uvedeného centra bude rozvoj a posilnenie spolupráce, väzieb a transfer aktuálnych poznatkov medzi všetkých aktérov dotknutého systému.

Národné pôdohospodárske kompetenčné centrum bude zároveň disponovať dostatočnými odbornými, personálnymi, ako aj priestorovými kapacitami, ktorými bude možné predovšetkým zastrešiť nasledujúce úlohy:

- organizovanie poľnohospodárskych poradcov a poradcov pre sektor lesného hospodárstva v rozsahu zabezpečovania individuálneho poradenstva, ako aj výberu a zvyšovania kvality poskytovateľov poradenstva - prostredníctvom intervencie zameranej na prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva,
- spracovanie informačných zdrojov pre potreby poradenstva v rezorte pôdohospodárstva a spravovanie databázy poradcov, pravidelné vzdelávanie a školenie poradcov - prostredníctvom intervencie zameranej na prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva,
- rozšírenie pôsobnosti poradcov na oblasti a témy, ktoré v súčasnosti sú veľmi dôležité a poradenstvo ich pokrýva len z časti, napr. adaptácia na zmenu klímy a následky sucha - prostredníctvom intervencie zameranej na prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva,
- vývoj a prevádzkovanie informačných nástrojov, internetových aplikácií, databáz, multimediálnych prezentácií – prostredníctvom technickej pomoci,
- zabezpečenie vzdelávacích potrieb prezenčnou formou, ako aj dištančnou formou vzdelávania prostredníctvom webinárov a online kurzov, ako aj vytvorením a realizáciou e-learningových kurzov – prostredníctvom intervencie zameranej na prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávacích aktivít,
- doplnenie vzdelania pre mladých farmárov žiadajúcich o projektové ale aj neprojektové podpory v rámci SPP, ktorí nemajú poľnohospodárske, potravinárske alebo veterinárne vzdelanie - prostredníctvom intervencie zameranej na prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávacích aktivít,
- vytvorenie spoločnej digitálnej platformy na zdieľanie informácií pre všetkých aktérov pôsobiacich v sektore, vytvorenie úložiska pre výstupy vedecko-výskumných a iných projektov vo forme správ, metodík, článkov, videí, fotodokumentácie, linkov na užitočné odkazy a pod. – prostredníctvom technickej pomoci,
- organizovanie konferencií pre poľnohospodárov, obhospodarovateľov lesov a potravinárov zameraných na šírenie povedomia o aktivitách vo výskume a práci poradcov, čím sa podporí výmena nápadov, podnieti sa záujem subjektov z praxe o aktivity operačných skupín a podporí sa aj neformálne sieťovanie – prostredníctvom technickej pomoci,
- zabezpečenie úloh zo strany národnej siete SPP v zmysle čl. 126 nariadenia EÚ – prostredníctvom technickej pomoci.

V nadväznosti na hlavné úlohy Národného pôdohospodárskeho kompetenčného centra dôjde k vybudovaniu Inovačno transferového centra, predstavujúceho platformu na podporu inovácií a s tým súvisiaci prenos a sústred'ovanie poznatkov z oblasti vedy a výskumu do praxe, ako aj šírenie povedomia o aktuálnych projektoch. Pri dosahovaní svojich cieľov bude spolupracovať s rezortnými a inými vedecko-výskumnými inštitúciami a akademickou sférou.

Národné pôdohospodárske kompetenčné centrum bude mať v priamej riadiacej pôsobnosti regionálne pôdohospodárske kompetenčné centrá, ktoré budú proporcionálne zriadené v jednotlivých krajoch SR a zamerajú sa na špecifické regionálne problémy. Ich úlohou bude predovšetkým:

- poskytovanie terénneho a administratívneho poradenstva,
- spolupráca s poľnohospodármi, obhospodarovateľmi lesov, potravinármi, ich zástupcami a komorami na regionálnej úrovni, organizovanie stretnutí,
- poskytovanie aktuálnych informácií z oblasti vedy, výskumu a inovácií,
- zabezpečenie úloh zo strany národnej siete SPP v zmysle čl. 126 nariadenia EÚ,
- transfer vedomostí získaných z Národného pôdohospodárskeho kompetenčného centra a Inovačno transferového centra,
- zber a šírenie informácií podľa požiadaviek Národného pôdohospodárskeho kompetenčného centra.

Plánovaným vybudovaním Národného pôdohospodárskeho kompetenčného centra a regionálnych pôdohospodárskych kompetenčných centier, ako aj platformy Inovačno transferového centra, dôjde k vytvoreniu solídneho základu pre spoluprácu s jednotlivými aktérmi dotknutého systému, ako aj k efektívnemu prenosu relevantných poznatkov pre oblasť pôdohospodárstva k farmárom, ale aj k prenosu poznatkov z praxe, ktoré okrem iného budú môcť využiť vedecko-výskumné inštitúcie. Z úloh zastrešených Národným pôdohospodárskym kompetenčným centrom je nepochybné, že jeho neoddeliteľné súčasti budú: rezortná vzdelávacia inštitúcia, poradenské centrum na národnej úrovni (regionálne pôdohospodárske kompetenčné centrá budú čiastočne zastrešovať regionálne poradenské centrá), samostatné oddelenie národnej siete SPP.

Pre bližšie objasnenie plánovaného organizačného usporiadania AKIS-u a vzájomnej spolupráce jednotlivých zložiek sa nižšie uvádza schéma obsahujúca inštitucionálny základ dotknutého systému, ako aj vzájomné prepojenia/spoluprácu jednotlivých zložiek.

Plánované zastrešenie systému AKIS zároveň využije funkčné časti aktuálneho systému, ktoré v zmysle SWOT analýzy boli vyhodnotené ako silné stránky, konkrétne:

- fungujúce univerzity a výskumné ústavy venujúce sa pôdohospodárstvu a rozvoju vidieka - kľúčové inštitúcie pre Inovačno transferové centrum pri sústreďovaní poznatkov z oblasti vedy, výskumu, praxe a projektov)
- záujem mnohých fariem o aplikáciu najnovších poznatkov vedy a techniky v poľnohospodárskej praxi (vybudovanie regionálnych kompetenčných centier – poskytovanie aktuálnych informácií z oblasti vedy, výskumu a inovácií)
- relatívne vysoká vzdelanostná úroveň pôdohospodárov na Slovensku (vybudovanie regionálnych kompetenčných centier a s tým súvisiacim zberom informácií a poznatkov z praxe, ktoré budú následne sústreďované v rámci Inovačno transferového centra).

Opis, ako budú poradenské služby, výskum a siete SPP spolupracovať v rámci AKIS (článok 102) (a) (ii))

S poukazom na vyššie uvedené, Národné pôdohospodárske kompetenčné centrum, ktoré o. i. bude zastrešovať oblasť poradenstva, rezortného vzdelávania a aktivity národnej siete SPP. Ako platforma bude vytvorené Inovačno transférové centrum, v rámci ktorého bude prebiehať úzka spolupráca s vedeckovýskumnými inštitúciami a univerzitami, predovšetkým s Národným lesníckym centrom, Národným poľnohospodárskym a potravinárskym centrom, Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre, Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave, Univerzitou veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach a Technickou univerzitou vo Zvolene. Pre zabezpečenie prepojenia na iné politiky sa predpokladá spolupráca s Ministerstvom životného prostredia SR (ochrana životného prostredia, klimatické aspekty) vrátane národného kontaktného bodu pre program LIFE, Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR (vzdelávacie aktivity), Ministerstvom hospodárstva SR (najmä pre témy súvisiace s obehovým hospodárstvom), Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (Plán obnovy a odolnosti SR), ako aj Národnou kanceláriou pre Horizont.

Na základe uvedeného bude Inovačno transferové centrum predstavovať jeden z hlavných nástrojov na získavanie aktuálnych informácií a poznatkov z oblasti vedy, výskumu a inovácií pre regionálne kompetenčné centrá, ako aj pre samotných poradcov, ktorí budú môcť uvedené informácie využiť a sprostredkovať pri samotnom poskytovaní poradenstva.

S poukazom na kapitolu 4 Strategického plánu SPP bude národná sieť SPP v programovom období 2023-2027 nadväzovať na štruktúru Národnej siete rozvoja vidieka SR a úlohy Siete SPP SR bude plniť Národné pôdohospodárske kompetenčné centrum, spolu s jeho regionálnymi pôdohospodárskymi kompetenčnými centrami. Z uvedeného dôvodu možno očakávať úzku spoluprácu národnej siete SPP s poradcami a výskumníkmi na národnej a regionálnej úrovni, ktorá posilní zdieľanie a transfer poznatkov aktérom zapojených do SPP, ako aj potenciálnym prijímateľom podpôr, predovšetkým v oblasti inovačných projektov operačných skupín EIP.

Sieť SPP SR bude podporovať prenos informácií a dobrej praxe súvisiacej s inovačnými projektami operačných skupín EIP, a to s využitím svojich nástrojov – napr. pri podpore zakladania operačných skupín EIP a prenose inovácií prostredníctvom tematických pracovných skupín, informačných materiálov, seminárov, workshopov, exkurzií za príkladmi dobrej praxe, či spolupráce s EIP-AGRI.

Členstvo v Sieti je dobrovoľné, pričom základným partnerským orgánom na centrálnej úrovni bude Monitorovací výbor, ktorý združuje všetkých partnerov z radov vládnych a mimovládnych organizácií, hospodárskych a sociálnych partnerov. S ohľadom na otvorenosť a rozšírenie akcií Siete sa dá predpokladať výrazne aktívnejšie zapojenie partnerov z radov poľnohospodárskych mimovládnych organizácií, a to predovšetkým na regionálnej úrovni.

Opis organizácie všetkých poľnohospodárskych poradcov podľa požiadaviek uvedených v článku 13 (2), článku 13 (3) a v článku 13 (4)

Základné informácie o pôdohospodárskej politike, jej smerovaní, vrátane aktivít v rámci Strategického plánu SPP, bude poskytovať pôdohospodárom ministerstvo, ktoré bude zároveň zodpovedné za riadenie poradenského systému.

Poradenstvo bude na úrovni Národného pôdohospodárskeho kompetenčného centra spolu s regionálnymi pôdohospodárskymi kompetenčnými centrami, ktoré budú mať zastúpenie v každom kraji. Tieto centrá budú manažovať poradcov, aby boli poradenskému systému k dispozícii vždy aktuálne technologické a vedecké informácie získané prostredníctvom výskumu a inovácií.

Národné pôdohospodárske kompetenčné centrum bude zodpovedné za zabezpečovanie individuálneho poradenstva, ako aj za výber a zvyšovanie kvality poskytovateľov poradenstva.

Vybraní poskytovatelia poradenstva musia byť dostatočne kvalifikovaní, primerane vyškolení a nemôžu byť vystavení konfliktu záujmov. Poradenstvo budú vykonávať vybraní poradcovia (spĺňajúci stanovené kritéria odbornosti) z rôznych oblastí (súkromná sféra, univerzity, výskumné ústavy, komory, zväzy a iné združenia), pričom výberový proces bude otvorený pre verejné i súkromné subjekty.

Poradcovia budú poskytovať komplexné poradenstvo (pokrývajúce ekonomické, environmentálne i sociálne témy) vychádzajúce vždy len z aktuálnych technologických a vedeckých informácií.

Zvyšovanie kvality poskytovateľov poradenstva bude zabezpečované prostredníctvom účasti na seminároch, školeniach, kurzoch, konferenciách, workshopoch na farmách v SR iv zahraničí.

Vzdelávanie poradcov bude prebiehať predovšetkým na osvojenie si nových postupov a zručností (napr. na témy ako sociálne poľnohospodárstvo či digitalizácia).

Rovnako by sa poradcovia mali zúčastňovať výmenných pobytov v snahe zlepšovať vzájomné vzťahy ako i spoluprácu a výmenu skúseností s výskumnými pracovníkmi, pôdohospodármi a pod.

Systém prenosu znalostí v pôdohospodárstve bude podporovaný aj formou demonštračných fariem, zameraný predovšetkým na praktické ukážky a prezentáciu udržateľných systémov hospodárenia a ochrany pôdy v praxi. Podporované budú najmä subjekty, ktoré budú predstavovať nové iniciatívne a účinné riešenia v predmetnej oblasti. V oblasti lesného hospodárstva bude podpora zameraná na budovanie demonštračných a pilotných projektov zameraných predovšetkým na prezentáciu adaptačných opatrení v lesoch na zmenu klímy.

Poradcovia, ako členovia operačných skupín EIP integrujú inovatívne riešenia z projektov do poradenstva ďalším partnerom - pôdohospodárom.

Súčasťou poradenstva bude samotné poradenstvo v teréne, organizované kompetenčnými centrami a realizované vybranými poradcami. S cieľom zabezpečenia kvality poskytovaného poradenstva budú poradenské služby špecifikované na základe Katalógu poradenských produktov.

Katalóg bude obsahovať len „akreditované“ poradenské služby z pohľadu minimálnych požiadaviek na rozsah, kvalitu poradenstva a súladu s podmienkami nariadenia EÚ (článok 15). Správcom katalógu bude Národné pôdohospodárske kompetenčné centrum, ktoré na základe vyššie uvedených kritérií bude uvedený katalóg pravidelne aktualizovať a dopĺňať o kľúčové oblasti. Využívanie len schválených poradenských produktov zaradených do katalógu zabráni prípadnému konfliktu záujmov a zabezpečí poskytovanie neustranného poradenstva.

Opis spôsobu poskytovania služieb podpory inovácií, ako sa uvádza v článku 114 (a) (ii)

Inovačno transférové centrum v rámci úzkej spolupráce s vedecko výskumnými inštitúciami a relevantnými partnermi z iných ministerstiev, či národnými kanceláriami/kontaktnými bodmi pre programy LIFE a Horizont Európa, bude sústreďovať aktuálne poznatky a inovácie z vedy a výskumu, ktoré budú využívať najmä poradcovia v sektore. Poznatky, najmä vedecké výstupy,

budú upravené a spracované do podoby použiteľnej aj pre aktérov z praxe. Inovačno transférové centrum bude sústreďovať aj výsledky z odborných úloh iných inštitúcií v sektore, ako aj projektov Operačných skupín, či iných projektov realizovaných v rámci programov LIFE, Horizont Európa. Poznatky budú sústreďované v databázach na ktoré bude napojená digitálna platforma AKIS.

Národné pôdohospodárske kompetenčné centrum v rámci aktivít Siete SPP SR bude zabezpečovať sieťovanie aktérov z praxe s poradcami, Inovačno transferovým centrom a inými aktérmi v pôdohospodárstve a podporí tak kreovanie spolupráce smerom k vytvoreniu projektov Operačných skupín Európskeho inovačného partnerstva. Aktívne sieťovanie prispeje k podchytieniu inovatívnych nápadov z praxe (napr. z tematických pracovných skupín, z informačných aktivít, či exkurzií, pri poskytovaní poradenstva), umožní rýchlejšie reagovať na požiadavky poľnohospodárov a obhospodarovateľov lesov.

Národné pôdohospodárske kompetenčné centrum bude zabezpečovať aj sieťovanie Operačných skupín EIP.

Inovačno transférové centrum bude poskytovať odbornú pomoc pri príprave projektov Operačných skupín Európskeho inovačného partnerstva najmä z pohľadu zabezpečenia dostupných výsledkov z vedy a výskumu.

Inovačno transférové centrum bude spolupracovať s regionálnymi kompetenčnými centrami na propagácii a šírení povedomia o aktuálnych poznatkoch z vedeckovýskumnej sféry ako aj na šírení povedomia o možnostiach participácie na aktivitách Operačných skupín Európskeho inovačného partnerstva.

Stratégia digitalizácie (článok 102 (b))

Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030 analyzuje východiskovú situáciu pripravenosti na digitalizáciu a to z pohľadu 3 základných predpokladov: ľudský kapitál, infraštruktúra, regulačný rámec. Vo vzťahu k sektoru pôdohospodárstva a rozvoja vidieka konštatuje ako slabú stránku nedostatok pracovnej sily s pokročilými digitálnymi zručnosťami, slabá úroveň digitalizácie hospodárstva, ako hrozbu uvádza prehlbujúce sa regionálne rozdiely a za silné stránky považuje rýchly nárast pokrytia mobilným širokopásmovým internetom a investície do vysokorýchlostnej infraštruktúry. Dlhodobou prioritou je digitálna transformácia a posunutie smerom k priemyslu 4.0, čo je predpokladom skutočného ekonomického rastu Slovenska. Z pohľadu ľudského kapitálu je dlhodobou prioritou aj zabezpečenie celoživotného vzdelávania na zlepšenie digitálnych zručností. Stratégia taktiež osobitne uvádza pre sektor poľnohospodárstva ako dlhodobú prioritu zavádzanie technológií presného poľnohospodárstva. SWOT analýza sektora pôdohospodárstva a rozvoja vidieka v rámci jednotlivých špecifických cieľov bližšie identifikovala príležitosti aj potreby vo vzťahu k potrebe digitalizácie sektora:

- Technologický pokrok automaticky prináša zefektívnenie výroby, najmä ak majú poľnohospodárske podniky dobrý prístup k financovaniu svojich investičných potrieb. Malé a stredné farmy nemajú toľko možností investovať do nových technológií v porovnaní s veľkými podnikmi. Zavádzanie nových technológií je potrebné prepojiť so zvyšovaním kvalifikácií v sektore.
- Zabezpečenie odbytu pre lokálne produkty je predpokladom pre zvýšenie produktivity malých a stredných fariem, ktoré nebenefitujú z úspor z rozsahu v porovnaní s veľkými farmami. Alternatívne formy predaja využívajúce digitálne riešenia rozširujú možnosti odbytu produkcie.
- Digitálne technológie vo vlastnom spracovaní prinesú zvýšenie tvorby pridanej hodnoty v poľnohospodárskych podnikoch. Podobne, v spracovateľských podnikoch inovatívne technológie prinesú zlepšenie využitia kapacít, čím sa lokálne podporí spolupráca medzi farmármi a spracovateľmi.

- Digitálne technológie využívané v rastlinnej aj v živočíšnej výrobe komplementárne prispievajú k cieľom v oblasti klímy, najmä pokiaľ ide o zníženie emisií skleníkových plynov, či amoniaku, udržateľnému používaniu pesticídov a efektívnejšiemu využitiu závlah.
 - Digitálne technológie prispievajú k lepšiemu monitorovaniu zdravotného stavu lesov, čo umožní rýchlejšie reagovať na výskyt škodlivého činiteľa a zacieliť výkon ochranných a ozdravných opatrení. Rovnako prispievajú k rýchlejšiemu a presnejšiemu spracovaniu údajov o lese, čo má priamy vplyv na optimalizáciu rozhodovacích procesov pri manažovaní lesa („smart lesníctvo“).
 - Moderné technológie umožňujú šetrnejšie poľnohospodárske postupy vedúce k celkovému zníženiu použitia hnojív a pesticídov, zníženiu erózie a zefektívneniu spotreby vody, čím sa naplňujú ciele v oblasti ochrany zložiek životného prostredia - pôdy, vody, vzduchu.
 - Mladá generácia je nositeľom technologického pokroku a inovácií do odvetvia a to vrátane nových foriem odbytu, čo prináša vysokú efektivitu, avšak prekážkou sú ich možnosti získania financií na takéto investície.
 - Kvalitu života na vidieku a zastavenie vyľudňovania vidieka ovplyvňuje úroveň základných služieb, vrátane prístupu k širokopásmovému pripojeniu. Ciele pokrytia ultrarýchlym širokopásmovým pripojením sú navrhnuté v Národnom pláne širokopásmového pripojenia. SR bude ciele Národného plánu širokopásmového pripojenia naplňovať prostredníctvom investícií z Partnerskej dohody.
 - Na vidieku práve digitálne riešenia prispievajú k rozvoju podnikateľských aktivít malých a stredných podnikov, osobitne pri inovatívnom využití produktov poľnohospodárstva a lesníctva.
- a) Prínos intervencií k Stratégii digitálnej transformácie Slovenska 2030 je priamy: Investičné intervencie v pôdohospodárstve priamo podporujú technologický rozvoj. Zavedenie digitálnych technológií bude motivačne podporené vyššou intenzitou pomoci. Podpora pre technologicky inovatívne investície bude zabezpečená aj prostredníctvom finančných nástrojov. Pre malé podniky a mladých farmárov bude osobitne vyčlenená alokácia v rámci podpory produktívnych investícií. Osobitne sa predpokladá investičná intervencia, v rámci ktorej sa motivačne uplatní vyššia intenzita podpory pre technológie pre precíznu aplikáciu pesticídov a hnojív, či riadenie vetrania v chovoch. Vo vertikále budú preferované projekty digitalizácie a robotizácie výroby, ako aj podpora odbytu cez alternatívne odbytové kanály vrátane využívania digitálnych aplikácií. V rámci cieľa podpory podnikania na vidieku bude podpora smerovaná do projektov na inovatívne využívanie produktov z poľnohospodárstva a lesníctva a projektov prispievajúcich k cieľom obehového biohospodárstva, pri ktorých sú digitálne technológie ťažiskové. Očakáva sa tiež, že podpora podnikania mladých farmárov priamo vyvolá zvýšenie využitia digitálnych technológií v sektore, keďže mladá generácia je práve nositeľom inovácií. Projekty transferu inovácií do praxe v rámci operačných skupín EIP budú zahŕňať aj investície do moderných digitálnych technológií. Okrem investičných podpôr sa predpokladá aj podpora vzdelávania v oblasti pôdohospodárstva, ktoré bude o. i. zamerané na nové a digitálne technológie v sektore.
- b) Investície v poľnohospodárskej prvovýrobe pôsobia synergicky k záväzkovým intervenciám, ktoré sú programované v rámci jednotlivých špecifických cieľov. Digitálne technológie umožnia splnenie podmienok záväzku, napr. vo vzťahu k zníženiu počtu aplikácií pesticídov, hnojív. Synergický efekt sa predpokladá aj s intervenciami zameranými na prenos znalostí.
- c) Synergia s Plánom obnovy sa predpokladá v oblasti technologických investícií; z plánu obnovy budú podporené priemyselné technológie (ako automatizácia). Taktiež sa predpokladá z plánu obnovy aj návratná pomoc napr. v podobe mikropôžičiek pre MSP v oblasti podpory digitálnych technológií. Synergicky sa predpokladá podpora z Partnerskej dohody v oblasti

podpory investícií do digitálnych technológií v MSP, taktiež aj podpora zvyšovania kvalifikácie v oblasti digitálnych zručností. V rámci Partnerskej dohody sa tiež predpokladá zavádzanie vysokokapacitných širokopásmových sietí (najmenej 100 Mbps s možnosťou rozšírenia na gigabitovú rýchlosť) v miestach zlyhania trhu, na základe mapovania aktuálneho pokrytia a komerčných plánov operátorov budú spolufinancované náklady na pasívnu časť infraštruktúry elektronickej komunikačnej siete.

Aký je prístup k zabráneniu/ zmierneniu digitálnych rozdielov medzi regiónmi, typmi podnikov a skupinami obyvateľstva?

Stratégia digitálnej transformácie označuje za hrozbu práve prehlbovanie regionálnych rozdielov vo vzťahu k pripravenosti ľudského kapitálu na digitálnu transformáciu. Aj v rámci Plánu obnovy aj Partnerskej dohody sa predpokladá podpora aktivít zvyšovania kvalifikácie a prenosu znalostí. Podobne tak, v rámci sektoru pôdohospodárstva budú podporené aktivity prenosu poznatkov realizované vo všetkých regiónoch, pričom regionálne kompetenčné centrá AKIS v každom kraji, ktoré budú bližšie k beneficiantom, budú poskytovať administratívne poradenstvo vrátane informovania o možnostiach absolvovania vzdelávacích aktivít.

Najvýraznejšie rozdiely z pohľadu miery inovatívneho potenciálu sú medzi bratislavským krajom, resp. západným Slovenskom a ostatnými kraji SR. Pre menej rozvinuté regióny je v rámci rozvoja vidieka vyčlenených cca 97% z verejných zdrojov a zároveň je Riadiaci orgán viazaný uzneseniami vlády SR pri výbere projektov preferovať okresy, ktoré sú evidované ako Najmenej rozvinuté okresy. Ide o nepriamy príspevok strategického plánu k riešeniu regionálnych rozdielov. V zmysle Plánu obnovy sa predpokladá regionálne pôsobenie centier digitálnych inovácií, čo môže významne prispieť k zmierneniu rozdielov medzi regiónmi.

Vyrovňovanie rozdielov medzi regiónmi z pohľadu IT zručností žiadateľov v procese podávania žiadostí bude vychádzať z overených skúseností z predchádzajúceho obdobia, kedy systém IACS podpôr fungoval v režime elektronického podávania žiadostí prostredníctvom prístupu cez aplikáciu GSAA. Uvedomujúc si vekovú štruktúru žiadateľov a ich počítačové zručnosti, pričom sú badateľné rozdiely aj naprieč regiónmi, PPA zriadila na jednotlivých regionálnych pracoviskách režim technickej pomoci, v rámci ktorého zamestnanci PPA pomáhajú žiadateľom so zakresľovaním a vyplňaním žiadostí elektronicky, pričom hlavné ťažisko zodpovednosti za zadané údaje má žiadateľ a pomoc spočíva výlučne v operáciách práce s počítačom- ako sa prihlásiť do systému, ako využívať nástroje pri zakresľovaní plôch, kde vyplňať dokumenty a ako ich elektronicky odoslať do IACS.

Cieľom digitalizácie PPA je kompletne digitálne podávanie žiadostí pre celú agendu PPA a tiež elektronické vedenie spisovej dokumentácie. Prostredníctvom portálu farmára vznikne jednotná databáza všetkých konaní a žiadostí podaných žiadateľom na PPA, kde si v reálnom čase žiadateľ môže odkontrolovať ich stav a prostredníctvom tohto portálu (po jeho prepojení s portálom slovensko.sk priamo aj s elektronickou autorizáciou) priamo na PPA odosielať rôzne doklady, napr. geotagované fotografie preukazujúce obhospodárenie plochy, žiadosti, vyjadrenia a. i.

Rozdiely budú odbúravané aj zriadením odborno-informačných centier, ku ktorým budú mať prístup všetci (aj potenciálni) žiadatelia.

Ako SWOT analýza konštatuje, veľké podniky majú viac možností investovania do finančne náročnejších digitálnych technológií. V rámci podpory produktívnych investícií je zabezpečená osobitná alokácia pre malé farmy a umožňuje sa vyššia intenzita pomoci. Podobne je to aj v prípade podpory pre mladých farmárov. Synergické podpory zo zdrojov Plánu obnovy a Partnerskej dohody sú zamerané na MSP.

8.2 Zjednodušenie a zníženie administratívnej záťaž konečných príjemcov

Opis toho, ako môžu technológie a údaje pomôcť zjednodušiť manažment a správu SPP.

Pri administrovaní a riadení SPP prostredníctvom intervencií a prvkov spoločných pre viacero intervencií budú v maximálnej možnej miere využívané IT technológie na zjednodušenie

prístupu k dátam, ich spracovanie a komunikáciu s prijímateľmi. Hlavným prvkom znižovania administratívnej záťaže je zavedenie plnej elektronickej komunikácie so žiadateľom vo všetkých fázach od podania žiadosti až po vydanie rozhodnutia. Nové technológie a inovácie prispejú k zjednodušeniu podávania žiadostí, rýchlejšiemu a efektívnemu získavaniu údajov pre výkon potrebných kontrolných postupov a skráteniu rozhodovacieho procesu. Budú využívané nasledovné inovácie:

1. **Využívanie služieb Ústredného portálu verejnej správy.** Tam, kde je to možné (EAGF non IACS intervencie, IACS intervencie) bude podávanie žiadostí rámci služby „Všeobecná agenda“ Ústredného portálu verejnej správy podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente (ďalej len „zákon o e-Governmente“) formou elektronickej služby. Celé konanie sa skráti aj tým, že aj predmetné dokumenty platobná agentúra vydáva elektronicke. Elektronický úradný dokument má náležitosti, ktoré pre konkrétny typ (rozhodnutie, uznesenie, výzvu) upravuje procesný predpis. Vyhotovuje sa elektronicke, podpisuje ho oprávnená osoba kvalifikovaným elektronickým podpisom s mandátnym certifikátom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým sa pripája kvalifikovaná elektronická časová pečiatka a doručuje sa účastníkovi konania do jeho elektronickej schránky, ak je aktivovaná na doručovanie.
2. **Uplatňovanie zásady “jedenkrát a dost”.** V súlade so zákonom č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokrácii) žiadatelia už nemusia predkladať potvrdenia s údajmi, ktoré sú evidované v informačných systémoch verejnej správy a zdravotných poisťovní. (Register právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci, Informačný systém katastra nehnuteľností, Register trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, Informačný systém finančnej správy v časti týkajúcej sa evidencie daňových nedoplatkov a nedoplatkov colného dlhu, nedoplatkov pokút a iných platieb vymeraných alebo uložených podľa colných predpisov, nedoplatkov dane z pridanej hodnoty alebo spotrebnej dane pri dovoze, Informačný systém Sociálnej poisťovne v časti týkajúcej sa evidencie nedoplatkov na poistnom na sociálne poistenie, Informačný systém Sociálnej poisťovne v časti týkajúcej sa evidencie dôchodkových dávok a dávok nemocenského poistenia). Všetky povinné potvrdenia bude platobná agentúra získavať a overovať pomocou portálu OverSi.gov.sk.
3. **IACS a aplikácia Geopriestorová žiadosť na plochu (GSA)** obsahuje viacero funkcionalít s cieľom skorého varovania, zníženia chybovosti a skrátenia času administrovania. Ide o nasledovné funkcionality:
 - údaje relevantné pre deklaráciu jednotlivých intervencií sú buď vypočítavané systémom, vybrané zo zoznamu, alebo riešené checkboxom (pre GSA),
 - žiadateľ je pri vyplňaní deklarácie upozorňovaný na potencionálne chyby na žiadosti umožnené (pre GSA),
 - v aplikácii GSA sú umiestnené nástroje - tipy na optimálne vyplnenie žiadosti,
 - dostupný technický helpdesk pre žiadateľov (pre GSA),
 - v prípade nekompletných údajov je žiadateľ vyzvaný na doplnenie,
 - v aplikácii GSA sú dostupné najnovšie ortofotosnímky, satelitné scény a relevantné snímky z Misie Sentinel 2,
 - aplikácia GSA je priateľská pre užívateľa, ktorý využíva zjednodušené GIS nástroje, ku ktorým má k dispozícii podrobný návod, ako aj inštruktážne videá,
 - preddefinovanie žiadostí v IACS, ktoré žiadateľ jednoduchým potvrdením/úpravou podá,
 - evidovanie agrotechnických úkonov v aplikácii GSA.

4. Centrálny portál pre žiadateľov (nazývaný aj portál farmára) bude v rámci digitalizácie prepojený cez jednotný register žiadateľov s jednotlivými agendovými systémami PPA s cieľom vytvorenia jednotného centrálného portálu.

5. Využívanie elektronických nástrojov na prevenciu podvodov a boj s korupciou

V oblasti non IACS intervencií budú využívané nové kontrolné mechanizmy prostredníctvom aplikácie, ktorá na základe dátových zdrojov PPA a ďalších verejných informácií identifikuje potenciálny konflikt záujmov medzi žiadateľom a dodávateľom, verejné obstarávanie s potenciálnym konfliktom záujmov a potenciálnu rotáciu dodávateľov.

Pre predchádzanie a kontrolu konfliktu záujmov medzi zamestnancami agentúry a žiadateľmi bude používaný analytický nástroj využívajúci údaje z registra právnických osôb, registra konečných užívateľov výhod a z registrov emailových a telefónnych kontaktov firiem. Nástroj využíva prostredie programu SAS Enterprise Guide, pričom prebieha preverovanie potenciálneho konfliktu záujmov v pravidelných mesačných intervaloch v rámci celej agentúry. Je plánovaná automatizácia procesu preverovania konfliktu záujmov.

Bude sa používať nástroj sprístupnený Komisiou na hĺbkovú analýzu údajov na posúdenie rizík, ktoré predstavujú projekty, prijímatelia, dodávatelia a zmluvy, v snahe zabezpečiť minimálne administratívne zaťaženie a účinnú ochranu finančných záujmov Únie. Uvedený nástroj na hĺbkovú analýzu údajov sa môže použiť aj s cieľom zabrániť obchádzaniu pravidiel uvedených v príslušných nariadeniach.

6. Nástroje na kontrolu a monitoring

Zjednodušenie kontrolných postupov: Pri kontrolnej činnosti IACS intervencií bude využívaný systém monitorovania plôch, pričom v nejednoznačných prípadoch budú okrem kontrol na mieste využívané aj dostupné údaje od žiadateľov, ktoré budú žiadatelia poskytovať napr. cez GSA (informácie o agrotechnických operáciách vykonaných žiadateľom) alebo cez mobilné aplikácie na zhotovovanie geograficky označených fotografií. Podľa typu kontrolovaných intervencií sú plánované aj iné spôsoby využívania technológií (napr. využívanie fotodokumentácie, zvukové záznamy a videozáznamy, drony a pod.).

Jednoduchosť návrhu intervencií. Príklady intervencií, ktoré by mohli byť súčasťou programu zjednodušenia.

1. Národné kompetenčné centrum AKIS bude zabezpečovať administratívne poradenstvo pre záujemcov a beneficentov s cieľom lepšieho pochopenia cieľov intervencií a možností ako prispieť k ich napĺňaniu.
2. V oblasti odborného vzdelávania a poradenstva implementáciu zjednoduší, ak nebude potrebné posudzovať príjemcov vzdelávania a poradenstva z pohľadu pravidiel o štátnej pomoci. Dlhodobejšie zmluvy o poskytovaní odborného vzdelávania a poradenstva zabezpečia kontinuitu týchto činností, zníženie administratívy na strane poskytovateľa odborného vzdelávania a poradenstva.
3. Využívanie nových technológií pre zjednodušenie a zníženie administratívnej záťaže predpokladá nadobudnutie IT zručností u všetkých žiadateľov. Vzhľadom k vekovej štruktúre žiadateľov bude potrebné ďalšie vzdelávanie a poradenstvo. V oblasti IACS intervencií budú zavedené nové poradenské nástroje, ktoré budú zabezpečovať služby pre žiadateľov pred podaním žiadosti a v súvislosti s podaním žiadosti tak, aby nebolo ohrozené nestranné a dostatočné vyhodnotenie splnenia podmienok pre poskytnutie podpory.
4. Integrované technológie na farme
Pre farmárov sa v súčasnosti zavádza nástroj udržateľnosti poľnohospodárskeho podniku pre živiny FaST, ktorý bude implementovaný v druhej polovici roku 2022. Využívanie platformy umožní užívateľom prístup k rôznym typom dát:
 - Administratívne dáta : IACS/LPIS/NDIR (citlivé zóny na dusičnany)/Natura2000

- Monitorovanie zemských plôch : dáta zo Sentinelu / Copernicusu
- Plán Hnojenia (ďalej len „NMP“) : kedy, čo, ako a koľko hnojiť – Algoritmus odporúčania hnojenia.
- Hydrometeorologické dáta.
- Ďalšie rôzne typy dát, napr. právneho charakteru ako dusičnanová smernica (91/676/EC).

Riešenie je obojstranne výhodné pre poľnohospodárov aj pre životné prostredie. FaST poskytne jasné a včasné informácie, ktoré sú prospešné pre poľnohospodárov z ekonomického aj environmentálneho hľadiska. Konkurencieschopnosť a odolnosť poľnohospodárskych podnikov sa zvýši vďaka rozšírenej podpore rozhodovania pre poľnohospodárov, ktorí budú schopní optimalizovať svoje používanie hnojív tak, aby sa zlepšili ich príjmy, zatiaľ čo environmentálne a klimatické výhody sa dosiahnu lepším prístupom k príslušným údajom o farmách a zahrnutím úvah o environmentálnej udržateľnosti do celkového hodnotenia. Riešenie spĺňa právny rámec: GAEC 5

Výhody pre poľnohospodárov :

- Ekonomické (NMP).
- Súlad s predpismi (FaST nebude povoľovať NMP, ktoré nie sú v súlade s nariadením - životné prostredie, udržateľné postupy atď.).
- Ochrana životného prostredia (Zlepšenie hospodárenia s hnojivom povedie k celkovým výhodám pre životné prostredie, napr. znížením rizika znečistenia dusíkom).
- Úspora času (Umožní farmárovi zjednodušiť úlohy a vyhnúť sa duplikovaniu údajov pri rôznych deklaráciách).
- Zlepšená spolupráca (Varovania týkajúce sa problémov s vyhlásením, ktoré pochádzajú od poľnohospodára alebo platobnej agentúry, budú zdieľané rýchlejšie a ľahšie. Bude tiež ľahšia komunikácia s poradcami, družstvami a potenciálne dokonca aj s inými poľnohospodármi.)
- Prístup k ďalším digitálnym aplikáciám (Vďaka svojej modularite bude platforma poskytovať ďalšie služby zamerané na schémy priamych platieb, napríklad environmentálne služby, ako aj riešenia zo súkromného sektora, ktoré nie sú pre malých poľnohospodárov často dostupné z dôvodu nákladov alebo sťaženého prístupu.)
- Zvýšená znalosť vlastných údajov (Digitálny nástroj bude viesť záznamy o minulých údajoch pre NMP, a tak zisťovať trendy na pôde farmára, a tým sa stane účinným nástrojom pre rozhodovanie.)
- Rovnaké podmienky pre poľnohospodárov (Pre malé farmy môže byť výzvou mať digitálne nástroje a personalizované NMP. FaST zabezpečí, že existuje riešenie pre všetkých poľnohospodárov.)

Výhody pre výkonne orgány / platobnú agentúru:

- Monitorovanie životného prostredia (FaST bude podporovať riadiace orgány pri monitorovaní určitých environmentálnych parametrov, napr. kvalita pôdy, znečistenie ovzdušia, miera dusíka, kvalita vody atď. Bude to užitočné najmä v chránených územiach, napr. zóny ohrozené dusičnanmi.)
- Zvýšená obojsmerná komunikácia (Obojsmerná komunikácia medzi poľnohospodárom a pôdohospodárskou platobnou agentúrou / riadiacim orgánom znamená, že varovania týkajúce sa problémov s vyhlásením alebo zmien politik atď. Je možné zdieľať rýchlo a ľahšie. Poľnohospodári môžu tiež informovať RO / PPA, ak sa vyskytnú chyby v ich osobných údajoch.)
- Geo-tagované fotky skombinované so systémom Farmhands (automatizovaný monitoring poľnohospodárskych činností) uľahčuje kontrolu a monitoring žiadostí.

Zníženie administratívnej záťaže žiadateľov a zrýchlenie administratívnych procesov pre non IACS intervencie

Pre zjednodušenie non IACS intervencií budú na úrovni platobnej agentúry zavedené nasledovné nástroje:

- detailnejšia a presnejšia riadiaca dokumentácia pre žiadateľov a prijímateľov a samostatná riadiaca dokumentácia pre verejné obstarávanie vrátane zjednodušených procesov,
- rozšírenie elektronického podávania a spracovávanía žiadostí a využívanie interných dátových zdrojov a ďalších verejných informácií na identifikáciu potenciálnych konfliktov záujmov medzi žiadateľmi a dodávateľmi. Aplikačné riešenie bude obsahovať funkcionality na identifikáciu verejných obstaraní s potenciálnym konfliktom záujmov a identifikáciu potenciálnej rotácie dodávateľov. PPA bude získavať dostupné potvrdenia z databáz štátnej a verejnej správy ako aj registrov rezortu prostredníctvom IT nástrojov s cieľom zníženia administratívneho zaťaženia na stranách prijímateľov ako aj poskytovateľa,
- zavedenie zjednodušených možností nákladov pre vybrané typy intervencií a žiadateľov, ktorí nie sú verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v zmysle zákona o verejnom obstarávaní. Pre zjednodušenie posudzovania hospodárnosti oprávnených výdavkov bude zavedený nástroj vo forme cenníka typu konkrétnych produktov príp. služieb, ktorý stanoví hornú hranicu jednotkových cien obstarávaných položiek na jednotlivé investície,
- zavedenie používania elektronického systému na webovom sídle pre podklady a proces obstarávania pri investíciách, ktoré nebudú uvedené v cenníku typu konkrétnych produktov príp. služieb,
- zjednodušenie procesu administrovania intervencie Leader bude nastavený pred vyhlásením výzvy na výber MAS. Zjednodušenie procesov bude zabezpečená, napríklad:
 - MAS budú posudzovať žiadosti v rámci formálnej kontroly príloh,
 - MAS budú využívať systém verejných informácií na identifikáciu potenciálnych konfliktov záujmov medzi žiadateľmi a dodávateľmi, a na overenie žiadateľov ako dlžníkov voči štátnemu rozpočtu,
 - zjednodušia sa formuláre žiadosti vzhľadom na výšku oprávnených výdavkov na projekt,
 - bude sa uplatňovať zjednodušené vykazovanie výdavkov pri určitých typoch projektov, resp. oblastí podpory,
 - v rámci zjednodušeného vykazovania výdavkov nebude povinnosť predkladať účtovné doklady za účelom preukázania skutočnej výšky vynaložených prostriedkov vykázaných prostredníctvom zjednodušenej metódy,
 - v prípade paušálnych sadzieb sa bude overovať len to či prijímateľ správne uplatnil výšku paušálnej sadzby, a či správne uviedol čiastku výdavkov, ktoré sú základom pre vypočítanie paušálnych sadzieb,
 - zjednodušenie implementácie overenia splnenia podmienok oprávnenosti projektov vykoná platobná agentúra v konaní o žiadosti len raz, a to k momentu, kedy jej splnenie overuje,
 - zavedú sa vhodné a primerané systémy na zavedenie dodržiavania postupov zo strany MAS čím sa zjednoduší realizácia projektov v nadväznosti na urýchlenie vyhodnocovania žiadostí (výber vzoriek, náhodné kontroly a pod.),
- vypracovanie zoznamu neoprávnených investícií a kategórií výdavkov.